

NICHOLAS MONSARRAT _ Beyazlı Mihrace

BEYAZLI MİHRACE

Nicholas Monsarrat

(The White Rajah)

Çeviren: ESİN ŞERBETÇİ

HÜRRİYET YAYINLARI AŞK DİZİSİ _____

BEYAZLI MİHRACE Nicholas Monsarrat _____

Yayın hakk;

Birinci baskı

Kapak kompozisyonu

Kapak-Dizgi-Baskı-Cilt

Hürriyet Yayınları- Nicholas Monsarrat Haziran, 1975

Etem Çalışkan Hürriyet Ofset Kuruluşları

eti HÜR YAYIN A.Ş.

Ed Cemal Nadir Sokak 7, Cağaloğlu - İstanbul (Tel: 222038)

AŞK DİZİSİ Q AŞK DİZİSİ

• BİR TANEM

Felicien Marceau

• SOKAK KIZI Dacia Maraini

• RUHUMUN ACILARI

Françoise Sağan

• FLORİS I

Jacqueline Monsigny

• FLORİS II Petersburg Şövalyesi Jacqueline Monsigny

• BİR GECELİK GELİN

Victoria Holt

• AŞK DÜĞÜMÜ

Constance Heaven

• BİR FENERLİ EV

Victoria Holt

• DELİ KIZ

Shirley Jackson

• EYDER ŞATOSU

Rona Randall

• MUHTEŞEM ÇİFT

William Woolfolk

BİRİNCİ KİTAP

Mirasçı: 1850

Marriott'ların büyük evi ölümün karşısında suskundu: ikânenin, en uçuk renkli cotzwold taşından yapılmış soylu yüzü,

iki parka, oradan gümüş bir yılan gibi kıvrılan Wye nehrine ve a uzaktaki Welsh bataklıklarına kör gözlerle bakmaktaydı. Yavaş aş çöken batı kasabası akşamında, cenaze arabası ve üstleri siyah taniyelerle örtülü atların sorgucları, sert esen rüzgârda dalgalanarak,

hüzünlü eve dönmek istemiyormuş gibi meşe ağaçlıklı yolu

aşça dolanıyordu. Göz yaşı niyetine hafifçe vuruyordu yağmur

ııalan. 1850 yılında Tarih, sayın büyüğümüz, Gloucester bölgesinin

•onu, Sir James Marriott'un son istirahatgâhına gidişine şahit
ustu.

Evdeki hava da sert esmekteydi. Baronun iki oğlu daha arabadan |r inmez tartışmaya kalkıştılar. Alışılmamış bir şeydi bu. Gerçekten

kızartıcıydı, iki erkeğin taban tabana zıt karakterde olmaları, le bir gerilim için yeter neden sayılırdı'.

Büyüğü, yani Miles Marriott, gösterişli redingotu, tören kılıcı, Jiyet Donanmasında görevli kaptanlara mahsus altın püsküllü

etleriyle, genellikle ufak tefek insanlarda görüldüğü gibi titiz ve ;ı bir adamdı. Her an bir hakaret ya da alaylı bir bakışla

ılaşacakmış gibi tetikteydi. Devamlı etrafına bakmıyordu. Yirmi yaşını doldurmasına daha birkaç hafta vardı. Aslında yaşına göre

ekten hatırı sayılır yükseklikteki rütbesi ona güven ve huzur fmeliydi; ancak kişisel yetenekleriyle mi, yoksa türlü dümenlerle edinildiği belli olmayan bu başarının tedirginliği ilk anda göze •iyordu. Keskin bakışları, "Ben Kraliyet donanmasında görevli bir anım, bana bundan aşağı bir davranışta bulunursan başına ilcekleri hele düşün," der gibiydi.

[Kardeşi Richard Marriott'un hamuruysa tamamen başkaydı. , uzun boylu, geniş omuzluydu.

Ağabeysinin muntazam,

k gözleyleşlerinden çok farklı; içten bakan gözlerle sahipti. Ateşli

8

BEYAZLI MiHRACE

bir insandı. Böyle bir tören için gayet sade sayılabilecek pardö ve yakasındaki yas şeridi ile zaman zaman ölüme, ölümün k; egemenliğine baş kaldırıyordu sanki.

Gergin, yakışıklı yüzünde, kayıtsızlık, erkekliğin verdiği bir guı vardı. Eve girerken durgun ve umutsuz olduğu göze çarpıyor Babasını her zaman içtenlikle sevdiği halde, son zamanlarda aralr bazı önemsiz tartışmalar olmuştu; fakat bunların artık bir değeri: kalmadığı, gün gibi ortadaydı.

Ağabeysiyle çatışmalarına neden olan olay oldukça basit sorundan doğdu. Emektar uşak onları meşe kaplamalı holde karşı önce pardösülerini, sonra Miles'in altın şeritli şapkasını ve Richan ipek başlığını aldı.

Sonra eğilerek sordu:

—"Hepsi bu kadar mı, Mr. Miles? "

—"Sir Miles," diye Miles Marriott, soğukça düzeltti.

Bunu işiten Richard Marriott "Hey Tanrım!" diye mırıldandı, derhal başını çevirdLUsak dışarıya çıkıp yalnız kaldıklarında, M" Marriott kaşlarını çatarak kardeşine baktı. Bu öylesine bir durumdu duymamazlığa veya aldırmazlığa gelemezdi, o olgunlukta bir ad değildi ve hiç bir zaman da olacak gibi bir hali yoktu.

Miles: "Böyle demekle ne kastettin kuzum? "

-"Neyi demekle? "

Miles Marriott: "Ne demek istediğimi pekâlâ anladın Rich; dedi, "Jeffreys'e talimat verirken, 'Hey Tanrım,' demeyi

gördün, niçin? "

-"Sir Miles?" Ağabeysinin sesini taklit etmişti. "Açı söylemeliyim ki yeni titrini kullanmakta ısrar etmen zamansızdı."

Miles soğukça: "Ben Sir Miles Marriott'um," dedi.

Richard: "Hiç şüphesiz," diye tasdik etti. "Ne var ki -o< kapab perdelerini, ağır ve hüzünlü havasını göstererek- bu günlü yapma; çok erken, ihtiyar Jeffreys allak bullak. Tann aşkına biraz zaman ver; onun da kendi üzüntüsü var, biliyorsun."

—"Davranışlarını kontrol etmesi gerekir."

—"Sevgili Miles, sevgili Miles, yemin ederim ki dünyada bir e daha rastlanmaz...Babamızın mezarından henüz geliyoruz ve sen eve ayağını atar atmaz derha] dördüncü Baron oluveriyorsun. Belkii

uyg

BEYAZLI MiHRACE

9

zlice baronluk talimi yaptın."

Miles: "Kes artık!" diye tersledi. Ağır apoletleri parlak, bakışları eskindi. "Babamın öldüğü andan itibaren Sir Miles Marriott oldum. jtUn ilgililer için bunun en kısa zamanda öğrenilmesi çok daha iyi ur. Senin için de öyle... Rütbeye uygun birtakım nezaket kuralları

ir ve ben bunların uygulanmasını isterim."

Richard: "Benden de mi? " diye yavaşça sordu.

Miles Marriott: "özellikle senden!" diye ekledi.

Kaptan köşkünden bir tayfasını savarcasına arkasını döndü,

aterford ve Bohemia kesme kristalleriyle donatılmış, viski ve konyak

•eleriyle dolu maun büfeye gitti. Richard büyük bir gayretle kendini

tmaya çalışırken, Miles, sırtı kardeşine dönük, kendine Madeira

irabından bir bardak doldurarak vakit kazandı. Bu yeni Miles'in

isinden hiç farkı yoktu. Artan bir gurur ve kendini beğenmişlikle

um olası hep bildiği bir tabloyu tekrarlıyordu. Fakat günün

tıraşına saygı duyarak kendini tuttu. Babasının ölümünün tazeliği,

zar başının rutubeti ona bir kez daha kolayca kmlabilecek bir insan

luğunu ve kendini koruması gerektiğini hatırlatmıştı. O ve Miles

[a eden çocukluklarından, dövüşen gençliğe, gençlikten de küskün ıkanlılık rekabetine geçmişler ve hiç bir zaman anlaşmak için bir bulamamışlardı. Belki de şu an, böyle bir ortamın sağlanması n elverişli andı.

Ama Miles'de hiç böyle düşünceler göze çarpmıyordu. Büfeden lu bir bardakla ayrıldı, geniş odun ateşinin önünde ayakta durup, inin kuyruklarını ısıtarak şarabını yudumladı. Biraz sonra Richard, iba ben de bir bardak içki alsam iyi olacak, dışarıya iyice serindi," i ve büfeye gitti. Arkasından, soğuk, kuru bir ses:

—"Kuzum kendinize servis yapınız," dedi.

Bu ses tonu ve davet dönüp bakmaya zorladı onu. Miles -bacakları , tamamen evinin efendisi pozunda- en basit görgü kurallarını bile sayarak, bir yabancıya bakar gibi ona bakmaktaydı.

Richard: "Kendime servis mi yapayım?" diye tekrarladı kanlılıkla, 'Pek tabii kendime servis yapacağım. Bu ne ıalık? "

Miles ona bakmağa devam etti. Neden sonra ağır ağır bastırarak,
10 BEYAZLI MİHRACE _..

"Bu da bana has bir hatırlatma tarzıdır. Benim misafirperverliğini şimdi daha iyi tadarsın." — "Senin evinin mi? " —"Benim evimin elbet."

Richard, ağzından, söylenmeyecek kızgın bir kelime çıkm; için kendini tuttu. Her ne kadar kırıcı söylenmişse de, Miles bir öl doğruyu konuşuyordu. Babalarının baronluğunu, Marriott ola* devralıyordu -büyük ev, binlerce hektar arazi, geyik parkları sahalan gelenek olarak doğrudan doğruya büyük oğula kalır şimdi Miles bütün bunların efendisiydi. Fakat hakimiyeti devraln da bazı insani yönleri olmalıydı, hiç değilse karşısındakiler} bu ezmemeliydi ve iş bu duruma sokulmamalıydı; Richard, küçük e ama, gene de evlattı. Ve çocuklar hemen ölülerin arkası pençelerini çıkarıp birbirlerinin gözlerini oymamalıydılar. Madeir bir yudumda dikti ve Miles'in yüzündeki ifadeye aldırmağı, kadehi doldurdu. Sonra konu ile ilgisiz sanki aralarında bi olmamış gibi:

—"Lucinda ve teyzesini akşam bizimle birlikte yemeleri için ettim," dedi.

—"Gerçekten mi? "

—"Gerçekten."

Şimdi her ikisi de birbirlerini düelloya davet eder bakışıyorlardı. Köşedeki uzun saat saniyeleri saydı; bir tarafta diğer tarafta gurur; aralarında gidip gidip geldi. Sessizliği bozan Marriott oldu:

—"Böyle bir davetin uygunluğu bir yana," diye başladı.

— "Yeter artık!" diye Richard kabaca sözünü "Uygunlukmuş. Şeytan alsın be adam. Mahalle dedikoducu konuşuyorsun. Lucinda bizim kuzinimiz; her ikisi de kanımızdan. Bununla uygunluğun ne ilgisi var? "

Bu konuşmanın bir tek kelimesini duymamış gibi Miles, bir davet şöyle uygun olurdu: Burası benim evimdi ve babamın c gününde böyle bir teklif yapmak ancak bana düşer."

Odayı uzun ve sıkıcı bir sessizlik kapladı. Kütükler ocakta y! rüzgar bacada inlerken Richard ile Miles birbirlerini süzüyor1

BEY AZLİ MİHRACE

11

erçekten Miles'in kanuni hakları vardı; fakat bu arada, aile onların getirdiği manevi hakları da unutmamak gerekiyordu. Miles zun zamandır bu anı bekliyormuşcasına, bütün bunları hiçe iviyordu...Bu da Richard'ı tam bir öfkeye yöneltiyordu. —"Hey Allahım," diye haykırdı, "artık bu kadarı da fazla. Ev ipliğini anladık ama Tanrı rolü de oynamaya kalkma." Miles bu lanet karşısında afallarken Richard devamla: "Hayır hakkımı redirtmeyeceğim," diye bağırdı. "Birdenbire durumlar bu kadar mı leğişti? Kuzenimizi bile davet edemiyorum. Hem de öyle bir kuzin ki iarım bir gün..." Duygularının ve öfkesinin altında ezilerek sustu, ıvam edemedi. Ve Miles kendini kontrol edecek zamanı bulmanın rdiği üstünlükle konuya girdi:

—"Evet, durumlar çok değişti, ve dediğin gibi de birdenbire," iye cevap verdi. Bu arada Richard, "Hâlâ kâfi derecede haklara hibim," diye kabaca ısrar etti. "Her ne kadar öyle davranmıyorsan le hatırlatırım ki, sen onun tek evladı değilsin, bütün bunlarda benim hissem var."

Kısa bir süre sonra Miles sinsice güldü: "Bence bu kadar umuda pılmakla hata ediyorsun."

Ses tonundaki kesinlik Richard'ı ürpertti. Miles kumar oynamazdı. yle bir şeyi yapamayacak kadar aşırı derecede hesabi bir insandı, ıkat konuşma tarzı, elindeki kartlara çok güvenen bir kumarbazın nydı. Bu inançlı görünüm yapay olamazdı. Bir kere daha ılıyordu ki Miles, kurduğu planda hedefine ulaşmak için hassas emin adımlarla ilerleyen bir insandı. Böylelikle Richard'ın bir şey a bilmesi gerekiyordu; bütün bu numaraların altında beklenmedik ıylar yatabilirdi.

Saf ve hisleri ile hareket eden bir insan olarak Richard'ın böyle tani işlere tahammülü yoktu, öğrenerek ve öfkeden kudurmuş bir ilde:

—"Umutlar mı? " dedi. "Hangi umutlar, açık konuş be adam. İyetimeyi mi kastediyorsun? "

Bu kadar açık konuşmaktan bir an afallayan Miles elini «arak: "Kendini kaybediyorsun Richard. Vasiyetnameyi şimdi

•4

12

BEYAZLI MİHRACE

tartışamayız. Tayin edilen zamanda..." dedi.

—"Tayin edilen zaman! Tayin edilen zamandan kastin, be haklarımdan daha azını alacağım veya hiç almayacağımsa, gerç öğrenmenin tam zamanıdır/ diyerek parmağını tehditle Miles'e doğ, uzattı. "Konuş. Ne söyleyeceksen söyle, bu kadar fazla; 'um« kapılmakla hata ediyorsun' demekle neyi kastettin? "

Miles durakladı. Açıkçası olaylar umduğundan daha hij geliyordu. Oysa durumun başka türlü cereyan edeceğini tabı etmişti. Gerçek ortaya çıkana kadar kedi fareyle oynar gibi kentJI bir üstünlük payı sağlamak niyetindeydi. Ama Richard'ı davranışlarından anladığı kadarıyla bu açıklamayı yapı gerekiyordu. Şarabından büyükçe bir yudum aldı.

—"Eğer mutlaka öğrenmek istiyorsan... Bütün taşınır ve taşın mal artık benimdir."

Richard donmuş bir halde: "Hepsi mi? " diye öfkenin v inanmazlıkla sordu. "Kabul etmiyorum. Bunda mutlaka bir hil Nasıl öğrendin bunu? Vasiyetname nerede? " —"Kütüphanede, emin bir yerde." —"Sen kendin gördün mü? " —"Pek tabii."

Bu son söylenen kelimeler Richard'm sabnını taşıran son d oldu. Çünkü tüm haklarını kaybetmesinden çok, ona dokuy Miles'in vasiyetnameyi önceden okumuş olması ve büyük serinkanlılıkla buna 'pek tabii' demesiydi. Böyle bir muameleyi daha maruz kalmamalıydı. Bardağını bırakıp, hâlâ şöminenin öni ısınmakta olan ağabeyisine doğru ilerledi ve "Gözlerimle göl istiyorum," diye hırsıyla söylendi.

Miles Marriott, yerinde dimdik duruyordu, "işte yapamayacaksın," diye kesinlikle cevap verdi. "Vasiyetname babı kasmdadır ve kasa çift kilitli olup anahtarı avukatlardadır. Aj benim .tayin ettiğim zamanda açılacak ve okunacaktır."

—"Ama sen görmüşsün? "

—"Gördüm, üstelik bir kopyası da bende."

Richard durduğu yerde kıpırdanarak: "O halde kopyası nere^

Miles sinsice gülümsedi. "Kaderini öğrenmeğe bu kadar hi

BtYA^LI MIHHAUT

Id

misin? öyle ise, buna engel olacak en son insan ben olurum Richard..." Holün köşesinde duran yazıhaneyi ilgisizce işaret etti. "Sol tarafta üst çekmecece duruyor."

Richard tek kelime söylemeden oraya doğru atıldı ve çekmeceyi hırsıyla çekti. Açılmadı, çünkü kilitliydi. Kin dolu gözlerle Miles'e baktı.

—"Anahtar sende, değil mi? "

—"Bütün anahtarlar bende."

—"Kopyayı görmek istiyorum."

—"Sana ancak okuyabilirim."

Küçük ve emin adımlarla yazıhaneye doğru yürüdü. Ciddiliği ve dik omuzlarıyla bir geçit töreninde yürür gibiydi. Richard, ağabeyisinin çekmeceyi açabilmesi için yan tarafa çekilirken, acı bir titreme geçirdi. Geçmişte de buna benzer sayısız olaylar olmuş ve hep böyle aptal yerine konmuştu ama bu işin altından diğerlerine benzemeyen çok-daha kötü bir sonuç çıkacağa benzerdi. Kaptanımız kendinden pek enindi ve namına leke sürmek istemezdi.. Miles çekmecece rulo halinde, üstünde avukatların mühürü olan parşömen kağıdı çıkardı gene askerce bir dönüşle şöminenin önünde eski yerini ve pozunu aldı.

Miles'in bu durumdan adeta zevk alırcasına davranması, Richard'm sabrının taşmasına sebep oluyordu.

Richard, "Miles," diye dişlerinin arasından seslendi. "Bu şekilde davranmakta ısrar edersen Tanrı adına yemin ederim ki kafatasını patlatırım."

Miles ise, Richard'ı üstün durumda olmanın verdiği gururla, uzaktaki bir manzarayı seyredencesine ilgisiz süzüyordu. Sonra bakışlarını babalarının vasiyetnamesinin kopyesine doğru eğdi.

—"Bunun büyük bir kısmı seni ilgilendirmiyor," diye soğukça söylendi. "Yazılanın çoğu, evin ve arazinin büyük oğlana, yani bana kaldığını anlatan bölümler. Sonra sıra babamızın birtakım özel isteklerine geliyor, eski dostlara, hizmetkârlara ve bu gibi insanlara... Bu arada St.Briavels'daki Cottage Hastanesine otuz altı bin liralık bir meblağ ödenecek..." Richard'a doğru bakarak: "Hayli cömert davranmış, herhalde sen de aynı fikirdesindir, uzun yıllar hastanenin fahri başkanlığını yapmıştı. Sonra..." belli bir bölümü ararcasına, Parmaklarını aşağıya doğru gezdirdi. "Haa, evet, istemeni ilgilendiren

bölüm." Boynunu kısıp şimdi okuyacağı şeyden son derece memnû bir halde, "Pek uzun da sayılmaz, kelimesi kelimesine duymak isî

misin? "

-"Evet!"

—"Duyacaksın... 'Küçük oğlum Richard'a, bir çift barutlu tabancamı, gümüş oymalı takımları, Griffin işi barut fıçılarını, Londra işi tüfeklerimi ve genellikle kütüphanemde duran büyük kürenin;' verilmesini vasiyet ediyorum."

Yüzünde hafif bir tebessümle kopyaya bakarak sustu. Rich ar d'sa bu planlı susmanın ne anlama geldiğini pekâlâ bildiği halde, başka bin şey yapmağa da gücü yoktu. Demek kaderinde babasının son arzularını bu şekilde duymak da varmış... Aralarındaki bu tatsız sessizlik tahammül edilemeyecek kadar uzayınca, büyük bir güç sarfederek bunu bozdu ve cevabını çok iyi bildiği kaçınılmaz soruyu sordu:

J

—"Hepsi bu mu? "

Miles başını sallayarak, "Evet, hepsi bu." diye cevap verdi. —"Ama niçin, neden böyle bir şey yapmak ihtiyacını hissetti? Miles kaşlarını kaldırarak, "Ama çok güzel silâhlar," dedi. Richard kendini zor tuttu. Zira burada yapılacak tek hareke' Miles'in suratını dağıtmaktı. Hırsla bağırdı. "Alayın sırası değil şimdi..!" Gözlerini Miles'e dikip, "Senin mutlaka bütün bunlardan haberin vardı." -"Evet!"

—"O sana bunlardan bahsetti mi? "

Miles usulca, "Evet, o şerefi bana verdi. Vasiyetnamesini kapatmadan önce bazı konularda benim de fikrimi almıştı," dedi. —"O halde bu senin planın, değil mi? "

Miles, 'hayır' anlamında başını salladı. "O kadar da değil. Uzu: zamandır bütün mülkün benim tarafımdan idare edilmesini düşünüyordu. Bu konuyu bana açtığında, tek yapabileceğim aynen kabullenmekti. Zaten uygunu da bu olurdu." —'Sana inanmıyorum."

Miles gayet emin bir tavırla başparmağını hafifçe kağıda vurara "Bana inanıp inanmaman önemli değil; mesele açık seçik ortada," dedi.

şe;

Bu Miles'in zafer anıydı. Richard yenilginin vermiş okluğu eziklik içinde onun zaferine engel olamadı.

Miles'in bu konudaki çıkan yeteri kadar meydandaydı. Bu ustaca tartışmayı da böbürlenmek için özellikle yaptığını Richard tahmin etse bile, babasının tutumunun ne olduğunu bir türlü kavrayamıyordu. Miles, pek tabiidir ki, büyük oğlu olarak babasının yerini alıyordu. Ona gelince, babası ile her zaman yeteri kadar yakın ve dost olmuşlar, aralarında böyle bir ihmale sebebiyet verecek ve bağları koparacak ciddi bir münakaşa ve de bir kara bulut geçmemişti.

Sesi ve öfkesi daha artmış olarak: "Sana inanmıyorum," diye tekrarladı. "Mutlaka ona işlemişsindir, onu zehirlemişsindir. işine gelmeyince gerçeği bile nasıl kendi yararına çevirebileceğini pek iyi bilirim... Senin tek mirasçı olman neden daha uygunmuş, bunu demekle ne söylemek istedin? "

Miles, kopyayı katlayıp şöminenin üstündeki rafa yerleştirme numaralarıyla vakit kazanmağa çalışıyordu.

Sonra yavaşça omuzunun üstünden, "Bana kalırsa Richard, tartışmayı keselim. Bazı insanlar büyük servetlerin mirasçıları olmaya hak kazanırken, bazılarını da bundan mahrum etmek çok daha yerinde olur;" dedi.

Richard dudaklarını ısırıp hırsını yenmeğe çalışıyordu, "öğrenebilir miyim lütfen, onun bu büyük servetinin bir kuruşuna bile niçin sahip olmağa hak kazanamıyor musum? "

Miles kaşlarını tenezzül etmez bir eda ile kaldırarak ona döndü. "Şöyle desek," diye cevap verdi, "Sana karşı istese bile cömert davranmamasına sebep, babama ters gelen bir sürü kötü alışkanlıklarının olması."

-"Kötü alışkanlıklar mı? Ne alışkanlığı? " —"Sevgili Richard, istersen geçmişteki olaylara birlikte bir göz atalım. Adının karıştığı türlü hikayeleri ve rezaletleri sadece bilen biz değiliz; herkesin dilinde." inceliğe uâve etti:

"Pek tabii, sende koca adamsın; ifrat derecede içki içer, önüne gelen kadınla ilişki kurabilirsin, bu senin bileceğin iştir. Ama zamanı gelince bütün Jpınlar göz önünde tutularak hüküm verilir ve kim böyle bir servete lââyık, kim

16

değil ona göre karar verilir. Babamızın da aklından geçenin bu olduğuna hiç şüphem yok."

—"Ama bunlara dair bana bir gün bile söz etmedi."

Miles topuklarına basarak sallandı. "Belki de sana bunlardan söz etmenin bir faydası olacağına inanmıyordu. Belki de senin içi kanunen yapabileceğinin en fazlası buydu, ya da en uygunu."

Richard gözlerini dikerek, İyice şaşkın: "Uygunluk demekle ge neler söylüyorsun? Görüyorum ki sende bu kelimeye karşı birdenbi hayranlık başladı. Ne biçim iştir anlayamadım? "

Miles omuz silktili: "Şayet bilmiyor veya tahmin edemiyorsan sei aydınlatmak bana düşmez."

Bunu takiben, şöminenin önündeki yerinden artık konuşmalara son verircesine ayrılması Richard'ı tam çileden çıkar Öne atılarak iki eliyle Miles'i omuzlarından yakaladı, ağır, altı; apoletlerinin gösterisiyle alay edercesine sarstı.

—"Yoo, o kadar da uzun boylu değil, öyle yüksek ve yüce tavırlai takınamazsın. Beni, konuşmanı bitirdikten sonra, başından savdığı: çilekeş denizcilerinden-biri mi sandın? "

Miles, "Allahtan ki değilsin," diye sesini yükseltti. Omuzun: asılan elleri itti. "Sen benim gemimde olsaydın çoktan yerinin neresi olduğunu öğrenmiştin."

—"Acaba nasıl bir yer olurdu? " Artı-lc Richard'ın gözü dönmüştü kavgaya veya her türlü dövüşe hazırıldı.

"Söyle bakalım yerimizi Mile ağabey," diye hırsla devam etti, "Söyle de ona göre haddimizi bilelim."

Miles irkilerek başını kaldırıp ona baktı. Bir kere daha küçü adam olmanın verdiği eziklikle, kendinden uzun ve geniş yapılı güçlüj insanlarla dövüşemeyeceğini anladı. Oysa biraz evvel bütün durum hakimdi, bu durumu koruyacak güçteydi. Adeta kolunun altından' geçercesine, hızla Richard'dan kurtuldu ve elinden geldiği kada kendini toparlayıp kapıya doğru yürüdü. Aralarındaki mesafey koruyarak döndü ve konuştu:

—"Bundan böyle senin yerin burası değildir. Yeter derecede] açıkladım sanırım? Evimde dilencilere ve aylaklara yer yoktur. Oyuncaklarını toparlayıp en kısa zamanda buradan gidebilirsin."

\ BEYAZLI MiHRACE

\ t

Sonra) hemen kapıdan çıktı ve Richard tek başına kaldı.

17

Richard, koca malikâneyi oda oda, merdiven merdiven her köşesini, veda edercesine dolaştı. Miles onu bırakıp gittikten sonra büfeye dönmüş, içkiden medet umarcasına kadeh kadeh şarap içmişti. Ama şimdi yürekler acısı sarhoşluk geçmiş, yerini olayların ahmakça sonucuna bırakmıştı. Şu anda başka bir yakınlığa, meseleyi konuşabileceği, içini dökebileceği bir dosta ihtiyacı vardı. Çocukluğundan beri, buna benzer durumlarda aynı yalnızlığı hissettiği zamanlar baş vurduğu tek insan olarak kendi hocasını, Sebastian Wickham'i hatırladı. Hocası büyük evin en üst katında basit bir odada oturmaktaydı. Ona gitmek üzere merdivenleri tirmanmağa başladr.

üst katlara çıkmanın getirdiği üzüntü ve rahatsızlık başkaydı. Her İtaraf sessizdi. Pencereledeki ağır perdelerle, ev sanki kefene sarılmış »ibi, kaderin örtüsüne bürünmüştü. Artık onu terk etmiş olan latalarının yağlıboya portrelerinin önünden yürüdü. Bir üst katta, zırlı »ykelleri geçti. Bir süre tırabzana dayandı ve çocukluğunu hatırladı. Jeniş merdivenin bitimindeki holde, anne ve babasının, bir davette reya büyük bir resmi kabuldeki kibar hallerini gözlerinin önüne getirdi. Çocukluk odalarının önünden geçerken, Miles'le nasıl dövüşüp surat ıslıklarını sonra annesinin sıcak ve şefkatli kollarında nasıl bütün o ıvgaların eriyip yok olduğunu düşündü, zaten annesinden kalan tek juyu da o sonsuz içtenliğiydi...

Daha yukarlara çıktıkça, kıymetli halılar yerlerini ucuz ve »balarına, en üst katlar ise çıplak çam ağacı tahtalara bıraktı. Acaba Jendi hayatı da buna mı benzeyecekti? Zengin ve rahat bir yaşamı, »svetli ve yoksul bir hayat mı izleyecekti. Bu güne kadar hiç aklına ^irmediği bu tarz düşünceleri, acı bir tebessümle derhal aklında ivuşturdu. Gerçekte, boynunu eğecek ve yakınacak bir tip değildi. >nra eski hocası Sebastian Wickham'm çatı katındaki altından f'fçe ışık sızan odasının kapısını vurdu ve bir an bekleyip içeri girdi. İhtiyar adam her zamanki gibi, yatak odasının penceresinin

18

BEYAZLI MiHRACE

yanındaki yazı masasına-oturmuş, camdan giren son gün reiklarımd faydalanarak kitabına kamburca eğilmişti. Richard ona hüznü H sevgiyle baktı, ne kadar yaşlanmıştı. Bunca yılın uğraşısından so kültür yönünden hayli zengin, paraca bu kadar yoksul olunmalıydı? Richard'ın bildiği kadarıyla, Cambridge'in parlak bu öğrencilerinden biri olmasına rağmen maddi imkansızlık ve ilişkilerinin kısırlığı onu bir okul öğretmeni olmaktan götürememişti. Elinden tutacak veya yol gösterecek bir büyü olmayan her fakir, iyi ve okumuş insanın yegâne sığınağı da olurdu.

Hassas ve ince ruhlı bir insandı. Sertlik taraftan olmayan ya ona katı ve saldırgan davrananlara karşı bile çok yumuşaktı. Bir dolusu azılı erkek çocuk ona göre değildi. O ancak, bir-iki gö erkek çocuğunu kontrol edebilir, onların aile problemlerini ç yardımcı olabilirdi. Bu yüzden daha sonraları, zengin evlerde, dersler vermeği tercih etmişti.

On beş yıldır Marriott'da oturmaktaydı, önce Miles'le sonr; Richard'la ilgilenmiş ti. Richard'ın gözlerini açan ve ona okuma zev aşıl原因, Sebastian Wickham'di. Wickham, Richard'la Avrupa tu çıkmış, Fransa, isviçre, İtalya ve Almanya'yı dolaşmış, kül " ilerletmenin yanı sıra gerekli incelikleri de öğretmişti.

Yirmi yaşındaki genç erkekle, altmış beş yaşındaki yj öğretmen arasında şaşıl原因 derecede bir benzerlik ve dostluk vai Wickham onun için bir tür günahlarını çıkardığı papazdı

Ama o da Marriott'da eski önemini kaybetmişti. Her ne ka evin sekreterlik işlerinin başında olup, kütüphaneyi yönetmekten z

BEYAZLI MİHRACE "Gözlerine dikkat etmelisin,

19

Sebastian. Onlar çok özenle, değerli," dedi.

Başını pencerenin pervazına dayayıp önünde uzanan Marriott'ların arazisine bakarken, bütün dünyanın yükü omuzlarına çökmüş bir adamın tablosunu andırıyordu.

Sebastian Wickham, ona bakarak deri püsküllü sayfa aralığını kitabına yerleştirip kapattı. Bir süre için okumaması gerekiyordu. Yavaşça ayağa kalkarak elini Richard'ın omuzuna koydu ve onunla birlikte Marriott'lann, akşam sisinde yavaş yavaş kaybolan geniş | arazisine baktı.

—"Ne derdin var, Richard? Seni üzen bir şey olmalı. Her halde Ibuna manzara sebep değil."

—"Ne yazık ki manzara," diye cevap verdi Richard. "Bu

I manzaranın bir daha tadını çıkaramayacağım." -"Niçin? "

Richard, ihtiyar adamın çizgili yüzüne döndü, önün da kendi gibi hiç bir şeyi yoktu. Doğduğu anda hayatının yönü çizilmişti. Ama bimdi böyle hassas karşılaştırmalar yapamayacak kadar yarası ona acı yeriordu.

—"Babamın vasiyetnamesini gördüm," diye söylendi. "Bütün mülk ililes'e kalıyor."

Sebastian Wickham hiç şaşırmadan başını salladı. "O hak

<>I.. "

inundu.

—"Hakkı olan sadece ev ve

zaten

araziydi. Ama her şey ona verilmiş.

Buruşuna kadar. Bana ise sadece iki silâh. Bir de küre.

Wickham şaşkın, elini yazı masasına doğru uzatarak yürüdü ekrar iskomlocino <|/irv.;;M;! r>—|—r>:—|—j'

•• -.....

*rar iskemlesine gömüldü. Oradan Richard'a ilgiyle baktı. -"Gerçekten mi? Bütün para Miles'in mi? Sana hiç bir

ve

şey

almakta ise de, durumu eski bir hizmetkann durumundan farka; Hele bu son değişiklikten sonra onun da geleceği karanlıktı.

Eski efendisi ölmüştü ve yenisi, Miles Marriott, genç, ihtB^nuyor mu? " herkese, küçük insanlara has küçümsemeye bakan bir ruha sahipti. • "Yann sa

Bütün bunlardan dolayı, Richard Marriott, kendi başına SeleIInUJm)arıÇlık şekilde söyledi, bir an unutmaya

çalışıp, ihtiyar adamı büyük bir şefkatle selaml Tavan arasındaki köhne odasında zavallı Sebastian

Wickham'm, I kırıntıları ile oyalanması onu çok üzdü. Ama Richard gençti ve ba» kte bu kadar katı

olabiliyor ve siz de inanmalısınız!" Richard, gelen olayların etkisinden bir türlü kurtulamıyordu.

| maddl dünyanın tamamen dışında yaşayan, iyi niyetli adama baktı:

"Yann sabah da kapıyı gösteriyorlar. Sevgili ağabeyim Miles en açık şekilde söyledi." Wickham, "Buna

inanmam," diyerek başını salladı. "Miles bu 'dar katı olamaz."

20

BEYAZLI MİHRACE

ihanetlerden ve hilelerden ne kadar uzak ne kadar masumdu. Sebastian, birbirimizi kandırmağa

çalışmayalım. Sen de pekâlâ bili; ki I^iles ile aramda hiç bir zaman bir sevgi olmamıştı. O böyle sonuçtan kendi hesabına pek memnun. Paradan ziyade, eline, zaman istediği, haddimi bildirmek fırsatı geçti. Bütün

bunların bö; olması için mutlaka babamı etkiler.iştir. Yüzde yüz eminim. Ta ondan nefret ediyorum!"

—"O senin ağabeyindir, Richard."

—"Ancak bir köpektir... Bana dedi ki..." Miles'in kendinden ç emin ses tonunu taklit etti: "Senin birtakım kötü alışkanlıkların halde babamızı bizim bildiğimizden çok daha fazla etkilemiş olmal Yemin ederim ki bunu ilk ortaya atan kendisidir. Zaten her zam hikâye uydurmağa bayılırdı!"

Sebastian Wickham, eskimiş frağının yakasını düzel dudaklarında belli belirsiz bir tebessümle, "Bazı hikayelere katlanmak zorundayız, öyle değil mi? " diye sordu.

Richard kaşlarını çattı: "Ne demek istiyorsunuz? "

Wickham sırtını koltuğuna dayadı. Bütün istediği şu yumuşatmak, daha az acıklı, daha az kırıcı - yapmaktı. Bunu da anc kendine has nazık, ince halleriyle sağlayabilirdi.

—"Demin, birbirimizi boşuna aldatmağa çalışmayalım, demiş Richard. Şimdi, senin sözlerini sana yöneltiyorum... Evet kq alışkanlıkların var, biraz serserisin. Seni ara sıra ikaz etmişti Biliyorum içinde bir kötülük .yok ama, küstah hatta aç davranışla pek çok." Sözleri iğnelemekten uzaktı. Şu an, bir azarlamadan ziyi bir hatırlatma anıydı. "Seninle Avrupa'nın çok yerlerini kapsay yüzlerce kilometre yol arkadaşlığı yaptım. Bu geziyi unutmamı is miydin? Yoksa kendin de unutmak ister misin? Heidelberg'd birahaneleri hatırlamıyor musun? Zürich'teki hancının .karısı Venedik'teki kontes'le onun uyuklayan gondolcusunu? Dijon'dj polis şefini? Daha sonra eve, Marriott'a dönünce..! İçini çekti, bu üzüntüden ziyade, paylaşamayacağı bir şeyi uzun uzad anlatmağa çalışmaktandı. "Böylece Miles'in uydurduğu hikâyele] çoğu gerçek oluyor, öyle değil mi? Sayısız içki nöbetlerin, ku partilerin oldu. Cheltenham yolunda yarış yaparken, araban

BEYAZLI MİHRACE

21

dönüp parçalandı. Sayısını unuttuğun kızlar... Hâlâ daha sebep arıyorsan..."

^- "Ama sadece bunlar için bir insan babasından kalan mirasın tümünden niçin mahrum edilsin" diye sözünü kesti Richard. Savaşması gerektiğini hissetti. İhtiyar adam belki söylediklerinde veya ima etmeğe çalıştığı noktalarda haklıydı, ama bütün bu tartışmalar çok çocuksuydu ve yeterli sebep öne sürmüyordu. "Pek tabii, bütün bunların hepsini yaptım. Ben genç bir erkeğim, ne yaşlanmış bir kimse, ne de amiral olmayı arzulayan görevli bir kaptanı." Rahatsız ve heyecanlı, odanın bir ucundan öbür ucuna boyuna yürüyordu. Bu arada Sebastian Wickham ciddiyetle onu seyretmekteydi. "Beni meteliksiz bırakmak için bütün bunlar bir sebep mi? Alay edercesine iki tabancayla bir küre!"

Wickham bir espriye gülümsercesine, "Tenis topları, aziz efendimiz," diye kendi kendine yavaşça söylendi. -"Nedir o? "

—"Gelişigüzel, birden aklıma gelen bir mısra.." Wickham toparlandı, tekrar ciddiyetini takınarak, "İnan bana Richard, babanın aklından ne geçti ve niçin böyle yaptı, bilmiyorum. Miles'in dediği gibi, baban davranışlarından hiç hoşlanmamış veya bu haller onu çok ağır etkilemiş olabilir." —"O da melek değildi ya!" Sebastian Wickham'm gözlerinde kuşkulu bir bakış yanıp söndü. "Baban hakkında böyle konuşman doğru değildir, Richard." diye oldukça soğuk ekledi. "Hele hele böyle bir günde."

—"Ama gerçek bu!" diye Richard metanetle cevap verdi. "O da içkiden hoşlanır, güzel kadınları severdi... Sana sorarım, Alla aşkına, kim sevmez...Miles gibi kanı donmuşlar hariç tabii. Kendini mesleğine adanmış! Uff, senden özür dilerim Sebastian," dedi. İhtiyar adamın böyle lâflardan sıkıldığını bir anda hatırlamıştı. "Bütün dünya bir tarafa, seni üzmemem. Sen bana çok çok yakınsın." Adımlarını ayarlayıp elini Sebastian'ın omzuna koydu. "Beni affet. Ruhem çok kötü bir haldeyim... Bugün önce büyük üzüntüyü yaşamışım, sonra sürprizler gelmiş, daha sonra da kapı dışarı edilmişim... Bu da yetmiyormuş gibi bir de Miles'in uygunluktan söz edişleri." Birden

22

BEYAZLI MİHRACE

11

kendine gelmişcesine ekledi, "Az daha unuttuyordum. Sahi öyle demekle ne demek istiyordu? "

-"Neyi demekle? "

—"Dedi ki," Richard tam tamına hatırlamak için kaşlarını çattı. "Belki de kanunen sana bırakabileceğinin en fazlası buydu, ya da en uygunu."

Bu sözler üzerine birkaç dakika bakışlarını yere eğerek böylece ; kaldı. Başını kaldırıp ihtiyar adama baktığında epeyi şaşırıldı. Yaşlı: adam ayakta, heyecan ve hayretle ona bakıyordu. Richard, önce Wickham'ı demin yaptığı kabalığı yeni fark edip etkisinden afallamış zannetti. Ama Wickham büyük bir üzüntüyle şu açıklamada bulundu:

—"Miles böyle bi' şeyi söylemekle hiç iyi bir iş yapmadı!"

—"Niçin, nedir bu?" Richard adeta donmuştu. "Onun söylediği bana vız gelir. Onun saçma hikâyelerini ciddiye alacak: ? değilim. Biraz düşündürdü, hepsi bu." Ama Wickham'm rahatsızlığı davranışlarının devam ettiğini görünce bu konuya ilgisi arttı.; "Görüyorum ki seni pek düşündürmedi- Söyle lütfen Sebastian, ne) demek istiyordu? "

—"önemli bir şey değil," demesine rağmen Wickham'm sesinden ! ve tavırlarından açıkça bunun aslında çok önemli olduğu seziliyordu. Adeta benzi atmıştı, sükunetini bozmamak, titrememek için oldukça güç sarf ediyordu. "En iyisi bunu unutam." "

Richard ansızın diretti: "Ben unutmuyacağım," dedi. Tatsız bir şeyin üstüne bastığının farkındaydı. Sebastian Wickham bunun ne| olduğunu biliyordu. Ayağını yerden kesecek kadar önemli, bütün l geleceğini altüst edecek bir sorun gibiydi; inmeliydi dibine kadar, j İhtiyar adamın kolunu nazık olmayan bir tavırla

yakaladı. "Seni! bırakmam, bilmeceyi çözmedikçe kurtulamazsın. Miles ne demek istedi? Ne biliyor? Sen ne biliyorsun? "

—"Bir şey bilmiyorum," diye cevap verdi Wickham. "Lütfen: kolumu bırak."

—"Sebastian!"

—"Kolumu acıyorsun, Richard...Bırak beni."

Richard zayıf, sopa gibi ince kolu serbest bıraktı. "Canını acıtma istemem, ama seni de bırakmam." Sesinin tonunu değiştirip d;

BEYAZLI MiHRACE

23

yumuşak, daha tatlı dille, geçmişte sık sık yaptığı gibi: "Söyle bana, Sebastian" dedi. "Sen benim dostumsun. Söyle. Mutlaka bilmeliyim, hem de şimdi."

ihthiyar adam 'hayır' anlamında başını salladı, "öğrenmemen çok ama çok daha iyi olur."

—"Bana ya çok fazla söyledin, ya da çok az. Onun için sonunu getirmelisin."

Wickham ona baktı, yüzündeki kararı gördü. En iyisini ya da en kötüsünü öğrenmeğe canatan bu ısrara dayanamadı. Bunca yılların birlikte geçmiş güzel günlerinde, bu kadar yakınlıktan sonra yalana veya aldatmalara yer olmazdı. "Pekâlâ," dedi sonunda. "Söyleyeceğim... Miles öyle derken.." durakladı, birkaç saniye sustu. "Richard seni yaralamak istemiyorum. Bunu dünyada yapmak istemezdim."

—"Bugün yaralanacağım kadar yaralandım," diye sertçe cevap verdi Richard. "Bir tanesi daha sanırım öldürmez."

Wickham oturdu, kemikli elleriyle yüzünü kapattı. Konuşmağa başlamadan önce sanki gücünü toplar gibi.

Dışarıda, kuledeki saat buçuğu vurdu, çanın sesi yankılandı, bir sürü çan olup çayırlan geçti sonra bir bir dağıldı. Sanki bütün insanlığın da hali buydu; biri diğerinden daha fazla acı çekmiyordu. Richard'a bakmaksızın Sebastian Wickham usulca sordu:

—"Sence ağabeyin senden ne kadar büyük? "

Richard Marriott, bakakaldı. "Benden ne kadar mı büyük? Bir yıl filan sanırım. En fazla bir yıl."

—"Richard, o senden ancak üç ay büyüktür."

—"üç ay mı? " diye tekrarlardı Richard, hiç anlamamıştı. "Nasıl olur bu? Biz kardeşiz. Annemiz..."

Kalakaldı. Suratına yumruk yemişcesine.. Gerçek tek bir saniye çakmıştı. Geçmişin yüzlerce bilmeceli, kaşık soruları birdenbire çözülmüştü. Kulağına çalınan tek tuk kelimeler, ona garip gelen imali bakışlar, susmalar, hatırlamamalar, artık hepsi bitmişti. Gerçek su yüzüne çıkmıştı. Demek gerçek buymuş, her şeyin ötesindeki gerçek... Masanın yanından uzaklaştı, benliği paramparça olmuştu; kör gözlerle pencereye yürüdü. Ancak oradan, kendine eziyet

24

BEYAZLI MiHRACE

edercesine, ağzından çıktığı kadar duyması da acı verecek soruyu!

I

sordu:

•^-"Bunu kim biliyordu? "

—"Miles, işten çıkarılan bazı hizmetkârlar. Seni vaftiz eden papazı] ve çevresi."

-"Ya sen?"

—"Baban dikkatsiz olduğu anlarda bazı ipuçlarını kaçırmıştı. Sonra bir gün kitaplıkta, tuttuğu günlüğü açık bırakmıştı." Wickham'm sesi aniden yalvarır gibi oldu: "Kötülük için değildi, Richard. Sanırım ki bilhassa okumamı istemişti."

—"önemli değil... Bu demektir ki, aynı zamanda hayatında bir başka kadın vardı... yani karısı gibi? "

-"Evet."

—"Kimdi o kadın? "

—"O...evdekilerden biriydi."

-"Kimdi? "

—"Bulaşıkçı kadın."

Richard hırsla, kabaca güldü; hayatının en iğrenç anını damgalayan, onun kadar iğrenç bir kahkahayla. Bir piç... bulaşıkçı kadından olma bir piç. Tevekkeli değil ağabey Miles asalet havalan basıyormuş... Bir bulaşıkçı kadın, nikahlı karısıyla aynı zamanda; yatağa atılıp iğfal edilmiş; annesi...onun olmayan annesi. Yeryüzünd bundan daha çabuk ve emin iki erkek evlat' babası olmanın yol yoktur... Ve bu adam kendi babasıydı. Onu mirasından 'kö alışkanlıklarından' ötürü, mahrum eden adam...

Bu düşünceyle birdenbire döndü:

—"Ama beni severdi," diye yüksek sesle açıkladı. "Beni her zaman sevdi. Şimdi niye terk etti? "

Sebastian Wickham, korkunç haberi vermenin ezikliği içinde, ona utanç ve acımayla baktı. "Seni gerçekten severdi, Richard. Aksini asla düşünmemelisin; hatta şimdi bile. Seni terk etmek istemezdi. Ama, bunun yanı sıra, her işin edebine göre yapılmasını doğru bulurdu."

—"Biraz geç kalarak," diye dokunaklı bir edayla ekledi Richard.

—"Böyle konuşmamalısın," dedi Wickham ; "Pek tabii günah işledi, hem de çok büyük bir günah. Belki onun da kendini İslah edişi

BEYAZLI MİHRACE

25

böyle oldu."

-'İslah edişi mi? "

Wickham yavaşça başını 'evet' anlamında salladı. "Karısına yani Miles'in annesine, haksızlık ettiğinden dolayı mutlaka kendini suçlamıştır."

—"Anneme çok daha fazla haksızlık etmiş!" Wickham tekrar başıyla onayladı. "O da doğru. Güç bir karardı. Ama babanın aile kavramı..."

—"Aile kavramı mı dedin!" diye Richard patladı. Bütün damarlarında öfke dolaşıyordu. Güçlülükle nefes alıyordu. Resmi elbisesi, -babası için giydiği matem kıyafeti- içinden derhal uçması gereken demir bir kafes gibiydi, onu sıkıyor, adeta nefes alamıyordu. "Kendine bir piç edinen, sonra da onu iki silahla yaşamağa terk eden bir adamın aile kavramı neresindedir? Miles'in beni kovmasına hiç şaşmamalı. Benimle aynı havayı teneffüs etmeğe nasıl tahammül etti şaşarım. Piç bir kardeşi olan görevli kaptan! Kraliyet Donanmasındaki mevkiinden atılmadığına dua etsin!"

Artık bir kelime bile söyleyecek gücü kalmamıştı. Bu gerçekleri öğrendiği odada daha fazla kalmak istemiyordu. Hızla döndü ve uzaklaştı. Başı önüne düşmüş geniş omuzları aşağı sarkmıştı. Yüreği yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu.

—"Beni affet," diye alçak gönüllükle ekledi Sebastian Wickham. "Saklanması çok zor bir sırdı."

—"Eh artık sır olmaktan çıktı." En sonuna öfkesi taşı ve kontrolünü kaybederek, "Bir bulaşıkçı kadın ha? Ne kibarlık Tanrım! Bir baron için ne ince bir zevk... Gitmeliyim artık Sebastian," dedi ve zalim bir soğuklukla ekledi: "Akşam yemeği için giyinmeliyim. Belki o yemeği benim pişirmem daha yerinde olurdu."

John Keston, yüksek arkalı çinkodan banyonun yanında, ayaktaydı. Elinde soğuk su dolu piring testiyle efendisinin emrine

26

BEYAZLI MİHRACE

.hazırdı. Richard Marriott'un dört yıl özel hizmetinde belki binlerce defa bu sahneyi yaşamış ve buna benzer daha nice sayısız hizmetler yapmıştı. Ufak tefek yapılı, derli toplu genç bir adamdı. Her köylü gibi güçlü kuvvetliydi, yanağından kan damlıyordu. Genellikle sessizdi. Konuştuğunda batı ya has şiveyle 'r' harflerini yutarak, her kelimeyi ölçer gibi yavaş yavaş vurgulardı.

Avrupa gezisinde pek yararlı olmuştu. Trendeki yerlerin iyilerini seçmek için adeta savaşmış, gemideki kabinlerin yatak çarşafın, havlularının temiz olması, odanın ısı, bagajların kontrolü ve dilencileri savuşturması...Sözün kısası, Avrupanın göz kamaştırıcı ve garip havasında herkes büyülenirken, sanki modası geçmiş bir ahlâk oyunu oynanıyor, onun da rolü sağduyuyu 'oynamak, oluyordu. Marriott'a dönüşte sadece Richard'a hizmet etmeğe başladı. Elbiselerine bakmak, çizmelerini parlatmak, atını hazırlamak, tüfeklerini temizlemek ve şimdi yaptığı gibi banyosunu bitirdikten sonra soğuk su dökerek duşunu tamamlamak onun işiydi. Ayrıca bu banyoyu doldurmak için kocaman sekiz kova sıcak suyu tam üç kat yukarı taşırdı.

Sık ağzı, güçlü sağ koluyla sadık bir uşak olan John Keston, hayattaki yerini asla tartışmazdı. Ancak efendisinin aleyhine bir olayda veya ona karşı konuşan bir kimseyle tartışırdı.

Şimdi Richard'ın adaleli vücudunu süngerle sabunlamasına bakıyordu. Keston, banyodaki adamın pek öfkeli ve aklının başka yerde olduğunun farkındaydı. Aşağıda, hizmetçilerini dedikodularından bunun nedenini biraz biliyordu. Efendisi ondan bir yardım isterse, yapmaya hazırdı.

Richard, vücudundan sabunları çalkaladı ve omuzunun üstünden yüksek sesle, "Haydi," dedi.

'

Buz gibi soğuk su başından aşağı dökülüp vücuduna değince nefesi kesilir gibi oldu. Deniz kıyısında dolaşan bir köpek nasıl aniden gelen koca bir dalgayla ıslanınca şaşırır ve silkinirse, o da böyle yaptı ve derhal ayağa kalktı. John Keston hemen testiye yere bıraktı; yatak odasında şöminenin yanında ısınmakta olan bornozunu alıp efendisini sardı.

Richard Marriott, başıyla teşekkür etti ve kurşun kaplamalı yer

BEYAZLI MİHRACE

27

döşemesine bastı. Bu döşeme giyinme odasının yarısına kadar uzanıyordu. Bir eliyle bornozunu, açılmasını diye tutarken boş kalan eliyle de kafasını ovuşturuyordu. Banyo kâfi gelmemişti. Zihni hâlâ karmakarışık. Beş dolu bardak Madeira şarabı, zihninin açılmasını engellemişti. İçinde bulunduğu bu tatsız durumda, tek çıkar yol içkiye devam etmekte.

—"Git, şampanyayı aç," diye emretti.

John Keston, tek kelime söylemeden, giyinme odasından yatak odasına geçti, şöminenin yanında duran gümüş buz kovalarında serinlemekte olan şampanyaya doğru yürüdü. Richard bir yandan kan dolaşımı için hızlı hızlı friksiyon yapıp kurulanırken diğer taraftan da başına gelenleri bir bir düşünmeğe çalışıyordu. İyice sarhoş olup, kendini kaybedene kadar içmeliydi... Sebastian Wickham'ın odasını terk ettiğinde alabildiğine öfkeliydi. Bütün dünyaya küsmüş, hatta Wickham'a bile hayli içerlemişti. Ona bu korkunç haberi Wickham vermişti. Eski zamanların gaddar hükümdarlarının, kötü haber getiren adamlarını niçin ölüme mahkum ettiğini çok iyi anlıyordu. Şimdi, deminki vahşiliği biraz yatıştırdığı halde öfkesi, üzüntü ve utançla karışık aynen kalmıştı. Bu piçlik damgası, düşüncesinden, hayalinden öte, kaderin büyük cilvesi olup, onu eziliyordu. Uğursuz kara kuş omuzuna konmuş sanki bütün dünyaya altındaki adamın şerefsiz olduğunu haykırıyordu. O, her zaman başı önünde dolaşan bir insan olamazdı. Ama terbiyeli, kibar insanların dünyasında bu çirkin sır, mutlaka bir gün olup kulaktan kulağa yayılacaktı.

Pat diye bir ses! Yatak odasından gelen şampanyanın patlaması! Bu gece için tek teselli ve sığınak buydu. Belki de bunu bir sürü gece izleyecekti... Yumuşak, kıymetli halıda terliklerini sürüyerek yürüdü; işte John Keston, bir elinde şampanya şişesi, diğerinde bardak, servise hazır, buz kabının yanında onu bekliyordu. Hayranlık duyulacak adam, sadık uşağı... Dolu bardağı aldı ve bir yudumda dikti. Sonra tekrar uzattı. - "Doldur,"

İsterse Miles ağabey bardakları saysın, tabii sayabilirse. O kendi hesabına bu gece şişeleri sayacaktı.

28

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

29

John Keston yeniden doldurduğu kadehi uzatıp, "Efendimiz, saat yediyi geçiyor," dedi.

Richard şampanyasını yudumlarırken bilinçsiz onayladı. Sonra bardağı aynanın önüne koyup kolalı gömleğini giymeğe başladı. Adet: üzere Marriott'larda geç yemek yenirdi, yani yedi buçukta. Ona kalsa işte şu durumda biraz sallanır, yemeğe inmeğe bilhassa gecikirdi. Ama, Lucinda Drysdale'i bekletmeğe gönlü el vermedi. Ne bu gece ne de başka bir gece, ona böyle bir kabalık yapamayacak kadar kuzini değerliydi... Süt beyazı gömleğini giydi. Şöminedeki ateş çatırdadıkça, sıçrayan küçük kıvılcıkların rengi şampanyanın rengine karışıp tavanda altın haleler yapıyordu. Çok sevdiği odası ne rahat ve ne güzeldi, özel eşyaları ile dolu bu yer ona keyif veriyordu. Beşi yaşından beri onundu. Küçükülüğünde, dört kanatlı bu paravan ona en yüksek . gemiden daha yüksek gelir, şöminesinde yanan ateşin duvarlarda ve tavanda oynayan gölgeleri önce ürktür sonra yavaşca j uykulara daldırırdı.

Odanın her yanı yaşam kokuyordu...erkekçe bir yaşam. Uzun bir sıra, saplan pınl pınl parlayan silah koleksiyonu, cirit sopalan, aynasının önünde gümüş saplı tuvalet takımı, bir sıra çizme, yangınlardan kazandığı kupalar ve kadehler, halterleri, manialı yarışU girdiğine dair spor yazılan ve nihayet elbiseleri için kocaman cilalı; ceviz ağacından elbise dolabı ve iç çamaşırlarını yerleştirdiği Hollanda! tipi çamaşır dolabı. Penceresi güneye bakıyordu, ve gül bahçesiyle l ilerdeki çiftlik evi görünüyordu. Sonbaharın bu ikinci vaktinde, brokar perdeleri yan kapalı odası, bir cenneti andırıyordu. Ne yazık ki bütü bunları terk etmek zorundaydı.

Aniden fikrini değiştirip, "Kadife ceketimi giyeceğim," dedi.

John Keston şaşırarak, dönüp ona baktı.

-"Efendim? "

—"Kadife ceket!"

Keston efendisini şarabın etkisiyle unutmuş sanarak, hatırlattı:

—"Efendimiz, yemekte hanımefendiler de bulunuyorlar."

—"Biliyorum." Tekrar bir yudum serin şampanyadan içti. Evet babasının cenaze günüydü, fazladan yemeğe hanımlar da davetliydi ama sırf Miles'in yüzündeki ifadeyi görmek için bu türlü giyinmeği değerdi. Onu, kırmızı kadife ceketle görünce, soğuk bir edayla Başlarını nasıl yukarı kaldıracığını gözünün önüne getirdi. "Her şeye (ağmen giyeceğim."

—"Peki efendimiz," diyen John Keston siyah ceketini yerine asıp bordo rengi kadifeyi çıkardı.

Richard aynanın önünde, beyaz papyon kravatını kolalı yakasına 'takıyordu. Arkasına denmeksizin:

—"Tekrar yolculuğa çıkıyorum, Keston," dedi.

—"Peki efendimiz," diyen John Keston hiç hayret etmedi.

—"Seni de yanımda götürmek istiyorum, tabii aklın keserse. Zira bu sefer uzun bir yolculuk olacak."

—'Peki efendimiz," diye Keston tekrarladı.

—"Marriott'da kalmak istemez miydin? "

John Keston, bir an sustuktan sonra, sanki aklından geçenleri söylemeğe en uygun kelimeleri arayıp bulmuş gibi, "Hayır efendimiz. Artık burası bize yaramaz, derim," dedi.

Richard bu son sözlere çok şaşırıldı. "Neden böyle söyledin? Ne demek istiyorsun? " diye sordu.

Keston, elinde kadife ceket olduğu halde Richard'a doğru yürüdü: "Aşağıda kulağıma çalınan lâflardan dolayı efendimiz."

Richard dikkat kesilip baktı; korktuğu başına geliyordu. "Ne biçim lâflar? "

Keston'un geniş yüzü anlamsızdı. "Pek yakında burada bazı önemli değişiklikler olacakmış."

—"Değişiklikler mi? "

—"Evet efendimiz," dedi ve sözlerini bir halk deyiimiyle tamamladı: "Gelen gideni aratır."

—"Başka ne tip söylentiler var? "

—"Benim bildiğim bu kadar efendimiz."

Yüzündeki ifadeye bakılırsa dediği doğrudu. Richard ceketini özenle giydi ve Keston arkasında durup omuzlarını düzelterek, hafifçe fırcaladı. Sonra aşağıdan avluya giren bir arabanın tekerlek duyuldu.

—"İşte hanımefendiler de geldiler, efendimiz," dedi John Keston.

—"Bana bir kadeh daha doldur."

30

BEYAZLI MİHRACE

Onu da bir yudumda içti bitirdi. Bardağı bırakarak kollarının, manşetlerini çekip, düzeltti. Ağır altın kol düğmeleri ışık vurunc^ parladı, babası son doğum gününde hediye etmişti. Her halde haft& sonuna kadar bir Yahudiye verip sattıracaktı... John Keston kapıyı! açtı ve Richard iki büyük avizenin aydınlattığı bol ışıklı holde yürüdü| Alt kattan sesler geliyordu ve hepsinin üstünde pek iyi tanıyıp, çok sevdiği bir kızın nazik, ince gülüşü.

Merdivenlerin dönen maun tirabzanına tutunarak, yavaş ve dikkatli aşağıya inmeye başladı önünde bir sürü mesele vardı; büyük, değişiklikler onu bekliyordu. Ama hiç değilse her şeyin ötesinde» Lucinda vardı.

;

Akşam yemeği hissedilir derecede zoraki bir hava içinde başladı, Gitgide konuşmalar azalıyor ve etraf zaman zaman sessizliği boğuluyordu. Lucinda'nın teyzesi aynı zamanda arkadaşı ve hamiş Mrs. Merriman bile kulaklarının iyice ağır işitmesine rağmen bu caı Is sıkıcı halden iyice rahatsız olup yüzünden hiç eksik olmayan gülümsemeyi kesmişti. Miles Marriott, kırmızı kadife cekete, Richard'ın görgüsüzlüğünü ifade eden bir bakışla baktı ve buz gibi soğuk davranışını sürdürdü. Bu gece hiç bir şekilde, eğlenmek veyi konuşmak istemediği her halinden belliydi. Lucinda'ya gelince, o biltf bu gece nedense biraz soğuktu. Richard'ı çok iyi tanıdığı için, daha odaya girer girmez onun içkili olduğunu anlamış, kaşlarını çatartf ona bakmıştı. Richard bu algıyı daha sonraki davranışlarıyla de düzeltmedi. Kararsız ve çekingen bir kadın olan Mrs. Merriman ise, böyle bir topluluğu canlandırarak güçten yoksun, sağırlığına gömülmüştü. Chippendale stili, ayna gibi parlayan cilalı yuvarlak yemek masasının etrafında yerlerini aldılar. Masadaki mum ışıjj1 harikulade güzel gümüşleri aydınlatıyor, en nadide parçalardan düzenlenmiş sofrta takımlarının sıcak pırıltıları, bütün ihtişamıyla W asık yüzlere aksediyordu. Arkalarında ise, ağır perdelerle sıkı"8

BEYAZLI MİHRACE

31

jjapanmış oda karanlıkta kalıyor ve Jeffreys, vekilharç ve iki yardımcı uşak, yakalarında matem şeridi olan uçuk mavi, Marriott'a has Üniformalarıyla, öne arkaya sessizce gidip gelerek mükemmel bir şekilde servislerini yapıyorlardı. Yemek her ne kadar, sığırdan et suyu, ızgara alabalık, kuzu pizolası, tavuk etinin beyazı ve .hanımefendilere bir nevi kompliman gibi- kremkaramel'den hazırlanmış olsa bile hoş bir gece geçirmelerine yeterli değildi. Hatta altın şansı Chablis şarabı, kırmızı Bordeaux şarabı ve üstüne çığ yağmış gibi soğumuş şampanya bu ruhları hafifletmeğe, bu sıkıcı ve resmi havayı dağıtmağa kâfi gelmiyordu. Şöhretiyle üç kuşağı aşkın Marriott'ların sofrası -ki sırasında kralların bile zevk aldıkları bu soıra-bu gece dengesini bulamamışa benziyordu.

Miles sofranın başında, parlak düğmeli mavi ayin elbisesi içinde, dik ve , katı oturuyordu. Yemeğine fevkalade itina ederek, misafirleriyle gerekli konuşmaları yapıyordu. Hele karşısında oturan Richard'ı tamamen görmemezliğe geliyordu. Richard ise rastgele yiyor, iyice içiyor ve ancak zaman zaman bardağı boşaldıkça uşakların tazelemesi için sağa sola, kaba bir inatla işaret ediyordu. Artık başı öfkeden ziyade içkiden dönüyordu ve ona dönüp bir şey ^söylenmedikçe pek konuşmuyordu. Seyrek de olsa, güldüğü vakit, vahşi bir ses odayı kaplıyordu.

Aralarında, bir tarafta Mrs. Merriman, diğerinde ise Lucinda Drysdale oturmaktaydı, incecik, kupkuru kalmış Mrs. Merriman, gayet katı saç tuvaleti ve korseli vücuduyla, yemekleri kuş gibi gagalıyordu; gerçekten, tam

bir kuşa has dikkat ve beceriyle. Diğer yanda, Lucinda Drysdale her zamanki gibi bulunduğu topluluğa ayrıca bir zerafet ve parlaklık getiriyordu. Bu gece buraya bile bir aydınlık, bir ışık saçmıştı.

Lucinda Drysdale, Marriott'ların uzaktan kuzinydi. Göz Kamaştırıcı güzelliği, değil bu batı kasabasına, taa Londra'ya kadar yayılmıştı. Richard onu, şarabın verdiği tatlı baş dönmesiyle üzüyordu. Böylesine bir güzelliğe hayranlık duymamak elde değildi...

Ö.

gece büsbütün baştan çıkarıcı bir havası vardı. Kestane saçlarının içi güzel yüzü ve günün modasına uygun dekolte elbisesinden in diriliğiyle görünen pembe beyaz göğsü, matem için giydiği

Bu

32

BEYAZLI MiHRACE

siyahla çelişki halindeydi.

Çocukken Richard'la ikisi, bol bol oyun arkadaşlığı yapmışlar, daha sonra açık yürekli iki dost olmuşlardı. Son zamanlarda ise güçlü bir bağ, bir çeşit sevgi doğmuştu aralarında. Richard bu sevginin çiçek açması umunduydu. Bazı Kazak hallerini hoş görmese de, Lucinda'nın ona hayranlık duyduğunu zannediyordu. Kendisi onu sevmeğe ve mutlu etmeğe hazır... Annesini babasını kaybetmiş olalı Lucinda'nın az bir geliri vardı. Onunla evlenmesi iyi bir birleşim olurdu. Teklifini kabul ederse, Richard hâlâ kendini talihli sayabilirdi Yanında Lucinda gibi bir karısı ve desteği olduktan sonra, zam; zaman kabaran vahşiliğinden veya kabalıklarından eser kalmazdı Ayrıca, taa çocukluk günlerinden beri yaptıkları gibi, Miles'le ala; etmeye, gene birlikte devam ederlerdi.

Ama diğer durum aklına gelince, bütün bu mutlu düşüncelere bi: gölge düştü. Kaşlarını çatarak boşalan bardağını doldurulması için işaret etti. Lucinda'nın az bir parası varmış... Kendinde ise meteli yoktu. Lucinda durumu öğrenince nasıl davranacaktı? Yoksa umu suya mı düşecekti? Hele diğer meseleyi öğrenince ne olurdu? Acı saklasa mıydı? Ama saklanabilir miydi? Tekrar kaşlarını çattı vı birden Lucinda'nın baktığını sezerek başını kaldırınca, onun iri, güzel kahverengi gözleriyle karşılaştı.

Miles isteksiz,, yüksek sesle Mrs. Merriman'a günlük olaylardan söz ediyordu. Lucinda bundan istifade etti.

—"Richard, pek neşesizsin bu gece."

Richard kendini toparladı, dikleşti ve koca bir lokma tavuk etini ağzına attı. Tavuk kuru gelince yumuşatmak için yanm bardak şarabı üstüne içti.

—"Evet, neşesizim," diye tasdik etti. "Ama sen çok, pek çok güzelsin Lucinda. Ayrıca, ikimiz adına durumu kurtarmakta fevkalâde ustasıdır."

Şimdi kaş çatma sırası Lucinda'y a gelmişti. Aile çevresinde bile olsalar, sevgilerinin uluorta konuşulmasından hoşlanmazdı. Hele şu böyle bir şeyin ortaya çıkması için en elverişsiz zamandı.

—"Şarabı fazla kaçırmışsın galiba" diye kısaca kesti. "Geçi hafta bana verdiğin sözü tutmadığını görüyorum."

BEYAZLI MiHRACE

33

—"Böyle bir günde hiç bir söz tutulamazdı." diye anlatmağa çalıştı- "Biraz içtim, doğru. İçinde bulunduğum durumda bu Kaçınılmazdı."

—"Zaten hep kaçınılmaz oluyor," dedi ama sesi ve bakışları eski yumuşaklığını aldı. Richard'a olan öfkesi çok uzun süremezdi. 'Biliyorum, Richard. Senin için çok üzüntülü bir gün bu. İnan, sana ders vermek istemedim.' Richard ona göz kırptı. Mum ışığının sıcak aydınlığı, göğsünün kabarıklığına vuruyordu. Bu parlaklık sanki sevgi ve mutluluk dünyasını yansıtıyordu. İşte onu anlayacak ve yanıltmayacak tek insandı...

—"Bir çok yönden, senin tahmin edemeyeceğin kadar üzüntülü bir gündü," Bu arada Miles, mecburi konuşmasını tamamlamış, onu dinliyordu. Ortadaki gümüş şamdanın kıvrılan kolları ve mum ışığı arasından, keskin bakışlarını soğuk bir ilgiyle Richard'a dikmişti. Böyle bir gözetleme Richard'ı ürkütemezdi; hatta tam aksine kamçılardı. Kabaca, "Sana kötü haberlerim var," diye söylendi. "Ağabeyim, eksik olmasın bana bunu nazikçe ilettili."

Miles, "Richard," diye ihtar etti.

Richard elindeki kadehin üstünden nefretle ona baktı. Sonra taklidini yaparak, "Bir şey mi var, Sir Miles? " diye sordu.

—"Bunu konuşmanın sırası değil."

—"Benim hesabıma utanmayınız, Sir Miles. Yeni servetinizden gurur duymanız gerekir."

Miles, son yemeğin tabaklarını toplayan ve kremkarameli dağıtmakta olan uşaklara yan gözle baktı. Sesi kendinden emin, soğuk ve toktu. "Daha uygun bir zamanta istersen haberlerini verebilirsin. Şimdi sırası ve yeri değil," dedi.

Bunun üzerine çok kızan Richard, yumruğunu cilalı masaya indirdi, öyleki masadaki bardakların hepsi sallandı. "Senden emir istemiyorum" diye sertçe bağırdı. "Söylemek istediğim şeyi, dilediğim zaman ve yerde söylerim!"

Lucinda, şiddetinden kuşkulananarak hemen araya girdi. "Lütfen, Richard," diye gönlünü almağa çalıştı. "Mesele seni bu kadar sinirlendirecek kadar önemli olmasa gerek. Sonra da söyleyebilirsin."

34

BEVAZLI MİHRACE

Richard önüne konan servis tabağını kaldırttı. Uşakların yemek odasını ustaca terk etmeleriyle garip bir sessizlik odayı sardı. Richard, birden John Keston'un, bütün bunları nasıl çabuk öğrendiğini düşündü. Kaybedecek başka şeyi olmadığına göre, en iyisi, bunu şimdi söylemesiydi... Miles hâlâ masanın diğer ucundan ona bakmaktaydı. Bu bakışlar onu iyice kızdırdı ve bu açıklamayı biraz da inat olsun diye yapmağa karar verdi. Kırılmış gururuyla acıklı bir görünüm halindeydi. Sanki her yerde bir kelime veya bir bakışla hakarete uğrayacakmış gibi. Hele Miles'in serinkanlılıkla sofrada neler konuşulup konuşulmayacağını ihtar edişi Richard'a hakaretlerin en büyüğüydü.

Uşaklar çıkıp, odada yalnız kaldıklarında: "Bu benim için son derece önemlidir," diye adeta savaşırcasma ısrar etti. Heyecanla konuşurken, kelimeleri fena telaffuz etmesi ve birbirine karıştırmasından dolayı Miles'in küçümseyen bakışları, onu büsbütün çileden çıkardı. Kendini toparlayıp, konuşmasına hakim oldu. "Babamın vasiyetnamesiyle ilgili olarak," diye herkesin duyabileceği şekilde, dikkatli ve kelimelere tek tek basarak ilâve etti: "Ben de birkaç saat öncesine kadar bilmediğim, tahmin etmediğim bir gerçeği öğrendim..." Eliyle Miles'i gösterdi: "Bakınız, karşınızda yeni baronumuz!" Sonra aynı eli kendi göğsüne ani bir vuruşla dokundurup: "Ve bu da yeni fakir kulunuz!" diye ekledi.

—"Kendini kaybediyorsun, Richard," dedi Miles ve bunu tüyler ürpertici bir sessizlik takip etti. Gemide, sırası gelince, kendinden rütbece aşağı subayları nasıl buz gibi soğuk bakışlarıyla donduruyorsa, şimdi de aynı bakışlar Richard'ın yüzüne dikilmişti. "Bazı konular vardır ki insan onları uluorta açığa dökmez, hatta.." gözleri dalarak, "İçkiyi çok kaçırsa bile," diye ilâve etti.

Richard, vahşi, kaba bir sesle güldü, "İçkiliyim, sevgili Miles, senin büyük servetini kutluyorum. Sanırım bundan utanmıyorsundur? "

—"Utanacak neyim var? "

—"Artık o senin vicdanınla Tanrı arasında bir şey," diyen Richard Lucinda Drysdale'e döndü. Yüzü, derin hislerini saklamak için yapmacık bir sükunet maskesi taşıyordu. "Kendi payının yanı sıra kardeşinin payını da iç eden bir mirasçıya ne derdin? Onu tebrik

BEVAZLI MİHRACE

35

eder, başarısının sırrını açıklamak ister miydin? Yoksa, 'Tüh, tüh, amma da kazık atmışsın' Veya, 'şerefli bir görevi olan kaptan için tam bir başarı' mı derdin? "

Lucinda, "Sanırım f azla'ileri gidiyorsun, Richard;1 dedi. Ama ifadesinde en ufak bir bozuntu işareti yoktu. Buna rağmen bakışları, bugüne kadar hiç rastlamadığı şekilde, soru dolu ve keskindi, iki kardeşe ayn ayn baktı; Miles'in kızgın yüzünü, Richard'ın aldırılmaz hallerini inceledi. Aldığı terbiyeye göre, toplulukta herhangi bir tartışmaya katılmamalı, mesele hallolana kadar teyzesiyle olayla ilgisiz konularda hafiften konuşmalar yapmalıydı. Ama bu meselede kuralların dışına taşan, onun da öğrenmesi gereken başka bir şeyler vardı. Bir kere işittikten sonra artık aldırılmazlık edemezdi. Tekrar Miles'e baktı ve her şeyi göze alarak, merakını gidermek için kararlar Richard'a dönüp sordu: "Kusura bakma, Richard, senin bilmecelerin benim küçük aklıma çok fazla. Fakir kulunuz, demek ne anlama geliyor? "

Miles Marriott, Lucinda'nın bu münakaşaya kaşmasını hiç tasvip etmedi. Teyzesi de tatsız bir iş yaptığını, konuşmaları duymasa bile, sağırlara has içgüdüleriyle sezmişti. Yeğenine dönerek işaret etti: "Lucinda, lütfen, seni hiç ilgilendirmez^' dedi. Ama Lucinda'nın bütün dikkati, sorusu gibi Richard'ın üstünde toplanmıştı. Nihayet atılganlığının semeresini gördü, zira Richard gene o vurdumduymaz edayla cevabını verdi.

—"Seni temin ederim ki pek sevgili Lucinda, kelimeyi rastgele seçmiş değilim. Yeni durumuma tıpatıp uyan tek deyim budur, öğleden sonradan beri, bu evde bir sığıntı olarak yaşadım. Marriott ve bütün onunla birlikte her şey artık yalnızca ağabeyimindir."

—"Pek tabii ki Marriott Miles'e aittir," diye başlayan Lucinda'nın aklı biraz karıştı. "Her zaman büyük evlat devralır...Zaten başka nasıl olabilirdi? Ama senin meteliksiz, yoksul bir adam olmana gelince..."

—"Marriott'la birlikte," diye sözünü kesen Richard, "bütün babamdan kalan servet de gidiyor. Hepsi, hepsi." Lucinda'nın gözleri dehşetle büyüdü. "Eminim şaka yapıyorsun Richard." Richard, 'hayır' anlamında başını salladı, dayandığı iskemlenin gıcırdaması odanın sessizliğini bozdu. "Hayır, şaka

36

BEVAZLI MİHRACE

BEVAZLI MİHRACE;

37

etmiyorum. Şaka yapacak halde değilim. Babamın vasiyetnamesinde bana St. Briavels'deki Cottage Hastanesinden bile daha az hak tanınmış. Hiç bir şeyim yok."

Hemen sonra kalktı, büfeye doğru giderek kendine yeni bir bardak şarap doldurdu. Kuralları bozmanın yanı sıra, söylediği şeyin yaptığı etki ve şaşkınlık, müthişti. Lucinda, bugüne kadar asla görmediği bir ifadeyle ona bakmaktaydı. Sanki 'hiç bir şeyim yok' demekle Richard, bambaşka, tanımadığı, bu güne kadar görmediği bir yabancı oluvermişti. Miles bütün bu olanları bir an evvel unutmak istercesine herkesin yüzüne hissiz bir ifadeyle bakıyordu. Bozulan salon adabını biraz düzeltmek, araya köprü kurmak, Mrs. Merriman'a kalıyordu. Mrs. Merriman, Miles Marriott'a dönerek, "Hiç anlamadım," dedi. Aklına gelen ilk konuyu seçtiği belli, "Görevli kaptan deyiminden ne kastediyorsunuz?" Miles kendini toparlayarak, "Çok özür dilerim ne dediniz?" —"Görevli kaptan," diye tekrarladı Mrs. Merriman, "tam olarak neyi ifade ediyor?" —"Şu anlama gelir," diye cevap veren Miles, bu oyunu oynamaktan pek memnun, devam etti: "Savaş gemilerine kaptanlık eden insan, yani en az yirmi topu olan bir geminin hakimi." Richard hafif yalpalayarak yürürken elindeki dolu şarap j kadehinden birkaç damla etrafa saçıldı. Böylece tekrar masadaki yerine oturdu. Oradan gözlerini Mrs. Merriman'a dikerek, "Bana! sorsaydınız size çok daha iyi bir şekilde görevli kaptan nedir •• açıklardım!" dedi. Miles sahte sükunetini bıraktı, kafasını ezmek istercesine, "Dilini tut," diye bağırdı. "Yeter derecede hepimize; rahatsızlık verdin." —"Sevgili teyzeciğim, bir görevli kaptan şudur ki," diye sanki Miles'i duymamış gibi devam etti: "Yirmi değişik oyunla servetini korumağa çalışan bir barondur. Yirmi toplu bir geminin, kahraman kaptanı olup, bunun her topunu kardeşini mahvetmek için atışa hazır, üstüne çevirmiştir." İyice sarhoştı ve bunun farkındaydı. Artık hiç bir şeye aldırılmıyordu. Hatta Lucinda'nın onun üstüne eğilmiş, keskin ve soran bakışlarına bile. Hiç bir şey onu durduramazdı. "Bir görevli kaptan, .Merriman teyze, Latince ismiyle Mustela.,Nivalis,. yani dünyanın en alt tabakalarında yaşayan bildiğimiz alelade bir sansann yerini almış, kendinden çok daha büyük hayvanları, kuvvet yerine hile kullanarak avlıyor. Beni avlıyor..." Şimdi artık durdurulamayacak kadar kanı dönmüştü. Bu arada son şarap servisini yapmak için içeri giren uşak kapıda bütün bunları duymaktan şaşkın ne yapacağını bilmez, ağzı açık kalınca, Miles öfkeli bir el işaretiyle ona odayı terk etmesini emretmişti. "Bütün görevli kaptanlar iyi aile çocukları ve varlıklıdırlar," diyen Richard, boş, anlamsız bir sesle devam etti. "Onlar, babalarının iftiharları, annelerinin yegane gözbebekleridirler. Sizlere doğuşumun sırrını açıklayım mı? Ben boğa burcundanım, hani o sabırlı, aptal boğanın. Görevli kaptanlar ise yay burcunda doğarlar, yani sizi, başka yere bakarken, iki kürek kemiğinin arasında, sırtınızdan vururlar.." Kadehini kaldırıp delicesine göz kırptı. "Hanımefendiler, sizlerin şerefine! Sayın görevli kaptan Sir Miles Marriott, Baron, sizin de! Batı kasabasının en zengin baronuna. Denizlere açılan en işini bilir barona. Ve nihayet koskoca bir malikâneyi yöneten en cüce barona!" Şarabını bir yudumda içip bitirdi. Sonra bardağını şöminenin yönürj- hızla yere çarptı. Kristal kadeh tuzla buz oldu, küçük cam kırıkları, birkaç damla şarapla etrafa saçıldılar. Bunu ağır bir sessizlik izledi. Aldığı terbiyeye göre ne yapması gerektiğini toparlayan ve ilk harekete geçen gene Mrs. Merriman oldu. Ayağa kalkarak, —"Gel Lucinda," dedi açıkça. "Beyleri kendi hallerine bırakalım."

Miles ve Richard birlikte ayağa kalktılar: Richard sendelediği için masanın kenanna tutunarak, Miles ise kendini kontrol etmenin verdiği alışkanlıkla, müthiş öfkesini maskeleyerek. Hanımlar odayı terk eder etmez Richard hemen boş çuval gibi iskemlesine çöktü, Miles oturmadı. Ayakta durmuş, karşısındaki adamı tarifsiz bir nefretle süzüyordu. Richard ona göz kırptı.

—"Otur, Miles ağabey... Hanımlara katılmamız için daha tam yarım saatimiz var...Birlikte bir şişe Porto şarabı içelim derim."

Miles, "Sen yeteri kadar içtin," diye buz gibi soğuk sesle konuştu.
38
BEYAZLI MİHRACE
BEY AZLI MİHRACE
39

"Hatta haddinden fazla."

—"Saçma! Daha yeni başladık sayılır. Bir bardak Porto! Bu benim son gecem..".

Miles, "Son gecen olduğuna hiç kuşkun olmasın," dedi. "Kendi hesabıma da bundan fazlasıyla memnunum." Masanın etrafını dolandı ve gelip Richard'in iskemlesinin başında durdu, ona bakarak, "Sen sarhoş bir hayvansın," dedi kelimelere tek tek basarak. "Kendini, hanımlann,uşakların önünde aşağılık bir kaçık yaptın, yeryüzünde sadece ikimiz kalsak, seninle asla kadeh tokuşturup, içki içmem..."

Richard ayağa kalkmağa yeltenince, "Böyle kal!" diye Miles emretti. Haddinden fazla tahrik edilmiş küçük adamların çaresiz cesaretiyle, Miles'in yüzü kaskatı olmuştu. "İstersen sabaha kadar kal... Seni temin ederim ki, hanımlar aramızda bulunmayışını tamamen affederler."

önce kustu, sonra başını soğuk suyun altına soktu. Bu bir saatlik zaman zarfında üzülmüştü ve hâlâ kızgındı. Kendini biraz toparlayıp tekrar aşağıya indi. Korkunç bir yalnızlık içindeydi. Yaptığı aşın hareketlerden pişmanlık duysa bile, hiç bir düşünce bu halini biraz olsun düzeltmiyordu. Gerçekten de, sebep ne olursa

olsun, sarhoş olması hatalıydı, çirkindi. Olgun olmayan bir çocuğun davranışlarıydı. Miles de bundan en iyi şekilde istifade etmişti. Miles, o yutulmayacak ağır hakaretlerden, onun nasıl küçük düştüğünü göstererek ne güzel ayrılmıştı. Neredeyse hayranlık duyacaktı... Kimin aklına gelirdi küçücük bir görevli kaptanın bu kadar üstün ve güçlü olacağı? Ama ne olursa olsun gerçekler değişmiyordu ve kendisi hâlâ fakir, hâlâ sahipsizdi. Marriott'u, kovulan bir uşak gibi, en kısa zamanda terk etmesi gerekiyordu. Hesap günü geldiğinde bütün bunlar göz önünde tutulmalıydı. Miles'e hakaret etmesinin sebebi ise, bu günkü olayların yanı sıra yıllarca ondan küçük olmanın verdiği türlü ezikliklerin de birikmiş olmasıydı. İlk defa bu gece, Miles, yeni baronluğu ve servetiyle, her şeye hakim, yemek masasının başında yerini almıştı. Richard da, ilk defa gerçekle yüz yüze gelmiş ve öfkesini yenememişti.

Şimdi, geniş merdivenlerden inip, aşağıdaki büyük holde, ayakta durmuş etrafı dinliyordu. Evdeki tek ses, oturma odasından gelen hafif ve ahenkli piyanonun çalmıştıydı. Mücevher gibi notalar, inci taneleri gibi tuşlardan döküldükçe, incelmış zevklerle dolu bu medeni dünya sanki Richard'la alay ediyordu. Piyanoyu Lucinda çalıyordu ama ne yazık ki artık onun için çalmıyordu. Ani bir içgüdüyle, bahçeye açılan çift kanatlı kapıyı itip balkona çıktı. Berrak, nefis bir geceydi; yıldızlar parlıyor, ay büyük evin gölgesini balkon taşlarına yansıtıyordu. Türlü çiçeklerden, nemli çimenden, gül bahçesinden yükselen kokular geceyi sarmıştı. Birkaç adım atarak oturma odasının penceresinin hizasına geldi. Perdeleri yarı açık olan bir pencereden içerisini görebiliyordu.

Tahmin ettiği gibi Lucinda, gül ağacından yapılmış piyanonun önüne oturmuştu. Yüzü dikkatli, güzel vücudu öne doğru eğikti ve fildişi gibi beyaz kolları hafifçe sağa sola gidiyor, tuşların üstünde geziniyordu. Miles tam yambaşında bir koltuğa oturmuş, ona bakarak ilgiyle müzigi dinliyordu. Odanın öbür ucunda, Mrs. Merriman, kuştüyü yastıklarla bezenmiş alçak kanepede oturmuş, kanaviçesini işliyordu. En az üç yıldır boş zamanlarını bu tip el işleri yapmakla değerlendiriyordu. Müziğin sesi, Richard'a hayli ölgün aksediyordu. Ama geri kalan her şey, bugün öğleden sonra babasının cenazesi için çalan çanlar kadar net ve açık kulağına gelmekteydi. Lucinda'nın, parçayı bitirdikten sonra, ellerini tuşlardan indirip Miles Marriott'a gülümseyişini seyretti. Sonra Miles'in en ince salon terbiyesiyle, ona doğru eğilmesine ve iki elini kenetleyip samimi hislerle tebrik edişine baktı. Mrs. Merriman, kendini tamamen işine vermişti. Müziğin bitişini farketmediği için başını dahi kaldırmamıştı. Gözle görülen şu tabloda, sahnedeki üç oyuncu ona doğru dönüp şöyle der gibiydi: 'Neredeyse orada kal. Bize daha fazla yaklaşma.'

Kıskançlık hisleri daha fazla seyretmesini engelledi. Gölgeli karanlıkta gizlenen yaralı bir hayvan gibi, insanların sözde sıcak ve içten davranışlarını, acı ve nefretle gözden geçiriyordu. Bugün, Marriott'tan çıkarılmış, babasının servetinden mahrum edilmiş ve nihayet evlilik dünyasından atılmıştı. Lucinda Drysdale'in onu önemsemediği ortadaydı. Artık o canım gülümsemeleri, göz

40

BEYAZLI MİHRACE

kamaştırıcı varlığı bir başkasına dönüktü. Işıklı camdan uzaklaşarak rastgele bir kapıdan içeri girdi. Girdiği oda babasının kitaplığıydı. Ayrıca odanın köşesindeki küçük dar holden oturma odasına geçilirdi. Çocukluk yıllarından beri bu aralık ona bir nevi oyun yeri olmuştu. Deri ciltli sıra sıra kitaplardan da anlaşılabilirliği gibi, babası çok iyi bir okuyucuydu. Gün boyunca uzun saatler burada otururdu. Ne var ki, bahçede veya civarda türlü yaramazlıklarla koşup, oynayan ve gürültü eden çocuklar tarafından rahatsız edilmekten hiç hoşlanmıyordu. Richard biraz büyüyüp, akli erince, babasının kitap okumağa düşkünlüğünün yanı sıra başka şeylerle de ilgilendiğini fark etmişti. Mesela, eski haritalar, Uzakdoğu vb. gibi yerlerin eski baskı haritaları, gemi modelleri ve nihayet şimdi de ona bırakmış olduğu küre. üstü deri kaplı maun yazı masasına doğru yürüdü. Masanın üstünde duran kürenin yanında durup, elini yuvarlak yüzeyinde gezdirdi. Gençliğinde dünyayı dolaşmış bir insan olan babası, bu küreyi özel olarak, zevki için yaptırmıştı. Çapı 120 cm.den fazla olup, ekseni etrafında dönen gerçek dünyamız gibi, ağır ve hantal dönüyordu... Ergenlik çağında Richard, bu küreyle ara sıra oyunlar oynardı, önce küreyi döndürür, sonra gözlerini kapatarak, işaret parmağını yüzeyde bir yere koyar ve dünyanın neresinde kısmeti onu bekliyor diye bakardı. Talihine genellikle, Çin'in ötesindeki Fuki adaları, Peru, Afrika'nın fildişi sahilleri ve Pasifik Okyanusunun ortasında 'Burası üç bin kulaçtır' yazılı noktanın olduğu yer düşerdi... İşte şimdi bütün bunlara sahipti. Artık dilediği kadar küresi ve iki tabancasıyla oynayabilirdi.

Tekrar başlamış olan müzik nihayet sona erdi. Kütüphane odasında aralığa doğru ilerleyince oturma odasının ışığında, içerisini iyice görebiliyordu. Lucinda piyanodan kalkmış, Miles'le gülümseyerek konuşuyordu. Sonra Miles'in -Richard'm görebileceği kadıyla- Lucinda'yı hafifçe selamladığını ve özür dileyerek yanından uzaklaştığını gördü. Gene mutlaka ya malikâneyle ilgili bir işi vardır, ya da bazen yaptığı gibi ahırları dolaşıp sabah için birtakım emirler verecektir. Yalnız kalan Lucinda piyanonun yanında ayaktaydı.

Siyah gece elbisesi içindeki biçimli görüntüsü, arkadaki altın şansı

BEYAZLI MİHRACE

41

renkli uzun perdelere aksediyordu. Richard'ın durduğu yerden Mrs. Merriman görünmüyordu.

Usluca seslendi: "Lucinda!"

Lucinda duydu ve kuşkuyla o tarafa baktı. Ama tekrar seslenene kadar yerinden kıılmadı. "Lucinda, burada, kütüphanedeyim." Bu defa Lucinda teyzesine göz ucuyla bakarak, ona doğru yürüdü. Holün ağzına gelince durup Richard'a baktı. Yan karanlıkta yüzü isteksiz, hatta soğuktu.

—"Seni zar zor görebiliyorum, Richard." dedi. Ses tonu da ayrıca uzak ve sıcaklıktan yoksundu. "Niçin buradasın? Ben de seni odana çekildin sanıyordum."

Richard bir adım attı. Şu anda fevkalade alımlıydı, onu kollarının arasına almayı ve sessizce durmayı istedi, ilk defa olacaktı böyle bir şey. Mutsuzluğu ve üzüntüsü o kadar büyüktü ki ancak Lucinda'nın yakın ve sıcak teması ona iyi gelebilirdi. Bir adım daha atarak ellerini uzattı: "Sevgili Lucinda'm," dedi.

Korkunç bir şekilde hakaret edilmiş gibi Lucinda geri çekilerek, "Kendini kaybediyorsun," dedi. Ses tonundaki dondurucu soğukluğu Richard ilk defa işitiyordu. "Zaten bütün gece de davranışların daha farklı değildi... Odana çekilseydin çok daha iyi olurdu."

Onu terk edecekmiş gibi döndü. Lucinda'nın bu ilgisizliğine ve katılığına Richard dayanamadı. Aşk ve öfke çarpıştı, nihayet öfke bütün diğer hislere üstün geldi. Lucinda'nın yolunu kesercesine kolunu duvara dayadı. "Sarhoş değilim," dedi.

Lucinda durdu. Ona dokunmaktan öğrenircesine, "Sarhoş olmuş veya olmamışsın beni ilgilendirmez." dedi. Sonra sesini daha alçaltıp -ama bu ses şefkatli olmaktan çok uzaktı; küçümseyiciydi- "Richard, neden öyle yaptın? Davranışların çok kaba ve çirkindi!" diye ekledi.

—"Neyi neden yaptım? "

Lucinda sabırsızlandığını gösteren bir hareket yaptı. "Ne demek istediğimi pek güzel anladın. Miles'e ağır hakaret ettin. Hiç yontulmamış bir adam gibi davrandın. Geldiğimde üzüntülü bile değildin."

—"Anlatması çok zor olan bir gün geçirdim, Lucinda."

—"Hak ettiğinden daha güç olamaz," diyen Lucinda ona buz gibi

42

BEYAZLI MİHRACE

soğuk gözlerle baktı. "Ayrıca matem günü, o son derece komik kırmızı ceketi giymek! Asla affolunmaz. Ne dersin? Kendinden utanıyorsun her halde."

—"Babamın yasını siyah yerine kırmızı giyerek de pekâlâ tutabilirim," diye Lucinda'nın sözünü kesti. "Ama belki de beni mavi denizci üniforması içinde görmek seni daha çok memnun ederdi."

—"Ne demek istiyorsun? "

—"İkiniz beraberken sizi gördüm. Ona gülümsüyordun. Hayatında bir gün bile Milcs'e gülümsememiştin. Bu ani değişikliğin sebebi ne? Benim fakirleşmem mi? "

—"Ani değişen bir şey yok. Fakirliğinin benim nişlerimle ne ilgisi var? " Ama Richard'ın böyle açık konuşmasından sıkılmışa benziyordu. Bakışlarını ondan uzaklaştırdı, oturma odasına doğru baktı, nefesi sıkışarak, "Bırak gideyim," dedi kısaca . "Çek kolunu geçeyim, lütfen."

—"Beni dinle Lucinda," diye söze başladı Richard ama uzun uzun konuşacak halde değildi. Kızın güzel yüzü, biçimli vücudu ve ona bu kadar yakın olması kafasını karıştırdı. "Soğuk durma bana, hele bu gece! İnan bu kadarına tahammül edemem" dedi. Kendini kontrol ederek yutkundü. Ona açılmak istememişti; ama şu anda aşkını ilân etmekten başka' dünyada yapacak bir şey yoktu sanki... "Çok uzun zamandan beri bilmen gerekirdi."

—"Neyi bilmem? "

—"Seninle evlenmek istediğimi."

Bunun üstüne ikisi de sustu. Sessizlik sanki sonsuza kadar uzadı. Bu süre içinde Richard'ın hayalleri yavaş yavaş dondu ve tarifsiz bir umutsuzluk her yanını kapladı. Lucinda'nın yüzü her ne kadar başka tarafa dönükse de Richard bu yüzde en ufak bir sevgi, şefkat veya yumuşaklık kırıntısı olmadığını açıkça görebiliyordu. Neden sonra, Lucinda:

—"Seninle evlenemem, Richard," dedi.

Umutsuzluk artık kaçınılmazdı. Ses tonundaki kesinlik ve yüzündeki • kararlı ifade, hiç bir zaman dediğinden vazgemeyeceğini iyice belirtiyordu. Kolunu indirip geriye doğru bir adım atan Richard:

—"Parasız olduğum için mi? " diye sordu.

BEYAZLI MİHRACE

43

—"Seninle evlenemem, Richard," diye tekrarladı Lucinda. Belki sadece bu kadar söyleyip gidecekti ama Richard'ın yüzünde öylesine garip yıkılmış bir ifade vardı ki! üzüntü, öfke ve küçülme, hepsi birbirine

karışmıştı. Lucinda bunu görmemeziğe gelemedi. "Nasıl evlenirsiniz? " diye hırsıyla sordu. "Sen fakirsin. Benim durumumu da gayet iyi biliyorsun...Gerçekten ben de umutluydum."

—"Mülkün yarısının bana kalacağından, değil mi? "

Bunun üstüne Lucinda birden öfkelenmişti. "Evet, gerçeği bilmelisin! Kendimi hatırladığımdan bu yana hep yoksulluk içinde yaşadım! Babamın ölümünden beri kuruştan biriktire biriktire yaşadık. Bir mevsim bile Londra'da kalamadım! Bu ne demektir bilir misin? ömrümün geri kalan kısmını da böyle mi geçireceğimi sanıyorsun? öyle olacaksa, öleyim daha iyi!"

—"Daha iyisi, Miles'le evlen."

—"Hakaret ediyorsun!"

Richard'ı terk etmek için aceleyle hareicet etti. Bir saniye bile kaybetmek istemiyordu. Ama Richard onu omuzlarından sıkıca kavrayıp kendine çekti. Bu anı zaman zaman hayal etmiş, heyecanlanmıştı, tşte nihayet kollarındaydı. Ne var ki taştan bir cisme sarılmış gibiydi. Cömertçe açılmış güzel göğüsleri bile mermerdendi sanki. Biraz daha sıkıca sarıldı, belki çok yakınlaşma aradaki buzları eritir yerini arzu ve istek alırdı. Ne yazık ki Lucinda'nın vücudu yılan gibi soğuk ve heyecansızdı.

—"Bırak beni," diye para isteyen bir dilenciye başından savar gibi söylendi. "Senin kasabalı hayranlarından biri değilim."

Richard sözünü dinleyip, bırakınca, Lucinda elini kaldırıp hızla suratına bir tokat indirdi. "Şimdi anladın mı? " öylesine iğrenç bir andı ki, Richard ne olduğunu güç anladı. Bu saldırgan kadın Lucinda olamazdı... Ama oydu, gözlerinde sevgi veya sıcaklık şöyle dursun, dostluk, arkadaşlık ifadesi bile yoktu.

—"İlk defa olarak," diye söze başlayan Richard, acıdan kıvrılarak mırıldandı. Kollarını yanına sarkıtarak Lucinda'yı serbest bıraktı: "Evet, çok iyi anlıyorum, Lucinda," dedi.

—"Yarın da hatırlayacağını umarım," dedi kesinlikle. Ona son bir defa baktı, sonra hemen yanından uzaklaşmıştı. Richard bir kere

44

BEYAZLI MiHRACE

daha yalnız ve bitik, talihsizliğiyle tek başına kalakaldı.

—"Şimdi yat uyu," diye Sebastian Wickham telâşla yalvardı. Tavan arası odasının soğuşuna ve rutubetine karşı yorganını çenesine kadar çekmiş, yatağın içinde oturuyordu. Kırmızı faniladan gecelik takkesiyle, kilisenin tepesine dikilmiş fırıldağı andırıyordu. Richard odaya girdiğinde yarı uykulu, kitabını okuyordu. Şimdi ise, açılmış, Richard'ı planından vazgeçirmek için tamamen ayılmıştı. "Bu kadar acele etmene hiç bir sebep yok. Böyle gece yarısı evi terk etmek olur mu? Ne yapmak istiyorsun? Nereye gideceksin? "

Richard, "Neresi olursa," diye hırsıyla cevap verdi. Zaten yola çıkmağa hazırlanmıştı. Kalın çizmeleri çıplak tahtaları gıcırdatıyor, pelerini odanın duvarlarına dev gölgeler düşürüyordu. "Bu lânetli yerden başka neresi olursa olsun. İtalya'daki Garibaldi'nin kırmızı gömlekliilerine bile katılırım! Kaliforniya'daki altın bölgesine giderim!"

—"Kaliforniya!" diye yaşlı adam korku ve hayretten donakalmış tekrarlardı. "Orası dünyanın öbür ucu. Orada ne yaparsın? "

—"Belki servet yapanım. Burada meteliğim olmadığına göre." Wickham, "Hiç değilse sabaha kadar bekle," diye tekrar yalvardı. "İyi ve kötüyü salim kafayla tartınca işler değişir. Ani bir öfkeye kapılıp terk etmek olmaz. Kararının üstüne uyu, yalvarırım-" Richard, "Yapamam," dedi. "Kararımı verdim." Gerçekten de öyleydi. Lucinda'yla aralarında geçen olaydan sonra deliye dönmüş, hiç o güne kadar bilmediği bir hayal kırıklığına uğramıştı. Ahırın üstündeki odasında yatan uşağı, John Keston'u uyandırmış, o da efendisine yolculuk için tek bir sandığı hazırlamıştı bile. Yanına sadece kendine yetecek kadar eşya alıp, maziye ait ne varsa bırakmıştı... Birkaç gün önce kumarda kazandığı iki yüz altın da ayrıca imdadına yetişmişti.

Hazırlanmasını emir verdiği bir arabayla önce Chepstow'a oradan da Gloucester ve Bristol'e gidecekti. Onu

BEYAZLI MiHRACE

45

durduracak hiç bir şey yoktu, aksine her şey onun bir an evvel uzaklaşmasını hızlandırıyor. Sebastian Wickham'm odasına çıkmasına sebep, onunla planlarını konuşup öğüt almak değil yaşlı hocasına veda etmek isteyişiydi. Birkaç emektar uşak haricinde, Marriott'ta "veda" edeceği tek insan oydu.

—"Ama bu kadar aceleyi gerektiren sebep ne olabilir," diye yaşlı adam tekrarlardı, "öğleden sonra benim sana söylediklerime çok üzüldün, şaşırдың hatta öfkelenmiş, ama birkaç saat önce evi terk etmeyi düşünmüyordun, değil mi? Hiç değilse, bana böyle bir şeyden söz etmedin. Peki, şimdi seni bu çılgınlığa yönelten nedir? "

—"Düşündüm ve böylesin! uygun gördüm." diye cevap verdi. Sonra bir an Sebastian Wickham'a asla yalan söyleyemeyeceğini hatırladı. Onunla her zaman dürüst ve açık konuşmuştu. Hele şimdi dünyada saygı duyduğu ve sevdiği tek varlık oydu. "Bak Sebastian, sana yalan söyleyemem. Düşünmek yerine içki içtim. Miles'le çok ağır kavga ettik. Aslında ben zorladım onu. O da yanıma gelip başımda durdu ve evi terk etmemi bir kere daha söyledi, işte böyle." Umutsuzluk ifade eden bir tavırla elini kaldırdı. "Zaten kalmanın ne faydası

var? Ne param, ne de yerim var burada, iki üç aya kalmaz kimliğime dair sır da etrafa yayılacak ve sır olmaktan çıkıp rezalet halini alacak. Miles'in istediği bu. En iyisi çekip gitmemdir."

—"Miles'le ne zaman kavga ettin? "

—"Herkesin içinde, yemekte... Oh inan ki yaptığımdan zerrece gurur duymuyorum, ama tekrar aynı zamanı yaşasak, gene aynım yaparım!"

Yaşlı adam daha yakından ona bakarak, "Bunlar olurken Lucinda da yanınızda mıydı? " diye sordu.

—"Evet. Teyzesi de. Birkaç tane de uşak... Sözün kısası gayet dikkatli bir seyircimiz vardı."

—"Lucinda ne diyor? "

Richard'ın yüzü acıyla kıvrandı. "O da Miles gibi düşünüyormuş. Bir kadının böyle bir şeyi en iyi ve inandırıcı biçimde nasıl söylemesi gerekiyorsa o da öyle yaptı."

—"Hiç anlamadım."

—"Fakir olduğum için benimle evlenemiyormuş."

46

BEYAZLI MİHRACE

—"Buna inanmam."

—"Ben de kendi kulaklarımla duyana kadar inanamazdım." Tekrar yüzüne o acı ifade geri geldi ve elini yanağına götürerek, "Ve hissedene kadar... En kısa zamanda ne yapıp yapıp on bin İngiliz lirasından fazla paraya sahip olmalıyım. Aksi halde Miles ağabeyle en geç bir yıla varmaz nikahlanıverir."

Yaşlı adam derin düşüncelere daldığından, Richard'in sesindeki ince alayı fark etmemiştir. Ricalarının hatta yalvarmasının artık faydasız olduğunu hissetmişti. Richard Marriott'u çocukluğundan beri, on beş yıldır, çok iyi tanıyordu. İnatçı karakteri, aklına bir şeyi koyunca mutlaka yapar ve onu bundan vazgeçirmek hemen hemen imkansız olurdu. Belki de böylesi daha iyiydi. Madem ki buradan gidecekti, öyleyse en iyi "veda ediş" böyle olmalıydı. Kararlı ve çarçabuk! Richard ruhen çok kırılmıştı, gitmesini geciktirirse belki daha başka olaylar olacak, yeniden yaralanacaktı. Mesela kız, -o güzel kızı Richard çok sevmeğe hazırken- ona ihanetin en son darbesini indirmişti... Wickham bu yaşında bile bütün bu durumları yaşasa, sabrı taşar, tahammül edemezdi.

Sonunda ısrarından vazgeçerek, "Gerçekten gitmek istiyorsan... O halde ben de daha fazla ısrar etmeyeceğim, Richard. Ama böyle bir yolculuk için para durumun ne vaziyette? Nereye kadar götürür seni? Yeteri kadar hazır paran var mı? " diye sordu.

Richard, "Yetecek kadar var," diye cevap verdi. Sonra yüzünü ekşiterek gülümsedi. "Ve mirasımın yarısını da alıyorum." —"Yarısı mı? "

—"Evet. Küreyi bırakıp iki silâhı yanımda götürüyorum." Yaşlı adam bilinçsiz başını salladı. "Belki böyle davranmakla sana bir şey söylemiş oluyor." —"Bir şey söylemek mi? "

—"Evet." Richard'm uzun boyuna, iri yapısına baktı. Veda edişinde bir yumuşaklık, bir barış isteği vardı, ilerde daha da uzlaşan bir insan olacaktı. "Baban seni çok severdi, Richard. Bütün parayı Miles'e bırakmasının asıl sebebini bilemezsin. Kimse bilemez. Belki Miles'in bütün bu mala mülke ve ismini koruyup bakmağa, senden çok ihtiyacı olabilir diye düşünmüştür. Seni ise, koca dünyada, yolunu

BEYAZLI MİHRACE

47

bulabilecek, nereye gitsen bir şeyler yapabilecek insan olarak bildi. Sana hazır para bırakmayı gereksiz buldu, zira sen her taşın altından kalkabilirdin babana göre." Wickham öne doğru eğildi, yaşlı sesini güçlendirip biraz cesaret alarak: "Evet...Tamam! Sana uygun olanın ne anlama geldiği şimdi belli oldu. Sana dünyayı verdi ve onu fethetmen için de silâhları bıraktı. Anladın mı şimdi aklından geçenin ne olduğunu? Sana güveni sonsuzdu, Richard. Sana inanıyordu ve bunu sana iletmek için bu yolu seçti."

Richard, "Ben güveni elli bin İngiliz lirasıyla birlikte tercih ederdim," diye dokunaklı bir tarzda cevap verdi. Sebastian Wickham'm yaptığı bu açıklamadan belki daha ilerde vicdanı rahatlıyabilirdi ama şu anda buna imkan yoktu. Hele böyle sembolik bir uygunluğa şu sırada hiç tahammül edemezdi. "Bana bir şey daha söylemelisin, Sebastian," diye devam etti. "Annem hakkında. Halen hayatta mı, biliyor musun? "

Yaşlı adam 'hayır' anlamında başını salladı. "Bilmiyorum, Richard. Hiç bir zaman da bilmedim. Ondan asla söz edilmezdi. Sen de bu mesele hakkında fazla düşünmesen iyi edersin."

—"Neden? "

Wickham durakladı. "Annene ne olduğuna karar veremeyiz," dedi. Sonra sözlerine son vermek için, "Hangi kötü talih yakasına yapıştı, bilemem. Onun durumundaki bir genç kadın için dünya fazlasıyla katı."

—"Ama sen bir şeyler bilmiyor musun? "

—"Hayır." Genç adamın mutlaka rahatlandırılıp inandırılması gerekiyordu. "Sana yemin ederim ki sözlerim doğrudur, Richard. Bildiğim tek şey onun yıllar önce bu evden uzaklaştırılmış olmasıdır."

—"Tıpkı benim gibi," diye sertçe söylendi. "Bu da bir çeşit aile geleneği oluyor, galiba."

—"Bu kadar katı yargılamamalısın."

—"Aslında hiç yargılamıyorum. Onlan olduğu gibi kabul ediyorum. Gelecekte kendi yolumu bulacağıma güvenim var." Yaşlı adamın yatağının ayakucuna gelip, durdu. Bu hassas ve müdafaasız ihtiyar adama içtenlikle baktı. "Tekrar görüşebilmemiz biraz şüpheli, Sebastian. Senin de bir sürü dertlerin olacak, biliyorum. Keşke

48

BEYAZLI MİHRACE

imkânım olsa da sana yardım edebilseydim."

—"Oh, benim için üzülmemelisin, kendime göre idare ederim." —"öyle yapmanı bütün gönlümle dilerim."

Aniden Richard müthiş bir üzüntüye kapıldı, îkisi de sanki birer dilenciydiler. Ne yazık ki, yaşlı adamın durumu çok daha kötüydü. Nüfus kâğıdı eskimiş, isminin yanına, altmış beş yıl tebeşirle, aleyhine karalanmıştı. Sebastian'ı bekleyen ihanetin altından kalkması çok güçtü. Aralarındaki tek fark, Richard gençti ve geleceğine umutla, kuvvetle bakıyor, ondan korkmuyordu... Yatağın yanına yürüyüp, Sebastian'ın elini avuçlarına aldı. Kağıt gibi ince eller, dünyanın hile ve kötülüklerine hiç ama hiç yakışmıyordu. "Yola çıkarken, bir babanın 'hayır duası'nı alamazsam," diye zorlukla devam etti, "ya da bir ağabeyin, izin verirse bir öğretmeninkini alayım."

Yaşlı adam gözlerini ona doğru kaldırdı, önce şaka yapıyormuş gibi geldiyse de, Richard'm yüzündeki kesin ve dürüst ifade bu isteğin gerçekten olduğunu, içtenlikle söylendiğini belirtiyordu. Demek acı ayrılık anı gelip çatmıştı.

—"Niçin olmasın Richard," diye pek fazla duygulanarak cevap verdi. "Pek tabii, bütün iyi ve güzel dileklerim seninle olsun. Ve dualarım seni korusun. Seni her zaman büyük bir sevgiyle anacağım. Bunu sen de bilirsin ya."

—"Bu sözlerini ve seni hep hatırlayacağım." —"öyleyse bir şeyi daha aklında tutmanı isterim." Wickham Richard'in elini sıkıp sonra bıraktı. "Şimdi fazlasıyla acılı ve öfkelisin, belki de böyle olmağa yeterli sebeplerin var, ama senden ricam, bunu hayat boyu kin haline getirme. Katılık sana hiç bir şey kazandırmaz zira yıkıcı ve boşunadır. Bundan beş yıl, bilemedin on yıl sonra, inan bana bütün bu olup bitenler sana vız gelecektir. Kahkahalarla güleceksin. O zamana kadar da sen kendi servetini yapmış olacaksın. Kendi krallığını ilân edeceksin. Baban bunu biliyordu, ayrıca ben de biliyorum. Kendin de inanmalısın."

—"Gayret edeceğim," diyen Richard yataktan doğruldu ve pelerinini savurarak, göğsünün üstünde kapattı. Artık gidiyordu. Ah keşke hislerini saklayabilseydi. Neredeyse göz yaşlarına boğulacaktı. "Kendi krallığımı aramağa gidiyorum," diye hafifçe ekledi. "Bu yeri •

BEYAZLI MİHRACE

49

seçmek. için de .önümde .koskoca dünya duruyor."

Sebastian Wickham, "Krallığını bulduğun vakit," diye cevap verdi. "Onu en iyi şekilde değerlendirmeğe çalış." Başka kimseye veda etmedi. Lucinda ve teyzesi çoktan gitmişlerdi. Miles ise, uyumamışsa bile, bu alçak gönüllülük, teşekkür fazla olurdu. Yatak odasından aşağı inerken, aniden duygularında bir değişiklik oldu. Bütün bunlar bir felaket duygusu vermemeliydi, çünkü bu düzen böyle kurulmuştu. Babasının kitaplığında, kanunen ona ait olan, içinde tabancaların bulunduğu kutuyu arayıp aldı. Uzun zamandır hayran olduğu silâhlardı bunlar, çok güzeldiler. Eş bir çift tabanca olup, masif gümüş sapları üzerine acayip gülümseyen arslan maskeleri oyulmuştu. Cilâli tik ağacından yapılmış kutuyu koltuğunun altına aldı, oyalanmaksızın hole doğru yürüdü.

John Keston, koyu gri paltosuyla holde emrine hazır onu bekliyordu. Onun ardında, büyük sokak kapısının açılmış, arabanın sarı gaz lambası ışıklarının da karanlıkta titreştiği görülüyordu.

—"Her şey hazır mı?" diye kısaca sordu Richard.

—"Evet, efendimiz," diye cevap verdi John Keston. "Bagajlar bağlanıp, yüklendi."

Richard ona baktı. Uşağının yüzünden duygu ya da düşüncesi anlaşılmıyordu. Bu ani gece yarısı yolculuğunun gerekli olduğunu kabullenmişti. Geçmişin yüzlerce olayıyla hazımlı, bir nevi duygusuz bu genç adam, bütün olup biten gariplikleri kendine göre yorumluyordu. Richard onun daha önce söylediği sözleri hatırladı: 'Artık burası bize yaramaz.' Hizmetkarların kendi aralarında bütün meseleyi yeteri kadar konuşmuş oldukları belliydi. Ama diğer konu hakkında ne bildiğini Richard tam olarak kestiremiyordu.

Richard, "Sana baskı yapmak istemem," diye ansızın söyledi. "Ben şimdi yola çıkmağa karar verdim. Kendi yönümden yeterli sebeplerim var. Ama sen kalmak istiyorsan..."

John Keston, "Efendimiz, benim yerim sizin yanınızdadır." diye saygıyla cevap verdi. Sonra az rastlanır bir coşkuyla devam etti: "Ben de buradan ayrılmaktan mutlu olacağım. En az sizin kadar beni de buraya bağlayan sebepler hemen hemen yok oldu."

Richard yüksek silindir şapkasına bir fiske vurarak, sevinçle güldü.

50

BEYAZLI MİHRACE

"Benim burada hiç bir şeyim yok," diye açıkladı. "Öyleyse yolumuz açık olsun. Haydi bir başlangıç yapalım." Sonra arkasına bakmaksızın, arabaya doğru yürüdü. Onu bekleyen her şeye doğru yürüyordu sanki...Bristol'e, denize ve uçsuz bucaksız dünyaya...

İKİNCİ KİTAP

Korsan: 1860

220 tonluk korsan gemisi, Lucinda D., sekiz gün şiddetli esen fırtınada iyice hırpalandıktan sonra, deniz aysız bir gecede durulmuş ama gemi de umutsuz, yolunu kaybetmişti. Uzakdoğu sularında, bu olay ilk defa başlarına gelmiyordu. Bir saat içinde kızgın güneş kapkara bir sisle örtülüp, tayfun adeta bir şimşek hızıyla gelebilirdi. Mevsim değişmelerinde, güneybatıdan bir muson rüzgarı esebilir ve bu hal, pusula, karşı yönü gösterene kadar devam ederdi. Bu durumda güvenilir haritalar, Hollanda hükümetinin devlet sırları kadar kıymetli ve gizli olurdu. Ama bu denli kötüsüne bunca zamandır hiç rastlamamışlardı.

Bu sekiz günlük hengamede, ana direklerden birini kaybetmişler, Kanaka'lı iki denizciyi, dev eller hayatlarından koparıp alarak güverteden süpürüp götürmüştü. Bir an içinde flock, ıskotalarından yırtılarak yok olmuştu. Bütün bunlar bir yana, yollarını kaybetmişlerdi. Şimdi ise sular birdenbire durulmuş, alabildiğine boş denizde, nereye gittiklerini kestiremeden, bilinmez karanlığın içinde yol alıyorlardı.

Richard Marriott, bacakları açık, dümencinin yanında, her zamanki yerinde ayakta dururken, herhangi bir yerde olabiliriz, diye düşünüyordu. Dümenci artık geceyle birlikte, sadece dümen yekesini kavrayıp bırakan iki el haline gelmişti. Pusula dolabının lambasının soluk, sarı ışığında yüzünün yorgunluğu görülüyordu.

Karanlık bastığında, fırtına öncesi bulutları gökyüzünü kaplamıştı. Sonra

gökyüzü açılmış, bütün denizcilerin sevgili dostları olan, Sirius ve Çobanyıldızları görünmüş ama pek erken kaybolduklarından, kılavuzluk edememişti. Şimdi tam şafak öncesi, gecenin en karanlık zamanıydı. Korkulu mücadelesinden yaralı ve ezik çıkmış, Lucinda D-'nin kırılan ana direğinin koca yelkeni, yerlerde sürünüyordu. Hasarın ne ölçüde olduğu ancak gün ağarınca belli olacaktı. Richard

52

BEYAZLI MİHRACE

Marriott'un bu durumda bildiği, herhangi bir tayfanınkinden değildi. Bilinen ise, suyun üstünde oldukları ve simsiyah bir gecede simsiyah bir denizde yol aldıklarıydı.

Bir hafta evvel Sumatra'nın açıklarında geziniyor ve çalmak içirt ne bulacaklarını araştırıyorlardı. Deli tayfun onları, kuzeydoğu yönünde, Hint Okyanusuna açılan Sunda Strait adındaki büyük çıkış kapısına, oradan da Cava denizine sürüklemişti. Onu takip eden dehşetli ve amansız günlerde, devamlı doğuya kaymışlar ve buna engel olamamışlardı. Şimdi aşağı-yukarı Yeni Gine ve Borneo arasında bir yerlerde olmalıydılar... Bin mil uzunluğu beş yüz mil genişliği olan uçsuz bucaksız korkunç bir kutuya düşmüşlerdi.

Gözcü değiştikçe basamaklarda heyecan ve tökezlemeler oluyordu. Tayfa kamarasının ışığında, birer anlık görünmeler, hayal meyal sallanan bu cisimlerin, güvertenin düzgün kalasları üstünde çıplak ayak, lap lap gezinmeleri, başıboş yelkenlerin pır pır edişine uygun düşüyordu. Richard, tanıdığı seslerin, bundan önce de belki yüzlerce defa tekrarladıkları küfürleri ve tebrikleri duyuyordu. Peal, adında, yanında duran dümenci, eski tankercilikten gelme maharetli bir gemiciydi. Nöbet değiştirmede adeta homurdanarak, "Doğu'ya kayarak kuzeye istikamet... geminin dümen dinlemeğe ancak bu şekilde yeterli gücü var," dedi. Dümeni devralan Peter Ramsay ise, Kraliyet Donanmasının alt güverte kıdemli avukatlarındandı. Sapma kadar bir denizüstü hukukçusuydu. Aynı homurdanmayla, "Doğu'ya kayarak kuzey!" diyerek sanki karşısındakini, azarlar veya bir münakaşaya son verir gibi tekrarladı.

Richard Marriott geri çekildi. Nöbet değiştirmek onun için değildi. Gemi tehlikelerden tamamen arınana kadar, bir kaptanın görevi gemisinin başında, ayakta olmaktı. Günlerdir uyku nedir bilmemiş, gözünü kırpmamıştı. Lucinda D.'yi girdiği çetin mücadeleden en iyi şekilde sıyırmak, yönünü tayin etmek ve bütün diğer doğal güçlükleri yenmek, tayfaların ruhsal güçlerini yükseltmek hep onun omuzlarındaydı. Sırasında dümen tutmuş, lime lime yırtılan yelken bezinin ayaklar altından toplanmasına yardım etmiş, korkan adamlarını neşelendirmeye çalışmıştı, işte kaptan demek buydu. Gönül rahatlığıyla bu işi beş yıldır yapmaktaydı. Daha aynı yürekle

BEYAZLI MİHRACE

53

beş yıl, hatta on, yirmi yıl seve seve yapardı. Yükü ne kadar ağır olursa olsun, gelsin cehennem, gelsin kabarık, köpürmüş sular.

—“Güverte nöbetçisi!” diye karanlıkta sert bir ses haykırdı. Verilen cevap sakindi: “Aşağıdaki nöbetçi!” Bu sırada adamlar birer ikişer toplanıp ileriye, tayfa kamarasındaki sıcak, barınaklarına Bitmekteydiler. “Güvertedeki nöbetçi,” diye seslenen adam ikinci kaptan Nick Garrett'di. Richard'ın hasmıydı. Dev cüsseli kaba konuşan bir insan olan Garrett, güvenilmesi gerektiği kadar sürekli gözaltında da tutulmalıydı. İyi ve kötü günlerde, uzun yıllar birlikte gemi arkadaşlığı yapmışlardı. Bu süre içinde daima baş olmak için savaşmışlar, sonunda Garrett alt edilmişti. Gene de, kötü kam zaman zaman onu tahrik ediyordu. Hayatı pahasına Richard Marriott'un yerine göz dikmişti. Bu yüzden devamlı arkasından tuzak kurmağa çalışır, her fırsatta aleyhine konuşmaktan çekinmezdi. Bütün bunlara rağmen cesur ve işini iyi bilir bir denizci olmasından dolayı Richard onun hareketlerini izleyip, onu kullanmaktan memnundu. Sadık uşağı, John Keston da onu serinkanlılıkla hürmet etmeksizin yakından izliyordu. İşte Nick Garrett'i asıl çileden çıkaran buydu ve asla affetmiyordu.

Met ve cezirler bittikten sonra gemi tekrar durgun suda seyretmeye başladı. Peter Ramsay elleri dümende, dalgaları yana alıp, hafif esintiyi yakalamağa çalışıyordu. Richard Marriott küpeşteye yürüdü ve kara sulara bakıp tekrar geri döndü. Karanlığın içinden Nick Garrett sordu:

—“Görünürde henüz bir şey yok mu? ” Richard, “Hayır,” diye cevap verdi. —“Bir yıldız yakalayabildin mi? ” — “Hayır.”

Garrett, boğazını temizleyip, gürültülü bir şekilde tükürdü. “Çin dînzinde olabiliriz” dedi.

Richard cevap vermedi. Bu Nick Garrett'in bilinen tarzındaki konuşmasıydı. Ona göre Richard, işinin üstesinden gelmekten aciz, bir beceriksiz bir kişiydi. Bunu ona hissettirir biçimde konuşmaktan zevk alıyordu. İşler ona kalsa her şey tıkrında yürüdü. Geminin orta bölümünden fısıltı halinde sesler geliyordu; 'Johnny Hilo'ya Gitmişti'

54

BEYAZLI MiHRACE —

'BEYAZLI MiHRACE

55

dın aşlı

melodisini hep birlikte hafiften söylüyorlardı. Türküyü esas söyl Tom Dowling, gene eski günlerin hayaline dalmıştı... Boşta kal yırtık ana yelken, esintiyle, başlarının üstünden gevşek bir kefen oraya buraya çarpıyordu. Yanıbaşında oturan, eski deniz hukukçusu Peter Ramsay, kişneyen sesiyle:

—“Belki de küçük çocuk bizlere uğursuzluk getirdi,” dedi.

Richard bunu duymamazlığa geldi. Ramsay her zaman ga; memnun olduğundan, havadan n?m kapar, en basit olayı bile tartış konusu ederdi. Bu söylediği sözden, Nick Garrett hemen yararlan

—“Haklısın. Gemide bir çocukla bir kadın her zaman uğursuzluk getirmiştir.”

—“Tanrı'nın bütün lanetlerini üstüne çekmek için bir tek kadın yeter.” diye Peter Ramsay kesin konuştu.

“Hele kadın da yaş gudubet bir Malaya'lı olup, dili de...”

Richard Marriott, “Dümenine dikkat et!” diye sertçe bağı: “Yönünden bir veya birkaç derece kaydın.”

Ramsay, “Dümen dinlemiyor,” dedi. Ses tonu alaylı ve tartışmağa hazırı. “Yelkeni şişirmeye yeterli rüzgâr yok.”

Richard, “Sen dümenine dikkat et,” diye tekrarladı. Bir gece için yeteri kadar sızlanma ve karşı gelme dinlemişti. “Çocuğa da daha fazla dil uzatma. Gemiye geldiği zaman pek sevinmiştin. Hatırlıyorsan, bize uğursuzluk yerine uğur getirecek demiştin.”

Nick Garrett: “Ben asla bize uğur getirir demedim,” diye kabaca söze karıştı. “Yaşlı kadının bir cadı olduğundan başka, tek kelime söylemedim. Bir korsan gemisi yerine gezgin bir sirke girdim sanırım.”

Richard Marriott, “İşine gelmiyorsa, bindiğin gibi inersin.” diye küçümseyerek ekledi. “Derhal atlayıp, yüzebilirsin, umurumda bile olmaz.” Varlığını hiçe sayarak, döndü ve yüksek sesle seslendi: “Keston!”

—“Buyurun, efendim,” diye hemen cevap geldi.

—“Bana ceketimi getir.”

Sabah çiyi yağmağa başlamıştı; yahuatta, bu, tropikal denizlerde pek sık rastlanan alçak basınçlı sabah sisi de olabilirirdi. Her taraf, sisli bir rutubetle çevrilir, ancak güneş doğup da bu sisi kavuruna kadar, bir iki saat bu hal devam ederdi. Richard Marriott, bir felâketin

geleceğini sezmiş, karanlıkta bekliyordu. Olay yaratmakta becerikli, Garrett ve Peter Ramsay, hep böyle konuşur, her zaman burun kıvrıp, Hornurdanırıldardı. Tıpkı duran köpeğe saldıran kediler gibi, onların da jıuyu buydu. Hatta köpeğin davranışları dostane bile olsa. Ama en j5,sa zamanda umut verici bir durum çıkmaz, bir kara parçası görünmez veya durumu tayin edemezse, gemideki diğer insanların da söylenmesi yakındı.

Lucinda D., ne yazık ki son zamanlarda pek başarılı olamamıştı. Halbuki mürettebatın keyfi yerinde, cepleri dolu olsaydı, bu felaketi bir deniz macerası gibi alır, işin zevkine varırlardı, ^ayfa kamarasının fener ışığında, bir cisim ona doğru ilerledi. Bu ohn Keston'du.

—“Buyurun, efendim.” dedi.

Richard Marriott, kendisine sunulan rüzgâr ceketini omuzlarına geçirdi. Sıcaklık hemen rahatlatmıştı. Kaba mavi serjden ceketini pek iyi tanıdığı eski bir dost gibiydi. Hele kocaman armasıyla, bütün dünyaya cesaret ve güvenle karşı koyabiliyordu... Yanındaki, Peter Ramsay, çarkı tekrar döndürdü ve çark başına giden kablolar, ayaklarının altında gıcırdadı. Karanlığın içinden, Nick Garrett konuştu:

—"Böyle kör gidişte, iskandil etmek zorundayız. Yerinde, demir atmağa hazır bir adam var mı? "

Bu soru özellikle John Keston içindi, o da cevap verdi "Evet! James Singleton orada."

Nick Garret hiç hoş olmayan bir tarzda güldü. "Duyduğuma pek memnun oldum, harika! Ben de bütün gözcülerin ona buna ceket taşıdıklarını sanmıştım."

Richard Marriott ona dönerek, sert bir şekilde cevap verdi: "Dilediğim emri veririm ben!" dedi yüksek sesle. "Şayet ceket istiyorsam, ceketim derhal getirilir. Şayet biftek kemirmek istiyorsam, o da olur. Ben kumanda ettiğim süre, adamlarım benim emirlerimi yerine getirir."

"Benim de sorumlu olduğum bir gözetleme işi var," dedi Garrett suratını asarak.

"Ben bütün gemiden sorumluyum. Kendi gemimden. Ve Tanrı adına..."

Aniden sözü kesildi. Zira 27 metre yüksekliğinde, orta direğin

56

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

57

tepesindeki gözcü uzaktan haykırmıştı. "İlerde! Güverte yönünde!"

Richard Marriott başını arkaya atıp, iki elini ağzının kenarına koydu. "Orta-direk!" diye bağırdı.

—"Bir liman ışığı!"

Richard güverteyi geçip, gözcü yerine çıkan halat merdivene atıldı. Kefen bezi gibi ortalarda dolanan yelkenden kendini sıyırdı. Ufku araştırdı ama karanlık ve batmağa yüz tutmuş soluk yıldızlardan başka bir şey göremedi.

—"Hangi yönde? " diye seslendi.

—"Liman feneri... Sabit ışık... Sarı yanıyor..."

Richard halat merdiveni yanya kadar tırmanıp güverte seviyesine geldi. Sonra tekrar araştırdı ve bu defa aradığını buldu. Karanlıkta soluk, sarı bir parıltı, topluluğne başı gibi bir ışık. Bir sürü günlerden gecelerden sonra, ilk defa böyle bir görünüme kavuşmuşlardı. Yüreği aydınlandı. Binlerce ışıktan biri olabilir, tehlike veya tuzak anlamına gelebilirdi .ama gene de insanla temastı. En kötü halde, nerede olduklarını tayin edip, kaybettikleri dünyaya geri dönmelerini sağlardı.

Yaklaşmak için yönleri ve açıları tayin ederek, gemisini ve adamlarını en yararlı bir şekilde nasıl seyrettireceğini acele hesapladı. Rüzgarın hafif esmesine rağmen gemi gene de fena yol alıyor sayılmazdı. Şayet aksi yönden giderlerse, yolu uzatmış olur, böylelikle gün ışığınca yaklaşmış olurlardı.

Tekrar, harekete hazır, aşağıya atladı. "Işığa gidiyoruz," diye Nick Garrett'e seslendi. "Gözcülerini uyandır."

Sonra dümendeki Peter Ramsay'e döndü: "Işık yönünde gitmeğe hazırlan." diye emir verdi. "Yelkenleri iyi doldur, aksi halde bu az rüzgarla döndüremezsin."

Nick Garrett, yardımcılarını toparlamak üzere ileriye doğru yürüdü. Şimdiden hummalı bir kaynaşma başlamıştı.

"Ne ışığıdır dersin? " diye Peter Ramsay sordu. Bu arada iskotayı bırakıp, dönmek için, rüzgârı boşa aldı.

Richard Marriott, "Öğrenmeğe gidiyoruz," diye kısa kesti. "Dümeni tut! Çabuk döndür."

Ufuktaki ışık pırıltısına rağmen şu anda hâlâ kayıp sayılırlardı.

Bu onların sonu da olabilirdi. Ama bu, pek önemli de değildi. Umut ıyı daha üstündü. Lucinda D., bundan evvel de kaç kere aybolmuştu. Tıpkı şu son on yıldır kendi vahşi, başı boş hayatı

»ibi—

Marriott'ı hayli öfkeli bir telaşla terk ettiği yirmi yaşından bu [yana çok değişmişti. Omuzları daha genişlemiş, katılmış, rüçlenmiş, büsbütün bağımsız olmuştu. Aradan on yıl yerine sanki bir kesil geçmiş kadar yaşlanmıştı. Serüven onu adam etmişti. İşte, şimdi bu adam kendi gemisinin güvertesinde ayakta durmuş geleceğe güvenle [bakıyordu. Çünkü o kolay yenilecek adam değildi.

Şansını önce Kaliforniya'da denemişti... 1850'lerin altına hücum Kaliforniya'sında... Avrupa ve Amerika'nın azılı soyguncuları ve hırsızlarının yatağı olan bu yerde, dolandırıcılık altın değerine eşitti. Bir yıl önce gidenler için kaymağını almışlar, Richard geç kalmıştı. Hatalarını düzeltmekteki acemiliği, dolandırıcılık için aşırı dürüstlüğü, onu, en kısa zamanta Sacramento Vadisini az bir kazançla terk etmek zorunda bırakmıştı. Sadık uşağı John Keston'la birlikte soğuk bir kış günü, çok tehlikeli bir deniz yolculuğundan sonra, kendini Liverpool limanında buldu.

Sonraki yıllar daha kazançlı oldu. Bir miktar para biriktirdi. Batı Afrika'nın Esir Sahiline, kaçak içki, silâh ve ucuz yiyecek, giyecek maddeleri kaçırarak, iki büyük parti yaptı ve önemli bir kâr sağladı. Afrika'dan gemisi bin iki yüz kimsesiz, zavallı zenciyle yüklü, Hindistanın batısına yol almıştı. Orada, ancak dokuz yüzü sağ

kalabilmiş bu adamları tarlalarda çalıştırmak üzere satmıştı. Elde ettiği kazançla, şeker, tütün, eliş mercan süs eşyası ve fiçlarla yerli rom içkisiyle gemisini doldurup İngiltereye dönmüştü. Bundan elde ettiği kazanç korkunçtu. Esirlerden adam başına otuz İngiliz lirası almıştı. Ama bu çeşit ticaret sakıncalıydı. Kırk yıldan fazla bir zamandır İngiliz kuvvetleri, deniz üstündeki bu

58

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

59

kaçakçılığa el atmış ve kökünü kazımağa karar vermişti. Richard, Liverpool'a dönüşte, esir kaçakçılığının başına büyük işler açabileceğini düşünüp, başka yollar aramağa karar vermişti. Kısa bir süre için kanundan saklanmış, sonra Amerikalılara ait özel bir gemiyle! Küba sahillerine gitmişti. Orada kendine başka bir yön tayin edecekti, l Mutlaka üstünde daha rahat dümen çevireceği sular olmalıydı.! Merseyside'ın azılı tüccarlarına vermek zorunda kaldığı hisseleri ödemeksizin daha rahat ve kârlı para kazanma yolları araştırıldı.

On bin İngiliz lirası kadar parası vardı. Bu para oldukça yüksek bir miktarsa da, gelecek için kafasında kurduğu planlara yetecek ölçüde değildi. Uzun zamandır hayalinde tasarladığı şey, bir gün tekrar Marriott'a dönüp, Miles'i iflasa sürüklemek ve malikâneyi ondan geri almaktı, ya da civarda en az onun kadar büyük ve muhteşem başka bir arazi alıp, onu yönetmektir. Şimdi ise artık bu çocuksu hülyalardan geçmiş, ama dünyada yerini yapmak hırısından asla vazgeçmemiştir. Biriktirdiği parasıyla kendisine bir gemi satın aldı. Tyne tezgahlarında; yapılmış yepyeni bir korsan gemisi, borçtan ötürü mahkeme kanalıyla acele satışa çıkarılmıştı. Onu satın aldıktan sonra adını Lucinda D. olarak yeniledi. Şimdi artık hiç bir şey ifade etmeyen bu isim değişikliğini o zamanlar henüz yeneemediği hırısından veya bir çeşit kapristen dolayı takmıştı. Böylece Lucinda D.'yle Çin denizlerine yelken açmış, dünyanın öbür yansında neler olup bittiğini görüp, oraların tadını çıkarmağa ve sömürmeğe koyulmuştu...

Bu beş yıl önce olmuştu. Beş yıl Uzakdoğu denizlerinde, bitmez tükenmez hırs içinde kavga ve türlü korsanlık yapmış, gemisi o denizlerin hakimi olmuştu. Ancak Richard Marriott'un her şeyden önce bilmesi gereken şeydu: Malay Archipelago, Borneo, Celebes, Moluccas, Cava ve Sumatra'daki korsanları iyice tanıması lâzımdı. Ancak bundan sonra buralarda istediği gibi dolaşabilirdi. Akla gelebilecek her türlü kanun dışı adamın barındığı bu sularda, dalaveracı tüccarlardan tut İngiliz düşmanı devletlere özel gemileriyle saldıranlara, Arap esir tüccarlarından Uzakdoğulu akyon kaçakçılara, Çin korsanlarından Amerikan ordusuna isyan etmiş asilere kadar hepsi mevcuttu. Richard Marriott yirmi üç kişilik mürettebatı, ancak birkaç yılda teker teker toplamıştı. Kaybedecek hiç bir şeyleri

olmayan bu insanlar gözüpek ve korkusuzdu. Kötü hava şartları, kendileri gibi çalışan diğer gruplarla zaman zaman atışmaları, bulaşıcı hastalıklar veya ihanetler dışında hiç bir şeye aldırılmaz, bütün bunlar günlük telâş ve sıkıntıdan öteye varmazdı.

Nick Garrett, onunla dört yıldan beri çalışıyordu. Diğerleri, Tom Dawling, Peter Ramsay, James Singleton ile güvertede çalışan üç neşeli Kanakas'lı Peal, Henty ve Burnside ve Carolina eyaletinin Charleston şehrinden kaçan zenci aşçı, her türlü işi birlikte yapıp paylaşmağa hazırdılar. Elde ettikleri kazancı ay sonunda aralarında eşit olarak bölerler ve iyi kâr bırakacak bir iş için gözlerini budaktan esirgemezlerdi. Kısacası Lucinda D. her şeyin üstesinden gelebilirdi. Akyon kaçakçılığı yapmış, en iyi kalite akyonu, Kuzey Hindistandaki Patna limanından haşhaş yapraklarına sanlı çay paketlerine yerleştirerek, kaçırmışlardı. Çin korsanlarıyla savaşmış, Çine ait Sarawak, Cochin ve Timor sahil kasabalarına çeşitli baskınlar yapıp, altın, inci, kadın, fiçlarla pirinç rakısı ve ellerine geçen silâha ait ne varsa hepsini çalmışlardı.

Lucinda D., kâh ticaret yapmış kâh devrimlere yardım etmiş, ama her zaman düsturu, yasalardan nefret etmek, para hırsı ve kazanç aşkına hizmet etmek olmuştu. Sırasında, kurutulmuş balık, hindistancevizinden yapılan bir çeşit özel şarap, Malabar meşesi tahtalar gibi, meşru maddeleri de memleketler arası nakletmişti. Ama bütün bu maddeler yolda esrarengiz bir şekilde tuzlu sudan şişmiş, faturaları ise daha denizdeyken birbirine karışmış olup, teslim limanına geldiklerinde hepsini değerinin üç misli fazlasına satmışlardı. Bir Mihraceye fil taşımış, dönüşte ise, Hollanda tekeli vurmak için, oradan bol miktarda baharat ve Foochow'lu tüccarların değişikliktir hoşlanacaklarını düşünerek, gözbebekleri çok iri yerli çocuklardan yirmi kadarını kaçırmışlardı. Pelew'de ve Baharat Adalarında Araplarla ve doğu Hintlilerle kıyasıya savaşmışlardı.

Bütün bu yıllar boyunca, Richard Marriott, hiç bir zaman alt edilmemiştir. Sadece bir defa Boston'lu Kara Harris namıyla tanınan ve korsanlıkta adeta dehşet saçan adamla da karşılaşmış epeyce kötü Buruma düşmüştü. Bu da kallesçe bir oyun yüzünden olmuştu.

Böylesine bir yaşam onu katı ve kaba yapmıştı. Mürettebatını

60

BEYAZLI MİHRACE

çelik bilekle idare ederdi. Gemisini de aynı hırsla sürüklerdi. Sırası gelince hepsini kullanmak üzere, gemisi her türlü silâh, cephane, top, tüfekte doluydu. Gemide disiplini korumak veya ceza vermek gerekince, bu iş acele VP kabaca yapılırdı. Şu sıralarda biraz başı dertteydi. Zira haftalarca deniz üstünde dolaşmışlar, yolda soyulacak tek bir gemiye rastlamamışlardı. Böylece adamları arasında memnuniyetsizlik ve şikâyet çoğalıyordu

Hepsinin üstüne, Nick Garrett'la Peter Ramsay'ın fena halde parmaklarına doladıkları, bir yaşındaki çocuk meselesi tuz biber ekiyordu. Çocuk kendi oğluydu. Buna hiç şüphesi yoktu. Ayrıca hiç pişmanlık da duymuyordu. Her ne kadar ilk çocuğuna düzen dışı sahip olmuşsa da bundan dolayı gocunmuyordu. Bu olay, iki yıl evvel, Cava'nın ticaret merkezlerinden biri olan Batavia adasında başına gelmişti. Taverنالarda çalışan Bidy Booker adında neşeli ve cana yakın bir orospu ona aşık olmuştu. Orada kaldıkları süre beraber yaşamışlardı. Sonra ayrılmışlar, Richard döndüğünde, zavallı kızı ölüm döşeğinde bulmuştu. Doğumu çok güç olmuş bir türlü kanamayı durduramamaları. Kirli elleriyle yarı cahil ebe, bir işe yaramıyor, sadece ağrılarını dindirsin diye otlardan yapılmış şerbetler içiriyordu.

Bunca gördüğü ölümlerden hiç biri hatta kumpas kurup ölümüne sebep oldukları da dahil, onu bu ölüm yatağı kadar sarsmamıştı. Asla unutamıyordu. Genç kadın kabus içinde kıvranıyordu. Çocuk ise bir köşede, soluk ve sıska hiç durmadan ağlıyordu. Ona arkadaşlık eden, aynı zamanda ona ve çocuğa bakan Malaya'lı yaşlı kadın odanın bir ucunda gözlerini kırpmaksızın oturuyordu. Richard, bir ara Bidy Booker'ın içini rahatlatmak için ne sözler vermemişti. Onu kutsal toprağa merasimle gömdürecek, adı Manina olan bu yerli kadına toplu bir miktar para verecek ve hepsinden öte, kendisinin de kabullendiği bu çocuğa bakacaktı. Sorj sözünü nasıl olsa yerine getirmeyecekti. Dünyanın bu yarısında her erkek isterse bir düzine piç peydahlar sonra da gülererek yelken açıp giderdi. Ama bir dahaki Batavia seferinde, gemi denize açıldıktan üç gün sonra, Richard, Manina'yı kucağında çocukla güvertede görünce küplere bindi.

Onlan gemiye alan ve üç gün saklayan tayfalara lanetler yağdırdı.

BEYAZLI MİHRACE

61

IVlanina'yı ve kucağındaki piçi, ilk önlerine çıkan kara parçasına şartlar ne olursa olsun bırakacağına dair tehditler savurdu. Ama sonradan nedense fikrini değiştirdi. Bunda tayfaların da rolü büyük oldu. Hepsi el birliğiyle küçük çocuğu geminin maskotu ilân ettiler. Bunu gemicilere has aşın duygusallıkla yapmışlardı. Çocuk onlara uğur getirecekti.

Manina korkunç bir tipti. Tunik ve siyah pantolon içinde, dünyanın en çirkin, iten ve odun kadar cinsi cazibesi olmayan kadınıydı. Gemide, yemek pişirmeğe, temizliğe ve elbiseleri yamamağa yardımcı oluyordu. Adam, adını koyduğu çocuk ise, artık daha az ağlıyordu. Yavaş yavaş gülmeleri çoğalmış ve yüzü güneşten bronzlaşmıştı. Ayrıca sağlığı da çok iyiydi. Böyle bir emrivakiyi sevmek her ne kadar zayıflık ve aptallık gibi görünüyorsa da, Richard Marriott bu tip yorumlara pabuç bırakacak cinsten adam değildi. Adam, Marriott'un oğlu, Lucinda D. gemisiydi ve bunlardan dolayı imalı sözler edecek herhangi babayığit, buyursun çıksındı karşısına.

Kap kara suları yarararak, çırpınan yelkenin altında, yavaşça ışığa doğru yol alıyorlardı. Ufukta toplu iğne başı gibi duran ümit ışığına mil mil ilerliyorlardı. Işık bir an sanki çok yakındaymış gibi göz alıcı ve parlak yanıyor, sonra tekrar alay edercesine soluyor, kayboluyordu. Şimdi ise, iki saatten fazla kovaladıkları ışık, iki kere göz kırptıktan sonra aniden yok olmuştu. Sanki çok uzun süre yanmış da birden gazı bitivermişti. Yahut adetleri hiçe sayan aynasızlar tarafından yakılmış olabilir, onlar da keyifleri ne zaman isterse o vakit söndürüverirlerdi... Ama durum ne olursa olsun, Lucinda D.'nin Pusulası, batı-kuzey-batı yönünde olup, fenere doğru gitmekteydi. Ancak oraya varınca, ne bulacaklarını ve kimlerle karşılaşacaklarını göreceklerdi. Hava yavaş yavaş aydınlanmağa başladı. Denizin rengi açıldı,

62

BEYAZLI MİHRACE

bulutlar griden pembeye daha sonra da altın rengine dönüştüler. Güvertede dolaşan cisimler ve gölgeler birer birer gerçek görünümlemlerini almağa başladılar. Adamlar, gerinip, esneyerek geceyi atıp, kendilerini yeni güne hazırladılar. Nick Garrett, yelkeni tramola için adamlarını yerleştirdi. Zenci aşçı, geminin ortasındaki kapıdan çıkıp önünde durmuş, koca ağzını açarak, esniyordu. Ona bakınca siyah yüzü, beyaz bir şerit gibi duran dişleriyle ortadan ikiye ayrılmış gibi görünüyordu.

Richard ona seslendi: "Sam!"

—"Buyur Kaptan? "

—"Bana bir fincan kahve getir."

—"Peki, Kaptan."

—"İçine bir miktar da rom karıştır."

Uzun gece boyunca kasları hareketsiz kalmıştı. Şimdi de üşüyordu. Deniz üstünde, sonsuz gibi gelen güç günlerin, insanı ne kadar yorgun düşüreceğini çok iyi biliyordu. Sakalı uzundu ve değişik güneşlerin yakmasıyla yüzü iyice kararmıştı, tri yapılı vücuduyla ağır ağır yürütür ve her hareketinde hakimiyetini gösterirdi. Sağ kulağında pek hoşlandığı altın halka bir küpe taşıyordu. O parıldadıkça adeta bu can sıkıcı dünyaya meydan okuyordu. Adlarını Castor ve Pollux koyduğu baba yadigarı, iki tabancası hâlâ belindeydi. Onlarla sayısız ateş etmişti. Marriott'dan uzak kaldığı on yıl boyunca ve Lucinda D. gemisinde onun üstüne çabuk ve iyi silâh çeken olmamıştı. Bunu değişik vesilelerle ispatlamıştı. Kimi zaman spor, kimi zaman şeref, kimi zaman da öldürmek için...

Zenci aşçı Sam aslında iyi bir adamdı. Her zaman kemerinde bir sustalı gizliydi. Richard'a romlu kahvesini verdi, o da kibarlıktan uzak büyük yudumlarla kahveyi dikti bitirdi. Artık Bohemya kristali kadehlerden içtiği, Çin porseleni tabaklardan yediği günler çok uzaklarda kalmıştı... Sonra aniden başını geriye atıp, sabahın temiz havasını ciğerlerine doldurdu. Her tarafta sabah kahvaltısı için hazırlık vardı. Tütün ve kahve kokuları etrafı sarmış, hepsinin üstüne günlerdir özlemini çektikleri toprak kokusu gelmekteydi.

Tekrar esnedi, bir daha esneyecekken tuttu. Taze sabah rüzgârı uzakdoğu adalarına has kokuları getirmekteydi. Bunlar, kurutulmuş

BEYAZLI MİHRACE

63

veya tuzlanmış balık, palmiye yağı, odun dumanı ve kızgın kumdu. Köpeğin kokusu kediden ne kadar farklıysa bir geminin de kokusu İcaraninkinden o derece değişikti.

Garrett'e seslendi: "Dernir atmağa hazır mı? " Sonra başını arkaya atıp yukarı seslendi: "Orta direk, sen! Orta direk!"

Uzaktan bir ses cevap verdi: "Orta direk."

—"Görünürde bir şey var mı? "

—"Hiç bir şey yok! Her taraf açık!"

—"Sancağa dikkat...rüzgârı kaldır!"

Şimdi demirleme yerinde James Singleton vardı. Makaraların başında hazır vaziyette durup, devamlı kaç kulaçta olduklarını kontrol ediyordu. "Dip bulunmadı... otuz kulaçta lienüz dip yok."

Richard, "İskandil'e devam et," diye emretti. "Bir şeye yaklaşıyoruz."

Sonra bir an içinde, rüzgâr denizin üstüne yapışmış sisi yalayıp götürünce, hepsi birden gördüler. Saatlerdir peşinde oldukları ışık, bir deniz feneriydi ve sancak tarafından iki üç mil mesafedeydi. Yavaş yavaş dağılan sisin içinde daha büyük ve esrarengiz denizden çıkmış gibi duruyordu. Uzun milli bacaklar üstüne oturtulmuş, basık bir yapı, kıllı hindistancevizi ağaçlarıyla çevriliydi. Hepsi dikkatle bakarken, sis tekrar indi ve feneri gizledi.

Richard, "Yelkenleri topla!" diye emir verdi. Gözcü derhal emri yerine getirmek üzere atlarken, işini iyi bilen dümenci de çarkı döndürmüş ve rüzgârı boşa almıştı. Böylece, birkaç dakika içinde, Lucinda D. en dengeli ve zarif şekilde durdurulmuştu.

Richard, "Güneş iyice yükselene kadar burada kalacağız," dedi. Herkesin yapması gereken işler bittikten sonra gemide duyulan tek ses, suyun lık lık teknenin altına vuruşuydu. "Güneş yükselince, bu sisi kavurur." Çok beklemediler. Güneş hâlâ aşağıda, yani ufuk çizgisine yakındı ama, rüzgârın yardımıyla sis dağılmağa başlamıştı. Böylece, uzun bacaklı fener tekrar görüldü. Şimdi durumu iyice araştırmak mümkündü. Alçak ve düz kumluk araziye kurulmuştu. Sağ tarafa doğru toprak genişleyip uzadığı kadar yeşillik de artıyordu. İyi zengin sebze bahçeleri ve bacalarından incecik dumanlar tüten

64

BEYAZLI MİHRACE

tek tuk kulübeler görünüyordu. Gözün görebileceği kadarıyla ada, sakın ve bakımlıydı. Sonra puslu havanın getirdiği sisle tekrar örtüldü. Öbür taraf açık denizdi. Galiba fener adanın en batı noktasındaki buruna yapılmıştı. Ne olursa olsun, burası bir haftadan fazla zamandır rastladıkları ilk gerçek kara parçasıydı.

Richard Marriott, önce gözleriyle daha sonra ise dürbünle inceledi. Şimdilik gördüğü kadarıyla binlerce adadan biri gibiydi. Büyük veya küçükolabilirdi.Önemli olan, adada insan var oluşu ve bütün gece fener yakmalarından anlaşıldığına göre bir zamanlar Hollandalıların burada bulunmuş olmasıydı. Hiç değilse gemileri davet eden bir fenerdi. Ama yapı tarzı ve doğuya doğru uzanan toprak, bütün uğraşmalarına rağmen ona hiç bir şey hatırlatmıyordu. Yanılmıyorsa, bu güne kadar ne bu yeri ne de bu tip bir mimari görmüştü.

Garrett'e seslendi: "Sen bir şey çaktın mı Nick? " 'Hayır' anlamında başını sallayan Garrett, hâlâ adaya bakıyordu.

—"Hazreti isa'nın duasında anlatılan bir fenere benziyor," diye omzunun üstünden cevap verdi. "Ama bildiğim kadarıyla orada da tam böylesine bir fener yok."

Peter Ramsay, her zaman kendini iyi bir denizci saydığından, atıldı: "İngiliz sömürgesinin burnunda buna benzer bir tane var. Gloucester burnu sanırım. Yeni Gine yakasına karşı olan."

Richard kısaca, "O fener kuzey yönünü gösterir," dedi. "Bu ise ne adası olursa olsun feneri batı yönünde."

Kaptan köşkünden eline geçen bütün haritaları topladı ve incelemeğe başladı. Haritalar, deniz suyuyla ıslanmış ve buruşmuştu, ayrıca kızgın güneş hepsini soldurup sarartmıştı. Zaten bu haritalar elde edebileceği en iyileriydi, çünkü 1860'larda dünya henüz bu denizlerle yakından ilgili değildi. Uzakdoğunun en iyi ve yararlı haritaları Hollanda denizcileri tarafından yapılmıştı. Onlar da bu yerler daha ziyade İngilizlere veya b>.şka devletlere ait olduğu için yaptıklarını kıskançlıkla koruyup gizlemişlerdi. Richard bu haritaları Celebes sahillerinde kazaya uğramış Doğu Hintli bir gruptan çalmıştı. Ama ne yazık ki bunlar epeyce eskimişti ve çoğunlukla yanlıştı, o yüzden Richard onlara tam olarak güvenemezdi. Ayrıca şu anda inanmış bile olsa, bu haritalar ona yardımcı olmaktan uzaktı. Zira bu

BEYAZLI MİHRACE

65

bölgede sabit ışık bolluğu vardı. Gemisi Cinde ve Timor'da olabilirdi... Tekrar fenere, oradan doğu yönünde uzanan toprağa baktı. Çevre artık iyice seçiliyordu, ama gördüğü gene de anlamsız ve karanlıktı.

Kararını verdi. Diğer tarafta su berraktı. Fenerin önünden sancak tarafını takip ederse sonra gemiyi döndürüp fenerin sağ tarafını tam tutardı. Böylece nerede olduklarını anlamış olurdu.

—"Dümene!" diye emir verdi. "Yelkenleri doldur... Gemiyi batı-kuzeybatıya döndür."

—"Batı-kuzeybatı," diye tekrarladı dümençi. Çarkçı döndürdükçe, çark başları elleri arasında gıcırdadı.

Feneri bordaya alarak bir mil ancak gittiler ki, demirin başında muntazam aralarla devamlı ölçen Singleton birden bağırdı, "İşaretle, on kulaç!"

On kulaç... Lucinda D. için on kulaç hâlâ su demektir. Pek tabii koca okyanus sahile doğru sağlaşıyacaktı. Altı kulaca kadar düşseler bile, gene de Lucinda D. için pek mesele olmazdı.

—"Dibi nedir?" diye demir başındaki adama seslendi.

Singleton eğildi, zinciri çekip başlarını gözden geçirdi. "Çamur," diye raporunu verdi. "Çamur ve kum."

Richard, emirlerine devam etti. Feneri tam bordoya almış gidiyorlardı. Biraz daha sonra geniş dönüşü yapabileceklerdi. Tam bu sırada ön taraftan ani bir feryat geldi.

Bağırın tekrar Singleton'du. "Çok çabuk sağlaşıyoruz!" diye en yüksek sesiyle haykırdı, "üç kulaç... Bir çeyrekten az!" sonra çarçabuk ekledi: "Mercan!"

Mercan... Çok sığlık bir kayalık... Richard kamçı gibi döndü, bağırarak, "Dümeni döndür, geri dön!" Ama çok geç kalmıştı. Gemi suyun yüzünde yavaşça ilerleyip süzülürken birdenbire korkunç bir sarsıntı ve çatırdama duyuldu. Richard neredeyse havaya uçacaktı. Gemi mercan kayasına otururken her taraftan dehşetli parçalanma sesleri geliyordu. Bir geminin duyabileceği en zalim seslerdi bunlar. Lucinda D., rüzgârın da etkisiyle kendini sudan çıkmış olarak tayaların üstünde buldu ve sarsılarak durdu. En hızlı şekilde karaya oturmuştu. Hem de öylesine bir kara ki bütün yüzü en keskin kılıçlardan daha bilenmiş hançerlerle dolu bir mercan kayasına.

66

BEYAZLI MİHRACE

Şimdi herkes hummalı bir hareket içinde sürekli bağırıyor, düzenli bir şekilde birbirlerine ne yapmaları gerektiğini söylüyordu. Lucinda D., bu kadar kötü olmasa bile, daha önceleri de birkaç kere karaya oturmuştu. Bu yüzden mürettebat, böyle bir durumda kendine düşen görevi emir beklemeksizin biliyor ve yerine getiriyordu. Geminin marangozu Henty, derhal aşağıya inip hasarın ne derecede olduğuna baktı. Aşçı

tedbir için ateşleri söndürdü. Güvertedeki gözcü ve diğer bütün uykudan uyanan adamlar birer kedi çevikliğiyle oradan oraya atlayıp yelkenleri indirip topladılar. Maalesef uyarısı pek geç gelen gözcü ise, geminin etrafında dolaşıp her taraftan iskandil ederek oturdukları kayanın büyüklüğünü, şeklini araştırıyordu.

Ancak böylelikle en emin nasıl kurtarabileceklerini bilebilirdi. Berrak suda kaya açık seçik görülüyordu. Pembe, yeşil ve siyah renklerle kaplı yüzeyinde, çeşitli yapışkan deniz yaratıkları ve yosunlar olup aralarında güzelim mercanlar dehşet saçıyorlardı. Zaten bu kadar güzellik bir yerde böyle katı ve zalim olurdu.

Richard Marriott, dümenin yanında eski yerinde duruyordu. Henüz umutsuzluğa kapılmamıştı. Gerçi görülmemiş şiddetli çarpma sesi her denizcinin yüreğini ağzına getirmeye kafiydi. Mercana böylesine oturmuş bir gemi için artık pek umut kalmazdı. Ama bu korsan gemisi çok sağlam yapılmıştı. Ayrıca, verdiği

deniz savaşlarıyla ve geçirdiği mücadelelerle güçlülüğünü ve dayanıklılığını ispatlamıştı. Breton sahillerinden Güney Çin denizine kadar yıllarca suyun üstünde devamlı hareket halinde yaşamıştı. Şayet yarası onarılacak cinstense Lucinda D. tekrar canlanırdı.

Birden garip bir ses onu düşüncelerinden sıyırdı. Yambaşında ince bir ağlama sesi duydu. Bir ayı ininte martı

çığı ne denli aykırı ve şaşırtıcıysa bu işittiği ses de öylesine beklenmedikti. Başını çevirince, Malayalı kadın

Manina'nın, kamaranın çıkış kapısı önünde, kollarında sınıksız sardığı çocukla birlikte durduğunu gördü.

Richard, telaşla, "Çocuğa bir şey mi oldu? " diye sordu.

Manina 'hayır' anlamında başını salladı. Hâlâ biraz vızıklayan çocuğu kollarında salladı. "Birdenbire uyandı." diye cevap verdi. "Gürültüden olacak." Etrafına bakıp güvertenin çarpılmış halini ve insanların telâşlı konuşmalarını görünce, Manina paniğe kapıldı. Yüzü

BEY AZLİ MiHRACE

67

korkudan ceviz gibi büzüldü. "Ne oldu? "

Richard, "Bir şey değil," diye cevap verdi. "Kayaya çarptık. Güvertede kal ve çocuğa dikkat et." Yakınına gelip oğluna baktı. Çocuk da ağlamasını kesmiş, ona keskin aydınlık gözlerle bakıyordu. "Ne yapacağımızı tam kestirene kadar çocukla burada kal," diye tekrar emretti.

Marangoz Henty, merdivenin tepesinde görüldü. Işığa çıkınca gözleri kamaşmıştı. Kalafat için ellerinde ağır tokaç ve keten tornan taşıyordu. Yürüdükçe ıslak ayaklan kuru tahtalar üstünde iz bırakıyordu. Zaten kasiğine kadar suya batmıştı.

—"Deliğimiz var," diye açıkladı. Bunca yıldır Richard onun ürküp geri çekildiğini hiç görmemişti, işte bu can alıcı anda da soğukkanlılığını bozmuyordu. Sanki başparmağına bir kıymık battığını haber verircesine:

"Omurgaya yakın sancak tarafında. Altı kaburga geri, ön direk hizasında."

—"Çok mu kötü? "

Henty, bir arkadaşına balığın büyüklüğünü tarif eder gibi ellerini iki yana açıp gösterdi. "Otuz santim kadar. Büyük yarayı yelken bezleriyle tıkadım. Ama dört beş delik daha açıldı ve aşağıda su yirmi santimi aştı. Daha fazla su almamak için adamlara pompalamalarını emir verin."

—"Suyun yüzünde kalabilir miyiz? Hesapladın mı? "

—"Evet, daha kötü olmazsa. Ama kayanın üstünde böyle kalırsak daha birçok delik açılacaktır. Suyun ve kayanın durmadan nasıl tahrip ettiğini siz de bilirsiniz."

Nick Garrett, adamlara suyu pompalaması için emri vermişti bile. Yelkenleri aşağıya indirip sımsıkı bağladıktan sonra başlarının üstünde bütün sesler kesilmiş ve garip bir sessizlik etrafı kaplamıştı. Şimdi Lucinda D. çıplak direkleriyle hayli şekilsiz kayanın üstünde oturuyordu. Güneş iyice yükselmiş çevre aydınlanmış ve onları bu tuzağa düşüren hain fener parlak gün ışığında tamamen meydana çıkmıştı.

Richard vaziyeti düşünüp taşındı. Bulduktan durumda fazla kalamazlardı. Gemi şayet bu kayanın üstünde kalırsa, bu miskin denizde bile paramparça olurdu. Ne pahasına olursa olsun onu derin

68

BEYAZLI MiHRACE

saya indirmeleri gerekiyordu. Ancak böyle bir yeri bulana kadar suyu pompalamalı, delikleri tıkamalıydılar. Geminin tekrar engin denizlere açılmasını sağlamak için kumluk sığ bir suda onu kızağa çekip yaralarını iyice onarmak gerekiyordu.

İskandil eden Singleton'a seslendi, "Çevrede ne kadar derinlik var? "

Singleton öne gelip, "Her taraf bir buçuk metre," diye cevap verdi. "Düz bir yüzey ve maalesef biz de onun tam üstündeyiz. Ama erişebilirsek biraz daha ilerde derin su var."

Richard tekrar düşündü. Gemisi şimdiki gibi yüklüken yüzmesi için en az iki buçuk metre suya ihtiyacı vardı. Şimdi bir buçuk metrede olduklarına göre biraz yükünü boşaltıp bir sandal indirirler ve gemiyi ona bağlayıp usul usul çeker, kayadan sıyrıp kurtarabilirlerdi. Ne var ki mercan kayalığıyla bu iş hayli tehlikeli olurdu.

Mercanın bıçak gibi geskin uçları gemiyi portakal dilimleri gibi ayırırdı. Başka bir şık daha vardı: Belki şu sırada cezir zamanıydı ve biraz beklenirse met vakti gelir, o zaman da geminin yüzmesi kolaylaşırdı. Bunun için de beklemeleri gerekiyordu. Halbuki bu durumda her geçen dakika onların aleyhine ve mahvınaydı.

Şimdilik işi biten Nick Garret, Richard'ın yanına güverteye geldi. "Gemiyi takoza alıp çekmeliyiz," diye açıkladı. Richard kulağının dibindeki bu otoriter sestten hiç hoşlanmadı. "Aksi halde paramparça olacağız."

Richard başını salladı. "Esasında söylediğini yaparsak parçalanır," diye cevap verdi. "Bunu benim kadar senin de bilmen gerek... Denizin yükselmesini bekleyeceğiz."

—"Ya aksine alçak sudaysak, tam olarak bilmediğimize göre şimdi met zamanı da olabilir."

—"Olabilir... adamlar pompalamayı bırakmasınlar."

Garret surat asarak, "Yeteri derecede başımız derde girdi, bir tanesi daha çekilmez;1 dedi. Ama tartışma açmaya niyeti olmadığından dolayı onu azarlamadı. Bu uğursuz durumda zaten sinirler yeteri kadar gergindi. Aradan tam yarım saat geçti, adamlar her on dakikada yardım ararcasına bir an duraklayıp tekrar pompalamaya devam ettiler.

BEYAZLI MiHRACE

69

Singleton devamlı derinliği ölçüyor ve haber veriyordu. Ne yazık ki suyun yüksekliğinde en ufak bir değişiklik yoktu. Bilinen, ister metde ister cezirde olsunlar, tamamen karaya oturduklarıydı. Bir de yüksek sudalarsa durumları büsbütün umutsuzlaşıyordu. Aşçı geçici olarak ocak gibi kullandığı lambada pişirdiği ve ancak ılık

olabilen kahveyi, bisküviler ve tuzlu domuz etini, açlıklarını bastırın diye getirdi. Güneş tepeye yaklaştıkça etrafı bilinen kavurucu sıcak kaplıyordu. Pompalamak sırasını savan tayfalar, konuşmaksızın güvertede sırtüstü yatıp iyi veya kötü bir haber bekliyorlardı. Hâlâ delikleri tıkamakla meşgul Henty böyle üstünkörü bez tıkamak veya pompalamakla bu işin yürümeyeceğini, esaslı bir tamir yapılmadıkça bütün bunların faydasız olduğunu söylüyordu. Sadece oğlu Adam bütün bu endişelerden habersiz, güvertede hayatından memnun güneşin altında emekliyordu.

Singleton'dan ani bir çığlık geldi, "Sular yükseliyor," diye sevinçle haykırdı. Hâlâ derinliği ölçmeye devam ediyordu. "Su yirmi beş, otuz santim kabardı. Yönü doğuya doğru," dedi.

Bu haberden yüreği sevinçle dolan Richard, nedense hâlâ hissiz gibi duruyordu. Büyük ve iyi talihin yardımıyla tahmini doğru çıkmıştı. Neyseki alçak suya rastlamamışlardı. Bir iki saate kalmadan gemi tekrar yüzer hale gelecekti. Ne var ki iş bununla kalmıyor, onarım için gene de sığ bir koy bulmaları gerekiyordu. Sular yavaş yavaş kabanyordu. Kayanın üstünde su çoğaldıkça mercanın gemiye kesici ve yıpratıcı etkisi azalıyordu. Artık iyice kurtulmuş sayılabilirlerdi. Zira gemi hafif esintiyle kıpırdamaya başlamıştı. Richard önce gemiyi dengelemek için hafif floklardan birini, sonra da büyük mizana yelkenini bastı ve böylece Lucinda D. yavaş yavaş oturduğu kayadan öne doğru ilerlemeye başladı. Hafiften kayaya sürtünse bile çelik omurgası bu kadar şeyi kaldıracak yapıdaydı. Bundan dolayı pek zarar görmezdi. Son bir data daha sarsıldı ve nihayet sessiz ve sakin, bu onur kırıcı durumdan kurtulmanın verdiği güvenle daha derin sulara doğru gitti.

Singleton, sesinde umut, tekrar bağırdı: —"Derinlik beş kulaç!" Nihayet tehlikeli anlar geçmiş bir kere daha özgürlüklerine

70

BEYAZLI MİHRACE

kavuşmuşlardı. Ama Richard ana yelkenleri basmak için emir verirken telaşla düşünüyordu. Şayet en kısa zamanda delikleri onarmazlarsa rahatça bataabilirler ve yüzmek için sonsuz hür kalırlardı.

Bütün gün doğu yönünde, denizden ilk gördükleri alçak düzlüğü takip ettiler. O da hiç bitmeyecekmiş gibi uzayıp gidiyordu. Burası adanın aşağı yukarı elli mil uzunluğunda bir körfezini teşkil ediyor, ileride görünen burnun arkasında ne olduğu bilinmiyordu. Lucinda D. gemisinde şu ana kadar bu kara parçasının neresi olabileceğini kestiren çıkmamıştı. Bütün bildikleri sadece buranın bir ada olduğuydu. Civardaki diğer adalar gibi bir adaydı, ama adı neydi bilemiyorlardı. İleriye yol alıp etrafı iyice inceledikçe yavaş yavaş bir fikir sahibi olmaya başlamışlardı.

Ada tamamen meskun olup son derece verimli ve zengindi. Daha doğu yönünde yola çıkar çıkmaz bir sürü köyler geçmişlerdi. Buralarda sıra sıra dizili ağlar, palmye yapraklarından yapılı gölgelikler arı kovanı gibi sıkı. Her şey düzgün ve bakımlıydı. Çevre, yakılan ateşlerin dumanları, işiyle meşgul adamların yükselen sesleriyle doluydu.

İçeriye doğru hindistancevizi bahçeleri, kan' kırmızı çiçek açmış tropikal bitkiler ve daha büyük evler görünüyordu. Kıvrıla kıvrıla giden sahil yolu da kaba ve tozlu. Bir ara yerli sandallardan, ki bunlara prahus denirdi, bir grup başka sefer de tik ağacı kütüklerini bir bayırdan aşağıya denize doğru çeken kocaman bir fil görmüşlerdi. Ama onların aradıkları gemilerini tamir edecekleri bir sığınak, uygun bir yerdi. Onu da hâlâ bulamamışlardı.

Bütün gün boyunca Richard'm emri üzerine herkes silâhlı ve hazır vaziyetteydi. Silâhlar ve cephaneler güverteye yığılmış, top ateşe hazır doldurulmuştu. Bu arada Henty, geminin saatte on, on iki santim su aldığı, pompalamanın fazla bir sonuç vermeyeceğini söylüyordu. Adamlar hayli yorgun düşmüşler ve bu tempoda devam edemezlerdi. En kısa zamanda bir yer bulup gemiyi tamir etmek şarttı. Böyle yol aldıkça Lucinde D. sessizce sulara gömülürdü.

Akşam üstü oldu. Rüzgâr iyice durulmuştu ve yelkenleri zar zor döktürüyordu. Sahil hep aynı, upuzun kol gibi uzanıp gidiyordu. Şimdi arazi biraz engebelenmeye başlamıştı. Yeşilliğin yerini morluk

BEYAZLI MİHRACE

71

almış, gaz lambaları incek geceye meydan okurcasına sık sık yakılmıştı. Gemileri soluk bir hortlak gibi süzülüyordu. Bir ara daha büyük boyda bir prahus ile karşılaşmışlar, içinde bulunan bir düzüne adam bunları ve gemiyi görünce çığlıklar atıp bakakalmalardı, iskandil eden adam dikkatle görevinin başında, pompalar sürekli işlemekte, ama bütün bunlara rağmen gemi on santim, on santim batmaktaydı. Sonra geceye pek az bir zaman kala, ilk yıldızlar soluk gökyüzünde görünmeye başlarken, gemi köşeyi döndü ve hiç beklemedikleri, asla ummadıkları bir manzarayla karşılaştılar, önlerinde sonsuza gider gibi gökyüzüne tırmanan upuzun bir merdiven duruyordu.

Bütün dünyada bir eşine daha rastlamak mümkün değildi böylesine basamakların. Taa deniz kenarından başlayan, fevkalade geniş basamakları, asil parmaklıklarıyla, mermerden olduğu sanılan ve yarım mil uzunluğunda yüce bir merdivendi. Bitiminde ise rüyalar gibi bir saray duruyordu. Kocaman pembe mercan taşlara günün son ışıkları vuruyor ve tutuşuyormuş gibi parlak yansılar yapıyordu. Ön cephesinde yüzlerce

pencere alev alev yanıyordu; ve üstün güzelliğiyle olağanüstü garip bir yapıydı. Etrafındaki çimenler ve palmiye ağaçlarıyla tüm görünüşü gökyüzüne karşı sanki bu dünyanın dışında bir şeymiş gibi duruyordu. Ancak masalarda veya rüyalarda böylesine bir merdiven ve tepesinde taç gibi bu denli bir saray olabilirdi. Gemide herkes inanmaz gözlerle bakakaldı. Bu, bir düş, bir serap gibiydi... Sessizliği ilk bozan Richard'ın yanında duran Nick Garrett oldu. Birden nefesi kesilircesine:

—"Tanrım ben bu yeri biliyorum!" diye haykırdı. "Dahadoğrusu duymuşluğum var. Bundan başkası olamaz." Göstererek, "Buna Cennetin Basamakları denirmiş."

Daha akıllı ve bilgili diye bilinen Richard acele ona doğru döndü. Dediklerini duymamazlığa gelebilirdi ama şimdi gururun sırası değildi.

—"Ee peki adanın adı? "

—"Makassang!"

Makassang... Uzakdoğu denizcileri için bu isim adeta lanetler zinciriydi. Uğursuz şöhreti, bitmeyen kâbuslar, gizli tehlikelerle doluydu. Makassang, bu denizlerdeki binlerce adanın, yanından bile

72

BEYAZLI MİHRACE

geçilmemesi gereken tek adaydı. Yabancılar vebalı gibi muamele etmesiyle, onları ölümüne kadar korkunç bir canavarmış gibi kovalamakla ün salmıştı. Şimdiye kadar hakkında tam olarak pek az şey biliniyordu, içlerine asla yabancı sokmayan bu insanlar şu veya bu sebeple gelenleri zalimce karşılamışlardı. Son elli yıl içinde, önce İngilizler el atmışlar ve feci şekilde püskürtülmüşlerdi. Daha yakın tarihte Hollandalılar burayı ticaret merkezi yapmak istemişlerse de gelenlerin akıl almaz şekilde hunharca öldürülmeleri hâlâ dillere destandı.

Bildikleri kadar adanın ortası kocaman balta girmemiş ormandı. Orada en ilkel ve vahşi şekilde kızılderililer avlanırdı. Borneo'ya karşı kuzey sahili ise asla alt edilemeyecek güçte haydutların yuvasıydı. Ayrıca bir tümen savaşçı din adamı ve bir de bütün bu barbar ülkeyi idare edip bu Güneş Sarayında oturan Raca vardı. Dediklerine göre sonsuz bir servete sahipti, sarayı, altın ve gümüş, elmas ve inci ve daha birçok sayısız zenginliklerle dolup taşıyordu. Bu zenginliklere göz dikmek insanın ölümü demekti. Bu yüzden hangi milletten ve ne şekilde olursa olsun bu servete açıktan veya zorbalıkla konmak imkânsızdı.

Daha kolay çahnabilen ve kelle uğruna olmayan servetler varken göz göre göre ateşe atılmak kimsenin harcı değildi. Hatta böyle bir yerde gümüş madenine bile düşmüş olsalar, geri çekilmeleri akıllılık olurdu.

Bu yüzden bütün gemiciler Makassang adını bir kalemde geçerlerdi. Orada her şey kötü, büyülü gibiydi. Böylece el birliğiyle bütün denizciler Makassang'ı kendi halinde bırakmışlardı. O kendi lanetli yalnızlığında yaşıyordu. Bütün tek şey ona yaklaşmanın gereksiz ve kötü oluşuydu. Zaman zaman birkaç cesur ve atılgan kişi buraya el attıysa da ne oldukları asla bilinmedi. Bu da insan yaşamında değmeyecek bir atılganlık.

Bütün dünyanın dediği gibi Makassang'ı en iyisi, kendi kaderinde yapayalnız bırakmaktı. O da kendi düşleriyle oyalanıp, kendi kötü yapısıyla beslenmeliydi.

BEYAZLI MİHRACE

73

—"Makassang!" diye Lucinda D.'nin güvertesinde toplanmış bütün adamların arasından ilk üefa Peter Ramsay'in sesi yükseldi. Richard Marriott'a şikayet dolu gözlerle dönüp, "Makassang! Tanrım, buraya gelmek için deli olmalıyız!"

Richard ilgisizce, "Seçme hakkımız yoktu," diye cevap verdi.

Muhteşem merdivenleri hayranlıkla seyrediyordu. Tepesindeki rüya gibi saraya, sonra oradan da bütün dikkatini toplayıp yan taraftaki tamirat yapacakları koya bakmaktaydı. Tam aradıkları gibi geniş, kumluk, sığ bir sahildi. Onanm için bundan elverişli yer bulamazlardı. "Toparlanmamız için işte burası işimize yarar."

Ramsay, "Daha ziyade cenazemize yarar," diye bağırdı. Söylediği söze her zamanki gibi destek bulabilmek amacıyla etrafına, tayfalara bakındı. "Makassang hakkında söylentileri ben de işittim. Burası yamyamların yuvası, hepsi de kelle meraklısı! Borrowdale'in mürettebatını tek insan kalmaksızın kesmişlerdi, ve..."

Richard kabaca, "O olay adanın kuzey sahilinde olmuştu," diye sözünü kesti. "Onlar da bildiğimiz korsanlardı; yamyamlar değildi. Ne zamandan beri haydutlardan korkar olduk? "

Ama Peter Ramsay durdurulamazdı. Çevresinde, yan karanlıkta adamlar etrafına toplanmış kendi aralarında fısıldaşıyorlardı. İşte bu Ramsay'in oyununa devam etmesi için en hoşlandığı ve istifade edeceği andı.

"Korsan veya yamyam," diye ıslık gibi konuştu. "Karnına bıçağı yiyince hepsi aynı kapiya çıkar! Sana son defa söylüyorum, Makassang, bütün denizciler için zehirdir. Bütün eski korsan kitaplarında böylece yazıldığını okudum."

"Denizciler kendinizi kollayın! Evet işte tastamam böyle, yerlilerin korsanlıkla ele geçirdikleri bir gemiyi bu hikayeleri kimseye anlatmasınlar diye son insana kadar kılıçtan geçirmişler. Bunlar kelle düşmanı olup yaptıkları işten de gurur duyuyorlar! Yemin ederim ki, ayağımızı karaya bastığımız an..."

Bir kere kaptırıp konuşmaya başlarsa artık bu sürüp giderdi. Söylediği sözlerde büyük çapta gerçeğin payı olsa bile Richard onu susturmak gerektiğini hissetti. Lucinda D. için başka seçme şansı •

74

BEYAZLI MİHRACE

yoktu. Ne pahasına olursa olsun burada kalmak zorundaydılar. Durum buyken adamlarının huzurunu kaçıracak ve aklını kaşıtıracak şekilde, bu çok konuşan, aptal deniz avukatını susturmalıydı. "Ramsay!" diye aniden kükredi.

Ramsay yarı alaylı döndü: "Evet? "

—"Tanrı aşkına dilini tut!" diyen Richard'ın sesi bilhassa kabaydı. "Beddua eden pis kocakarılar gibi konuşuyorsun! Bifteğinden birkaç lokma çalmaya yeltenecek bir avuç yerliden mi korkuyorsun yoksa? Gemimde bundan korkacak tek insan olmadığına yüzde yüz eminim-Yoksa kendine birmuhafız mı istiyorsun?"

Ramsay, "Ben demek istemiştim ki..!" diye başladı.

—"Çeneni kapat ve çalışmaya başla! Gemiyi burada kızağa çekip onarımı yapacağız. Senin yamyamların da ön dişlerini bileyip gelmeden önce biz işimizi bitirip yola koyulmuş oluruz." Buna herkes güldü. Sonra adamlar birer ikişer dağılıp görevlerinin başlarına yöneldiler. Gelecek emirlere hazırıldılar. "Bana derinliği söyle!" diye Richard, Singleton'a seslendi sonra Nick Garrett'e dönüp: "Yelkeni indir, koya yavaş gireceğiz," dedi.

Emri yerine getirmeye hazırlanan Garrett başlarına geleceklerden artık sorumlu olmadığını gösterir şekilde omuzlarını silkti. Duruma fazla a'dıramazdı zira en az Richard kadar o da onarımın şart olduğunu biliyordu. Yarası böyleyken Lucinda D. denizlere asla açılmazdı. Hatta en durgun suda bile beş mildin fazla yol alamazdı. Burada kalmalıydılar. Artık kaderlerine ne yazılmışsa olacaktı.

Garrett emin bir sesle: "Bütün gece nöbetçi dikmemiz gerek," dedi. "Çevrede bir düzine savaş gözcüsü kayık olabilir. Biz onları fark edene kadar çoktan hapi yutarız."

Richard, "Bir tane değil bir sıra nöbetçi," diye düzeltti. "Ben botu alırım sen de uzun sandalı. Gerekirse, bütün gece geminin etrafında dönüp kollarız."

Garrett, "Adamlar bundan hoşlanmayacaktır," dedi. "Onların uykuya ihtiyacı var."

Richard, kısaca: "Ben ne görev veriyorsam onların ihtiyacı odur." diye cevap verdi. "Baş taraftaki yelkenleri topla."

Gemiyi üç kulaç derinliğinde kumluk bir mevkide karaya oturtup

BEYAZLI MİHRACE

75

demirlediler ve gece boyunca emniyete aldılar. Hepsi biraz tedirgin, bu esrarengiz kara parçasına bakıp burada ne yapacaklarını veya yerli ahalinin onlara nasıl davranacağını düşünüyorlardı. Hepsi silahlanıp hazırlandılar. Ama tabiatın bu bilinmeyen sessiz köşesi hiç bir kötülük taşımıyordu. Onların savaşçı görünüşleri bu güzel ve yabancı yere hayli aykırı düşüyordu. Saray, hava karardıkça çok daha sevimli bir hal alıyordu. Mercan taşlarının pembe rengi, tatlı bir yüz kızarıklığı gibi, yürek sakinleştikçe o da yavaş yavaş kayboluyordu sanki. Onlara yaklaşan ne bir tekne, ne savaş prahus'u, ne de gözcü kayıkları vardı. Tamamen kendi başlarına bırakılmışlardı. Cezir son haddini bulunca, sular çekilmiş, Lucinda D.'nin bütün omurgası kare şeklinde bir içki ficişi gibi yumuşak kum yatağına iyice yerleşmişti.

Güneş Sarayında ışıklar vardı. Ayrıca çevresinde meşaleler yanıyordu. Arada bir tavus kuşlarının ötmesi dışında, her taraf derin bir sessizliğe gömülmüştü. Sadece kısa bir süre için kulaklarına, bir nevi ayın gibi sesler gelmişti, o kadar. Tepelerindeki sarayda sükunet hüküm sürmekteydi.

Orada tepede oluşu yeterliydi, bütün ihtişamıyla hükümdarını ve çevresindekileri saygıya mecbur ediyordu. Karanlık iyice basmadan çevredeki güzelliğe hayran olarak bakman Richard'ın kısa bir an içinde gözlerine, karşıda hayli uzakt? pırl pırl parlayan altın bir ışık ilişti. Teleskopunu ayarlayıp yakından görebilmek için baktı. Hedefini bulunca büsbütün şaşırıldı: Tekmil altından yapılmış bir mabedin sivrisini görmüştü. Bulunduğu yerden yirmi mil kadar uzaktaydı. Her halde orası Makassang'ın merkeziydi.

Yuvarlak kubbesi çok sadeydi. Tepesiyse gittikçe inceliyor sivriliyordu. Çok eskiden kalma bir sözle, sanki kadın göğsüne ithaf edilmişti. Richard'ın ilk gözünü alan işte bu sivrilikti. Ayrıca kuzey yönünde gördüğü tek yapı buydu, zira her şey artık gölgelenmiş, mor bir duman her yeri kaplamıştı.

Acayip bir şekilde, sanki mabet, Güneş Sarayına meydan okuyordu. Güneş Sarayı, krallık ve dünya işleriyle ilgilenip onları yürütürken, diğeri cennetin gözünü temsil edip ona sürekli baskı yapmaktaydı... Ama inen geceyle birlikte Richard'ın bu hülyah düşünceleri de kaybolup gitti.

Sorumlusu olduğu gemisi ve adamları

76

BEYAZLI MİHRACE

vardı. Onları, hele böyle kötü bir şöhreti olan yerde kıllarına bile dokunulmadan koruması gerekiyordu.

Şafak netameli bir tantana ile söktü... Güneşin ilk ışınları önce kuzey yönündeki altın mabedin sivrisini yakalamıştı. Sonra Güneş Sarayının tepesini ve ona çıkan merdivenleri aydınlatıp parlatmıştı. En sonunda, Lucinda D.'nin direklerine, güvertesine geldi ve orada burada yatan, gezinen yorgun adamlarını aydınlattı. Adamlar çoktandır pompalamayı bırakmışlardı. Sular çekilip de gemi kuma oturunca bu iş kendiliğinden gereksiz olmuştu. Halen de sular henüz kabarmıyordu. Ama kendini tayfaları kadar yoran Richard'in verdiği emirlere göre bütün gece gözcüler her an tetikte durmuş ve hep bir şey çıkabilir diye beklemişlerdi. Şafak söktüğü halde geceden bu yana en ufak bir değişiklik olmamıştı, etraf sükunetini muhafaza ediyordu, işte bu büsbütün korkulu ve kuşkulu bir durum yaratıyordu.

Richard Marriott, gemisinin küpeştesine dayanmış, cennetin merdivenlerine bakıyordu. Bu korkunç sessizliğin ne anlama geldiğini ve bu aldırmağlığın nedenini bir türlü çözemiyordu. Gece boyunca hep bir saldırı beklemişti. En az bir gözcü kayığının çevrede dolanacağını tahmin etmişti. Yabancı bir gemi, kraliyet sarayının dibinde karaya oturmuş olacak ve bütün gece yatacak da, yerli ahali bunun farkına varmayacak. Olacak iş değildi. Hele böyle güpegündüz hiç endişe veya telâş duymamak hayli şaşırtıcıydı. Richard adadakilerin, daha ilk geldikleri andan beri onları yakinen gözaltında tuttuklarından emindi.

Şimdi bu taze ve güzel sabah vaktinde yüzlerce meraklı gözün üzerlerine dikildiğinden ve ne yapacaklarına baktığından hiç şüphesi yoktu. Lucinda D.'nin ne tip bir gemi olduğu ta karşıdan belliydi, içi savaşçı denizcilerle dolu, özel bir savaş gemisiydi. Bu sulara kötü bir ismi ya da fazla tanıyanı olmasa bile daha ilk bakışta Makassang'dakiler bunun bir korsan gemisi olup ne işler çevirdiğini hemen anlarlardı. Bu yüzden Richard muhakkak bir saldırı beklemişti. Ama ölümler ama tuzağa düşerler ne olursa olurdu. Hatta barış için gelecek bir müjde bile bu sessizlikten daha az şaşırtıcıydı.

Dayandığı yerden doğruldu ve uyuşan kollarını uzatıp gerinerek mafsal ağırlarını giderdi. Şimdi geminin etrafında kürek çekerek

BEYAZLI MİHRACE

77

gözetlemeyi devralan uşığı John Keston da dahil bazıları sabah kahvelerini içmek için toplanmışlardı.

Diğerleri ise günün getireceği görevleri biraz daha unutmak istercesine hâlâ uyukluyorlardı. Richard'la birlikte sadece Nick Garrett'in gözcülerinden biri gemide geziniyordu.

Richard verilen fincanı alıp konuşmaksızın bir yudumda içti. Kahve içini ısıtmış, yeni bir güç getirmişti. John Keston'a başıyla teşekkür etti ve eliyle kara tarafını işaret ederek:

—“Hâlâ pek sakin,” dedi.

Keston: “Bana kalırsa fazla sakin,” diye saygıyla cevap verdi. Aralarında hâlâ katı bir arkadaşlık vardı. Efendi ve uşaklık konusu çok- uzaklarda kalmış olduğu halde bu ara hiç bir zaman kapanmamıştı. John Keston hâlâ kendini uşak gördüğünden dilediği gibi konuşmaya her türlü hakkı olmasına rağmen bunu yapamıyordu. Halbuki bu hakkı sayısız olaylarla, en başarılı şekilde elde etmişti. “Onlar başka bir şeye hazırlanıyorlar. Yoksa bize en azından, bir sandal gönderip burada ne yapmak istediğimizi sorarlar veya bize yemiş ve benzeri maddeler satmak isterlerdi. Ama bence, Makassang dedikleri gibiyse çoktan bize saldırmaları gerekmez miydi? ”

Richard, “Belki de söylenenler doğru değildir,” dedi. Güneşten gözlerini kısıp parlayan merdivenlere dalgın dalgın baktı: “Belki de hepsi söylentidir. Belki de aslında korkak olan onlardır.”

—“Peter Ramsay'ın dediğine bakılırsa bunlar para kullanmazlarmış. Onun yerine insan kafatasları geçerliymiş.”

—“Ramsay koca bir budaladır.”

—“Evet efendimiz.”

—“Ona inanırsan sen de ikinci budalası.”

—“Evet,” diye tekrarladı John Keston,, “Ama bazen kazara da olsa aptallar da akıllıca lâf edebilirler... Siz ada hakkında bir şey biliyor musunuz, efendim? ”

—“Hayır. Sadece hakkında çıkarılan dedikoduları duydum, o kadar. Ama gerçek ne olursa olsun bizim işimiz bitene kadar burada kalmağa mecburuz. Tekne pompalamakla baş edilemeyecek kadar su alıyor. Aşağı yukarı saatte on santim. Başka çaremiz yoktu. Geminin yarasını en iyi şekilde onamıyoruz. En az üç günlük sıkı çalışmayla

78

BEYAZLI MİHRACE

bunu başarabiliriz.”

—“O halde boş bulunduğumuz bir zaman, bize mutlaka saldıracaklardır.”

—“Biz de onları yanıtlayabiliriz,” diyen Richard döndü ve bulunduğu yerden doğruldu. “Aklını başına, topla! Sen bizi ne zannediyorsun, bacakları arasında bir parça bezle dolaşan vahşi' sürüsünden mi korkacağız? ”

Merdivenleri, sonra da koca sarayı işaret ederek: “İstesek bir top ateşine tutmakla yerle bir ederiz buraları! Kendimize bu gece tavus kuşu ziyafeti çekebiliriz! Ayrıca zevkimize uygun düşerse hepimiz birer kafatası

çorbası içebiliriz! O aptal ve çok konuşan Ramsay, senin bütün aklını almış galiba? Bahse girerim ki burada birkaç bin sarsak yerliden ve kendini kral veya Raca kabul ettirmiş yaşlı bir zorbadan başka kimse yoktur. Bizim ayarımızda silâhları olabilir mi hiç? Bizim gibi..."

Aniden konuşmayı kesti. Anlatırken devamlı John Keston'un yüzüne bakıyordu. John Keston, bir anda Richard'm omuzları üstünden gözleri faltaşı gibi açılmış, yüzü hayretler içinde kara tarafına bakarak acele işaret etti. Ses tonu da hayli telâşlıydı.

—"Onların nasıl ve ne biçim silâhları olduğunu öğrenmemize pek az zaman kaldı. Şuraya bakın!"

O saniye dönen Richard, birden nefesini tuttu. Makassang, o uyuyan ada, dev bir sihirli değnekle dokunulmuş gibi birden ayaklanmış ve harekete geçmişti. Biraz evvel çit çıkmayan koyda, nasıl geldikleri bile anlaşılmayan büyük bir kalabalık ve kaynaşma vardı. Merdivenlerin bitiminden onlara doğru bir filo geliyordu. Aralarında bulunan koca bir mavnanın ortasına muhteşem bir taht kurulmuştu. Yan taraflarında iki büyük tüyden yelpaze vardı. Mavnayı bir sürü küçük sandal ve prahus'lar izlemekteydi. Bütün bu birlik tek bir parmakla yönetilir gibi üstüne gelmekteydi.

Richard aceleyle döndü ve herkesin duyabileceği bir yerde tabancasını çekip havaya bir el ateş etti. Uyuyan uyumayan, gemide kim varsa çevresinde toplanıverdiler. Hepsine birden bağırarak: "Kalkın, toparlanın! Aşağıdaki gözcüleri de çağırın! Silâhlanın!" diye bağırırdı.

Sonra tekrar döndü ve oldukça serinkanlı bir dikkatle düşmanı

BEYAZLI MİHRACE

79

incelemeye koyuldu.

Geniş yarım daire şeklindeki körfezi geçerek, düşman filosu üstlerine doğru geliyordu. Mavnanın ortasındaki taht ve gösterişli görünümü yaklaştıkça daha çok belli oluyor, her yanı güneşte ayn ayn parlıyordu. Dürbünle gördüğü kadanyle, ağır silâh yoktu. Ama gizlemiş de olabilirdi. Kırmızı, eş giysili birçok «dam göze çarpıyordu. Bunlar muhafız olmalıydılar. Her ne kadar merasim muhafızları da olsalar, gene de silâhlan mevcuttu.o. Kendi tayfalarının hepsi hazır. Her biri silâhlanmış, ellerinde fazladan sustalılar, hücumu hazır bekliyordular. Lucinda D.'nin tek topu da doldurulmuş, ateşlenmek için işarete bakıyordu. Bu derece çevik ve çabuk olmak artık onlar için ikinci huy haline gelmişti. Şimdi tek sorun yaklaşan filonun nereye kadar gelmesine izin verecekleriydi.

Richard aradaki mesafe iyice azalana kadar bekledi. Artık davul seslerini rahatça duyabiliyordu. Kürekçilere verilen emirler de kulağına geliyordu,, Dümencisini görüyordu. Uzun küreğini çekerken çıplak ve bronzlaşmış adaleli kollarına bakıyordu. Kırmızı giysili muhafızların arasında şimdi daha iyi seçebildiği, başında yeşil türban, beyaz elbiseler içinde oturan garip biri vardı. Richard elini kaldırdı, topun başında hazır duran Nick Garrett'e seslendi.

—"Patlat! Ama ileriye nişan al!"

Patlama ani oldu. Yankıları onlara dönene kadar, merminin deldiği gri yeşil sularda, havaya doğru bir sıçrama, yarılma oldu. Bir an her şey durdu. Hatta davulun sesi bile. Sonra yaklaşan filodan, sanki yeşil bir orman doğuyor eibi koca koca çeşitli yapraklar havaya doğru kalkıp sallanmağa başladılar. Rüzgârda dalgalanan bayraklar gibi. Ama bayraktan ağaç dallan, palmiye yapraklarıydı. Garip şekillerde katlanmış olup, oraların geleneksel banş amblemiydi.

Richard, "Beyaz bayrağı direğe çek!" diye seslendi. Aynı anda barış bayrağı dalgalanmağa başladı. Ama bu yeşil yaprakların bir

80

BEYAZLI MİHRACE

tuzak olabileceğini adamlarına hatırlatmanın gereği yoktu. Gene siperdeki tüfekler gelmekte olan filoya gevriiydi ve boşalan top yeniden dolduruldu. Gerekli hazırlıklar bittiğinde filo hayli yakına gelmiş aralarında ancak bir gemi boyu mesafe kalmıştı. Sonra çift vuruşlu bir davul sesi duyulmuş ve kürekleri hep birlikte siya edip aniden mavnayı durdurmuşlardı. Şimdi göz kamaştırıcı ve parlak görünümüyle suyun üstünde hafif hafif sallanarak duruyordu.

Richard, "Sandallara dikat edin," diye ihtar etti. "Şayet daha yakınımıza gelir veya bizi sarmağa kalkarlarsa misket tüfeğiyle ateş edin!" Kendisi de yukarı sıçrayıp ana direğin yanındaki siperde yerini aldı. Oradan, mavnaya seslendi:

—"Bizden istediğiniz nedir? "

Beyaz giysiler içindeki türbanlı adam oturduğu yerden ayağa kalktı. Ufak tefek yaşlı bir adamdı. Kırmızı tunikli muhafızların arasında büsbütün güçsüz görünüyordu. Ama işleri sonuca bağlayacak nitelikte bir kişiliği olmalıydı. Adam ayakta olduğu sürece muhafızlar gümüş mızrakları devamlı birbirine vuruyorlardı. Yaşlı adam da konuşmağa başlamak için onları susturmağa niyetli görünmüyordu. Düzgün ama boru gibi öten bir sesle konuştu:

—"Sizlere Majestelerimizden selâm getirdim."

Richard ona bir şey söylemeden bakakaldı. Her şey umulmadık şekilde cereyan etmişti. Rüyada yaşıyorlarmış gibiydi. Bu renkli filo, yerli adetler, bu saray ve çevre gerçekten şaşırtıcı ve güzeldi. Hele yaşlı adamın asaleti görülmeğe değerdi. Makassang dillere destan zenginlikleriyle yıllarca bütün denizcilerin rüyasıydı. Çevreye acele bir göz gezdirdi. Sandallardan ve prahus'lardan yaklaşan hatta hareket eden bile yoktu. Yeşil ormanı andıran yapraklar hâlâ hafif hafif barış içinde sallanıyordu. Tekrar mavnaya sordu:

— "Kimdir bu Majesteleri? "

— "Makassang'in Raca'sı," diye cevap geldi.

Richard, "Ben de kendilerine selâmımı iletmenizi isterim," diye resmi bir şekilde konuştu.

Beyaz elbisesi yaşlı adam eğildi ve Richard da buna aynı biçimde eğilerek karşılık verdi. Bu tip selamlaşmayı, sahnenin ciddi havası, komik olmaktan kurtarmıştı. Richard gene eski yerinde, siperde

BEYAZLI MİHRACE

81

duruyordu. Adamları her an ateşe hazır yerli yerindeydi. Aradan bir süre geçtikten sonra yaşlı adam tekrar konuştu:

— "Sizinde daha fazla konuşmam gerekiyor." dedi. Garip bir aksanı vardı. Sanki İngilizceyi orada uzun yıllar sürgün kalan birisinden Öğrenmiş gibiydi, "izin verirseniz yaklaşacağım."

Richard yaşlı adama başıyla 'evet' diye işaret etti ama tayfalarına dönüp derhal konuştu. "Bırakın gelsinler ama her an tetikte olun," diye talimat verdi.

•Mavna maharetle harekete geçip, çok kısa bir sürede Lucinda D.'ye sürtünecek kadar yakına geldi.

Kürekçiler -dünyanın bu kısmında bu iş ancak esirler tarafından yapılırdı- güverte seviyesinin altında kaldıklarından görünmüyorlardı. Kırmızı tunikliler ise yirmi kişi kadardı. Yüzlerine bakılırsa sakın ve barıştan yana gibi duruyorlardı, mızrakların uçları yere eğikti. Bir içgüdüyle Richard yaşlı adamı tekrar selâmlayıp seslendi. "Gemime yalnız sizin şeref vermenizi isterim."

Yaşlı adam henüz gölgeliğin altından çıkmıştı ki bunu duyunca durdu ve Richard'a baktı. "Ben hiç bir yere yalnız gitmem," diye cevap verdi. Sesinde emin bir gururun ifadesi vardı. "Benim muhafızlarım yirmi adamdır.

— "Gemimde muhafızlarınıza ihtiyaç olmayacaktır.

Yaşlı adam, "Benim muhafızlarım yirmi adamdır," diye tekrar etti.

Richard, "O haldealtı tanesini getirebilirsiniz," dedi.

— "On," diye dayattı yaşlı adam. Bütün bu konuşmayı yaparken sesindeki gizli şakacı ifadeyi sezen Richard birden yaşlı adama yakınlık duydu.

— "On," diye kabul etti. John Keston'la diğerlerine merdiveni indirmeleri için işaret etti.

Yaşlı adam şimdi on muhafızıyla Lucinda D.'nin güvertesinde duruyordu. İnsanı gerçekten etkileyen bir havası vardı. Beyaz elbisesi en nadide ipektendi. Sarılmış büyük türbanın alın hizasında, ortada yanıp yanıp parlayan kocaman bir kırmızı taş vardı. Paha biçilmez bir yakuttu. Bütün bunların yanında, yaşlı ve buruşuk yüzü, büyük bir gururun ifadesini taşıyordu. Çevresine güven veren

82

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLYI MİHRACE

83

bakışlarla bakıyordu. On muhafızı ise, mızrakları yere eğik, ondan birkaç adım geride görevlerini yerine getiriyorlardı. Onlar da başların» siyah renkli, parlak kırmızı püsküllü fesler geçirmişlerdi. Kırmızı tunikleri vücutlarına hayli bol olup kuzey Afrika'nın siyahilerinin giysilerinden esinlenilmiş gibiydi. Kaptanları uzun boylu genç bit adamdı, rütbesi altın kordonların sayılarına göre ölçülüyordu. Emirlerini kısaca Malaya dilinde verdi.

Richard Marriott, bu insanları onlara lâıyk ya da buna benzer bit törenle karşılayamadığından hiç de gocunmuyordu. Böylesine aşırı lüks, gösteriş ve tören tutkusuna karşılık kendi gemisi ve adamlarını eşdeğerde görüyordu. Nezaketle, önce konuğunun konuşmasını bekledi. O da adet üzere kısa bir an sessiz kaldıktan sonra Richard'a hitaben:

— "Adım, Emin Bulong'dur" dedi. "Majestelerinin başkumandanıyım,"

Richard, başıyla selâmladı, unvan büyük adama gerçekten onm verir, küçük insanı da gizler, diye söylendi içinden. Sonra, "Ben de kaptan Richard Marriott," diye cevap verdi. "Bu da benim gemim Lucinda D.'dir."

Emin Bulong, "Sizin bu meşhur geminiz hakkında çok şey işittik," dedi. İnce sesinde hafiften bir soğukluk hissedildi ama hemen arkasından yaptığı hareket bunu düzeltilti. Elini omuzunun üstünden hafifçe kaldırıp arkada duran muhafızlarından birine belli belirsiz işaret etti. Aynı anda öne çıkan bir muhafız elinde mavi ipekten bir yastık tutuyordu, ortası örtülüydü. "Majestelerimiz size hoş geldiniz demek için bir hediye gönderdi," dedi.

Richard Marriott, gözlerini yastığa çevirdi. Bu arada Emin Bulong örtüyü kaldırmıştı. Yastığın üstünde büyük bir fildişi, görülmemiş parlaklık ve kendine has beyazlıkta duruyordu. Bütün üstü elışıylf incecik oyulmuş ve ucu som altından dövülmüştü. Gözahçılığının yal' sıra, üstündeki elışı görülmemiş güzellikteydi. Sağ elini hediyeye değmek üzere uzattı. -Bu da geleneksel hediye kabul tarzıydı - B» davranıştan duygulanan tayfalardan bazıları öne gelerek sunulan şey« bakmışlar ve gördükleri karşısında nefeslerini tutup işitilir şekild* hayranlıklarını belli etmişlerdi.

Richard acele düşündü. Gemide buna karşılık sunacak hiç bir şey yoktu. Ama ne yapıp yapıp onlara uygun bir hatıra vermeliydi. Aradaki barışın ve dostluğun devamı için bu kaçınılmazdı.

Yastığı alıp kenara bir yere yerleştiren John Keston'a işaret etti. Sonra sesine bütün sıcaklığını vererek konuştu.

—“Lütfen .tarafımdan majestelerinize bu harikulade güzel hoşgeldiniz hediyesi için teşekkür ediniz,” dedi. “Karşılığında kendisine lâıyk bir hatıra vermek istiyorum ama ne çare ki bu güzelliğe eş değerde bir hediye sunmam hayli imkânsız.”

Emin Bulong, bu arada Richard'in yüzünü ve davranışlarını dikkatle inceliyordu. “Hiç önemli değil,” diye cevap verdi. “Ama majestelerimiz sizin bizzat gelip kendilerine teşekkür etmenizden ziyadesiyle, memnun kalacaktır,” Emin Bulong'un bu sözlerine Richard'in kaşları çatıldı. Olayın akışı biraz değişmişti. Bu nadir hediyein altından korkunç bir tuzak çıkabilirdi. Ne Raca'y ı selâmlamak ne de başka bir sebeple karaya ayak basmak işine gelmiyordu. Bütün isteği şurada en kısa zamanda onarımını yapıp bir an evvel buradan uzaklaşmaktı. Ama bu harika fildişinin görünümü onun basit planını alt üst ediyor gibiydi. Bu alışlagelmiş bir hikayenin üstündeydi. Altında ya korkunç bir tehlike yatıyordu ya da gerçekten masum bir davranış vardı. Ne şekilde olursa olsun bir kere karaya ayak basarsa, ister misafir olarak, isterse başka niyete, artık kürenin bu noktasından bir daha allahaismarladık demek imkânsız olabilirdi.

Richard bir türlü karar veremiyordu ama önünde duran mızraklara baktıkça, yanlış bir davranışın nelere mal olacağını iyice kestiriyordu. Bu rahatsız düşünceler her halde yüzünden belli olmuştu ki cevap alamamasına rağmen Emin Bulong devam etti:

—“Bizim burada, hoşgeldiniz demek veya hediye sunup almamız asla alışılmış bir adet değildir.”

Richard, “Onu biliyorum,” diye cevap verdi. “Ama ziyaretim çok kısa süreli olacağından şimdiden özür dilerim. Sizlerden de bu özürümün kabulünü rica ederim.”

Emin Bulong, Richard'in ses tonundaki telâşa değinerek oldukça ölçülü ekledi. “Hiç bir ziyaret nezaket kurallarını bozacak kadar kısa olamaz.”

84

BEYAZLI MiHRACE

Richard başını eğerek: “Ne demek istediğimi anlatamadım,” dedi. Olabileceği kadar mantıklı davranmağa çalışıyordu. “Raca'nın hediyesi fevkalâde bir şey ve ben de bundan derecesiz memnun oldum. Ama karaya çıkmağa niyetim yok. Hele burada uygulanması gereken planlarımı hesaba katarsam bu büsbütün imkânsız oluyor.”

Emin Bulong, bakışlarında kuşkulu bir öfkeyle başını kaldırıp ona baktı. “Ne gibi plânlarınız var?” diye sordu. Yüzünde Raca'ya teşekkür etmek için zaman ayıramayan bu korsan gemisi kaptanını küçümseyen ve şaşırılmış bir anlam vardı. “O halde bize ziyaretinizin asıl sebebi nedir söyler misiniz? Ne gibi bir sebeple adamızı şereflendirdiniz?” diye sordu.

—“özel bir sebebi yoktur. Gemim Moluccas'a gitmek üzeredir. Kısa bir süre için burada demirledik. Sizlerden şayet mümkünse iyi ve taze meyve alabiliriz. Sanırım böyle davranmamda sizler için bir sakınca yoktur.”

Emin Bulong'un ifadesi aniden sertleşti. “Demirlediniz, demek,” diye demirleme kelimesine bastırarak devam etti. “Makassang adasının kara sularında böyle bir şey düşünülemez. Majestelerimizin buna asla izni olamaz. Size gönderdiği 'Hoşgeldiniz1 hediyesiyle sizi bizzat huzuruna kabul etmek istediğini belirtiyor. Buna hiç şüpheniz olmasın,” diyen yaşlı adamın şimdi ses tonu tekrar misafirperver olmuştu. “Sizin ziyaretiniz için ısrar edecektir.”

Richard, “Ne yazık ki...” diye başladı.

Emin Bulong: “Geminiz karaya oturdu,” diye sözünü kesti. “Hiç değilse dün gece bu kadannı izleyebildik. Aldığımız habere göre dün sabah şafak vakti, batı yönünde kayaya çarptınız ve ciddi şekilde yara aldınız. Bu durumda pompalamak yetersizdi.”

Richard, “O kadar da değil,” diye rahatlıkla cevap verdi. “Biraz onaracağız, hepsi o kadar.”

Emin Bulong, “Geminiz karaya oturdu,” diye tekrarladı ayağını hafifçe güverteye vurarak. “Buradan bile dokunmamlı ne derece kötü yaralandığınızı anlamak mümkün. Niyetiniz onu karada kızağa çekip onarmak. Ancak Raca'nın izniyle istediğinizi yapmakta serbestsiniz. Aksi halde...”

Richard, “Aksi halde ne olur?” diye kısaca sordu.

BEYAZLI'MiHRACE

85

Emin Bulong, elini hafifçe sallayarak, "Sadece iyi ve güzel şeylerden bahsedelim," dedi.

*

Richard, "Aksi halde ne olur? " diye te~krarladı. Emin Bulong, omuzlarını silktL "Bana refakat eden savaş prahuslarını gördünüz," dedi. Sesinde sertliğe geçiş pek çabuk oldu. "Onlar sadece bizim savaş teknelerimizin ufak bir kısmı. Şayet burada Alaca'dan izin almadan kalmağa yellenirseniz -ki bu izni de ancak siz şahsen alabilirsiniz- sizlere saldırı emri verilecektir." Yaşlı adamın sesinde asalet ve güçlülük vardı. Açıkça, "Sizlere gece gündüz her türlü yoldan saldırırlar. Onarımınız imkânsız olur. Sonunda da geminize el koyarlar." diye ekledi.

Richard, "Dostça gelen bir yabancıya pek hoş bir karşılama doğrusu." diye alaylı bir tonla karşılık verdi.

"Lütfen, düşmanlarınıza daha neler yapıyorsunuz, söyler misiniz? "

—"Size daha önce de söylediğim gibi bir nezaket ziyareti hepsini Önler."

—"Adamlarım silâhlı ve kararlıdır." —Bizlerde müdafaası zayıf insanlar değiliz." —"Bu gemiyi almağa kalkarsanız, çok sayıda adamınızı kaybedersiniz."

—"Majestelerimizin kendilerine körü körüne sadık yüz bin adamı vardır ve bu insanlar onun tek sözüyle canlarını vermeğe hazırdırlar." Richard Marriott, bir adım öne attı. Niyeti yaşlı adama biraz yaklaşarak sürüp giden tatsız lâf atışmasına dostane bir son vermektir. Ama ilerlemesiyle Emin Bulong'un bir iki adım gerisinde duran kaptan hemen harekete geçti, mızrağıyla Richard'in boynuna nişan aldı. Richard bu davranışı görmemezliğe gelip, kendini toparlayarak, —"Raca beni niçin görmek istiyor? " diye sordu. Emin Bulong, sertlikle gözlerini dikip ona baktı. "Sizinle görüşeceği bir mesele var." dedi. —"Ne meselesi? " —"özel bir mesele."

Demek buymuş... Hediye karaya çıkarmak için bir rüşvetmiş. Öncelere her şey tam bir gösteriş ve büyüklük havasında başlamış °up, itiraz edilecek olunursa, bu maskeler düşecek altından gerçek

86

BEYAZLI MiHRACE

yüzlerini gösterecekti. Bu durumda istese de istemese de karaya çıkmaya mecburdu. Richard bütün bunların altında ne yattığını tanı ve açıkça kestiremiyordu. Sadece yapması gereken şeyle* meydandaydı. Ayrıca er^ önemli mesele, şu ara gemisinin hasara uğramış yerinden kalkamayacak halde olması, adamlarının sayılarıyla imkânın adalılar tarafından iyice incelenip bilinmesiydi. Bu da kendilerinin bu durumda güçsüz olduklarının belirtisiydi. Bakışlarını önce Emin Bulong'a ondan hemen sonra genç, atılgan muhafız kaptana dikti. Mızrağı hâlâ atışa hazır. Bütün vücudu gergin ve kararlıydı, şayet Richard belindeki silâhına davranmaya kalkışsa, daha o anda ok, zink diye boynuna girerdi.

Aniden kararını verdi. Elinden geldiği kadar kibar ve nazik, "Majestelerinin" huzurunda bizzat teşekkür etmekten memnunluk duyacağım," derken Emin Bulong'a dönmüştü. "Kendileriyle hangi meseleyi isterlerse görüşmeye hazırım. Zaten şu durum karşısında," diyerek mızraklı kaptanı ve etraftaki Lucinda D.'yi tehdit eden savaş gemilerini işaret etti. "Bu savaş hazırlıkları gösteriyor ki sizler benim kararımı aksi yönde vermeme asla kabul etmeyeceksiniz."

Emin Bulong, her zaman bir karar adamı olduğundan çarçabuk meselenin esasına girdi: "Benden rehine bırakmamı ister miydiniz? "

—"Evet."

—"Bizim yokluğumuzda muhafız kaptan seve seve gemide kalacaktır."

—"Bir kişi yetmez."

Emin Bulong, "O bir kişi benim torunumdur." dedi.

Richard başını eğdi. O haldeyken bakışlarını yaşlı adamdan, hâlâ mızrağını ona doğru tutan güçlü ve cesur genç adama çevirdi. "Böyle olduğunu tahmin etmeliydim... Size şeref veriyor... Kend muhafızlarım da benimle birlikte gelmelidir."

Şimdi razı olmak sırası Emin Bulong'a gelmişti. "Pek adam yeter mi? "

Richard Marriott içinden güldü. Bu terazi gibi alıp vermek pek hoşuna gitmişti. On adam neredeyse mürettebatın yansıydı. Gemisinin savunmasını zayıflatır mıydı hiç? Richard bunu otomatik olarak hissetmişti, ama Emin Bulong da tahmin etmiş olabilirdi.

BEYAZLI MiHRACE

87

Richard, "Ben öyle mağrur değilim," dedi. "On muhafızla karaya çıkmak yerine üç kişi yeterlidir benim için."

—"Kabul,"

—"Ayrıca bütün bunları ikinci kaptanımla görüşmek istiyorum."

Emin Bulong gülümsedi, "Çok iyi edersiniz... Şimdilik izninizle... Sizi mavnada bekliyorum."

—Ama gitmem şart," diye sabırsızlıkla Nick Garrett'e açıklıyordu. Tayfalar işitmesin diye bir kenara çekilmişler alçak sesle konuşuyorlardı. Ama bütiin gözler onların üstündeydi. Bu yüzden Richard elinden geldiği kadar sakın görünmeğe, kendini tutmaya çalışıyordu. Halbuki kafası karmakarıştı. .. "Raca'nın ne yapmak

niyetinde olduğunu bilmiyorum, ama mutlak oraya gidip öğrenmeliyim. Hiç değilse bu kadarını açıkça söyledi. Meselede seçme hakkım yoktu. Başka türlü de davrananlayız sanırım."

Nick Garrett, "Sonuna kadar savaşıcaktın," diye sabırsızlıkla cevap verdi. Taa başından beri karayla herhangi bir yakınlaşmanın aleyhinde olduğu için kıyasıya tartışıyordu. "Sen kendin de böyle düşünüyordun. Yoksa onlar moral yükseltici yalanlar veya yüksekte atma sözler miydi? "

— "Evet, tabii, gerekirse savaşırız, diye ben söyledim. Hâlâ da bu sözüm doğrudur. Ama şimdi bunun neye mal olacağını gözümle görür gibi oluyorum. Muhafızlara bak! Bize doğru çevrelenmiş teknelere bak! Şayet bunlar yamyamsa yüzlercesini gemimde alakosam, Batavia'ya götürüp bir güzel satarız."

Nick Garrett, "O zaman tekrar denize açılmamız gerek," dedi. "Senin karaya çıkmanın hiç bir anlamı yok. Ya onlarla savaşırız yahut en kısa zamanda derhal demir alır gideriz."

— "Tamiraty yapmadan gidemeyeceğimizi sen de pekâlâ biliyorsun."

— "Biz de kızağa çekmeden üstünkörü tamir ederiz. Başka bir adaya erişinceye kadar suyu kesmesi için yelken bezini deliklere tıklarız."

Richard, "Sonra ilk dalgada da denizin dibini boylarız," dedi. "Bu tartışmayla boşuna vakit kaybediyoruz. Ben şimdi karaya çıkıyorum,

88

BEYAZLI MİHRACE

yanıma John Keston, Burnside ve Ramsay'ı alıyorum. Neyse bu arada Peter Ramsay'a da kelle tadına bakmak fırsatı çıktı. Ayrıca nedei korkalım? Karşılığında bize de bir rehine bırakıyorlar. Yok bir tuzal hazırlamışlarsa bu kadar güzelve değerli bir hediyeyi niçin versinler? "

— "En kısa zamanda gemiyi alacaklarını bildikleri için."

— "Sen doğru dürüst kollarsan gemiyi elde edemezler," diye çenesini kaşıyarak devam etti. "Belki Raca bir ticaret yapmak istiyordur. Belki elinde Hollanda sömürgesinin satmağa izin vermediği bir madde var. Belki de dünyadan haberler almak istiyordur. Yahu da bir hastalık veya buna benzer bir şey olabilir. Hem ne hal ise öğrenmekten bir kötülük çıkmayacaktır."

— "Şayet kafan mızrağın tepesinde ve vücudun dörde bölünmü döndürmezlerse."

— "Ben öylesine kolay dörde bölünmem._ Onu bırak da asıl sı hediyeye karşılık bir şey uydurmamız gerekiyor. Gördüğüm kadanylj o fildişi en nadidesi. Gemide ise o ayarda mücevherden başka bir şey yok. Makassang'a ise mücevher hediye etmek biraz komik kaç Böyle en âlâsı onlarda doluysa. Yaşlı adamın türbanındaki yaku dikkat ettin mi? "

Nick Garret, "İddia ederim ki ilk dikkat eden benoldum," de Kurt gibi gülüyordu. "Onu kendi mücevher kutumda görür gi oluyorum... Makassang'ın mücevherleri zaten dillere destan. Sim1 hatırlıyorum. Bari sen de karadayken ne var ne yok diye araştı^ etrafına bakın."

— "Gözümü kırpımayacağım," Bu arada Lucinda D.'nin heme yanından bir kıpırdanma oldu. Ne olduğunu anlamak için kena: koştı gördüğü cora-cora dedikleri bir nevi bottu. Kendi boyu kadaj koca yelkeniyle karaya doğru gidiyordu. Hemen sipere giden Richa: oradan Emin Bulong'a seslendi.

— "Cora-coranın ne işi var? "

Gölgeliğin altından hafifçe eğilerek Emin Bulong cevap vı "Onu bir haberle birlikte öncü gönderdim."

— "Ne haberi? "

Emin Bulong, "Sizin benimle birlikte karaya çıkacağınıza d diye bu sorudan şaşırılmış gibi açıkladı. "Majesteleri sizleri uygun

J

BEYAZLI MİHRACE

89

yakış"" bir törenle karşılamak ister. Hazır olup olmadığınızı öğrenebilir miyim? "

' Richard, "Birazdan," dedi ve tekrar geminin köşesine çekildi. Nick Garrett'in bakışlarını alaylı ve soru dolu buldu ama bu konuda hiç bir şey demedi. Ne tip bir karşılama töreni görecekse onu ilgilendirirdi. Yalnızca: "O üç adama benimle birlikte geleceklerini bildir," dedi. Sonra döndü, aşağıya inmeye başladı.

Kamarası sabahın bu erken saatinde sıcak ve havasızdı. Orada Raca'ya nasıl bir şey götürmesi gerektiğini düşündü. Esas değerinin çok üstünde, görülmemiş, şaşırtıcı bir hediye bulmalıydı. Acele ile etrafına bakındı. Dikkate alınacak pek bir şey yoktu, köşede birkaç kitap gözüne iliştiyse de onlar olmazdı. Sonra para, mücevher ve bir çekmece dolusu esrar vardı. Ama bunlar da zengin bir adama şeref veren hediyeler olmaktan pek uzaktı. Çeşitli silâhlar vardı ama bugüne kadar henüz bir İskoç malı adi palayı bile kimseye vermemişken şimdi böyle bir bonkörlüğün sırası değildi.

Sonra gözleri aradığını buldu. Bu bir müzik kutusuydu. Bir zamanlar, Bristol limanında, bir kumarhaneden kazanmıştı. Kamarasında iki yıldır tozlanıyordu. Hoş ve dekoratif bir kutuydu. Üstü ceviz ağacından, içi san tahtadan yapılmış olup kurulduğu zaman kapağını kaldırınca İngiliz ve İrlanda halk şarkıları çalıyordu. Sesi tatlı ve berraktı. İşte bu tam aradığı hediyeydi. Derhal kolu çekerek kurdu; odayı hafif bir mü: <ik doldurdu.

O sırada John Keston kapısına vurup içeri girdi. Richard bir an aptalca bakıp ona müzik kutusunu gösterdi. "Hediye olarak bunu götürüyorum," dedi.

Keston onaylayarak ekledi. "Derhal tozunu alarak bir kumaşa sarayım." işe koyulunca Richard'a arkası dönük devam etti: "Bu Raca büyük bir adam değil mi? "

—"Dediklerine göre öyleymiş, sen fildişini gördün mü? Böyle hediyeler vermek için çok zengin bir adam olmalı."

John Keston, "Zengin insanlar büyük araziye hükmederler," dedi. Efendimiz bir Raca'yı ziyarete gidiyorsanız bu kaba giysiler olmaz. Yakışık almaz."

Richard, "Üstümdekilerin ne zararı var? " diye azarlarcasına sordu. "BU zorunlu bir gidiş. Bir de hediye meselesi var. Ben kendi

90

BEYAZLI MİHRACE

gemimin kaptanıyım, terzi mankeni değilim. Giydiğim şeyin ne önemi olur? "

John Keston, "Siz bir Raca'yı ziyarete gidiyorsunuz" diye tekrarladı. "Bu duruma göre giyinmelisiniz."

—"öyleyse hangi elbise olmalı? " —"Hollanda amiralinin üniforması."

Richard, bu defa ciddi düşündü. Gerçekten resmi yere giyecek elbisesi yoktu. Bu Hollanda denizci kostümünü bir saldırı sonucu başka şeylerle birlikte ele geçirmişlerdi. Bu olay bir yıl evvel Celebes boğazında olmuştu. Sözü edilen üniforma cidden çok göz alıcı bir giysiydi. Frak tarzı ceketi altınlarla işlenmişti, püsküllü apoletleri vardı. Ona uygun tüylü şapkasıyla bir zamanlar ağabeyi Miles'in önemli davetlerde pek sevip giydiği tören giysisini andırıyordu. John Keston bunu üstüne uyacak şekilde düzeltmişti, ama bir kere olsun giyip de denememişti. Belki de cesaret edememişti.

—"Ben Hollandalı bir amiral değilim," diye itiraz etti. "Bir resmi kabulde bunu giyemem."

John Keston, "Siz bir Raca'yı ziyarete gidiyorsunuz," diye üçüncü defa tekrarladı. "O bu üniformanın aslını bilemez, sadece törene uygun olması yeterlidir."

—"Benden böyle bir şey beklemiyordur."

—"Daha iyi ya," diye John Keston cevap verdi. "Onu şaşırtmış olacaksınız."

Her şey iyi güzeldi ama Richard bu giysi içinde kendi adamlarının önüne nasıl çıkacaktı? Bu aklına gelince ter bastı. Kimbilir onu bu mavi ve altın karışımı ceket ve tüylü şapkasıyla görünce ne kadar şaşıracaktı. Karnavalda gibi hissedecekti kendini: Onu bugüne kadar en resmi kılık olarak küf yeşili takım elbise haricinde gören olmamıştı. Şayet etrafında dönüp dans etmeğe başlarsa hiç şaşmayacaktı. Bütün bu düşüncelere rağmen giyindi ve yüzünde biraz cesareti kırık bir ifadeyle yukarı çıktı. Güvertede yürürken yanında asılı duran kılıcı sallıyor ve şapkasının tüyü rüzgârda uçuyordu. Lucinda D.'nin tayfalarından kimse aşırı bir tepki gösfermedi. Yalnızca ana direğin tamiriyle meşgul olan Kanakalılar'dan bir tanesi

BEYAZLI MİHRACE

91

şaşkınlıkla aletlerini elinden düşürdü ve durup ona bakakaldı. Meryem ^ayı görmüş gibi irkildi... Ama hepsi bu kadardı.

Silâhlı adamları kenara çekilip yol verdiler. Richard merdivenlerden inerken saygıdeğer bir tavır takındı. Bir süre mavna hizasından yüksekte bütün ihtişamıyla durdu ve sonra Emin Bulong'a seslendi:

—"Ben hazırım."

Sabırla gölgeliğin altındaki koltukta oturmuş onu bekleyen yaşlı adam başını kaldırıp baktı. Görgüsü ve çok iyi yetişmiş olması, gördüğü manzaranın şaşırtıcılığı büyük hayretini gizlemeğe yardım etti. Konuşurken sesinde çok olumlu bir saygı vardı: "Majestelerimiz bu ziyaretten son derece mütehassis olacaktırlar. Kraliyet mavnasına ayak basmanızdan memnuniyet duymaktayım," dedi.

Cennetin Basamaklarını çıkmak için özel ve çok değişik, sedye tarzında bir nevi Çin tahtıranları yapmışlardı. Bu tahtıranları dörder esir taşımaktaydı. Bütün bu manzara karşısında Richard fevkalâde etkilenmişti.

Yalnızca bu tahtıranların da mavna gibi biraz eskimiş olup tamire ve boyaya ihtiyacı olduğunun hemen farkına vardı. Sanki bütün bunlar çok zengin bir adamın eski oyuncaklarıydı da artık onları yenilemeye veya onarmaya vakit ayıramıyordu. Raca'nın huzuruna çıktığında onun kendisinden isteyeceklerine, bir nevi ipuçları oluyordu...Makassang'da ihtişamın yanı sıra bir çöküş de gözle görülür haldeydi.

İkisinin tahtırevanı, perdeleri açık olarak yan yana, yavaş yavaş Merdivenleri çıkıyordu. Richard yorucu bir sabahattan sonra öğle sıcağında, yaşlı adamın bu çıkıştan istifade ederek biraz kestirebileceği düşüncesiyle ona baktı. O ise, yüzünde hafif bir tebessümle gayet dik ve uyanık oturmaktaydı. Richard, Güneş Sarayı Ve çevre hakkında hayranlıklar belirten söz ve hareketler yaptığında, adamın cevabı hemen hazırды.

'!<H

'W

Ti,

—"Makassang zengin bir ülkedir," dedi. "Biz hiç bir zaman bunut tüm gerçeğinden fazla hak iddia etmedik. Tabiat bize büyük lütfüde bulunmuş. Ayrıca tarihimizin başından beri büyük Buda'nın| düsturlarının işlerimizi kolaylaştırmasında yüce etkisi vardır. Perdeleri iyice kenara toplayıp, Richard'a bakmak için döndü. "Aynı zamanda güçlü bir ülkedir Kaptan Marriott. Herhangi bir kimsenin j buralara sahip çıkmasına asla izin vermez."

—"Sözlerinize inanmam için muhafızınızın davranışını görmüş \ olmam yeter... Torununuzla iftihar etmelisiniz. Bu kadar genç yaşta muhafız alayı başı olmak kendisi için cidden büyük şeref vejj aşamadır."

Emin Bulong, "O sadece benim muhafızlarımın başıdır," diye alçak gönüllü bir ifadeyle düzeltilti. "Sarayın muhafız başı ayrıdır. Raca'nın sülâlesinden gelir. Şerefi farklıdır. Benim kendi muhafızım,] onun bir nevi muavinidir."

Muavin... bu kelime Emin Bulong'un çok doğru İngilizce bildiğini bir kere daha ispatlıyordu. Gerçekten biraz garipti. Richard yaşlı adamın İngilizce'yi bu denli nerede öğrendiğini tekrar merak edip, düşündü. Bunun altında mutlaka bir misyonerlik dalgası yatıyordu...' Ama şimdi açıkça bu soruyu Emin Bulong'a sormak yakışık almazdı. Onun yerine Richard:

—"Raca'nın adı neydi? " diye sordu

—"Üçüncü Satsang!' Sallanan tahtirevanlar çok yakınlaşıp tekra ayrılırken Emin Bulong perdenin kenarından görüldü. "Adil duymamış mıydınız kaptan? "

Richard, "Maalesef hayır," dedi. "Ben daha evvel bu sulara bulunmadım/' Gülümsedi. "Böyle demekle en ufak bir saygısız yapmak aklımın ucundan geçmedi. Ama Makassang adası bilha düşmanların aşırı şiddetiyle şöhretli olduğunu duymuştum. Ayr burada yanılmıyorsam da yamyamlar varmış."

Emin Bulong, aldırılmaz bir edayla başını çevirdi. "Adanın tarafında bir miktar vardır. Et yemenin çok eski bir usulü... Ar umarım ki siz bizleri düşmanca bulmuyorsunuzdur."

—"Hiç bir şekilde... Raca'nın kendinden sonra yerine geçecek oğlu var mı? "

Emin Bulong'un yüzü gölgelendi. "Ne yazık ki o kadar yüce takdis j edilemedi," diye soğukça cevap verdi.

Sesi, soğuk olduğu kadar kesindi. Bu konuyu derhal kapatmak ve bir daha değinmemek istediği belliydi.

Richard hassas bir noktaya parmak bastığını fark etti. En iyisi bu konuya şimdilik değinmemektir. gjr nezaket ziyaretiydi bu, başından sonuna kadar da bu havayı bozmamalıydı.

Şimdi Cennetin Basamaklarını yarıya kadar çıkmışlardı, sarayın

tiercan yüzü bütün haşmetiyle tepelerindeydi. Tahtirevanlar dinlenme olası verdiler. Terleyen esirler nöbet

değiştirdiler. Richard arkasına dönünce, Emin Bulong'un muhafızlarını ve gördüklerinden şaşkına

I dönmüş etrafına bakman kendi üç adamını gördü. Deniz seviyesinden hayli yüksekteler. Başını yan tarafa

çevirdi, koyda sakin sakin duran gemisine, Lucinda D.'ye, adanın iç tarafında güneşte pırl pırl

iarlâyan altın mabede baktı. Bu mabet için Emin Bulong'a bir şeyler ormak üzere yana eğilirken, yer

değiştiren esirler de taşıma sopalarını kavramışlardı.

—"Geldiğim andan itibaren mabedin altın kubbesi gözüme ilişti," [dedi. "Bu da Raca'nın idaresinde midir? "

Emin Bulong, "Pek tabii," diye cevap verdi. Sesi soğukluğunu kaybetmişti, "buradan gördüğünüz her şey aca'nın hükmündedir. Ayrıca ada sizin gördüğünüzden çok daha | Büyüktür. Makassang iki yüz mil uzunluğunda, bir o kadar da genişliktedir."

—"Raca bütün bu yeri, buradan, yani güneyden mi idare eder? " — "Adanın muhtelif yerlerinde güçlü askeri birlikler vardır." Richard, gözleri mabede dalmış, "Mabet çok güzel," diye ekledi.

Hem de sakıncalı konulardan uzaklaşmak istiyordu. "Makassang'da

punun gibi başkaları da var mı? "

~"Başka mabetler vardır," diye yaşlı adam cevapladı. "Ama bu

taşdır. Ziyaretine giderseniz, göreceksiniz, fevkalade büyüktür. Shwe adıyla da bilinen bu altın mabet

kendilerini, 'Anapuri' diye

'^andıran bir grup din adamı tarafından yönetilir."

~"Anapuri mi? " diye pek hayret eden Richard, ilgiyle döndü

]°u kelime bildiğim kadar sizin dilinizde idareci anlamına gelmez

—"Evet, idareci demektir." —"Aşağı yukarı grupta kaç kişi kadarlar? " —"Duyduğuma göre yaklaşık on bin kadar olmalı." Aralarında sessizlik oldu. Terleyen esirlerin çektiği tahtirevanlarında biri genç diğeri yaşlı iki erkek kendi düşüncelerir dalmış gibiydiler. Emin Bulong, Richard'in hiç bir art düşünces olmadan sorduğu sorularla nazik konulara istemeden değinmiş olmasından dolayı, senki kendini geri çekmişti. Richard'ın da karışmıştı. Burada garip bir çekinme, gözle görülmeyen bir sava vardı. Kendilerini 'idareci' olarak adlandırılan bir grup din adamı varisi olmayan bir Raca, güneyde sapa bir yerden yönetmeye bakılai kırk bin mil kare arazi, içteki yamyam kabilesi... Bütün bunlar tel idare altında toplanarak, birlik içinde bir ülkeyi temsil etmekten çc uzaktı. Bunlara ilâveten, devlete ait o muhteşem mavnanın eskimf koltuk yüzleri, zarif tahtirevanların tozlu ve soluk perdeleri her şe Richard'ın fikrini doğruluyor, yani bir çöküntüyü ispatlıyordu Makassang'ın Raca'sı kendini istediği kadar büyük ve erişilmez bilsin^ gerçekler hiç de böyle görünmüyordu. Ayrıca hepsinin üstünde RaC yaşlı ve varissizdi.

Richard'ın bu düşünceleri, yirmiden fazla geniş basamak çıkand kadar sürdü. Güneş Saraya iyice yaklaşmışlardı» Emin Bulona beklenmedik bir tarzda aklındakileri seslendirircesine, sessizliji! bozdu. Halbuki Richard bunları kendine saklamaktan memnunc Yaşlı adam bir süre tarttıktan sonra kendince bir karara varmışii Eskisinden çok daha serbest ve açık sözlülükle yana eğilerek,

—"Ülkemiz hakkında pek az şey bilebilirsiniz, kaptan Marriotl diye büyük bir dikkat ve özenle konuştu. "Bu sizin için utanılacak durum değildir. Benim de sizin hakkınızda pek az bilgim var...j belki şimdi söyleyeceklerimin size gelecekte yararı olacaktır..." Ar güneş kavuruyordu. Tahtirevanı çekenler su gibi olmuşlar, ayı

:!

tempoda ilerliyorlardı. Tropikal kertenkeleler taşlarda, önlerini arkalarından kaçşıyordu. "Sizinle, Shwe Dagon, Raca Anapuri'lerin babadan oğula geçen idare sistemleri konusun(j konuşuyorduk. Onların böyle bir unvan taşımaları çok normaldir, zil

t Ha uzun yıllar önce, onlar tarafından idare edilirmiş. Bugün de tekrar jann başa geçmesi mümkündür.

Raca'nın daha evvel de söylediğim r'bi °2^u Y0'1*'111' daha açgrusu erkek torunu yoktur. Tek erkek ivlâdı yular önce bir kabile meselesi yüzünden kuzey tarafında öldürüldü. Şimdi bir tek kıızı var, o da Raca'nın hayli yaşlı zamanında riünyay2 8elm'ş bir evlât. Makassang'da kadınlar idareyi ele alamazlar. •Size daha evvel Makassang çok kuvvetli bir devlettir derken, pek oğru konuşmuş olmadım, zira içten bazı ayrıntılar, kabile nlaşmazlıkları devleti zayıflattı."

Yaşlı adam şimdi gerçeği tam olarak söylemekte güçlük İçkercesine, özel bir dikkatle konuşuyordu. Zaten bütün bu sözler, Richard düşündü, herhangi bir şeye hazırlıksa pek yavan ve şansızdı. Yaşlı adam: "Ülke ikiye ayrılmış durumda," diye devam itti. Sesinde artan bir hüzn vardı. "Denizci-Dyak'lar dediğimiz erlilerden bir grup, Raca'yı tanıyıp ona sadıktır. Raca'nın kraliyet ülayı ve benim askerlerim hepimiz bir taraf oluruz. Diğer taraf ise, Kara-Dyak'lan denen, aralarında yamyamların da bulunduğu bir yerli ıbu, daha ziyade Anapuri'leri, din adamlarını tutup, onları tanırlar... Bir de bu kargaşalığa ek kuzey tarafında barınan çok güçlü ve tarafsız pir korsan grubumuz var." Kendi zayıflıklarını öne çıkaran bir insanın nce, acı gülümseyişiyile gülümsedi. "Gördüğünüz gibi başımız hayli İertte," diye sözlerini tamamladı. "Güçlü ve zengin olduğumuz oğrudur, ama ne yazık ki birlik halinde değiliz. Ayrıca daha kötüsü e beklenebilir."

Richard, "Sözünü ettiğiniz bu gözüpek ve kuvvetli korsanlardan hsedildiğini iştmişim," dedi. Bunu söylemeden evvel Emin long'un sözlerini sonuna kadar tamamlamasını beklemişti. "Bunlar arsız hale getirilip, zaptı zapta alınamazlar mı? " Emin Bulong, "Karada onlara ulaşmağa imkân yoktur," diye Çıkladı. "Yüzlerce millik balta girmemiş orman onları korur. Denizde siz de bunun ne demek olduğunu pek iyi bilirsiniz, kocaman rahu filomuz her ne kadar en üstün şekilde hazırlıklı ve eğitilmiş İsa bile, köşeyi dönünce o açık denizde bir fırtınaya tutulsa hali aptır. Böyle bir işi başarmak ancak büyük gemilerin harcıdır." Cennetin basamaklarını artık tırmanmışlar ve tepeye varmışlardı.

96

BEYAZLI MİHRACE

Şimdi sarayın bahçesini tam olarak görmek mümkündür. Bu manzara deniz seviyesinden tahmin bile edilemezdi. Basamakların bitiminde, akıllara durgunluk verici bir güzellik ve renklilik, göz alıyordu. Acı yeşii çimenler, fiskiyeli havuzlar ve nefes kesecek derecede rengarenk tropikal çiçeklerin her türlü... Çimenler kesilmiş, etraf süpürülmüş, sulanmıştı. Bu amansız güneşin altında terleyen, güçlükle iş gören bahçıvanlar göze çarpıyordu. Bunların yanı sıra uzun kuyruklarını sürüyerek giden tavus kuşları, birbirleriyle sürekli atışan maymunlar ve papağanlar ve daha bir sürü ağaçlarda ötüşen, uçan kuşlar vardı. Bütün bu tabloyu tamamlamak için bahçenin bitiminde saray girişinin tam önünde kırmızı, sarı üniformalı şeref muhafızları yer almıştı. Onun arkasında ise Güneş Sarayının muhteşem yüzü, pembe, beyaz ve gri olarak parlıyor, sanki kapısından cennete giriliyordu.

Tahtirevanlar yere konuldu. Richard, kendini kaptırdığı bu tarifsiz manzaradan bir an ayılıp, Emin Bulong'un son sözlerini hatırlayarak sordu:

—“Büyük bir gemiden söz ettiniz! Kuzeydeki korsanları alt edebilmek için. Her halde Raca'nın benimle görüşmek istediği konu bu olmalı değil mi? ”

Uşakların yardımıyla tahtirevandandan inmeye hazırlanan Emin Bulong önüne baktı ve başını salladı.

—“Hayır, hayır,” diye cevap verdi. “Korsanlar bize karınlarını doyurmak zorunda kaldıkları köpek balıklarından fazla bir şey ifade etmez. Bu çok daha önemli bir konu... Beni takip etmenizden memnurluk duyacağım.”

Nihayet gün batımına yakın bir zamanda Raca'dan beklenen haberci geldi, saygıyla eğilerek bildirdi: “Tuan-Raca sizleri bekliyor.” Richard Marriott artık neredeyse bu çağından pişmanlık duyacaktı: Saraya geldiğinde derhal huzura kabul edileceğini sanmıştı. Halbu saatler geçmiş, bir sürü gereksiz konuşmayla boşu boşuna vakit

DCTrt^i-1 ıvtın

kaybetmişti. Yok Tuan şöyledir, yok Tuan böyledir diye incir çekirdeğini doldurmayan lâflarla bekletilmiş ve bu gecikme için en ufak bir özür dilenmemişti. Asla böyle davranışlara alışık bir insan Değildi. Hele bir de bu Hollandalı Amiral giysileri içinde...

Can sıkıntısıyla düşünürken birden memnurlukla aklına geldi: poğu örf ve adetleri batıdan oldukça farklıydı, buralarda zaman anlayışı değişikti, hatta belki de hiç yoktu. Bu kadar sükunet ve güzellik içinde zamanın ne değeri olabiliyordu. Batı'nın zaman değer ve görev anlayışı buralara hiç uymuyor ve çok yabancı kalıyordu, insan kendini bunlardan sıyrabilirse bu rüyalar gibi yerde yaşamak cidden bir nevi lütuf olurdu. Geldiği andan itibaren Güneş Sarayının birinci katında muhtelif daireleri büyük bir merasimle tek tek gezdirmişlerdi. Gördüğü lüks ve ihtişam en titiz ve güç beğenir insanı bile hayran bırakırdı. Hele hepsinden öte, pencerelerden görünen manzaranın bir eşine daha dünyada rastlanmazdı. Saray bu nefis tepeye taç gibi oturmuştu. Hem güneye hem de kuzeye hakim görünüm birbirinden ayrı olup adeta güzellikte yarışlıyordu. Kuzey yönünde Cennetin Basamakları ve onun bitiminde Lucinda D., kara yönünde Altın Mabel'in pırl pırl yanan kubbesi... Şayet gözleriniz bunlardan yorulursa güney yönündeki uçsuz bucaksız deniz, bütün canlılığıyla önünüzdeydi. Burada engin denizin apayn bir rengi vardı. Mor ve yeşil kanşımıydı, güneş ışınları sürekli üstünde dans ediyordu. Kıyıya doğru köpüklü tepelikler hiç usanmadan birbirini kovalıyordu. Cava Denizine açılan gizemli bir sahildi burası. Mücevher gibi parlayan mercandan yapılmış saray görünümü tamamıyordu.

Richard, ince kuştüyü yastıklarla bezenmiş kanepede istirahat etti. Sonra ona altın ibrikle, sandalağacı kokan sıcak su getirdiler. Karanfil ve tarçın kökleriyle bezenmiş pirinç, hintkirazı yapraklarına sarı kaplumbağa eti ve mayalı şuruba batırılmış dilim halinde meyve dolu bir kase sundular. Beraberinde verilen şarap Cava üzümlerinden yapılmıştı. Çok uçuk renkli ve serindi. Uşağı John Keston, Marriott'daki eski günlerini yaşıyormuş gibi bir kaniya kapılmıştı. Sarayın uşakları acı sarı renkte üniformalarıyla gayet sessiz ve yumuşak servis yapıyorlardı.

yo

BEYAZLI MİHRACE

Emin Bulong gözükte. Onu izleyen adamlarının mızraklarını birbirine vurmalarından oluşan ses, boş, uzun koridorlarda yankılandı. Bahçeden gelen tavus, maymun ve daha başka hayvan seslerinden daha bildik bir sestir bu. Emin Bulong ona herhangi bir haber getirmemişti. Ancak rahatını, bir şikâyeti olup olmadığını nazikâne sordu. Makassang Raca'sının çok önemli bir devlet meselesini görüştüğünden sonra, kendisini kabul etmekten memnurluk duyacağını belirtti. Bundan sonra Richard, kendi adamlarıyla görüşte. Peter Ramsay, acayip yerli yemeklerinden zehirleneceklerini ve bundan korktuğunu yüksek sesle söyleyip duruyordu. Onu yatıştırdıktan sonra Richard, yemeğin ve rahatın verdiği rahatlıkla önce uyukladı, sonra düşsüz, derin bir uykuya daldı. Böyle tavanları çok yüksek, en ince zevklerle döşenmiş bir odada, yumuşacık yatakta deliksiz bir uykuya dalmak on yıldır tamamen unuttuğu bir şeydi.

Raca'dan haberci geldiğinde, aklını başına topladı. Bütün vücudu ve kafası gevşemişti. Halbuki Raca'yla konuşacağı konu, çok uyanık ve tetikte olmasını gerektiriyordu. En ufak bir ihmali kendini ve adamlarını tatsız olaylara yöneltirdi.

Kabul odası tamamen barbar zevke uygun, muhteşem bir yerdi. Yer özene bezene küçücük mozaikle döşenmişti. Duvarlar kadifeden muazzam perdeler, saçaklarla örtülüydü. Raca'nın tahtı fildişindendi. İlk bakışta Makassang'ın Raca'sı bütün bu ihtişama uygun düşmüyordu. Elbisesi içinde, ufak tefecik bir adamdı. En az Emin Bulong kadar yaşlı ve yüzü bir parşömen kağıdı kadar renksizdi. Çöpi gibi elleri fildişi tahtının kollarına yapışmıştı. Giysilerinin zenginliği ve üstü en nadide taşlarla bezenmiş beyaz türbanı, içindeki adamın artık güçsüz ve yorgun olduğunu gizleyemiyordu. Yıllar ve hastalıklar onu iyice çökertmişti. Odadaki muhafızlar sarı üniformalı uşaklar veya cin gibi bakışlı iç-oğlanlar, değil onunla kuvvet güreşine tutuşmak, üfleler yıkılacaktı.

Ama acı kuvvetin yanında hiç kaldığı saygı ve sadakat bambaşkaydı. Yaklaşmakta olan Richard Marriott, aniden bir kralı», huzurunda olduğunu fark etti. Yüzü ihtiyar ve buruşuk olabiliyordu ama aynı

zamanda çılgın bir gururla yanıp tutuşuyordu. Kolları ince olabilirdi ama hareketleri ve sesi kesindi. Boyun eğmemek elde değildi-

ı Atmaca gibi burnu, alaylı bir ifadeyle kıvrılan kansız dudakları ve parlak, kararlı gözleri en mükemmel ve en keskin zekalı bir kişiliğin tam resmini çiziyordu. Karşısındaki bu adam serbest düşünceli veya zalim veya meselelere karşı soğukkanlı davranan bir yapıda olabilirdi. Ama açıkça belli olan şeydu ki bu insan, dilediğini mutlaka yaptıрмаğa alışkındı. Hayat boyu ona karşı gelmiş veya buna yeltenmiş insanların sonu ya en ağır cezalar ya da ölüm olmalıydı. Richard, korkusuz, ona doğru ilerledi. Görünüşündeki ciddilik onu memnun etti. Yanda sallanan kılıcı, adımlarıyla tempo tutuyordu. Yüzlerce meraklı göz hareketlerini inceliyordu. Richard'ın bakıştan ise sadece, kabul salonuna girdiği andan itibaren Raca'nın üstüne dikilmiş, hiç kırılmayan gözlerine bakıyordu. Fildişi tahta çıkmak için üç basamağın biraz gerisinde askeri bir biçimde durdu, sonra eğilerek selâmladı. Sonra sessizce, Raca'nın "hoşgeldiniz" demesini bekledi.

Gariptir! Raca, hiç acelesi yokmuş gibi, bu sessizliği ve eğilmeyi bozmadan süreyi uzatabileceği kadar uzatıyordu. Uzun bir süre Richard Marriott'u süzdü. Soluk ve kurumuş yüzünde gözleri parlıyor ve araştırıyordu. Etrafta çıt çıkmıyordu. Nihayet bir baş işaretiyle -ki bu hareketle taşlı türban yanıp yanıp söndü- selâmını kabul ettiğini belirtti. Sonra ince ve törpü gibi sesiyle kararlı konuştu.

—"Evime hoşgeldiniz," dedi. Onun konuşması da Emin Bulong'a benziyordu. Aynı hocayı paylaştıkları tahmin edilebilirdi. "Umarım ki sizi memnun etmişlerdir ve siz de yolculuğunuzdan sonra dinlenmişsinizdir."

Richard, "Her şey eksiksiz düşünülmüştü," diye resmi bir dille cevap verdi, "ilginizden çok duygulandım. Ayrıca Sayın Majestelerine bana yollamış olduğu nefis hediye için teşekkür etmeği borç bilirim."

Raca: "Küçük bir armağan," dedi.

—"öyle bir armağan W, benim yoksul kaynaklarımda ona eşdeğerde bir karşılık düşünmem bile. Ama izin verirseniz Sayın Majestelerinin huzuruna getirdiğim küçük bir armağanım var," hafifçe dönmesiyle John Keston elindeki ceviz ağacından yapıma kutuyu getirdi. Richard aldı ve Raca'ya doğru bir adım ilerledi. Sonra durdu.

100

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

101

Bu çok nazik anda bütün görgü kurallarına tam tamına uyarçasına bir süre bekledi. "Törelerinizin yabancısı olduğumdan başışlayın... Size bunu sunmak için acaba Sayın Majestelerinin iznini alabilir miyim? " Raca başını eğdi. Sonra öne doğru gelerek Richard'ın elindeki cilalı kutuya baktı. Bilmediği, cehennem saçan bir savaş aracı da olabilirdi. "Bu nezaketten ziyadesiyle memnunluk duydum... Adetlerimiz de tıpkı devletimiz gibi basittir. Rica ederim getiriniz," dedi.

Fildişi tahtın bir yanında diz dayamak için yapılmış olan küçük yere kutuyu koydu ve açtı. Basit mekanizmayı hazırlamak için eğildiğinde bütün boyunlar öne doğru uzamıştı. Sonra içgüdüyle ekledi: "Bu benim annemindi. Şimdi sizindir." Sonra kola bastırıldı.

tskoçya halk türküsünün gümüşi notaları, sessizliği doldurdu. 'Loch Lomond' adındaki türkünün hiç bir sanat özelliği olmamasına rağmen, yüzlerdeki ifade görülmeğe değerdi. Odada bulunan hemen herkes nefesini tuttu. Uzun zamandır unutulmuş bile olsa bir vakitle, çok beğendikleri bir melodiyi duymuş gibiydiler.

Raca'nın ani bij uyanıklıkla bütün vücudu sarsıldı. Türküyü sonuna kadar dinledikte sonra dudaklarında tatlı bir tebessüm ve yüzünde hazla, öne doğru! eğilerek ekledi:

—"Pek güzeldi." dedi yavaşça. "Hediyeniz yüce duygularla kab edildi. Ama nasıl oluyor da siz bana bu parçayı çaluyorsunuz? "

—"Çok bilinen bir parçadır," diyen Richard'ın aklı biraz karışt "Loch Lomond' adında bir parçadır."

—"Loch Lomond," diye Richard'ın telâfuzunu düzeltti. Birinci! kelimeyi vurgulayarak tskoç aksanıyla söyledi.

"Biz bunu burada çok?; iyi biliriz."

—"Makassang da mı? "

Raca gülümsedi. "Makassang'da bile. Bundan birkaç yıl önce okumuş bir adamın burada kalması şansımıza oldu. Misyonerdi, uzun bir süre burayı evi yaptı. Adı Andrew Farthing'di. Bu ismi duymuş muydunuz? "

—"Hayır, Sayın Majestelerimiz."

—"önemli değil. Bizimle epeyi kaynaştı. Dilinizi bize o öğretti.. Ve işte zaman zaman mandoliniyle çaldığı hava buydu," Sağ tarafında

şeref köşesinde duran Emin Bulong'a dönerek, "Melodiyi duyunca ne geldi aklına? " diye sordu.

Emin Bulong, "Sayın Prenseslerimizin on ikinci yaş günü," diye hemen cevap verdi. "O gün ilk defa bunu size kendi söylemişti."

Raca başıyla tasdikledi. "Benim tatlı bir anımı paylaştınız. " Sonra döndü, gözleri tekrar keskinleşmişti. Sanki böyle hafif düşünce ve konuşmaları kesmek istiyordu. "Kaptan Marriott, daha evvel de söylediğim gibi Makassang'a hoşgeldiniz. Buralarda bu kadar seçkin bir konuğumuz her zaman olmuyor."

Sesinde açıklanması güç, garip bir alay seziliyordu. Richard Marriott'un keskin kulakları derhal bunu sezmişti. Uzun zamandır yaşamanın verdiği bilgiye göre pazarlık veya ondan isteyecekleri iş başlıyordu. Bunu sesinden hissetmişti. Herkes malını ortaya koyacak ve pazar kurulacaktı.

Resmi karşılamlar filan hepsi bitmişti. Asla yamımadığı ses tonu bütün bunları belirtiyordu. Şimdi başka türlü iyilikler zamanıydı. Ticaret için, baş için veya bir hakaretin temizlenmesi, yani öç almak için olabilirdi. —"Benim de burada bulunmam şereftir," diye resmi cevap verdi.

Raca'nın keskin gözleri üniforması üstünde gezindi. "Cidden çok seçkin bir misafir," diye tekrarladı.

"Gerçekten çok yüksek rütbeli... Sizi bağlı olduğunuz işinizde sadakatle yaptığınız hizmetlerinizden ve elde ettiğiniz bu rütbeden dolayı tebrik etmek zorundayım."

Richard hiç bir şey demedi.

—"O..!1 diye Raca hafifçe işaret ederek, "Göğsünüzdeki kurdele Orange-Nassau Nişanını temsil ediyor, değil mi?"

—"Evet."

—"Bir İngiliz için beklenmedik bir seçkinlik."

—"O şerefe nail oldum."

—"Böyle bir başarıya neyin sebep olduğunu öğrenebilir miyim? "

Richard, "Bir savaşta kazandım." diye güçlükle cevap verdi. Sabrı taşıyordu. Ve bunu belirtmenin tam sırasıydı. "Sayın Majestelerine geçmiş olayların ince ayrıntılarını anlatacağım aklımın ucundan geçmemiştir. Kendilerinin benimle çok daha önemli meseleleri konuşacağına hiç şüphem yoktur," dedi.

102

BEYAZLI MİHRACE

—"Cesaret örneği olan kahramanlıklardan söz etmekten daha önemli ne olabilir? "

—"Savaşçı bir adam ancak yapacağı, savaşları düşünür."

Birbirlerinin güçlerini tartıp, süzerek duraladılar. Raca'nın pırlıltılı gözleri gölgelendi. Yan inmiş göz kapakları arasındaki bakışlar güvensizliğe büründü. Richard'in bakışlanysa hayli keskindi. Bu bir şakaysa ne altında kalırdı, ne de uzamasını isterdi, üniformasının sahte olduğunu mutlaka anlamış olan Raca'nın bu oyuna devam etmesini önlemeliydi. Yoksa alay konusu olurdu.

Bir süre sonra Raca'nın bakışları sakinleşti. Yana döndü ve Emin Bulong'a işaret etti. Raca onu çekerek Malaya dilinde bir cümle söyledi. Bu orada toplanmış insanların dağılmasıyla ilgiliydi. Birkaç dakika içinde Uç kişi hariç, koca kabul salonu boşaldı.

Richard, keskin bir dikkatle bekledi. Birkaç testten geçtiği açıkça belli oluyordu. Şimdi Raca düşündüğü konu hakkında onunla görüşecekti. Kendini çok yalnız hissetti. Nezaket icabı o da John Keston'a herkesle birlikte çıkmasını işaret etmişti. Merak içindeydi. Niçin çağırıldığını gerçi şimdi öğrenecekti ama bunun ne olabileceği hakkında en ufak bir ipucu elde edememiş, olup bitenlerden hiç bir şey sezememişti.

Şimdi bile hemen öğrenebileceğini zannetmiyordu. Çünkü Raca, tamamiyle değişik konularda, uzun bir konuşmaya girişti:

—"Bana savaş adamı olduğunuzu söylediniz Kaptan Marriott," diye onu süzdü. Elleriyle fildişi tahtı tutarak konuşmasına devam etti. Yüzünün uçuk rengi tahtın renginden pek farklı değildi. "Bu benim için :yi bir haber. Çünkü sizinle bir savaş konusunda konuşmak istiyorum. Size tarihimiz hakkında biraz bilgi verildi; şimdi bunu daha etraflıca görüşmenin zamanı geldi. Burayı ben idare ederim." Sesinde güvenden ziyade eski bir gururun kalıntıları seziliyordu. "Geçmişte idareme meydan okumağa kalkışmışlardı, aynı şey tekrar başımda. Anapuri'ler hakkında biraz bilginiz var sanırım. Makassang din adamlarında rahiplik babadan oğula geçer. Tarikatın en yüksek derecedeki papazı veya başının adı Selang Aro'dur. Bu adam hayli ihtiras sahibi olup şimdi bütün idareyi ele alacak gücü kendinde görmektedir. Ben ise yaşlı bir adamım ve..." Emin Bulong'a kaçamak

BEYAZLI MİHRACE

103

bakarak, "Benimle birlikte sadıkane çalışanlar da yaşlı ve yerime geçecek bir oğlum yok. Selang Aro, işte bütün bunları en iyi fırsat . olarak biliyor. Zaten uzun zamandır buna hazırlanıyordu. Andrew Ferthing'i de öldüren, Selang Aro'nun yolunda, ona inananlardan biriydi- Ama bu çok eski bir hikayedir, konumuzla ilgisi yok." Raca'nın titreyen sesi tekrar toparlandı. "Size bunu söylemekten maksadım dostumun ve düşmanımın kim olduğunu anlatmak içindir."

Raca susunca, Richard başını eğerek onu onayladığını işaretledi. Ama henüz kendisinin söz alıp fikrini söyleyeceği bir konuşma başlamamıştı. Yavaş yavaş meseleyi kavırıyordu. Raca doğrudan doğruya konuya gireceğine, dinleyeni dostluk havasını sokmak için konuşmayı uzatıyordu. Ama onun sempatisi yavaş yavaş

tersine dönüyordu. Raca'nın ne istediğini anlamış veya daha doğrusu tahmin etmişti. Ondan yardım istiyordu: Ya bir kabileyle savaşmasını, ya kutsal bir şehri ele geçirmelerini ya da önemli bir adamı öldürmelerini. Hangisi olursa olsun Richard hiç birinden hoşlanmadı. Şimdiye kadar hiç böyle bir kavgaya bulaştığı olmamıştı. Ayrıca niyeti de yoktu. Hele Makassang'da böyle bir şeyi denemek çılgınlık olurdu. Başını kaldırdığında Raca'nın keskin ve soran bakışlarını üstünde buldu.

— "Düşünüyorsunuz, Kaptan Marriott," diye yaşlı adam devam etti. "Bu meselede ne biçim bir rolünüz var, ve ne diye ben sizi bu işe seçtim sorularını aklınızdan bir bir geçirmektесiniz." 'Seçtim' kelimesiyle, Richard'm hiç hoşlanmadığı başka fikirler de aklına hücum etti. Ama itirazını söylemeyip Raca'nın sözlerinin devamını dinledi: "Gerçek şudur ki çok önemli bir parçasında sizin yardımınıza ihtiyacım var. Papaz Selong Aro ve Anapuri'lerle Kara-Dyak'lan arasında çok eskiden bu yana bir birleşme vardır. Zaten adanın iç tarafında yaşayan bu yerliler çok zaman evvel bana ilk baş kaldıranlar olmuştu. Bu konu pek önemli değil, daha evvel üstesinden geldiğim gibi şimdi de gelebilirim." Sesindeki haşin ve kararlı ifade yapabileceğinden çok daha üstündü, "Yeni bir ekibe ihtiyacım var. Duyduğuma göre Selang Aro, kendine yeni taraftar bulmuş. Şişe bunun kim olduğunu söylediğim zaman burada bulunmanızın sebebin*

,«-

BCTt^LI

daha iyi anlayacaksınız. Yani sizin iyi tanıdığınız bir kimsedir."

— 'Benim tanıdığım mı? " diye Richard Marriott sesi yankılandığında kendi bile şaşıtı. "Kimdir bu? "

Raca ayağa kalktı. "Benimle birlikte terasa kadar gelerseniz size kendisini gösterebilirim."

Dışarda güneş hâlâ kızgındı. Raca yolu gösteriyordu. Yürüdükçe çevresindeki adamlar eğilip selâmlıyorlardı. Böylece sık ağaçların bulunduğu bir köşeye vardılar. Burada hava serindi ve gölgelik, bu saatte en özlenen şey oluyordu. Buradan Cennetin Basamakları ve aşağıdaki körfez görünüyordu, köşede ise ummadığı yenilik onu bekliyordu.

Bu dev bir teleskoptu. Richard yakına gelince bunun aslen yıldızlan incelemek üzere yapıldığını, sonradan Raca'nın kullanması için değiştirildiğini gördü. Ağır metal ayaklar üstüne oturtulmuştu. Alman malıydı, Gerçekten çok güzel değiştirilmiş ve yenilenmişti. Elde ettiği başarı tahminden öte, fevkalade büyüktü. Richard ondan uzaklaşarak.

— "Bu nefis bir alet, Sayın Majesteleri. Sizi pek çok eğlendiriyordur," dedi.

— "Bununla meselelerimi daha yakinen izleyebiliyorum," diye istihzalı cevap verdi. "Ayrıca ziyaretçilerimi de..!"

Richard parlatılmış, tertemiz merceklere doğru başını eğdi. Bakarken gülümsedi. Keskin ayarlanmış mercek, Lucinda D.'yi gayet net bir şekilde göstermekteydi. Güvertede çalışan adamlarını tek tek seçebiliyordu. Nick Garrett'in dümenin önünde oturduğunu görüyordu. Şimdi Emin Bulong'un gemisi hakkında nasıl etraflı bilgi edindiğini çok iyi anlıyordu.

Richard hâlâ gülümseyerek döndü: "Çok enteresan bir manzara," dedi.

— "Hem de çok şey kapsayan," diye Raca tasdik etti.

Emin Bulong, "Ayrıca geminizde bir kadınla bir çocuk olduğunu da izledik," dedi.

— "Çocuk oğlumdur."

— "Kadın annesi mi? "

— "Dadısı. Annesi öldü."

BEYAZLI MİHRACE

105

Emin Bulong, "Yaranızı deştığım için özür dilerim," dedi. "Düşüncesiz konuştum."

Raca: "Oğlunuzu sever misiniz? " diye sordu.

— 'Pek tabii."

— 'Ben de çok severdim." Raca, ince ellerini teleskopa yerleştirip sağa doğru döndürdü ve merceği ayarladı. Bundan çok zevk aldığı belliydi, zira kullanmakta fevkalâde ustaydı. "Şimdi size düşmanımı göstereceğim," dedi.

Richard'a işaret edince o da gelip merceğe eğildi. Körfeze yakın bir kenti gösteriyordu. Hareketli rıhtımı, kocaman binaları ve kalabalık sokaklarıyla bayağı büyük bir yerdi. Puslu mavi bir duman etrafı kaplamıştı. Buna rağmen teleskop gayet net gösteriyordu. O kadar ki neredeyse rıhtımın taşlarında oturan adamları, elini uzatsa yakalayacak kadar yakına getiriyordu. Bir tüccar kapı önünde durmuş konuşuyor, kadının biri mavi bir sari'ye bürünmüş kucağında kundak, yürüyordu.

Raca, "Ne görüyorsunuz? " diye sordu.

— "Bir kent, büyükçe bir kent."

— "Orası benim başkentim, Prahang'dır. Buradan yirmi mil kadar uzaklıktadır. Ziyaret edeceğinizi umarım . Şimdi kıyıyı takip ederek, önce doğuya sonra kuzeye doğru bakınız... Şimdi ne görüyorsunuz? "

Richard'ın teleskopu döndürmekteki acemiliği manevrayı yavaşlatıyordu. Ama birkaç saniye sonra alıştı ve işin üstesinden geldi. Prahang'ın doğusundaki kıyı boyunun dar bir toprak parçasına gittiğini fark etti. Bu çok

ince bir yarımadaydı. Tam ortasında bir yol olup, üçlü bir fil grubu yavaş yavaş, turuncu-kahveren^i gibi olan kocaman tik ağacı gövdelerini çekmekteydi.

—"Bir nevi köprü gibi bir şey görüyorum." diye cevap verdi.

—"Makassang'ın bu bölümüyle kuzey bölgesini birleştiren tek yoldur. Yarım mil genişliğinde ya var ya da yoktur."

—"Çok kolay tutulabilir," diye yarı yarı kendine söyler gibi ekledi.

—"Çok kolay kesilebilir de... Şimdi batıya doğru Shwe Dagon'a bakınız."

Altın mabedi bulmakta hiç güçlük çekmedi. Akşam üstü

106

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

107

güneşinde bu çok canlı parlaklık aniden gözünü alıverdi. Büyüklüğü karşısında hayranlığını gizleyemedi. Burası, çevresinde bir sürü rengarenk küçük yapıların bulunduğu sirk gibi bir yerdi. Som altından kubbesi adeta yanıyordu. Giriş kapısından itibaren birçok basamağın bitiminde geniş ve boş, düz taşlıkta oturmuş, gülen Buda'nın kocaman bir heykeli duruyordu.

Richard doğruldu. Sanki bu kadar muhteşem manzara karşısında kamaşan gözlerini biraz dinlendirmek

istiyordu. , —"Ben bununla kıyaslanacak çapta bir eser henüz görmedim," dedi yavaşça. "Çok eski midir? "

—"Merkezdeki mabet gerçekten çok eskidir," diye Raca cevap verdi. "Çevresindekiler zamanla teker teker eklendi... Şimdi iki şeye daha dikkatle bakmanız gerekiyor... Birincisi hemen Shwe Dagon'un altına doğru bakın."

Richard, mercekleri biraz yukarı kaldırarak ayarladı. Bu defa Altın Mabedin gölgesine gizlenmiş Prahang'dan daha küçük çapta bir başka kent gözüne ilişti. Bu tamamen sahildeydi.

—"Gördüğünüz yerin adı ise Shrang Anapuri'dir," diye Raca, Richard'ın ayarladığına emin olduktan sonra açıkladı. "Burası Anapuri'nin süt kardeşidir. Çok eskiden balıkçı kasabasıydı. Zamanla büyüdü gelişti, tıpkı Shwe Dagon'un gelinliği gibi. Ahalisi çoğunlukla Kara-Dy ak'hlardır."

Richard artık onu pek dinlemiyordu. Gözlerine başka bir şey ilişmişti. Shrang Anapuri önündeki denizde, mavilikler arasında ince bir beyazlık görmüştü. Teleskopu oraya doğru ayarlayıp, daha dikkatle bakınca bunun bir yelken olduğunu hayretle gördü. Serin suda demirlemiş bir gemiye ait büyük bir yelken.

Lucinda D.'den daha büyük bir gemiydi, içi adamlarla doluydu. Çevresinde bir sürü yerli sandal ve prahus vardı. Büyük bir canlılık göze çarpıyordu. Richard'a bu gemi bir yerden tanıdık geldi. Bu gemiyi görmüş olmalıydı.

Bütün dikkatiyle inceledi. Körfezden en az yarım mil kadar uzaktaydı. Ama güçlü teleskop onu çok yakına getirebiliyordu. Baktıkça daha fazla tanıdık geliyordu. Birden Richard nefesini tuttu. Belki altının kubbeyi tam nereden kapladığını bilemezdi ama bunun ne olduğunu yeteri derecede anlamıştı.

—"Bu gemiyi tanıyor musunuz? " diye Raca'nın nazik sesini yambaşında duydu.

—"Pek tabii tanıyorum," diye yüksek sesle haykırdı. Birden kurallar ve saygı unutulmuştu. "Bu Mystic'tir! Tannm, Bostonlu Kara Harris'in gemisi!"

Kara Harris... Aralarında geçen olayın üstünden bir yıl geçtiği halde Richard bu lânetli sahneyi bütün canlılığıyla olduğu gibi hatırlıyordu. Bunca yıllık Lucinda D.'nin kaptanlığı sırasında yalnızca bir defa bir insana güvenmiş, ona elde edecekleri kârdan açıkça söz etmişti. Gene hayatında ilk ve son olmak üzere en alçakça ihanete bu insan tarafından uğramıştı. Kara Harris'le pazarlığa oturup uyuşmuşlar, ona şeref sözü verip kimseye bahsetmeyeceğini söylemişti. Sonra payın hepsinin üstüne oturmak amacıyla Richard'ı kurtların ağızına atmıştı. Richard'ın özel defterinde bu isimden daha fazla nefret ettiği başka bir insan yoktu.

Kara Harris de kendisi gibi uzakdoğu denizlerini haraca kesiyordu. Aralarındaki fark, onun daha çok sayıda adamı, daha güçlü gemisi, çok daha hunharca' hareketleriyle tanınmış olmasıydı. Ufak tefek yapılı, zalim, delirtici soğukkanlılığa sahip bir adamdı, tki adam, bir tesaduf sonucu, Surabaya'da buluşmuşlar ve müşterek bir iş için anlaşmışlardı. Bu işe iki gemi gerekiyordu, elde edilecek muazzam gelir sonunda eşit şekilde aralarında pay edilecekti.

Kısacası insanlığı bozguna uğratacak güçte bir meseleydi. Bir Hollanda gemisi Batavia'dan Çin'in ana merkezlerinden Çorkin'e doğru yol almıştı. Elli bin altın dolar gibi çok ende? rastlanan bir yük taşıyordu. Bununla Saygon'da yeni bir banka kurulacaktı. Bu transfer çok güzeldi ama para durumu pek sıkışık olan Hollandalı kaptan, Kara Harris tarafından elde edilmişti, önceden kararlaştırılmış yer ve zamanda, oraya gidilecek ve Hollanda gemisine ateş açılacaktı. Bu anda Kara Harris'in gemisi son kuruşa kadar soyup kenara çekilecekti. Lucinda D. ise Hollanda gemisini gözetlemek için orada kalacaktı. Neden sonra iki soyguncu Lingga Archipelago'da buluşacaklardı. Bu arada aldığı yaralarını onarmak için Hollanda gemisi, uzun yıllar

108

BEYAZLI MİHRACE

dillerden "düşmeyecek hikayesini anlatmak üzere Batavia'ya geri dönecekti.

Richard'ın bilmediği esas kazık, Hollanda gemisi kaptanına pay olarak Lucinda D.'nin verilmiş olmasıydı. Kara Harris, kendi payını çoğaltmak amacıyla diğer gemiyi gözünü kırpmadan harcamış, ayrıca Hollandalı kaptana bir miktar daha para teklif etmişti.

Her şey Kara Harris'in planına uygun gitmişti. Singapur açıklarında, biraz durup arayı açınca, açık denizde dehşetli bir patlama sesi duyuldu. Lucinda D. hemen uzaklaşmağa koyuldu ama Mystic'in süratli botlarından birkaç tanesi patlamaya aldirmayıp beş kere daha gidip gelerek geri kalan altın vb. ne varsa taşıdı. Bunu bitirdikten sonra Kara Harris, Richard Marriott'a işaret ederek, keskin bir Boston şivesiyle bağırıyordu:

—"Oyunumuzu çok iyi oynadık! Verdiği rapora göre batıyormuş."

—"öyleyse bırakalım batsın," diye Richard cevap verdi. "Biz de açıktan birkaç esir alırız."

Kara Harris gemisinin burnunda elinde konuşma borusu, "Hayır!" diye seslendi. "Ona epeyce borçluyuz. Singapur yolunu tutsun. Bu gece ona refakat et ve karaya doğru kayıp yaklaşmasına yardımcı ol."

Richard, bir süre düşündükten sonra, "Kabul," dedi. Gerçekten Hollandalıya müteşekkir olmalıydılar. Elli bin altın dolar az bir servet değildi. "Sonra nasıl yapalım? "

Kara Harris, "Planladığımız gibi Lingga'da buluşuruz," dedi. Lucinda D. ve Mystic yavaş yavaş birbirinden ayrılırken Kara Harris'in sesi de gittikçe zayıflamıştı. "Bugünden üç gün sonra."

Richard antlaşmaları ve ayrılmalarını onaylayan şekilde elini salladı. Fazladan bir angarya çıkmıştı ama mantıksız değildi. Şimdilik heyecan ve dövüşün yanı sıra paradan haber yoktu. Ama yüzmüş yüzmüş kuyruğuna gelmişlerdi bir yirmi dört saatlik işleri daha kalmıştı.

Kara Harris'i hiç tanııyordu.

m

Ertesi gün şafak vakti Hollanda gemisi Lucinda D.'ye yaklaşıp

BEYAZLI MİHRACE

109

Geminin kaptanı uzun boylu, kaypak tabiatlı bir adam olup, öz ninesini beş paraya satardı. Telâşla ona seslenerek:

—"Çok su alıyoruz," dedi. "Singapur'a varamayacağız." Richard, Güney Çin yönünde dalgaların akışıyla sallanarak kayan gemiyi iyice inceledikten sonra döndü ve: "Dün gecedен bu yana ben alçalma görmüyorum," diye cevap verdi. "Hiç korkma, gidersin."

Hollandalı hırsıyla başını salladı, "batıyoruz, sana söylüyorum. Dün gecedен beri bir metreya yakın su aldık! Mürettebatımı senin gemine geçirmek istiyorum."

Richard etraflıca düşündü. Yapacağı bu değişikliğin planlan gereğince fazla önemi yoktu. Şayet Hollandalı kaptan, gemisinin batacağından bu derece korkup telâş ediyorsa, adamlarını onun gemisine transfer edip daha fazla dırdını dinlememek yerinde olurdu. Adamlara tutuklu işlemi yapıp onları Singapur'a yakın bir yerde karaya çıkarabilir ve böylece Lucinda D., onlar ihbar edene kadar elli mil yol almış olurdu.

Boşta kalan elini kaldırıp işaret etti. "öyleyse gelin gemiye," diye bağırıldı. "Duruyorum."

üç sandal dolusu Hollandalı mürettebat Lucinda D.'ye geldi. Zırhlı ve silahlı altmış kişi kadardılar. Richard tuzağa düşürüldüğünü ancak Hollandalı kaptan ve beraberinde gelen on iki adamını selamlarken anladı.

Richard, kollarını kavuşturmuş konuşurken aniden ateş emri verildi. Adamları derhal çevreleyip sardılar ve ateş etmeğe başladılar.

Kan gövdeyi götüren bir dövüş oldu. önce misket atışları, derken tabancalar, bıçaklar, sustalılar birbirine girdi/ Richard'ın adamları korkunç bir müdafaa gösterdikleri için gemisi kurtuldu. Ne yazık ki en iyilerinden sekiz adamını kaybedip mücadeleyi kazandıktan sonra, Hollandalı kaptan ve geri kalan adamları, yalvarıp dize geldiler.

Bir tekini bile bağışlamadı, öyleki her şişlediği adam sanki Bostonlu Kara Harris'in ta kendisiydi. Sustalıyla çok ağır yaralanan Hollandalı kaptan ölmek üzereyken güçlkle meselenin içyüzünü Richard'a anlattı. Bu da Richard'ı deliye döndürdü.

—"İnanın bu - sizin - dostunuzun - isteğiydi," diye ancak tek tek son kelimeleri sayıklar gibi söyledi. Sonra da öldü.

110

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

111

—"Bostonlu Kara Harris," diye Raca tekrarladı. Bu arada kendi kendine onaylarcasına başını sallıyordu.

Sanki Richard Marriott, örnek bir öğrenciydi ve bir budalayı şaşırtacak basit bir soruya iyi bir cevap vermişti.

"Onun hakkında pek bir şey bilmiyoruz... Siz bu Harris's tanıyor musunuz? " —"Onu iyi tanırım." —"Nasıl bir adamdır? " —"Hırsız ve dolandırıcıdır."

Raca tekrar başını salladı, "öyleyse...Bir zamanlar sizi de aldatıp hayatınızı tehlikeye soktuğunu duymuştuk." Richard şaşkınlıkla dönüp baktı. Raca'ya bunu nasıl öğrendiğini tam soracakken birden vazgeçti, zira görür gibi olmuştu, Bu sularda haberler akıl almaz şekilde sanki sihirli kanatları varmış gibi uçarak yayılırdı. Aynı şey esrarengiz Afrika'da da olurdu. Hikâyeler sanki kanat takar ve son sürat Okyanusları, balta girmemiş ormanları geçip, dost düşman kulaklara aynı anda fısıldardı. Basit bir pazaryeri konuşması bile rüzgârda öne arkaya sallanır, derken binlerce mil ötede başka bir adaya ulaşıverirdi. Bu yüzden bir adama bunu nasıl öğrendiğini sormanın hiç bir yararı yoktu, tnsan gizli kalmasını istediği sırrın, günlük dedikodu halini almış olmasından tedirginlik duyardı. Bütün bunları düşünerek, Richard sormaktan vazgeçip, aldırılmaz bir tavırla karşılık verdi.

—"Onunla Lingga'da buluşacaktık, ama Harris sözünü tutmadı. Kendisini bir yıldai fazla oluyor ki görmemiştim."

—"Onun peşine düştünüz mü? " diye Emin Bulong sordu. —"Hayır."

—"Ama o sizi öldürmek istemişti, değil mi? " Richard yavaşça, "Beni tuzağa düşürmek istedi." Böyle çift yönlü sınavdan geçirilmekten hoşlanmamıştı. Elinde olsa konuyu derhal kapatacak. "Buralarda böyle bir olay pek şaşırtıcı sayılmaz... Gelecekte güvenmemek için onu önceden tanımam çok iyi oldu."

—"Ama bu adam şüphesiz sizin düşmanınızda, değil mi? " diye Raca araştırdı.

Bir an duraladıktan sonra Richard: "Evet, o benim düşmanımdır," dedi.

—"Benim de düşmanım."

Aralarında bir sessizlik oldu. Richard ellerini cilâli teleskopun Üstünde gezdirirken iki yaşlı adam pürdikkat onu izlemekteydi. Gerçek" şuydu ki, Kara Harris hakkında esas düşüncelerini söylemek çok zordu. İçinde sonsuz nefret, öç almak için büyük bir istek vardı. Ama öcünü almak için herhangi saçma sapan bir çabada bulunmamış aksine bunu zamanla küllenmeye bırakmıştı. Harris'in gemisi daha büyüktü çok sayıda adamı vardı. Ancak zaman ve fırsatlar onları tekrar karşı karşıya getirirse*dürum değişebilirdi. Yoksa Richard onu kovalayıp kıstırmağa kalkarsa, bu çabalarına Harris zevkten katıla katıla gülerdi. Nefretini ve öç alma isteğini şimdilik içine gömmesi Richard'm korkak olduğu anlamına gelirse, o halde o da korkaktı. Yapacak başka işleri ve kazanacak değişik savaşları olan, yaşamadan yana, akli başında bir korkak.

Sessizliğin farkında ve ne denli güç bir dönemde olduğunu pek iyi bilen Richard, öğrenmek istediği şeyi sordu:

—"Kara Harris'in burada ne işi var? "

—"Burada ne yaptığını siz.e söyleyeceğim," diye Raca cevap verdi. Aniden güçlenmişti. "Sonra siz ve ben birlikte bu müşterek düşmanımızı nasıl yeneceğimizi göreşeceğiz... Hükümeti devirip, beni de öldürmek istiyor. Onunla Başpapaz Selang Aro ve diğer Anapuri papazlarıyla Kara-Dyak'lılar birleşmişler. " Her ne kadar kontrol etmeğe çalışıyorsa da Raca'nın sesi sinirinden titriyordu. "Gemisini ve yaptığı işleri gördünüz. Şayet görmediyseniz, size söyleyebilirim. Gemisine mal yerine adam yüklüyor! Selang Aro'yla antlaşma yaptığı herkesin dilinde. Artık planın ne olduğu aşikar. Mystic koya adamları taşıyıp saraya hücum ederken, Anapuri'ler de o dar kara parçasını kesip bana gelecek yardımı önleyecekler. Zaten her zaman bundan korkmuştum."

—"Ama siz de pek tabii bu hücumu karşılayacak kadar kuvvetlisiniz," diye Richard, içindeki kine rağmen ilgiyle ekledi. Saray muhafızlarınız ve Saray ordunuz var. Tek bir gemi sizi nasıl bu kadar ürkütür? "

—"İşte bu her zaman en korktuğum şeydi," diye Raca tekrarladı.

112

BEYAZLI MİHRACE

"Saray ordusu kuzey bölgesindedir ve anladığınız gibi kuzey garnizonu kesilirse biz tamamen yardımsız kalırız. Sonra koca bir gemi, modern silahlar, her şekilde donanmış adamlar saraya ateş açacaklar. Biz bütün bunları karşılayacak güçde değiliz."

Emin Bulong, "Gemisinde ne çeşit silâhlar var? " diye sordu.

Bu soruyu Richard kolaylıkla cevaplandırabilirdi. "On altı büyük mermi atan topu var," dedi. "Bu sularda gezinen diğer bütün özel gemilerden çok fazla."

—"Peki ne kadar adamı var? "

—"Yüzün üstünde."

—"Ya onların silâhları? "

Richard, "Mürettebat tabanca ve saçma ile çok iyi silâhlanmıştır." diye omuzlarını silkti.

—"İşte biz de bundan korkuyorduk," diye Raca üçüncü kez tekrarladı. "Bir tümen yetiştirilmiş adam

Anapuri'lerle birleşip bize saldıracak. Tüfeklere karşı mızrak, bir an içinde bütün sarayı yerle bir edecek on

altı büyük toplu gemiye karşı ateşlemeğe bile fırsat kalmayacak tek bir top!" Richard Marriott'a gözlerini ayırmadan, hırsıyla bakıyordu. "Tekrarlıyorum, bu adam sizin düşmanınız. Aynı zamanda bizim de, yardım edin ki birlikte mahvedelim."

Teklif çok ilgi çekiciydi ve içinde buldukları durumda bu sözler inandırıcıydı. Ama Richard hâlâ birçok sebepten ötürü kendini geri çekiyordu. Hiç bulaşmak istemediği bir maceraydı bu. Çok uzun sürebilir, çok karışık olabilir, birçok yönleriyle tehlikeli ve istenmeyen bir durum yaratabilirdi. Kara Harris'in buraya gelmesi bile meseleyi basit bir kabile çekişmesi olmaktan kurtaramamıştı. Richard'm işe böyle bir işle ilgisi yoktu. Makassang'ın fildişi tahtına kimin oturacağı ya da yaşlı Raca'nın yerine geçecek oğul olmaması, yeteri kadar güçlü olmaması Richard'ın hiç umurunda değildi... Bütün bunlara ilâveten Lucinda D. zaten kötü şekilde yaralıydı, onu daha fena bir duruma sokmanın anlamı var mıydı? Yabancı bir tahtı korumak veya eski bir düşmanla yeniden hesaplaşmak tamamen saçmaydı. Zaten Kara Harris de bu işte çıkarını düşünüp gerisine aldırılmazdı.

Bu konunun daha fazluzamaması için nazikane cümleler bulup işin içinden sıyrılmağı düşünüyordu Ziyareti ve ona edilen teklif

BEYAZLI MiHRACE

113

Raca'ya çok değerli olan bir fildişine mal olmuştu. Richard'ın kaybı ise, zaten istemediği bir müzik kutusundan kurtulmak ve fazla önemli olmayan pisi pisine harcanmış bir gündü.

Ama bu işten sıyrılmak o kadar kolay olmayacaktı. Tam özür dilemeğe hazırlanıp Makassang'dan çok daha uzaklarda yapması gereken işleri olduğunu söylemeye başlamıştı ki, Raca sözünü kesti. Açıkça belli olan tek şey, yaşlı adamın bugüne kadar hiç bir konuda reddedilmemiş olmasıydı. Böyle bir yeniklikten asla hoşlanmazdı. Hafiften kızmaya başlaması onun her türlü baskıyı ve silâhı emeline kavuşmak için kullanmaktan çekinmeyeceğini gösteriyordu.

Nazikâne başlayan konuşma sonunda tehditle bitecekti. Richard artık tahammül edilmez hale gelen bu başa kalkmalardan hayli sıkılmıştı.

—"Bütün bunlar ne demek oluyor? diye yaşlı adam adeta tehdit eder bir şaşkınlıkla sordu. Richard'a acayip bir hayvan ya da başka bir dünyadan gelme yaratık görmüş gibi bakıyordu. "Bize Kara Harris'in düşmanınız olduğunu, sizi aldattığını ve öldürtmek istediğini söylüyorsunuz. Sonra çok acele meselelerin sizi beklediğinden söz ediyorsunuz... İnsanın bu durumda aklına gelen tek şey sizin onunla tekrar karşılaşmak istemediğinizdir." Richard cevap vermeyince o devam etti: "O halde gerçek şudur ki siz onunla hiç bir zaman karşılaşmak istemiyorsunuz."

—"Ben onunla kendi dilediğim zaman ve yerde karşılaşacağım," diye Richard kısa kesti.

—"O hangi zaman olacak? "

—"Bilmiyorum."

—"Bundan daha müsait bir zaman hiç olamaz."

— "Kaptan Marriott belki de uygun zaman istemiyordür," diye Emin Bulong tartışmaya katıldı. "Belki de Sayın Majestelerinin arz ettiği gibi Kara Harris adını tekrar duymak bile istemiy ördür."

~"Niçin bu adamdan korkuyorsunuz? " diye Raca ilgiyle sordu.

Richard, "Ondan korkmuyorum," diye cevap verdi. "Ben bu maceraya atılmak istemiyorum."

Raca, "Harris alt tarafı sadece bir korsandır," dedi. "Siz de korsan olduğunuza göre eşdeğerde olmalısınız.

Hem de çalınmış bir üniforma

114

BEYAZLI MİHRACE

içinde bir korsan. Ama belki de siz daha küçük çaptasınızdır. Nasıl desek yani bir korsan çık!"

Richard iyice öfkeleniği halde susmağa devam etti.

Raca, "Daha küçük çapta bir korsan," dedi. "Kulağında da küpesi. Halka neyi temsil ediyor, Korsan Bey? Yolsa bir esirin işareti mi? "

Emin Bulong, "Şüphesiz ceketle birlikte o da çalınmıştır," dedi. Raca, "Bana sorarsanız kulağınıza değil burnunuza takmalıydınız," diye kötü niyetle söyledi.

Müthiş bir sabırla Richard öfkelerini ve dilini tuttu. Kararından asla caymayacaktı. Bu iki yaşlı adam ancak hakaret edebilirler, onu küçük düşürmeğe çalışırlardı. Ne olursa olsun kandıramayacaklardı. Bu yüzden elden geldiği kadar aynı seviyede bakışlarla ikisini de süzdü.

—"Sayın Majesteleri bu spordan pek hoşlanmışa benzerler," diye Richard soğukça ekledi. "Makassang'da misafirin tıasil ağırlandığını arkadaşlarıma anlatmalıyım... Ne pahasına olursa olsun kararımı değiştirmeyeceğim. Kara Harris'le dövüşmeyeceğim ve gemim denize açılacak hale gelir gelmez buradan ayrılacağım."

—"Siz ne dövüşmeyi ne de buradan ayrılmağı reddedecek durumdasınız." Raca'nın sesi, ağır hakarettten daha sert bir tonla emrediyordu. Az ötede, alçak dallı ağaçların kapıldığı köşeden bir tavus

kuşunun ani çığılığı duyuldu. Ses, yaşlı adamırıgözlerinden daha az zalim daha az öfkeliydi. "Sizin güçsüz ve inkânsız durumda olduğunuzu hatırlatmak istemem ama geminiz ölmüş iskeleti kalmış... Kara Harris'se en fazla iki saat içinde mesaj yolhyıp onu buraya getirtmek mümkün. O da eski bir düşmanı temizlemece istekli ve hazır olacağından bu karaya oturmuş ve kaçamayan teinenin işi derhal biter. Böyle olmazsa bile kendi imkânlarımızı kulhnırız." Raca'nın gözleri parladı, sanki birden olacaklar gözünün önibde canlanmıştı. "Sizin geminizi sarmış yüz tane savaş prahus'umuz ;ar. Onlar gemiyi alır, yakar ve batırır da siz de o zamana kadar ancak Cennetin Basamaklarının yarısında olursunuz. Buradan gömeğe tahammül edebilirsiniz savaşın nasıl cereyan ettiğini izlersiniz."

Richard dinledikçe elinden olmadan karının buz gibi donduğunu hissetti. Bütün bunların gelişigüzel tehdi olmadığını çok

BEYAZLI MİHRACE

115

iyi biliyordu. Raca tek kelime, tek emir vermesiyle olacak şeyleri söylüyordu. Aklına koyarsa bu kuvvetini ispatlamakta tereddüt etmezdi.

Richard bu defa Raca yerine Emin Bulong'a baktı. "Sayın Majesteleri gemimde bir rehine bırakıldığını unutmuş gibiler. Sizin torununuz."

Buna cevap veren Raca oldu. "Bizim için tek bir rehinenin fazla önemi yoktur. Hatta bu insan bir dostun torunu bile olsa, gerekince harcarız," dedi.

—"Gemimi biraz güç elde edersiniz. Her an tetikte ve savaşa hazırdır."

—"Bizim için "yüz prahus'un da önemi yoktur. Sonunda sizi ve geminizi mutlaka alırız, o zaman -nasıl derlerdi ingilizce'de? - devamlı varlığınızdaki zevk duyarız... Hiç su işkencesi diye bir şey duydunuz mu Kaptan Marriott? Saray muhafızlarımızın kullandıkları en iyi disiplin koruma cezalarından biridir. İddia ettiklerine göre, zamanla ve sabırla, bir insanın vücudunu, normal yapısının üç katı şişirip patlatmış. Ben kendi hesabıma böyle yaptıklarına inanırım ve hiç şüphem yoktur. Ayrıca daha büyük eğlence veya spor için küçük küçük kafeslerle getirdikleri et yiyen kırmızı karıncalar, insanların edep yerlerine yerleştiriyorlarmış, böylece adam iktidarsız olurken karıncalar güçleniyormuş..." Aniden Raca'nın gözlerindeki ateş söndü ve bu tatsız şeylerden fazla konuştuğunu düşünüp daha uzlaşmalı sözlerle devam etti: "Tam anlaşmaya yaklaşırken benim bu sözlerim de amma yersiz ve saçma kaçtı... Sanki sizinle olmayacak, çok ağır bir pazarlığa girişmişiz veya sizden karşılıksız bir iş istemişim gibi. Böyle olsaydı gerçekten fazlasıyla kötü ev sahipliği yapmış olurum. Size bu iş için ödeyeceğim ücretten bahsetmiş miydiniz, Kaptan Marriott? "

—"Bahsetmediniz," diye Richard donuk bir ifadeyle cev^p verdi. "Bana sorarsanız siz başka meselelerle fazlasıyla ilgilenip bunu topyekun unuttunuz."

Raca, "Yaşlı bir adamın dikkatsizliğini mazur görün," dedi.

Aklımdan çıkmış olmalı... Geminizin savaşa hazır olması için gerekli olan bin adam temin edeceğim. Bu arada dilediğiniz malzeme serbesttir... Benim denizcilerimin eskiden kalma mahir metotlarıyla

BEYAZLI MİHRACE

geminizi bir saatten az zamanda fevkalâde tamir ettiklerini göreceksiniz. Sonra Mystic'in yenilip mahvolduğu gün, size yüz bin altın dolar ödeyeceğim."

Richard hayretini gizleyemedi. Bu korkunç bir paraydı. Yüz bin İngiliz lirası. Böyle bir işin ücreti için duyulmadık bir rakamdı. Fikrini değiştirmesi için rüşvet bile olsa gene de çok yüksekti. Böyle bir parayla bütün dilediklerini yapardı. Hatta isterse korsanlığa bile son verir ve İngiltere'ye zengin bir kişi olarak dönerdi. Raca'nın önceleri haşin olan sesi şimdi nazik ve inandırıcı geliyordu kulağına. "Bu parayı isterseniz altın, dilerseniz yakut olarak ödeyebilirim... Ayrıca karşılığında toprak, esir, baharat, esrar veya orman olarak. Ama yeterli sen gel, dostum!" Artık Raca'nın sesi iyice baştan çıkarıcıydı. "Çok fazla ciddi konuştuk. İşe dair konuşmalarla yarın ilgileniriz. Dinlenme vakti geldi, gidip kayfimize bakalım."

8

Richard sakin olmalıymış diye düşünüyordu. Etrafın aydınlığında, ışık işkence gibi gözüne girdiğinden, sürekli kırışırtıyordu. Şarap akıp gitmişti, üç saatten fazla bir zamandır müzik hiç durmadan çalmış, iştah açan ziyafet yemekleri birbiri ardından gelmişti. Herşey önünde "Zevkler Kitabı" gibi açılıvermişti. Raca onu eğlendirmeye söz verdikten sonra Güneş Sarayının bütün imkânlarını ayaklarına sermişti. Bu tabakların sonu yokmuş gibi, pirinç içinde baharatlı kaplumbağa, soslu kızarmış domuz eti, alabalık, her çeşit yemiş devamlı gidip gidip geliyordu. Her defasında altın maşrapayla ikram edilen serin Cava şarabını da unutmamak gerekirdi.

Richard Marriott, Raca'nın sağ tarafında muazzam büyük bir masanın orta yerinde oturmuştu. Masanın uzunluğu kabul salonunun yansını kaplıyordu. Odanın her tarafı parlak reçineli meşalelerle aydınlatılmış olup tam ortada odunların yavaş yavaş yandığı bir ocak vardı. Ateşin sıçramaları ve oynaşmaları, yüzlerce garip şekil çiziyordu. Gezinen davetliler, servis yapan adamlar, saray muhafızları,

I

BEYAZLI MİHRACE

117

komiler, müzisyenler, akrobatlar, türlü renklere bürünüyordu. Şimdiye kadar Richard odada tek bir kadına bile rastlamamıştı. Şerefine verilen bu ziyafet tamamen erkekçe bir hava içinde geçiyordu. Cehennem Ateşi Kulübünün daha barbar bir kopyası gibiydi. Bundan yakınında oturan Emin Bulong'a söz edince diğeri şaşkınlığı gizleyemedi.

—"Bizim burada öyle bir şey asla adet olmamıştır." diye cevap verdi Emin Bulong yaşına göre epeyce iştahlıydı. Büyük bir zevkle yemeklerini yiyor ve akıllı, yaşlı yüzü gayretle parlıyordu. "Gerçekten, öyle bir şey düşünülemez bile! Makassang'da kadınla erkek asla birlikte yemek yemezler özel yaşamları hariç tabii. Ziyafetler daima erkekler içindir. Kadınların başka meşguliyetleri vardır.." İnce araştırmacı burnuyla şarabının tadını ve kokusunu alarak zevkle bir yudum içti, sonra sordu:

—"Kadınlardan hoşlanır mısınız Kaptan Marriott? "

—"Her erkek kadar, sanırım hissiz değilim." öbür yana kulak misafiri olan Raca nazik bir gülüşle konuya girdi.

"Şimdi tabağınızda yediğiniz de," dedi, "sizi hissiz olmaktan uzaklaştırarak."

Richard önündeki tabağa baktı. Bilmediği türde bir balıktı. Hindistancevizi kabuklarına konulmuştu.

Görünüşte bir özelliği yoktu. Sadece nadir baharatlarla bezenmiş olduğu kokusunun verdiği iştahtan belli oluyordu. "Fevkalâde lezzetli... Ben de Majestelerine bu balığın ne olduğunu soracaktım."

—"Trepang'tır."

—"Trepang mı? "

—"Trepang, dev boyda bir nevi deniz salyangozudur." Raca tekrar gülümsedi. "Hiç duymamış mıydınız? "

—"Hayır."

—"O halde ülkemde daha uzun süre kalmanız yararlı olacak... Biz bu deniz yaratığının hisleri kamçılama dünyaca meşhur bir gücü olduğuna inanırız."

Şimdi gülümseme sırası Richard'a gelmişti. "Denizciler genellikle böyle dıştan teşvike lüzum görmediklerini sanırlar."

Raca, "Ah, bu gururlu gençlik!" dedi. Daha evvelki durumuna göre şimdi çok daha neşeli ve canlı görünüyordu. Aslında pek az

118

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

119

yemek yemişti, belki de adeti böyleydi. Ama bütün bu ziyafetten fazlasıyla memnun kaldığı her halinden belliydi. Bu tip davetler v« eğlenceler tam onun hoşlanacağı şeylerdi. Belki de böyle göz ahcılı kamaştırıcı bir ülkeyi idare etmeğe hak kazanmamıştı. Ama hemen arkasından böyle bir anda bu düşüncenin yersiz ve saçma olduğuna karar verdi.

Bu gece Raca sorumluluklarını unutup ev sahipliği rolünü prenlere has bir edayla en iyi şekilde oynuyordu. Yarın tekrar hükmederdi ve onun da nasıl olduğunu herkese gösterirdi...

Richard şarap kadehini kaldırdı. Raca da nezaketle ona refakat etti. Ama Raca'nın şarap bardağı değildi. Kafatasından yapılmış bir nevi kâse/di. Tepesi ve çevresi som altınla kaplı olup göz yerlerine pek değerli mücevherler kakılmıştı. Ziyafetin taa en başında büyük bir merasimle bunu onun önüne yerleştirmişler ve böylece bu kâsenin apayn bir değeri olduğu meydana çıkmıştı.

Richard, "Göstermiş olduğunuz misafirperverlikten dolayı size teşekkür etmeliyim/" dedi. "karaya ayak basarken bu denli merasimle karşılaşıcağımı aklıma gelmezdi."

Raca elinde tuttuğu kafatası çanağının üstünden parlak gözleriyle ona baktı. "Benim bütün dileğim bugünkü tatsız konuşmaları tamamen unutmanızdır. Bunu başardığımı umarım."

Richard, "Bütün soruların Ötesinde." diye cevap verdi. Her ne kadar biraz şarabın etkisiyle de konuşuyor olsa sözlerinin doğru olduğunu da ayrıca biliyordu. "Ben nezaketten başka bir şey hatırlamıyorum."

Birbirlerine eğilerek selamladılar ve içtiler. Raca bir an sonra, "Siz bir şeyi yapmağa ikna edilebilirsiniz ama asla emir altına girmezsiniz," dedi.

Şarabın verdiği rahatlıkla Richard Marriott, daha önce cesaret edemeyeceği kadar cesur ve kabadayı bir edayla cevap verdi. "Bence Sayın Majesteleri ve kendim arasında pek çok yönden benzerlik var." Bir an için etraftakilere bu benzetme sonsuz bir hakaret gibi geldi. Raca'nın ufak tefek yapısı kaskatı oldu. Uzun bir süre

Richard'ı süzerek, gösterdiği misafirperverliği kötüye kullanıp kullanmadığını anlamağa çalıştı. Sonra aniden yüzü bütün kuşkulardan temizlendi ve

•ilmeğe aşladı. öyle içten gelen bir hisle gülüyordu ki çevresinde hutün duyanları da sürükledi. Sonra biraz daha bekledi ve orada bulunanların hepsine acele bir göz atıp yapacağı hareketi nasıl Aşmayacaklarını hesaplayarak kafatası-çanağı iki eliyle kaldırıp Richard'a doğru uzattı.

—“Benim çanağımdan iç,” diye gülümseyerek davet etti. “Madem y benzerlikten söz ettik. ” Richard Marriott bu hareketin ayrı bir şeref olduğunu bildiğinden, alıp içti. Raca bunun üzerine muhafızına dönerek:

“Dansözler gelsin.” diye emretti.

Sarı ve mor drapeli giysisi içinde rütbesi olan muhafızın kişiliği etkiliydi bir işaretiyle müzik sustu. Bir an duraklama olduktan sonra salonun orta kapıları açıldı ve meşaleleri tutan adamlar kenara çekildiler. Bir gong sesi bütün salonda yankılandı. Bunu hafif ve sürekli vuruşlarla davul sesleri izledi. Bir grup dansöz kolonların arasından çıkageldiler. Hareketleri ve giysileriyle rüyalardan öte bir güzellik içindeydiler.

Bunlar yirmi kadar genç kızdı. Bronz renkli vücutları yarı bele kadar çıplak, diğer tarafları tüllerle örtülüydü. Işıktaki rengârenk sallanıyordu ciddi bir yüzle ağır ağır dans ediyorlardı. Birçoğu tarifsiz güzellikteydi. Hele vücutlarının kıvrak hareketleriyle bu güzellik büsbütün baştan çıkarıcı oluyordu. Richard görünümünün güzelliği karşısında yarı kendinde geçmiş bir zevkle seyre koyuldu.

İşin garip tarafı bu hisler, Güneş Sarayının kabul salonunda bulunan diğer seyirciler için de söz konusuydu. Burada belki de insanlar kaba açlık hissetmeden, zevk almasını öğrenmişlerdi. Kadınları' av gibi görmüyorlar, onların iç açıcı cazibeleri karşısında kendilerini şanslı sayıyorlardı... Bütün bu yüzler arasında sadece kendi grubundan John Keston, Peter Ramsay ve Burnside hayvani bir arzu ve istekle dansözlere bakmaktaydı.

Richard iskemlesine arkasını dayayıp dönünce Raca'nın meraklı yüzle onu incelemekte olduğunu gördü.

—“Böylesine bir eğlenceden zevk alırsınız?” diye sesinde yarı alay, sordu.

—“Pek çok” diye Richard cevap verdi. “Kızlar çok güzel dans «diyorlar. Kim olduklarını sorabilir miyim?”

120

BEYAZLI MiHRACE

—“Esirdirler.”

Dans devam ediyordu. Richard şarabını yudumlarken gözleri önüne serilen bu mükellef ziyafetten yavaşça düşüncelerini kaydırdı. Bu lezzetli dünya neredeyse onu topyekün zevk alemine alacaktı... Daha evvel kendi kendine büyük güç sarfederek tembih ettiği ' fazla içmeyelim ' düsturu yavaş yavaş önemini kaybediyordu. Şu ana kadar bir sürü değişik açıdan kanına girilmişti. İştahı, gösterilen misafirperverlik, herkesin içinde şereflendirme hepsi Raca'mn isteklerini yerine getirmesini sağlamak amacıyla ona sunulmuştu. Yaşlı adam ona emredilemeyeceğini söylemişti ama dilediği yola sokabileceğini pek iyi bilmmişti. İşte şimdi gerçekten etkilenmiş ve Raca'mn hedefine doğru güdülüyordu. Kanına girmenin her türlü şeytani yoluyla...

Her şeyin ötesinde bu, ayrıca da bir kişilik işiydi. Raca önceleri ona hakaret etmiş, onu işkenceyle tehdite bile kalkmıştı. Gururuyla oynamıştı. Ama bütün bunlar, amacına erişmek üzere her şeyi göze alan insanların baş vurdukları kâh kaba, kâh hileli denemelerdi. Bir çocuğun tutturarak ağlaması ve inat etmesi kadar olupçok aleyhte sayılmazdı. Evet gerçekten Richard şimdi Raca'mn avucunun içindeydi Bunu kabul etmezse, asil bir rehineyi ölüme bırakmak ve yüzlerce hayatın sönmesine karar vermek intikam için solda sıfır kalırdı. Raca dediğini yapmak zevki için her şeyi göze alırdı. Richard ise şu anda başı şaraptan yarı bulanık ve dostluk bulutlan içinde, bu yaşlı adamı fazlaca suçlayamıyordu. Bütün bu despot idarecilerin yegâne müşterek tarafı işte bu yapılarıydı. Bundan vazgeçmeleri imkânsızdı.

Ama bütün bunların altında Richard çok daha derin ve hüznü bir şey sezdi, fazla etkilendi. Bu yaşlı adamın varisi olmayışı ve kısa geleceğine umutsuzluğun verdiği korkuyla bakışıydı. Raca'mn bütün tehditleri ve kişiliğinin gizleyemediği iki şey açıkça belliydi. Zayıflığı ve çöküşü. Her şey bir yana, açınılacak durumdaydı Daha doğrusu yüz bin altın dolar karşılığında Richard Marriott tarafından acınacak bir adamdı.

Raca'mn belki de kapalı olarak demek istediği şey dengeyi tutabilmeye çalışmaktı ve bu son umuttu. Ama karşısında Harris gibi

BEYAZLI MİHRACE

121

bir rakip çıkarmakla da bu görevi adeta zevk haline getirmişti.

Bu arada Richard tekrar bakışlarını dansözlere döndürdü. Anapuri'lerle uyuşan düşmanı muhtemelen

Makassang'ı idare etmeği j,jie tasarlıyor olabilirdi. Makassang ise hiç kuşkusuz Harris'ten çok daha iyi bir kaderi hak ediyordu. Kana ve şehvete susamış herhangi bir korsandan çok daha insan adama ihtiyacı vardı.

Dans galiba sona ermişti. Vücutları parlayan bir sıra dansöz yarım daire şeklinde masanın karşısına sıralanmışlardı. Gong tekrar işitildi, üç vuruştan sonra, henüz yankıları bitmeden kolonların arasında bir kız görüldü. Bir an orada duraklamış, oynak ışıklarda bir mücevher gibi parlamıştı. Sonra çok yavaş dans ederek adım adım oturdukları yere doğru gelmeğe başladı.

Deliye döndürecek güzellikteydi. Sanki bir güneşti ve diğerleri küçük yıldızlar halinde onun ışığında, çevresinde dönüyorlardı. Yüzü uçuk renkli ve ovaldı. Altın başlığının aralarından gür saçları surdan burdan fıskırmıştı. Omuzlan ve göğüsleri -o da diğer arkadaşları gibi yarı beline kadar çıplaktı- görülmemiş bir güzellikteydi. Richard bu güne kadar böylesine bir güzel görmemişti. Kıza baktıkça nefesi tutuldu. Otuz yıllık yaşamında sayısız ülkede ona eşit bir ansana rastlamamıştı. Yapısının eşsiz güzelliğinin yanında yüzünde derin bir anlam vardı. Tamamen etkilenmiş bir halde Emin Bulong'a dönerek: —"Bu kim? " diye sordu.

"Başka bir esir mi? " Duygularını mümkün olduğu kadar gizlemeye çalışıyordu.

Emin Bulong, "Hayır," dedi. Aniden kendini toparlamış gibiydi. Konuşuklarının duyulmasını istemeyen bir ifadesi vardı. "Hayır o esir değildir."

~"Shsin trepang'ınıza ihtiyacım olacağını sanmıyorum." diye Richard kabaca söylendi. Böylesine bir parça olduktan sonra!"

Emin Bulong, bakışlarını ondan kaçırdı. Hareketleri eskisinden daha saygılıydı. Onun yerine dudaklarında yarım bir tebessümle Raca konuştu:

~"Bu dansın finalini kızım yapar."

Richard, bundan daha fazla sıkılıp, mahcup olduğu bir anı daha

çırlamıyordu. Bütün kanı yüzüne çıkmış, hırsından dilini koparacak

s1»! olmUştU Gayet kısa ve resmi olan dansı zar zor izleyebildi. Müziği

122

BEYAZLI MİHRACE

bile çok uzaklardan ölü gibi duyuyordu. Davulların yüksek ve vuruşları arasında kızın çok üstün bir incelikle dans edişini görüyordu. Onun dansında izleyenleri adeta saygıya davet eden bit tarz vardı. Dini bir tören gibiydi. Bittiği zaman kız başıyla hafifçe Raca'yı selamladı. Aynı zarafetle gölgeler arasında kayboldu. Richard ise hâlâ içi karmakarışık ve yüzü alev alev kalakalmıştı.

Raca hiç bir şeyin farkında değilmiş gibi duruyordu. Richard'u bardağının dolması için işaret etti ve müzisyenler tekrar çalmağa başladılar. Sonra Raca fevkalâde terbiyeli konuşmağa başladı.

—"Bu dansın adı Rahibeler Dansı'dır... Çok çok eskidir. Biz bunun en eski günlerden beri mabet dansı olduğuna inanırız... Pek tabii bazı modern değişiklikler oldu. Hoşlandığınızı umarım."

Richard 'evet' anlamında başını salladı. Güçlkle konuşabiliyordu. "Evet, Sayın Majesteleri."

—"Kızımın oynadığı rol Kurban Edilen Bakire'dir. Size kısaca da olsa bunun eski günlerde ne anlama geldiğini biraz açıklamam gerek. Ama nasılsa..." gülümsedi ve katı bir şekilde zevklenip, "Yıllarlaartık eskisi kadar kana susamışlığımız kalmadı. Kızım iyi dans etti, siz de aynı kanıda mısınız? "

—"Evet cidden fevkalâde." —"Adı Sunara'dır... Birazdan yanımıza gelecek." —"Sayın Majesteleri..." diye

Richard başladı. Yaptığı kabalığı hiç değilse biraz hafifletmek istiyordu. Ama ne söyleyeceğini bilemiyordu. Hâlâ kafası karmakarışıkta. Böyle bir durumda bilhassa küçük düşürülmek için önceden haber vermedikleri kanısındaydı ve öfke içindeydi... Ama Allahtan söze başlamadan, Emin Bulong o yılların diplomati, zeki bakışlarıyla araya girip sözü aldı.

—"Nesillerden nesillere, bizlere kadar gelmiş daha pek dansımız vardır. Şayet biraz bizimle kalırsanız, Kaptan Marriott, dalı»' fazlasını da görürsünüz. Denizci-Dyak'larımın ağlarını takdis için b" dansları vardı, sonra Anapuri'terin Phoebus Apollon'unun a" arabasını taklit ederek ona adadıkları başka bir dansları vardır. Aynca bu tip şeyleri Buda'nın dersleriyle nasıl bağdaştırıyorlar, orası pe' bilinmez... Ama umarım ki burada, Makassang'm bu gariplikleri" iyice • görüp, zevk alacak kadar kalırsınız."

BEYAZLI MİHRACE

123

Richard, "Kalacağım," dedi. Bunu açıklanması güç bir içgüdüyle söylemişti.

Raca, "Bu gerçekten çok iyi bir haber," dedi. öne doğru eğilmişti. Görgü kurallarının dışına taşmış bir hevesle, kafatası-çanağını tutan elleri titreyerek Richard'adöndü. "inşallah bu sözünüz daha iyi olayların öncüsü olur," dedi.

Richard, "Kara Harris'le sizin için dövüşeceğim," dedi. Hâlâ heyecanlıydı. "Sizinle kararlaştırdığımız şartlarla..."

Raca'y la Emin Bulong karşılıklı üzün bakiştılar. Her iki yüzde de aynı tatmin, aynı rahatlama açıkça görünüyordu.

Raca, "Teşekkürümü ve sevincimi saklayamam," dedi. Genç bir erkeğin kuvvetine yaslanan biri gibi aniden çok yaşlanmıştı. Yüzünün ifadesi gururluydu. Yumuşak bir sesle devam etti. "Bu kararınızdan dolayı göreceksiniz hiç pişman olmayacaksınız."

Arkasında duran muhafız elindeki sopasını mermer yere iki kere vurarak bildirdi:

—"Sayın Majesteleri, Prenses Sunara geliyorlar."

Altı kişi refakat ediyordu. Bunlar çok zarif bir yarım daire şeklinde arkasındaydı. Bu arada Richard, odanın diğer yerlerine de genç, ihtiyar başka kadınların toplandığını, yerleştiğini gördü. Yakından Prensesin yüzü ender rastlanır güzellikteydi. Vücudu ise zaten dans ederken görüldüğü gibi bambaşka bir zarafetteydi.

Şimdi, kenarları altınla koyu yeşil bir kıyafet giymişti. Cepken gibi tamamen altından bir de yeleği vardı. Elinde olmadan Richard'm gözleri, kızın daha evvel görmüş olduğu harikulade güzel omuzlarını, göğüslerini aradı. Kız bunu anlamış olacaktı ki Raca onu kendisine takdim ettiğinde biraz soğuk ve uzak durdu.

Raca kızına, "Kaptan Marriott," dedi. Herkes tekrar yerini alıp oturduğunda ve şarap servisi yapılırken, "Şu anda benim emrime girmeği kabul etti. Körfezdeki geriliyle savaştık," diye ekledi. Prenses Sunara başını eğdi, bir şey söylemedi. Ciddi ve serinkanlı bir tutumla küçük fildişi iskemlede oturuyordu. Ayaklarına bağlı altın sandallar giymişti. Sağ elinin küçük parmağının tırnağı da ayrıca Parlıyordu. Richard bunun ne anlama geldiğini bilirdi. Bütün bu civar Balarda bu işaret geleneksel bakire belirtisiydi.

124

BEYAZLI MİHRACE

— "Böylelikle yarın veya öbür gün çok önemli değişiklikler bekleyebiliriz." diye Raca devam etti. Heyecanlı ve hırslıydı. Kızının ağzından takdir dolu bir lâf çıkması için adeta yalvarıyordu. "Ayrıca sana bir sürprizim daha var, Sunara," Arkasında duran muhafızlarına müziğin susmasını işaret etmesi için elini kaldırdı. Müzisyenler aniden durunca etrafı derin bir sessizlik kapladı. Bu sessizliğin içinde müzik kutusu getirildi ve masanın üstüne kondu. Richard müzik kutusunu harekete geçirdi.

"Loch Lomond"un tatlı melodisi havayı doldurdu. Tanıdıkça prensesin ilgisiz bakışları yavaş yavaş ısınmağa başladı. Sanki birden on yıl uçup gitmiş gene o ele avuca sığmaz küçük kız çocuğu oluvermişti. Herkes gibi o da sonuna kadar dikkatle dinledi. Ama ne yazık ki müziğin bitişiyle yüzüne o soğuk ifade yeniden yerleşti. Sonra yumuşak ve alçak bir sesle müziğin devamı gibi konuştu: — "Çok güzeldi," dedi. Güzel olduğu kadar da acıklı..." incecik kolunu uzatıp ceviz kaplamalı kutuyu elledi. "Onu tekrar duymak gerçekten bir sürpriz oldu, yeni hediye bu olmalı."

Raca, "Kaptan Marriott tarafından," dedi. "Bize hayli cömert davrandılar. Çok değerli bir anıymış. Bu kutu annesinden kalmış."

Sunara gözlerini Richard'a bakmak için kaldırdı. "Bu durumda ondan ayrılmak kendilerine çok acı verecektir. Daha az değerinde başka bir armağan vermekten aynı derecede mumnun olmaz mıydınız? "

Richard omuzlarını kıstı. Ne kadar sevimli olursa olsun hiç bir kimse onunla böylesine eğlenir gibi konuşamazdı.

— "Acı -şayet acı varsa- verme zevkinin yanında hiçtir. Hele özellikle hepiniz bu derece sıcaklık gösterince... Anladığım kadarıyla bu melodiyi seviyorsunuz."

— "Pek tabii." diye Sunara cevap verdi. "Bu Andrew Farthing'in en sevdiği parçaydı, çok eskiden bana söylemesini öğretmişti."

Richard, "Sözünü ettiğiniz kişi görüyorum ki ülkenizde büyük bir şerefle yaşamış," dedi.

Raca: "O iyi bir adamdı," dedi. "Gerçek bir ilim adamı ve Tanrı insanıydı."

— "Keşke kendisini tanımak fırsatını bulsaydım,"

Sunara soğuk bir tavırla, "Hoşlanacağınızı sanmam," ded'

BEYAZLI MİHRACE

125

"Aranızda paylaşacağınız konu pek fazla olmazdı."

— "Sayın Majesteleri o kadanni pek bilemezler," diye Richard aynı soğuklukla cevap verdi.

— "Babamın söylediğini işittiğinize göre, o bir Tanrı adamıydı."

— "Ya ben ne adamıyım? "

Prenses Sunara ona baktı. Kahverengi ve yeşil menevişli gözleri dürüst olduğu kadar bir çocuğunkiler gibi inatçıydı.

— "Siz babam için döğüşeceksiniz, değil mi? "

- "Evet"

— "Savaş aşkı için mi? "

- "Hayır."

— "O halde para aşkı için."

— "Evet, para için."

— "Bu durumda Andrew Farthing size çıkarıcı derdi."

— "Ama bunu hak etmek için dövüşeceğim." Richard Marriott birden ayağa kalktı. Fikrini değiştirip kararından vazgeçmeyecekti ama ister bu küçük kız, isterse başkası olsun kimse tarafından yargılanmaktan hoşlanmazdı, "ihtiyaç duyulmak hoş gider ve gurur okşar Prenses, sebebi ne olursa olsun..." Racaya döndü.

"Sayın Majesteleri lütfen beni mazur görün ama artık gemime dönmeliyim. Size yardımcı olmadan evvel yapacak epeyce işim var."

Raca ona dikkatle baktı. Aradaki gerilimin farkındaydı. Bunun daha evvel konuşulup anlaşıtları esasa ne derece etkili olduğunu kestirmeye çalıştı.

—"Bu geceden memnun olduğunuzu umut etmek isterdim," dedi.

Richard, "Her şey fevkalâdeydi," diye cevap verdi. "Ama şayet bu çıkarıcı sözünü tutacaksa, yarın için hazırlanması gerekir."

—"Yarın bizimdir, değil mi? "

—"Pek tabii," diye Richard başını eğdi. Tam zamanında kalkmak, ona ayrıca bir şeref ve gurur verdi. 'Sayın Majesteleri gibi bir kere sözümü verdim. Gemim hazır olur olmaz, işimize başlayacağız.'

Emin Bulong da kalkarak ekledi. "Gereken emirleri vereceğim, şafak vakti geminizin tamirine başlanacaktır. Tabii sizce uygunsa, iyi "•«ili veya maharet daha şimdiden geminizi tamire başladı bile... Bitmekte hâlâ kararlıysanız, tahtirevanınızın hazırlanmasını

126

BEY AZLİ MIHRAU

bildirelim."

—"Yürüyeceğim," diye yüksek bir sesle Richard cevap verdi. "Gecenin rüzgârı şaraba iyi gelir. Hatta trepang'a bile." Eğildi, Prenses Sunara'ya çok hafif bir baş eğerken, Raca'yı gerektiği şekilde selâmladı.

"Sayın Majesteleri... En kısa zamanda tekrar görüşmek üzere."

Raca, "Kaptan Marriott," dedi. "Hiç bir buluşma bana bundan fazla zevk vermeyecektir."

—"Bir İngiliz atasözümüz vardır," diye tam ayrılırken Richard ekledi. "Şöyle der, 'Söz iyi cins bir köpektir ama yerine getirmek ondan daha iyidir.' İzninizle durumu gözden geçirmek üzere, gidiyorum."

Meşaleler ve altı Saray muhafızı arkasında, kendi üçlü grubuyla birlikte Cennetin Basamaklarından inmeğe başladı. Kendi krallığının basamaklarını iner gibiydi. Zihni şarabın bulanıklığından yavaş yavaş sıyrıldı, berraklaştı ama verdiği karara göre yapacağı işin heyecan ve isteğinden en ufak bir şey kaybetmemişti. Artık nereye baksın baksın, ister yıldızlara, meşalelere, denize, isterse arkasına her yandan kanı kayıyor ve her şey hırsım biraz daha kamçılıyordu. Tehditle veya kandırmayla bu yola girmiş artık umurunda değildi. Yarın tekrar, yıllar yılı bel bağladığı hayatın içindeydi. Denizde macera, çarpışmak, tehlike ve altın... Ayrıca Kara Harris le de kozunu paylaşacaktı. Sonra ücretini hak edecek, arkasından da kızdan alacağını alacaktı. Nick Garret, "Bu plandan hiç hoşlanmadım," dedi. Suratı son birkaç saattir asılmıştı. "Kara Harris bizim üstesinden geleceğimiz bir iş değil. Lucinda D. gibi iki gemi daha bize yardım etmedikçe, bu iş olmaz. On altı tane büyük topu var, nasıl çalıştıklarını da pek iyi gördük biliyoruz! Biz daha ona top ateşi açacak mesafeye gelmeden o bizi sulara gömer."

Richard, "Bu bir gece hücumu olacak," diye iyi niyetle cevap

BEYAZLI MİHRACE

127

verdi. Bir kere aklına koymuştu. Nick Garrett'in söylenmeleri onu değiştirmekten çok uzaktı. "Sen beni ne zannediyorsun? Enayi . bir adam mıyım? Her halde ilk savaşımda değil bu. Güpegündüz onun silahlarının üstüne yelken açacak bir budala mıyım ben! Gecenin karanlığında hücum edip onu bir güzel şaşırtacağız."

—"Sonra da o bizi şaşırtır. İki büyük top on altıya karşı ne yapabilir? Ya da yirmi dört adam yüz kişiye karşı?"

—"Bize yardım edecek savaş prahus'ların olacak. İki yüzden fazla. Bunun için bana söz verdiler."

—"Söz vermişler!" diyerek Garrett, yan taraftaki alçak suya tükürdü. "Ne değeri var? Onlar ancak savaş çığıllıklarıyla davul çalmaya yarar! Kürekliler kuyruklarına baka baka daha ilk kursunda geri kaçarlar."

Richard 'hayır' anlamında başını salladı. "Söylediğinden çok daha iyi yetişmiş adamlar!" Deniz tarafına doğru eliyle işaret ederek Lucinda D.'nin tamiriyle uğraşmaya başlamış işçileri gösterdi. "İşe nasıl giriştiklerini gördüm. Savaşmaları da böyleyse Kara Harris'in izini sildik gitti, demektir."

İki adam alçak rıhtımda yan yana ayakta duruyorlardı Bu rıhtım dev gibi büyük tik ağacı kütüklerinden yapılmıştı. Cennetin Basamaklarının yan tarafına düşüyordu. Lucinda D.'yi kızağa çekmişlerdi. Buldukları yerin çok yakınındaydı. Emin Bulong, şafak vakti onarımın başlayacağını ve bir saatte biteceğini söylemişti. İşlerin gidişatına göre gerçekten söz yerini bulacaktı. Şafağın ilk ışığında, gemi onarım başkanı Malaya'lı bir adam, kendi gibi yaşlı altı adamla birlikte gemiye çıkmıştı. Görünüşlerine bakılırsa bunların modern bir geminin onarımında yararları olamaz gibiydi. Onları takiben sayısız phahus'lar etrafa üşüştüler. Rıhtımda ayrıca yüzlerce işçi daha toplanmıştı. İşte bundan sonra Lucinda D.'yi emin ve maharetli eller teslim aldı. İşçiler karıncalar gibi çalışıp kendi ağırlıklarının iki misli olan yükü görülmemiş çeviklikle taşıdılar, geminin yükünü boşalttılar. Sonra hafifletilen gemi sahile

sürüldü. Çıplak dalgıç adamlar suyun içinde bir iki dakika kalabiliyorlardı. Böylelikle gemiyi dev kütükler üstüne çarçabuk kızağa çektiler.

Lucinda D.'nin başında belki bin adam deli gibi çalışıyordu. Hırslı
128 BEYAZLI MİHRACE

emirlerle gonglar çalıyor, bin adam hep birlikte hafif sesle bir şarkıyı söylüyorlardı. Lucinda D. ise bu binlerce pençenin altında çarçabuk iyileşiyordu.

Richard'la Nick Garrett'in işi olmadığı için rıhtıma çıkarılmışlardı, iki adam orada gemilerinin kendilerine hazır teslim edilmesini bekliyorlardı. Geminin diğer adamları ise Cennetin Basamaklarında, orada burada yarı uykulu, yatmışlar ya da oturmuşlardı. Kimi dedikodu yapıyor, kimi birv şeyler çiğniyordu. Derken havayı kötü, pis bir koku kapladı. Bu koku karadaki kocaman kazandan gelmekteydi. Yeni parçaların yapışmasında fevkalâde iş gören bir nevi tutkalmış. Çamsakızı ve balıkyağından yapılan bu tutkalın "ömür boyu dayandığını" söylediler. Richard ise kokusunun bir an bile dayanmaması için umutla dua etti.

Nick Garrett, hâlâ şikâyetle homurdanıyordu. Erken uyandırılmıştı. O da yetmiyormuş gibi duyduğu haber ve planlar tamamen sürpriz olmuştu. Anlatılanların hiç birinde mantık bulmamak için kararını vermişti.

—"Bunu biz niçin kendi kavgamız yapıyoruz?" diye sordu. "Buradaki Raca'ya ne olursa olsun, kime ne? Canı isterse Kara Harris de Makassang'ı idare etsin, umurumda değil!"

—"Evet, bu bizim kavgamız," diye buz gibi sesle Richard cevap verdi. "Bize bu iş için para ödeniyor. Yüz bin altın dolar! Böyle bir rakamı geri çevirmek için deli, kaçık olmalıyız!"

—"Belki de inandığımız için deliyiz. Sözünü tutacağından nasıl emin olabilirsin? Hiç değilse pazarlığı mühürlemek için birkaç yüzünü önce alsaydın. Sonra da gemimiz hazır olur olmaz yallah yelken açar kaçardık. O da bize yeter de artardı bile."

—"Raca sözünü tutar, sen o bakımdan hiç korkma, öyle bir insan değil."

—"Peter Ramsay'a bakılırsa fevkalâde ihtiyarmış bugün yarın öleceğe benziyormuş."

—"Evet, yaşlı," diye Richard kabul etti "Ama elden ayaktan düşmüş değil."

—"Peter'in dediğine göre bir gemiyi batıracak kadar, yakut, inci, elmas ve altın varmış/

BEYAZLI MiHRACE
129

—"Gerçekten görülmemiş bir saray."

Nick Garrett sırtarak, "Çok nadide de bir kız ha? " dedi. "Duyduğuma göre bir çift göğsü tam tamına bir çift gözü kör edebilirmiş. Galiba seninkileri etmiş."

Richard açıklayamayacağı bir iğrenmeyle lâfı değiştirdi. "Onu pek sevmedim... Nick, bu adamların işi biter bitmez, gemiyi derhal denize indirt. Derin suya gelince tekrar yükümüzü yüklet. Sonra silâhlan gözden geçir. Sonra Manina'ya çocukla karaya çıkmasını tembih et. Böylece biz bu gece yola çıkarken o da çocukla karada kalsın."

—"Bütün bunlar olurken, sen neredesin? " diye Garrett kuşkuyla sordu.

—"Benim karada planları görüşmek üzere randevum var. Şimdi de yukarı çıkmak için tahtirevanı bekliyorum."

Garrett, "Allah aşkına, daha fazla söz verme," diye ekşi bir yüzle söylendi. "Yoksa kendimizi adanın göbeğinde yamyamlarla savaşırken bulacağız." Suya ışınlan vuran gün ışığından eliyle gözlerini koruyup, Lucinda D..'den ayrılarak onlara doğru gelmekte olan futa'ya baktı. Tek kürekli kürekçinin arkasında bir adam oturmaktaydı. Kırmızı giysisiyle onun kim olduğunu anlamak güç değildi. Dün gemiye bırakılan muhafız kaptan, yani rehineydi. "Bu ne demek oluyor, şimdi? " diye Garrett sordu. Sesi iyice öfkeliydi. "Onu serbest mi bırakıyoruz? "

Richard, "Durumlar değişti," dedi. "Plana göre onun karada olması gerek."

—"O halde başka rehine almalıyız."

—"Mesele değişti," diye Richard tekrarladı "Beraber çalışıyoruz ve rehinelere artık ihtiyacımız kalmadı."

Nick Garrett açık bir düşmanlıkla ona bakıyordu. "Sen çok çabuk kayabilirsin," dedi. "Ben şu kıızı bir görmeliyim. Birincisi, kendini Raca diye tanıtan bir moruk şeytana inanıyoruz, sonra Kara Harris'le kendimiz için değil de başkası için savaşmağı kabul ediyoruz. Olacak iş mi? Güneş mutlaka senin beynini eritmiş."

~- "Biz para için çalışıyoruz."

~~ "O halde başka bir şey. Makassang'a vardığımızdan beri bizim

130

BEYAZLI MİHRACE

ticaret tarzımız mı değişti? Madem ki burada bu denli servet varmış, niçin her şeyi alıp gitmiyoruz? "

— "Onlar alınmak için değil. Güçlerini biraz olsun gördün. Şayet devlet hazinesini kastediyorsan, onun çok iyi korunduğundan şüphelen olmasın."

— "Kara Harris'le birleştiğimiz zamandan kötü olabiliriz," diye Garrett kendi kendine konuşurcasına söylendi.

— "Tekrar öylesine bir oyuna geleceğimizi mi söylemek istiyorsun? Pes, bu lâfın üstüne kim aklını kaçırmış bilemem." Cennetin Basamaklarından bir tahtırevanın indirilmekte olduğunu gördüler. Son basamağa gelince Richard döndü ve yürümeğe başladı. Genç muhafız kaptanın durup ona baktığını görünce başıyla selam verdi. O da selamını iade etti. "Sana söylediğim gibi yapacağız, Nick," diye emin sesle açıkladı. "Gemiye savaşa hazır hale getir, taze meyve ve su al gemiye. Ben öğleden sonra geleceğim."

— "öğle yemeğini Raca'yla mı yiyeceksin?" diye alaylı bir ifadeyle sordu.

— "İyi olur, gördüğüm en zengin sofraya onunki."

Nick Garrett, "Şayet gece de gelmezsen, ben de onun seni yediğini anlayacağım," dedi.

Bodur ağaçların ve teleskopun bulunduğu köşe her zamanki gibi gene serindi. Mystic'i incelemek için dört adam da sıralarını savmışlardı. Mystic körfezin açığında demirli duruyordu. Richard Marriott ve muhafızların kaptanı geleneksel adıyla Emin Sang, (Sang genç anlamına geliyordu,) yaşlı Emin Bulong tarafından karşılanmıştı. Bu hücumu Emin Bulong idare edecekti. Derhal Kraliyet Ordusunun kumandamıyla buluşmuşlardı. Adı Kedak olan albay adamlarıyla savaşın karadaki bölümünü idare edecekti. Kedak uzun boylu, ince, güç hayat yaşamış bir insandı. Tek gözünün olmaması ve yüzündeki yara izi ona korkunç bir görünüm veriyordu. Ama becerikli ve güvenilir bir insana benziyordu. Az konuşmasına rağmen söyledikleri değerli olduğu için dinlemekte çok yarar vardı.

Teleskoptan bakan son insan Richard Marriott oldu. Gördüğü manzara onun da ancak diğerlerinin fikrine katılacak kadar açıktı.

BEYAZLI MİHRACE

131

Mystic'in çevresinde işler şimdi biraz daha sakindi. Etrafında az sayıda kayık vardı ve karayla trafiği biraz azalmıştı. Güvertesinde kum gibi, siyah giysili adam görünüyordu. Güneş adamların silâhlarını pırl pırl parlatıyordu. Gördükleri kadyanle her şey hazır ve her an yelkenlerini açabilecek haldeydi. Bütün bunlardan daha açık ve seçik görünen şey ise iyice ürktücü bir şekilde tümen tümen askerlerin kıyı boyunca Shrang Anapuri'den geçide doğru yola çıkmış olmalarıydı. Tam bir askeri düzen içinde olmayıp ikili veya üçlü gruplar halinde sahil yolunda ilerliyorlardı. Yürüdükçe tozu dumana katacak kadar çoktular ve doğruya doğru durmadan ilerliyorlardı. Açıkçası iyi düzenlenmiş iki cephe bütün hazırlıklarını bitirmişti. Biri Mystic'in güvertesinde, diğeri de kara yönünde geçite doğru yola çıkmıştı. Raca'nın tahmini tıpatıp çıkıyordu. Kara Harris, Güneş Sarayına hücum edip onu alacak, diğerleri de geçiti tutarak halkın ve askeri gücün çoğunlukta olduğu kuzey bölgesiyle yardımı ve irtibatı . kesecekti.

Şimdi yan odada, bütün gözlerden ve kulaklardan uzak olabilmek için özel hazırlanmış bu yerde dört erkek masa başına oturarak ne yapacaklarını kararlaştırmağa koyuldular. Richard haritaları olmamaları yüzünden, körfezin planını beyaz bir ipeğin üstüne gelişigüzel çizmişti. Bu çizgiler onlar konuşurken önlerinde serili duruyordu. Herkes göze alınacak risklerle, karşılaşılacak tehlikeleri kendi görüşlerine göre anlatıyordu. Emin Bulong, "Bize iki görev düşüyor," dedi. Makassang'ın başkomutanı olmak sıfatıyla ilk söz hakkı onundu. Richard en kısa zamanda idareyi ele alacağını biliyordu. "Birincisi Mystic'in buraya ulaşmasını önlemeliyiz. Körfezin karşısından gelirse karaya çıkmağa hazırlanan adamlarını geri püskürtmeliyiz, ikinci durumda geçitin kapanmasını önleyip karadan bize gelecek yardıma açık tutmalıyız. Saray'la adanın diğer bölümü arasındaki bağ kopmamalı," Albay Kedak'a dönerek sordu: "Orada ne kadar adamınız var? "

— "Geçit garnizonu beş yüz adamdır," diye Kedak cevap verdi. Tek gözü ipek üstüne çizilmiş haritaya dikilmişti. "Ama daha fazla insana ihtiyacımız olduğundan ben aşağıya haber yolladım bile."

— "Durdurmak için, daha fazla insan mı istiyorsun? "

132

BEYAZLI MİHRACE

— "Shrang Anapuri'den yola çıkan askerleri göz önüne alırsak onlar geçide sadece durdurmak için gelmiyorlar, bence girmek, elde etmek istiyorlar."

Genç Emin başıyla onayladı. "Ben de aynı fikirdeyim. Bence onlar oraya da hücumla hazırlanıyorlar." Bunu Malaya dilinde söyledi ama Richard birazını anladı. "Belki de Sarayı güneyden vurmak istiyorlar."

Büyükbabası, "Bu mümkün olabilir," dedi. Aynı zamanda da haritaya ve üstüne konmuş tehlike ve soru işaretlerine bakıyordu. Sonra Richard'a döndü: "Mystic'e baktığınızda siz ne düşündünüz? "

— "Harekete geçmeğe hazır," diye Richard cevap verdi. "Gemide üç yüz, dört yüz kişi olmalı, ayrıca onlara yardım eden prahu'lar da hariç. Bence bu gece için hazırlanıyorlar."

— "öyleyse? "

—"Biz de bu gece için hazırlanmalıyız."

Şimdi hepsi Richard'a bakıyordu. Böyle bir durum epeyince gurur okşayıcıydı. Ama henüz Richard'ın arzu ettiği kıvama gelmemişti. Halihazırda onların gözünde önemli olduğu nokta s i lâhlan ve gemisiydi, işte bu yüzden fiyatı yüksekti. Kahraman rolünü oynamadan önce bu unvanı hak etmeğe çalışması gerekiyordu.

Çok genç, hırslı ve gururlu genç Emin'le tek gözüyle kıvılcım saçan Albay Kedak'a baktı. Böyle kişilerle beraberken serinkanlı olunamazdı.

—"Benim planım şudur," diye açıkladı. "Bu planda her üçümüz için de önemli sorumluluklar var. Başarmamız için her birimiz kendimize düşen görevi tam ve mükemmel yerine getirmek zorundayız." Yavaş konuşuyordu. Çünkü Emin Sang'ın iki üç kelimenin dışında İngilizce bilmediğini ve ancak yavaş ve basit sözcüklerle konuşulursa anlayabildiğini öğrenmişti. "Gemim akşam karanlığında hareket edecek ve körfezin karşısında ancak gece yarısı olacaktır. Gece yarısı hepimiz için hücum vaktidir. Benimle birlikte bir de prahu filosu olacak, onlar da taşıyabildikleri kadar asker taşıyacaklar. Bunlar Emin Sang tarafından idare edilecek. Öbür tarafa yaklaştığımız zaman prahu'lar benden ayrılacaklar ve güney yönüne dönecekler. Askerler Shrang Anapuri'yle geçit arasında bir yerde

BEYAZLI MiHRACE

133

karaya çıkacaklar. "İşaret parmağıyla haritaya dokundu. "Burada, sığ bir körfez var onu teleskopla bakarken gördüm. Bizim işimize pek güzel yarar."

Richard biraz durdu ve Albay Kedak'a döndü. "Şimdi işte üç iş birden yürüyor dememin sebebi. Bu işte zaman ayan fevkalâde önemlidir. Gece yansı senin adamları geçitten çıkacaklar ve düşman askerlerini Shrang Anapuri yolu üstünde yakalayıp geri döndürecekler. Hepimizin gördüğü gibi bu askerler neredeyse sayısız ama hiç bir şekilde Kraliyet ordusu askerleriyle kıyaslanamaz... Senin adamların..." Gözleri Emin Sang'a giderek, "ise, işte bu geri çekilen askerlerin üstüne saldıracak. İyice kaşacaklar ve altından çıkamayacaklar, sonra deniz tarafına dönüp Mystic'ten canlarını kurtarmak için kaçanları vuracaksınız. Bunlar karaya doğru yürüdükçe yok edilecek."

—"Canlarını kurtarmak isteyenler mi?" diye Emin Bulong'un sesi yankılandı. Zira bu deyim çok şaşırmıştı. "O iş nasıl olacak?"

Richard büyük bir güvenle: "Mystic benim olmuş olacak da ondan," dedi. "Tam Albay Kedak geçite hücumla hazırlanan adamları şaşırttığı an benim de niyetim Kara Harris'i şaşırtmak olacak. Ancak benim bu sularda olup olmadığımı biliyor mu onu bilmiyorum."

—"Sizin yeni planınız bu mu?" diye Albay Kedak sordu.

—"Bu eski bir plandır. Bildiğim kadarıyla aşağı yukarı üç yüz elli yıllıktır. Bakalım tarihçilerin yazdıkları kadar iyimidir, bir dener görürüz. Zaten bunu denemeyi hep istemiştin."

Emin Bulong, onu izliyordu. Keyiflendiği kadar da düşünceliydi.

'üç yüz yıl önce...' dedi. "Bu tarih İspanyolların sizin ülkenizle savaştığı tarihe rastlıyor. Belki de bir Francis Drake'nin ta kendisine."

Richard da ona gülümsedi. "Andrew Farthing bütün diğer şeylerin yanı sıra galiba tarihçiydi de, öyle mi?"

—"Kendisi baş adamı olmasına rağmen bize ülkesinin kahramanlarının hikayelerini anlatmaktan hoşlanırdı."

Bu lâf değişik tokuşunu anlayamayan Albay Kedak, tek gözünü

Richard'a dikti. "Planın bütün ayrıntılarını almama rağmen sizin

fanınızı pek açık çıkaramadım," diye oldukça soğuk söyledi.

Dediğinize göre bizim prahu'lar sizi terk edip, Emin Sang'ın

134

BEYAZLI MiHRACE

adamlarıyla karaya çıkacaklar. O takdirde sizin yardıma ihtiyacınız olmayacak mı? Siz bu Mystic gemisine tek başınıza mı hücum edeceksiniz?"

—"üç tane prahu'ya ihtiyacım olacak," diye Richard cevap verdi. "En eskilerinden olsun zira bu onların son yolculukları olacak."

Emin Sang, "Bize açıklamalısınız," dedi. Ayrıca Richard'ın sesindeki emniyeti sezmiş ve genç yüzü parlamıştı.

—"üç prahu," diye Richard tekrarladı, "üç cesur ve çok iyi yüzebilen adam, üç fıçı yağ, barut. Barutu ben temin edebilirim."

10

Şaşırtmak, diye düşündü Richard. Bu cehennem sessizliğini tek bozan ve bomba gibi patlayacak kelime buydu. Yapılması gerekli olan en önemli şeydi. Gökyüzüne dua gibi ulaşacak bütün dillerde aynı anlama gelen tek kelime... Şimdiye kadar her şey mükemmel gitmişti. Lucinda D. Cennetin Basamaklarından üç prahuyla ayrıldığından beri rüzgâr da onlara yardım etmişti. Hedeflerine beş mil kala beklenen ateş sesi karadan gelmiş ve geçitten ilerleyen askerler diğerlerine planladıkları gibi ateş açmışlardı. Bu patlamalar, silah sesleri, insan bağırmaları Mystic'in içindeki adamları tedirgin etmişti bile. Richard onların başka yöne

bakmamaları, biraz daha kara tarafına bakmaları için adeta Tanrıya yalvarıyordu. Bu arada Lucinda D. kör taraftan sessizce yaklaşıyordu. Malzemelerini yavaşça, şüpheyi çekmeyecek şekilde sandallarına aktarıyordu. Şimdi üç savaş prahu'sunu, karanlığın içinde, durgun suda yavaşca süzülürken zar zor görebiliyordu. Kayıklar da birbirine bağlı birer fıçı yağ, bir miktar barut ve beş dakika gibi uzunca bir süre yanacak fitiller vardı. Bundan başka tek kürekli bir futa da adamlar işlerini bitirince atlayıp kurtulmalarını sağlamak için hazırlanmıştı-Bütün istenilen şimdi bu tuzağın hiç aksamadan tam olarak yerine getirilmesiydi. İşte şaşırma!

BEYAZLI MİHRACE

135

Lucinda D.'nin güvertesinde, yanında duran Nick Garrett, nefes nefes, "Tanrım, yanına gittiler! İşte oradalar!" derken birinci prahu'dan patlama sesi geldi. Tam Mystic'in altında olmuş, yerine isabet etmişti. . Patlama bundan daha iyi zamanda olamazdı. Gemidekiler karaya bakarken, kıyı yolunda artan gürültüyle ne yapacaklarını bir an şaşırmış, demir almağa yeltenmişlerdi. Bu arada geminin yanından alevler yükselmeğe başlamıştı. Derken ikinci prahu patlatmış, onunla birlikte yelken boyunda alevler etrafi sarmıştı. En sonunda üçüncüsü de patlayınca gemi ve çevresindeki kayıklar ve prahu'lar alevden bir çemberin içinde kalıvermişlerdi. Denizin üstüne sürekli yağ döktükçe alevler çılgın gibi yükseliyor, felâketten kurtulmak imkânsızlaşıyordu. İkinci prahu patladığı zaman Richard en yüksek sesiyle haykırıp, "Ateş!" diye emretti. Lucinda D.'nin adamları bugüne kadar hiç bu denli kolay, hedefe ateş açmamışlardı. Bütün silâhlar Mystic'e çevrili, fora ateş ediyordu.

Kısa bir süre için ateş kesildi. Kuvılcıklar dans ede ede yelkenlerin direklerin hizasında, çılgın bir hızla büyüyordu. Güvertede adamlar paniğe kapılmış öne ve arkaya koşuyorlar, kimi de bu arada düşüp gidiveriyordu. Lucinda D. onun şimdi pek yakınından ne kadar silâhı varsa sürekli ateş ediyordu. Diğer çaresizlik içinde kalmış, karşılık veremiyorlardı. İşte mükâfatları buydu. Ne yazık ki Mystic'in güvertesindeki adamlardan hiç biri bu tuzağın asıl nedenini bilmeyip pisi pisine ölüme mahkum olmuşlardı.

Dağınık bir şekilde Mystic'ten silâh atışları gelmeğe başladı. Mürettebatın bir kısmı bu korkunç tuzağa karşı koymak istercesine ateş açmıştı. Ama alevlerin içinden karanlığa boş ateş ediyorlar, olumlu bir sonuç alamıyorlardı. Geminin yarısı, yükselen alevlerin arasında kayboldu. Şimdi gruplar halinde adamlar canlarını kurtarmak için haykırarak panik halinde denize atılıyor, kapkara sulara gömülüyorlardı. Sanki ancak bu karanlık sulardan medet umuyorlardı. Tam isabetli ve şanslı bir top atışı ana direği yıkıverdi. Tepesi alev almış olan direk, diğer alevlerin arasında, sanki yanan bir ormanın en yüksek ağacı gibi duruyordu. Mystic bilinmeyen bir el veya kablo tarafından usulca çekilir gibi karaya doğru kayıyordu. Bir savaş gemisi tutuşan bir yığın halini almıştı, üstleri başları alev almış adamlar deli

136

BEYAZLI MİHRACE

gibi silâhlarını bir tarafa, kendilerini de suya atıyordu.

Sonra Richard Marriott, Kara Harris'i gördü. Tayfa kamarasının çıkışında ayakta duruyordu. Arkasındaki duvar baştan aşağı alevlerle kaplıydı. Ufak tefek adam sağa sola bağırıp dövüşmeleri için emirler veriyordu. Richard, adamın her şeyi mahvolduğu sırada bile hâlâ yenileceğini düşünmeksizin emir vermesine adeta hayran kalmıştı. Elindeki sustahsıyla hırsından silâhını atıp kaçan adamlarını şışlediğini görüyordu. Richard Marriott, bu cesaret karşısında nefret • hissi duymadı. Ama onu ölüme salan işte bu adamdı. Şimdi aynı sonuca kendisi ulaşmıştı ve bunu hak etmişti.

Richard konuşma borusunu kaldırıp tek kelimeyle seslendi. —"Harris!"

Alevlerin kükremesi, adamların feryatları ve korkuyla oradan oraya koşuşmalarında sesini duyurabilmek için bir daha seslenmek zorunda kaldı. Ancak ikincisinde Kara Harris karanlığı delercesine bakarak sordu: - "Kimdir o?"

—"Richard Marriott! Ortağın!"

Harris, duyduğu şeyden donakalarak konuşmadan evvel aceleyle düşündü. Soru sormadı, öfkesini göstermedi, yemin ederek kendini bağışlatmayâHtalkmadı, pazarlık da etmedi. Sadece iki elini ağzının kenarına koyup seslendi:

—"Ne kadar borcum varsa ödeyeceğim."

Richard bir kahkaha attı. Bu nefret ve intikam almanın verdiği zevkle boğazından çıkıvermişti. Gecenin en korkunç seslerinden biriydi. Bağırıldı: "Endişe etme, ödediler!" Sonra konuşma borusunu yana fırlatıp, belinden iki tabancası, Castor ve Pollux'u çıkararak aynı anda her ikisiyle de ateş etti. Bu tabancalarını son on yıl içinde gerekince kullanmıştı.

öfke uzun süreliydi, ama son kısacık bir andı. Düşmanın şekli sanki cehennem alevlerinde parlar gibi bir an aydınlandı sonra yukarıdan aşağıya alevlerin kara sulara gömülüyordu.

Richard tekrar aynı hayvani sesle güldü. Gerçekten ödenmişti.. Sonra mizana direğine dayanıp, derin nefes alarak sükunetini tekrar elde etmeye çalıştı. Mystic'in alevler arasında çatırdayıp yok oluşunu

seyre koyuldu. Çevresindeki kayıklar, canını kurtarmak için karaya yüzmeye çalışan insanlar... Bu deli kargaşalığa uzun uzun baktı.

Şafak vakti, sanki bu kan dökme sahnesine bir son vermek üzere, nazik ellerle ne bulacağından hayli ürkmüş, yavaşçak geliyordu. Mystic süratle sahile kayıyordu. Her tarafı kararmış, direkleri yelkenleri yanmış feci bir iskelet halinde ölümün ta kendisi gibiydi. Gemide hiç bir canlı yaratık görünmüyordu. Sadece şekilsiz cesetler vardı. Etrafı kaplayan pis yanık kokusu, ufukta baş kokusunda kaybolmak istiyordu. Mystic'in çevresinde karaya vurmuş korkunç cesetler kimi başsız, kimi paramparça dehşet saçıyordu.

Kan, kumları boyamıştı. Daha içerlerde Emin Sang'ın savaşçıları gruplar halinde, güneşle birlikte sönen kamp ateşi etrafında dinleniyor, masum çocukların sabah piriçlerini beklemeleri gibi sessizce oturuyorlardı. Orada burada kara peçeli kadınlar öne arkaya gidip gelerek umutsuz bir keder içinde yakınlarının cesetlerini ayırıyorlardı.

Sahilden yarım mil mesafede mağrur Lucinda D., hafif hafif sallanarak, demir atmış, kılma bile dokunulmamış, elde ettiği bu topyekün zaferin tadını çıkarıyordu.

11

Selang Arö, Anapuri'nin başpapazı, ekşi yüzlü, uzun boylu, ince bir adamdı; kemikli ve traşlı kafası, giysileriyle hiç uyuşmuyordu. Güneş Sarayına ve Raca'nın huzuruna altı rahiple birlikte gelmişti. Onlar da kendi gibi giyinmişler, etraflarına kaçamak bakışlar atarak sanki ruhani olduklarından bu geçici servetlerin çok üstündelermiş gibi bir havaya bürünmüşlerdi, istemeyerek buraya geldiği bütün tavır ve konuşmalarından anlaşılıyordu. Ama her şeye rağmen gelmişti. Raca onu çağırılmış, gelişte refakat etsin diye mesajını yüz silahlı adamla yollamıştı. Ne kadar gururla veya asık suratlı bakışlarla gizlemeğe çalışırsa çalışsın Raca'nın fildişi tahtının ayakları dibinde ona hesap vermeğe geldiğini pek iyi biliyordu. önceleri saraya düşünülen hücumdan ve geçit için yapılmış hazırlıklardan hiç haberi yokmuş gibi davranıp inkara kalkıştı. Ama sonra Raca nefis bir üslupla ona resmen yalan söylediğini açıklayınca Selang Aro öfkeleni.

—"Sayın Majesteleri böyle bir 'iftirayı atacak durumdadır," diye soğukça cevap verdi. Fildişi tahtın önünden en alt basamakta durup, Raca'ya, Richard Marriott'a ve diğer kabul salonundaki adamlara baktı. "Bunları reddederim. Shwe Dagon'dan bir aydan fazladır ayağımı dışarı atmadım. Hiç bir tertiple ilgim yoktur. Ayrıca memleketi idare etmek hevesinde de değilim. Aklım çok daha yüksek..."

Raca aniden, "Susunuz!" dedi. Kesin sesi sözünü doğruladı, öne 'doğru eğildi. "Sizi buraya konuşmanız için değil, dinlemeniz için getirttim. Benim hükümetime karşı bir komplo vardı. Şayet bunda sizin parmağınız yoksa sizin Anapurilerde mevcut." Espri niyetine olmadan gülümsedi. "Elimizde bunu ispatlamak için cesetler var... Yoksa kendi papazlarınız üstünde o kadar az kuvvetiniz var da onlar da sizin haberiniz olmadan ellerine silahlarını alıp geçite doğru yola mı çıkıyorlar. Böyle mi demek istemiştiniz? "

—"Herhangi bir adam rahip kılığına girebilir."

—"Kafasını traş edebilir, dövüğe giderken de sizin isminizi sayıklar öyle mi? " Raca'nın ses tonu azarlayıcıydı. "Eğer böyle bir adam papaz değilse, ne yazık birçok kabiliyetini birden öldürmüş... Bu meselede üç çeşit yılan vardı: Harris denen adam ve onun denizcileri, Kara Dyak'ları ve yamyamlar, üçüncü olarak da Anapuri'ler. Sizin Anapuri'leriniz."

—"Şayet böyle bir işe kanştırlarsa, benim haberim olmadan yapılmıştır." diye Selong Aro cevap verdi, inadından vazgeçeceği benzemiyordu. "On bin tane adamı idare ederim ama bunların hepsini günün her dakikasında yoklayamam."

—"Şayet idareniz size çok ağır geliyorsa hafifletebiliriz."

Düello devam edip gidiyordu. Bütün salon gözle görülür bir zevkle dinliyordu. Emin Bulong ve Albay Kedak başpapaza değişik yüz ifadeleriyle bakıyorlardı. Richard Marriott'un gözleri Prenses Sunara'daydı. Babasının sağ tarafında oturuyordu. Hep öyle, güzel ve

BtYA/.LI

soğuktu. Ama Richard'ın farkındaydı ve bunu gizlemiyordu. Daha önce dinleyiciler salonu doldurmadan, evvel kısaca özetler gibi Richard'a yaklaşmış ve çok sade bir edayla şöyle demişti:

—"Babamın dediğine göre size hayli saygısızlıkta bulunmuşum sizden özür dilemem gerekiyormuş," Çok yavaş bir sesle konuşuyor ve yere bakıyordu. "Onun isteğini şimdi yerine getiriyorum."

—"Benim özür dilenmeğe ihtiyacım yok," diye Richard aynı soğukluğu devam ettirerek cevap vermişti.

"Buraya da ayrıca bunu duymak için gelmedim. Burada bulunmam tamamen şartların sonucudur. Bir çıkarıcı ancak ücretini toparlamağa gelir, o niyetle buradadır."

—"Her şeye rağmen, ben af dileyince sizin de affetmeniz gerekir," dedi. Sesi titremişti. Ama sarfettiği heyecandan mı yoksa başka bir histen dolayı mı Richard bunu pek anlayamadı. "Bizim burada adetimiz böyledir."

—"Babanız emrettiği için mi af diliyorsunuz? " Gözlerini kaldırıp ona baktı. O güzel yüz gerçekten üzgündü. Mağrur Prenses, başı sıkışınca küçük bir çocuğa dönmüştü. "Ben babamın kızayım." diye cevap vermişti. "Ona, adetlerimize göre her bakımdan itaat ederim. Ama inanın, ben de gerçekten üzuldüm."

Richard daha fazla dayanamadı. Sesindeki ve tavırlarındaki garip cazibeye karşı koyamadı. Şimdi de ona baktıkça yaptığına pek memnun oluyordu. Güneş Sarayında adı kahramana çıkmıştı. . Raca'nın gözündeyseniz gerçek dosttu. Kendine bile açıklamadığı şey, zaferinin Sunara'mın ağızından takdir edildiğini duymaktı. Ama artık onu da kazandığını anlamıştı. Kabul salonunun karşısında duran güzel kıza bakınca yüzü memnuniyetinden gerildi.

inkâra ve tartışmaya devam eden Selang Aro gitgide kendinden daha az emin oluyordu. Arkasında duran rahiplerden bazıları ise kendine güvenlerini tamamen kaybetmişlerdi. Yavaş yavaş önlerine serilen gerçekten kaçamıyorlardı. Ne üstlerindeki deri elbiseleri ne de bağlı buldukları ibadet yeri yaptıkları kötülükler, karıştırdıkları işleri kapatmaya kafi gelmiyordu.

Richard, Raca'nın bunlarla biraz eğlenmek için mi yoksa gerçekten cezalandırmak için mi onları sorguya çektiğini bir türlü

anlayamıyordu. Su işkenceleri varmış, hele kırmızı et yiyen karıncalar. Ama sonuç olarak görüldü ki Raca, Selang Aro'yu cezalandırmadı, sadece ihtar etti.

—"O kadar yeter," diye ikinci defa Selang Aro'nun sözünü kesti. Hareketleri ve konuşması çelikleşmiş artık meseleyi kapatmağa hazırlanmıştı. "Ben sizin aklınızdan geçeni biliyorum, ama siz benimkini bilmiyorsunuz. Bu konuda sizi aydınlattıktan sonra gidebilirsiniz."

Ani bir sessizlik kabul salonunu kapladı. Fısıldaşmalar sustu. Bütün gözler şimdi Raca'nın üstündeydi. Yaşlı adam da bütün otoritesini her hareketinde ve sesinde göstererek ekledi:

—"Birincisi bundan böyle komplo yapılmayacak." Sesi çelik gibiydi. "Dilediğim an onların başlarını ezebilirim ama adamlarımı daha değerli işler için harcamak isterim... ikincisi, herhangi bir Anapuri silahlı yakalanırsa o dakika öldürülecek. Hem de kendi silahıyla, zira adamlarımın silahlarına yazık olur... üçüncü olarak Albay Kedak veya onun tayin edeceği bir adam her ayın ilk günü Shwe Dagon'u teftiş edecek."

—"Ama bu mukaddes yere ihanet olur!" diye Selang Aro patladı. Gruru, aldırılmaz tavırları bırakmıştı. Nefret, yılan dili gibi çatalını çıkarmıştı. "Silahlı adamlar altın mabede bugüne kadar ayaklarını atmadılar. Kurulduğu günden bu yana asla böyle bir şey olmadı. Yüksek Buda..."

—"Yüksek Buda der ki," diye Raca sözünü kesti. "Madem ki silahlı adamlar Shwe Dagon'dan çıkıyor o halde silahlı adamlar da girebilir. Her şeyin üstünde bu benim emrimdir." —"Bu bir ihanettir!" diye Selang Aro tekrarladı. —"Bu haklıdır... Ve dördüncü olarak," Raca hiç beklenmedik bir şey yapıp Richard Marriott'a döndü ve onu göstererek, "Bu adam artık bir Tuan'dır. (Kahraman) Makassang'da şeref misafiridir. Herkesin saygısını ve benim de teşekkürlerimi kazandı. Şayet Shwe Dagon'u ziyaret eder, sizinle veya papazlarınızla herhangi bir alış veriş olursa, benim kanımdanmış gibi muamele görecektir," dedi.

Bütün kabul salonunu dolduran insanlar hayretten nefeslerini tuttular. Açıkçası Raca'dan beklenmeyen sözlerdi bunlar. Richard

üniforması içinde, kulağında küpesi ve hareketsiz bir yüzle, kendine bakan kalabalığın karşısındaydı. Sonra gözleriyle Sunara'yı aradı ve onun da kendisine baktığını gördü. Ayrıca Sunara'nın bakışlarında herkesinkinden -hayranlık, saygı ve her an her şeyi yapmağa hazır olduklarını ifade eden bakışlar- farklı bir şey daha vardı: Derin bir sıcaklık.

Ama Selang Aro, aynı fikirde değildi. "Ben bu Tuan'ı tanımıyorum," dedi. Ona takılan lakabı da yüzünü ekşiterek söylüyordu. "Makassang'ın misafiri midir? "

Raca, "Gerçekten misafirdir," diye cevapladı. "Sanırım sizin birçok arkadaşınız kendisiyle çoktan tanıştı. Gemisiyle Kara Harris'i yendi. İki gece evvel. Adı Kaptan Richard Marriott'tu r."

Selang Aro'nun uçuk yüzü tekrar Richard'a döndü, "öyle mi... Ben sayın Majestelerinin yabancılarla işbirliği yaptığını hiç bilmiyordum."

Raca'nın bakışları küçümseyiciydi. "Size söylediğim gibi, Kaptan Marriott, Makassang'da kaldığı sürece bizim şeref misafirimizdir. Bunu böylece hatırlamanızı bilhassa dilerim."

—"Daha ne kadar tarafınızdan takdis edileceğiz? "

Bu alaylı soru Richard'a sorulmuştu. O da en uygun nezaket kurallarıyla cevaplandırdı. "Yakışık aldığı sürece kalmayı

düşünüyorum."

Raca ayağa kalkarak celsenin kapandığını belirtirken Richard'a içtenlikle baktı, "içimde öyle bir umut var ki ," dedi. "Bakarsınız Kaptan Marriott gerçekten bizimle çok uzun süre de kalır."

12

Nick Garrett, "O halde para nerede? " diye sordu. "Hiç birimiz daha rengini bile görmedik. Yoksa henüz itimada lâıyk olmadık mı? "

—"Para Saray'daki odamda emniyettedir," diye Richard cevap verdi. "O bakımdan korkma."

—"Hepsini ödedi mi? "

—"Son kuruşuna kadar hem de altın olarak." Garrett, aynı kötü davranışla, "Burada, gemide olmalı," dedi. "Senin kadar biz de hak ettik, değil mi? Hissemizi almamız."

Richard kısaca, "Makassang'dan ayrılır ayrılmaz, ben paylaşacağım." dedi.

İki adam, Lucinda D.'nin güvertesinde kızgın öğle sonrası güneşinin altında ayakta duruyorlardı. Korsan gemisi hâlâ Cennetin Basamaklarına yakın bir yerde tembel tembel sallanıyordu. Geçen haftaki yerindeydi. Ama bu bir hafta içinde demiri yosun tutmuş, yelkenleri sarılmış, dümeni bağlanmıştı. Mürettebatın bir kısmı güvertede, gölgelik buldukları yerde aylak aylak uyukluyordu. Tıpkı gemi gibi Mystic'e hücum ettikleri gecedan bu yana Richard Marriott'un gemisine ilk ciddi ziyaretiydi bu. Başka zamanda olsa tayfalarında gördüğü bu gevşeklik onu hayrete düşürür hatta öfkelenmesine yol açardı ama o da epeyce değişmiş olduğundan fazla dokunmuyordu. En çok üç gün önce bile böyle bir duruma sinirlenir, etrafa küfürler savururdu.

Artık düşünceleri kara tarafına yönelmişti. Buna sebep, Güneş Sarayında kendisine verilen lüks daire ve onunla birlikte sunulan her türlü rahat değildi. Gemisindeki sert yatağı ve ter kokan adamlarıyla yaşadığı hayatı kıyaslayamıyordu bile. Aslına bakılırsa hangi akli başında adam ot minderde uyur veya yağlı paparayı günde iki öğün yerken, ipek çarşaf, dünyanın en lezzetli yemekleri ve en nadide şaraplarına değişmezdi? Eğer bu insanın rahatı seçmesi veya yumuşaması anlamına geliyorsa varsın öyle olsun... Ancak bir enayi böyle bir cenneti mecbur kalmadan bırakırdı.

Nick Garrett, aklından geçen düşünceleri okurcasına doğrudan en can alıcı soruyu sordu. Yüzü güneşten yanmıştı, yalınayaktı ve beline kadar çıplaktı.

—"Ne zaman buradan ayrılıyorz? Planımız nedir? " Richard, "Aceleye ne lüzum var," diye cevap verdi.

"Burada gayet iyiyiz işte."

Garrett kabaca, "Sen gayet iyi olabilirsiniz," dedi. "Ama bir erkek için Makassang'da yapılacak hiç bir şey yok. Paramızı alıp doğru Batavia, Singapur veya Hong-Kong'a gidelim ki eğlenip adam gibi sarf

I ıııııı/-\v

edelim." Yüzünde acı ve isteksiz bir ifade vardı; aynı tarzda elini salladı. "Bu yerin ne faydası var? Doğru dürüst bir meyhanesi bile yok. Erkekçe eğlenecek yer yok! Kadınların bir bölümü denizciler için fazla gururlu veya kocalarının karnımıza hemen saplamağa hazır . kocaman bıçaklan var. Nerede hoş karşılarırsak oraya gitmeliyiz. Bir erkek sırasında kumar oynar bütün parasını da ortaya koyar veya gönüllü bir kıza koca bir şişe şarap açar." —"Burada bize çok iyi davranıyorlar."

Nick Garrett, "Sanabelki," diye tekrarladı. "Ama adamlarımız bu yeri sevmediler, ben de öyle." Richard'a daha yakından bakıp, "Artık konuşma zamanı geldi. Yoksa Saray'da bir işler mi düşünüyorsun? " —"Bütün tasarım bir süre daha karada yaşamaktır." —"Sen şimdi bize iyilik mi yapıyorsun? " Richard gülümsedi. "Ben her zaman sizler için çok iyiydim." Ama Nick Garrett'in akli tamamen başka bir yerdedi. "Şayet burada kalıyorsak, zamanımızı çok iyi değerlendirmeliyiz. Yaşlı adam tak diye yüzbin altın dolar bize sayabiliyorsa bu demektir ki daha kendisinde binlerce mevcut. Bunu bir yerlerde saklamış olmalı. Bunu bulup çıkarmalıyız. Tabii bu arada mücevherleri de...-Devlet hazinesi hakkında konuşmayı hatırlıyor musun? " Gözleri yeniden kuşkulu kuşkulu kısıldı ve tekrar Richard'a dikkatle baktı. "Belki de sen bunun için planlar yapıyorsundur. Karada kalmanın nedeni casusluk

olmasın."

Richard, 'hayır' anlamında başını salladı. "Burada casusluk veya komplo kurmadan, yeteri kadar para elde ettik."

Nick Garrett, "Hey Tanrım!" diyerek patladı. "Bu kadar değişimezsin! Bir süre daha burada kalmaya kararlıysak neleri varsa almamız, son meteliklerine kadar. Aksini yaparsak dünyanın en aptal insanları oluruz!"

—"Bize verilen işi başardık ve bunun için de hiç küçümsenmeyecek bir ücret aldık. Raca artık dostumuzdur. Bana güveni var. Onu neden soyayım? "

—"Bugüne kadar insanları niçin soyduysan onu da aynı sebepten. Çünkü insanın gözünün kalacağı kadar parası var. Ayrıca sana güveniyorsa, bu onun için daha da kötü olmalı."

—"Ona böyle davranmam."

Nick adeta deliye döndü, omuzlarını silkerek, "Sana gerçekleri gösteremiyorum. Ama ben de burada kokuşmağa kalamam. Ayrılmamıza daha ne kadar var? "

—"En az bir hafta."

-"Bir hafta mı? Niçin bir hafta? "

—"Bütün aday görmek istiyorum. Sonra şerefime verilecek bir balo var. Ona da katılmak zorundayım. Başarımız kutlanacak."

Garrett küçük görürcesine, "Balo!" dedi. "Tanrım, belki yakında vali de olursun! Ne zamanmış bu balo? "

—"Dört gün içinde."

—"Bu dört gün içinde ben de deli evini boylarım..." Garrett'hi öfkesi tekrar kabanyordu. "Sana söylüyorum, burada aylak kalamam, hele o muazzam servet karada yatarken! Ayrıca param olup dilediğim gibi harcayacak ortam da olmazsa hiç kalamam. Tanrı adına bu delilikten uzak durmalı. Biz buraları ya soyarız ya da çekip gideriz veya her ikisini birden yaparız."

Richard, "Hiç birini yapmayacağız," dedi. "Ben ne zaman hazır olursam o vakit gideceğiz."

Nick Garrett, "Kıyamet gününe kadar burada bekleyemem," dedi. Gözleri tekrar kaydı ve büyüdü. Kuşkulan artmıştı. Sonra aniden kalçasına vurarak nasıl şimdiye kadar aklına gelmediğine şaşarcasma haykırdı:

"Tanrım! Şimdi anladım! Tevekkeli değil sen buralarda dolanmaktan memnunsun. Buna sebep kız yahu!"

13

Pek tabii ki kızdı ve Richard Marriott'da bunu çok iyi biliyordu. Ama böyle olması umurunda bile değildi. Artık bir kez aşık olmuştu. Bu deli umut ve istek azgın bir dalga gibi gelip geçiyordu, kafasından bütün düşünceleri siliyordu. Bildiği tek şey bütün düşüncesinin Sunara etrafında toplanmış olduğuydu. Aksi halde ne sarayın rahatlığı ne de başka bir şey onu asla Makassang'da alıkoyamazdı. Ancak Sunara'nın

BEYAZLI MİHRACE

145

baştan çıkarıcı güzelliği, yapısı, sesinin tatlılığı, yıllardır denizlerde çoktan unuttuğu insan yumuşaklığı ve bir kere görüp de deliye döndüğü harika göğüsleri, onu buraya bağlayabilirdi. Hâlâ her defasında ona rastladığında, konuşurlarken gözleri elbisesinin içinden göğüslerini arıyordu.

Onun bu fırtınalı hislerinden kızın haberi olup olmadığını hiç bilmiyordu. Hatta bu derece telaş içinde olduğunun bile farkında değildi belki. Bu minnacık varlık tahrik edici güzelliğiyle, hem bir asile hem de gerçek kadınlığa yakışan şekilde çekingen ve soğuktu. Ayrıca yalnız kalmaları için de hiç fırsat düşmemişti. Her defasında ya hizmetçiler, ya saray muhafızları ya babası ya da Emin Sang -ki Richard onu kıza uygun bir namzet olarak düşünüyordu- yanlarında bulunmuştu. Hiç biri olmazsa Güneş Sarayının sayısız adamlarından bir veya birkaçı devamlı çevrelerinde dolanıyordu. Richard onunla olabilmek için her türlü fırsatı kolluyordu. Kızı kendine çekecek incelikleri ve salon adabını çoktan unutmuş olması nedeniyle bu fırsatı eline geçirse bile iyi değerlendirmesine mani olacak diye korkuyordu.

Selang Aro'nun azarlandığı gün, öğleden sonra bahçede karşılaşmışlardı. Richard onu, oğlu Adam'ın saçlarını okşarken buldu. O, Adam'la oynarken Manina, oğlunun dadısı da kırmızı kenarlı başlığının altından etrafı kolaçan ediyordu. Richard, Adam'ın bu sevgi gösterisi karşısında kayıtsız kalışına bakarak onun yerinde olsaydı ne kadar heyecanlanacağını düşündü. Çocuğun gözleri merakla sarayın tavus kuşlarından birinin rengarenk açılmış sürünen kuyruğuna dalmıştı. Saçları arasında gezinen bu ince ve bronz elin farkında bile değildi.

Onlara doğru yürürken Sunara başını kaldırmış, Richard da eğilerek saygıyla selamlamıştı onu. Bu arada Sunara aceleyle elini çekti çocuğun başından. Gene de hareketleri çok sakindi.

~ 'Oğlunuz size çok benziyor, Kaptan Marriott," dedi.

Richard şaşırarak, "Öyle mi? " diye sordu. "Sayın Majestelerinin gözleri hiç şüphesiz benden çok daha iyi tahmin yapabilir. Benden fazla oğlumun..." Sözüünü tamamlayamadı. Birden ne demesi, nasıl anlatması gerektiğini bilememişti. Aralarında konuşacakları en son

146

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

147

konu bu olmalıydı ve Prenses Sunara, böyle bir meseleyi en son anlatacağı insandı.

Ama prenses tereddüt etmeksizin konuyu ele aldı. Belki de böyle davranmayı evvelden tasarlamıştı. Adam tavus kuşunun büyüüne kapılıp arkasından koşarken, Manine da çocuğu korumak için o yöne seyirtti.

Sunara fevkalâde zarif bir şekilde oturduğu çimenden kalkarak şeref hizmetçilerinden birinden eşarbnı aldı. Sonra sordu: —"Sizce oğlunuz daha fazla anneoine mi benziyor? " —"Evet, Sayın Majesteleri."

—"Bu gerçeği de ancak siz bilebilirsiniz... Dünya bir yana özel acınızı deşmek istemem, Kaptan, ama karınız bir tngiliz hanımefendisiydi, değil mi? "

—"Eh, galiba öyleydi, Sayın Majesteleri."

—"Galiba öyle miydi? " Sunara'nın güzel yüzü meraklandı. "Her halde çok iyi hatırlıyorsunuz, değil mi? "

—"Yani, Sayın Majesteleri," diye Richard içinden binlerce küfür savurarak açıklamaya başladı. "Kendisi ingiltere ile Iskoçya arasında bir sınır kasabasında doğmuş. Her iki kandan da taşıyordu." —"Ama sizin gibi o da asildi, değil mi? "

Richard zar zor, sinirli gülümsedi. "Ben asil değilim, Sayın Majesteleri," dedi.

Sunara kaşlarını çattı. "Babamın bana söylediğine göre sizin İngiltere'de doğumunuz en yüksek tabakadan... Bu hudut kasabasında doğan karınız da asil miydi? "

Biddy Booker'ın serbest halleri, gürültülü ırlanda lehçesiyle konuşuşu, dünyaya metelik vermeyisi Richard'ın gözlerinin önüne geldi. Terlemişti. Cebinden bir ipek mendil çıkararak alnını sildi. —"Bana uygun bir doğumu vardı, Sayın Majesteleri." Sunara onaylarcasına başını eğdi. "Ondan emindim... Lucinda gerçekten güzel bir isim... Çok güzel miydi? "

—"Lucinda mı dediniz Sayın Majesteleri? " Şimdi Richard'ı eskisinden kötü bir ter basmıştı. "Hiç anlamadım." —"Geminizin adıyla karınızın ismi aynı, değil mi? " —"Hayır Sayın Majesteleri." diye Richard kütük gibi bir cevap verdi.

—"Şaşılacak şey doğrusu," Prensesin sesi aniden soğumuştur. "Geminize karınızın adını koyduğunuz emindim."

—"Hayır, Sayın Majesteleri."

—"Ama İngiltere'de gelenek böyle değil midir? " —"Her zaman değil Sayın Majesteleri..."

—"Yani..." Sunara'nın yüzü öylesine şaşkın bir ifade aldı ki, Richard neredeyse dizlerine kapanıp özür dileyecekti. "Demek istiyorsunuz ki geminize başka bir kadının adını koydunuz."

—"Çok eski bir tanıdığın adını Sayın Majesteleri."

—"Çok eski bir tanıdık mı? "

—"Çok önceleri tanıdığım biri."

—"Gene bu sınır kasabasından mı? "

—"Hayır, güneydendi."

Kaşları hayli umut kırıcı çatılmıştı. "Çok gezegen birine benziyorsunuz Kaptan Marriott."

Richard ciddi bir yüzle, "Bir erkek bir kadından çok daha fazla bilmek ve gezmek zorundadır," diye ekledi.

—"Evet, ona ne şüphe," Oda hizmetçilerine işaret ederek kendisine refakat etmelerini belirtti. "Belki de bir filoya hükmetmek isterdiniz," dedi ve ne cevabını bekledi ne de veda etti, öylece uzaklaştı.

O gün onu bir daha göremedi.

Bundan başka da böyle yakın bir durum hiç olmadı. Belki de ona eziyet etmekten hoşlanmıştı. Yahut onu belirli bir mesafete tutmayı kadınca bir şekilde uygun görmüştü. Sebep ne olursa olsun bir daha kadınlar hakkında hiç soru sormadı. Daha sonraki karşılaşmalarında hep dostça davranmıştı. Birlikte çok zaman geçirdiler. Bunun da pek -azı sarayın içindeydi. Richard memleketi görmek istiyordu. O da Richard'a ülkesini göstermekten zevk duyuyordu. Makassang adasını Çepçevre dolaştılar. Bu da saraydan başlanınca tam bir günü kapsıyordu.

Ekseriye birlikte geniş arazide ata bindiler Atlan Arap karışık nefis hayvanlardı. Adımlarını gururla atarak rüzgar gibi koşuyorlardı. En sevdikleri gezi de iki saatliğine adanın güneyinde bulunan Kutar balıkçı köyüne yaptıklarıydı. Küçük, emniyetli limamıyla Cava

148

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

149

Denizine bakan tertemiz bir köydü. Her boydan prahular kum gibiydi." Ayrıca üstleri türlü renkler ve desenlerle süslü tenteli kayıklar, çok eski yağlı tik ağacından yapılmış yelkenliler koyda doluydu. Bu yağlı tik ağacını yüz yılların güneşi yakmış kavurmuş, koyu kahverengi yapmıştı, ikisi atlarından inerek yan yana bu körfeze, önlerinde uzanan okyanusa dalmışlardı. Daha doğrusu o denize bakarken Richard onu seyrediyordu. En sonunda kız bu sürekli bakışlardan kaçmak için vahşi orkideler ve deniz kabukları toplamaya karar verdi. Bir keresinde de babasının Başkenti Prahang'a gidip, Malayan, Çinli ve zenci satıcıların çeşitli mallarını satmak için haykırmaları arasında çarşığı gezmişlerdi. Bu pazarda akla ne gelirse mevcuttu. Her kalite ipek, Hint kirazları, çeşitli şekerlemeler, yağlı piringten yapılmış küçük kekler, sarı tahtalara oyulmuş çocuk oyuncakları, kadınların boyunlarına süs eşyaları, hatta prenseslere bile hitap edecek mücevherler vardı. Saray hizmetkarlarından yirmi kadarı devamlı önlerinden yürüyüp Prenses adına yol açıyorlardı. Ama onlar geçtikçe etraftan gelen sevgi ve saygı gösterileri Sunara'nın halk arasında ne çok sevildiğini anlatmağa yetiyordu. Muhafızı olmadan tek başına sokaklarda yürüse bile en ufak tatsız bir olayla karşılaşmazdı.

Richard bu görüşünü açıklayınca çok şaşırmıştı. "Başka türlü nasıl olabilir? " diye ona bakarak sormuştu.

"Burası benim babamın başkenti. Babam da müstebit bir hükümdar olmadığına göre, o da burada benim gibi korkusuz yürüyebilir. Ancak etrafına toplanacak fazla kalabalıktan ve ilgiden sıkılır. Ya da çok ısrar eden bir dilenciden rahatsız olur."

—"Ama babanızın düşmanları var. Bu düşmanlar kızı olduğunuz için sizi de hedef tutabilirler."

—"Hiç bir düşman bizi burada vurmağa cesaret edemez. Bunlar babamın kullarıdır."

—"Bu kadar sadakat şansından olmalı."

Sunara tasdik etti. Bu arada acı san renkteki kumaşı nazik ince parmaklarıyla evirip çeviriyordu. Dişsiz yaşlı satıcı tezgahın arkasında durmuş, içtenlikle ona bakıp gülümsüyordu. "Babam bunu hak etmiştir, çünkü

zamana ayak uydurmuştur. Hatta bunu müstebit hükümdarların bile yapması gerekir... Babam çok genç yaşta tahta

ç ıktığında bir hayli ürkmüş. Çünkü babamın babasından herkes fevkalade çekinir ve korkarmış. Büyükbabam, esiri masaya bir damla şarap dökse adamın başını kopartırmış... Ama bu anlattığım yetmiş-seksen yıl önce olmuş. Şimdi her şey değişti ve halk da bunu biliyor- Babam pek tabii sert idare eder ve kötülüğü, ihaneti büyükbabam gibi en zalim şekilde cezalandırır ama bunların yanı sıra insanları sever ve haklarından yanadır."

—"Onun için mi herkes size gülümsüyor? " —"Bir bakıma öyle. Bir başka sebep de siz bana niçin gülümsüyorsanız onlar da onun için gülümserler."

Richard güldü. "Neymiş o sebep, merak ettim? " dedi. —"Şayet siz bilmiyorsanız, bunu aydınlatacak en son insan ben olurum... Size de gülümsüyorlar." O sırada Richard başka şey düşündüğü için cevap vermedi. Sunara devam ediyordu: "Siz Makassang'da büyük bir kahraman olduğunuzu biliyor musunuz? Hele bilhassa bu kısımlarda? Sizin Mystic'i aldığınıza ve babamın hayatını kurtardığınıza inanıyorlar." Richard'a hayranlarını göstermek amacıyla kolunu kaldırıp çepeçevre salladı. Gerçekten de yakınlarında bulunanların Richard'a nasıl sevgi ve saygıyla eğilip gülümsediklerini görmek mümkündü, "size nasıl hayranlıkla baktıklarını görmeniz mümkün. Seslerindeki heyecanlı tonu duyuyor musunuz? Size karşı ilgisiz olsalardı sadece fisılşaşırlardı. Hele sizin hakkınızda kötü düşünelerdi tamamen sessiz dururlardı. İşte o sessizlik de dünyada duyabileceğiniz en kötü haberlere gebe olurdu. Ama şimdi bu hiç şüphesiz kahraman müziğidir."

Richard, "Beni tedirgin ediyorsunuz," dedi. "Hiç bir şeyi tek başıma yapmadım."

—"Onların öyle düşünüp inanmaları kafi. Pazaryeri dedikoduları hâlâ ülkemizde önemlidir. Eu insanlara göre artık siz yanlış bir şey yapamazsınız. Kuvvete, cesarete karşı büyük hayranlıkları vardır. Aynı şekilde babamın da. Bu yaşlı halinde hiç bir gocunma ve art düşünce olmasızın hayranlık duyar. Bu yüzden sizi dostu olarak görüyor, o kadar önem veriyor."

~"Ya siz? "

—"Ben mi? " Şaşırmıştı. Ya da öyle göründü. Belki de ona

150

BEYAZLI MİHRACE

kelimelerle bile olsa özel hayatına ilk defa bir insan bu kadar karışıyordu. Önce yüzüne sonra derhal yere baktı, sanki bu derece samimiyete hiç hazırlıklı değilmiş gibi bir hali vardı. "Sorunuzu anlayamadım."

—"Demek istemiştin ki Prenses," diye o da rahatsız bir şekilde devam etti. "Şu son günlerde sizin nezaketinizden ve bilhassa dostluğunuzdan fevkalade memnunluk duydum. Babanızın kudrete büyük hayranlığı olduğundan söz etmişsiniz." Aniden kendini köşeye sıkıştırılmış gibi hissedip buradan saçma sapan bir soru sorulmadan kaçamayacağını anlamıştı. "Sormak istediğim aslında..."

Kız onu bu sıkıntıdan kurtarmağa karar vermişti. "Babamın görüşlerini benim de paylaşıp paylaşmadığımı öğrenmek istemiştiniz, değil mi? "

—"Evet, Sayın Prenses."

—"Ben babamın kızımıyım," dedi. Ama hemen arkasından bu açıklamadan çok gururlanmasın diye ekledi. "Ama her şey bir yana siz de tamamen güçlü değilsiniz."

Richard afalladı. "Hiç bir erkek tamamen kuvvetli değildir."

—"Ben o kadar büyüterek söylememiştim..". Elindeki san kumaşı tezgaha bırakıp yaşlı kadına gülümseyerek selam verdi ve yürümeğe koyuldu.

—"Size bir ad taktıklarından haberiniz var mı? "

—"Hayır, Sayın Prenses."

—"Ben de Emin Sang'dan duydum. Kulağınızdaki küpeden ötürü. Size Picanga diyorlarmış."

—"Picanga mı? " Kelime ona hiç bir şey hatırlatmadı.

—"Hemen söylemeliyim ki kelime biraz fazla halk dilidir. Kadın-korsan anlamına gelir."

Richard, "Aman Allahım!" diye bir şey ısırmış gibi irkildi.

Sunara yere eğik göz kapakları altından Richard'a bakarak gülümsedi. "Sizi temin ederim ki Kaptan Marriott, ben kendi hesabıma böyle bir söze hiç inanmadım."

Bu konuda o günlük daha fazla bir şey söylemedi.

En uzun gezintiyi Altın Mabed'i ziyaret ettikleri gün yaptılar.

Körfezi Kraliyet mavnasıyla geçmişlerdi. Püsküllü tentenin altında

BEYAZLI MİHRACE

151

yanyana oturmuşlardı. Emin Sang'la birlikte daha birkaç kişi de onlara refakat ediyordu. Görülmeyen ve sesleri duyulmayan esirlerin çektiği muntazam küreklerle iki saatten biraz fazla bir zamanda incekleri yere ulaşmışlardı. Kavalların çaldığı müzik ve arada gelen davul sesleriyle sakin suda tatlı bir gezinti olmuştu.

Mavna onları Shrang Anapuri limanına getirmişti, önde giden saray muhafızları ellerinde mızrakları her an her şeye hazır vaziyetteydi. Adamların çok iyi yetiştirildiği ve en ufak bir olayla asla göz yaşına bakmayacakları derhal görülüyordu. Hatta fırsat düşerse hünerlerini göstermekten adeta zevk duyacak bir halleri vardı. Böylece Shwe Dagon'un çevresine geldiler. Richard, mabedin büyüklüğü karşısında hayretini gizleyemedi. Burası adeta bir siteydi, îrili ufaklı binaların çevrelediği mabedin yaprak yaprak altın kubbesi görülecek bir manzaraydı. Bu parça parça altınlar yıllar boyu sofı hacılar tarafından tamamlanmıştı. En alt basamakta başpapaz, Selang Aro tarafından karşılandılar. Başpapazın yüzündeki ekşi ifade bu karşılamayı Raca'nın emriyle mecburen yaptığını gösteriyordu.

Kısa nezaket • konuşmalarından sonra tozluklarını çıkartıp merdivenleri tırmanmağa başladılar. Yüksek bir yapıydı. Büyük bir özen ve dindarlıkla yapılmış olmasına rağmen Richard onun ihtişamı yanında bakımsızlık ve pisliğine şaşıtı. Basamaklar leş gibiydi. Her tarafta sokak köpekleri dolaşüyor, sidik kokusu nefes almayı güçleştiriyordu. Hele etrafa dağılmış dilencilerin açılan ve sadaka isteyen kuru, pis kolları insanda acımak yerine iğrenmek hissini kamçılıyordu.

Onların arkasında basamakları tırmandıkça sayısız küçük dükkanlar ortaya çıktı. Bunlar mum, davul, fener ve kağıt çiçekler satıyordu. Yani tapınmak için gerekli malzemeleri. Ayrıca bütün bu kutsal eşya satan dükkanlardan küf kokusu, para hırsı yükseliyordu.

Binanın en üst basamağında, parlayan kubbenin altında kalabalık son haddini bulmuştu. Çünkü burada sıradan Buda heykelleri duruyordu. Gülümseyen, bakan,, oturan, uzanan Buda'lar. Hepsisi de altın yapraklar, mavi mineler, yeşil mozaikler ve şeker pembesi taşlarla süslenmişti. Burası hacılar, dilencilerle dolup dolup taşıyordu. Ayrıca safran sarısı elbiseleri, gururlu bakışlarıyla her küçük mabedin

152

BEYAZLI MİHRACE

kapısı önünde ellerinde para atılan çanaklarla birer rahip durmaktaydı. Bunlar sanki sonsuza kadar böyle hazır bekliyordu. Sadaka verilince bir çan sesi duyuluyordu. İşte o anda bütün Shwe Dagon bu çan sesiyle inip çıkıyor gibiydi. Kâh derinlemesine, kâh ince, kâh gıdıklayıcı dağılan bu sesler sanki insan oğlunun cömertiğine cennetin şahit oluşuydu.

Rahiplerin bu sadakaları alırken yüzlerinde gördüğü anlamsızlığa Richard büsbütün şaşıtı. Hiç bir şey söylemiyorlar, en ufak bir his gösterisinde bulunmuyorlardı. Bu yüzlerde ne teşekkür ne de en basit bir hoşlanma belirtisi yoktu. Sanki "Cennetin anahtarı bizdedir. Sizler bize verdikçe aslında biz sizlere iyilik ve büyüklük yapmış oluyoruz, zira kurtuluş umuduyla sizler göze girmek zorundasınız." diye ilan ediyorlardı. Hatta Richard daha ileri giderek, bunlara ne kadar çok verilirse insan o kadar ezen bakışlar altında küçülür, diye düşündü. Bu duygusuz şahitlere göre büyük sadaka, büyük ihtiyaçlar, büyük günahlar karşılığında ödenenlerdi.

Kraliyet grubu Shwe Dagon'un zirvesinde kısa bir süre kaldı. Bu uzun tırmanmanın sonunda Sunara sanki liste dışı olmuş, yüzü hayli sararmıştı. Selang Aro'ya gelince, isteksiz bir şekilde yolu gösteriyor ve bir an önce bu sıkıcı ziyaretçilerden kurtulup daha yüksek ruhani işlerine dönmek istiyordu... Merdivenlerin yarısını henüz inmişlerdi ki l Sunara'nın ayağı tökezlendi, düşecekmiş gibi sendeledi. Richard derhal kolundan tutup ona destek oldu. O da ona gözlerinde minnet dolu ifadeyle baktı.

Yavaşça "Çok teşekkür ederim," dedi. "Hava çocuksıkv ve her şey yorucu...Bu yer hakkındaki düşüncenizi bana söyler misiniz? "

Onu kırmak istemeyen Richard, "Hayli ilgi çekici," diye cevap verdi. Sunara donuk donuk gülümseyerek, "Tam olarak pe düşündüğünüzü öğrenmeği tercih ederdim," dedi.

Çok yaşlı bir dilenci kadın sürünerek yanlarına doğru geldi. Vücudu tamamen şekilsiz bir hal almış olan bu yaratığın bir bacağı boynuna dolanmıştı. Yılan gibi sürünerek seyirtmiş ve Richard'dan sadaka dilenmişti. Atılan parayı alınca çevredeki tüm sesleri bastıran bir sevinç çığlığı attı. Richard böylesine iğrenç bir sese endei rastlamıştı.

I

BEY AZLİ MİHRACE

153

Richard, bir süre durakladıktan sonra, "Sevmeme imkan yok," diye ekledi. Bir ara başını kaldırıp tepesindeki müthiş haşmetli altın kubbeye baktı, güneşte görülmemiş güzellikte parlıyor ve etrafına ışıklar saçıyordu.

"Sizi temin ederim ki buranın havası çok büyük, hatta bambaşka. Bu kutsal yeri maydana getirmek için çok emek ve inanç sarf edilmiş. Ama ne yazık ki beni itiyor. Bence burada her şeyin üstünde pislik, pazarlık ve kötü niyetler yatıyor..!"

Kız tekrar gülümsedi. "Andrew Farthing gibi konuştunuz," dedi. "Burayı ilk gördüğünde babama şöyle demişti..." Aniden durdu ve yaşlı adamın tavrını ve ses tonunu taklit ederek, devam etti, "Üzülerek bildirmek zorundayım ki bizim tskoç katedrallerinde buna benzer bir şey asla olamaz."

Richard, bu söze yüksek sesle güldü, "İşte bu hususta size yemin edebilirim." dedi.

Nihayet toprak hizasına indiler, öncülük yapan Selang Aro durdu-ve Richard'a dönerek baktı. Sonra yavaş, kuru bir İngilizceyle,

—"Sizleri gezdirebildiğimiz için çok mutluyuz Kaptan," dedi.

—"Gerçekten benim için de fevkalade ilgi çekiciydi," diye Richard karşılık verdi-" Göstermiş olduğunuz nezakete teşekkür ederim."

—"Tekrar bizleri ziyarete gelerseniz bundan memnunluk duyarım ama mümkünse askerleri yanınıza almadan olsun."

Bu söze Richard cevap vermedi. Karşısındaki adamın nefretini yüzünden okumak mümkündü. Ama şimdi, meydan okumanın ne sırası ne de yeri. Aksine hafifçe eğilerek adamı selamladı ve güneşe doğru adımını atarak temiz ve hür havayı ciğerlerine doldurdu.

Dönüş yolunun bir kısmını da atla gitmeyi daha önceden kararlaştırmışlardı. Bu yüzden limanda kendilerini bekleyen tekneye varmak için atlan mabedin bu ucuna çektiler. İlk atlar Shawe Dagon'un dışında onları bekliyordu. Selang Aro'yla kısa ve ekşi yüzle vedalaştıktan sonra, önde Prenses, Richard ve Emin Sang olmak üzere oradan ayrıldılar. Takip ettikleri yol hayli sık ağaçların olduğu gölgelik ve serin bir patikaydı. Ağır ilerleyebiliyorlar ama ormanın güzelliği bu gecikmeyi hoş hale getiriyordu.

Sunara, Avrupa modasına uygun biçimde ata yan biniyordu.

154

BEYAZLI MİHRACE

Şimdi eski neşesine kavuşmuştu, epeyce keyifliydi. "Ben sayın Buda'yı bu mabedinden daha çok seviyorum." diye açıkladı. Atla ilerlerken, konuştular, güldüler, birbirlerine çiçekleri, kuşları, garip küçük hayvanları gösterdiler. Maymunların, papağanların çığlıklarının taklitlerini yaptılar. Hele ağaçların arasından süzülerek gelen güneş ışınlarıyla bu güzel tabiatın tadını çıkarabildikleri için büsbütün memnun oldular. Bu yolculuk onlar için biraz esrarengiz ve hayli büyüleyiciydi.

Bir keresinde de onların uçan tilki dedikleri yarasa sürüsüne rastlamışlardı. Kör uçuşu yapan bu kuşlar külçe gibi ağaç dallarına yığılıp geceyle birlikte gelecek kendi gündüzlerini beklemeğe koyuldular. Bir ara kestikleri kocaman tik kütüklerini fillere yüklemiş bir grup oduncuya rastladılar. Sabırlı filler, hiç bitmeyen güçleriyle bunları taşıyıp kümeliyordu. Derken bir dere geçtiler. O sırada Emin Sang, dikkat etmelerini haykırarak suyun yüzünde bir an güneşte parlayıp sönen büyük bir timsahın gri sırtını gösterdi. Sonra Kara-Dyaklarının şimdilik terk ettikleri bir konaklama evinin önünden geçtiler. Kapısında ve çevresinde sopalara dikilmiş insan kafası iskeletleri vardı. Biraz daha ilerde ise yolun üstüne kocaman bir ağaç devrilmiş ve kökleri topraktan dışarı fırlamıştı. Damar damar köklerin üstlerine en göz alıcı renkte, bayraklar ve kurdeleler asılmıştı.

Richard atını durdurdu. "Bu ne demek oluyor? " diye kuşku sordu. "Bunları kim yapmış? "

Sunara, "Ağaca tapanlar," diye omuzunun üstünden cevap verdi. Aynı anda o da atını durdurup indi. Richard da attan atlayıp onu izleyerek yanına geldi. Birlikte bu garip manzaraya doğru yürürlerken Emin Sang, yolun kenarında durmuş onlara bakıyordu. "Bir ağaç fırtınadan veya şimşekten ötürü devrilirse, tekrar canlansın diye böyle yaparlar."

Ağaca yaklaşınca durdular. Hayli yaşlı bir ağaçtı. Ama bu esrarengiz orman havasında hâlâ diriymiş gibi duruyordu. Sunara yıkılmış koca gövdenin orasına burasına sürülmüş koyu renk lekeleri göstererek,

—"Ona tekrar hayat vermek amacıyla işte böyle kan sürüp bayraklarla kurdelelerle donatıyorlar," dedi.

BEYAZLI MİHRACE

155

Richard, pek yakında duran bu ince varlıktan hayli tedirgin olmuştu. "Peki niçin böyle donatıyorlar? "

—"Ruhuna sükunet vermek için,"

—"Bir ağacın ruhu olduğuna mı inanıyorlar? "

—"Aa! Evet! Bütün ağaçların ruhu vardır. Oduncular ormanı keserken mutlaka birkaç tane sağlam ve güçlü ağacı kovulan ruhların barınmaları için alıkoyarlar. Aksi halde çıplak dünyada evsiz barksız kalmağa mahkum edilmiş olurlar."

—"Siz de buna inanıyor musunuz? "

Sunara, "Pek tabii," dedi ve yüzüne bakarak gülümsedi.

Şimdi karşılıklı birbirlerine bakıyorlardı. Emin Sang'ı unutmuşlardı. O da emir almış gibi yoldan sapmış ve gözden ka'bolmuştu. Sunara çok güzel ve ciddi. Sanki aralarında fısıldayan müziğin ahengine kapılmıştı ve bir çeşit bekleyiş içindeydi. Richard neredeyse kalbini ve hislerini açacaktı. Onu kollarına alıp aşkından söz edemeyeceğine göre yapabileceği ancak bu kadardı. Ama bu öyle bir andı ki bu tip kelimeler yersiz kaçardı. Aralarındaki sessizlik çok ciddi, yanbaşılarındaki orman, kurdelelerle donatılmış ağaç kutsalı. Böyle bir ortamda, böyle değişik ve yemyeşil bir mabette ona yeryüzü aşkından söz edemezdi.

Hayli tedirgin, "Sizin söyleyeceğiniz her şeye inanırım," dedi.

—“Öyle olması gerekir,” dedi Sunara. Sonra ağaca eğildi ve geri dönerek Richard'la birlikte atlarına doğru yürüdü.

Ama o günün gecesinde Richard ona hislerini açtı. İşte o andan itibaren Makassang'da hiç bir gün ya da o güne kadar olan yaşamı artık aynı değildi.

Güneş Sarayına döndüklerinde akşam sisi her yanı kaplamıştı. Böyle yorucu bir günden sonra erkence odalarına çekilmekten memnun olacakları sanılırdı. Ama Richard yorgun değildi, Sunara'ya da bakılırsa o da erken yatmağa niyetli görünmüyordu. Akşam yemeğini hayli neşeli yemişler, daha sonra da Raca'yla birlikte bahçedeki kameriyelerden birinde geç saatlere, ta ki ay iyice tepelerinde dopdolu yükselene kadar oturup konuşmuşlardı.

Çoğunlukla konuşan babasıydı. Raca eski günleri hatırlayıp pek Çok ilgi çekici hikaye anlattı. Onlar da onu dinlemekten

156

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

157

memnundular. Her yaşlı adam gibi Raca onlara kâh akıl almaz, kâh' rezalet yaratmış olayları tatlı bir dille ve zevkle anlatıyordu. Richard, ev sahibini özenle dinliyor ve bunun hayli imtiyazlı bir durum olduğunu hissediyordu. Kendi kendine, acaba ömründe bir daha böyle bir sohbete katılmak şansını elde edebilecek mi, diye düşünüyordu. Bir tarafında eski bir hükümdar, diğer yanında dünya güzeli bir prensesle] sihirli bir ülkede oturmak bir daha nasip olur muydu?

Raca, taa çocukluk yıllarına dönerek Makassang'da nasıl büyüdüğünü en ince ayrıntılarına kadar anlatıyordu. Babasının! hükümdarlığını, dedesi Birinci Satsang'ın nasıl titizlikle idare ettiğini,;! o devirlerdeki cezaların ne derece zalim olduğunu tatlı bir dille hikaye'? ediyordu. Richard'ın tahminine göre Raca'nın çocukluğu ve okulu; devresi modern- çağın pek başına, yani 1800 hatta 1795'e rastlıyordu. O devirlerde İngiltere kralı III. George olup devrin kahramanı Lord : Nelson'du. Ayrıca gene aynı tarihlerde İngiltere'nin can düşmanı ve bütün Avrupa'yı kasıp kavuran tek insan Napoleon'du. Şimdi öğrendiğine göre Makassang da o yıllarda hayli düzensizlik ve kargaşalık içindeymiş. Ne var ki buranın huzursuzluğu daha ziyade Doğu dünyasının açılan içinde olup Batı dünyasından çok farklıydı. Raca, "Büyükbabam," diye söze başladı. Kameriyenin orasından burasından görünen parlak yıldızlara doğru başını kaldırmıştı. "Yaşadığı süre içinde kayıtsız şartsız bir tek şeye inandı. O da ne yazık ki bu modern çağla tarihe karıştı. Ona göre bir insan hükümdar olunca diğer insanlar ona körü körüne itaat ederdi." Gece serinliğinden korusun diye dizlerine örtülen kaşmir şalı ince elleriyle düzeltti. Richard ve Sunara sanki iki çocuktular da faltaşı gibi açık gözlerle büyüklerin dünyasına girdikleri için memnun, çoktan uyumuş olmaları gereken bu saatte merakla hikayenin sonunu bekliyorlardı. "Büyükbabama göre herhangi bir insan, bir hükümdara meydan okumağa kalkarsa derhal cezalandırılmıyordu. Sebebi ne olursa olsun tartışılmazdı. Zira böyle davranmazsa içinde hırs yatan başka insanlara örnek olabileceğini düşünürdü ve buna meydan vermemek için baş kaldıranı en ağır, en zalim şekilde sustururdu. Böyle bir olay için dadımın bana anlattığı bir hikayeyi sizlere nakledeyim." Aniden sustu ve Sunara'ya doğru dönerek, "Kızım, şimdi içimden geldiği için açıkça konuşacağım ama duyacaklarının seni asla sarsmamasını dilerim," dedi.

Sunara'nın yüzü karanlıkta kalmıştı. Ay da şimdi bulutların arkasına girmişti. Ama Richard onun ses tonundan yüzünde hafif bir gülümseme olduğunu görür gibiydi. "Pek sevgili babacığım, çocukluğumun ya da toyluğumun yanı sıra ben de bir kadını, anlatılacak olaylara karşı koyacak gücüm ve yeteneğim vardır. Sizden, daha fazla eziyet etmeden devam etmenizi rica ederim."

—“Çok güzel... Hükümdarlığının ilk zamanlarında -hikaye böyle başlar- büyükbabam hayatına kasteden bir komployu öğrenir. Hâlâ bugün de bizim başlıca düşmanımız olmaya devam eden Kara-Dyak'ları sülâlesinden Costafaga isminde bir prens bu tertibi düzenlemiştir. Belki de günümüze kadar süren düşmanlığın esas sebebi de bu olaydır... Bildiğiniz gibi Kara-Dyak'lar yamyamdırlar. Ayrıca bunların bu töreleri için garip bir büzme tarzları vardır, önce kafatasını bozmadan ustalıklı çıkarırlar sonra geriye kalan et kısmını birtakım merhem ve sularla çok küçük bir hale gelene kadar bekletirler. İşte Prens Costafaga, büyükbabam aleyhine hazırladığı tertipten ötürü yakalanıp huzura getirilince, o da kendisine en yerinde cezanın kendi kabile törelerince yaptıklarının prene ugulamak olduğuna karar vermiş. Yani kısacası gözü dönerek, hırsıyla Prens Costafaga'yı büzştürüp, küçültmeğe mahkum etmiş. Ayrıca büyükbabam daha uzun vadeli bir ölüm istediğinden pek tabii önce Prens , kafasından işe başlamamış. Onun asıl istediği, prensin küçültülüp minicik bir yaratık haline getirilmesi ve bu durumda canlı kalmasını temin etmiş." Raca'nın sesi çok sakindi ama gece karanlığında korku salan bir hortlağın incecik sesi gibiydi. "O halde vücudun başka kısımlarıyla işe başlamak gerekiyordu... Böylece Prens özel doktorunu da saraya getirtmiş. O dolitor da Kara-Dyak'larının Kraliyet kafa-küçültücüsüyümüş. Kendine Prens öldüğü gün onun da öldürüleceğini bildirmişler. Doktor da yaşamayı seven bir adammış... Önce büyük bir titizlikle Prens sağ kolunun ve e'min

kemiklerini çıkarmış. Sonra eti o rezil ve iğrenç usulleriyle özdürmeğe bırakmış. Bir ayda kol yarısına kadar çekmiş, üç ay 'Cinde üçte bir olmuş. Derken aynı işlemi sol koluna uygulamış. Daha

158

BEYAZLI MiHRACE

sonra da her iki bacağına. Hiç yanlış yapmaksızın görevini yürütmüş. Prens bilinci yerinde kalmış. Bu durum tam üç yıl sürmüştü. Üç yılın sonunda Prens Costafaga işler acısı bir görünümdeymiş. Vücudu normal ölçülerinde bırakılıp kolları ve bacakları yirmi beş, santim yapmışlar. Yeni doğmuş bir bebeğinki kadar Ayrıca kollar ve bacaklar biçimlerinden hiç bir şey kaybetmemiş, hatta zorlanırsa hafifçe sallayabiliyormuş bile." Raca, dinleyicilerine biraz nefes almaları ve duyduklarını hazmetmeleri için ara verdi. Richard Marriott, midesinde garip bir bulantı hissetti. Ama ay ışığında görebildiği kadarıyla Sunara'nın yüzü pek değişmemiş gibiydi. Acaba bu hikaye onu hiç mi etkilemedi, diye Richard düşündü. Yoksa o da kalben bu derece zalim ve acımasız olabilir miydi? Uyumadan evvel masal dinleyen bir çocuk gibiydi... Sonra birden durumu kavradı. Gerçekten ona bu anlatılan, bir masaldan farksızdı. Görmediği, yaşamadığı için doğru olmaktan çok uzaktı. Sadece babasından duyduğu kelimeler gerçektir. Kelimeler ise hiç bir zaman acıyla kıvranan bedeninin yürekler paralayıcı çığlıklarını duyuracak güçte canlı bir tablo çizemezdi.

Raca, sözlerine devam edince Richard düşüncelerden sıyrıldı. "İşte, böyle Kara-Dyak'larının koca Prensi Costafaga, hazırladığı komplo kadar küçük, aciz ve işe yaramaz hale getirilip bütün Makassang'da ibret için dolaştırılarak gösterildi... Hatta dolaştıkça söylev vermeğe mecbur edildi. Onu o halde gören halk da önlerindeki bu akıl almaz yaratığa gülsünler mi yoksa acısınlar mı bilemediler. Yalnızca kesin olan tek şey, bu olaydan sonra dedemin uzun hükümdarlığı süresinde bir daha asla ona baş kaldıran olmadı."

Richard, "Peki Prens'e ne oldu? O garip mahluk nasıl öldü sonunda?" diye sordu.

Raca, "Görevi bittiği gün öldü," diye cevap verdi. "Büyükbabam asla affetmeyen bir insan olduğu kadar da meraklıydı. Prensi bütün adayı dolaştırdıktan sonra tekrar Saraya getirtip, bu defa doktora aynı işlemi bele kadar tatbik etmesini emretti. Prens erkekliğiyle pek gururlanan bir kişi olduğundan bu da büyükbabama ayrıca bir zevk vermişti. Tabii bu tatbikattan kısa bir süre sonra Prens bilincini yitirdi. Ve nihayet beklenen son gelip çattı, öldü."

BEYAZLI MiHRACE

159

"Ya doktor ne oldu?"

Raca, "O da öldü." dedi. "Büyükbabam sözüne sadık bir insandı. Doktora ölüm hükmü verilince, sanatını kendi üzerinde de tatbik edip daha uzun yaşaması da teklif edildi ama o bunu kabul etmeyip zehir içmeyi tercih etti."

Raca bu korkunç hikayeyi alışlagelen ses tonuyla başladığı gibi bitirdi. Sadece şunu ilave etti.

"Çocukluğumda dadım beni hep böyle hikayelerle uyuturdu. " Sonra hafifçe iki elini çırpıp uşağına işaret etti. "Bir bardak şarap." Şarap gelince de hepsine servis yapılıncaya kadar Richard konuşmadı. O da galiba Sunara gibi düşünmeğe başlamıştı. Yani bu hikayeler gerçek olmaktan ziyade geçmişin kötü anılarıydı. Bunun doğruluğu artık önemini kaybetmişti.

— "Sayın Majestelerinin kayda değer bir hafızası var... Ama şimdi sanırım ki bu güzel ülkede daha mutlu olaylar kötülerin yerini almış durumda. Zamanla her şey değişti değil mi? Zalim kan artık daha ince akıyor ve yerini daha değerli işlere terk ediyor. Artık ondokuzuncu asırda yaşıyoruz. Eminim mesela, babanız, hiç bir zaman..." Babasını çok *even ve sayan Raca'yı incitmemek için en doğru kelimeyi aramak üzere bir an durakladı, "bu kadar kararlı bir hükümdar olmamıştır, değil mi?" diye sordu.

Raca, "Hiç bir şekilde," diye tasdik etti. "Pek tabii sırasında o da ani öfkeye kapılan bir idareciydi. Mesela, bir gün Kraliyet mavnasında bir esirin elini küreklerin üstünde dinlenirken gördüğü için bir vuruşta ellerini kopartmış. İşinin aceleliği ve esirin görevinden kaçması evvelce söylediğim gibi onu ani bir öfkeye sevk etmişti. Zalim ruhlu bir insan hiç değildi. Ben ondan çok daha yumuşak oldum. Hele kızıma gelince..." Sunara'ya doğru hafifçe bir el işareti yaparak devam etti. "O tamamen nazik bir insanın örneğidir. Yalnız hemen şunu da belirtmem yerinde olur ki babamın hükümdarlığı hep ülkemizi elde etmeye çalışanlarla savaşarak geçti. Bundan otuz kırk yıl önce yamyamlar da başlı başına bir sorundu. Ayrıca adanın zenginliği, yakutların bolluğu bütün yabancıları ve maceraperestleri buraya Çekiyordu. Burası her korsana çabuk zengin olması için ideal bir yerdi. Hele tüccarlar bu yakutlara korsanlardan çok deli oluyorlardı. Diğer ülkelerden de - arasında sizinki de olmak şartıyla- hepsi buraya

160

BEYAZLI MiHRACE

göz dikmişti. Kısacası, çeşitli insanlar Makassang'ın zenginliklerini kendi kasalarına aktarmağı iyice akıllarına koymuşlardı."

Richard, "Ben hiç işitmedim," dedi.

Raca, "Duymamanıza sebep belki de bütün saldırıların topyekün püskürtülmeleridir." dedi. Sonra hemen elini kaldırarak dostça devam etti. "Sakin yanlış anlamayım niyetim asla hakaret etmek değildi. Zaten sizin ülkenizin durumu başka. Andrew Farthing'in bana anlattığına göre sizde savaş ön plana alınmamış. Tesadüfen veya daha ziyade politikayla fethedip sonradan ölümün pençesi gibi kanına girip sömürürmüş...Benim sözünü ettiğim ülkelerin başında Hollanda gelir ve onunla zor dönemlerimiz olmuştur." Richard gülümsedi, "Onu da duymadım," dedi.

—"Hollandalıların artık bu saldırıdan söz edecek halleri kalmamıştır...Hollandalıların buraya sayısız teşebbüsleri oldu. Hele bir seferinde, babamın hükümdarlığının yarısında, son bir defa hayli kararlı genç bir komutan buralara gelip civardaki bütün adalar kendi ülkelerine tabi olurken Makassang'ın bu durumdan kendini nasıl uzak tutabildiğini sordu."

Richard tekrar gülümsedi. Makassang'ın kurtuluşuyla ilgili bu hikayeden memnun olmuşa benziyordu. "Peki bu pek kararlı komutana ne oldu? "

Raca, "Babam onu huzuruna kabul etti," diye çok şaşırtıcı bir cevap verdi. "O sırada Kraliyet muhafız taburu bulaşıcı bir hastalık geçiriyordu. Savaşa hazır değildi. Babamın vakit kazanması gerekiyordu. İşte o zaman saçma öfkeye kapılmamasını bildi... Hollandalıyı kabul ve misafir etti. Gerçekten fevkalade iyi planlanmış bir tertipti. Hiç hatasız bir oldu bitti. En iyi silahlarla donatılmış kuvvetli bir savaş gemisine ve askerlere ilaveten, ev yapmak için marangozlar, bahçe tanzimi için bahçıvanlar, bankacılar ve nesil üretmek için kadınlarla çocuklar, tıpkı sizin gibi Kaptan Marriott, onlar da aynı körfeze gelip demirlediler. Kumandanları karaya çıkarken kuvvet gösterisinde bulunup bir nevi gözdağı vermek için toplar patlattılar. Sonra kumandan babamın huzuruna çıkıp, "Bundan böyle artık ülkenizin yöneticisi benim," dedi."

Sonra Raca devamla, "Babam hepsini büyük bir acıyla misafir etti.

BEYAZLI MiHRACE

161

Gene aynı üzüntüyle, demirledikleri körfezin hiç iyi bir yer olmadığını dibinin bataklık olması yüzünden cezir zamanı hayli tehlike olabileceğini çaresizlik içinde söyledi. Shwe Dagon'un batısında bulunan koyun, yani orman tarafında olanın çok daha emin olduğunu belirterek sözlerini tamamladı." Raca bunları anlatırken hayatından pek memnun olup adeta eğleniyordu. "Sonraki demirledikleri koyda artık felaketler birbirini kovaladı. Hollandalılar kuş gibi tuzağa düşmüşlerdi. Babamın tavsiye ettiği koy adanın en korkunç ve asla sağ çıkılmayan ormanının ağzındaydı. En fazla bir yıl içinde başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere Hollandalı grubun yarısı yok oldu. Türlü bulaşıcı hastalıktan ve bakımsızlıktan, karaya çıkmağı yeltenince timsahlar, yılanlar hatta iç taraflarda ender rastlanan kaplanlardan kurtulamadılar.. Başlarına gelmedik felaket kalmadı. Nihayet Hollanda sefer heyeti gemisinin halatı müthiş bir fırtına sonunda kopunca gemi çaresiz karaya vurdu ve parçalandı. Artık yapacak bir şeyleri ve yardım isteyecek halleri kalmamıştı. Bahara doğru başka bir Hollanda gemisi onları kurtarmağa geldiyse de en yüksek sayıda savaş prahu'lan karınca gibi çevresine üşüşüp tek bir Hollandalı denizci kalmamacasına mahvettiler. Böylece bu olayı anlatacak veya bu haberi götürecek bir adam bile yaşatmadılar."

Richard, "Böyle bir sefer heyeti için yüreğim kan ağlıyor," diye neşeyle alay etti. Şarabından bir yudum içip büsbütün keyiflendi. Makassang hakkında pek korkulu haberler işitmişti ama şimdi burada dostluk içinde aynı yerin kahramanlıklarını dinlemek de apayrı bir zevkti. "Peki nasıl sonuçlandı? "

Raca, "Zalimce sonuçlandı ama hak da yerini buldu," diye cevap verdi. "Gayrimeşru yollarla saltanatı elde etmeğe kalkışan bu insanlar onlara ait olmayan bir şeyi çalmağa gelmişlerdi. Şayet başarmış olsalardı, hepimizin kanını son damlasına kadar içerlerdi. Ama elde etmek pek kolay olmadı... Derken koca Hollanda sefer heyetinden geriye sadece bir avuç erkek bir kadın ve bir düzine de çocuk kaldı. Büyükle çocukların güçleri eşitti. Hepsi hastalıktan zayıflamış, korkuluğa dönmüşlerdi. Yan yanya açtılar ve kurtulmak için sürekli dua ediyorlardı. İşte tam bu sırada Kraliyet Muhafız Taburu harekete 8eQti. Eski güçlerini elde etmelerini sağladı, karınları doydu ve

162

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

163

silahlanmalarına izin verildi... Hollandalıların bulunduğu yeri ablukaya! aldılar. Onlar günden güne güçlendikçe bizimkiler de çemberi gittikçe daralttılar. Tabii bir gün önlerinde bizim pırl pırl parlayan mızraklarımızdan başka birşey göremeyecek kadar... Mızraklarının uçları ölüm saçıyordu."

Richard bekledi. Böyle bir hikayenin tek bir sonucu olabilirdi. O da en zalim şekilde öldürülmeleriydi. Richard eski neşesini kaybetmişti. Bu hikaye de Prens Costafaga olayının bir başka tiirlüsüydü. Aynı vahşi, insafsız kan devam ediyordu. Aynı intikam hırsı ve insan hayatının hiçe sayılışı. Hollandalılar saldırmakla pek tabii haksız ve yanlış davranmışlardı. Ama bu haksızlığı göstermek için mutlaka daha insani usulleri, yenmenin daha az korkunç yolları bulunurdu. Ya da bütün bu Uzakdoğu denizleri aynı hastalığa mı tutulmuş, aynı

kötülüğü mü yaşıyordu? Yoksa bu köksüzlük bu alçaklık kendisinin de şu son on yıldır bu denizlerde yaptığı işlerden dolayı mı doğuyordu? Belki de Kraliyet Muhafız Taburunu suçlaması yanlıştı. Hele daha birkaç gün önce eski bir kin için kendisi de hileyle Mystic'in üstüne saldırmış ve onu mahvetmişken şimdi başka birini suçlaması doğru muydu?

Raca, belki de Richard'ın aklından geçenleri hissettiği için tekrar konuşmağa başlamış ve hikayenin sonunu çarçabuk bağlamıştı. Ne var ki en mantık dışı bir insan bile buna başka türlü bir sonuç düşünemezken Raca olmayacak bir şey söylemişti.

—"İşin aslında Kraliyet Muhafız Taburu hiç bir zaman bu insanları öldürmedi. Yani mızraklarıyla. Belki zaferlerinin tam tadına varmak için oyunun sonuna kadar gitmişler ve onları iyice sıkıştırmaktan zevk almışlardı. Ama bir sabah vakti bir de uyandılar ki o insanların hiç birinden iz bile kalmamış. Ne adam, ne kadın, ne de tek çocuk... Kumda birkaç ayak izine rastlamışlarsa da canlı kimseyi görememişlerdi... Hâlâ daha ülkemin insanları bu yok oluşu sihirli bir olay olarak hatırlar ve anlatır. Ama tabii gerçek bundan çok daha basittir."

Richard, "Nedir o gerçek? " diye sordu.

Raca, "Yüzmeğe karar verdiler," diye cevap verdi. "Eminim Hollandaya geri dönmek için yüzmeğe kalktılar. Ama tabii oraya

varamadıklarına dair her türlü bahse girerim."

Şimdi etrafa bir sessizlik çöktü. Hikaye sona ermişti. En son Hollandalı sansın çocuk da sulara gömülüp boğulmuştu. Ama Richard'ın dikkatini başka bir şey çekti. Bütün bu zaman zarfında Sunara ağzını açıp tek kelime söylememişti. Babası Prens Costafaga olayını anlatmağa başladığından bu yana hiç sesi duyulmamıştı. Deniz tarafına bakarak sessiz sessiz oturmuştu. Richard onun aklından ne geçtiğini anlayamıyordu. Hatta tahmin bile edemiyordu. Belki bütün bunlardan bir nevi gurur bile duyuyordu. Ne de olsa bu anlatılanlar kendi kanından ve kendi tarzlarında birtakım kahramanlık olaylarıydı. Ya da bu denli zalimliğin mirasçısı olmaktan utanç duyuyordu. Belki de bunların hiç biri olmayıp, aşkı, güzel kokulan ve halis ipeklilerin canım renklerini düşünüyordu... Raca'ya bir cevap vermekten ziyade Sunara'yı tahrik etmek amacıyla söze başladı, —"Böylece Makassang'ın bütün düşmanları mahvoldular... Ama şunu da unutmamak gerekir ki burada saldıranlara cazip gelen pek çok şey mevcut. Yüzde yüz suçlanmayacak kadar bu ada tahrik edici. Çok güzel ve çekici bir ülke. Bir o kadar da zengin."

Gerçekten de ona cevap veren Sunara oldu. Bir odadan diğerine geçer gibi sessizliğin içinden usulca konuşmağa başladı, ama söylediği sözler ne Richard'a bir cevaptı ne beklediği türden bir konuşmaydı, önce hiç bir şey anlamadı.

—"Siz bizim zenginliklerimizi görmediniz değil mi?" diye yavaşça sordu.

Seçtiği kelimelerden Richard'ın kafası karıştı. "Makassang'ın hemen her tarafını gördüm." diye duraklayarak cevap verdi. "Hatta siz Sayın Majesteleri bana bu hususta hayli yardımcı olmuştunuz..."

—"Zenginliklerimizi görmediniz değil mi? " diye birinci kelimeye iyice basarak tekrar etti. "Herkesin bildiği bir şey vardır. Makassang'ın bir devlet hazinesinin varlığı. Bu bir masal değildir. Şayet bu tip Şeylere merakınız varsa.." Sesinde en ufak bir kırıcılık yoktu. "Seve size Güneş Sarayının mücevher lahidini gösterebilirim."

Richard, "Bu bana şereften bile öte olur," dedi.

~"Babamın izniyle."

Richard büsbütün şaşırıldı. Ama Raca hiç şaşırılmamıştı. Kızıyla bir
164.

BEYAZLI MİHRACE

an birbirlerine bakıştırlarsa da Richard bu konunun daha evvel aralarında konuşulup kararlaştırıldığına emindi. Ona Makassang'm devlet hazinesini göstermeği uygun bulmuşlardı. Onu bunu nezaketen teklif etmiyorlardı. Aslında Richard'ın bu ziyareti hiç izin almadan, daha kötüsü gizliden yapmağa niyet etmesine ramak kalmıştı. Halbuki şimdi serbestçe ona çok yakın bir dostmuş gibi teklif geliyordu. Çalan çırpın korsanın ta kendisine... Şaşkınlık ve karışıklık içinde yüzerken ; Raca'nın cevabını güçlükle işitebildi.

—"izin vermekten mutluluk duyarım."

Sunara, "Teşekkür ederim.." deyip Richard'a döndü. "Uykunuz geldi mi? "

—"Hayır Sayın Majesteleri."

—"O halde şimdi gidebiliriz," Kalktı. Bir mücevher kadar ufak, * dişi geyik kadar zarıftı. Yıldızlı gökyüzünün ışığında güzelliği sisli bir havada mum alevi gibiydi. "Bizimle birlikte gelecek misiniz baba? "

Raca, "Zannetmiyorum," diye cevap verdi. "Çok konuştum. Yaşlı bir insan için uyku zamanı geldi." Ama uykulu ve yorgun olmaktan çok uzak görünüyordu. Her ikisine de canlı gözlerle bakıyordu. "Sunara bana iyi geceler dileyebilirsin...Uşaklar sizin için meşaleleri yakar... Labirentte yolunuzu kaybetmeyin."

Sunara, "Şayet sabaha kadar dönemezsek iütf'ü; bize yol gösterici yollayınız," diye hafifçe söyledi.

Raca, "Saai tam onda size yol göstericileri yollarım," diye gizli bir alayla cevap verdi.

Yalnız ikisi uşakların getirdikleri meşaleleri tutarak bir sürü basamakların başında bir an durup gerekli bir iki kelimenin dışında bir şey konuşmadılar. Basamaklar tamamen toprağın altına iniyordu. Böylece sanki ikisi için öze! bir dünya başlamak üzereydi.

Sonra, "Babamın bize anlattığı hikayeler beni hiç ilgilendirmez," dedi Sunara. "Babam yaşlı'bir adamdır ve kendisini çok severim. Ama anlattıkları ne yazık ki kötü geçmişimize aittir."

Richard, "Sizinle aynı fikirdeyim," derken tamamen doğruyu söylüyordu. "Hayatta savaştan ve kinden öte pek çok şey var."

—"Sizin hayatınız için de mi? "

—"Benim hayatım artık değişti."

BEYAZLI MiHRACE

165

Başını onaylar gibi eğdi. "tşte bu yüzden ben de size devlet hazinesini gösteriyorum."

Böylece bildikleri dünyadan hiç tatmadıkları başka bir dünyaya geçmek üzere birlikte adımlarını attılar.

Onu takip ederek taş basamaklardan indikçe, Richard'ı elinde olmayan müthiş bir heyecan kaplamıştı.

Meşalelerin alevi yarı karanlık duvarlara dev gölgeler düşürüyordu. İlk defa olarak, hiç alışagelmemiş, düşünülmemiş bir ortamda yalnızdılar. Bunun sebebini Richard hâlâ anlamamıştı. Ancak, bundan iki üç hafta evvel karaya ayak basan bu adamın ne kadar değiştiğini anlamak için bu yolu seçip Makassang'm hazinesini göstermeğe karar vermiş olabiliyorlardı.

Geçmişini biliyordu, bilmese bile tahmin edebilirdi. Ona, çıkarıcı demişti ve o sözü kullandığı zaman Richard aynen öyleydi. Ayrıca bakış, kılığı, gemisi, savaş manevrası her şey, onun nasıl bir insan olduğunu, daha Makassang'a ayağını attığı anda belirtmişti. Kızın bunu bilmemesine imkan yoktu. Bütün bunlara rağmen ona hazineyi gösteriyordu... Bir delilik miydi? Yoksa akıl almaz bir saflık mıydı? Yoksa şeref yoklamasından mı geçiyordu. Aşk olabilir miydi? Veya bunlar hiç biri olmayıp sadece bu dolu günü tam doruğuna çıkarmak amacıyla bambaşka bir heyecan vermek için mi yapılmıştı?

Bütün bunları düşünürken döne döne, merdivenleri tek tek iniyorlardı. Ama birkaç dakika sonra kafasındaki bütün sorular silindi. Zira Sunara ona gayet garip bir manzara göstermişti.

Basamakların bitiminde taştan bir sahanlığa gelmişlerdi. Buranın hiç süsü yoktu. Tam karşılarında hiç cilasız tik ağacından yapılmış ve sadece mandalla kapatılmış ve çivilerle süslenmiş alelade bir kapı duruyordu.

Menteşelerine dayanmış kocaman, ağır bir kapıydı. Önünde hiç muhafız olmaması Richard'ı hayli şaşırttı.

Sonra Sunara'nın işaretini üstüne mandalı kaldırıp kapıyı itti. Kapının ağırlığı ve gıcırdaması arasında merakla Sunara'ya sordu.

~"Sizin hazineniz böyle kiltsiz ve açık mıdır? Hırsızların gelmesinden korkmaz mısınız? "

Tamamen saçma bir şey sormuş gibi Sunara başını salladı. Bunlar Kraliyet Mücevherleridir," diye cevap verdi. "Gelenek olarak kutsaldır. Ayrıca binanın korunması da bir şeref meselesidir.

166

BEYAZLI MiHRACE

Hiç kimse hatta saray h i zmetçisi bile buraya kadar gelemeyiz. Temizlemek için gelirler ve ancak uzun süpürgelerle uzanarak örümceklerini filan alırlar. Saraydan herhangi bir insan şayet buradan birşey çalacak olursa linç edilir."

—"Ya gizlice yaparlarsa."

—"Burayı gözetleyen gözler vardır."

Anlamadığı halde soruşturmayı kesti. Her ne kadar hazinenin kendine göre bir üslûpla korunduğunu anlatmak istemişse de her halde bu yol pek isabetli sayılmazdı. Bir adam basamakların daha başına gelmeden mutlaka Güneş Sarayından fark edilir demek istiyordu. Ama neyse neydi ve şimdi Richard bunun üstünde hiç durmuyordu. Richard'in emin elleri altında kapı sonuna kadar açıldı. Onun gayretini izleyen Sunara yanına geldi ve eşikten beraberce geçtiler.

Lahit o derece büyüktü ki alev alev yanan meşaleleri kapkara gecede mum ışığı gibi kalıyordu. Ama lahidin çepçevre aynalı duvarlarında başka bir sürü meşaleler yanmaktaydı. Hepsini geçtiler geçtiler ve nihayet rüya gibi hazine dairesi binlerce ışıkla karanlığın içinde karşılıklarına çıkıverdi.

Richard son on yıl içinde nice mücevher ve zenginlikler görmüştü. Ama şimdi gözleri önüne serilen manzara karşısında şaşkınlıktan nefesi kesildi. Bunun bambaşka, barbarca bir ihtişamı vardı. Böylesine bugüne kadar şahit olmamıştı. Hatta düşünemezdi bile. Sıra sıra sayısız çekmeceler her biri açık olmak şartıyla içleri akıl almaz altın süs eşyalarıyla dolup taşıyordu. Hepsi meşalelerin ışığında soluk soluk parlıyordu. Som altından yapılmış bir sürü eşya gördü. Bunları birkaçı bite herhangi bir sarayda veya büyük mabette göz alıcı olurdu. Tepeler halinde altın çubuklar vardı. Bir görüşte derhal tanıdığı ingiliz, Hollanda, İspanyol, daha az bildiği altın paralar... Portekiz, Fransız liraları, hatta eski Roma paraları. Sunara'nın rastgele açtığı antika demir kutularda çakıltaşı gibi yakutlar, sarı elmaslar, günbatımında, deniz yeşili renkte zümrütler vardı. Harika ipek

kumaşlar, İran işi üstlerinde savaş öyküleri anlatan halılar gördü. Venüs'ün bronzdan yapılmış, gümüş kanatlı, yüzlerce elmasla bezenmiş heykeli duruyordu.

Sanki yedi denizler asırlardır usanmadan bütün zenginlikleri
BEYAZLI MİHRACE

167

buraya taşımıştı.

Richard neredeyse kendini kaybedecekti. Raftan rafa, çekmecedan çekmeceye koşuyor birini bırakıp diğerini inceliyordu. Altın çubuklardan gümüş kutulara ellerini daldırıp yakut tanelerini avuçluyor ve parmakları arasından ateş sıvısı gibi akışına bakıyordu. Mavi-beyaz bir pırlantayı ışığa tutuyor, ta ki gözleri kamaşana kadar bakıyordu. Sunara ise mücevherden ziyade Richard'ı izliyordu. Yüzü her zamanki gibi ciddi ve asıktı. Ama gözlerinde muzip bir ışık yanıp sönüyordu. Korsan'ın oradan oraya sıçrayıp deliye döndüğü bu zenginlik karşısında içten içe eğleniyordu. Bu garip günün sonunda, ona, bundan daha garip bir manzara gösteremezdi. Yıllar yılı peşinde koştuğu, uğruna nice adamlar öldürdüğü bu zenginlik, kiltsiz küreksiz ve paha biçilmez şekilde önünde seriliydi.

İşlenmemiş bir zümrüt yığınını incelerken döndü ve Sunara'nın bakışlarını yakaladı.

—“Ama bütün bunlar mucize gibi bir şey, akıl almıyor!” diye hayretini belirtti. Sesi ve hareketleri küçük bir oğlan çocuğunun şaşkınlığını almıştı. “Böyle bir şey ömrümde görmedim. Ayrıca dünyada bir eşine daha sanmam ki rastlansın! Bunca mücevher nereden geldi?”

Sunara, “Biz hep savaşan bir milletiz,” diye cevap verdi. “Savaşçılar, korsanlar, gemi kazazedeleri... Ama mücevherlerin çoğu adanın kuzeyinden gelmez. Kendi madenlerimizden. Buralarda çalışan insanlar Makassang Raca'sından özel imtiyazlıdır. Paralara gelince, gördüğünüz gibi çeşitli ülkelerdendir. Sonra tarihin başından beri bu sulara gemiler mücevher taşır. Eh bunların hepsi de sağ salim gidecekleri yere varmadılar,” Gülümsedi. Meşale ışığında çok güzel görünüyordu. Richard bir kere daha yalnız olduklarını hatırlayıp tedirgin oldu. Vakit gece yarısını geçmişti ve ikisi baş başa bu lahidin içindeydiler. “Ama tabii size mücevher yüklü bir gemiye ne olabileceğini öğretmeye veya anlatmaya gerek yoktur.”

Richard tam cevap vermeğe hazırlanırken gözleri çok garip bir nesneye takıldı. Bu belki de bütün çevrede şimdiye kadar gördüğü en tuhaf şeydi. Ortaçağa ait eski, tozlu bir zırhtı. Köşede terk edilmiş ve Unutulmuş olarak ayakta duruyordu. Richard yaklaşınca şaşkınlığı

168

BEYAZLI MİHRACE

büsbütün arttı. Zırhın üstündeki süsler ve desenler babasının kitaplığındaki resimlerin aynıydı. Daha yakından inceleyince yanılmasına imkan kalmadı. Hele kırmızının üstünde altından üç arslanlı armayı görünce büyük bir heyecanla haykırdı:

—“Bunlar Tudor askerleri!” dedi. “Kraliçemiz Elizabeth'in adamları!”

Sunara yaklaşarak onunla birlikte soluk armayı inceledi. “Siz de biliyor muydunuz? Bize de Andrew Farthing söyleyene kadar haberimiz yoktu. Dünya turuna çıkmış bir gemiden kalmadır.”

—“Bir gemiden mi?”

—“Bu turu yapmak isteyen ilk İngiliz gemisi.”

—“Ama bunun bir tek açıklaması vardır. Bu gemi Sir Francis Drake'nin gemisidir, askerler de onun askerleri.”
-“Olabilir.”

Richard, “Eminim!” diye haykırdı. Çılgılığı ve sesi derin hislerini açıklıyordu. “Büyük Armada'yla savaşa tutuşmadan evvel Sir Francis Drake dünya turuna çıkmıştı. 1580'de yani üç yüz yıl evvel. Bu civarda birtakım yerlerde takıldıklarını duymuştum. Baharat Adalarında, Moluccas'da. Bu asker ya gemide öldü ya da öldürülmüş olmalı. Gerçek bir maceraperestmiş...” Richard hâlâ köşesinde soluk ve tozlanmış duran eski zırhlıya yarı hayranlıkla bakıyordu. “Görünüşe göre ufak tefek bir adammış... İyi şekilde ölmüş olmasını isterdim.”

Sunara, “Babam onun kafatasından içkisini içer,” dedi.

Richard ona baktı. Gayet rahat ve aldırılmaz bir tavırla konuşuyordu. Sanki önemsenecek bir mesele değilmiş gibi. Ama Richard elinde olmadan kendisinin de aynı kafatasından içki içtiğini bir türlü unutamiyordu. Bu geleneksel çanağın hangi soluk hortlaktan meydana geldiğini kafasından silemiyordu. O kafatası çanağı Drake'in kendi adamlarından birinindi ve Richard da bunu şimdi öğrenmişti... Elini uzatıp zırha ciokundu, ondan adeta af dilercesine konuştu.

—“Ne yapalım, Tanrı günahlarını affetsin.”

Sunara dönerek yanan meşalelerden birini aldı. “Başka bir oda daha var,” dedi. Konuşurken sesinde ani bir telaş ve değişik bir anlam hissediliyordu.

BEYAZLI MİHRACE

169

Yolu gösterirken mücevherlerle dolu çekmeceleri, kutuları geçtiler. Lahitin en ucunda giriş kapısının tam karşısındaki duvarda bir kemer vardı. Bu kemerin altından geçerken meşalelerin ışığı, ateş gibi birtakım ufak nesnelere üstüne düştü. Küme küme beyazlığın içinde topluluğuna başlan gibi birşeyler parlıyordu. Bunlar karanlığın içinde çift çift gözlerdi. Işık çoğaldıkça Richard hayretle bunların sahiden cansız gözler olduklarını gördü. Yan yana sıralanmışlar ve gelenlere yabancı yabancı bakıyorlardı. Beyaz kümeler birer kafatası olup göz yuvarlarına da yakutlar kakılmıştı. Sunara meşalesini kenara koydu. Sonra kafataslarına yaklaşip iyice eğilerek selamladı. Onlar da ona bitip tükenmeye^, hiç kırılmayan ve görmeyen gözleriyle baktılar, tekrar baktılar Richard istemeden titredi. Bakışlarını başka yana çevirdi. Bir gün içinde yeteri kadar garip ölü hikayeleri dinlemiş ve acayip durumlarla karşılaşmıştı. Odaya bakınca buranın aslında küçük bir yer olduğunu ve başlıca üç şey olduğunu fark etti. Sıralar dolusu kafatasları mermer raflarda muntazam dizilmiş gene sıra sıra yakut taneleri. Bunlar değişik irilikte ve kalitede olup çift çift düzenlenmişti. Odada eşya olarak üstü aslan postuyla kaplanmış altın bir kanepede vardı.

Sunara'yadönerek sordu: "Kim bunlar? "

—"Benim atalarım ve ailem. Makassang'da cenaze töreni böyledir. Kafatasları yakutla bezenir ve dünya durdukça burada kalırlar."

Richard onun evvelce söylemiş olduğu sözleri hatırladı: 'Bahsettiğiniz gözetleyen gözler bunlar mıydı? "

—"Evet. Böylesine gardiyanlar beklerken hâlâ çalmaya cesaret edebilir misiniz? "

Kafasını salladı: "Asla."

—"Hepsinin isimlerini tek tek bilmiyorum," dedi. Odada kendini çok rahat hissediyordu. Richard şimdiye kadar onun kadınlığından bu kadar tedirgin olmamıştı. Bu kafatası odasında kıpırdamadan kafataslarına bakarlarken yer yüzünde kalan son kadınla erkek gibiydiler. İncecik eliyle işaret etti. "Bu benim büyükbabam. Şu da daha büyükbabam. Şu ağabeyimdir. Savaşta öldürüldü. Bu da annem, ben doğduğum gün ölmüş. Diğerleri de..!' Kollarını sallayıp göstererek, "Şerefli atalarım. Benim de bir gün kafam burada istirahat edecek."

170

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

171

Sonra alt rafa dönerek bir çift yakutu gösterdi: "İşte bunlar da benim gözlerim," dedi.

Richard şimdi eskisinden beter titriyordu. Ürküntü, aş duygusundan üstün bir biçimde bütün vücudunu kaplamıştı.

—"Hey Tanrım!" diye haykırdı. "Düşüncesine bile tahammülü: yok."

Sunara hayret etmiş gibi göründü. "Ama bu üzücü bir olay değil ki. O zaman ben huzur içinde olacağım ve gözlerim de diğer izleyicilere katılacak, birlikte burayı gözetleyeceğiz "

Richard, "Korkunç bir şey," diye kendini tutamadan söylendi.

Sunara, "Niçin korkunç olsun," dedi ve kanepeye oturdu. Ancak Kleopatra gibi bir kadına yakışır kanapeydi bu. Sunara ise dünyada gelmiş geçmiş bütün kadınlardan daha sevimliydi. Richard aniden Sunara'nın, onunla ilk karşılaştıkları gece giymiş olduğu kıyafeti giymiş olduğunu fark etti. Altın kenarlı yeşil ipek elbisesine ve altın; cepkeni altından görmeğe can attığı göğüslerine baktı. Sağ elinin küçük parmağındaki bakirelik nişanı meydan okurcasına parlıyordu, j Sadece aşk için gerçekten bu güzellik bozulmazdı. "Niçin korkunç olsun." diye tekrarlardı. "Ölüm uzun yolculuğumuzda sadece biri devredir. Bilmemiz gereken de ancak budur."

—"Senin gözlerinin düşüncesi," dedi. Bu odada bunca gözetleyen varken, ona doğrudan doğruya aşktan söz etmeğe cesaret edememişti. "Sen yaşarken o kadar güzelsin ki, ben senin bu canlı gözlerinin yerine buz gibi mücevherler konulacağı düşüncesine dayanamam."

Şimdi karşılıklı bakıyorlardı. Richard yeteri kadar açılmıştı. O altın kanapede oturan bir prenesti, kendisi de güçlü kuvvetli bir adam olup ona sahip olmayı tasarlıyordu. Bu an bütün hislerin çarpıştığı andı. Ama ilk adımı atan Richard yerine Sunara olmuştu.

Richard'a bakmağa devam ediyordu. Ama bakışlar gitgide yumuşadı ve Richard bu gözlerde, ondan hiç tahmin edemeyeceği kadar davetkâr bakışlar gördü.

—"Güzel olduğum için mutluyum," dedi. Çok yavaş konuşuyordu. Kelimeler arasında duraklarken adeta kalbinin atışı, > duyuluyordu. "Kadın olduğumdan dolayı da memnunum, hele senin beni böyle görmeyen... Bu günler zarfında senin hakkında bir çok şey öğrendim... Tabii bütün istediklerini tam tamınabilemem.. Belki sen kendin bile henüz bilmiyorsundur. Ama bir şeyi çok istediğini iyi biliyorum. Rahibeler Dansını yaptığım geceden bu yana beni her gördüğünde gözlerin sürekli aynı şeyi arıyordu."

Richard karışık hislerin etkisiyle acele gözlerini yere indirdi. Sunara buna dikkat edip hemen sordu: "Ama neden olmasın? Sen bir erkeksin... Bu hiç de utanılacak bir arzu değil. Ben de niye utanayım? " Kanapeden

kalktı. Yumuşacık ve ufak, su gibi güzel, gözleriyle geçmiş ve geleceği birleştiriyordu. "Sizin için tekrar dans etmemi ister misiniz, efendimiz? "

Richard ona cevap veremedi. Adeta boğazı tıkanmıştı. Sunara fevkalade zarif, Richard'a aldırmaksızın altın cepkenini çıkarttı. Küçük, harikulade göğüsleri açıkta kalmıştı. Sonra gözlerini ona dikti ve çok hafiften mırıldanarak dans etmeğe başladı.

Bu dans hiç bir şekilde "Kurban Edilen Bakire" dansına benzemiyordu. Hiç bir üsluba uymayan, Sunara'nın Richard Marriott'a özel zevki için yaptığı, içten gelen bir danstı bu. ikiz meşalelerinin aydınlığında çıplak vücudu soluk görünüyordu. Kâh incecik yapısı karanlığa dalıyor, kâh zarif kıvrılışlarla tekrar ışığa çıkıyordu. Dans ederken elleriyle konuşuyor, göğüslerini gözler önüne seriyor ve gözlerini asla Richard'ın gözlerinden ayırmıyordu. Dansı özgür kalbine cevap veriyordu. Sonra Sunara'nın niçin ona dans ettiği sorusu kafasında şimşek gibi çaktı ve Richard, donakaldı.

Sunara onun aşkını kabul ediyordu. En az Richard'ın ona söylemek istediği kadar o da dansıyla anlatmağa çalışıyordu. Belki daha bile fazla. Şayet cesur olursa, Sunara'nın yanıp sönen vücudu, ondan fazla cesur olurum, der gibiydi. Cevaplarında açık sözlü, sevgisinde derin, arzusunda dürüst ve bütün her şey de eli açık, cömertti.

Bu basit mesajı Richard'a sunmak çok uzun sürmedi. Şimdi çok yakınına gelmişti. Mırıldanmayı kesti, gülümsemesi durdu ve omuzlarının son sallanması da hareketsiz kaldı. Dansını bitirmişti. Babasına yaptığı gibi hafifçe eğilip selam vereceği yerde kollarını Richard'ın omuzlarına koydu. Artık bundan böyle göğsünün kabarıp

172

BEYAZLI MİHRACE

inmesinden başka yer yüzünde hiç bir hareket kalmamıştı. Gözleri gözlerindeydi.

Richard hiç tereddüt etmedi. Onun dürüstlüğüne uygun davranmalıydı. Yoksa ömrü boyunca adı bir korkak olarak kalırdı.

—"Seni seviyorum, Sunara," dedi.

Her zamanki gibi açık sözlü ve ciddiydi. "Vücudumu gördükten sonra mı? "

Bunu da karşılması gerekiyordu "Evet ve ondan önce de. Şimdi ise senin gözlerinden başka bir şey göremediğim için."

—"Ne görüyorsun gözlerimde? "

—"Cevabını."

Hemen gülümsedi. "O halde duymana lüzum kalmadı."

—"Aksine duymağa ihtiyacım var." Artık iyice titriyordu, göğsünün inip çıkması Richard'ın bütün yapısını alt üst etmeğe yetmişti.

Arzularını paylaşmanın tam eşiğinde Sunara kollarını indirdi. Sanki bu kadar iç içe olduktan sonra birbirlerine değmenin de bir anlamı yokmuş gibi. Sesi bakışı gibi yumuşak ve açıktı. "Senden başka bir erkek asla sevemem," dedi ve ayaklarının ucuna kalkarak Richard'ın sarılmasını bekledi.

Uzun bir süre altın kanapede birlikte uzandılar. Önlerinde açılan yepyeni bir şehvet dünyasının zevkine dalmışlardı. Artık titremeden öpüşüyorlardı. Birbirlerini kucaklamaları nefes aldıkları hava kadar serbestti.

Richard müthiş fırtınalı arzusuna rağmen kıza sahip olmadı. İlk heyecanı ve hırsı yatışır yatışmaz bundan vazgeçmişti. Halbuki kız buna karşı koyacak hiç bir davranışta bulunmamıştı. Aksine kendini vermek için her bakımdan hazırды. Richard, bütün bu cömertlik içinde kızın hafiften sıkılıp utandığını hissetmiş ve bu birleşmeyi yarına veya başka bir güne, daha uygun bir zamana ertelemeyi tercih etmişti. Gerçekten bakirelik nişanı olarak parlayan küçük tırnağı buna bir ölçüde engel olup kıızı korumuştı. Kendi istek ve arzusunun ağır basmasını frenlemişti. Bunlar bir genç kızın hisleriyle kıyaslanamazdı. Böylece Richard da hayatında ilk defa aşkın tadına varıyordu.

Bunlar ikisi arasında hiç konuşmadan anlaşıldıktan sonra daha başka bir sıcaklıkla sarılmışlar ve sevgiyle öpüşmüşlerdi. Daha sonra

BEYAZLI MİHRACE

173

Richard genç kızın elini almış ve hafifçe onu geldikleri dünyaya doğru kaldırmıştı.

Richard şefkatle, "Sunara harikulade güzelsin," dedi. "Hatla bir erkek için fazla bile güzelsin...Yarın ben..."

—"Artık yarınlardan mı konuşmağa başladık? " —"Daha iyi değil mi .." Altın cepkenini düştüğü yerden alıp

kızın omuzlarına koydu. Sonra hiç acele etmeden göğsündeki düğmeleri tek tek kapattı. Birkaç dakika

evveline kadar üstlerinde bakışlarının ve ellerinin cömertçe gezindiği bu göğüsleri gizler gibiydi. Sonra ayağa

kalktı ve genç kıza da usulca kİgeri rİ. "Bu kadar yakın ogeağumuz haer bugünden yarını konuştuğum için

umarım beni zayıf bir erkek sanmaŞrÜüŞİÜg1... Bu aslında erkeğin aşkının ifadesidir. Hiç değilse benim için öyle."

Sunara düşünceli, "Belki de en değerli yanı... Zaten sen garip bir şekilde karışsın," dedi. "Bir bakıyorum can sıkıcı bir korsan, bir başka sefer de dünyanın en nazik ve şefkatli erkeği. Ama hepsinden basiti seni sevmek. Zaman zaman mesela şimdi olduğu gibi bana tamamen Andrew Farthing'i hatırlatıyorsun."

Richard'ın bu söze nutku tutuldu. Aklına gelebilecek en son isimdi bu duyduğu. "Andrew Farthing mi? " Yanağını okşayan eli donmuş gibiydi. "Anladığım kadarıyla o yaşlı ve bir Tanrı adamıydı." —"Öyle olsa bile bazen tabiatını değiştirdiği olurdu. Ya da daha doğrusu başka bir yönünü gösterirdi. Bir gün bize Roma Kilisesinin büyük papazlarından birinin duasını nakletmişti. "Ey büyük Tanrım, henüz değilse bile, lütfen daha sonra bana nefsimi tutma faziletini başışla." Sonra da gülümseyerek şunları eklemişti. "Neyse ki dürüstlük de bir meziyettir."

El ele dönüş yolunu tuttular. Önce kafataslarının sıralandığı odadan, derken bin bir çeşit hazinenin durduğu yerden geçip yeryüzüne çıkan merdivenin başına geldiler. Richard'ın düşünceleriyle birlikte arzusu da duruluyordu. Aşık olmaktan ötürü çok mutluymuştu. Hisleri tamamen sükunet içindeydi. Sanki gerçekten genç kıza sahip olmuş ve içinde kabaran büyük isteği tatmin etmişti. Nasıl olsa yarın veya bir başka gün bu arzusunun kavuşacağı. Şimdiyse bu yepyeni aşk duygusu ve tahrik edici bu yaşam onu fazlasıyla memnun ediyordu.

174

BEYAZLI MiHRACE

I

Hi tün. arzuların doruğunda, genç kızın elini sımsıkı tutmuştu...Bu hoş] ve gerilimli anı biraz gevşetmek için sordu:

—"Andrew Farthing'e sonunda ne oldu? Makassang da mı öldü? " Sonra birden hatırladı. "Tamam, baban bir keresinde onun öldürüldüğünü söylemişti. O iş nasıl olmuştu? "

Genç kız, "Anapuri papazları tarafından," diye karşılık verdi. "Papazlar onun adadaki etkisinden çekmiyorlardı. Gerçekten de her tarafta ona duyulan sempati gitgide artıyordu. Sonra bir gün orman I yolunda bıçaklanmış olarak bulundu."

—"Burada onun zamanında dinini değiştirenler çok oldu mu? " f

Genç kız hayır anlamında başını salladı. "Olmadı. Bizim Buda'ya j inancımız çok kuvvetlidir. O bunu değiştiremezdi, önceleri bu durum onu sıktıysa da aradan zaman geçince artık bunun UstUnde | durmamış ve basit öğretimi tercih etmişti. Hep şöyle derdi: 'insanlar j Tanrının huzuruna değişik şapkalarla çıkabilir.' Bu bir İngiliz atasözü j müdür?" i

I]

Richard bu düşünceye gülümsedi. "Iskoçyah bir misyonerin j ağzından daha evvel hiç böyle bir söz duymamıştım," diye cevap ; verdi. "Keşke senin şu Andrew Farthing'i tanımış olsaydım."

—"Bir gün sana okuman için tuttuğu günlüğünü veririm."

—"Günlük mü tutardı? "

— "Bizimle ilgili olarak umut ve korkularını yazardı. Okunduğunda sonsuz bir sevgi ve pişmanlık görürsün. Epeyce acıklı."

—"Pişmanlık niçin? "

—"Bizim için güçlü bir başkan isterdi."

Hâlâ el ele basamakları çıkıyorlardı. Sunara'nın yürüyüşü, görmesinden ziyade hissettiği kadarıyla fevkalade zarifti. Aşık bir kadın sevdiği adam yanındayken nasıl nazlı nazlı salınırsa o da öyle yürüyordu. Richard, sahip olma isteğiyle yanıp tutuştu ama derhal bunu geçiştirip acele ilâve etti:

—"Bana öyle geliyor ki, bu Anapuri papazlarının düşünceleri pek fesat ve karışık. Acaba şimdi biraz yatıştıları mı dersin? "

—"Hayır, Selang Aro yaşadıkça buna imkan yok. Hepsim: kaynağı odur. Zamanı bekleyecek, hep tetikte olup kendini tek güçlü hissettiği an karşımıza çıkacaktır."

BEYAZLI MiHRACE

175

Richard neşeyle, "Hiç bir şeyden korkma," diye cevap verdi. "Seni koruyacağım. Benim yanımda emniyette olacaksın."

Sunara adımına dikkat ederek dönüp ona baktı. Richard genç kızın yüzünde beraberv olduklarından bu yana ilk defa kadınca bir memnunluk ve aydınlık gördü.

Sunara muzip bir ifadeyle ekledi. "Bunun doğru olduğuna dair yemin edebilirim." Sonra acele elini kurtarıp önünden koşmağa başladı. Richard bu ani hareket karşısında yapacak bir şey bulamadan kalakaldı.

14

Ertesi gün, büyük ziyafet gününün sabahında sarayın her yanı ayrı1 hazırlıklarla şafaktan beri faaliyet gösterirken, Richard'a kahvaltısını John Keston getirmişti. Richard önce John Keston'un servisyapmasına şaşırırsa da tepsideki çeşit çeşit yemiş ve gümüş ibrikle gelen Amboina kahvesi ona bunun nedenini

düşündürmeğe fırsat bırakmamıştı. Gözünü açar açmaz doğrulmasına bile lüzum kalmadan özel balkonunun camından sarayın nefis bahçesini ve bitmez tükenmez dalgalarla alabildiğine uzanan Cava denizini görebiliyordu. Richard kendini tamamen rahat hissetti, iyi uyumuştı. Hava da güzeldi. Bir iki saate varmaz ya tesadüfen ya da bir zemin hazırlayarak mutlaka Sunara'yı görebilecekti. John Keston'u hiç beklenmedik şekilde yatağının yanında bulunca güler yüzle selamladı.

— "Hayrola John! Bu kadar erken kalkmakla beni adeta utandırdın. Ben senin hâlâ Lucinda'da olabileceğini düşünmüştüm. Yoksa dün gece karada mı kaldın? "

Keston, "Hayır efendim," derken tepsiyi yatağın başucunun yanında duran masaya bırakıp, Richard'ın başının altındaki yastıkları düzeltmeğe başladı- Sonra efendisinin dağınık elbiselerini ve eşyaları toplayıp odasını düzene koydu. "Karaya gün ışığıyla birlikte çıktım. Buraya da gelince hizmetkarlara sizi bugün ben uyandırmak istediğimi söyledim."

176

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

177

Richard aynı aldırılmaz edayla, "Hoşgeldin," dedi. Kollarını iyic açarak gerindi, güzel günü kucaklayıp gecenin ve uyku uyukluğunu atmak ister gibi bir hali vardı. Sonra kahve ibriği doğru uzandı ama bir an durarak sordu, "Gemide ters giden bir şey yok ya? "

— "Her şey iyi gidiyor diyemem."

3

Richard'in asık yüzlere ve can sıkıcı kelimelere şu anda hit tahammülü yoktu. O yüzden meseleyi ciddiye almamış gibj gülümseyerek baktı. Gerçi John Keston'u, Nick Garrett'i izlesin diy, Lucinda'da bilhassa bırakmıştı. Ama bunun altından ciddi bir meseli çıkacağını düşünmemişti. Denizciler genellikle kumarbaz olurlarda Hele Nick Garrett bunlann şahıydı. Richard birkaç gün evvel gemij pay edilmek üzere iki çekmece altın yollamıştı, yani on bin altında— fazla. Bu yüzden önemli bir memnuniyetsizlik beklenemezdi. Günle| pek güzel geçiyordu. Makassang mutluluk dolu bir ülkeydi» Kahvesir doldurup, tarçın ekilmiş meyve dilimlerinden birini alarak konuştu: — "Şu büyük felâketten bahset bakalım." Ama John Keston'un halinden şakaya hiç yer vermeyeceğ anlaşılıyordu.

— "Bana gemiyi ve mürettebatı izlememi tembih etmişsiniz," diya söze başladı. "Ben de söyleneni yaptım... Gemide kimsenin yapacak işi olmadığı için bol bol konuşuyorlar. Konuşmanın da cılkını! çıkarıyorlar." Elleriyle elbiseleri katlarken bakışlarını Richard 'ın yüzüne çevirmişti. "Hepsi sabahtan akşama kadar sarhoş; gece olunc, da kayıklarla gemiye kadınlar geliyor. Artık işler ne merkezde siz de tahmin edersiniz. Bunlann kafalarını ezmek ve bu serseri yaşama bir son vermek üzere • sizin gemiye dönme zamanınız geldi."

Richard kolayca, "ihtiyaç olursa derhal yaparım," dedi. "Ama» dedikodu ve içki içmek ucuz ve basit şeyler, hiç bir zararı yokJ Kadınlara gelince, iki taraf memnunsu...Bana vereceğim kötü haberin| hepsi bu mu? "

John Keston inatla, "Bu kötü bir haberdır," dedi. "Bir zamanlar! iyi bir mürettebatınız vardı. Şimdi ise bir avuç serseri... Aralarındak, söylentiye göre, şayet siz gemiye gelmeyecekseniz onlar da demir alarak çekip gideceklermiş."

Richard, "Bunu kim söyledi? " diye ısrarla sordu. — "Bu fikri ilk ortaya atan Peter Ramsay oldu. Şimdi ise herkesin dilinde. Nick Garrett de konuşma açılınca hiç karşı koymuyor."

— "Nick'ten zaten bir mucize bekleyemem... O tam olarak ne diyor? "

John Keston durakladı. Sonra kararını vermiş gibi başını geriye atıp: "Paranın geri kalan kısmını kendinize sakladığınızı söylüyor."

— "Öyle olsa ne çıkar, ne zararı olur? Ben gemiye geri kalan altınlarla dönünce yanlış olduğu anlaşılacak, o da aptal gibi kalacak."

— "Belki daha başka planlan vardır. Mürettebatın bazılarına Makassang'ı şimdi bırakmanın hiç sırası olmadığını söylüyor. Siz geri gelseniz de gelmeseniz de hepsi bir kapıya çıkar, diyor. Onlara daha yeni ve cazip teklifler vaat ediyor. Ayrıca kendisi de sık sık karaya . çıkıyor."

Richard, "öyleyse?" diye tekrarladı. Kahvesini karıştırırken bu tatsız sözlerin sabah sabah keyfini kaçırmasını istemiyordu. "Bırak çıkıp dolaşsın. Belki biraz iştahını açar."

— "Hiç hakkı olmayan bir iştah ama. Altın Mabedi ziyarete gidiyor."

— "Görülmeye değer bir yer."

— "Geçen sefer gidişinde hayli sarhoş dönmüştü. Elinde bir sürü şema vardı. Onun Peter Ramsay'la güvertede konuştuklarını dinledim. Kısa zamanda yeni bir kaptan ve yeni tüfekler gelecekmış. Ayrıca tam onun kelimeleriyle şöyle dedi, 'Bir deneme daha'."

—"Ne için bir deneme daha? "

John Keston omuzlarını silkti. "Başka bir şey söylemedi."

—"Zaten de söylememesi gerekir." Her ne kadar haberin kötü tarafı meydanda ise de Richard hâlâ rahatını kaçırmak istemiyordu. Ayrıca Nick Garrett'i ve diğerlerini uzun zamandır çok iyi tanıyordu. Onların sürekli konuştuklarını sonra da harekete gelince nasıl fosladıklarını pek iyi biliyordu. Aslında susurlarsa işler kötüye gidiyor demektir... Ama John Keston'un yeri hâlâ bambaşka idi. Onun sözlerine değer verirdi. Ona bütün bu haberin bir bakıma önemsiz olduğunu söylemek kırıcı olurdu. Zira bu söylentilerin onu korkuttuğu meydandı. Yastıklarına dayanarak daha akıllıca bir

178

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

179

tonla onu ikna etmeğe çalıştı.

—"İlâhi John, cidden bunları bu kadar önemsememelisin. İçkiyi] fazlaca kaçırmış insanların ne dediğini b i İmez konuşmaları. Yeni silâhlar mı dedin? Nereden alabilirler ki? Ayrıca hadi buldular diyelim, onlar da benim s i lahim olacak. Yeni bir kaptan mı? " İyice gülmeğe başlamıştı. Tatsız bir düşünceyi savuşturur gibi, "O da Nick Garrett'den başkası olamaz. Kendinden üstün olanlardan devralmağı tasarladığı kaptanlık hülyası. Bunu beş yıldır yapıyor. Ama hâlâ da benim emrimde aynı görevde çalışıyor. 'Bir deneme daha,' sözüne de gelince şayet Altın Mabedi soymağa kalkıyorsa memnuniyetle gitsin. Oradan elde edeceği hiç bir şey yok ancak altın yapraklar ve birkaç dini süsle döner. Yok şayet o deneme bu ülkenin meşhur hazinesiyle ilgiliyse ona da sevgilerimle buyur etsin. Ama bu defa boynuna kemendi kendi ellerimle geçirmiş olurum zira öyle bir işe kalkışırsa karşısında beni bulacaktır."

Elleri boşa kalan John Keston, efendisine bakakaldı. Vicdanı kendisine güvenilmesinin alışkanlığıyla mücadele etti. Karaya efendisini uyarmak amacıyla çıkmıştı. Karşısındaki bu adamın ona böyle sonsuz güveni varken bu meselenin ağırlığını nasıl açıklayacaktı? Hele sabahın tazeliği, gün ışığının parlaklığı ve temizliği balkona, odaya dolarken hepsi ne saçma ve yavan kalıyordu? Ama o hem inatçı hem de sadık bir genç adamdı. Aklında olanı tam söylemek için son bir gayret gösterdi. Artık bu sözler ne kadar aptalca görünse bile umurunda değildi.

Daha resmi bir dille, "Efendim," dedi. "Ben kendi düşüncemi söyleyebilir miyim? "

Richard onun ses tonundaki değişikliği fark edip acele döndü ve baktı: "Pek tabii. Benimle rahatlıkla konuşabileceğini senin artık bilmen gerekir. Niçin hâlâ soru soruyorsun? Seninle geçmişte ne günler geçirdik, neler paylaştık. Şimdi bu kadar titiz davranmanın sebebi nedir? "

—"Ama gene değişti durum," Keston çok derin düşüncelerin etkisi altındaydı. Richard'ın söylediği güç zamanlardan çok daha zordu durum. Odanın içinde, etrafına bakarak dolaşmağa başladı. "Şimdi siz gene büyük ve soylu bir adam oldunuz, tekrar karaya ayak

b astınız. Belki de kısa zamanda daha da büyük bir adam olacaksınız."

—"Nasıl büyük? "

—"Oh, burada da birtakım konuşmalar var... Bizim bilmek istediğimiz ise efendimizin -daha doğrusu öğrenmek istediğim- ne zaman gemiye dönmeyi tasarladığınız? "

Richard, "En kısa zamanda," diye cevap verdi. "Henüz hangi gün olduğunu kararlaştırmadım. Karada yaşamının ne zararı var? İstesem en geç yarım saatte gemide olurum."

Keston yutkundü. Olayı bu denli basit görmesinden adeta rahatsız olmuştu. Ama sonuna kadar gitmeye kararlıydı. "Efendimiz, şayet derhal dönmezseniz geminizi kaybedeceksiniz. Adamlar karşılarında görmedikleri başlarını saymazlar. Onları adeta unutmüş olan bir kaptanın hayaliyle idare edilemezler." Tekrar odanın içinde dolandı. "Ama belki de sizin için Lucinda'yı kaybetmek önemli değildir. Tasarınızın ne olduğunu bilsem benim için de fark etmeyecektir. Yalnızca geminizi bir ihmal veya bir ihtar yüzünden kaybetmeniz doğru olmaz. Hatta güce karşı koyamamaktan yani yenilgiden dolayı olursa daha da kötü."

Richard bu son sözlere iyice takıldı. İster istemez soğukkanlılığını kaybedip hırslanmağa başladı. "Güçten kastin nedir? Bu ne biçim konuşma? "

John Keston, bir kere kabadayılığı ele aldıktan sonra bundan dönüş yapmadı. "Burada oturup çiçek toplamaktan daha öte yapılacak işler var," dedi. Ses tonu tamamen değişmiş ve köylü şivesi ağır basarak kabalaşmıştı.

Richard Marriott, eski uşağının böyle küstahça konuşmasına karşılık onu derhal huzurundan uzaklaştırması gerekirken yüzüne ilgiyle bakıp kahkahalarla gülmeye başladı. Bu güzel ve güneşli sabah vaktinde içi aşkla dolup taşarken sahte bir tavır takınmağa hiç niyeti yoktu. John Keston'u gayet iyi tanırdı. O her zaman sadık bir uşak, dürüst bir adam ve yakın bir dost olmuştu. İster korku, ister dedikodu olsun, Richaru, ihanete uğramış gibi olmasından ötürü hislerini tutamayan bu adam hakkındaki düşüncelerini değiştiremezdi.

Ayrıca Richard Marriott, ani gelen servetini, umudunu ve düşüncelerini de değiştiremezdi... John Keston'a en yumuşak şekilde
180

BEYAZLI MİHRACE

odadan çıkması için işaret etti. Sonra bir yarım saat daha keyif çatismak için kendini yastıklara gömdü. Şimdi rahattı; belki daha sonra bütün bu söylenenleri tarttığına canı sıkılabilirdi. Ancak Sunara'yı bir kerecik öpüp ona olan aşkını tekrarladıktan sonra ne yapacağını kararlaştıracaktı.

Ne yazık ki o gün bir başka olay daha olmuş ve Makassang'ta aşktan öte bazı sorunların olduğunu ona bir kere daha hatırlatmıştı. Bu sonuncusu ise tamamen beklenmedikti. Ziyafet başlamadan biraz önce güneş batarken Raca onu huzuruna çağırmıştı. Yaşlı adam hayli telaşlı ve şikayetçiydi. Richard önce, bu durumun Sunara meselesiyle ilgili olduğunu düşündü. Zira Prenses'le beraber olduğu her an, hareketleri kontrol edilmiş olabiliyordu. Ama düşündüğü gibi çıkmadı. Raca'nın kızına da belirttiği gibi, Richard'm hareketleri tamamen başka bir açıdan izleniyor ve değerlendiriliyordu.

Raca, "Bugün çok düşünceliyim," diyerek söze başladı. Bu arada, Richard, tahtın karşısındaki bir koltuğa oturdu. İki kişi yalnızdı. Sadece iki köle tarafından yelpazeleniyorlardı. Günün sıcaklığı da ağır ağır kaybolmaya başlamıştı, hafif bir serinlik geliyor gibiydi. Raca, "Gerçekten şu son birkaç gündür aklımda çok şey var," dedi. Richard, bütün ciddiyetiyle Raca'nın düşüncelerinin güzel ve iyi şeyler olduğunu umut ettiğini belirtti. Raca, başını salladı. Bu gece, nedense her zamankinden çok daha yaşlı görünüyordu. Halsiz ve bitkindi. Melankolik bir tonda, "İyi düşünceler çok az," diye cevap verdi. "Neşeli düşünceler genellikle, genç ve umutla dolu kimseler içindir. Zira onlar her şeyi eğlence vesilesi yapacak kadar hızlı yaşarlar. Her ne ise, Kaptan Marriott, benim bilmek istediğim konu sizin Makassang'la ilgili olarak ne düşündüğünüzdür."

Richard aynı ciddiyetle, "Çok güzel bir yer," dedi. Raca'nın bu sorusu onu rahatsız etmişti. Nedenini o da bilmiyordu, ama birden dikkatli olmak ihtiyacını hissetti. Sözlerine, "Gerçekten her yönüyle Makassang gördüğüm en güzel adalardan biri," diye devam etti.

Raca'nın bakışları, Richard üzerinde toplanmıştı. "Burada mutlu musunuz?" diye sordu.

BEYAZLI MİHRACE

181

Richard, "Evet.pek çok Sayın Majesteleri." dedi.

—"Ben de öyle düşünmüştüm. Ya kızım?"

—"Anlayamadım, Sayın Majesteleri?" dedi.

Herhangi bir açıklamada bulunacak halde değildi. Bu karışık günde, Sunara'yı görmeyeli ancak birkaç dakika olmuştu. Ayrıca gelecekle ilgili hiç bir şey konuşmamışlardı. Richard birden kendini garip hissetti. Biraz sakinleşmeye ihtiyacı vardı. Burada uyması gereken bazı davranış kuralları olduğunu çok iyi biliyordu. Ne var ki adaların gelenekleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildi. Herhangi bir hatalı davranışta bulunmuş olabiliyordu. Şu anda bir cezayla karşı karşıya gelebilirdi.

Raca biraz sabırsızlıkla: "Sizin de belirttiğiniz gibi adeta görünmeyen bir güç tarafından bu adaya çekildiniz. Mutlu olduğunuzu da söylüyorsunuz. Acaba sizi buraya çeken Prenses Sunara mıdır?" Raca'nın ses tonu kızgın değildi. Ama, bir şeyler öğrenmek arzusunda olduğu aşikârdı. Richard, konuyu değiştirip günlük şeylerden de bahsedebilirdi. Ama beklenen asilâne davranış, onunla açık olarak konuşmaktı.

Richard, "Evet, Sayın Efendimiz, Sunara beni buraya fazlasıyla çekti," diye cevapladı.Elinden geldiği kadar cesur görünerek, "Zaten ben de size her şeyi açıklamayı düşünüyordum," dedi.

Raca, birden elini kaldırdı ve şöyle devam etti: "Bunlar bir babayla talibin arasında pek konuşulacak konular değildir. Aslında sorun devletimle ilgilidir. Beni en çok ilgilendiren mesele ise, sizin belli bir niyetiniz olup olmadığıdır."

Richard, "Evet, belli bir niyetim var," diye söze başladı. Ama, birdenbire kendini garip hissetti. Zira, Sunara'ya karşı olan hislerini ve bir gece evvel olanları böyle kelime oyunları ile açıklamağa çalışmanın hiç bir anlamı yoktu. Şimdi ise her şey Raca'nın dediği gibi bir memleket davası haline dönüşmüştü. Bu denli heyecan verici ve yaşamın ta kendisi olan hisleri ne hale sokulmuştu.

Raca aniden, "Mükemmel," diye bağırdı. Adeta, birden ruhu değişmişti. Ayağa kalktı ve iki elini vurarak, uzun koridorun sonunda beliren köleye şarap getirmesini emretti. Raca, Richard Marriott'u dikkatle süzüyordu, şarap servisi yapıldıktan sonra, müstakbel

182

BEYAZLI MİHRACE

damadının şerefine kadeh kaldırdı. "Beni gerçekten mutlu ettiniz, bu gösteriyor ki, Makassang'da kalmaya niyetlisiniz."

Bu söz bir soru olmaktan çok, inanılarak söylenmiş bir cümleydi. Richard, ne söyleyeceğini şaşırmıştı. "Henüz tam ve kesin olarak hiç bir plan yapmadım Sayın Efendimiz, hatırlayacağınız üzere ancak Kara Harris ve adamlarıyla dövüşmeyi üzerime aldım ve bu görevimi de yerine getirdim. Şimdi her şey bitmiştir," dedi. Raca, birden Richard'ın sözünü keserek, "Evet her şey bitti. Şimdi hepimiz barış ve düzen içinde yaşantımızı devam ettirebiliriz, başka bir çatışma oluncaya kadar."

Richard, ayağını yere sağlam basması gerektiğini düşündü. Tartıştıkları konu çok nazikti. Gerçekleşmesini istediği daha başka sözleşmeler de var gibiydi. Gerçi Sunara'yı Çok, hem de pek çok istediği inkar edilmez bir hakikatti. Ama o sadece tek başına Sunara'yı istiyordu. Adadaki çatışmalar, gereksiz tertipler Richard'ı hiç ilgilendirmiyordu, Richard kendi kendine 'Şimdi bunları düşünmenin sırası değil' diye aklından geçirdi. Yapılacak yegâne davranış, sadece iyi bir irade göstermek ve hiç bir taahhüde girişmemektir,, Ama, daha konuşmaya vakit bulamadan Raca, eski ciddi havasına bürünerek, "Ne yazık ki artık çok yaşlandım," dedi. Karamsar ve mahzun bir hali vardı. Sözüne, "Huzur istiyorum. Bütün dileğim ülkemin geleceğini açıkça görebilmek ve emin olmak. Bana yardım edebilecek genç ve kuvvetli bir adama ihtiyacım var," diye devam etti.

Richard, gerçekten şaşırmıştı ve bu sözlerin nereye bağlanacağını merakla bekliyordu. Raca, "Ümit ederim ki Richard Marriott, bu adam siz olarsınız," diye sözlerini bitirdi.

Richard, "Bana büyük ve yüce bir gurur bağışladınız, Sayın Majesteleri," dedi.

—"Bana öyle geliyor ki sizi bize Sayın Buda gönderdi." derken Raca biraz endişeliydi. "Gerçekten burada, bu adada kalmak istiyor musunuz? Eğer böyle değilse, sizi nasıl ikna edebiliriz? Konu para meselesiye, dilediğiniz kadarına sahip olabilirsiniz. Şeref ve asalet söz konusuysa o da sonsuz. Söyleyiniz lütfen bana Richard Marriott, aradığınız veya sahip olmak istediğiniz nedir? "

Bu birbiri arkasına sıralanan sorular Richard'ı bir bakıma rahatsız

BEYAZLI MiHRACE

183

etmişti. Hepsinin cevaplarını bildiği halde, biraz düşünmesi gerekiyordu. Yanlış bir şey söylemekten çekiniyordu. Yavaşça, "Ne şeref, ne asalet, ne de para istiyorum Sayın Efendimiz," dedi.

Raca, bu sözler üzerine, "Peki, ya ne öyleyse? " diye sordu.

—"Sayın Efendimiz, lütfen her şeyden önce bana inanmalısınız, ben herhangi bir şey söylediğim zaman asla önceden planlamış değilimdir."

Raca bunun üzerine, "Ama bu konuda anladığım sizin adayı terk etmeye niyetli olunuz," dedi.

—"Hayır, Sayın Efendimiz, hiç bir şey planlamış değilim. Burada cidden mutluyum ayrıca şu an için bu kadarı yeterlidir sanırım. Beni şaşırtan konu, sizin benden daha fazla bir yardım beklemenizdir. Şimdilik, ülkeniz sakın ve bir düzen içindedir. Emin Bulong ve Albay Kedak gibi komutanlarınız da gerçekten kuvvetli ve dinamik adamlar."

Richard, bunları söylerken, sabırsızlığını belli etmemek için gayret sarf etmiş ve ses tonunu mümkün olduğu kadar dengeli tutmaya çalışmıştı.

Raca, "Tamamen yanılıyorsunuz Richard Marriott. Bu ada hiç bir zaman sakın olmadı. Benim babamın ya da onun babasının zamanında bile huzurlu bir devir yaşamamıştır. Daima iç isyanlar ve dış saldırılarla karşılaşmaktayız. Bildiğiniz gibi, adaların hemen hemen hepsi Hollandalılara ait durumda. Hepsi de çok zalim kurullarla idare edilmekte. Korkuyorum bir gün gelecek benim ülkem de o çeşit timsahlardan biri tarafından yönetilmek zorunda kalacak. Eğer, geçmişte Makassang kuvvetli olmamış olsaydı şimdi çoktan Hollandalıların elindeydi. Bugün için benim gibi idare meclisinin başkanı olan Emin Bulong çok yaşlı; albay Kedak'a gelince, o sadece cesur bir asker olmaktan öteye gidemez. Sunara, bir kadın olarak, bu ülkeyi idare edemeyecektir. Makassang'ın ihtiyacı olan başkan veya lider çok daha yönlü bir insan olmalı. Richard Marriott, benim istediğim, benim sağ kolum olabilecek ve her şeyiyle bana bağlı, güvenilecek bir adamdır."

Raca durdu. Bir an için sessizlik oldu. Richard, ne söyleyeceğini bilemiyordu. Anlaşıldığı üzere, Raca'nın istediği sadece Richard'ın

184

BEYAZLI MiHRACE

adada kalması değil, ölümünden sonra adayı gözü arkada kalmadan idare edecek genç ve güçlü bir varise sahip olma. Raca, i "Gördüğünüz gibi benden sonra düzenimi devam ettirebilecek bir oğlum yok," dedi.

Richard, şimdi kafasından bütün konuşulanları tek tek geçiriyor, kendince izah yolları arıyordu. "Sayın Efendimiz, sözleriniz beni hayli düşündürdü," dedi.

Raca, "Bakin," dedi. "Bazı adamlar hedeflerine ulaşabilmek için gerektiği / .aman büyük bir canavar kesilebilirler. İşte siz de bunlardan birisiniz," Bu arada, Raca hem konuşuyor hem de şüpheli gözlerle Richard'ı süzüyordu. Sözlerine şöyle devam etti: "ülkemin çok sakın ve huzur içinde olduğunu söylüyorsunuz.

Biliyorsunuz ki, bir zamanlar bu adayı Anapuri idare etmişti ve şayet tekrar ellerinden gelse yine aynı dava uğruna kıyasıya savaşsınlar. Bilmem son günlerdeki söylentilerden haberdar mısınız? "

— "Hayır Sayın Majesteleri, neden bahsediyorsunuz, ' anlayamadım? "

— "Kara Harris meselesi."

— "Bu konuda bilmediğimiz daha ne olabilir? "

— "Doğru veya yanlış olduğunu tam bilmemekle birlikte söylentilere göre, Kara Harris'in hâlâ yaşadığı iddia ediliyor."

— "Nasıl olabilir, Efendimiz, Kara Harris's ölü olarak gözlerimle ben gördüm."

— "Siz belki sadece onu düşerken gördünüz, ama o zamandan beri onu canlı olarak gören bir dolu insan varmış."

Richard, cidden şaşkınlık içindeydi. "Nerede, nasıl? " diye sordu.

— "Aynı gün ve aynı saatte buradan. yüz mil ötede görülmüş. Pazar yerinde de bir sürü söylenti var. Ayrıca Mystic'in silâhlarının da ortadan kaybolduğuna dair birtakım sözler dolaşüyor."

— "Nasıl olabilir. Mystic gemisi yok edildi, hem de yanmak suretiyle."

— "Silahların yanabileceğini ve tamamen yok olabileceğini siz tahmin ediyor musunuz Richard Marriott? "

Richard hemen cevap vermedi. Raca'nın söylediklerine de her nedense pek inanmıyordu. Belki de Raca, adada hâlâ tehlike olduğuna inandırmak ve

BEYAZLI MİHRACE

185

Makassang'da kalmasını sağlamak için böyle bir bahane uyduruyordu. Bu sırada Raca ayağa kalktı: "Neyse yeteri kadar konuştuk," dedi. Keyif" görünüyordu. "Günümüzü biraz da neşe içinde geçirelim." prensesin de ziyafetin sonunda kendilerine katılacağını belirtmekten geri kalmadı. Richard bu habere çok memnun olmuştu.

Raca, "Ziyafette birtakım sürprizlerle karşılaşabilirsiniz," dedi.

Richard ise bugün yeteri derece sürprizle karşılaşmış olduğunu, daha fazlasını kaldıracak güce sahip olmadığını belirtti. Ama, Raca ondan fazlasıyla emindi. Richard'in her şeyi yükleneyecek çapta bir insan olduğunu biliyordu. Kurnazca gülümsedi. "Benim sizden asla korkum veya endişem yoktur," dedi. Richard bu övgü karşısında adeta kızardığını hissetti. Anlaşıyordu ki, bu Güneş Sarayında hiç bir şey gizli kalmazdı.

- Raca durdu, Richard'ı süzdükten sonra, "Söyleyin Kaptan Marriott, o güzel üniformanız hâlâ yanınızda mı? " diye sordu.

O amiral üniforması, gösterişli madalyaları, altınlı apoletleriyle aralarında espri konusu olmuştu.

— "Evet, Efendimiz, o elbise hâlâ yanımda."

— "Pek güzel Kaptan Marriott. O zaman bu gece o elbiseyi giyiniz. Böyle bir ziyafet için biçilmiş kaftan,"

15

Gerçekten de bu gecenin pek muhteşem olacağı şimdiden belliydi. Richard Marriott, yeni yeni Güneş Sarayının tantanalı ve ihtişamlı, yaşantısına alıştıyordu. Adaya ilk geldiği gün şerefine verilen yemeği hatırladı. Gözleri kamaştıran zenginlik ve bolluk kolay kolay hafızalardan silinmezdi. Ziyafet çok kalabalık görünüyordu. Sadece Şeref masasında elli kişiden fazla oturmuştu. Salonu dolduran binlerce davetli istediği her şeyden yiyor ve içiyordu. Richard'ın şimdiye kadar hiç rastlamadığı bir sürü değişik yüz göze çarpıyordu. Onlara hizmet eden özel kölelerin sayısı ve üstlerindeki kıyafetleriyle bunların Çok önemli kişiler olduğu belli oluyordu. Yanında oturmakta olan

186

BEYAZLI MİHRACE

Emin Bulong'a eğilerek bu davetliler hakkında bilgi almak istedi. Yaşlı adam, zevkle yiyor içiyordu.

— "Makassang'da mevcut bütün kabile başkanları bu akşam burada," dedi.

— "Buna sebep nedir? "

— "Hepsi ayrı ayrı davet edildiler de ondan."

Emin Bulong, tabağını dolduran ve büyük bir iştahıyla yediği baharatlı ördek yumurtalanni, konuşmaya tercih ediyordu. Zira onu şu an için ilgilendiren tek konu bu leziz ve tadına doyumaz yemeklerdi.

Çoğu yaşlı olan bu adamların yüz ifadeleri hayli ağır başlı ve ciddiye. İşin garip yanı ise bunların her biri salona ilk girdikleri zaman Richard'ı özel bir saygıyla selamlamışlardı. Onu iyi tanıdıkları veya hakkında çok şeyler duydukları belliydi. En kıymetli ziyaretlerini takıp takıştırmışlardı. Eflatun has ipek kumaştan elbiseleri, tek omuz üzerinde çok değerli mücevherlerle tutturulmuştu.

Bu kadar ihtişam .Richard'a Paris'in pırl pırl gecelerini hatırlatmıştı. Emin Bulong'a bu insanlar hakkında biraz daha bilgi almak için tekrar eğildiğinde aldığı cevaplar yine kısa olmuştu. Emin Bulong, "Hepsi parlamento üyeleridir," dedi. "Bana kalsa fazlaca ilgilenmeden yemenize devam etseniz daha iyi olur." Şu anda Emin Bulon'un hiç bir şeyi umursadığı yoktu ve çok da neşeliydi.

Rahip Selang Aro'nun orada oluşu da ayrıca dikkati çekiyordu. Masanın ortasındaki şeref koltuğuna oturmuştu. Siyah yakalı safran rengi elbisesinin içinde, seviyesini bilen kibirli bakışlarla etrafı süzüyordu. O anda herkesin içinde görünmesine rağmen, ruhu çok uzaklarda, başka dünyalardaydı. "Ben rahibim, hepimizin nasıl oburca yediğimizi üzülerek görüyorum. Hiç bir ilahi tarafı olmayan müziğinizi de maalesef dinliyorum. Ama benim hayat yolum başka ve ancak benim yolum her şeyi fethedecek ve başaracaktır." der gibi bir hali vardı.

Richard, bu adamın neden davetli olabileceğini düşündü. Güneş Sarayına son gelişi hayli tatsız bir tutum içinde olmuştu. O kadar hakarettten sonra bu gece burada hâlâ ne işi olabilirdi? Kafasının tamamen başka dünyada olmasıyla ancak etrafındakiler! rahat

BEYAZLI MİHRACE

187

ediyordu. Hiç bir şey yemedi ve kimseyle de konuşmadı. Sadece orada olmak için bulunuyordu. Onca hiç bir kutsal yönü olmayan böyle bir ziyafet kupkuru, adeta bir iskelet gibiydi.

Bu eğlence bedeni zevklerden arınmış bir rahibe hiç de uygun düşmüyordu. Her ne kadar henüz etrafta kadın görünmüyorsa da, çevrede insanın iştahım kamçıl原因 her şey mevcuttu. Kabul salonu yepyeni halılarla kaplanmıştı. Richard, bunların hazine dairesinden çıkarılmış olduğunu derhal anladı. Ziyafette her şey tek bir insanın elinden çıkamayacak kadar ince bir zevkle hazırlanmıştı. Şarap, adeta su gibi akıyordu. Yemekler çok çeşitli ve alışıl原因 gelmiş üstündeydi. Bir metre boyunda altın tepsi içinde, bütün halindeki kızartılmış yaban domuzundan tutun da, boyları serçe parmağını aşmayan, paı'.aklığını muhafaza eden balıklar sanki hâlâ yüzüyormuş gibi kâselerde sunuluyordu.

Göz kamaştırıcı meşaleler etrafa türlü renkler ve ışıklar saçıyordu. Hizmetkârlar bıkıp usanmadan servis yapıyorlardı. Hiç durmadan, şarap sunuluyordu. Salonda sürekli bir hareket göze çarpıyordu. Hizmetkârlar Raca'nın önünden geçerken her defasında eğilerek onu selâmlıyorlar ve masa masa dolaşıyorlardı. Ayak bileklerinde zilleri, rengârenk giysileri içinde cambazlar, ellerinde taze koparılmış kucak dolusu çiçeklerle sihirbazlar salonda dolaşıyorlardı.

Kirli sakallı bir Hintli, sepetteki yılanını oynatmak için, yılanın dahi karşı koyamayacağı kadar tatlı notalarla kavalını üflüyordu. Bir başka köşede ise domuz yağı sürünmüş bir çift çıplak güreşçi birbirlerini yenmek için kıyasıya çırpınıp duruyor ve suda inip çıkan balıklar gibi güreşiyorlardı. Bu manzarayı herkes ilgiyle seyredip, kahkahalarla gülüyordu. Masalar arasında vahşi bir kovalamayla bu oyun da sona erdi. Bir ara davetliler arasından da bu yarışa katılanlar olmuş ve salondakiler adeta gülerek kendilerinden geçmişlerdi.

Derken müzisyenler bir kere daha tatlı ve güzel melodileriyle havayı değiştirdiler. Tekrar .herkes yemeğe koyuldu, önce, büyük masaya kadeh kaldırıyor, sonra birbirlerini selamlayarak eğlencelerine devam ediyorlardı.

Raca, hayatından memnun görünüyordu. Richard'a sol tarafında Ver vermişti. Hayli içkili olduğu .fark ediliyordu. Kafatası kadehi dolu

188

BEYAZLI MiHRACE

olarak -şimdi Richard için ayrı bir anlam taşıyordu bu bardak- sürekli ikisi arasında gidip geliyordu. Ama Richard, bu gecenin hatırı ve bu eğlenceyi bozmamak için herhangi tatsız konuya değinmeden Raca'ya son derece saygılı davranmaktaydı. Sadece bir ara merakını yenemeyip bu ziyafetin sebebini sorduğu zaman Raca şöyle cevaplandırmıştı:

—"Farzedelim ki sizin zaferinizi kutluyoruz Kaptan Marriott." Richard, etrafına şöyle bir göz gezdirip, "Bu kadar şerefe değeceğimi sanmıyorum," diye itiraz etmişti.

—"Halbuki benim için çok değeri var."

—"O halde gelin zafere ve geleceğimize kadeh kaldırıp içelim."

Birlikte şerefe kadeh kaldırdılar. Richard, Raca'nın bir yudum aldıktan sonra aniden kafatası çanağın üstünden biraz ileride oturan Selang Aro'ya dikkatle baktığını fark etti. Raca'nın bu kadar geniş ve neşeli tutumundan sonra böyle ciddi ve telaşlı bakışı Richard'dı şaşırtmıştı. Ayrıca, başrahabin yüz ifadesi, her ne kadar açık seçik değilse de yine de yanılmasını önliyordu. Bu bakışlardaki haset, acılık ve nefret gizlenemiyordu.

Hayli şaşırın Richard, bu anı dostane kelimelerle geçiştirmeyi çalıştı. Elindeki kafatası kadehiyle Selang Aro'ya doğru eğilerek, olabileceği kadar terbiyeli şöyle dedi:

—"Bu gece burada eğlendiğınızı umarım."

Bir ses perdesinin diğerini izlemesi gibi Selang Aro'nun yüzü çarçabuk değişti. Suratındaki kötü ifadenin yerini, ilgisizlik almıştı. Eşit nezaketle öne doğru eğilerek cevap verirken, ses tonu epeyce soğuktu.

—"Bu tip davetler, Anapuri yaşamından çok uzaklarda kalır."

Richard neşeyle, "Bunun büyük ve özel bir kutlama töreni olduğunu da kabul edersiniz," dedi.

Selang Aro, özellikle kafatası kadehine baktı. "Bu benden çok sizi ilgilendirir, " dedi. Richard, hayli saldırgan ve kırıcı bu sözlerle her ne kadar hizaya getirilmek isteniyorsa da, toplantının hatırı için terbiyesini bozmamaya karar verdi.

—"Böylesine bir misafirperverlikten memnunluk ve şeref duyarım."

—"Hiç şüphesiz,"

BEYAZLI MİHRACE

189

Selang Aro'nun, imalı gülüşü, nükteden çok uzaktı. "Anladığım kadar gece sona ermeden daha birçok şerefle dolup taşacaksınız." —"Onun hakkında bir fikrim yok."

Selang Aro, "Ben de öyle tahmin ediyorum," dedi. Richard'ın cevabını gözönünde tutmaksızın, "Bir insanın korkusuzca Katlanabileceğinden fazla şereflendirilmektesiniz." diye ilâve etti. Richard soğukça, "Pek kapalı konuşuyorsunuz," dedi. Selang Aro, gözlerini kaçırarak başını önüne eğdi. Fısıltı kadar yavaş bir sesle ekledi, "Böylesine bahşedilen şerefler bir adamı öldürecek kadar da tehlikeli olabilir."

Richard, hem merakını hem de öfkesini tatmin için bu tartışmayı uzatmaya hazırlanırken aniden dikkati dağıldı.

Salonun üstasında, masalar kenara çekiliyor, misafirler yavaşça sağa sola dağılıyorlardı. Richard önce tedirgin oldu ama sonradan aklına gelen bir düşünceyle rahatladı. Güneş Sarayına ilk geldiği geceki daveti hatırlamıştı. O gece de, ziyafetin sonuna doğru, birden orta yer boşaltılıp dans başlanır A. Bu düşünceyle Raca'ya doğru eğilerek sordu.

—"Sayın Efendimiz, bu gece de dans olacak mı? " Raca, "Pek tabii," diye cevap verdi.

—"Bu gece sizin şerefimize özel bir dans olacak. Biz buna Cennete Yükseliş dansı deriz. Bu bizim en seçkin eğlencemizdir."

Richard, nasıl soracağını bilememekten dolayı bir an duraladı. Ama, ne pahasına olursa olsun öğrenmesi gerekiyordu. —"Prenses Hazretleri de dans edecekler mi? " Raca, "Pek tabii," diye tekrarlardı. Richard'a dönerek tamamen masum bir şekilde, adeta bu soru gereksizmiş gibi baktı.

—"Bütün gecelerin üstünde böyle bir gecede Prenses'in dans etmemesi düşünülebilir mi? "

Richard'ın aklı hayli karışmıştı. Elinde olmayan vahşi bir kıskançlık bütün bedenini kapladı. Sunara'nın ilk dans ettiği geceyi hatırlamıştı. Şeffaf elbisesi içinden harikulade vücudunun görünüşü aklına geldi ve kan beynine hücum elti. Binlerce çift gözün önünde yine aynı şekilde mi dans edecekti? Onu ilk seyrettiğinde bunun hiç önemi yoktu. O zaman bir yabancıydı. Herhangi bir düşünmeden uzak,

190

BEYAZLI MİHRACE

herkes gibi iştahla onu seyretmişti bakışlardan rahatsız olmamıştı. Ama şimdi her şey eskisinden farklıydı. Öyle şeyler vardı ki, bundan böyle bir erkek ve bir aşık olarak bu hareketlere tahammül edemezdi. Kalbi sıkışarak sessizce bekledi. Dans edilen zemin yavaş yavaş açılırken insanlar susuyor ve yepyeni bir melodinin ilk notaları kulakları dolduruyordu.

Richard, bu dans hakkında hiç bir şey bilmiyordu. Herhangi bir yargıya varacak durumda da değildi. Sunara'nın daha önce yaptığı Kurban Bakire dansıyla şimdi oynayacağı Cennete Yükseliş dansı arasındaki farkı anlamayacak kadar zihni meşguldü. Prenses'in kendini gözler önüne sermesi yüreğini sıkıştırıyor, bunu düşünmeye dahi tahammül edemiyordu. Hayli sıkıntılı, ruh durumu içinde yirmi esir kızın bir sıra halinde dizilmesini seyretti. Genç kızlar geçen dansda olduğu gibi giyinmişler ve ölçülü ahenkli hareketleriyle yavaş yavaş salınıyorlardı. Richard artık heyecanlanmaya başlamıştı. Müzikteki temponun en hızlı noktasına ulaşacağı anı bekliyordu. Bu Sunara'nın gelişini için bir işaret olabilirdi. Utanılacak, garip bir davranıştı. Sunara, j topluluğun karşısına nasıl çıkabilirdi. Birden etrafına bakındı. Raca'nın kurnazca ve adeta alay edercesine kendisini seyrettiğini fark etti. Richard gitgide sinirli bir tavır takınmıştı^

Richard, başını önüne eğdi. Raca'ya hiç bir şey belli etmek istemiyordu. Bir iki dakika içinde müzik durdu. Gongun sert vuruşları bütün odada yankı yaptı. Uzaktan, açılan perdenin arkasından Sunara'nın girişi görüldü.

Aniden, Sunara'ya olan özlemi ve aşkının son noktaya ulaştığını hissetti. İşin hoş tarafı, Sunara gayet sade bir şekilde sarı has ipekliden bir elbiseye bürünmüştü. Hiç bir tarafı görünmüyordu, öylesine uslu, temkinli ve çekingen bir hali vardı ki... Ve böyle çok daha güzledi. Bütün dünya yaratıklarından, her şeyden farklıydı. Onun yapacağı, Cennete Yükseliş dansı, sadece temizlik saflık ve faziletin dansı olabilirdi. Onu gördüğü an, Richard'ın içinden mutluluğunu haykırmak geldi. Bir an için Raca'ya baktı. Neşeli neşeli gülüyordu.

Sunara, dansını babasını selamlayarak bitirdi. Ama, geri çekileceği yerde, fildişi tahta uzanan merdivenleri ağır ağır çıkmaya başladı. Gözleriyle Richard'ı arıyordu. Bakışlarında insanın içini ısıtan bir

BEYAZLI MİHRACE

gıcaklık vardı. Nihayet Sunara, Richard'in yanına yaklaştı. Richard onun eline eğildi, aynı anda bütün gözler Sunara'yla Richard'a çevrilmişti. Herkesin yüzüne sıcak bir gülümseme vardı. Sadece Selang Aro'nun bu romantik tabloyu uygun bulmamış olduğu yüzünden belli oluyordu.

Böyle resmi bir ortamda, uyulması gereken kurallar vardı. Sunara, şeref masasında bulunan babasının vekillerini son derece asilâne ve dişiliğine yaraşır bir zarafet içinde, tek tek selamladı. Ama Sunara'nın kimseyle gerçekten ilgilenmediği belliydi. Çünkü bir gece evvelinin insanı çıldırtan anıları hâlâ kafasındaydı. Gözleri devamlı Riehard'ı arıyordu. Bakışlarla konuşmalarını seyretmek cidden heyecan verici ve zevkliydi. Sunara, vazifelerini yerine getirdikten sonra babasıyla Richard'a katıldı. Kendisi için getirilen küçük tahta oturdu.

Raca, yavaşça kızına döndü: "Güzel dans ettiniz sevgili kızım, her zaman olduğu gibi, sizi seyretmek büyük bir zevk...Siz de aynı fikirde değil misiniz Kaptan Marriott? "

Richard, "Gerçekten büyük bir zevk," diye cevap verdi.

Raca, "Bana öyle geldi ki Prenses dansına başlamadan önce biraz sinirliydiniz neden? "

Sunara, "Neden sinirli olsun? " dedi.

Raca, "Ben de anlayamadım," diye cevap verdi.

Richard, "Belki biraz insanlardan uzak kaldım. Yakından tanıdığım birinin toplum karşısına çıkacağını düşünmek bir an için ürküntü verdi bana." Richard gerçekten o sırada en mutlu anını yaşıyordu.

Raca, "ürküntünüzü fark ettim, ama sebebini bir türlü anlayamadım," dedi.

Richard, Prenses'e dönerek, elbisesinin çok güzel olduğunu belirtti.

•""Teşekkür ederim, Kaptan Marriott."

Raca, "Çok zarif bir elbise gerçeklen. Bir baba gözü bile görüyor bunu," dedi.

—"Değeri olan büyük bir güzellik."

~~"Aynı zamanda büyük ölçüde alçak gönüllülük."

BEYAZLI MİHRACE

Richard, başıyla onayladı, "Evet, o da ÇOK önemli."

Sunara bir babasına bir de Richard'a baktı. "Alçak gönüllülük davranış meselesidir. Giyim kuşamla meydana çıkacak bir şey değildir."

Raca, "Galiba sevgili kızım, Kaptan Marriott'un söylemek istediğinin özünü kavramış durumdasınız," dedi ve katıla katıla gülmeye başladı. Sunara ve Richard ise yaşlı babanın kahkahalarına gülümsediler.

Diğer gecelerde olduğu gibi, Sunara'nın şeref hizmetçilerini takiben diğer kadınlar da salonda yavaş yavaş yerlerini almaya başladılar. Birden, salon kalabalıklaştı. Herkes yemeğe içmeğe koyuldu. Her nedense, davetliler adeta bir şeyler beklermişcesine konuşmalarına ara veriyorlar ve meraklı gözlerle şeref masasında olup bitenleri izliyorlardı.

Altın şemsiye biçiminde, bir gölgelik getirildi. Raca'nın fildişi tahtının önüne kondu. Şimdi de fildişi ve abanoz kaplamalı bir mihrap getiriliyordu. Bu ana kadar, gayet sessiz ve bir kenarda kalan Belong Aro, ileriye çıkmış ve mihrabın üzerinde bir şeyler hazırlamaya başlamıştı. Bu arada, içi taze şarap dolu kafatası kadeh de bu düzenlenen şeylerin arasına konmuştu.

Richard, Emin Bulong'a döndü: "Nedir bütün bu olup bitenler? Şayet bana da düşecek bir görev olacaksa, hatalı davranmak istemem."

—"Evet, size düşen çok şey olacak ve ayrıca hiç de hata yapmayacaksınız."

Bu esnada Raca ayağa kalktı, yürüdü ve altın gölgeliğin önünde durdu. Salonu bir sessizlik kaplamıştı.

Yaşlı adamın kendinden emin bir görünüşü vardı. Durdu, etrafına bakında ve ağır bir tonda konuşmaya başladı. Richard Marriott için Raca'nın konuşmasını anlamak hiç de zor olmamıştı.

Raca, "Sayın davetliler, sizin eğlenmenizi biraz kesiyorum. Bu geceki davetin iki nedeni vardır, ilki, bildiğiniz gibi cesur bir adamın sayesinde düşmanlarımızın mağlubiyetini kutlamak, diğerini ise, bildiğinizi hiç zannetmem. Ama belki de içinizde tahmin edenle' vardı. Bu, benim bir evlat edinmemdir." dedi.

BEYAZLI MiHRACE

Koca salonda fısıldaşma başladı. Bir süredir Güneş Sarayında bazı söylentilerin olduğu muhakkaktı, ama kimse Raca'nın gerçek niyetini tahmin edememişti. Bu esnada, Richard kalbinin hızlı hızlı çarptığını hissetti.

Gayet iyi biliyordu ki, böylesine büyük bir şeref bu ülkede başka kimseye nasip olamazdı. Raca'nın evladı olmak, cidden inanılması dahi güç-bir şeydi. Şimdi veya ileride neler olabileceğini düşünmek bile istemiyordu. Şu an için mutlu olması yeterliydi.

Raca, tekrar konuşmaya başladığı zaman, salondaki fısıltılar kesildi. Raca, "Hepiniz bu adamı gayet iyi tanıyorsunuz," dedi. Raca Richard'ı ne işaret etmişti, ne de isim olarak belirtmişti. Ama herkesin gözleri ihtişamlı üniforması içinde, gölgeliğin önünde duran Richard'm üzerindeydi. "Bu adam, kendisini Makassang adasının gerçek dostu olarak kabul ettirmiştir. Bizim için dövüşmüştür. Düşmanlarımızı altetmiştir. Bizi, büyük tehlikelerden kurtarmıştır, işte, bunun içindir ki, bizim evladımız olmaya layıktır. Bize göre kendisine verebileceğimiz en büyük şeref budur ve rahatça veriyoruz." Richard'a biraz öne gelmesini işaret etti. Richard, Sunara'nın kendisini büyük bir dikkatle izlediğinin çok iyi farkındaydı. Sunara'yı adeta görmekten öte, hissediyordu. Dönüp doğru ona bakacak olursa gözlerinde ne okuyabileceğini biliyordu. Ama, önüne baktı. Bu defa, Raca, Selang Aro'ya kendilerine katılmasını işaret etti.

Büyük Rahip, her ne kadar bu durumdan hoşlanmış görünmüyorsa da kalktı ve iki gövdenin ortasında yerini aldı. Kendisinden ne istendiğini biliyor görünüyordu. Bu son derece önemli törenler pek çok nadir yapıldığı halde Selang Aro, bir eline Jad taşından hançer diğer eline ise küçük altın ayın kasesini almıştı. Richard'a kolunu açmasını işaret etti. Sonra, Richard'm bileğine küçük bir bıçak yararı açtı. Akan birkaç damla kanı altın kaseye aldı. Richard, bu ufak yaranın acısına rahatlıkla dayanabiliyordu. Selang Aro elindeki bıçağıyla daha derin kesebilir ve endişe yaratabilirdi. Bunu rahibin gözlerinden bkumak mümkündü. Ama ışıklar da insanı aldatıyor, olabilirdi. Her ne ise, bunun üstünde durmak gereksizdi. Richard'ın daha fazla düşünmesine meydan kalmamıştı.

Birkaç dakika içinde, Raca'nın kanı altın kasede Richard'ın kanıyla birleşti. Selang Aro, kaseyi yukarı kaldırdı. "Kraliyet kanı bu

194

BEYAZLI MiHRACE

kase içinde karışmıştır. Bundan böyle, sizi artık baba-oğul olarak ilan ederim," dedi. Birkaç damla kanı kafatası kadehe boşalttıktan sonra, Raca'y a sundu.

Yaşlı adam, kaseyi dudaklarına götürdü, "Sizi, oğlum olarak kabul ediyorum," dedi. Kanlarının karışmış olduğu şaraptan içti. Sonra kadehi Richard'a uzattı.

Richard kimsenin yardımına ihtiyaç göstermeksizin Malaya dilinde, ilk aklına gelenleri söylemeye başladı: "Sizi baba olarak kabul ediyorum," diyerek içti. Kaseyi yerine koydu ve ani bir içgüdüyle yerinden kalkarak, yaşlı adamı sıkı sıkı kucakladı.

Richard'ın hiç bir hatalı davranışı olmamıştı. Her şey gayet tabiiydi. Salonun her köşesinden, kendilerini takdir fısıltıları geliyordu. Tebessümle dolu çehreler etrafım sarmıştı. Richard, nihayet Sunara'ya döndü. Onun da yüzü, mutluluktan parıldıyordu. Emin Bulong ve diğer kabile reisleri iyi dileklerini belirtmek amacıyla yerlerinden kalkıyor ve Richard'ın yanına geliyorlardı. Bu arada, Richard'ın en çok dikkatini çeken durum, herkesin kendisine Prens anlamına gelen 'Tunku' diye hitap ediyordu.

Raca, bir şeyler daha söylemeye hazırlanıyordu. Ortalık biraz yatışınca, herkes yerlerini aldı. Raca elini kaldırdı aniden bir sessizlik oldu. "Tören sona ermiştir," dedi ve şöyle devam etti: "Şimdi benim oğlum oldu ve bundan böyle Makassang'ın Tunku'su diye çağırarak en büyük zevkim olacaktır. Hepinizin bildiği gibi, bir de Sunara isimli kızım vardı. Şunu da hemen belirtmeliyim ki, her şeye rağmen onlar gerçek anlamda kardeş sayılmazlar."

Bir an için tekrar bir sessizlik oldu. Derken salonun her tarafını dolduran kahkaMar duyüdü. Richard, Sunara'ya baktı. Gözlerini öne eğmişti. Yanakları kıpkırmızı olmuştu. Birden cesaretle başını kaldırdı ve kendisini süzmekte olan binlerce çift gözün önünde, elini Richard'ın avucuna koydu. Şimdi, her ikisi el ele kalabalığa bakıyorlardı. Raca'nın ipucunu verdiği meseleyi yüzeye çıkarmışlardı.

Tam bu esnada bir kargaşalık oldu. Canavar gibi bir sesle biri, "Pis san köpek, çekil yolumdan," diye avazı çıktığı kadar bağırdı. Salo ; pisinin önündeki kalabalık dağıldı ve üç gövde, kapı önünd bitiverdi.

3EYAZLI MİHRACE

195

Üçü de beyaz adamdı. Çok mağrur görünüyorlardı. Dirsekleriyle itişe kakışa ilerliyorlardı. Richard utanarak ve hatta yerin dibine geçerek bu adamlann kendi tayfaları olduğunu fark etti. Bunlar Nick Garrett, Peter Ramsay ve Peal'den başkası değildi. Ve ziizurna sarhoştular.

Herkes sustu, üçlü grup, odanın ortasına ve şeref masasına doğru yarı yolu yürümüşlerdi. Nick Garrett baştaydı, üstünde eski elbiseleri vardı... Bir elinde de tüfek taşıyordu. Büyükbabasının koruyucularından olan genç Kaptan Emin Sang birkaç adım öne geldi. Bu arada Garrett geri çekildi, yavaşça etrafına bakındı. Gözlerini şeref masasına, derken Richard Marriott'a çevirdi.

Gecenin sıcağında, bayağı terliyordu. Yüzünde çok sert bir ifade vardı. Birden nefret dolu bir hareketle elini kemerine götürdü ve yüksek sesle Richard'a seslendi.

—“Sizin” ziyafetinize bizler davet edilmedik, ama gördüğünüz gibi buradayız işte. Söyle Richard, neden bizleri selamlamıyorsun? Ne çabuk unuttun eski denizci arkadaşlarını? ”

Richard, birkaç dakika evvelinin gururuyla şimdinin utanç vericiliği arasında kendini kaybetmişti. Bu esnada Emin Sang ve diğer koruyucular ayağa kalktılar ve işgalcilere doğru mızrakları çekerek yürümeye başladılar. Durumu en normal şekliyle karşılayan Raca ilk harekete geçen oldu.

Emin'e yüksek sesle, "Bekle." diye bağırdı. Ve Richard'a dönerek, "Bunlar sizin adamlarınız mı? " diye sordu. Richard, "Evet, Sayın Majesteleri," dedi. İlk şaşkınlığı biraz olsun geçmişti, Şimdi sadece kızgındı. "Size daha sonra bu konuda derin teessürlerimi açıklayacağım. Ama şimdi..."

Emin Sang gibi o da her an işgalcilerin üzerine yürümeğe hazırды. Raca tekrar sözü aldı.

—“Onlara hoşgeldiniz diyelim,” dedi. "Bu gece evimde kimseyi yabancı olarak kabul etmiyorum."

Garrett, "Duyuyor musun Richard," diye bağırdı. "Belki sen bizler hakkında iyi düşünmüyorsun ama bak diğerleri senden farklı görünüyorlar. Biraz şaraba ne dersin? Onun için bu kadar yol imandık."

196

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

197

Richard yine kendini kaybetmişti. Etrafına bakındı. Çevresindeki yüzlerden, kızgınlık, öfke ve nefret okunuyordu. Sunara'nın gözlerini ise umutsuzluk kaplamıştı. Raca'nın yüzünde, soğuk bir nezaket vardı. Yegane ilgisiz olan Selang Aro'ydu. Olayların bir anda değişmesiyle hiç şaşırılmamış gibi görünüyordu. Daha önce de Büyük Rahip, Richard'a iyi dileklerini sunan herkesden ayrı kalmıştı. Ama şimdi Richard'a pek yakındı. Yüzü donuk ve ifadesizdi. Ellerini, pelerinin katlan arasında gizliyordu. Aniden Richard'ın altıncı hissi uyandı, îkaz için harekete geçmeden durgunluğun ve sessizliğin yerini korkunç bir kabalık almıştı.

Nick Garrett, yine bağırdı. "Şarap istiyorum!" Bu iki kelimeyi ağızdan çıkarır çıkarmaz, tabancasını kemerinin kılıfından çekip Raca'ya döndürdü. Richard sanki rüyada gibi dehşetle seyrediyordu. Garrett ateş etti aynı anda yaşlı Emin Bulong efendisinin önüne : kendini fırlatmıştı. Kurşunun kendi göğsüne gelmesi çok daha iyiydi.; Bu arada Ramsay ve Peal, şeref masasında oturanlara ateş açmaya i başladılar.

Selang Aro, ise pelerinine gizlediği hançerle Richard'ın tam hizasındaydı. Atik bir davranışla Richard'ı tam sırtından vurmak için uzanmıştı, içgüdüleriyle geri dönerek bir hamle yapan Richard ancak * sol kolunun apoleti üzerinden yaralandı. Selang Aro'yı yere fırlattı. Ama yarası oldukça ağır olmalıydı. Sağ eliyle sol omuzuna yapışmıştı.

Sunara derhal Richard'ın yanına geldi. Birden etraf karıştı.

Emin Bulong, hiç bir şey hissetmez halde yerde yatıyordu. Genç Emin Sang ise dedesinin başını kolları arasında muhafaza etmeğe' çalışıyordu. Son dakikalarını yaşadığının farkındaydı. Binbaşı Kedak ve diğer saray muhafızlarının, mızrakları ve tabancalarıyla öne atıldığı görüldü, ilk silah sesleriyle Richard, Ramsay ve Peal'in yere yıkıldıklarını fark edebildi.

Richard, bunun katliamdan da öte bir davranış olduğunu düşünüyordu. Çatışma kapıda başlamış, şeref masasına kadar gelmişti. Bu arada, bir grup silahlı yabancı görüldü. Bağırarak ve mızraklarını çeker* k ilerliyorlardı. Ellerinde keskin palalarla Nick Garrett'in j safında hücumla hazırlanıyorlardı. Aralarında hayli şaşkınlık yaratan bir hain de yer almaktaydı. Bu biraz evvel topluluğu eğlendiren

l domuz yağı sürmüş insan azmanı güreşçilerden bir tanesiydi. Onu

l elinde keskin baltasıyla tamamen değişik bir halde görmek gerçekten beklenmedik bir olaydı. O da diğerleri gibi şeref masasına nişan almıştı. Belki de Richard'ı ortadan kaldırmağa niyetliydi. Ama aynı anda muhafızlardan birinin sivri mızrağı tam kalbine saplandı. Böylece kocaman ağır vücudu daha basamakları tırmanırken yere

l yuvarlandı, ölümü de hayatta olduğundan daha şerefsiz ve komik bir

l manzara teşkil ediyordu.

Şimdi sadece yabancı düşmanla savaşılmıyordu. Bütün

l Kara-Dyak'ları birbirlerine girmişlerdi. Kötü veya hesapsız bir rastlantı sonucu bütün meclisi maydana getiren kabile başkanları kendi küçük

(muhafız alaylarıyla birlikte gelmişlerdi. Hemen hemen hepsi de bir diğerine yabancıydı. Aralarında birçoğu, eski aile durumları veya geleneklerden ötürü birbirlerine düşmandılar. Şu an sanki bir nevi öç

l alma, hesaplaşma zamanıydı. Bütün salon kargaşalık içindeydi. Kadınlar k'orku çığlıkları atarken erkekler kıran kırana dövüşüyorlardı. Masalar devriliyor, örtüler üstündeki eşyalarla yerlere saçılıyordu.

l Duvardaki halılar yırtılıyor, koca salon harap ediliyordu.

Richard hâlâ altın saçağın altında John Keston'a yaslanarak

[duruyordu. Sunara ise sürekli ağlıyor ve Richard'ın sağlam koluna sıkıca yapıştıyordu. Biraz kan kaybetmesine rağmen Richard şimdi daha sakin ve etraflıca düşünmeğe başlamıştı. Yavaş yavaş hücumun ilk şoku geçmiş, kafasını toplamış ve olayı doğru açıdan değerlendirmeğe çalışıyordu. Sonra şöyle söyledi:

"Bırakın beni... Oldukça iyiyim..." iri yapısı yeniden dikleşti ve etrafına bakınmağa başladı. Olayın elebaşısı olan Selang Aro ortalıkta görünmüyordu. Salonun ortasında dövüş aynı hızla devam etmekteydi. Çevresine en kaba küfürler yağdıran Nick Garrett, hâlâ sağlamdı ve savaşıyordu. Taraftarları Albay Kedak'ı esir almışlardı. Şeref masasında Emin Sang, büyükbabasının ölüsünü bırakmış var gücüyle Raca'yi korumağa çalışıyordu.

Richard ziyafete silahsız gelmişti. Şimdi tabancalarını odasında j bıraktığı için kendine lanet ediyordu. Sadece, üniformasıyla pek yakışan merasim kılıcını takmıştı. Ama yarasından gelen büyük acısına rağmen kendini toparlayıp aklını kullanarak vaziyete hakim olmayı

198
BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

199

başardı.

Emin Sang'a seslendi. "Adamlarını al, derhal Albay Kedak'a] yardım et! Muhafızları yeniden düzene sok! Meydanı temizle ki ne i yaptığımızı ve yapacağımız görelim!" Bu emirler karşılığında duraklayan Emin Sang, hemen arkasında korumağa çalıştığı Raca'ya baktı. Raca tamamen müdafaasız ve adeta büzülmüş gibi tahtına] sığınmıştı. Bunu gören Richard, tekrar seslendi. "Ona ben bakarım! j Ben ve John Keston! Sana söz veriyorum! Gir şu şeytanların arasına! ve hepsini duvarlara itele!"

Emin Sang bu defa onayladığını belirten bir işaretle adamlarını j alıp kabul salonunun ortasındaki karışıklığa daldı. Küçücük bölüğün mızraklarının ucunda ölüm saçarak çevik ve bilgili hareketlerle bir] anda olaya hakim oluşunu görmek pek keyifliydi, ikinci bir söze] lüzum kalmadan John Keston da Raca'nın önünde yerini almıştı. -Palası her an biçmeğe hazır tetikteydi. Richard, bu arada Sunara'ya] dönmüştü. Genç kız kendini emniyete almayı düşünmeksizin: gözlerinin içine bakıyordu.

Richard, "Seni seviyorum!" diye haykırdı. Sanki böylesine; gergin ve tehlikeli bir anda aklına gelen söylenmesi en uygun şey j buydu. "Ama seni canlı istiyorum! Bizi bırak, odana git, kendini] cariyelerle birlikte kilitle."

Sunara, "Seni bırakmam," diye diretti. "Yaralısın ne olur bana git j deme!"

— "Şu halde saçağın altına gir ve Keston'un yanında dur..," Bul fırtınanın içinde ona gülümseyecek zamanı bile bulabilmişti. "Ben geri] geleceğim Sunara...Şimdi harekete geçmeliyim."

Bu söz üzerine eli kılıcının kabzasında ağır ağır şeref masasına doğru ilerleyip bütün misafir muhafızlara ve savaşanlara silahlarını j bırakmalarını aksi halde idam edileceklerini ihtar etti. Uzun ve yapılı J cüssesi, birkaç dakika evvel hayli şereflendirilmiş kişiliği otoritesini^ ispatladı. Hele ateşli ve kararlı yüz ifadesiyle bunu sağlamak çok daha] kolay oldu. Hiç değilse salonun bu köşesinde dövüş durmuş ve .i insanlar ilk defa nerede ve niçin savaştıklarını ana hatlarıyla görmeye j başlamışlardı. Şimdi onlar da birleşip Richard'ı desteklemeğe] çalışıyorlardı. Hâlâ savaşmaya devam edenleri durdurmağa!

koyulmuşlardı. Nihayet geniş bir çevre sakinleşip duruldu. Raca emniyete alınmıştı. Kurultay üyelerinden bazıları bir araya gelip fildişi tahtın ç evresinde toplandılar. Richard.taraf tartarını güven altına aldıktan sonra dikkatini salonun ortasında hâlâ devam etmekte olan Keşmekeşe çevirdi.

Yıllardır pek yakından izlediği dövüşlerle idmanlı gözleri işin en kötü safhasını atlattıklarını söylüyordu.

Başarıya ulaşmalarına az bir şey kalmıştı. Emin Sang ve kurtardığı Albay Kedak seyretmeğe değer bir maharetle kalabalığı kenara itip meydanı temizliyorlardı. Karşı taraflarda artık yorgunluk ve bıkkınlık göze çarpıyordu. Şimdi yaşamak ve başışlanmak için çırpınıyorlardı. Richard, ustalıklı hazırlanan bu saldırı tuzağının sonunda böylesine süklüm püklüm olmalarını zevkle seyrediyordu. Zafer anı yaklaşırken biraz evvel kendilerine şarap, yemek ikram eden köleler ve saray hizmetkarları canlarını düşünmeksizin ortaya atılmışlardı.

İhanet eden ya da intikam almak isteyen bu gruplar aslında bu hale düştükleri için suçlanamazdı, önce başlarının öldürülmesi sonra Raca'larının hâlâ tahtında oturması, fikir arkadaşlarının hançerlenmeleri onların gücünü tüketmişti, Şayet ihanetleri muvaffak olsaydı işler bambaşka olacak, kabul salonu onların idaresine geçecekti. Ama durum tam tersi olmuştu. Kıştırıldıktan yerden artık hücum naraları yerine merhamet çığlıkları yükseliyordu. Bunları affetmek imkansızdı. Richard böylesine baş kaldıran bu kancık insanların temizlenmesi gerektiğini-pek iyi anlıyordu. Kanlı dövüş ardından gereken yapılacaktı. Hainlik cezasız kalamazdı. Ancak tam ve uzun vadeli banş bu şekilde elde edilebilirdi.

Bu arada bir mezar daha doldurulmalıydı... O da Nick Garrett'in mezarıydı. Kabul salonunun bir köşesinde hâlâ eski dost yeni düşman aynı hızla dövüşüyordu. Boşalan silahını doldurmağa fırsat bulamayınca çevresinden bir palayla bir gemici sustalısı bulmuş onunla etrafa dehşet saçmağa devam ediyordu. Yakınına Jcimseyi yanaştırmaması ve sürekli yer değiştirmesi onu güç bir hedef yapıyordu. Richard, saray muhafızlanndan birinin etrafında daire çizdiğini ve elinde ucu zehirli mızrak olduğunu fark etti. Adam nişan alabilmek için devamlı açılacak bir ara kolluyordu. Bir an böyle bir

şey olur gibi oldu ve muhafız mızrağını fırlattı. Ama yazık ki hedefine isabet ettiremedi, mızrak Nick Garrett'in omuzundan aşarak geri planda duran kendi arkadaşlarından birine saplandı. Pisi pisine bir ölüm olmuştu. Bütün bu olup bitenleri seyrederken Richard hafifçe koluna dokunulduğunu hissetti. Kolunu tutan Sunara'ydı. Elinde, sevgili iki silahı Castor ve Pollux doldurulmuş ve atışa hazır onu bekliyordu. Sunara hiç görünmeden usulca bu çok tehlikeli yolculuğu yapmış ve odasına giderek hızır gibi imdadına yetişen silahlarını getirmişti. Tek kelime söylemeden büyük hayranlıkla Sunara'ya baktı, içi coşkuyla dolup taşmıştı. Genç kız ona gülümseyerek hafifçe eğildi, "işte, bitir işini," dedi.

iki tabancası iki elinde ilerledi. Her ne kadar sol eli iyi işlemiyorsa da önemli değildi. Basamakları inip dövüşen adamların bulunduğu köşeye doğru yürüdü. Bütün çığlık ve telaş arasında Nick Garret onun yaklaştığını görmüştü. Hele elinde taşıdığı silahları pek iyi biliyordu. Kolunu açarak hızla bir daire çizip çevresini aştı. Garrett'in bütün öfkesi kendini korumasıyla karışmış olup adeta gözünü döndürmüştü. Kurşundan daha atik davranabilmek için bu can düşmanının üstüne atılıyordu. Ama Richard'm silahı tutan kolu kalkıp nişan alınca Garrett'in sınırları mahvoldu. Tamamen içgüdü'nün etkisinde hızla rüzgar gibi geri dönüp ilk önüne gelen kapıdan balkona doğru kaçmağa başladı. Bir kedi çevikliğiyle hareket ediyordu. Derhal nişan alan Richard'ın kurşunu hedefi bulmadı. O anda da Nick Garrett gözden kaybolmuştu. Onun yok oluşuyla da salondaki savaş bir anda durdu.

Richard hemen kapı yönünde koşup bahçeye oradan da Cennetin Basamaklarına doğru gitti. En az onun kadar acele bir başka gölge yanına gelmişti. Ona yetişen elinde mızrağıyla Emin Sang'dı. Bu zifiri karanlıkta birlikte koşarlarken bağırarak ve haykıran sesler birden pek geride kalmıştı. Neyse ki bahçenin kenarlarına demir direklerin ucunda yerleştirilmiş meşaleler etrafı biraz aydınlatıyordu. Bu meşalelerden bir tane Richard bir tane de Emin Sang kaptılar. Biraz önlerindeki cisim aceleyle uzaklaşıp Cennetin Basamaklarını inmeğe başlamıştı.

Bu sırada başka insanlar da bu takibe katılmışlardı. Kiminin

elinde meşale vardı kiminde yoktu. Gözleri karanlığa alıştıkça soluk ay ışığının yardımıyla daha kolay görmeye başlamışlardı. Nick Garrett, aceleyle basamakları iniyordu. Richard'la Emin Sang, yan yana hatta basamak basamak birlikte koşuyorlardı. Takip etmenin zevki yarasına rağmen Richard'ı iki misli güçlendirmişti. Emin Sang ise büyükbabasının katili olan adamı yakalamak için en son gayretiyle koşuyordu. Cennetin Basamaklarının yansına gelince meşalelerin ışığında haykışlar yükseldi. Kurbanla aralan hayli azalmıştı artık hiç bir şey önü ellerinden kurtaramazdı.

Richard'a kalırsa bu zafer kendinin olmalıydı. Bu asi, kanun kaçağını kendi öldürmek istiyordu. Zira Garrett onun adamıydı. Onu adaya getiren ve ondan sorumlu olan Richard'dı. Garrett ortadan kaldırılana kadar adeta suçu paylaşıyordu. Makassang'ın Raca'sını öldürmeğe kalkışan bir hainin bir zamanlar kendi adamı oluşu onun cezasını ancak eliyle vermesini gerektiriyordu. Başka türlü şerefini temizleyemezdi... Ondan gayri kimse Nick Garrett'in. celladı olamazdı.

Bu düşüncenin etkisinde kan kaybını ve yorgunluğunu unutup son sürat basamakları inmeğe başladı, önünde kaçmağa çalışan cisme deli gibi yaklaşıyordu. Cennetin Basamakları artık bitmek üzereydi. Denize hayli yaklaşmışlardı. O kadar ki Garrett'in gölgesi ay ışığında aydınlanan soluk okyanusa vuruyordu. Uzun süredir içkiyle ve savaşla yorulmuş bedeni eski gücünü kaybeder gibiydi. Richard kendine hakim olmağa çalışıp son bir gayretle en alt basamaklara iniyordu.

Niyahet aniden varacakları yere geldiler işte yolculuğunun somu... Cennetin Basamakları bitmişti. Artık kapkara sudan ve geceden başka hiçbir şey yoktu. Richard'ın olanca kını kabarmıştı, öldürmek isteğiyle meşalelerini Nick Garrett'e doğru fırlattı. Ancak bu defa da isabet ettiremeyip meşale yanarak geri plandaki sulara gömüldü. Hemen silahını çekip kalan tek kurşunu ateşledi. Ama korkunç öfkesi yüzünden tam göremediği hedefi bulamayarak son imkanı da yok etmişti. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyor ve bu son şansını kaybettiği için çıldırıyordu. Şimdi artık çıplak elleriyle yaralı vücudundan başka bir şeyi yoktu. Onların yetmesi gerekiyordu.

Nick Garrett koy tarafına doğru acele dönüp baktı. Kapkara

sularla veya ellerinde meşaleleriyle yaklaşmakta olan bir grup insanla asla başa çıkamayacağını anlamıştı. Ama Richard Marriott'tan intikamını alabilirdi. Zaten izini kovalayanlar aynı zamanda Richard'a yardıma gelenlerdi. Nick Garrett bütün çaresizliğine rağmen cesur bir adamdı. Dikleşip haykırdı: "Gel hesaplaşalım Richard!" Sağ elinde yanıp sönen bir parıltı elinde hâlâ gemici sustalısı olduğunu gösteriyordu.

Richard üstüne doğru yürüdü. Tam o sırada geriden yetişen meşaleli adamlar yarım daire şeklinde arkasında sıralandılar. Bu dövüşe tanık olacaklardı. Yok etmesi gereken, nefret ettiği bir yaratık Richard'ın karşısında duruyordu. Garrett, bir hamle yaparak sustalıyı Richard'ın göğsüne saplamaya çalıştı. Garrett'in kolu kısıvrak yakalandı. Deminden bir pençe gibi j kurtulmasına imkan yoktu. Hafif hafif bükülmeye başladı, ta ki elindeki sustalı yere düşene kadar...

Şimdi karşı karşıya kalmışlardı. Biri hayli yorgun ve yıpranmış, diğeri ise kan kaybetmiş ve yaralı... Richard'ın tek bildiği şey bu dövüşü en kısa zamanda bitirmesi gerektiğiydi. Zira gücünün uzun süre dayanacağını tahmin etmiyordu.

Nick Garrett hayatını kaybetmek zorundaydı. Richard Marriott'un arkasında koca bir grup koruyucusu vardı. Çaresiz kalırsa onlar müdahale ederlerdi. Ama Richard korsan dahi olsa gene de sonuna kadar şerefini korumalı bu işi kendi bitirmeliydi. Ağrısını unuttu kendini alabildiğine güçlü hissetti. Diziyile Garrett'in midesine ağır bir darbe indirerek yana itti. Seyirciler ellerinde meşaleleri çemberi daraltıp daha yakından izlemeğe koyuldular. Sonra Garrett'i güreşçilere has bir üslupla kısıvrak yakalayıp merhamet dileyene kadar inletti. Garrett'i diz üzeri çökmeğe zorladı. Başını ve omuzlarını iyice öne doğru bastırarak gövdesinin üstüne çıktı. Bütün gücüyle ensesinden başını öne doğru eğmeğe başladı.

Derken ellerini mengene gibi sıkarak boynunu sağa sola oynattı ve nihayet küt diye bir sesle başı gövdeden kopartarak ayırdı.

Sonunda Richard da bütün bu oyundan bayılacakmış gibi yorgun çıkmıştı. Şayet Emin Sang atılıp da onu yakalamamış olsaydı sulara kayacaktı. Sonra kuvvetli kollar onu kaldırdı. Nick Garrett'in de başsız gövdesi boş bir çuval gibi sulara fırlatıldı, önce battı, sonra

»

\

BEYAZLI MİHRACE

203

çıkı ve yavaşça dalgalarla birlikte uzaklara kaymağa başladı.

Richard'ı yukarı taşıyacak sedye yoktu. Daire şeklinde sıralanmış meşalelerin aydınlığında biraz oturup dinlendikten sonra yavaşça ayağa kalktı ve biraz şarap içerek merdivenleri tırmanmağa başladı. Emin Sang tam yanındaydı. Tepelerinde Güneş Sarayı bütün yüceliğiyle yükseliyordu. O gün yapmak istediği üç şey vardı: Raca'ya gereken özürü dilemek, Sunara'yı kollarına almak ve sonra uyumak ve tekrar uyumak... Aşın yorgunluktan tökezlendi ve Emin Sang derhal dirseğinden kavrayıp destek oldu. Böylece bir iki basamak çıkarttı.

Richard, "Teşekkür ederim," dedi. Sesi hayli derinden çıkmıştı. Ağırlaşan yarası artık ağndan başını döndürüyordu. Boşlukta sallanan bir cisim gibi düşünceler bir ileri bir geri beyinde dolaşıyordu. "Şu anda dünyanın en güçlü insanı olmaktan çok uzağım... inşallah Sayın Majestelerine bir kötülük gelmemiştir... Büyükbabanız kendi hayatı pahasına onunukini kurtardı... Hayli cesur bir davranıştı... Ve siz de bütün gece boyunca üst üste şerefler kazandınız."

Emin Sang bu sözlere karşılık dondurucu bir cevap verdi: "Sizden nefret etmem gerekirdi Tunku," Sesi geceyi delmişti. Ama Richard anlayışla genç adamın ne demek istediğini anladı. Emin Sang ilk ve son defa olarak Sunara'ya olan büyük aşkıdan söz etmişti. Asla açıklamağa cesaret edemediği ve bundan böyle de edemeyeceği aşkıdan. "Ama şimdi sizden nefret edemem... Siz benim şerefli büyükbabamın intikamını aldınız... Bu geceden sonra yaşadığım süre sizin adamı nızım ve her zaman yanınızdayım."

16

Birleşmelerinin nişanı olarak her ikisinin elleri birbirlerine bir ipek mendille bağlanmıştı. Aynı kaseden piring yemişlerdi. Saygıyla büyüklerinin önlerinde eğilmişler ve Raca'nın isteğiyle bu selamları kabul olunmuştu. Daha sonra bir Budist papaz onları takdis etmişti, «erci bu merasimin evlilik töreniyle pek ilgisi olmamıştı, onlann dinlerine göre dünyevi evlilikler nasıl olursa olurdu.- Dünyadaki aşktan

204

BEYAZLI MiHRACE

annıp Tann'ya kendini adamış bir din adamı için bu aşklar önemsiz kalıyordu. Onlara gerçek Kanun'dan uzun uzun okumuştı. Çocukların korusu ilahiler söylemişti. Bütün bu çeşitli törenler aslında düşün sofrasına ziyafatine bir çeşit başlangıçtı. Richard'a her şey hayli uzatılmış gibi geldi. Gerdek öncesi ziyafet verilirdi. Richard Marriott, dairesinin açık penceresi önünde ayakta duruyordu. Deniz üzerinde ay ışığının bir gümüş kemer gibi uzanışına, parıltısına dalmıştı. Güneş Sarayı derin gece sessizliğinde uyuyordu. Her ne kadar hâlâ kabul salonunda eğlence devam ediyorsa da mercan duvarlar hiç ses geçirmiyordu. Hele tik ağacından kalın kapılar kaya gibi sağlamdılar. Böylece sessizlik tam anlamıyla hüküm sürüyordu. Düşünceleri gerdeğe girmeğe hazırlanan bir damadın düşüncelerinden farksızdı. Buna ilâveten aklı başka şeylere de takılıyordu. Garip geçmişinden gölgeli geleceğine dair türlü duygular benliğini kaplamıştı. Geçmişte pek çok kadınla ilgisi olmuştu. Ama Sunara asla onlar gibi olamazdı. Onu elde edebilmesinin tek sebebi şefkat ve ihtimamdı, ilk

defa, gençlik günlerinden bu yana bunu iyi başarıp başaramayacağına dair içine birtakım şüpheler düşmüştü. Ona sahip olma isteği tüm erkekliğini kamçılıyordu. Ama bunun yanı sıra ona yumuşak ve nazik davranması gerekiyordu.- Onu asla şaşırtmamalı ve incitmemeliydi. Her şeyden önce tapılacak bir kadındı. Uzun ve yorucu bir gün geçirmişti. Bıçak yarısından omzu hâlâ biraz ağrıyordu. Bugünden hiç fazla bir şey istemiyordu. Ne olurdu sadece onun kollar arasında sımsıcak uzanabilseydi. Hayatında bundan öte isteyebileceği başka bir şey yoktu. Bu istek de daha evvel hiç tatmadığı ateşten gömlek gibi bağını yakıyordu. Birbirlerini kucaklamaktan yeteri kadar zevk alıyorlardı.

Duruş şeklini değiştirerek pencere pervazına dayandı. Geniş pencereden yıldızlı geceye bakıyordu. Bu nefis kokulu gece ne yazık ona en ufak bir imada veya yardımda bulunmuyordu. Yoksa bütün bunlar sadece bir düş müydü? Ama bir sürü yönden Sunara onun yegane tutkusuydu. Onu çok sevdiği için bugün evlenmişti. Onu sevdiği için Makassang'da kalmıştı. Gene onu sevdiği için evlat edinilmiş bir prens, bir oğul olmayı kabul etmişti. Ama bunların hiç birinin gelecekte neler getireceğini bilmiyordu. Aksine bilmediği bir

BEYAZLI MİHRACE

205

sebepten ötürü gölgeler bile düşmekteydi.

Belki birkaç dakikaya kadar bu tip düşünceler önemini kaybedecekti. Sunara'nın sıcaklığında, kollarında bütün bilmeceler ve şüpheler erir, yok olurdu. Ya başaramazsa, o zaman işler büsbütün değişir? bu kuşkular daha fazla önem kazanırdı. Ya aşkı azalır mı? Ya onun kaba, istekli" vücudundan uzaklaşıp bir daha hiç yanına gelmezse?

Garip bir sebepten dolayı şimdi çok yalnız hissediyordu kendini. Gemisi batmış kadar yalnızdı. Zira p ziyafet ve dövüş gecesinin sabahında esrarengiz bir şekilde Lucinda D. ortadan kaybolmuştu. Halbuki herkesin bildiği gibi koyda demirliydi. Ama sabah olunca izine rastlanmamıştı. Kim gemisini götürmüştü? Hiç bir tahminde bulunamıyordu. Selang Aro da ortalarından kaybolmuştu. Bir tek ipucu bırakmadan sanki bulutların arasında yok oluvermişti. Saray Muhafızları tarafından defalarca altı üstüne getirilen Shwe Dagon'da saklanamazdı. Pazaryerinde hakkında sayısız dedikodu yapıyordu ama bütün bunlar kuma saplanan nehir kadar sonunda akma olup kalıyordu.

Sadece Richard Marriott, gemisiz bir kaptan, düşmansız bir savaşçı olarak Makassang'ın göbeğinde kalakalmıştı. Bu da yetmezmiş gibi bütün sorular boş bakışlarla cevapsız bırakılıyordu. Niçin buradaydı? Niye kalmalıydı? Geleceği ne olacaktı, tşte bütün bunları cevaplamak üzere sanki bilinmez bir kuvvet, akıl almaz bir inanç onu yönetiyordu. Bunların hepsi bir tek sevimli ve cana yakın alında toplanmıştı.

İşte bu alının sahibi yanındaydı... Arkasındaki boncuklu perde hışırdayıp aralandı. Yumuşak ve hafifçe duraklayan bir ses, "Tuan," dedi.

Tannm... Bu ses üzerine vurulmuş gibi dönen Richard'm heyecandan boğazı kurudu. Sunara'ya bakmağa doyumuyordu. Daireyi ikiye 'bölen kemerin tam altında yan aydınlıkta durmuştu. Bu gece için giyinmişti, üstünde sevişmek ve uyumak için çok sade bir ipek elbise vardı. Rengi tenine uymuş, her şeyiyle tam bir ahenk içindeydi. Gerçekten çok güzeldi. Ufak tefek narin yapısı sevinç ve mutluluk saçıyordu. Hazine dairesini gezdikleri geceyi hatırladı. Nasıl

206

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

207

yan arzulu ve yan utangaçtı. Şimdiki hali de ondan farksızdı. İki de karşılıklı titriyorlardı. Richard genç kıza yaklaşmak için ilerlerken kendi kendine dua ediyordu. Ne olurdu ilk teması bu yumuşak bedeni sarsmasın, korkutmasın. Henüz bilmediği yeni yaşama bütün saflığıyla < hazırlanmış bu tazelik, tam bir uygunluk ve karşılıklı arzunun devamıyla birleşsin. Elini tıpatıp saran eldiven gibi iç içe düşsünler.

Genç kızın omuzlarına hafifçe bastınca gene aynı tatlı ve kendini teslim eden ses, "Tuan,"- dedi. Bütün vücudu titriyordu. incecik ipek giysisi içinde sarsılan bedeni gizlemekten acizdi. » Bakışlarını yere indirmişti. Richard onu göğsüne doğru çekip sıkıca | bastırdı. Sonra kalbini dolduran ne varsa söylemeğe başladı:

— "Sunara, sevgilim, korkma. Seni seviyorum. Seni asla incitmem. Ne bu gece, ne de bundan on yıl sonra bir başka gece. Bundan emin | olabilirsin."

5

— "Onu biliyorum," dedi. Başını güvenle omuzuna dayadı. Sanki çok daha evvelden burada rahat edeceğini biliyormuş gibi bir hali vardı. "Çocukluk ediyorum... Ama titreyen inan ki sadece bedenimdir... Bana yaşlılarımızın öğrettiği gibi ben zaten seni bekliyordum...Pencereden bakarken neler düşünüyordun? "

— "Sadece seni... Yok ama tam doğru değil bu. Biraz geçmiş ve pek çok da geleceği düşündüm. Ve kendi kendime bazı bilmeceler soruyordum."

— "Mesela burada bulunuşunun sebepleri gibi mi? "

—"Evet." Genç kızın anlayışına hayran kalıp bir kere daha bağıfta bastı. Yavaş yavaş sakinleşiyordu. Kendi sıcaklığı ikiye bölünüp yansı onda dağılıyordu. "Evet başlıca bilmecem buydu. Ama şimdi artık mesele değil."

—"Niçin değil? "

—"Çünkü sen kollanmdasın."

—"Zaten Makassang'da oluşunun sebebi bu." Ona doğru hafifçe sokuldu. İşte bu ufak hareket Richard'ı kanını tutuşturmağa yetti. Genç kız da aynı anda bu ateşi paylaşmıştı. "Şimdi bana cesaret verdin," dedi. "Böyle olacağını biliyordum... Burada sadece aşk için bulunuyorsun ve ne güzel yarumdasın. "Kendini daha yakın tutması için bıraktı. "Seninim artık. Hazine dairesini hatırlıyor musun? "

—"Evet Hatırlamaz olur muyum? "

Anlamalarına fırsat kalmadan parmakları harekete geçip elbisesinin düğmelerinde dolanmağa başladı. Soma genç kıza hafifçe kendinden uzaklaştırıp lambanın loş ışığında harikulade güzel endamını seyretti. Sunara sakin güzel yüzünü kaldırarak baktı, "Hatırladın mı? Bunları gözlerin hep aramıştı. Sonra da ellerin, o nazik ellerin."

—"Şimdi ise tümünü arzuluyorum."

—"Senindir... Şimdi artık çok cesurum. Bütün ömrüm boyunca bundan cesur olamam. Bana sahip ol Tuan. Efendim! Bana sahip ol!"

Gecede bir an sanki zaman durmuştu. Bir iç çekişle kız artık onun olmuştu. "Ah, Tuan!" diye inledi. Sanki her şey farklıydı, dünya değişivermişti.

ÜÇÜNCÜ KİTAP

Beyazlı Mihrace; 1861

Sunara hamileydi, Richard artık kendini dünyanın en mutlu adamı sayıyordu. Sunara hem çok iyi bir anne, hem de iyi bir eş olabilecekti. Onunla sevişmek büyük bir zevkti. Yanına uzanmak, nazikçe yumuşakça onu sevmek Richard'a çlgın bir haz veriyordu.

Ama, Richard her geçen gün biraz daha işsizlikten sıkılmaya başlamıştı. Kendini rahatsız hissediyordu. Oyuncakların etrafını sardığı anlar çoktu. Aşk yapmak için, en güzel ve paha biçilmez oyuncağı Sunara ydı. Son altı ay içinde sadece yataktaki adam olduğu için alelade bir saray mensubundan farkı kalmamıştı. Bunlar Richard'ı tedirgin eden düşüncelerdi. Bir mayıs günü öğleden sonra, Güneş Sarayının bahçesinde oturuyordu. Kölelerden biri, kendisine içkisini getirmişti. Richard, ağır ağır şarabından yudumlıyor ve yüzlerce defa seyrettiği manzaraya yine dalgın gözlerle bakıyordu, üzerinde, Makassang'lılara has bir Malaya elbisesi vardı. Çizgili pamukludan yapılmıştı, üzerine ipekli bir tunik giymiş, başına da yeşil bir türban dolamıştı. Elbise, sıcak iklime uyacak şekilde rahat ve boldu, seyrettiği manzara ise yan uykulu gözlerinin dalması için bire birdi.

Aşağıda, körfez alabildiğine uzanıyordu. Körfezin karşısında, Shwe Dagon'un kubbesi görünüyordu. Arka planda yeşil orman ve Selang Aro'nun mor tepeler Arasına sakladığı ezeli düşman Kara Harris vardı. Hâlâ, ortalıkta dolaşıyordu. Harris'in Lucinda'yı ele geçirmiş olduğu söyleniyordu. Batı yönündeki Deniz-Dyak'ları tarafından görülmüştü. Makassang'dan hiç ayrılmadığı sanılıyordu. Adanın bilinmeyen bir tarafını da ev olarak kullandığı belliydi. Ortaya çıkmak için kararlaştırılmış bir zamanı bekliyordu sanki.

Ama, Richard Marriott, artık düşmanlarının peşinden koşmuyordu. O, vaktini işte böyle tembel ve aylak öldürüyordu. Geçmişte, yaptıklarından farklı bir biçimde...

\

BEYAZLI MİHRACE

209

Zamanını, aşk yaparak geçiriyordu. Pek tabii bu da çok güzel ve tadına doyumaz bir şeydi. Yemek ve içmek konusuna gelince onda kayda değer bir değişiklik yoktu. Raca gibi onun da etrafında bir sürü köle vardı. Yine Raca'yla birlikte işleri idare etmek, toplantılar düzenlemek zenginler için ziyafetler, törenlere katılmak, fakirlere yardım etmek gibi işleri de oluyordu.

Bu tip durumlar için giyinmek Richard'ın üç, dört saatini alıyordu. Richard'ın Hollanda Anıral'i üniforması bütün Makassang'da ilgiyle karşılanmıştı. Sunara ve savaşın diğer ileri gelenleri, düşünüp taşınmışlar Richard'ın resmi toplantılarda giymesi için bir tören elbisesi hazırlamışlardı. Bir zamanların görmüş geçirmiş insanı önce bir Kaptan-Reis olmuş şimdi ise bir prensin hayatını yaşamağa zorlanıyordu. Bunun ne kadar sıkıcı olduğunu Sunara'ya nasıl söyleyebilirdi?

Bütün bunların yanı sıra heyecanlı ve zevkli anlar oluyordu. Çeşitli sporla ilgileniyordu. Bunların başında Fil sırtında kaplan avına gitmek geliyordu. Ama bir tehlikeye girmeye hiç de niyetli değildi. Resmi ve süslü bir oyundan başkasını oynayamazdı artık.

Her şeyden öte, dövüşemiyordu. İdare etme gücünü de yitirmişti, iki parmağını şaklatıp köle çağırılmaktan başka derdi kalmamıştı. Eğer bir gemisi olsaydı korsanlar faydalı sporlar yapabilirdi. Makassang'la Celebes arasında yaşayan binlerce korsan vardı. Ne yazık ki artık Richard'ın kendine has gemisi olup herhangi bir deniz savaşına girmesi pek uzaklardaydı. Karadaki, savaşlara gelince Raca yönünden böyle bir şey söz konusu bile olamazdı. Raca'ya göre ülkesi çok sakindi. Selang Aro'ya gelince, Kara Harris'i saklıyordu. Kara

Harris ise Güneş Sarayına yapacağı ikinci saldırının zamanını gayet iyi biliyordu. Her şey şimdilik gizli ve esrarengiz bir banş içindeydi.

Ayrıca Mihrace'nin sarayda Richard'a olan davranışları son derece müsamahasızdı. Sadece ve sadece bir tek Raca olduğu her haliyle belliydi. Makassang için yegane kral, Raca'ydı. Her ne kadar Richard hem oğlu, hem de damadı olsa da, kimse onun önüne geçemezdi. Hatta Raca, bir gün bunu açıkça belirtmişti.

Bir defasında, Richard ülkenin başkenti Prahang'a giderken yolda haksız yere cezaya çarptırıldığını iddia eden bir adamla karşılaşmıştı.

210

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

211

Adamın fakir olmakla beraber iyi bir aileden geldiği anlaşılıyordu. Hali Richard'ı çok üzmüştü. Zavallı, bir tefeciye dolandırdığı iddia edilerekten hapse atılmıştı. Her ikisini de yüz yüze getirdiler. Kimin dolandırıcı, kimin dürüst olduğunu ayırt etmekte güçlük çekilmedi. Nihayet, dolandırıcı olduğu iddia edilen adamın hiç suçu olmadığı ortaya çıktı. Tefeci de çok ağır hapis cezasına çarptırıldı. Richard'ın bu davranışı halkın gözünde büyük bir takdir ve sevgiyle karşılanmıştı.

Ama saraya döndüğünde, bu iki adamın arasına girmesinin derhal Mihrace'ninkulağına iletildiğini öğrendi. Aynı .akşam Raca, kendisini huzura çağırdı.

Mihrace, "Neden böyle davrandığını bir türlü anlayamıyorum," dedi. Sesi soğuk ve sertti. "Sana verilen yetkinin dışına çıkıyorsun. Bu gibi olaylarda, senin hiç bir rolün söz konusu olamaz, ülkemizde yeterli mahkemeler vardır, ancak onlar gerektiği zaman bana dilekçeyle baş vururlar. Böyle kişisel, bağımsız davranışlar, Makassang'da yürümez."

Richard, "Adam benden yardım istemişti," diye söze başladı. Ses tonu iyi ve yumuşaktı. Saraya ve Sunara'ya döndüğü her seferinde böyle olurdu. "O adamı nasıl önemsemeyebilirdim. Haksızlığa uğradığını iddia ediyordu."

—"Her borçlu aldatıldığını söyler."

—"Ama bu aksine dürüst bir adamdı"

—"Eğer gerçekten dürüst ise, mahkemeye baş vurabilirdi."

—"Ama çok fakirdi."

Raca, "Sadece, zeki olabilir," dedi. Richard, bu sırada Raca'nın çok sinirli olduğunu fark etti. Raca: "Kendi davasını mahkemeye sunamazdı, senden faydalanmak istedi. Davasını adalet yoluyla elde edemeyeceğini, nüfuslu bir kimsenin himayesiyle kazanacağını gayet iyi kavramıştı."

Richard, "Ama bu çok saçma bir şey," dedi. Oldukça şaşırılmıştı..

Raca kaşlarını çatı, "Sen kendini unutuyorsun."

—"Afinizi rica ediyorum, Sayın Efendimiz, tabii ki, böyle bir davranışım hoş olmamıştır. Kendi kendime yargı yapmaya hiç hakkım yoktu."

—"Senin hiç bir yargılama ve müdahale yetkin yoktur."

—"Ama ben sadece, sizin bir adamınız, temsilciniz olarak hareket ediyordum."

Raca, "Hayır sen benim bir adamım veya temsilcim olamazsın. Damadımsın, kızımın evlisin, Makassang'la değil," dedi.

Richard, "Hiç bir idareci sıfatım olamaz mı?" diye sordu. Kızgındı ama hırsını gizlemek zorundaydı. "Tunku kelimesi hiç bir şey ifade etmiyor mu? "

Raca, "Ben yaşadığım sürece, benden başka kimse hükmedemez," dedi. "Tunku ise Prens demektir, sen de bunun gayet iyi farkındasın. Tunku asla Raca demek değildir. Raca'ya eş başka bir şey yok zaten." Yaşlı adam alay eder gibi tavır takındı. "Ayrıca unutma ki, Raca'dan başka da kimse yoktur."

Çok gergin bir hava esiyordu. Richard elinden geldiği kadar, kendini teskin etmeye çalıştı. Birkaç ay evvel hatta birkaç hafta evvel böyle bir muameleyle karşılaşmış olsaydı asla tahammül etmezdi. Ama şimdi fazla önemsemiyordu. Dengeye koyması gereken başka şeyler de vardı. Kıskaç ve haris bir hükümdarın hükmüne karşı gelmek için artık vakit geçti. Gururu kırılabilir bile Sunara onu rahatça tamir edebilirdi. Aslında, Raca'yı affedebiliyordu. Ne de olsa yaşlı bir adamdı. Kolayca öfkeye kapılabilirdi. Raca, tahtında rahat ve emin olarak yaşıyordu. Sırasında faydalanmaya veya baş kaldırmaya teşebbüs edecek bu adama fazla şeref vermiş olmaktan belki de pişmandı.

Richard, bahçedeki her zamanki yerini aldı. Neticede her şey aynıydı. Makassang'daki yaşantısı sınırlıydı. Bu oyuncak ülkesinde, kendi de oyuncaktan farksız hale gelmişti. Sadece, yatakta istediği gibi hükmedebiliyordu. Ayrıca şimdi olduğu gibi çimenlerin üstünden sekerek gelen Sunara'yla mutlu olmaması için ancak aptal olması gerekirdi.

Onun güzelliğini her zaman takdir edip zevk alıyordu. Her gün onu yeni görüyor gibiydi. Sadece gözleri ve vücudu değil, her şeyi ona büyük bir tatmin ve zevk veriyordu. Sunara ona yavaşça yaklaşıırken, ayağa kalktı. Böyle bir mükemmellik olamazdı, üç aylık hamileydi. Ama, vücudunun görünüşünde hiç bir değişiklik olmamıştı. Yüzündeki canlılık ve sevimlilik, aşktan ve evlilikten daha da büyük bir mutlulukla dolmuştu. Gözlerinin içi pınl pınl parlıyordu. Sadece,

212

BEYAZLI MİHRACE

BEY AZLİ MİHRACE

213

Riehard'a değil, bütün dünyaya gülüyordu. Yürüyüşü hareketleri bir kadın olmanın havasını gösteriyordu. Sunara, daha yaklaştı. Sevgi dolu gözlerle uzun uzun bakiştılar." Sunara'nın gözleri yana doğru kaydı. Richard'ın oturduğu sandalyeye ve onun yanında duran içki bardağına baktı. Güneşin huzmeleri, palmye ağacının gölgesi başının üzerindeydi. Richard, yeryüzünün sahip olduğu bütün nimetlere layıktı. Onu bir aziz gibi tutuyordu. Aşkın, tüm yaşamının kopmaz bir parçasıydı. Eğildi, masanın üzerine düşen yaprağı kaldırdı. —"Rahat mısın? Her şeyin tamam mı? "

—"Her şeye sahibim, Sunara . Ya sen iyi istirahat ettin mi? "

Gülümsedi. Karşısındaki koltuğa oturdu, "İyi istirahat ettim, uyudum bile. Sütümü içtim, haşlanmış balığı yedim. Dediklerinin hepsini yaptım Richard."

Ona Richard olarak hitap etmek aralanndaki yakınlığın belirtisiydi. Herkes kendisinden 'Tunku' diye söz ediyordu. Halbuki ister genel, isterse özel bir yerde Sunara için sadece sevgili 'Richard' di. Yalnızca sevişirken, zevkten ona 'Tuan,' derdi. İhtiraslarının en heyecanlı yerinde, hazzın doruğunda, 'Lord' (Efendim) diye çağırılmak ne kadar güzeldi. Böylesine tatlı ve yumuşak bir hazinenin onun olması ne harikuladeydi. Richard, "Sana tembihlediklerini çok önemlidir," dedi. "Çocuk doğduğu andan itibaren kuvvetli olmalı." Sunara, "Ben de önce beni düşündüğünü sanmıştım," diye yan şaka, yan cilveli sitem etti.

Elleriyle Sunara'nın boynunu tuttu, onu yavaşça okşamaya başladı. "Ama çocuğumuz ancak sen kuvvetli olduğun sürece kuvvetli olabilir."

Sunara, "Yaman bir erkek ve baba gibi konuştun," diye cevap verdi. Etrafına bakındı. Körfez sulannın yansıttığı öğleden sonra güneşinde adeta yanıyordu. Ellerini gözlerine siper edip, "Harika bir gün daha... ürünlerin yaranna olmasa insan neredeyse Muson yağmurlarını dahi istemeyecek. Bu güzellikten hiç bıkmayacağım," dedi.

—"Her zaman mükemmel."

Sunara, Richard'ın sesinde garip bir değişiklik sezdi. "Sana fazla mükemmel mi geliyor Richard? " —"O ne demek? " —"Belki insanı yoran fazla bir mükemmellik bu."

Richard başıya onayladı. Onun söyledikleri düşündükleriyle tam tamına bağdaşyordu, "öyle galiba... Ben dün, çok görmek istediğim bir şeyi düşünüyordum. Nedir bilir misin? "

—"Ne olabilir? "

—"Mesela kar."

Sunara aniden döndü. Şaşkınlıkla Richard'ın yüzüne bakıyordu. "Ben hayatımda hiç kar görmedim," dedi. "Gerçekten burada Makassang'da kan özlüyor musun? "

—"Hayır sevgilim, hiç bir şeyi özlemiş değilim. Sadece bir düşünceydi. Bu güzelliğe zıt olarak aklıma geldi. Değişse de değişmese de burası çok güzel bir ülke. Hele sen varsın ya, her şeye sahibim demektir."

Sunara ısrarla, "Ama ingiltere'yi özledin." dedi.

Aniden o anda ona her şeyi söyleyebileceğini hissetti. "Bir şeyler yapmayı özledim Sunara. Ben güneşin altında oturmak, içki içmek ve manzara seyretmek için doğmadım. Henüz otuz yaşındayım, seksen değil. Bazı anlar oluyor kendimi her geçen saat yaşlanmış ve yapnmış hissediyorum. Aylıklığımın bana hayatta hiç bir katkıda bulunmadığını itiraf etmek zorundayım."

—"Ama sen çok şeyler yaptın. Ayrıca burada boş oturmana da lüzum yok..-istersen hoşlanacağın çok eğlenceler bulabilirsin.."

—"Eğlenceler mi? " diye üzerine basarak tekrarlamaktan kendini alamadı.

—"Tabii haklısın, şikayet etmem için hiç sebep yok. En az gelecek ziyafete kadar işsizim."

Sessizlik oldu. Sunara'nın yüz ifadesinden onu biraz kırdığı anlaşılıyordu. Boş gözlerle körfezi seyretmekteydi. Bu kadar sevdiği bir kadını nasıl kırabilirdi. Bir an için sıkıntıdan ve kızgınlıktan ne söylediğinin farkında olmamıştı. Onu en çok sinirlendiren ve sabnı taşıran, "Bu oyalanma, eğlence," lafı olmuştu. Aslında bütün mesele boş geçen zamanıydı. Pisi pisine vakit öldürüyordu.

214

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MiHRACE

215

Sunata'ya döndü. Kendisine baktığını fark etmişti. Yüz ifadesi üzüntüden sıyrılmış, seven ve düşünceli bir kadının halini almıştı.

—"Daha önce bana hiç böyle bir şey söylemedin, Richard."

—"Çok özür dilerim, sevgilim, inan ki moralim bir hayli bozuk. Başka bir şey değil. Unut lütfen ve beni affet." Başını salladı. "Belki de ben senin bundan söz etmeni bekliyordum. Bu sadece moral meselesi değil. Uzun zamandır düşünüyordun değil mi? "

Richard, "Evet," diye kabul etti. "Bu her geçen gün büyüyen bir özlem."

—"Bana her şeyi anlatmalısın. Biliyorum yapacak çok az şeyin var. Buralar senin gibi bir adam için yeterli değil . Andrew Farthing bana her zaman Makassang ateşinden söz ederdi. Böyle bir çevrede, hiç bir yapamamanın ezikliği, çaresizliği insanı çok yıkar."

—"Eminim, onun durumu aynı değildi."

—"Tabii ancak hissederdi. Ama bu ateşin geldiğini duyduğu an hemen kalkar bir şeyler yapardı."

Richard içini çekti: "Andrew Farthing şanslıydı desene."

—"O da sıkıntısını böyle geçiştiriyordu."

—"Onun ne sıkıntısı vardı? "

—"Genellikle karısının ölümü."

—"Karısı mı? Demek, Andrew Farthing evliydi. Ben onu hep bekar düşünmüştüm."

—"Buraya geldiği zaman 35 yaşında irniş, ben doğmadan önce, karısıyla gelmiş. O zaman yeni evli ve mutlularmış. Söylediklerine göre, çok güzel ve neşeliymiş karısı. Devamlı da şarkı söylermiş. Burada büyükbabamın izniyle bir misyon kurmuşlar. Diledikleri zaman da Hıristiyan ayinleri düzenleyebiliyorlarmış. Ama daha sonra karısı lohusa yatağında üç ay içinde ölmüş."

Richard, Sunara'nın elini sıkarak istemeden hafifçe ürperdi. "Kuzum Sunara, bana böyle hikayeler anlatma ve ne olur sen de fazla düşünme."

—"Ben ölmem. Seni ve hayatı fazlasıyla seviyorum... Babamdan duyduğum kadıyla Andrew Farthing karısı öldüğünde üzüntüden adeta deliye dönmüş ve hayata dayanıklılığını kaybetmiş. Makassang'a lanetler yağdırmış çevresinde herkese aynı gözle bakmış. Derhal memleketine dönmeyi tasarlayıp, bütün sevdikleriyle birlikte umutlarını da gömmüş. Ama bir gece nedenin kesinlikle bilinmemesine rağmen, fikrini değiştirmiş ve bizimle birlikte kalmaya karar vermiş."

—"O niye? "

—"Söylenişine göre bazı çocuklar gün batımı zamanı karısının mezarına çiçek koymak için geliyorlarmış. Bunu gören Andrew Farthing bir defasında kabaca onlara sormuş ve aldığı cevap şöyle olmuş: 'Şayet onu sevmeğe devam edersek o hep yaşayacaktır.' Bu sözler inancın ötesinde onu duygulandırmış, dönüp geldiğinde büyükbabama şöyle demiş: 'Ben buraya tsa'nın sevgi ve acıma duygularını vaaz etmeğe gelmişken yanıbaşımda parmak kadar bir avuç çocuk aynı şeyi bana öğretmeğe çalışıyor.' İşte böylece kaldı ve burada otuz yıldan fazla çalıştı."

Richard, "Ne işle ilgilenirdi? " diye sordu. Hikaye onu oldukça etkilemişti. "Çalışmadığı günleri nasıl geçirirdi? Vaaz vermekten başka şeyler yapar mıydı? "

—"Pek tabii, evet. Geldiğinde basit bir vaizdi. Kısacası, o bizim için her şey olabilişti. Sırasında öğretmen, doktor veya bir hakim, önceleri, Prahang'da bir misyoner okulu açarak işe başladı. Yeni yetişmekte olan nesillere alfabeden tutun da insan için hayatta gerekli her şeyi öğretmeye çalıştı. Küçük bir reviri de vardı. Sabahın erken saatlerinden gecenin geç vaktine kadar bahçesi ve çevresi sürekli dolup taşardı. Sadece okşamak için bile olsa halk ona çocuklarını getirirdi. Halbuki o buna çok sinirlenirdi. İskoç diliyle onlara küfrettiği bile olurdu. Genellikle günlerini miskin ve cüzzamlı hastaların yanında geçirirdi... O gerçekten bir peygamberdi Richard ve bizim için çok şeyler yaptı. Ama ne yazık ki benim onu tanıdığım kadıyla hayal kırıklığına uğramış mutsuz bir insandı."

—"Neden öyle düşünüyorsun? "

—"Tamamlanması gereken çok şeyi yanda bıraktı." Sunara aniden Richard'a dönerek, "Richard, bu bir gerçek. Böylesine fikir ve enerji dolu bir adam Makassang'da çok daha büyük ve önemli şeyler yapabilirdi."

—"Bundan eminim."

216 .

BEYAZLI MİHRACE

—"Bunları istersen şimdi sen devam ettirebilirsin." —"Ama babanın bundan hoşlanacağı sanmam, Sunara." Ses tonu, hafif ve hüzünlüydü. Andrew Farthing'le kendi arasında yapılan bu kıyaslama bir anlamda iğrençti. "Sana söylediği gibi o her şeyi yüzeye çıkarabilmişti. Ama ben hiç bir şekilde hükmetmeğe yeterli değilim." —"Hükmetmenin yanı sıra başka şeyler de olabilir." Richard gülümsedi. "Ben ne öğretmeğe ne de cüzzamlı hastaları dokunmakla tedavi etmeğe yeterli değilim."

Ses tonu acımsıydı. Adeta içinde bulunduğu ruh durumunu yansıtıyordu. Andrew Farthing'in hikayesi sanki onu utandırmıyordu. Şimdi Makassang için bir şeyler yapmak isteyip istemediğini bile bilmiyordu. Ne de olsa

burası kendi ülkesi değildi. Yabancı oluşu kaçınılmaz bir gerçektir. Aniden eski hocası Sebastian Wickham'ın vedalaştıkları gece söylediği söz geldi: "Ne zaman bir yerde bir krallık bulursan onu en iyi şekilde kullanmasını bil." İşte bulmuştu ve en iyi şekilde de kullanıyordu ama binlerce boş geçen saatte bir nevi oyuncak gibi.

Belki o da Andrew Farthing gibi Makassang ateşine çoktan yakalanmıştı.

Sunara, onu telaşlı bakışlarla izlerken kaşlarını çatıp hafifçe koluna dokundu: "Sen dilediğin her şeyi yapabilecek güce sahip bir insansın. Ayrıca ben seni çok seviyorum."

Uzaktan çimenlerin kenarından Cennetin Basamaklarına doğru ilerleyen ince, küçük bir gölge ve onu takiben daha iri bir gölge görüldü. Bu oğlu Adam'la bakıcısı Manina'ydı. Oğlu hayli çevikleşmişti. Büyük bir rahatlıkla koşuyor ve zıplıyordu. Makassang'ın garip dünyasına sanki orada doğmuş gibi hemen girivermişti. Bahçede dolaşan tavus kuşlarından birine hayranlıkla bakıyordu. Richard ve Sunara da onu seyrediyorlardı. Ama çocuğun buna aldıracağı bile yoktu. Ancak Manina'nın İhtan üzerine onlara dönüp el salladı. Sonra hemen kendi dünyasına daldı.

Richard, "Kardeşinin doğumunu bekliyor," dedi.

Bunu takip eden günler ve haftalar hep birbirinin eşi olup aynı; yeknesaklığı sürdürmüştü. Bu bitmez, tükenmez, kaşık ve huzursuz |

BEYAZLI MİHRACE

217

düşüncelerin ancak bir kısmını Sunara'ya söyleyebilmişti. Yapmayı arzuladığı her şey, sanki çok uzaklardaydı. Herhangi bir değişikliği kabul edip edemeyeceğinden emin dahi değildi. Belki de tembelliğin zevkine dalmıştı. Hâlâ asil giysisi üzerindeydi. Makassang'ın Tunku'su olarak ihtişamlı rolünü oynamaya devam ediyordu. Kayınpederine saygıyla selam veriyordu. En ufak bir meselede dahi, onun tavsiyelerine baş vuruyordu. Oğlu Adam'la oyunlar oynuyor, istediği zaman da Sunara'yla aşk yapıyordu. Her şeye rağmen, sadece sevişmek, çocukla oynamak çevreyi seyretmekle, hareketli genç bir erkek asla tatmin olamazdı.

Bir gün doğu garnizonundan bir askere rastladılar. Kötü habercinin bu görünümü onların küçük dünyalarını korkuyla kaplamıştı.

ölüm habercisine rastladıklarında Richard ve Emin Sang beraber diler. Garnizonu teftiş etmek üzere, geceyi birlikte geçirmeye karar vermişlerdi. Bu son günlerde çok iyi arkadaşlık ettikleri görülüyordu. Richard, bu uzun boylu asker adamdan çok hoşlanıyordu. Güvenilir, iyi bir arkadaştı. Emin Sang ise sarayda kendi gibi kuvvetli bir hayran bulmuştu. Ayrıca oğlu Adam'a da şu son günlerde, törenlerde bilmesi gereken davranışları öğreniyordu. Her ne kadar Manina uygun görmese de tabanca kullanmayı öğrenmeliydi.

öğleden sonra, geç vakitlerde Richard ve Emin Sang, birkaç atlı askerle civarda dolaşmaya çıkmışlardı. Tam geriye dönüyorlardı ki, önde giden atlılardan birisi kuzeyi göstererek işaret etti. Çıplak düzlükte yolunu bulmaya çalışan ve tuhaf tuhaf sallanan bir cisme dikkatlerini çekti. Yabancı bitkinliğin son safhasında görünüp adeta bir sarhoş gibi iki yana yalpa vuruyordu. Ayakları yürüdükçe yerden san bir toz tabakası kaldırıyordu. Her iki elini de acayip bir şekilde kafasına kenetlemişti. Richard ve Emin Sang atlarını onun üstüne doğru yöneltince adam son bir defa daha yalpalandı ve hiç hareketsiz boylu boyuna yere uzandı..

Adamın yanına gelince acele atlarından indiler. Hâlâ iki eli

218

BEYAZLI MİHRACE

kafasında kenetli olan yabancıların dehşetli korktuğu hemen göze çarpıyordu. Boynunun bir yanında hayli büyük bir yara vardı. Neredeyse kafasını gövdesinden ayıracak kadar olan bu yarayla şayet bu kadar yolu yürümüşse gerçekten insan üstü bir güce sahip olmalıydı. Adamın yanına ilk varan Emin Sang oldu. Derhal omuzlarından itinayla yakalayıp sırt üstü yatırdı. Yabancıların vücudu kan içindeydi. Ayrıca yara bakımsız olduğundan bütün bu kanlar iltihapla kaşık kurumuşlardı. Kısacası iğrenç ve yürekler acısı bir görünümü vardı.

Emin Sang, "Tanrım, ben bu adamı tanıyorum! Doğru garnizonundaki muhafızlardan biridir." dedi. Yerde uzanan insana eğildi, "Ne oldu sana sevgili kardeşim?"

Meselenin ne olduğunu özetlemesi bile dakikalar aldı. Adamın boğazından hırıltı halinde güçlükle kelimeler çıkabiliyordu. Verdikleri su boynundan kaydı geçti. Ama yüz ifadesi, ona eğilmiş olan yüzbaşıya getirdiği haberi bildirmeden ölmeyeceğini gösteriyordu. Yüzlerce mil ormanı sırf bu mesajı iletmek için türlü cefayla geçmek zorunda kalmıştı. İnsan üstü bir çabıyla birden canlandı.

Doğu garnizonundaydı. İstirablarını ve ağrılarını dindirerek yavaş yavaş hikayesini anlatmaya koyuldu. Onun bulunduğu garnizon, aynı zamanda gümüş madenini korumaktaydı. Yılın bu zamanında ise madenden çıkarılan gümüşler, yüklenip Güneş Sarayına götürülürdü. Bu nakliyatı yapmak için doğu garnizonunu her zaman olduğu gibi ikiye bölünmüştü. Bir bölüğü, emniyet tedbiri için gümüşlerle birlikte yürür, diğeri ise ihtiyaç halinde korumak için geride kalırdı.

—"Ben kampı koruyanlardandım," diye Emin Sang'a bakarak güçlükle konuştu. "Gümüş vagonu yola çıktıktan sonra, iki gün kampta yalnız kalmıştık. Aynı anda, körfeze de bir gemi gelip demirlemişti...Gemide ağır silah ve çok sayıda adam olmasına rağmen, bizi tuzak yoluyla yendiler, karaya yanaşıp banş bayrağı çekerek bizden su istediler. Biz bunda bir sakınca görmeyince doldurulmak üzere karaya yirmi fiçı indirdiler. Ne çare ki, fiçılar tüfek ve barut doluymuş. Nöbet tutmadığımız bir zamanda bunları kullanmak suretiyle bizi elde ettiler."

Emin Sang'ın arkasında ayakta duran Richard, garip bir içgüdüyle sordu:

BEYAZLI MİHRACE

219

—"Sor bakalım nasıl bir gemiymiş? "

Ölmekte olan adam bu soruyu işitmmişti. Yine, gözlerini Emin Sang'dan ayırmaksızın cevaplandırdı:

—"Ne gemisi olduğunu bilmiyorum.. Yalnızca, beyaz bir adam tarafından idare ediliyordu. Siyah sakallı, devamlı bağırın, ufak tefek bir adam...Bizim kaleyi kuşattığı zaman da, esirlere ateş açtı ve bir işaret vererek Latangi kabilesinden Kara-Dyak'larım yardıma çağırdı. Onlar da bu işaret üzerine baltalan ve mızraklarıyla üzerimize saldırarak hepimizi kesmeye koyuldular. İşte bu yarayı böylece aldım." Başı iyice gevşemiş, korkunç şekilde sarkmıştı. "Önce böylece, ölü gibi iki gün yattım, sonra kaçmaya muvaffak olup, sürünür gibi, bu yolculuğu göze aldım."

Büyük bir hırıltıyla sesi kesilmişti. Öyle ki, Richard onun ruhunu teslim ettiğini sandı. Öfke ve şaşkınlıkla karışık, Richard'in aklından geçenler şuydu: "Bu benim gemim olabilir, adam da Kara Harris'ten başkası değildir." Sonra yatan adamdan hikayenin sonunu öğrenmek üzere eğildi. Adam güçlükle konuşabildi.

—"Birkaç gün önce oldu... O zaman sayıları aklımdaydı ama şimdi unuttum... Gümüş vagonunu soydukları zaman oradaydım. Herkesi öldürerek, gümüşü elde ettiler. " Aniden gözleri iri iri açıldı, son bir hayat alevi yanıp söndü. "Yüzbaşım çok sayıda kardeşlerimizi kaybettik," dedi. Bu son sözlerini çok açık söylemiş ve sonra da başı yana düşmüş ölmüştü.

Emin Sang yavaşça ayağa kalkıp, çevresinde toplanmış adamlarına baktı. Gözleri yaşlanmıştı ama yüzü sanki taştandı. Çevresindeki adamların hatta Richard Marriott'un yüzü de aynı ifadeyi taşıyordu, içlerinde hiç biri ölümün yabancıları değildi. Ama, bu adamın hali ve korkunçluğu, alışlagelmiş bir durum değildi. Ayrıca göstermiş olduğu cesaret, insan üstü bir çabaydı.

Emin Sang, hiç gocunmadan yanaklarından süzülen yaşlan elleriyle silip, arkadaşlarının hislerini de ifade ederek konuştu:

—"Bu adam cesurdu ve bir kardeşti... Şimdi bu cesarete devam ettirmek görevi bize düşüyor."

Ama çözülmesi gereken bir başka mesele daha vardı. Adamların sadece biri, ayaklanm dibinde yatıyorsa da, geride yardım bekleyen

220

BEYAZLI MİHRACE

can çekişen daha yüzlerce kişi vardı. Bu durumda o gün Richard ve Emin Sang'ı Güneş Sarayma dönerek meclis kararını almaları ve derhal yola çıkmaları gerekiyordu.

Sarayadöndüklerinde Mihrace ve Albay-Kedah çoköfkelenmişlerdi. Her ikisi de en kısa zamanda saldırıya geçmek istiyorlardı, Emin Sang itaatkâr bir asker olarak Albayla Raca'nın fikrine karşı koymuyordu. Bunun yanı sıra Richard'ın düşünce yeteneğine her zaman olduğu gibi çok güveniyordu. Elbette kısa zamanda harekete geçmeleri gerekiyordu. Richard ise nerede, kiminle ve nasıl dövüşüleceğim düşünüyordu.

—"Sayın efendim, sırf Kara Harris's ele geçirmek için körü körüne saldırırlayız." Richard kendisine karşı bütün itirazlara rağmen soğukkanlılığını korumağa çalışıp mantığıyla hareket etmek istiyordu. "Henüz kesin olarak o adamın Kara Harris olup olmadığını dahi bilmiyoruz. Her ne kadar çok benziyorsa da! Ayrıca o adamı nerede bulabiliriz? Eğer kuzeyden saldırıya geçerse biz daha doğu garnizonuna yaklaşmadan önce onlar ormana çekileceklerdir. Veya tekrar gemiye binip bizi karada arkadan vuracaktır. Beklemeliyiz. Olay ve durum hakkında etraflıca bilgi sahibi oluncaya kadar."

Raca, "Beklemek." diye alaylı bir şekilde tekrarladı. Kabul salonuna şöyle bir göz gezdirdi, duyduklarına inanmak istemiyor gibiydi. "Bu ne biçim konuşma? Garnizonun bütün adamları son Ferdine kadar temizlenip, gümüş vagonu topyekün çalıdıktan sonra daha nasıl beklenir? Biz Makassang'ın kuklaları mıyız? " Albay Kedah'a1: döndü: "Siz bu bekleme planı hakkında ne düşünüyorsunuz? "

Kedah'ın gözleri kızgın, ses tonu buz gibiydi. Richard'a dönerek, "Ben dört yüz adamımı kaybettim." dedi.

Bütün bakışlar Richard'ın üzerinde toplanmıştı. "Benim beklemeye vaktim yok. Ayrıca kimse de bekleyemez. Bu bir gurur meselesidir."

Richard, "Gurur, bende de var," dedi. Onun da sesi soğuktu. Artık, bir dakika daha fazla tahammül edemezdi. "Eminim ki, Sayın Majesteleri herhangi bir görevin benim için ne büyük bir zevk olduğunu takdir ederler. Hele, Kara Harris'le dövüşmek söz konusu olunca, benim için iki misli değer kazanır."

BEYAZLI MİHRACE

Raca, Richard'ın öne sürdüğü fikrin esasını anlamamazlıktan geldi. "Öyleyse, dövüşmeye başla!" diye emretti. "Serbest kalması için hiç fırsat verme. Nerede ise ara bul! Yok et onu ve vagonu kurtar!" —"Sırası gelince bütün bu söylediklerinizi yerine getireceğiz. Biz ki, Harris'in oyunlarını göstermesi için, kaç ay bekledik. Birkaç gün veya birkaç hafta daha beklemekte hiç bir sakınca yoktur." Richard meseleyi diğerlerinden çok daha değişik açıdan değerlendiriyordu. Geçmişteki bir sürü tecrübenin ışığında temkinli davranmayı adeta huy edinmişti. Kara Harris'e ise hepsinden ayrı bir his duymaktaydı. Onun tarafından haince aldatılması, daha sonra Makassang denizindeki mücadeleden esrarengiz bir şekilde ortaya çıkışı aslında intikam almak duygularını delice kamçılıyordu. Kara Harris, başlı başına Richard'ın özel davasıydı. Önü bu defa elden kaçırması ne pahasına olursa olsun imkansızdı. Kader onları birbirlerini yok etmek için ağır kin ve nefret zinciriyle adeta bağlamıştı. Bu kadar yakın olan bir can düşman, neredeyse gözü gibi sakınıp koruduğu bir sevgiliyle eş değerdedi.

Emin Sang, Richard'ı izliyordu. Sonra dönerek sordu: "Ne düşünüyorsunuz, Tunku? öncülerimizi gönderelim mi? "

Raca, "öncüler mi?" diye sözünü kesti. "Oldu olacak bari kadınlarımızı da gönderelim."

Richard, "Muhafız yüzbaşı haklı olabilir," dedi. Ses tonunu elinden geldiği kadar ölçülü tutmağa çalışıyordu. Ayrıca sabrının taşmasına ramak kalmıştı, "önce Kara Harris'in ilk hareketinin ne olacağını kestirmeliyiz. Bana sorarsanız bildiğimden eminim." Kedah, "Hepimiz sırf kulak kesildik," diye imalı cevap verdi. Richard, "O mutlaka buraya tekrar gelecektir," dedi. "Bu defa hazine için."

Raca, sabırsız bir el işareti yaptı. "Halihazırda elinde kocaman bir hazine var. Tam bir yıllık gümüşlerimiz." Yaşlı adamın sesi öfke doluydu. "Daha başka ne istiyebilir? ömrünün sonuna kadar bu servetle korsanlar kralı gibi yaşayabilir."

Richard, "O her zaman daha fazlasını ister," diye fikrinde ısrar etti. "Göreceksiniz buraya gelecektir. Ben bu adamı iyi tanırım Sayın Majesteleri. Onu buraya neyin çektiğini, açgözlülüğünün nedenini biliyorum. Esas servete sahip olmak umuduyla hiç bir zaman

BEYAZLI MİHRACE

Makassang'ı terk etmeyecektir. İşte altı aydır hâlâ burada olmasının nedeni budur. Gümüş vagonu ne kadar küçümsenecek bir servet değilse de onun için fazla önemi yoktur. Onun gönlü tamamen Güneş Sarayının dillere destan hazinesinde yatar. Bunu elde etmek için canım feda etmekten asla kaçınmaz."

Albay Kedah, "Siz de onu durdurmak için canınızı verir misiniz? " diye sordu.

Bu kadar açık ve kabaca küçük düşürmek artık Richard'ın kanını oynatmıştı. "Dilinizi tutun!" diye bağırdı.

Aniden sertleşip otoriter olmuştu. "Mevkiinizi unutuyorsunuz, benimkini de!"

Kedah bu söze şaşırarak, "Sizin mevkiiniz nedir? " diye sordu. Richard, "Ben asil kandanım," dedi. "Raca'nın oğluyum. Bana yapacağım işi öğretecek bir ordu Albayına ihtiyacım yoktur. Mesele Kara Harris! durdurmağa gelirse, Makassang'da değerim bunu tartışmanın çok üstündedir. Hatırladığınız gibi bu gerçeği ispatlamış durumdayım."

Kedah eski soğukkanlılığını tekrar takınıp sadece Raca'yı dikkate alarak döndü ve konuştu: "Sayın Majesteleri, eminim ki bu küstahlığa izin vermeyecektir."

Raca susması için elini kaldırdı. Richard bunun ne anlama geldiğini ve Raca'nın ne söyleyeceğini çok iyi tahmin ediyordu. Bu konuşmalar sırasında Raca'nın değişip onun fikrine katıldığını ve görüşünü paylaştığını anlamıştı. Richard, bana ihtiyacı var, diye düşündü. Ayrıca şaşılacak bir uyanıklıkla bana ihtiyacı olduğu kadar meseleyi de benim gördüğün açıdan değerlendirdi.

Raca, "Oğlum haklıdır," dedi. Ses tonu en isyankar ruhu bile donduracak kadar soğuktu. "Her kim olursa olsun, onun otoritesinden şüphe etmekle aynı şeyi bana yapmış olur." Söylediği bu sözleri karşı tarafın sindirmesi için uzun bir süre bekledikten sonra Richard'a dönerek ekledi. "Şimdi sizi dinliyoruz. Planınız nedir? "

Richard sakin, vaziyete tamamen hakim bir tarzda konuşuyordu. "Beklememiz gerektiğini tekrarlarım," dedi. Dalga yeniden değişmiş otuz ağır saniyeden sonra oyuncak bir prensten tekrar güçlü ve sözüne güvenilir bir savaş adamı olup çıkmıştı, "önce düşmanımızı bulmalıyız. Onun durumundan her yönden emin olmalıyız. Gücünü

BEYAZLI MİHRACE

tam tespit edip ondan sonra kendi kuvvetimizi toplayarak onu yok etmeğe hazırlanmalıyız."

Raca, "Ya Kara Harris'i derhal bulamazsak," dedi. Bu defa sesinde emretmekten ziyade teklif yapar bir ifade vardı. "Sonra Kara-Dyak'larının kasabasına hücum edip, onları suç ortaklığı yaparak kalemize ateş açmaktan dolayı cezalandırmayacak mıyız? Latangi kabilesi zaten bütün isyanların her'zaman omuriliği oldu. Bu yetmiyormuş gibi şimdi de dıştan gelen düşmanlarla birleştiler. Hiç değilse onlara hadlerini bildirmiş oluruz."

Richard, "Latangi'ler küçük insanlar," diye cevap verdi. "Bu olayda iplerinden çekilerek oynatılan kukla bebekler gibiler. Biz çok daha büyük oyunun peşindeyiz. Hatta bizim esas hedefimiz bütün ipleri elinde tutan adamın kendisi, yani Kara Harris'tir. Batı Garnizonuna hazırlık yapmamız mutlaktır. Bu yönden sizlerle hemfikirim. Böylece yakut madenleri de gümüşün akıbetine uğramasın. Ama bunu yaparken hiç bir surette en ufak bir saldırı söz konusu olmamalı. Devamlı tetikte olup Kara Harris'in taraflarıyla birleşmesini beklemeliyiz."

Albay Kedah, "Taraflarıyla mı? " diye sordu. Bu soruyu sorarken zihni hayli karışmış görünüyordu. "Onlar kim olabilir? "

—"Bu Selang Aro'dan başkası olabilir mi? Henüz ölmemiş olan bir başka adam daha var. " Richard bunları söylerken Albay Kedah 'a doğrudan bakmamış veya bakmaya gerek bile görmemişti. "Bu ikisi, daha evvel de yaptıkları gibi, en uygun zamanda tekrar birleşip Saraya hücum edeceklerdir. Bir de gemileri olduğunu unutmamak gerekir," dedi ve güldü. Ama bu gülüş zevkten veya keyiften değildi. "Hem de benim gemim, ayrıca çok iyi bir gemi olup Mystic'ten kurtarıldıktan silahlarla fazladan donatılmış, önemli olan nokta ise bu iki taraftarın ne zaman ve nerede birleşecekleridir." Raca'ya doğru baktı. "Casuslarınız var mı, Sayın Majesteleri? "

"•"Güvendiğim casuslarım vardır."

~"Onlara Shwe Dagon'u gözetlemeleri söylesin. Zira bu işin bağlanacağı, gelişeceği ve patlayacağı yer orasıdır. Ancak bu bilgileri elde ettikten sonra düşmanımızın genel tutumunu bilir, planlarını değerlendirip, ona göre saldırırız. Bu da ilk ve son saldırımız olur."

224

BEYAZLI MiHRACE

Geniş yatakta ipek çarşafar arasında birbirlerinden yakınlık, huzur ve sevgi alarak uzanmışlardı. Sunara'nın başı Richard'ın kolundaydı. Küçük vücutu zarif bir şekilde yakınındaydı. Bu sıcak arılar en mutlu oldukları ve birbirlerinden en memnun kaldıkları zamandı. Ama bu gece nedense Richard'ın akli başka yerdeydi.

Koluyla ona sarılmış olmasına rağmen Sunara'nın da bu gerginliği fark etmiş olmamasına imkan yoktu. Hele bir ara Richard içini çekince Sunara bunun aşktan veya zevkten olmadığını anlamakta güçlük çekmedi. Onun önce konuşmasını beklediysen de bir ses çıkmayınca boşta kalan kolunu kaldırıp hafifçe omuzuna dokundu.

—"Bana ne düşündüğünü söylesene, Richard, bu gece hiç rahat değilsin. Hâlâ Haris meselesi mi? "

Richard karanlıkta hem onu hem de kendini tasdik edercesine başını salladı. "Evet, hâlâ Kara Harris, dostumuz, can düşmanımız. Ama sen benim sıkıntılarımı yüklenme Sunara. Ben kendim üstesinden gelirim."

—"Şayet senin canın sıkılırsa benim de sıkılır. Bana sorarsan hâlâ nasıl olup da hayatta kaldığına şaşırıyorum ve bir türlü inanamıyorum."

Richard çaresizlikle gülümsedi, "Bu da benim kötü talihimden başka bir şey değil. O nü öldürdüğüme dair yemin edebilirken meğerse o kanatlanıp uçmuş. Mutlaka düşer gibi yapıp atlamış olmalı. Böylece karaya yüzmüş tür."

Richard'ın ona sanılmasıyla vücutu gerginleşti. "Keşke on defa ölmüş olsaydı!"

—"Sen de kahraman albay'ımız gibi konuştun."

—"Ben Albay Kedah değilim."

ince narin vücudunu okşadı. "Anlaştık. Bana kalırsa Kedah da düşmanımız oluyor, öyle olmasa bile en azından yaptığımız işleri sürekli eleştiren bir kişi durumunda. Ben de buna göz yummayacağım. Ayrıca baban da bunu kabul etmez." öğleden sonraki olanları hatırlayıp gülümsedi. "Baban bugün bana olan tutumunu değiştirip tartışmada beni tuttu. Bu değişim de birkaç dakikanın içinde oldu. Gerçekten hayli şaşırtıcı ve olağanüstüydü."

—"Niye öyle davrandı? "

—"Bana hakaret edildiğini fark etti. Bu davranış karşısında benim

BEYAZLI MiHRACE

225

hislerime kapılıp ona göre hareket edeceğimden korktu. Ona kalırsa ben dönüp Kedah'a şöyle diyebilirdim: 'Madem ki durum bu, şu halde Harris'le siz tek başınıza dövüşün'. Baban bu riski göze alamazdı. Bana ihtiyacı var Sunara. Tıpkı benim Makassang'a geldiğim ilk günler kadar. Ama bazen de esas fikrinin ne olduğunu öğrenmeyi çok istiyorum."

—"Senin hakkında mı? " Richard'ın evet, anlamında başını eğdiğini hissetti. "Sana tamamen güveniyor, bundan eminim." —"Başka çaresi yok da ondan."

—"Hayır, ondan çok daha fazla. Bu bir çeşit hayranlık duygusu. Hem de öylesine ki elinde olmadan kendi gururuna da dokunuyor. Gördüğün gibi artık pek yaşlandı. Günden güne değişiyor. Bir bakıyorsunuz sana yaslanmaktan memnun ve mutlu oluyor, sonra bir başka sefer seni kısıyor. Sana kendi verdiği payelerle senin nasıl en iyi şekilde geliştiğini görünce çocuk gibi elinde olmadan kısıyor. Ama sana sonsuz güveni var, bunu biliyorum. Ayrıca sen Kara Harris'in yapacağı hareketten gerçekten bu kadar emin misin? "

—"Bundan fazla emin olduğum başka şey yok. Babana da söylediğim gibi Harris'i kendimden iyi tanırım O doymak bilmez bir aç, kararlı ve kindar bir insandır. Ayrıca onu çok iyi tanımamın esas sebebi şimdi onun yerinde ben olabilirdim."

—"Sen Haris gibi olabilir misin hiç? Bunu asla söyleme. O alelade bir korsandan başka bir şey değil." — "Tıpatıp öyle." —"Ama sen başkasın."

—"Ben senin yardımınla değiştim. Ama seninle karşılaşmadan ve Makassang'a yerleşmeden evvel Harris'le ben ikiz kardeş gibi benzerdik. Her ikimizin de birer gemisi ve savaşan adamları vardı. Bizdeki altın hırsı bitmez tükenmezdi, öyle ki bu tutku köpek balığının sığdaki davranışına eşittir. Kendi yönümde şimdi bir takım şeylerin değiştiği doğrudur, Sunara. O beter olurken ben daha iyi oldum. Ama bir zamanlar ikimiz aynı insandık." —"Buna inanmam."

Richard gülümsedi, "Zaten artık inanırsan üzülürüm. Neyse onu mahvetmek için elimden geleni yapacağım. Ayrıca kendime

226

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

227

borçluyum bu konuda. Bu benim için hem eski bir gurur meselesi hem j de şimdi sana ve babana karşı bir şeref borcudur. Bunların yanı sıra daha başka sebepler de var."

Sunara kollarıyla sınımsı sarıldı. "Başarın için dua edeceğim, j Babamın seni çok sevmesini istiyorum."

Bu defa çok daha duygulanarak tekrar güldü, "Sen babanın benil sevmesini mi istiyorsun? "

Karşılık verebilmek için biraz toparlandı, "öyle ki babam da en j az benim kadar seni hissetsin."

—"Babanın bu sevgisi için epeyi zamanın geçmesi gerekir."

—"Ne yazık ki öyle. Ama halihazırda..." Bu sözü söylerken]

alabildiğine yumuşaktı Sunara. "Evet, halihazırda. Tuan, dünyadaki teki dürüst ve gerçek insan sensin. Tuan!"

Gecelerin öylesine zevkleri ve mükafatları oluyordu ki bunla kararsızlık içinde bocalayan bir kişi için adeta büyüydü. Ama bunal karşılık gündüzler hep kaygılı, emniyetsiz ve sıkıcı bir havada] geçmekteydi. Bir hafta hiç bir yenilik olmadı, ikinci hafta da öyle geçti. Bu arada ne bir haber ne de yeni bir görüş oldu. Raca'nın ajanları he yerdeydi. Ayrıca Raca biraz adamlarından bile kuşkulandı. Ama ı olursa olsun hiç biri ne Kara Haris ne Selang Aro ne de Lucinda D. j hakkında en ufak bir ipucu toplayabilmişlerdi. Hele Lucinda D. Doğu Garnizonunun bulunduğu koydan sihirli bir değnekle yok edilmiş gibiler hiç bir iz bırakmadan çekip gitmişti. Sadece casuslar Shwe Dagon'a ve] onun altındaki Shrang Anapuri adlı sahil şehrine bu arada pek çok insanın gelip gittiğini, buraların alışılmışın dışında kalabalık olduğunu haber veriyordu. Ama bunda da kayda değer hiç bir şey bulamıyorlardı. Ayrıca mevsim alış veriş zamanıydı. Herkes yıllık erzağını düzüyordu. Bunun dışında dini festival yaklaşmakta olduğundan insanlar Altın 'Mabede ziyarete gidiyorlardı. Bütün pazaryerlerinde ne bir fısltı ne de işe yarar bir dedikodu duymuşlardı.! Kısacası en ufak bir ipucu tehlikeli geleceği aydınlatıcı bir tek kelime bile öğrenilmemişti.

Raca'nın dev teleskopundan da hiç bir ipucu sağlayamamışlardık Richard gitgide tedirgin oluyordu. Hele beklemeyi salık veren kendi!

olduğu için büsbütün sorumluluğu vardı. Her gün saatlerce teleskopun başından ayrılmıyor, uzun uzun gayet geniş bir sahayı tarayan bu aletle etrafı izliyordu. Ufuklar ve koylar bomboştular. Her defasında da hararetle kendi gemisini göreceğini umarak bakıyordu. Mystic yok olduğuna göre sahneye çıkacak ve hedef olacak gemi kendi Lucinda D.'sinden başkası değildi. Ama ne yazık ki denizde martı kadar bile bir yelkenlinin beyazı veya direğe benzer bir cisim esip besmiyordu. Shwe Dago çevresinde de izlemeğe değer hiç bir şey yoktu. Altın kubbe her zamanki ihtişamı içinde hüküm sürüyordu. Şehirde ise hayat en ufak bir fevkaladelik göstermiyordu. Kısacası tahmini doğrulayacak bir gölge dahi mevcut değildi. Hayat her yerde alışlagelmiş düzenini sürdürüyordu.

Gitgide içinde bulunduğu durumdan rahatsız oldu. Her ne kadar Raca anlayışlı davranıyorsa da Albay Kedah'ın davranışları hoş değildi. Gün boyunca hafiften iğneli laflar etmekten, yan alaylı bir edayla yeni bir haber olup olmadığını sormaktan geri kalmıyordu. Bu arada hem Güneş Sarayında hem de geçitteki bölükler arasında söylentiler başlamıştı, ölen arkadaşlarının öçlerini almak istemekte sabırsızlanıyorlardı. Er meydanında kanlı dövüş hazır, şanlı bir basan istiyorlardı. Böyle tak tikli politika onları hiç sarmıyordu. Ne olursa bir an evvel olup bitsindi... Ayrıca sarayda herkes de aynı kanıdaydı. Köşelerde, aralıklarda sürekli fısıldaşmalar görülüyordu. Hizmetkarlar bile bu beklemekten ve soğuk harpten bıkmıştı. Bu tutumu yaratanlara bir nevi küçümseyen tavırlar alıyorlardı. Richard ise bütün bu tür davranışlara aldırmıyor, başını dimdik tutuyordu. Ama taa içinden o da sabırsızlanmağa, hatta kuşkulamağa başlamıştı. Tahmin ettiği hiç bir şey henüz çıkmıyordu. Belki de yanılmıştı. Şayet meseleyi yanlış muhakeme ettiyse bütün yapmayı tasarladığı plan baştan sona başarısızdı.

Sonra aniden ve şaşılacak şekilde yanılmadığı meydana çıktı. Casusların rapolan çarçabuk değişmiş ve bir hayli ilgi çekici olmuştu. Nihayet Richard'm bel bağladığı küçük ışık parlamış ve korkunç gerçek su yüzüne çıkmıştı.

ilk rapor bir balıkçı filosundan gelmişti. Bu filo bir düzine balıkçı teknesinden meydana gelmiş olup kıyıda hayli açıkta, uçanbalık

228

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MİHRACE

229

avlamaya gitmişlerdi. Beklenmedik hava şartları onları atmış, kuzey sahilinde karayaaon mil mesafedeki koya barınmak için girdiklerinde Lucinda D.'yle karşılaşmışlardı. Gemi hareketsiz kuma oturtulup kızağa çekilmişti. Bir çift bekçiden başka gemide ve civarda insan görünmüyordu. Onlar da sahilde bir kulübede yaşıyorlardı. Gelenleri görünce yaklaşmalarını ihtar edencesine havaya ateş açmışlardı. Böylece Lucinda D. sanki terk edilmiş gibi tek başına duruyordu. Balıkçı filosu derhal ihtara uyacağı işaret etmiş, ama içlerinde cesur bir sandal usulca yanaşıp ne olup bittiğini anlamağa çalışmıştı.

Elde edilen bilgiden tamamlayıcı anlam çıkıyordu. Şöyle ki, Kara Harris'in karada bir yerde gizlendiği ve Güneş Sarayına yapılması tasarlanan saldırının kara yoluyla olacağıydı.

Aydınlanan ikinci mesele ise hacılardı. Son bir haftadır etrafta ağızdan ağıza dolaşan "hacı" kelimesi aniden anlam kazanmıştı. Bütün Makassang'm kaderiyle oynanan oyunda bu başlık tamamen yeni bir fikir getirmişti. Adanın her bir tarafından Sayın Buda'ya şükranlarını belirtmek ve arınmak amacıyla Shwe Dagon'a akın akın ziyaretçi gelmekteydi. Herkesin gördüğü ve inandığı buydu. Bilhassa adanın iç kesimlerinden, yani Kara-Dyak'lannın bulunduğu bölümlerden çoğunlukla gelen bu ziyaretçiler yarım düzine kadar irili ufaklı mabedlere dolup dolup taşıyorlardı.

Kıyı boyunca teknelerle yol alıp orman yönünde karaya çıkıyorlar ve orayı kestirmeden yaya geçip tekrar deniz kenarına geliyorlardı. Oradan da sahil yolu takip ederek aşağı yukarı tekrar deniz kenarına geliyorlardı. Oradan da sahil yolu takip ederek aşağı yukarı ada turunu tamamlayarak Shrang Anapuri'ye varıyorlardı. Sonra ziyaretleri için gruplar halinde Shwe Dagon'a gidiyorlardı. Gün boyunca onların kamp kurdukları yerde pişirilen yemeklerin dumanı yükseliyordu. Gece olunca da bu konakladıkları yerlerde yaktıkları ateşler uzaktan toplu iğne başını andıran yüzlerce minnacık fener gibi duruyordu. Bütün bunları geçen haftalar boyunca teleskopla en ince ayrıntısına kadar incelemek mümkündü.

Casuslar, kendilerini Tannyâ adanmış bu yabancıların bir düzinesiyle birlikte oturmuşlarsa da hepsinin pek sessiz ve konuşmayan tipler olduklarını belirtmişlerdi. Hepsi gerekli şekilde ilahlıydı- Ama bu da pek aykırı sayılmazdı. Zira herhangi bir hacı -endi kabile sınırları dışına çıkarken dilediği gibi silahlanmakta erbestti. Ne türlü soru sorulursa sorulsun hepsinin cevabı sanki bir özdan çıkar gibi aynıydı. Bu bir bayram mıdır? Hayır, sadece bir hac yolculuğudur. Yoksa hazırlanmakta olan bir planın parçası mıdır? İayır> tamamen hac yolculuğudur. Savaş olmasın? Hayır, bu bir hac yolculuğudur...

Hele Shwe Dagon başlı başına aykırı bir tutum içindeydi. Tam bu sıralarda, Saray Muhafız bölüğünden bir yüzbaşı Raca'nın taba evvel emrettiği gibi Shwe Dagon'un aylık teftişini yapıyordu. Sorba olan bu yüzbaşı sadece alışılmış görevini yerine ettirmektedir. Bu teftiş daha ziyade bir formalite işiydi. Böylece o efer de on iki adamla yüzbaşı her ay olduğu gibi Shwe Dagon'a itmişlerdi. Mabet mabet dolaşıp genel disiplinin gidişatına bir göz tacaclardı. Bu sefer bu alçakgönüllü görevden her nedense mahrum ırakıldılar. En alt kapıları dahi kilitli ve arkalarını destekli ulnuşlardı. Kapıları ısrarla çalınca pencerelerin birinden hayli genç ir rahip başını uzatmış ve boşuna ısrar ettiklerini zira kapıların şu İralarda .kimselere açılmayacağını söylemişti.

Yüzbaşı Sorba, ufak tefek yapısına rağmen fark edilir derecede ıvaşçı ve gözüpek bir insandı. İçeriye alınmalarının ne sebebi labileceğini kesin ve sertçe sormuştu. Buna karşılık kafası traşlı genç ihip görülmemiş sükunetle kahverengi gözlerini adeta etkilemek üzere izbaşıya dikip hayli sakın açıklamada bulunmuştu.

Rahip kısaca, "Tamirat dolayısıyla kapalıdır," dedi. "Mabet bütün İyaretçilere kapanmıştır." Bunları söyledikten sonra küçük pncerenin ızgarasını kapamak üzere harekete geçti.

Yüzbaşı Sorba, "Raca'nın askerlerine hiç bir yer kapalı olamaz," Ni. Biraz da şaşırılmış ilave etti: "Gel aç kapıyı, yoksa karışmam, apıyı derhal aç."

Rahip aynı serinkanlılıkla, "Tamirat," dedi. "Kapı Almayacaktır."

~~ O halde kuzey yönündeki kapıyı açın." ~"0 da kilitlidir. Mabet kapalıdır."

230

BEYAZLI MİHRACE

Rahip büyük bir saflıkla, "Tamirat," diye tekrarladı. Hem*» arkasından da ızgarayı kapatmaya yeltendi. Yüzbaşı Sorba daha a(|) davranıp tam kapatırken mızrağını dayadı. Rahip hayli telâşsız "Burası kutsal bir yerdir. Buraya silah zoruyla giremezsiniz."

Yüzbaşı Sorba görev uğruna adeta kendini kaybetmi Gerçekten nasıl olur da kutsal bir yerde silah çekerdi. B hatırlayınca mızrağını usulca çekti: Askeri görevini ne kadar tanı ve sayıyorsa dini görevini de en azından o kadar yerine getirirdi, günâh işlemiş gibi derhal mızrağını geri çekip kendini topladı.

Kendinden tam emin olamadan, "Bu tamirat ne zaman bite: diye sordu. Arkasında duran askerleri ise bu oyunu baştan sona ze seyretmişlerdi. Yüzbaşının rahibe çıkışını, sonra da süklüm püki geri çekilişini dudaklarında ince bir tebessümle izlemişlerdi. Cesu gururlu bir askerle alçakgönüllü rahip arasında geçen bu olay iyi askerlik şakası olurdu, "üstlerime bildirmem için bunun cevabı gerekli. Kapılar ne zaman açılacak? " Bu defa hakaret açıkçaydı, "Gelecek ay desek nasıl olur? " cevap verdi. Sonra da ızgarayı adeta yüzlerine çarpar gibi kapatıve; Dışardf kalanlar ise ağızlarını bile açmadan kocaman tik ağı kapının önünde kalakalmışlardı.

Raca'ya bunu anlattıkları zaman asla hazmedememişti. Ama b! karşı saldırmak için harekete geçmeğe nasıl ve nen başlamalıları? Nihayet bu konuda, yani kapıların niçin kilitli old yolundaki rapor gelince Richard Marriott'un tamamen haklı ol ortaya çıktı.

Bu defa rapor pek güvenilir elden geldi. Casus bir rahipti, rahip görünümü içinde sarayın adamlarından biriydi. Shwe Dago: birkaç aydır kalan bu sahte rahip bir fırsatını bulup kaçmıştı, haberleri getiren bu adamdı. Söylediği sözler özetlenirse şu anlam olarak çıkardı.

Selang Aro, Shwe Dagon'a dönmüştü. Kara Haris ve bul mürettebat da oradaydı. Her rahi p ve mabede gelen ziy silahlıydı. Ayrıca Shrang Anapurideki bütün hacılar büyük ye: etmişlerdi. Duaları ise hac yolculuktan güçlü ve kutsal geçsin diye; Bütün bunlann yanı sıra gerekirse hayatlarını feda etmek pahası

BEYAZLI MİHRACE

231

^iineş Sarayına saldırmak için her an hazır olmaya yemin etmişlerdi.

Nihayet gerçekte bu kadar açık şekilde karşı karşıya gelince bütün kuşkular dağıldı. Mihrace ve ona tavsiyelerde bulunanlar daha basit şeyler bekliyor olabilirdi. Ama görüldüğü gibi durum hiç de öyle değildi. Meseleyi her açıdan ele alıp ne yapılacağını kararlaştırmak ^ere kabul salonunda toplandı. Konu açıldığı zaman toplantı halinde bulunan insanlar derhal ikiye bölündüler. Bu ikiliğin ise tek nedeni din sorunuydu. Bu kutsal mabetlere 'olan tutumda veya topyekun Shwe Dagon'u ilgilendiren bu meselede fikir birliğine kolay vanlamayacağı anlaşılıyordu.

Richard Marriott ve bir ölçüye kadar da Emin Sang mabede derhal İdirmayı savunuyorlardı. Artık bu yerin, dinden çok bu tip işlerin itağı olduğu apaçıktı. Ama Richard bu fikrini açtığında, her ağız ve iirek onaylayacak diye beklerken hiç hesaba katmadığı bambaşka dr meseleyle karşılaştı, tşte bu tarafı asla hesaplamamıştı. itirazlar lırbiri ardınca yükseliyordu.

Albay Kedah, "Bunu yapamayız," dedi. Sözündeki ifade kesindi. I" Shwe Dagon'a hiç bir saldırı düşünülemez."

Richard adeta donatfalmıştı. "Hücum yok mu? " diye hayretler içinde sordu. "Sen neden bahsediyorsun kuzum? Shwe Dagon bizim Ik ele geçirmemiz gereken yerdir. Esas orayı temizlememiz gerek. Toksa orasını düşmanımızın garnizonu olarak mı kabul ettik? "

Albay Kedah 'in bu defa konuşmayı hiç uzatmak istemediği »elliydi. "Oraya saldıranlayız." Sonra Richard'ın hâlâ kararlı halini [örünce tek gözünü ona dikip bakmıştı. "Bu kutsal saydığımız her >eye karşıdır."

-"Kim takıyor şimdi kutsallığı? Bu bir harptir!"

—"Mabet kutsal bir yerdir."

—"Evet içi silahlı adam ve askerle dolu kutsal bir mabet. Bunlar 'izim hayatlarımızla oynuyorlar. Bizi tehdit ediyorlar. Zaten hep

e olmuştur, ne zaman iyi bir işe kalkışsam bir terslik çıkar. Bence

hiç önemli değildir. Bunları nerede bulursak öldürmeğe veya mamen yok etmeğe bakmalıyız."

~~"Ya mabedi yıkarsak? "

|

232

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MiHRACE

233

Richard,, "Eğer mecbur kalırsak on mabedi de yıkabilirim." Kedah'ın itirazı onu şaşırtmıştı. Raca'ya döndü: "Siz düşünüyorsunuz, Sayın Majesteleri? "

Raca soğukça, "Her iki tarafı da dinlemek isterim," dj Richard, artık bu tartışmayı sona erdirmek istiyordu: "Efendim, iki çözüm yolu göremiyorum. Seçme şansımız dahi yoktur. Dagon esas noktamız olacaktır. Bütün büyük düşmanlarımız orac temizlenmesi gereken bir ağıdır." Richard, yine biz diye konuşuyc "Eğer bana

söylenilenler gerçekse, bu adamlar, yüzlerce Makassang'ı kasıp kavurmaktadırlar. Bundan daha güzel bir imkân geçmez. Bu işe son vermenin zamanı gelmiştir."

Aynı anda Kedah'ın yine karşı çıkan sesi duyuldu. "Bu sadl saldırıya geçmek ve yıkmak meselesi değil. Askeri bir atılımdan ba yapılacak şeyler de var. Eğer kutsallığı yıkarsak, felâketi dej ettirmiş oluruz."

Richard, "Esas bu kutsiyeti yıkmamakla felâketi devam ettir oluruz," dedi. öfkeli ve yan alaylıydı. "Aniden gelen bu yumuşak! sebebi ne? Mabet her ay silâhlı adamlar tarafından bize bir tı| hazırlanıp hazırlanmadığı anlamak için teftiş ediliyordu. Bu da anlamda sizin kutsal inançlarınıza aykırı değil mi? Halbuki kadar bu görevi neşeyle başardık. Şimdi ise onlann bizi mahvet üzere hazırlandıklarını öğrenmiş durumdayız. Ayrıca onlar bu iş iç kutsal yeri merkez olarak kullanmaktalar. Biz ise bu durumda kuyruğunu kısmış köpek gibi geri çekilelim? "

—"Teftiş etmek başka, kan akıtıp döğüşmekse çok daha ba Mabede silâhlı bir saldın ancak inançları zayıfların, dinsizi davranışıdır."

Richard kısaca güldü: "Her şey istediğiniz gibi olsun. Hiç şeyden korkum yok benim, elbette ben inanan bir insan değ! Shwe Dagon, bana göre bir tapınak değildir. Herhangi bir olmaktan öteye gitmez. Şu anda, o bina Raca'yı öldürmek için tuz kurmaya çalışan düşmanlarla doludur, işte, beni sadece bu ilgilene o kutsal ismi değil."

Raca söze karıştı: "Söylediklerin doğrudur Richard ama Kec kendi yönünden haklı. Böyle bir saldın, dine hürmetsizlik ol]

Ldlandırılabilir. Aynı zamanda, halk üzerinde yapacağı etkiyi de likkate almalıyız."

Mihrace iç in din meselesinin pek önemi yoktu. Apaçık meydanda olan şuydu ki, kendi isminin lekelenmesinden korkuyordu, tochar'dan başka kimse bu meseleyi ve bu işin sorumluluğunu Dizerine alamazdı. Halkın gözünden düşmenin ancak onca önemi olmayabilirdi.

Raca'ya döndü: "Sayın Efendim, şayet kazanırsak, halktan hiç bir söylenti gelmeyecektir. Kaybedersek de, bu defa söylentiler bize Basmayacaktır. Ama, bu ayaklanmanın tam ortasından (merhametsizce saldırıya geçmezsek, ne yazık ki kaybedeceğiz." Kedah "Bu yine dine hürmetsizliktir." dedi. —"Benim için Öyle değil. Beni cahil bir dinsiz olarak adlandırabilirsiniz." Richard'ın sesi elinden geldiği kadar yumuşaktı, anki bu kadar ciddi bir plan için bu mesele çok ama çok basit İkalıyordu. Tartışmaya bile değmezdi. "Bu dini durumların dışında, [size de yapacak çok şey var Albay Kedah?" dedi. "Shrang Anapuri •temizlenmesi gereken düşmanlarla dolu. Göreceksiniz Shwe Dagon'u, |dine karşı gelişi ve hepsinin sorumluluğunu üzerine alacağım."

Albay Kedah, Richard'a âdeta soğuk bir nefretle bakıyordu. [Susuyor, konuşmuyordu. Richard'ın ne demek istediğini anladığı •aşikârdı . Belki de sorumluluğun büyük bir kısmı üstünden kalktığı için sevinmişti bile.

Richard, "Elimize bundan daha iyi bir fırsat geçemez," dedi. Ayaklanmayı sonuna kadar bastırabilir ve Makassang'ı bir elli yıl için rahata kavuşturabiliriz. Ama bu bir kumardır. Oynamaya degecek l olan bir kumar. Her zamankinden daha çok adama ihtiyacımız var. l Doğu'dan, batıdan bütün garnizonlan geri çağırmalıyız. Shwe Dagon ve l Shrang Anapuri iyice çevrilmeli. Hiç bir aptallığa meydan | verilmeksizin herkes bugün dövüşmeye hazır olmalı."

Emin Sang dikkatlice düşünüyordu. Birden başını kaldırdı. Gerçekten bu bir kumar. Şayet bugün kötü geçerse, bizim için |değerli olan her şey düşmana açılacaktır."

Richard, bütün şiddetiyle ayağını yere vurdu. "Gün kötü [geçmeyecektir," diye haykırdı. Raca, bile o anda gülürsemekten

234

BEYAZLI MiHRACE

kendini alamadı, "önce biz saldırıya geçeceğiz, isterlerse bi sayıca fazla olsunlar. Bizim adamlarımızın eğitilmiş olması üstünlük sağlar. Ayrıca elimizdeki fırsatı düşünün. Makassang'daki düşmanlarımız halihazırda tek yerde toplanmış durumda, onlar, kıştırıp bütün kuvvetimizle boğazlayacağız."

Raca, "Ben bu arada maden ocaklarını da başıboş bırakmak istemiyorum. Orada kuvvet bulundurmalıyız," diye fikir yürüttü.

—"Her şeye rağmen, hazine dairesi, on tane yakut ocağından çok daha kıymetlidir. Maden ocaklarının başında fuzuli adam bekletmek^ anlam yok. Bütün kuvvetlere burada ihtiyacımız var. Böyle bit durumda hepsinin, emriniz altında olması şart. Çok sayıda adam gerekli."

Raca, tekrar başım kaldırarak, "Sen ne dersin Kedak?" dedi. Onun da fikrini bilmek istiyordu.

Bu an Kedak için gerçekten zordu. Richard'a karşı, gerek kişiliği gerekse durumu açısından zıt düştüğü apaçıktı. Kedak işini bilir gerçekçi ve her şeyden çok Raca'ya sadık bir askerdi. Richard'ın her tartışmayı başarıyla kendi lehine bitirmesi, onu rahatsız ediyor gibiydi. Ama Raca'ya karşı gelemezdi ki. Richard'ı kişi olarak «leştirebilir, onu sevmeyebilirdi, ama Makassang'ın, dolayısıyla Raca'nın zaferi söz konusu olunca», susması gerekliydi.

Verdiği cevapta bu hislerini apaçık gösterdi: "Sayın Majesteleri hiç bir itirazım yoktur."

Raca, hiç şaşırmadı yüksek sesle, "Mükemmel" dedi. Zayıf vücudu ve buruşuk suratı, birden güçlük kazanmıştı. Fildişi tahtından kalktı. Haritaların bulunduğu masaya doğru yürüdü: "Gelin bakalım. Şimdi ayrıntılı bir plana geçelim... Saldırı planımıza genel olarak önce garnizonları geri çekmek ve Albay Kedak'ın emri altında Shrang Anapuri'yi kuşatmaktır. Tunku ise, asıl ayaklanmanın merkezi olan Shwe Dagon, saldırısını yönetecektir. Emin Sang ise bir miktar adamla burada Güneş Sarayında kalacaktır." Richard, Emin Sang'ın yüzünü farkettil. Onun için daha maceralı bir teklifi vardı: "Sayın Majesteleri size ve Saray'a hiç bir tehlile» geleceğini sanmıyorum. Bence mabede iki taraftan, yani bir kuzey v* bir de güney'den saldırmak çok daha faydalı olacaktır. Şayet Einifl

BEYAZLI MİHRACE

235

cang bu saldırılardan birini idare edebilirse bana büyük ölçüde yardımcı olur diye düşünmüştüm."

Mihrace "Beni koruyacak kimse olmayacak mı," diye itiraz etti.

—"Güvenilir subaylarımızdan Yüzbaşı Sorba bu görevi rahatça yapabilir kanısındayım."

Raca, "O aptalın biridir, ama belki de sırasında bir-aptal bile işe yarayabilir.." diye söze başladı. Sonra ekledi:

"Shwe Dagon saldırısında, çok dikkatli olmanızı istiyorum. Mabedin içindeki heykellere asla zarar gelmemelidir. Unutmayınız ki onlar da hazinemizin bir kısmıdır. Binayı harap etmeden, düşmanı ele geçirmenin yoluna bakın."

—"Ama ufak tefek, tahribat olacaktır, bunu önceden kabullenmeliyiz."

—"Orası, önemli değil. Sonradan onarırız..."

—"Tunku," diyenMihrace'nin sesi soğuk ve kesindi, "Bu defa başarınızın delili olarak, esir istiyorum, en az beş yüz tane diyelim!"

Richard'ın Altın Mabedinin tepesinden gördükleri, görünümünün en iyisiydi. Emin. olmak için, bir kere daha içeriye baktı. Aşağıda Shrang Anapuri'ye doğru, kızgın güneş altında Kara-Dyak'larını kılıçtan geçiren Albay Kedah ve askerleri görülmüyordu. Ama, Richard için kendi başarısıydı asıl önemli olan. Yere düşen sayısız ölü vücuttan akan kanlar, mabedin tepesindeki renkli tapmaklar ve gülümseyen Buda heykelleriyle çevrili düzlüğü kırmızıya boyamışlardı, işte, bu manzara zafer işareti veriyordu.

Richard mabede güney 'kapısından, Emin Sang ise kuzeyden girmişlerdi. Her ikisi de düşmanı kırıp geçirecek kulenin merdivenlerini tırmanmışlardı. Vücutlarından ter ve kan boşalarak, bitkin halde, bu zirve noktasında buluştular. Gün oldukça zorlu içmişti. Umutsuzluğa kapıldıkları, düşmanın ağır bastığı pek çok an olmuştu ama, sonuç olarak Richard ve Emin Sang başarmışlardı.

236

BEYAZLI MİHRACE

iki kumandan, geriye kalan adamlarıyla birlikte tepeye cife çıkmaz, zafer çiğlikleri ve yorgun vücutlarından, "Makassang" sesli yükselmeye başlamıştı. Kuruyan ve güneşte kızan kan kokusu her y< kaplıyordu.

Saldırı, gün ağırlırken başlamıştı. Şimdi ise hemen hemen öj vakti olmuştu. Raca'nın arzusu üzerine esirler bir gardiyanlı hücre alınmıştı. Shwe Dagon'da canlı kalan bir tek düşman yoktu. But ölülerin vücutları da, sırt üstü çevrilmişti. Hepsi altın kubbenin gölgesi altında uzanıyordu.

Selang Aro'dâ ölüler arasındaydı. Emin Sang'den kafasına yedi bir darbeyle merdivenlerden yuvarlanmıştı. Lucinda D'ye ait ol; sonradan Richard'dan ayrılarak Kara Harris'e katılan adamlar da yere cansız yatıyorlardı. Safran rengi elbiseleri kana bulaşmış sil â] rahipler de bunların arasındaydı. Ama Kara Harris, hâlâ da görünürlerde yoktu. Richard, savaşın başladığı ilk anlarda, uzakta onu farketmişti. Tam silâhını doldurduğu anda onu gözde kaybetmişti.

Richard, etrafına bakındı. Yorgun ve halsizdi. Aniden kendi toparladı, "Kara Harris, buralarda bir yerde. Uzaklara kaçmış olama Mebedin taşlarını tek tek söker, yine onu bulurum," diye bağırdı.

Richard, bu sözleri Emin Sang'a hitaben söylemişti, "ölüler arasında değil mi o? "

Richard "Hayır!" dedi. Yine, yerde yatan ölülere bir gök, at Ama verdiği cevaptan emindi. Hayır, onun ölü vücudunu ben b< metre öteden tanıyabilirim . Senin adamlarının arasına karışmadığın emin misin? "

Emin Sang'ın birden kaşları çatılmıştı, "Hayır, beni askerlerimin arasına kimse karışmadı. Ben, sana aynı soruyu soraca cesareti gösteremem, Tunku," dedi.

Richard gülümsedi: "Sen de aynı cevabı alırdın . Kara Harris'! b ara, ateş ederken gördüm. Sonra uzaklaştı. Boynuna kırmızı bir eşa takmıştı. Daha önceden de biliyorum onu. "Richard gözlerini alt kubbeye çevirdi." Orada olamaz, ölü de değil. Merdivenleri in kaçmasına imkân yok. Uçamaz da. Mutlaka bir yerde saklanıyor olmalı, evet mutlaka bu düzlüğün bir yerindedir."

BEYAZLI MİHRACE

237

Ortalığı sessizlik kaplamıştı. Ölmek üzere olanların iniltileri sona ermişti. Düzlükte canlı olarak duran elli kadar adam vardı. Bir kısmı sakin güneş ışığının altında, bir çeşmede susuzluklarını gideriyorlardı. Diğerleri ise, tapınakların gölgelerine gizlenmiş, yaralarını sarmakla meşguldüler. Aniden, bu sessizliği bozan bir çığlık duyuldu:

—"Mario tt!"

Richard sıçradı. Bu sesi tanıyordu. Birden arkasına döndü. Ama, görünürde kimseler yoktu.

Aynı yırtıcı tonda ses yine duyuldu: "Marriott! Hareket edersen, kendini ölmüş bil!"

Richard, olduğu yerde kalakaldı. Kendisi ve adamları, aynı yöne bakıyorlardı. Düzlüğün bir kenarında pembe mozaikten yapılmış ufak bir tapınak duruyordu. Tam ortasında Buda'yı temsil eden renkli bir resim vardı.

İşçilik, oldukça kabaydı. Buda'nın yüz hatları da güzel değildi. Geniş ve gülümseyen ağzının üzerinde, göz delikleri apaçıktı. Adeta, mücevher çalmak için oyulmuş gibiydi. Ama şu sırada kızgın güneş ışığı ve kan kokusu arasında hiç mücevherle ilgili bir şey yoktu. Buna karşılık sanki Buda'nın gözleri canlıydı. Adeta ona nefretle bakıyordu. Gözleri doğrudan Richard'a çevriliydi. Çılgın bir öfkeyle yanıp sönyordu.

Richard, büyülenmiş gibi baktı. Bu kutsal yüzde, böyle hain ve korkunç gözleri daha önce görmediği belliydi. Onun Kara Harris olduğunu çoktan anlamıştı. Ama, bu ne biçim bir maskeydi?

Kara Harris konuşmaya başlamıştı. Nefret ve korkunun boğazını kuruttuğu anlaşılıyordu. "Seni kısırdım Marriott! Tam beline çevrilmiş bir silâh var. Kıpırdansan, yok olursun!"

Richard, konuşmaya hazırlanıyordu ki, o yine bağırma başladı. "Adamlarına söyle. Hiç bir hata istemem."

Richard başını bile çevirmeden -hepsinin kendisini izlediğinin farkında olarak- adamlarına seslendi: "Bana çevrilmiş bir silâh var. Yardım için harekete geçmeyin." Buda'nın parıldayan gözlerine baktı ve, "Ne istiyorsun?" diye seslendi.

-"Hayatımı!" Kelimeler küfreder gibiydi. "Buradan, sağ olarak çıkmak istiyorum."

Ü3Ö

BEYAZLI MİHRACE

Richard, böylesine gergin bur anda bu sözler üzerine gülmekten kendini alamadı. "Hiç bir anlaşma kâr etmez. Seni paramparça edecekler."

—"Gülme bana, köpek." diye Kara Harris kükredi. Kendine biraz daha hakim olmaya çalışarak:•"Sen yanımda olduğun sürece kimse bana dokunmayacaktır. Seni önüme katacağım, tabancamda sırtında olacak. Buradan kurtulur kurtulmaz, istediğin yere gidebilirsin."

Richard başını salladı. "Yapabilsem de, yapmayacağım. Zira seni öldürmeye yeminliyim. Bunun için binlerce adamım da birlikte yemin etti. Hepimiz sözümüzü tutacağız."

—"Ne söylüyorsam, o olacaktır. Senin veya benim hayatım söz konusu. Kendini kurtarmak istiyorsan, beni dışarı çıkaracaksın."

Richard, sesini yükseltti. Bir şeyler hatırlamıştı. Konuşmaya devam ediyordu. "O halde ikimizi birlikte öldürecekler," diye bağırdı. "Sadece ben senin yanında olduğum için, serbest kalacağını sanıyorsan aldaniyorsun. Çık dışarı Harris, hiç bir umudun kalmadı."

Richard, birden Emin Sang'ı fark etti. Konuşmaya devam ediyor, vakit geçirtiyordu. Emin Sang, biricik fırsattı. Tam arkasında duruyordu. Bileğindeki yarayı sarmakla meşguldü. Kara Harris'in bulunduğu yerden onu görmesine imkân yoktu. Richard, Emin Sang'ın önüne geçerek onu iyice-kapadı. Düzlüktekiler arasında yalnız Emin Sang görülmeden, mızrağını Kara Harris'e fırlatabilirdi.

Bunu düşündüğü an Richard'ın kan beynine hücum etti. O kıpırdamadığı sürece, Emin Sang'ı görünmeden saklayabilirdi, öyle bir anda hareket etmeliydi ki, tam o sırada Emin nişan alır ve mızrağı hedefini bulurdu.

Richard'tan ter boşanıyordu. Acaba, Emin de elindeki fırsatı görebiliyor muydu, harekete geçebilecek miydi?

Hem kendisi, hem de Richard için bunu yapar mıydı? Ayrıca, Emin'in yanında mızrağı var mıydı?

Bu esnada, Harris'in sesi duyuldu: "Yeter, kes konuşmayı. Benimle, dışarıya çıkacak mısınız?"

-"Hayır!"

—"öyleyse, ben öleceksem, birlikte ölelim."

—"Benim için ölmem önemli değil, yeter ki önce senin öldüğünü

BEYAZLI MIHMAUT

^Oa

göreyim." Richard tetikteydi. Bir kıpırtı olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Belki de Emin Sang, uykuya dalmış veya çaresiz kalıp ayakta duran diğer adamlarının yanına gitmişti.

—"Cesur sözler," dedi Harris, "üç kadar sayıp. Sonra ateş edeceğim."

Richard, yüksek sesle ve çok açık bir ifadeyle konuştu: "Seninle anlaşmaktansa olduğum yere yığılmayı tercih ederim."

—"Kolla kendini, üçe kadar sayıyorum."

—"İstersen üç yüze kadar say." ifadesi bir öncekinin aynıydı.

—"üç benim için yeter."

Harris, "Bir," dedi ve devam etti: "Söylediklerimi tekrar ediyorum. Ya beni buradan sağ olarak çıkarırsın ya da şu taşın üzerinde geberir gidersin...iki."

Richard, etrafını dinledi. Yalnız kendi kalp atışları duyuluyordu. Derken, Kara Harris, "üç!" diye avazı çıktığı kadar bağırdı ve Richard, kendini yere attı.

Aynı anda üstünden bir mızrağın geçtiğini hissetti; Mızrak doğrudan Buda'nın midesi hizasından resmi delerek içeri girmişti. "Gerçekten, bu dine saygısızlık," diye düşündü Richard. Bir çığlık sessizliği bozdu. Sanki Buda'ya bir suikast yapılmıştı. Derken, resmin arkasından bur tabanca uzandı, havaya birkaç el ateş edildi. Resim öne düştü. Artık Kara Harris ortaya çıkmıştı. Mızrağı sağ dizinden yemişti.

Emin Sang'ın, "Emrinizdeyim, Tunku!" diyen sesi duyuldu. Sakindi. Son nefesini veren bir hayvanı kaldırmaya hazır bir avcı gibi bekliyordu.

Gölgelikli mavna, onları geriye götürmek için gelmişti. Yorgun ama mutlu adamlar yerlerini aldılar. Hareket işareti verildi. Görünmeyen kürekçiler, aynı tempoyla mavnayı çekiyorlardı. Hafiften bir rüzgâr esiyordu. Shrang Anapuri körfezi geride kalmıştı. Güneş Sarayına doğru yol alıyorlardı.

Richard ve Emin Sang, kadife gölgeğin altındaki sedire oturmuşlardı. Aşağıda elli adam duruyordu. Shwe Dagon'un altını üstüne getirmiş bu adamlar, kraliyet mavnasında şeref yolcuları olarak

Ëtu öT^LI MIMKAUT

yer almışlardı. Kumandanlar da köküne kadar yorgun ve bitkindi. Son birkaç saat içinde Richard'ın kolundaki yara oldukça şişmişti. Ama, zafer sevinci, bu acıyı dindiriyordu. Savaşçılar da kâh yaralı, kâh bitik geri dönüyorlardı, ama adlan bu zaferle Makassang'ın tarihine karışacak, onlar için şarkılar bestelenecek, cesur ve yürekli davranıştan anlatılırken, hikâyelerde adlan geçecekti.

John Keston, elinde bir bardak şarapla Richard'ın yanında belirdi. Richard'ın isran üzerine, sarayda Mihrace'nin koruyucusu olarak kalmıştı. Şimdi, savaşçıları geri getirmek üzere bu yolculuğa katılmıştı. Dudakları gergindi ve az konuşuyordu. Richard, onun üzüntüsünü anlamıştı, biraz neşelendirmek için şarap bardağını elinden alarak, "Teşekkür ederim Keston," dedi. "Bu zorlu sabahтан sonra gerçekten buna ihtiyacım vardı. Umut edelim ki koluma da iyi gelsin." John Keston, din adamları gibi durgun ve ifadesiz bakıyordu. Bir şey söylemedi.

Emin Sang, "Kolunuz çok acıyor mu Tunku?" diye sordu. Yaralı bileği bütün gece ona da çok acı vermişti. Ama yine de pek aldıracağı yoktu. Keskin zekâsıyla Richard'ın hayatını kurtarmıştı. Bundan böyle, nereye gitse bir kahraman gibi anılacaktı. "Yaran oldukça derin, sarsak daha iyi olmaz mı? "

Richard, başını salladı: "Güneşi görüp de iyileşmeyen yara yoktur."

John Keston'a dönerek, "öyle değil mi?" diye sordu.

—"Ben bilemem efendim."

—"Haydi, adamlarım gelin, Tanrı adına neşelenin biraz. Evinize zafer götürüyorsunuz, cenazeye gitmiyoruz. Sizin bu mahzun bakışlarınızla, benim kolum iyileşmez."

John Keston, "Belki de ben sizin yanınızda olsaydım, bu yarayı almazdınız," dedi.

Richard, onu bir kez daha inandırmaya çalıştı: "Benimle beraber olmana imkân yoktu. Şayet körfezin bu tarafında olsaydın, sarayı kim koruyacaktı. Unutma Keston, sen benim için en değerli hazineyi korudun... Bunu daha önce de konuşmuştuk. Gerek mabette, gerek saraydaki görev aynı önemdeydi. Arkamda inanabileceğim bir insan bırakmam gerekti. Sen bunu çok iyi biliyorsun."

BEYAZLI MiHRACE

241

Keston: "Savaş alanından yirmi mil ötede koruyucu olarak Bu nasıl görev böyle? Benim yerim sizin yanınız olmalıydı. Son on yıldır olduğu gibi. Bu koruyuculuk görevini başkaları yapsın, bundan böyle haber taşımak benim işim olmasın."

—"Hangi haberdan bahsediyorsun?" —"Prenses Hazretleri, size selam gönderdiler." —"Ne selamı, ne dedi? "

—"Sizin dönüşünüzü bekliyor." —"Hepsi bu kadar mı? Sağlığı nasıl? " —"Tahmin edebileceğiniz kadar iyi."

—"Tahmin edebileceğim kadar derken ne demek istiyorsun? Bırak bu laf oyununu. İyi mi, değil mi? "

Keston, "Çok iyi," diye cevap verdi. Güzel sözleri bir türlü söylemiyor ve Richard'ı kızdırmaktan zevk alıyordu. Arka tarafta Emin Sang, sargılı eliyle yüzünü kapatarak gülümsüyordu.

Keston, devam etti: "Sizin yokluğunuzda çok perişan olduğumu, yalnız siz döndüğünüzde eski neşesine kavuşabileceğini söyledi."

—"Hepsi bu kadar mı? "

—"Aşk kanatlarını takıp, sizi ona geri getirmemi istedi."

Emin Sang, burnunu çekti. Bu kadar güzel sözler onun için çok fazlaydı. Richard, ona baktı. Son derece masumane bakan bir çift gözle karşılaştı ve gülmeye başladı. Güvertedeki elli adam, kumandanlarının kahkahalarına şaşkınlıkla bakıyorlardı.

Richard, "Teşekkür ederim Keston," dedi. "Prens hazretlerine haberi çok etkileyici şekilde iletmişim bilhassa bildireceğim."

Dalgalar, geminin . bordasına ahenkli bir şekilde çarpıyordu. Suyun yüzündeki güneş ışığı, yanıp sönüyordu. Çevre göz alabildiğine pırlı pırlıydı. Yolculuk için bundan daha güzel bir gün olamazdı. Yaralı veya yarasız o hakladıkları kötü ruhlu adamlardan binlerce defa daha iyiydiler .

Onlardan birini de şeref esiri olarak mavnada yanlarında götürüyorlardı. Kara Harris, elleri ve ayakları bağlı güvertenin altında duruyordu. Harris son derece mütevekkil bir şekilde yarasını ve içinde bulunduğu durumu kabullenmişti. Yüzünde en ufak bir pişmanlık

242

BEYAZLI MİHRACE

veya merhamet dileyen ifade yoktu. Sessizce yatıyordu. Gözleri, Richard'a anlamsız bakıyordu. Aldıkları esirler içinde, yalnız o böyle taşınıyordu. Geriye kalan altı yüz, yedi yüz kadar esir ise şu anda Güneş Sarayının yolunu yaya olarak tutmuşlardı. Kendilerini bekleyen ezaya, cefaya, köleliğe hatta ölüme gidiyorlardı.

Richard hüznün verici yolculuğun başlangıcına şahit olmuştu.

Onlara Albay Kedak kumanda ediyordu. Kedak, Shrang Anapuri'yi büyük bir başarıyla kana bulamıştı ama her şeye rağmen, bu elli yürekli adamın başarısını paylaşmamıştı. Esirler, otuzar kişilik gruplar halinde zincirlenmişti. Nezaretçiler tarafından da devamlı kamçılanıyorlardı. Çoğu gençti. Kutsal saydıkları savaşta inançla mızraklarını kana bulamak için canla başla uğraşmışlardı. Aralarında rahipler de vardı. Yürürken, geride bıraktıkları toz yığını, mavnadan bile görülüyordu.

Richard, onları üzüntüyle seyrediyordu. Kendisi lüks içindeydi. Rahatça uzanmıştı. Adamlarından birinin koro eşliğinde söylediği şarkıyı keyifle dinliyordu. Ama bu esirlerin zavallılığını hissetmemek elinde değildi. Kara Harris için de aynı acımayı duyduğunu fark etti.

Richard, başını denize çevirdi. Sabah güneşi Güneş Sarayının tepesindeydi. Baktığı yön onu seven kolların sıcaklığını yansıtıyordu. Yuvasına dönmenin sevinci içindeydi. Kara Harris için için ise, gelecek aksi düşünülemez kadar acıydı. Richard kendi kendine şöyle düşündü: Bu adam, ne kadar hakettiye etsin, ondan ne kadar nefret etsem de, onu gereksiz işkenceden kurtarmalıyım.

Çok iyi biliyordu ki, bazı olaylara karşı kendisinin sıcak kanlı olduğu anlarda, Mihrace soğuk kalmayı tercih ederdi.

Cennet Basamaklarının altında, sabahın erken saatlerinden akşama kadar, çekiç sesleri arasında tahta parçalan taşınıp duruyordu. En sanatkâr adamlar çalıştırılıyordu. Albay Kedak, bu işlerin sorumluluğunu üzerine almıştı. Altı yüz elli tane kocaman fiç

BEYAZLI MiHRACE

243

yaptırılmış, içlerine taş ve toprak doldurulmuş olup, üstlerine o mevsimin tik ağacından bir o kadar sayıda haç yerleştirilmişti.

Marangozlar, işlerini bitirince fiçler Cennet Basamaklarına simetrik olarak dizildi. Her basamağa onar tane koyup altmış basamağa eşit olarak yerleştirildi. Diğer ellisi ise daire şeklinde kenarlara kondu. Bütün bu işlemlerin tamamlanması bir hafta almıştı. En üst basamağa ise şeref yerine konulan en uzun ve parlak Gidişinden yapılan çarımha bütün bir gün marangozlar uğraşmıştı.

Yedinci günün sabahı Raca, "Bahçem," diye gülümsedi. Çok memnun bir hali vardı. Avuçlarını birleştirdi. "Haydi, şimdi de asmalarımızı dikelim."

Esirler, yeraltı hücrelerinden çıkarıldı. Hepsinin eli kolu bağlıydı. Öksürüp aksıyorlardı. Sadece biraz uysallaşmalardı sanki. Hepsi önceden tayin edilmiş yerlerine götürülüyordu. Çarımha önüne gelen ilk ^dam hemen yerini alıyor diğerleri de onu takip ediyorlardı. Bir basamak dolduktan sonra aşağıdakine geçiliyordu. Bir saat sonra bütün esirleri yerleştirme işi bitince bir trampet sesi duyuldu. Bu askerlerin, işlerine başlaması için verilen işaretti.

Duyulan çığlık sesleri fazla değildi, el ve ayak tırnaklarından gelen acıları çok olmakla beraber hepsi kaderlerini kabullenmiş görünüyorlardı. Cellatlar kendilerinden hayli emin görünüyorlardı. Çarımha önce aşağı indirilip esirler birkaç vuruşla kazıklara çakılıyor sonra çarımha tekrar yükseltiliyordu. Fiçler diğerleriyle aynı hizaya getiriliyordu. Birkaç dakika içinde basamaklar kan ve toprakla dolup taşmıştı. Esirler, çarımha gerilirken birbirlerine bakmadılar. Adeta aşka gelmiş bir tevazu içinde, bakışların başka yöne çeviriyorlardı. Hiç biri arkadaşının cezalandırılışına şahit olmaya dayanamazdı. Sırası gelen her esir, çarımha uyumak üzere olan bir köpek gibi yavaşça uzanıyordu. Adamların bütün bahçeye dizilmeleri bittikten sonra iniltiden başka hiç bir ses duyulmadı.

Kara Harris'in fildişinden yapılmış şeref çarımını kaldırmak için bazı işlemler gerekliydi. Sonunda Harris sedyeye getirildi. Yarası oldukça ağır olmalıydı. Zira yürüyemiyordu. Kara Harris'e Raca'nı emri üzerine biraz çekidüzen verilmiş, yaraları tedavi edilmişti.

244

BEYAZLI MİHRACE

Vücudu baharatlı badem yağıyla yıkanmıştı. Sakalı traş edilmiş kırmızı eşarbu da boynuna düzgüncü bağlanmıştı. Sedyesinden indirilip çarımına yatırıldığı zaman oldukça canlı görünüyordu.

Akşam serinliğinde Raca, adaletin tam olarak yerine getirilip getirilmediğini görmek için teftişe çıkmıştı.

Yüksek katlarda birkaç tur yaptı. Bir ara kendisine eşlik eden Albay Kedak'a fiçilerden birinin diğeriyle aynı çizgide olmadığını göstererek düzeltilmesini söyledi. Kurbanlarına ilgiyle bakıyordu. Sonunda Albay Kedak'a, Kara Harris'in işine başlanıp başlanmadığını sordu.

Mihrace fildişi çarımına doğru yürümeye başlarken, "En değerli konuğumuzu fazla bekletmiyelim, değil mi?" dedi.

Kara Harris'in etrafındakilerle hiç ilgilendiği yoktu. Gözleri kapalı, kolunu ve bacaklarını kıpırdatmadan, korkunç bir şekilde yatıyordu. Elleri ve ayakları çivilendiği zaman bile, sadece dişlerini kuvvetle sıkı Mihrace biraz hayal kırıklığına uğramış olsa bile, belli etmedi. Haris çarımına çivilenirken Raca'nın yüzünde ne muzaffer bir eda ne de hıncını alan bir hakim in ifadesi vardı. Sadece onu çok iyi tanıyan biri olarak dikkatle seyrediyordu. Çarım yukarı kaldırılıp Harris'in omuzlan bütün vücudunun ağırlığını çektiği zaman Raca biraz geriye çekildi, önünde yükselen bu manzarayı bir kere daha gözden geçiriyordu.

"Mükemmel, Kedah!" diye bağırdı. "İşçilik gerçekten harika." Bakışlarını Kara Harris'ten Cennet Basamaklarına ve üzerlerindeki çarımına gerilmiş diğer esirlere çevirdi, "Hepsi ne kadar?" diye sordu. Kedah, "Altı yüz elli Sayın Majesteleri. Otuz tanesi sorgu sırasında öldüler. Geriye kalanları simetrik plana uygun bir biçimde yerleştirmek için epey vakit harcadım."

Raca, "Kurduğün ölçülü düzen mükemmel," dedi. "Bahçem şimdi bana başka türlü zevk veriyor." İlk defa ilgisini belli ederek, Kara Harris'e döndü: "Ve işte bahçemin en seçme çiçeği." Sonra sesini yükseltti. "Söyle köpek!" Yüzüne tükürmeye hazırlanıyor gibiydi. "Şimdiki hakimiyetin nasıl?"

Kara Harris, Mihrace'ninsesini duyunca gözlerini açtı. Sarkan boynuyla Raca'ya dönük duruyordu. Güçlkle başını kaldırdı. Ama hiç bir şey söylemedi. Talihi bu kadar kötü gitmeseydi gerçekten

BEYAZLI MİHRACE

245

şimdi bu ülkenin kralı olmuştu. Ama şu anda bu kaba hakaretlere katlanması gerekiyordu.

Raca, "Sana söylüyorum köpek," diye bağırdı. "Hiç değilse bir cevap alalım. Senin Güneş Sarayına girmek için yemin ettiğini söylediler bana. Şimdi nasıl, yeminini yerine getirebildim mi bari?"

Çarımhtaki adamdan hâlâ hiç bir ses çıkarmıyordu, söylenenleri duymuştu. Ama, hiç bir şekilde belli etmedi.

Raca, Kedah'a işaret ederek, üniformasının bedelinde taşıdığı hançeri istedi. Yüzündeki ifade değişmeksizin aynı soğukkanlılıkla, hançerin testereli tarafını Kara Haris'in parçalanmış dizinin üzerinde gezdirdi biraz. Ağrı dayanılmayacak kadar müthiş olmalıydı.

Raca, "Cevap ver köpek" dedi, yavaşça "Söyle bakalım basardın mı?"

Kara Harris, bütün bu sözlere sadece nefret dolu bakışlarıyla cevap verebiliyordu. Konuşacak hali yoktu.

Raca, "Sana ileride epeyi soru soracağım daha," dedi. Derin bir nefes aldı. Veda eder gibi Harris'e ters ters baktı. Çarımhlann arasında yürüyerek, Güneş Sarayının yolunu tuttu.

Askerler de takımlarını toparlayıp uzaklaşıyorlardı. Arkalarında korkunç bir sessizlik bırakmışlardı. Cennetin Basamaklarındaki görevleri o günlük bitmişti.

Richard Marriott, bütün bu olup bitenleri uzaktan seyrediyordu. Cennetin Basamaklarını teftişe davet edildiği zaman yarasının ağır olduğunu ileri sürerek onlara katılmamıştı. Gerçekte böyle bir manzara ona hiç bir zevk vermeyecekti. Bir insandan geçmişte yaptıkları ve yapacakları için nefret etmek mümkündü. Ama bu nefreti, o kişiyi işkence ederek cezalandırmak kadar ileri götürmenin Richard için bir anlamı yoktu.

Bu nedenle Raca'nın şüpheli bakışlarına rağmen Richard, Güneş Sarayının birinci katındaki dairesinde istirahat etmeyi tercih ederek daveti reddetmişti. Ne yazık ki, bu zalim dünyadan tamamen uzaklaşmasına imkân yoktu.

Dışarıda olup bitenler onu rahatsız ediyordu. Her saat başı pencereye giderek Cennetin Basamaklarına bakmaktan kendini

246

BEYAZLI MİHRACE

alamamıştı. Gördüğü ve işittikleri Raca gibi çarımklarm başında beklemekten çok daha fazla etkiliydi.

Şimdi geniş pencere kenarına dirsekleriyle dayanmış, güneşin batışını seyrediyordu. Yine de Cennetin Basamaklarına göz atmamak elinde değildi. Bütün çarımına gerili düşmanları, bir orman görünüşü veriyordu.

Korku ve ölüm kokusu gecenin o tatlı kokularını altüst ediyordu. Makkassang'm tadına doyumlanmayan akşam sesleri, bu iniltili çığlıklar ve can çekişen adamların haykırmalarıyla göğe yükselen uğultuyu bastırmağa yeterli değildi.

Kara Harris uzun çarmihında, bu korkunç manzaranın en ön sırasında tam ortada yer alıyordu. Büzülmüş vücudu açıkça fark ediliyordu. Richard'ın gözleri tam olarak saçemese bile kolaylıkla hafızasında şekillendirebiliyordu. Hatta, o gözlerin şimdi ona baktığına dahi kendisini inandırmıştı. Sanki bu zulümden Richard'ı suçluyor ve bütün bu adamlar cefa çekerken onun rahatlığıyla alay ediyordu. Şimdi acı, ceza ve af temaları Richard'ın kafasını doldurmuştu. Olanca dikkatini toplamış dalgın dalgın düşünüyordu. Kader onu ve Kara Harris'ı uzun zamandan beri kin ve ihanetle bağlamıştı. Ellerine ge'cecek ilk fırsatta birbirlerini acımasız ve kıyasıya yok etmek için döğüşürlerdi. Ama böylesine dehşet verici bir işkence asla düşünülemezdi. Bunu yapmaktansa ebediyen bağlı kalmayı tercih ederdi.

Birden arkasında yumuşak adımlar ve ipekli kumaşın hışirtısını duydu. Bu gelenin Sunara olduğu belliydi. Hiç bir şey söylemeden geldi ve usulca kollarının arasına sokuldu. Gösterdiği şefkat ve sürdüğü koku Richard'ın içini doldurmuştu. Sunara'yı iyice kendisine doğru çekti. Karnındaki çocuğunu, o aşkının ateşini tamamen hissediyordu. Onların yakınlığı ve mutluluğuna tezat olan dışarıdaki tüyler ürpertici manzara birden bu güzel duyguları yok ediverdi. Bu zavallı adamların çektikleri eziyeti duyup gördükçe insan cennette bile olsa mutlu olamazdı.

Sunara pencereden baktı. Başını hemen geri çevirdi. Richard'ın omuzuna yaslandı. Gördüğü manzaraya dayanamamış olmalıydı ki, gözlerini kapadı. Bir şeyler söylediyse de Richard pek anlayamamıştı. Ama onun ne hissettiğinin farkına varıp ona göre cevap verdi.

BEYAZLI MiHRACE

247

—"Bu görünümü seyretmemelisin sevgilim."

—"Kimseler seyretmemen'." Onun endişeli ruhunu teninden anlamak mümkündü.

—"Bu görüntüyü, utanmadan, lanetlemeden seyredebilecek bir adamı yeryüzünde düşünemiyorum."

Richard'ın aniden aklına gelmiş olacak ki, "Adam nerede? " diye sordu.

—"Onun odasını, sarayın diğer tarafına taşıttım. Bunu seyredeceğine hiç değilse masum denize baksın..

Maninada onun bahçede oynamasını yasakladı. Neyse ki diğer tarafta da koşup oynayabilir."

—"Düşünceli davranışın için teşekkür ederim, Sunara. Belki her ikisi Kutar'a gitseler daha iyi olur. İstersen sen de işler bitene kadar onlarla gidebilirsin."

Sunara başını eğdi: 'Düşüneyim. Kendimden çok, ben senin için kalıyorum. Ama bir müddet için oğlanı uzaklaştırmak yararlı olur.'

Richard, tekrar pencereden baktı. Hava oldukça kararmıştı, gözyüzü hemen hemen simsiyahtı. Tekrar aydınlanmak için ayın çıkmasını bekliyordu. Ama bu karanlık bile bütün bir pisliliği gizlemekten yoksundu. Bu şeytanlara has cezalandırma sahnesi aynen duruyordu. Küçük umutsuz çığlıklar ve sürekli ürpertici uğultu kaçmılamazdı.

Richard, "Canavarca bir plan bu," diye haykırdı. "Ben bir adamı vururum, veya aklıktan ölmesi için terkederim. Ama asla onu çarmıha gerip de etleri cürüyene kadar seyredemem. Bunu benden Tanrı istese altı yüz kere isyan ederim gene de yapmam."

Sunara alçak sesle, onu şaşırtırcasına şöyle dedi: "Lütfen bu konu için benden nefret etme."

—"Senden nefret etmek mi? "

—"Ne düşündüğümü anlıyorsun değil mi Richard? Benim de kanım aynı. Ama artık ben sana aitim, ona değil."

—"Senin bu meseleyle hiç bir ilgin yok. Bu başlı başına babanın adaletsizliği, senin değil ki... "Richard çok duygulanmıştı. Makassang'ın eski masum ve temiz günlerinin gelmesini diler gibi, derinden içini çekti: "Neyse ki çok dayanamayacaklar, çabuk

248

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

249

ölecekler. Bu onları da bizi de rahata kavuşturacak."

Sunara durakladı. Cevap vermeden önce, başını suçlu gibi öne eğdi.

—"Bunun babamın planı olduğunu zannetmiyorum," dedi.

Gerçekten de bu babasının planı değildi. Richard daha sonraları böyle düşünmüş olmaktan ötürü kendini aptal bir çocuk gibi hissetti.

Ertesisabah Raca yine ortalıktaydı. Bahçesinin etrafında dolaşiyor ve arazisini genişletmeyi düşünen, bundan da zevk alan toprak sahibi gibi kendi kendine gülümsüyordu. Albay Kedah, Raca'nın peşinden yürüyor ve onun ileri sürdüğü fikirleri not ediyordu. Çarmıhlardan birinin yerini değiştirmeli, basamaklardaki kanlar

temizlenmeliydi. Her çarım her gün bol suyla yıkanmalıydı. Hem çarım temizlenmiş olur hem de her esirin işkenceye daha uzun süre dayanabilmesi için susuz kalmaması temin edilmiş olurdu. İlk gün esirlerin hiç birine su verilmemişti. Çünkü ilk gün bir deneme hem de kesin bir ceza günü olarak düşünülmüştü.

Raca, Cennetin Basamakları arasındaki gezintisine devam ederken, Albay Kedah işlerini düzenlemek için saraya dönmüştü. Raca'nın dikili çiçekleri arasında şimdiden gözüne kestirdikleri olmuştuk. Onlara bir tanıdık gibi gülümsüyordu. Aralarında uzun boylu çıplak kafalı bir papaz vardı. Yüzünü dehşet ve ıstırap kaplamıştı. Böyle bir durumda Tanrı'ya olan bağlılığı bile yok olmuştuk. Dualarında ve inançlarında bütün umut ettikleri, cennetin nimetleri şu anda acaba neredeydi? Bu cehennem, insanın dayanamayacağı kadar ağırdı. Aralarında bir de pek şişman olan biri vardı. Etlere yağdan sarkıyordu. Aslında çok acınacak bir haldeydi ama Raca onu gördükçe gülmekten kendini alamadı. En şerefli durumda olanı da Kara Haris'ti. Mihrace durup durup ona adeta avcı gibi bakıyor ve iyideniyeye süzüyordu.

Kara Haris'in sıırım gibi ince ama adeli vücutu daha uzun zaman dayanıklı kalacağı benzerdi. Epey kan kaybetmişti. Ayrıca karınca yuvası olmuş yarasi da korkunç bir manzara arz ediyordu. Harris bu tip yaralara her halde alışkındı. Hayli ıstırap çektiği geceler olmuştuk. Ama bundan daha kötü durumla karşılaştığı zor söylenirdi. Raca, Kara Harris'in elinden geldiği kadar ağırlarını bütün vücuduna eşit şekilde yaymağa çalıştığını izliyordu. Ayakları ve bacakları aynı ağırlığı paylaşıyordu. Raca, bu kadar ihtimamın ancak yaşamak için gösterilen irade olduğunu düşündü, bahçeden ayrılırken, Haris'e son defa baktı ve korsanın gözlerinin açık olduğunu fark etti. O da bakışı kendisine iade ediyordu.

Mihrace, "Sana uzun ömür dilerim," dedi. Karşısındaki kişiye gerçek ve sıcak ilgisini belirtmek için kullanılan geleneksel Malaya selâmiyle Harris'i selâmlayarak yanından ayrıldı. Hiç aklıdan çıkmayan, değerli bir dostu hatırlarcasına başını sallaya sallaya Cennet Basamaklarını çıktı ve çimenleri geçerek Güneş Sarayının yolunu tuttu.

Richard uzun ve rahatsız bir gecenin yorgunluğunu çıkarmak için gittiği Kuta» kıyısından dönüyordu. Giriş avlusunda Raca'yla karşılaştı. Atını dörtlüye koşturup ılık esen rüzgârda yüzünü serinletirken bir an olsun sarayda olup bitenleri unuttu. Ama şimdi geri döndüğünde yine aynı ezikliği ve rahatsızlığı hissetti. Sabahın böyle erken saatinde Mihrace'nin Cennet Basamaklarından doğru gelişi Richard'ı şaşırtmıştı. Donukça baktı. Ciddi bir tarzda eğilerek kayınpederini selâmladı.

Raca, "Sana iyi sabahlar dilerim Tunku," diye seslendi. "Umarım yolculuğun eğlenceyi geçmiştir, iştahın da iyice açılmış olmalı."

Huzursuzluğunu hiç saklamaya lüzum hissetmeden, "Çok az iştahım var, efendim." diye cevap verdi.

Buldukları avludan Cennetin Basamaklarının en üst kısımları seçilebiliyordu ve bilhassa Harris'in fildişi çarımını fark etmemek imkânsızdı. Bu manzara Kutar sahillerindeki tertemiz ve duru sabahtan sonra, Richard'in midesini bulandırmıştı. Aklına geleni rahat ve açıkça söyledi. "Böyle bir görünüş karşısında bir insanın nasıl iştahı olabilir? "

Mihrace kaşlarını kaldırdı. Şaşırmışa benziyordu. "Yeni bahçemi yoksa sevmiyor musun?.. Gördüğün bütün bu ağaçlar büyük bir dikkat ve çalışmayla dikildi. Eminim ki bu hainlerin ceza çekmeleri hoşuna gidiyordu.

Dünyadaki bütün cezaları hakettiler! Hele Kara Harris, senin en eski düşmanın. Senin geminde korsan rolü oynayacağına, şimdiki yerinde kalmasını tercih etmez misin?"

Richard kaşlarını çattı: "Hepsine hadlerini bildirmiş olmamızdan

250

BEYAZLI MİHRACE

fazlasıyla memnunum, ama bu tip cezalandırmalar bana hiç bir zevk vermiyor. Her birinin hayatına en kısa yoldan son verilmesi çok daha iyi olurdu. Bence böyle bir işkenceye lüzum kalmamalıydı.

Raca, "Bunun işkenceyle hiç bir ilgisi yoktur," dedi. Richard'ın itirazını anlamamazlığa geliyordu. "Bu adaletin yerini bulmasıdır. Onlar>>bizi öldürmeğe çalıştılar ama başaramadılar. Şimdi biz onları öldürüyoruz."

—"öyleyse, onları kendimize oyuncak yapmadan öldürelim."

Mihrace "Seni anlayamıyorum.Tunku." dedi. Bu tenkitler onun neşesini kaçırmıştı. "Bu leş herifleri niçin merhamet duyarak öldürelim. Onlar bize ne verdiler? Ellerine fırsat geçseydi her ikimizi rahatça öldürür sonra da kaynatıp Kara-Dyak'larının ziyafetinde yemeklerde yağ olarak kullanırlardı. Sana söylüyorum." öfkeyle Cennetin Basamaklarını işaret etti, "Derslerini almadan, bu adamların

hiç biri ölmeyecek. Ayrıca alacakları bu dersin süresi uzadıkça, ben daha çok memnun olacağım. "Richard omuzlarını silkti. Sabahtan beri at üstünde bacaklarındaki adaleler sertleşmişti. İpekli gömleğinde ter lekeleri vardı. Huzur ve sükunet istiyordu. Şimdi tek arzusu kokulu bir banyo ve Sunara'yla yalnız kalmaktı. Ne var ki gözlerini ve düşüncelerini Cennetin Basamaklarındaki bu feci manzaradan uzaklaştırmak çok zordu. Bazı insanlar yaşamaya, bazıları da ölüme hak kazanmışlardı. Ama kimse böylesine lâıyk olamazdı. Binlerce acı nabız atışları içinde, perişan bir ölüm düşünülemezdi.

Richard, "Bu sizin bileceğiniz iştir Sayın Majesteleri," dedi. "Ben düşündüğüm her şeyi söyledim." Çarımılara bir defa daha baktı. "Neyseki bu zavallı şeytanlar yeter derece sakinler."

Raca, "Daha bunlar ilk günler," diye cevap verdi. "Günler" kelimesi bu durumda, daha ilerde olabilecek kötü olayların bir nevi habercisi, korkunç belirtisi gibi söylendiği halde Richard bunu anlamamazlığa geldi. "Şimdilik geri çekildikleri için sessizler. Ama bu kadar erken teslim olmaları ayrıca hatalıdır." Yaşlı yüzü, taze sabah güneşi altında kutsal denecek kadar ciddi bir ifade almıştı. "Bu tip

BEYAZLI MİHRACE

251

olaylar hakkında geçmiş zamanlardan kalma kesin tecrübelerim vardır. O yüzden şimdi dostlarımızın bu sessiz tutumuna şaşmıyorum. Havanın değişmesini ilgiyle bekliyorum. "Konuşurken başını yana doğru eğmişti. Sanki o havanın melodisini şimdiden duyuyormuşçasına kulak vermişti. "Bana öyle geliyor ki öğle

güneşi ısısını azalttıktan sonra akşam üstü bunlar bağırışmağa başlarlar.

Gerçekten de insanları ve olayları çok iyi tartan ve hesaplayan Mihrace'nin dediği çıkmıştı. Ertesi gün akşam üstü bulutsuz gökyüzünü batmakta olan geniş kızılığın kaplarken insanlar da deliye dönmeğe başlamışlardı. Önceleri hareket yavaştan geliştirdi. Sonra korkunç bir zirveye yükselerek Cennetin Basamaklarında feryat, figan, ağlamalar duyuldu. İçlerinde kuvvetli ve sağlam olanlar kalın sesleriyle, zayıf ve acı çekenler ise tiz tonlarda sürekli haykırıp lanet ediyorlardı. Gün batımına kadar bu olay çoğalarak sürdü. Nihayet bütün basamaklar bu canavarca gürültü ve yaygarayla doldu.

Karanlığın çökmesiyle sesler biraz azalmıştı. Ama bütün gece boyunca hiç kesilmeden yürekler acısı, dua şeklindeki aciz uğultu devam etti. Gecenin hafif esintisi içinde bu ince sesler çok dokunaklıydı. Sabah olunca haykırışlar tekrar büyüdü.

Binlerce gürültü bir yükselip bir alçalmakla sürdü gitti. Sonunda geceyle birlikte umuzsuz bir iç çekişe büründü. Bu sesler Richard'ın dairesinden de duyulmaktaydı. Zaten Güneş Sarayının hangi yeri olursa olsun bu uğultudan kaçamazdı. Artık gece ve gündüzün tabii oluşumu gibi bundan kurtulmak mümkün değildi. Tahammül edilmez bir hal alana kadar bütün zavallılığıyla devam etti. Raca'nın özel bir zevkle izlemesi bitince Richard daha fazla dayanamayacağını anlamıştı.

Sunara'yla konuştuğundan sonra, Richard odasından fırlamış, Albay Kedah'la, bahçedeki kameriyelerin birinde oturan ve bitmez tükenmez bu aşâğılık orkestrayı dinlemekte olan Raca'yla yüzleşmeye gitmişti. Odada bıraktığı Sunara'nın yüzü epeyce solgun ve gebeliğinin son zamanlarındaydı. Onun taşıdığı pek değerli yükü bu çirkinlik asla bağdaşmıyordu.

Richard, yaklaşmış da eğilerek selamlayana kadar Raca onu ilgiyle

252

BEYAZLI MİHRACE

izlemişti. Genç adamın gelişinde herhangi bir gariplik hissetse bile görmemezlikten gelmişti. Aksine yanında duran iskemlelerden birini daha yakına çekerek oturmasını işaret etti.

—"Hoş geldiniz Tunku," diye alışagelmis kelimelerle karşıladı. "Ben de hep sizin nihayet fikrinizi değiştirip bizim bu basit eğlencemize katılacağınız anı bekliyordum. Şuradaki garibe hele bir bakın! "Elindeki sopayla ilerde duran şişman adamı gösteriyordu. Bu insan artık acıyla kıvranan bir yaratık haline gelmişti. "Bundan daha komik bir manzara düşünebilir misiniz? Adeta paçalarından asılmış bir domuzu andırıyor."

Richard dik dik Raca'ya baktı. Onun ne yaptığı mizaha katıldı ne de ikram ettiği koltuğa oturdu. "Efendim, her şey bir yana o da bir insandır."

Raca, Richard'ın bu beklenmedik davranışını hâlâ ciddiye almaksızın, "O kendini ancak bir zamanlar insan zannediyordu," diye düzeltti. "Ama ne yapalım ki kader onun böyle almadığını ispatladı. Bu diğerleri için de aynıdır. Hepsini değişmenin şart olduğu noktaya geldiler. "Eliyle iğrenç topluluğu göstererek, "Af dilemeyi duyuyor musunuz!" diye haykırdı. "Şu bağlılık sözlerini dinleyin! Bundan daha tatmin edici kelimeler işitebilir misiniz? " Gözleri yukarı doğru bakarak heyecanla parladı. Yan gözle seyrettiği bu genç adamın ise onu düşüncelerinden ve hislerinden hayli uzaklaştığını içgüdüleriyle anlamakta güçlük çekmedi. Buna rağmen, "Bundan fazla bir şey isteyebilir miydiniz? " diye üstüne üstüne giderek sordu.

Richard kendisini güçlkle tutmağa devam etti. "Hak yerini bulsun diye bu kadar işkence gereksizdir. Her şey çok daha süratli olup bitmeli," dedi. "Hiç değilse ben böyle eğitildim, bana böyle öğretiler."

Bunun üzerine Albay Kedah ilk defa konuştu. Bu ana kadar Richard'ı dikkatle izlemişti. Gizliden rakip olmanın verdiği hisle Richard'ın hatalı veya boş bulunduğu bir anı bekliyordu. Son günlerde Kedah ona karşı soğuk davranışını devam ettirmişti. Ama kuvvetin kimin yanında bulunduğundan iyice emin olana kadar sükunetini bozmadı. Yanında duran Raca yüceydi. Dostuna sığınarak durduğu

BEYAZLI MİHRACE

253

yerden emin veya aldığı güçten ötürü daha pervasız açıkça saldırıya geçti. Söylediği sözler karşısında hâlâ nezaketle cevap vermek hayli güçtü.

—"Bana kalırsa Tunku, bu meselede hiç bir şekilde bizimle birlikte değildir," dedi. Hele, "Bizimle" kelimesini özel bir itinayla belirterek söylemesi ikisi arasında kurulmuş birliği tam ifade ediyordu. "Bence bizlerin batı ölçülerine göre acıma ve affetme hislerinden mahrum olduğumuzu anlatmak istiyor." Buz gibi soğuk bakışları bir çaresizlik veya zayıflık ararcasına ışıltak gibi Richard'a dikildi. Adeta itiraz etmesini bekliyordu, "öyle değil mi? " Eliyle işkenceyi göstererek "Böyle bir cezalandırmada bulunmasaydık çok daha mutlu olurdunuz değil mi? "

Richard albaya haddini bildirmenin zamanı geldiğine karar verdi. Bilhassa soğuk bir ses tonuyla, "Anlamsız zalimlikten zevk almadığım doğrudur. Hatta, daha açıkçası böyle bir şey beni hasta eder, midemi bulandırır." Kedah aynı soğuklukla, "Midenizi mi bulandırır? " diye hayretle sordu. "Savaşçı bir adamla hiç bağdaşamayan bir konuşma öyle değil mi? " Kedah gülümseyerek çevresine bakındı, özellikle alayına Racâ'nın dikkatini çekmek istiyordu. Hem de sadakatini bir kat daha perçinlemek peşindeydi. "Zayıf bir mideden söz etmek için oldukça tuhaf bir zaman ve ortam seçtiniz."

Richard bu defa ilgisizce, "Nasıl isterseniz öyle kabul edin," diye cevaplandırdı. "Bütün dünyanın önünde zalimlikten zerrece zevk almadığımı ve bundan ötürü de hiç utanmadığımı söylemekten çekinmiyorum."

—"Oğlunuz da mı öyle? " Tartışmada üstünlük sağladığı kanisiyle Kedah tekrar ısrar etti. "Yoksa ona da mı yufka yürekli olmasını öğretiyorsunuz? " Bu 'Yufka yürekli' tabirini tamamen kötü anlamda kullanmıştı. Yani korkak veya tabansız demek istiyordu. "Bildiğim kadarıyla onu buradan uzaklaştırmasınız."

~~" Uzaklaş tirdim."

Kedah artan bir kinle iğnelemeğe devam ediyordu. "Belki yürekli Alinizi de uzaklaştırırsanız daha yerinde bir hareket olurdu. Zira insan "öyle iddialı payelerin sonunda foslamasını görünce emin olamıyor.

254

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

255

Öyle değil mi? Sizin o meşhur elliniz de pekâlâ tıpkı sizin gibi aynı nedenlerden ötürü yufka yürekli çıkabilir." O konuştukça Richard bütün acılığıyla gerçeği kavramıştı. Kısa bir süre önce verdikleri savaşta her ne kadar Kedah, önemli bir yer işgal edip kahramanca dövüşmüşse de işin ön safhasında yer almamıştı. Shwe Dagon'u bombalarken halkın gözünde esas kahramanlar Richard'la Emin Sang ve elli adamları olmuştu. Mabede girenler ve zaferin görünen kişileri onlardı. Kedah'a verilen görev daha geri plandaydı. O da bu yüzden kendisinin de hayli katkıda bulunduğu bu zafere hazırca konan insanları küçümsemekle hıncım almağa çalışıyordu.

Bu elli kahraman kişinin sözünü Kedah ilk defa ortaya atmıyordu. Baştan beri bu konuda onu kıskançlık bürümüştü. Gerçekleri tam göremeyecek kadar hislerine mağlup olmuştu. Richard hem oğlu hem de kendi elli yürekli adamı için söylenen bu sözlere öfkeli cevap verecekken Mihrace araya girdi.

Richard acele olarak Racâ'nın böyle bir müdahaleyi çok daha evvel yapması gerektiğini aklından geçirdi. Galiba o da bu karşılıklı atışmadan bir nevi zevk almıştı. Ama şimdi yeterli bulup araya girmek için elini kaldırmıştı.

—"Konuştuklarınızı yeter derecede işittim," dedi. Gerçe bu sözler ne ona ne de diğerine özellikle söylenmişti. Bakışları ikisinden birine çevrilmemiş olmasına rağmen Richard, bu ihtarın tamamen kendisine ait olduğunu anlamakta güçlük çekmedi. Bunu karşılamak için bütün vücudu kasıldı, öfkesi topyekün Albay Kedah'da toplanmıştı. İlerde uygun bir zaman gelince her şey kendiliğinden su yüzüne çıkacaktı. Racâ, "Yeteri kadar işittim," diye tekrarlardı. "Bunlar benim savaş esirlerimdir. Bana ve tebama karşı gelmekten ötürü suç işlemiş olup cezalarının çekmeleri gerekir. Lâyık oldukları ceza ise gördüğümüz ve duyduğunuzdur," diye ilâve etti. işkence içinde kıvrananlardan biri acı acı bağırırken Racâ, ölgün bir ifadeyle gülümsedi. "Ben merhamet duygularını uyandıran konuşmalar yerine bu sesi duymayı tercih ederim."

Kedah, "Ben de," dedi. "Hainlik mutlak cezasını bulmalıdır. Hem de kökünden kazınana kadar." Tek gözü acımasız ve kararlı Richard'a

dikilmişti. "En tiz çığlıktan en kaba haykırışa kadar makbulüm!"

Richard onu duymamazlığa gelmeğe karar verip Racâ'ya doğru döndü. "Sayın Majestelerinden beni dinlemelerini rica ediyorum." dedi. Ses tonu alçakgönüllü ve dostaneydi. "Bunlar hiç kuşkusuz sizin esirleriniz. Ama bu durumu yani büyük bozgunu sağlayanlar arasında benim de payım büyüktür, üç gün boyunca vahşice cezalandırılmış bu insanların artık azat edilmesini diliyorum."

Mihrace, "Hayır," dedi.

—"Efendimiz!"

Racâ ani bir sinirlilikle, "Hayır," diye tekrarlardı. "Bir şeyin açıkça anlaşılması için on kere mi söylenmesi gerekiyor? Ben tartışmaya alışık değilim. Keyfim dilediği sürece cezalan devam edecektir. Size son defa tatlılıkla bu konuyu kapatmanızı söylerim. Sizi ilgilendiren bir mesele değildir."

Richard kelimelerini ölçerek, "Beni pek yakından ilgilendiriyor," dedi. "Hele yeniden bir savaş söz konusu olursa."

Raca, Richard'a buz gibi ve hayli öfkeli baktı. "Susun! Yeter derecede konuştunuz. Dediğimi duymadınız galiba? Küstahlaşıyorsunuz. Boyunuzdan büyük işlere burnunuzu sokuyorsunuz. Hem söyler misiniz aniden bu yumuşama niçin? Yoksa o adama mı acıyorsunuz? " Eliyle karşılarda bir yerde duran Kara Harris'i işaret etmişti." Yoksa kendinizi ona çok mu yakın hissediyorsunuz? Sizin denemeye cesaret edemediğinizi yapmağa yettiği için mi onu koruyorsunuz? "

Richard korkunç bir öfkeyle. "Ama bu söyledikleriniz çılgınlıktır!" diye bağırdı. "Benim bağlılığımdan kim kuşkulabilir? Sizin hizmetinizde kanımı akıtmışım! Ancak Sayın Majestelerinin Kara Harris'e ne kadar ilgisi varsa benim de o kadardır! ölmeyi pek tabii hak etmiştir. Ama..."

Kedah, "öyleyse bırakın ölsün," diye sözünü kesti. "Onun hak ettiği ölüm bizim istediğimiz şekilde olsun. Hasta çocuğuna zırlayan analar gibi yardım etmek için çırpınmayın."

Richard adeta tükürerek, "Yardım için çırpınmıyorum^" dedi.

Onu çarmıha kadar getiren benim! Bu yapılan işte bir katkı varsa söyle, ancak o zaman söz hakkın olabilir. Yoksa dilini tutacak kadar

BEYAZLI MİHRACE
BEYAZLI MİHRACE
257

efendi ol!"

Artık tam bir tartışma başlamıştı. Albay Kedah, "Kara Harris! tek bir adam yenmedi," dedi. Yeniden o alt edemediği duygusun yüzeye çıkardığı belliydi. "Senin gibi tek başına kabaran bir ins hele hiç değil. Ayrıca yanın sıra olan o elli şişirme adam da değil...] Benim de en az sizler kadar söz hakkım var..." Son derece soğuk vı öfkeliydi. Ağzından çıkan her kelime ve nefes tükenecek gibiydi. "Ayrıca Sayın Majestelerini körü körüne dinlediğim ve onun izinden] gittiğim için de şu anda sizden fazla konuşabilirim. Şayet dostunun acı çekmesine tahammül edemiyorsan sen de Kutar'da oğlunun yanına j gidersin."

Richard Marriott'un o anda yanında bir kılıç veya pala bulunmu olsaydı çektiği gibi bu küstah adama derhal saldırırdı. Ama Alba; Kedah gibi o da silâhsızdı. Bu durumda yapabilecekleri tek şey nefretle birbirlerinin gözünün içine bakmaktı. Bu kin ve hınç asla;; unutulamazdı. Bütün hırslarını kelimelerden çıkarıyorlardı. Bu gözleri dönmüş anda Raca, tekrar araya girdi. Ama diğer ikisinin öfkesi ve| kini arttıkça Raca'nın ses tonu eskiye nazaran hayli sakin hatta şaka-' yaparcasına iyi niyetliydi.

\

—"Yeter, yeter!" dedi. "Saçma tartışmalarınızla günümü mahvettiniz ."Bu sırada Cennetin Basamaklarının en alt sıralarındaki çarmıhlardan bir duman yükselmeğe başlamıştı. Bunu gören Raca koltuğundan kalkarak, "Kedah, o alt sıraları ihmal etmemeliyiz. Onlar da en az diğerleri kadar dayanıklı "6 işe yarar. Şeref sırasındaki çarmıhlarda bulunanlar kadar değerlidirler." Sonra Richard'a döndü, "Siz de bizimle geliyor musunuz Tunku? " diye sordu.

Richard hâlâ atışmanın etkisinde ne cevap vereceğini ade; şaşırmış olarak, "Hayır, teşekkür ederim," diye geveledi.

Raca onu izleyerek, "En nadide zevklerden birini kaçırm üzeresiniz," dedi. "Ama sizi zorlamayacağım... Gel Kedah, güzel akşamı rezil ettik. Biraz yürüyelim."

Cennetin Basamaklarından şimdi yükselen, tam çaresizlik içinde yalvarıp yakaran, inleyen seslerdi. Olur da bel| taştan yapılmış bu kalplerden birini etkilerlerdi. Ama her defasın umutlan suya düşüyordu. Çektikleri azap ve işkencenin sonu gelmiyordu. Bazen etrafı bir sessizlik kaplıyor onca insandan çıt çıkmıyordu. Bubjr iki saatkadar sürüyor ve o zaman insan, haykırıp inledikleri halden daha fazla duygulanıp ürküyordu. Sonra yeniden acıya dayanamayan esirlerden bir tanesi hafiften yakarmaya başlayınca onu diğerleri takip ediyordu. O ilk tek ses arkadaşlarına başlama işaretiydi sanki, yükselen alçalan haykırmalar korkunç uğultu halinde birisini izlemeye başlıyordu.

Zaman geçtikçe bu kanlı işkence asla tahammül edilemez bir hal aldı. Pek yakınlarına kadar uzatılıp geri çekilen buz gibi sular, önlerinde piknik yaparcasına sere serpe yenen yemekler ve tertiplenen eğlence alemleri ölümü bin kere yeğ tutturuyordu. Çivilerle çakılmış ve hâlâ hayatta kalmış yüzden fazlası delicesine bir tutkuyla bağışıyorlardı. Bu beşinci günün akşamıydı.

Richard o gece hiç uyuyamadı. Dalar gibi olduğunda aniden ter boşanıyor, sığıracak uyanıyordu. Korkunç kâbus içinde yatağında sağa sola kıvranıyordu. Yanında hafif 'nefes alışlarıyla Sunara mışıl mışıl uyuyordu. Bir taraftan karısının sessizliğini dinlerken diğer yandan kulaklarını, beynini.o canavarca yükselen sesler dolduruyordu. Bir ara yatağından kalkıp yan odaya giderek sert piring rakısından bardağa bile koymadan sürahiyle bol miktar içmiş, ondan medet ummuştu. Ne yazık değişen bir şey olmadığı gibi aksine sesler

beyninde iki misli, zonklamağa başlamıştı. Bir dosta ihtiyacı vardı. Bu Sunara olamazdı. Onun sevgisi ve yumuşaklığı bu hainlikle asla bağdaşmazdı. John Keston olabilir. Ama o da oğlu Adam ve dadı Manina'yla birlikte Kutar'a gitmişti. Ya Emin Sang, gerçek dost, kahraman asker ama ne yazık ki, onu da apayrı bir görevle Saray'da başka yere gözcü koymuşlardı.

Yalnız kalmağa mahkumdu. Duygularını köreltmeğe yeterli olmayan bu pirinç rakısıyla başbaşa kalmıştı. Elleri kolları adeta bağlı hiç bir şey yapmamanın acısı ezikliği içinde artık bir an bile dayanacak gücü kalmamıştı. Merhamet ve barışın geleceği yok gibiydi.

Sabaha doğru uzandığı sedirden doğruldu. Elinde son kalan yarım bardak rakıyı cilalı tik ağacı döşemeye hızla çarparak parçaladı. Sonra gerindi ve etrafını dinledi. Uykusuzluktan çevresine aptal aptal

258

BEYAZLI MİHRACE

bakınıp ne yapacağını dahi kestiremeden öylece kalmıştı. Sonra yüksek sesle: "Artık yeter!" diye haykırdı. Acele silâhlarını alıp doldurdu ve kuşandı. İçkiden, yorgunluktan ağırlaşmış kafası ve bedeniyle elinden geldiği kadar sessiz geniş merdivenlerden aşağıya oradan da bahçeye indi.

Uyuyan Saray'da ayakta olan tek kişi kendisiydi. Ama şimdi sessiz verandayı geçip merdivenlere doğru ilerlerken yan taraftan aniden bir gölge çıkıp yolunu kesti. Sesi derhal tanıdı.

—"Dur, kimsin konuş!"

Bu amin Sang'dı.

Richard, "Barış adına! Tunku'yum," diye cevap verdi. Kendisini Saraya has terimle tanıtmıştı. Sonra alaca .karanlıkta güçlükle seçebildiği dostuna bakarak, "Demek uyanıksın, Emin," dedi.

Emin Sang öne doğru uzanmış mızrağını yere indirirerek, "Nöbet bende, Tunku," dedi. Kararlı ve gergin vücudu biraz gevşemişti. "Siz de uyanıksınız. Yoksa uyuyamadınız mı? "

Richard, Cennetin Basamaklarına doğru bakıyordu. Sesler şimdi kesilmişti. Uğultunun ne zaman başlayacağı ve ne kadar süreceği hiç bilinmiyordu. "Bu rezil yerde kim uyuyabilir ki? "

Makassang'ın Tunku'su bir tek insanla yani güvenilir yegane dpstuyle ancak bu şekilde konuşabilirdi. Bu kelimeleri ondan başkasına asla tekrarlayamazdı. Emin Sang da bunu anlayacak çapta ve yürekte bir insandı.

—"Uyku bize ve onlara eninde sonunda gelecektir. Ne olur bunu çok dert edinmeyin," diye cevap verdi.

Richard verandanın direklerinden birine ölesiye yorgun, ölesiye hasta bütün cezanın sorumluluğunu yüklenmiş gibi dayanıverdi. "Bu olayı çok fazla dert edinmemin sebeplerinden biri, onları benim esir almam. Oynadığım rol hayli önemli. Bu zavallılardan sorumluyum."

—"Sen şerefli bir rol oynadın."

—"Keşke hiç rolüm olmasaydı!"

Bu sözleri sessizlik takip etti. İlk konuşan Emin Sang oldu. Ses ona mazeret bulmağa çalışır gibiydi.

Sanki küçük bir çocuğa •• 'yüklerin katı ve zalim dünyasını anlatmağa çabalıyordu. "Tunku, onun inanarak söylemedin, öyle olsa bile yanışın var. Bu insanlar

BEYAZLI MiHRACE

259

bizim düşmanımızdı. Kara Harris bir düşmandı. Onu adalete teslim etmek zorundaydık."

Richard, "Ona eziyet ve işkence edilmesi gerekli değildi. Ne ona ne de diğerlerine," dedi.

—"Burası zalim bir adadır, Tunku"

—"Zalim olan insanlardır."

Bu defa öncekinden daha ağır bir sessizlik ortalığı kapladı. Richard burada da kendisini güç zappeder hale gelmeğe başlamıştı. Emin Sang, dostu, sadık silâh arkadaşı bile onunla aynı fikirde değildi. Bu gerçekten üzücüydü. Nasıl bu kadar dar görüşlü olabiliyordu. Sessizlik uzadı, uzadıkça daha deli fikirler zihnine doluşmağa başladı. En nihayet uzaktan ilk çığlık gecenin sükunetini bozarken Richard'ın da beyninde şimşek gibi çaktı. Derhal kendini topladı, dikleşti. Ne yapması gerektiğini çok iyi biliyordu. Bu belki tam bir cevap değildi ama gene de bir adımdı, en azından bir hakaretti: Düşününce ve duygularını aksettirebilecek en uygun hareket olup şu anda yapabileceği tek şeydi.

Asker ağıyla konuştu. "Emin Sang, senin nöbetini çığnıyorum."

Emin Sang'ın sesi çok dikkatliydi: "Tunku, silâhlısınız."

—"Evet."

—"Şerefim üstüne yemin ederim ki ben sizi görmedim."

Sesinden önce Emin Sang kendisi ortadan kaybolmuştu. İdare etmek istemediği bir dünyadan hayalet gibi uzaklaşmıştı. O gidince Richard yalnız kaldı. Şafağın sökmesine az bir zaman kala gecenin bu en soğuk saatlerinde bahçede tek başınaydı.

Cennetin basamaklarına doğru yürüdü. Tam o sırada çaresizlikten ağlayan, sesler, çığlıklar yeniden başladı.

Tatlı bir kuş şafaktan önce öttü ama sesi bunca çirkinlik arasında eriyip yok oldu. Esirlerin haykırıları yükselmişti. Dayanılmaz bu uğultu, umutsuzluğu dile getiriyordu. Kara Harris'in çarımha doğru yürüdü. Şafak vaktinin ilk ışınlarında ufak tefek bu vücut koca Çarımha çengele asılı et parçası gibi sallanıyordu. Richard sanki rüyadaymış gibi öne doğru yürüdü ve gene rüyada gibi duruverdi. Gelecek hareketi, sesi, daha sonraki sesi, iç çekişi

260

BEYAZLI MiHRACE

bekledi. Düşmanın duymadığı sesi çığ düşer gibi sanki onu titretmiş ti.

—"Geleceğini biliyordum... Richard ne olur bitir şu işi!" der gibiydi.

Her ne kadar buraya bu sözler ve bu işi yapmak için gelmişse de aniden sarsıldı. Durup tepesindeki adamın ayaklarına baktı. O da yere çakılı bakışlarıyla onun ayaklarına bakıyordu. Aynı çıkmazda yakalanmış iki ayrı şanssız insanlardı. Biri esir, diğeri hür. Richard için çekti. Onu buraya getiren öfke ve tiksinti, yerini anlamsız bir umutsuzluğa terk etmişti) yaşamı birden değerini kaybetmiş, her şey tersine dönmüştü. Onu haince aldatmış olan uzun yıllar kin tuttuğu bu amansız düşmanı karşında adeta küçülürmüştü.

Korsanlıktan prensliğe yükselen bu zavallı kimdi? Ne biçim bir talih oyunuydu bu? Birinin diğerinden zerrece farkı olmamasına rağmen bu amansız eşitsizlik nedendi?

Hâlâ korsanlığa devam etmiş olsaydı, Kara Harris! neredeyse orada bırakır kendi işine bakardı. Zira herkes kendi elde edeceği servetin peşine düşerdi. Birisinin hakkı diğerine geçmez hayatlarını tek başlarına kurtarmağa çalışırlardı. Eğer şimdi gerçek bir prens idiyse, bu durumda onu çarımhtan indirip yaralarını sardırma için emir verecek yetkiye sahip olmalıydı. Ama işin en acı yanı Richard bu iki ayın dünya arasında tuzağa düşürülmüştü. Bu öylesine bir kapandı ki artık ne o yana ne de bu yana uzanabiliyorduk. İşe yaramaz bir halde kısıtlanmıştı.

Richard başını salladı. Ancak kaderin izin verdiği kadar ona bir yardımda bulunabilirdi. Bu adama bağlı olduğunu biliyordu. İntikam hissi filân çok gerilerde kalıyordu. Çünkü bütün olanlara rağmen onlar kardeş sayılırlardı. İnsan bir kardeş için de elinden gelenin en iyisini yapmalıydı.

Şafak neredeyse sökecekti. Acı çeken ve dünyanın en iğrenç manzarasını teşkil eden çevre tekrar gün ışığına çıkıyordu. Her anlamda pislik etrafı kaplamıştı.

Richard silâhlarından birini çekip geriye gitti ve nişan aldı. Alabildiğine soğukkanlı ve kararlıydı. Nihayet eli de kaya gibi sertleşmişti. Dosdoğru ateş etti. Kara Harris incecik bir inleyişle

BEYAZLI MiHRACE

261

ölüme geçiverdi. Yüzünde, nihayet beklediğinin gerçekleşmesinden joğan memnun bir gülümseyiş belirmişti. Tek kurşunun sesi çevrede dalga dalga yayılarak yankılandı. Cennetin Basamakları, Saray bahçesi ve çevresi aniden canlandı, önce avus kuşlarının vahşi çığlıkları, sonra maymunların şaşkın 'ısıldaşmaları ve nihayet koşarak gelen adamların ayak sesleri...

Mihrace, "Yakalayın!" diye haykırmıştı. Sonra Richard'ı yaka ,aça huzura çıkarmışlardı... Avının yakalanmasından keyif duyarak, lorkunç bir öfkeyle yanına yanaştı. Richard Marriott'un kendi işine m derece burnunu sokmasını asla affedememişti. Silâh sesinden sonra lir dakika bile fildişi tahtında oturamamıştı.

"Kanunlara ne hakla mmunu sokuyorsun? Buna nasıl cesaret edebilirsin? -'n?. Bir

esirin ölmesine nasıl karar verirsin? Hey Tanm, buncu, daha

lafif bir itaatsizlik için ben bir adamımı ölesiye kamçılattım u. si tekrarlamayacağımı sakın aklına getirme."

Richard taş gibi bir sesle, "Sayın Majestelerine fikrimin ne ılduğunu açıklamıştım," diye cevap verdi. Bir saate yakın tahkir ve ehdit dolu sözleri dinlemek zorunda kalmış, amansız sorulara ;ahammül etmişti. Hepsinden, her şeyden ölesiye sıkılmıştı, cinden şöyle demek geliyordu: "Yaptım ve ve bundan son derece nemnunum. İstersen şimdi sen de bana en beterini yap." Ama her eyi bir anda böylesine silecek kadar güçlü değildi.

Yaşarken hayatı aybetmek zor işti. Sonra Sunara, oğlu, John Keston ve müdafaa tmek zorunda olduğu Emin Sang vardı. Tek başına bile olsaydı fkeye kapılıp hayatını aptalca yok etmek istemezdi. "Size söylediğim ibi ben zulümden yana değilim. Kara Harris diğerleri gibi ölmek zereydi. Bütün yaptığım ölümünü çabuklaştırmak oldu."

~" Kimin yetkisiyle? "

Richard omuzlarını silkti: "Kendimin."

Raca ona baktı: "Senin hiç böyle bir yetkin yok! Bu meselelerde etkili bir tek insan vardır. O da ben! Yoksa yerimi mi almağa Diyorsunuz? "

Richard hayır anlamında başını salladı. "Kara Harris'i öldürmek benim bileceğim bir işti demek istiyordum. Kendim buna 3X31 verdim. Ayrıca bu planımı da kimseye açmış değilim."

262

BEYAZLI MiHRACE

Raca'nın gözleri, karşısında duran bu söz dinlemez insana çakılı kalmıştı. "Bundan pek emin değilim. Bu işte bir tuzak olabilir. Benim yerime ve idareme göz diken bazı kişilerin hazırladığı bir komplo. Bu böyle ise seni temin ederim işin aslını bulup çıkaracağım!" Bakışları kuşkuluydu. Sanki perde inmişti. Şüphesini gidermek için sorguya devam etti: "Önce gerçeği senden dinleyeceğim. Nöbetçiyi nasıl geçtin? "

—"Hiç nöbetçiye rastlamadım."

—"Sarayın çevresinde görev başındalar. Onları mutlaka geçmiş olman gerekir."

—"Ben kimseyi görmedim."

—"O halde nöbet başkanı Emin Sang'ın affedilmez hatası var. Yoksa bu lânetli tuzağa o da mı dahil? "

Richard hayli endişeli, "Efendim sizi temin ederim tuzak filân yoktur," diye acele ekledi.

Çok tehlikeli bir konuda konuştuklarının farkındaydı. "Ben yalnızdım. Şafak vaktine yakındı. Nibetçiler aşağıda bekliyordu. Benim kimseyi görmediğim gibi hiç birinin de beni görmediği mutlak."

Raca artan bir öfkeyle, "Yalan söylüyorsun," diye bağırdı. "Bazı sesler işitilmiş. Sen ne zannediyorsun.

Sarayda bana sadık hiç adamım yok mu? Senin birisiyle konuştuğun işitilmiş. Bana bunu bildirdiler. Kiminle konuşuyordun? "

Richard, "Kimseyi görmedim," diye tekrarladı. "Ayrıca kimseyle konuşmadım. İşitilen sesler bağırان esirlerden geliyordur. Onlardan bütün sarayı doldurmağa yetecek kadar ses geldiğine Tann şahittir! Ya da kendi kendime konuşmuş olmalıyım."

Raca alaylı bir edayla, "Kendi kendine ne diyordun? " diye sordu.

Richard biraz hazırlıksız ona baktı: "Şayet bir şey söylemişsere bı zulüm ve işkencenin artık sona ermesini dilemekten öte bir şey olamaz."

Raca yeni bir düşünceyle hareket edip şöyle ekledi, "û halde nibetçiler cezalarını çekerler. Başkan nöbetçi ise hayatını değilse bile rütbesini tamamen kaybeder. Esirler onların sorumluluğundaydı-Taşdığı isim veya geldiği şerefli aile beni fazla etkilemez. Hainlik

BEYAZLI MiHRACE

263

Lutlaka cezasını çekmelidir."

Richard ısrarla, "Efendimiz," diye itiraz etti. Burada bir hainlik söz konusu değildir ve Emin Sang suçsuzdur. O hiç bir şey görmedi ve hiç bir şey bilmiyordu. Kendisi sadık bir asker olup bunu defalarca hatta sayısız ispatlamıştır. Size tekrarlıyorum Kara Harris'i öldürmek asla önceden planlanmış değildir. Bu tamamen benim şahsi kararımdır."

Bunun üzerine Raca artan bir öfkeye kapılarak Richard'ı süzmeğe başladı. "Bütün suçu yüklenecek denli güçlü müsün? Artık bu kadar geliştin mi? Kendini kolla! Seni kendime oğul kabul ettim diye cezadan kurtulacağını mı sanıyorsun? Sana Tunku diye ad takmam bir şey ifade etmez."

—"Bir evlât da gerekirse babasına öneride bulunabilir. Haksızlık gördüğü zaman pek tabii söz hakkı olur.."

—"Ne öğüt verebilir ne de fikrini söyleyebilir!" Yaşlı adamın öfkesi artık doruğu bulmuştu. "Belki sen benim kanunlarımı ve törelerimi öğrenmeğe fırsat kalmadan pek çabuk yükseldin. Bizde bir oğul bir vasitadan fazla bir şey değildir. Benim bütün vasıtalarım yüksek veya alçak rütbede her zaman emrimdedir ve ancak ben ne dersem onu yerine getirirler. Aksi olursa itaatsizliklerini hayatlarıyla iderler."

Nihayet bu kadar lâf Richard'in sabrını taşırdı. Raca'ya serinkanlı korkusuzca baktı. "Şayet beni öldürmeğe hazırsanız ben de ölmeğe pazırım," dedi.

Düşüncelerini tartan Mihrace,"O kadar çabuk değil," diye cevap verdi. "Ancak ben kimin ne zaman öleceğine karar veririm . Sen Kara parris'i niçin öldürmek istedin? Bu adam her ikimizin de düşmanı Slduğu halde neden sen ayrıcalık yaptın? "

—"Bugüne kadar ben de düşmanlarımı bulduğum Ve dilediğim 'erde öldürdüm."

Raca, "Kelime oyunu yapmağa kalkma," dedi. "Hele benimle İşik atman hiç doğru değil... Sen benim ne demek istediğimi pekâlâ 1 'Yorsun. Niçin cezasının süresini kısalttın? "

~" Bir nevi acıma duygusundan."

~~ 'Acımanın savaşla ne ilgisi olabilir? "

264

BEYAZLI MiHRACE

Richard aklından geçenleri anlatabilmek için son bir gayret daha sarfetti. "Sayın Majesteleri, bu bir savaş değildir." Kabul salonunda çevresine bakındı. Etraf sessizdi. Cennet Basamaklarında ise hâlâ birkaç canlı adam kalmış olmasına rağmen artık sesleri çıkmıyordu. "Sava? sona erdi. Başarı elde edilmiştir. Artık korkacak hiç bir şeyimiz kalmadı. Şimdi acımak ve merhamet göstermek zamanıdır."

—"Sen bana nasıl idare edeceğimi mi öğretiyorsun? "

Kuru, öfkeli ses tonunu duyunca Richard yeniden umutsuzluğa kapıldı. Vaktini ve çenesini boşuna harcıyordu. Açıkçası hiç bir işe yaramayacaktı. En iyisi başını eğip selâmlamak ve hakkında vereceği hükmü

sessizce beklemektir. Boşuna girilen bu yarıştan yorgun ve usanmış, son cümlesini söyleyip hayli soğukkanlı durmağı tercih etti,

—"Sayın Majestelerine hiç bir şey öğretmek emelinde değilim. Kendi açımdan yendiğim o adamların işkenceye tabi tutulmasına acınm. Bu ne bir hainlik ne de bir zayıflık işaretidir. Tam aksine kuvvetin ve kudretin bir ölçüsüdür. Gerçekten inandığım şey sırasında yumuşaklık, yönetiminin ana unsurlarından biridir."

—"Bunu doğru mu söylüyorsun?" Mihrace tahtından ayağa kalkmıştı. Richard'ın gördüğü kadanyla yaşlı adam tamamen titriyordu. Bu manzara karşısında şaşırılmamıştı ama ilgiyle izledi. "Devlet işlerinde hiç bir derse ihtiyacım olmadığını bir kere daha söylemem yerinde olacak!" "Richard'a sanki kendisi bir nevi Tanrıymış da kuluna bakarmış gibi baktı. "Kendi açımdan özürünü diledin. Ama cezasını çekmekte olan bir adamın da cezasını kaldırdın. Bunun için sorumluluk aldın. Senin hakkındaki kararımı daha sonra öğreneceksin. Şimdilik..." tahtının merdivenlerinden inmekte olan Raca'nın yüzünde avını yakalamış çaylak gibi öldürücü bir ifade göze çarpıyordu. "Evet şimdilik hiç değilse ufak bir ders vermektense ziyadesiyle zevk duyacağım. Makassang nasıl idare edilir sana göstereceğim. Tunku, bu iş acımasız yapılır, tamamen acımasız!"

Richard, "Onu kırdım," diyu düşündü. Utancından perişandı Şimdi, gayet iyi anlıyordu ki, Kara Harris's öldürmesi aptalca bu davranış olmuştu. İçgüdüüne kapılmış, şimdi, kendisine çocukça ve manasız gelen bir hissin etkisi altında kalmıştı. Şayet yer yarılıp gi

BEYAZLI MiHRACE

265

kulaklarını kapar, bedenini unuttur ve hiç bir şey yapmadan öylece kalırdı. Ama bu sonucu nasıl tahmin edebilirdi? "Onu boşuna kırdım, sonu da bu oldu." diye düşünüyordu. Sunara'nın elini avuçlarının içine aldı. Onun rahatlığa ve anlayışa ihtiyacı vardı. "Birine acımanın sonu böyleyse Tann hepimizin yardımcısı olsun."

Bu tam içten ve kalbinin derinliğinden gelen bir davranıştı. Şu son birkaç gün içinde Richard hiç böylesine şaşkına dönmemişti. Zira, Raca'nın öfkesi en son haddine yükselmişti. Başlıca düşmanının vakitsiz ölümüyle hıncını alamayan Raca, kendine başka zevkler aramaya başlamış ve diğer esirler üzerine yüklenmişti. Cellatların başı olan Albay Kedah'a yeni bir işkence programı hazırlamıştı. Çarmıha gerili çiçekleri birer birer öldükçe, Raca üzüntüsünden adeta kendinden geçiyordu. Sarayın zindanlarından yaşlı, genç kim olursa ölenlerin yerini alıyordu. Zalim hükümdarın kaprisi uğruna buralara kadar getirilmiş zavallı adamların haykırıları gökyüzüne yükseliyordu.

Richard, daha fazla ileri gitmekten vazgeçmiş, yeter derecede ortalığı karıştırdığına inanmıştı. Şimdi, olaylara sadece seyirci kalacaktı. Zaten aradan pek kısa zaman geçmesine rağmen Raca ilk.. kızgınlığını, unutmışa benziyordu. Adeta taze kanla beslenerek daha da neşeli bir hal kazanmıştı. Belki de Richard'ın düşünce ve fikirlerinin böylesine ciddi bir Mihrace'lik rejiminde fazla önemi olmadığını belirterek, onu topyekün yok sayıyordu.

Artık, sevgili oğlunun hiç bir yerde ne kendisine eşlik etmesini bekliyor ne ona mani olmak istiyordu.

Richard'ın doğru veya yanlış, hiç bir davranışının artık Raca üzerinde etkisi kalmamıştı. Düşmanları için en büyük hainliği hazırlamasını biliyor, diğerleri için ise, iyi niyetli bir idareci olarak kalıyordu.

Sunara, Richard'ın elini onun tuttuğu gibi sınıksız tuttu: "Bu senin hatan değil. Sen sadece doğru olduğuna inandığın şeyi yaptın. Bir acımaydı ve doğrudu da!" Doğum vakti yaklaşmıştı. Yüzü daha sevimli ve sıcak bir ifadeyi yansıtıyordu. "Sonra, olaylar ne olursa olsun, senin yaptıklarından gurur duyuyorum. Yürekli ve cesur davrandın."

~ 'Hiç bir işe yaramadı."

~~"Ama, bir tek insan için yararlı oldu. Bütün şimdi olanların

266

BEYAZLI MiHRACE

tümüne bedel." Richard'a doğru yaslandı. Gücü yettiği kadar, on kuvvet vermek istiyordu. "Sen merdivenlerden aşağı inerken, benim uyanık olduğumu biliyor muydun Tunku? "

Richard şaşırılmıştı. "Aksine senin derin uykuda olduğunu tahini] ediyordum."

Başını salladı. "Aklından geçenleri bir bir biliyordum. O gecde uykunda bağıırıyordun. Kâbus içindeydin.

Huzursuzdun. Senin o geçi bir şeyler yapacağını hissetmiştim."

—"Bana mani olabilirdin."

—"Bütün Makkassang'ın zenginlikleri bir yana, yine de sana mai| olmazdım."

\

Richard, şefkatle kollarını Sunara'ya doladı. İşte bu kadın tej başına onu bütün dünyada en çok sevebilen insandı. "Ama şimdi n olacak Sunara? Hep böyle süreceksin mi? Ya Raca bundan böyle hep b şekilde hükmederse? "

—"Korkarım öyle. Eskisi gibi yine şiddetle hükmedecek. Casuslu ve şiddet Belki halihazırda başladı bile. Biliyor musun, senin o gece» yaptıklarını ona yetiştiren bir casustu* " ?

—"Ben de aynı şeyden kuşkulandım. O gece, bütün sarayda gari| bir uyanıklık vardı. Ama ben ne gizlenecek, ne de ortadan kaybolacak bir haldeydim."

Sunara, Richard'a baktı. "Gelecekte bizim de dikkatli olmamız gerekiyor," dedi.

—"Ne bakımdan? "

—"Şayet, babamın casusları varsa, bizim de kendi casuslarımızı? olmalı. "

Sunara'nın sözleri Richard'ı şaşırtmıştı. Böylesine entrikaliûj, kapanlarla dolu bir dünya Richard'm alıştığı şeyler değildi.

Umut etmiş olduğu huzur ve mutluluk, yaklaşacağı yerde iyidi iyiye ortadan kayboluyordu. Makkasang'da bu gidişle as özlediği huzura kavuşamayacaktı.

Ama Sunara'yı çok sevmesi ve onun da bu olaylara derinlemesir| karışması söz konusu olduğu için konuyu daha hafiften almayı tercC etti. Güzel sözlerle havayı yumuşatmağa çalıştı.

—"Sevgilim bu meselelere girmeden birlikte tatlı tatlı yasayı

BEYAZLI MiHRACE

267

istedim- Aşkımızla mutlu olup hayatımızın tadını çıkaracağımızı umut c-tmiştim. Kendi cennetimizde emniyet ve huzur içinde yaşayacağımızı ummuşum!"

—"Bütün bu saydıklarını benden daha fazla istemiş olamazsın. "En gizli düşüncelerini bu sözleriyle belirttiği anlaşılıyordu. "Ama son zamanlarda çok şey değişti. Artık Kedah'ın sana karşı çalıştığını biliyoruz. Babam da değişmekte. Şimdilik korku ve dehşet yoluyla idare etmeyi uygun buluyor. Belki de..." Sunara, adeta bazı şeyleri söyleyip söylememek arasında tereddüt ediyordu. Kuşkulan çoğaldıkça aniden susmuştu.

- "Belki de, ne? "

—"Belki de ortalık tekrar karışacak." Sunara sanki Richard'la değil de kendiyile konuşur gibiydi. "Elbette biz de kuvvetsiz değiliz. Bizim de kendi casuslarımız var, dostlarımız da .Manina, John Keston ve Emin Sang var. Elli yürekli adanı da bizden yana. Seni, seve seve takip edecek sayısız adamın var. Başka bir şeye ihtiyacımız yok."

Richard, "Sunara, Sunara," diye sözünü kesti. "Ciddi olduğumu sanmıyorum. Hâlâ savastaymışız gibi konuşuyorsun. Benim casuslarla ne işim var. HuzuiU, aşkı ve çocuğumu istiyorum!"

Sunara bir an duraklayarak, "Bütün bunlar için savaşmak zorundasın Richard," dedi. "Hepsinin altın bir tepside önüne sunulacağını mı sanıyorsun? "

Richard, kendini toparladı: "Şimdiye kadar hepsi için savaştığım yetmiyor mu? Bitti artık. Emin ol yeteri kadar savaştım. Bana kalsa hepsi..."

Sunara, "Burası Makkasang," diye itiraz etti. Richard,Sunara'nın ses tonunun bu derece acı olduğunu hiç işitmemişti. Belki de karnında taşıdığı çocuğun hayatı söz konusu olduğu için bu kadar endişeli görünüyordu.

"Rahat ve huzur dolu bir İngiliz ülkesinde yaşamıyorsan artık..." Richard'ın bakışlarını fark ederek bir an yumuşadı. "Affet beni Richard, düşüncelerimi böylesine Eylememeliydim . Ama bir zamanlar babamın sevgili oğluydun, şimdi öyle değil. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? Sanki Makkasang'a bu sabah ayak basmış gibisin. Senin gibi baş kaldıranlara

268

BCYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

269

neler edildiğini kendi kulaklarınla işittin."

Richard, Sunara'nın söylediklerinden hiç bir şey anlamıyordu. Sunara'nın bunları rahatça düşünüp, içini dökercesine serbestçe anlatması Richard'ı şaşırtmıştı. "Raca'mın böyle düşünceleri olduğunu sanmam" diye söze başladı." Beni geldiğimde iyi karşılamıştı, elinde» gelen en büyük şerefi bana verdi. Ayrıca evliliğimizi de ona borçluyuz."

—"Ama o değişti artık!" Sunara, kendinden emin ve kelimelerin üzerine basa basa konuşuyordu. "Onu iyi tanıyorum Richard. Yaşlılığında, biricik kızı olan beni bile şaşırttığı çok davranışlar olmuştur...Bütün bu işkenceler bitince, başka şeylere dönecek. İçimde öyle tuhaf bir korku var ki, başka kötü şeyler olacak gibi geliyor bana."

Sesi kesildi. Dışardan bur ayak sesi duyulmuştu. Kuşku ve tehlike bir kere içlerine girmişti. Richard, ahiden arkasına dönünce kapının eşliğinde, hafif ipek perdeleri kenara toplayarak dikilen Albay Kedah'ı 'gördü.

İçinden bir şeyler hesaplar gibi tek gözüyle onlara bakıyordu. En masum anı dahi altüst edecek, rahatsız bakışları ikisinin üstüne çevrilmişti.

—"Özel hayatınızı bozduğum için beni affediniz," dedi. Hakaret ve alay dolu bir ses tonu vardı. "Sayın Majestelerinden bir haberi getiriyorum."

Richard, nefretini saklamayı gerekli görmedi: "Bizim rahatımız kaçırmış değilsin . Ayrıca burada gördüğün gibi yalnız da sayılmayız Getirdiğin haber nedir? "

Kedah, "Bir davet," diye cevap verdi. "Sayın Majesteleri ShW(Dagon hainlerinden en sonuncusunun cezalandırılışında sizin de bulunmanızı istiyor."

—"Ne cezası o? Hangi hain? "

—"Şişman adam? Hatırladınız mı? " Kedah'ın sesi bakışlarındaki kin ve nefretle karışmıştı. "O şişman esirden, Sayın Majestelerimi' çok hoşlandığını fark etmiş olmalısınız."

—"Şimdiye kadar basamaklarda hiç bir canlı esirin kaldığı»1 sanmıyordum."

Kedah, "Sayın Majestelerinin görüşüne göre. İhtimam ve hüner, bir tanesini korudu . Ama bu en sonuncusu "

Sunara'nın iri güzel gözlerini alan, babasının yapılı sağlam vücudunu vaat eden bir oğlan çocukları oldu.

Richard Marriott oğluna içi titreyerek bakıyordu. Neredeyse gözyaşlarını tutamayacaktı. Küçük yüzü, yumuşacık su gibi adaleleri adeta şeffaftı. Bebek, Sunara'nın kolunda yatarken üçü yaşamin ve mutluluğun gerçek tablosunu çiziyorlardı. Hayatın özü bu olmalıydı İşte bu geniş yatakta bir erkeğin dünyada arzulanacağı her şey belki de hak ettiğinden fazla mevcuttu.

Sonra Adam'ı ilk oğlunu düşündü. Ona da bu cennette yer vardı, fanrı'ya ve Sunara'ya sonsuz şükranlarını tekrarladı.

Richard bir ara daha elle tutulur bir sebepten dolayı neredeyse göz yaşlarına boğulacaktı. Doğum hayli güç olmuştu. Sunara'nın sırf sevmek üzere yaratılmış ufak, narin yapısı doğuma pek elverişli değildi. Bir,günden fazla eziyet ve ağrı çekmişti. Güzel yüzü soldukça

solmuş, yeni bir hayat verme mücadelesinde kendi hayatını az daha kaybetme ihtimali belirmişti. Başını bekleyen Manina belki kırk

saatten fazla bir zaman gözünü bile kırpmamış, gerekli her şeyi büyük bir yüreklilikle yerine getirmişti. En az prenses kadar acı çekmiş, yaşlı ama çevik vücudu Sunara kadar dayanıklılık göstermişti. Karısının bitmez tükenmez ağrılar içinde kıvrandığını gören Richard, elinden hiç bir şey gelmediğini görerek kendini aciz ve suçlu hissetmişti.

Muson rüzgârı patlamak üzereyken Sunara doğuma yaklaştı. Fırtına öncesi bulutlarının alçılmasıyla sıcaklık dayanılmaz bir hal almıştı. Etraf nefes almayı dahi güçleştirecek nitelikte boğucuydu. Ter su gibi boşanıyordu. Bu gerilim anında, olağanüstü fırtınalı hava sanki Sunara'yla birlikte, doğacak çocuğa gebeydi. Kararan gökyüzünü aralıksız çakan şimşekler kaplarken çocuk dünyaya gelmiş ve ilk çığlığını atmıştı.

Şimdi karısıyla oğluna neşe ve içtenlikle bakan Richard, eğilerek

270

BEYAZLI MiHRACE

Sunara'yı alnından öptü. İlk yorgun uyuklamasından gözlerini aralayan genç anne gün ışığında göz kapaklarını kırıştırdı. Sonra kocasını yanbaşımda görmenin mutluluğuyla bütün yüzü aydınlanıp gülümsedi.

—"Tuan... Oğlumuz oldu."

Göz yaşlarını elleriyle yavaşça silen Richard, "Evet Sunara," dedi. Hem de çok güzel bir bebek. Sen de çok güzelsin!"

Kolunda yatan bebeğine baktı: "Bana kalırsa sana benziyor. Ama daha pek küçük."

—"Dev gibi büyüyecek, önemli olan sensin, söyle bana sevgilim; nasılsın?"

j

—"Yorgunum. Ama çok mutluyum." Alnı kışmıştı. "Bu garip] gürültü nedir? "

—"Muson yağmuru" Deli gibi çakan şimşeklerin ardından seller götüren yağmur boşanmıştı. Bahçenin her yanında sular oluk oluk akıyordu. "Bir iki saat önce başladı."

Sunara içini çekti. "Bu seller umut edelim bizleri yeniden tertemiz yıkasın."

Richard da adeta kovadan boşalırcasma yağın bu yağmurla Cennetin Basamaklarını düşünmüş ve aynı özlemi duymuştu.

—"Yeni doğan bebekle yepyeni bir başlangıç gelecek/" dedi. Yatağın yanındaki alçak iskemleye oturup

karısının elini avuçlarına aldı. Kolu bir ara oğlunun süt bedenine dokundu. Dünyada bundan daha tatlı bir temas olamazdı. "İstirahatinden başka bir şey düşünmemelisin. En kısa zamanda eski gücünü bulacaksın.

Ancak böylece dünyada hiç bir şey artık bizim mutluluğumuzu gölgeleyemez. Gene hiç bir güç bizden bunu alamaz."

Yüreğinin dopdolu oluşuyla ona daha neler neler söyleyebilirdi, tçi taşıyordu. Odanın doğu köşesinde oturmakta olan Manina kalktı, yatağın ayak ucuna geldi, "Uyku zamanınız," dedi. Çatlak sesinde garip bir otorite vardı.. "Tunku bizi yalnız bırakmaktan memnun olacaktır."

Richard, "Ama prenses zaten istirahat ediyor," diye itiraz etti.

Manina adeta kızgın gözlerle ona karşı koyarak baktı. "İstirahat etmek yeterli değildir," dedi. Bakışları: Ah siz erkekler! Bizi zevk için

BEYAZLI MiHRACE

271

kullanır, işten canımızı çıkartır, o da yetmiyormuş gibi bizi öldürene kadar konuşursunuz...der gibiydi.. "Bu kâfi değil," diye tekrarladı. "Prensesin o kadar acı çektikten sonra uyuması gerekir."

Richard, "Peki, peki," diye cevap verdi. Onunla tartışmağa hiç niyeti yoktu. Bu kadınların dünyasıydı. Onun burada yeri ve rütbesi yoktu. Sunara'nın elini sevgiyle sıktı. "Akşam geç saatte tekrar gelirim," dedi.

Manina, "Hayır yarın öğle üzeri," diye düzeltti.

Sunara gülümsedi. "Görüyor musun nasıl korunuyor bakılıyorum. Adam kardeşini ziyaret etti mi? "

— Evet. Benimle birlikte ilk anda geldi."

-"Ne söyledi?"

-"Ne zaman yürür" diye sordu.

Sunara gözlerini kırıştırap kapattı. Manina'nın özel ilâçlarıyla tekrar dalmağa yüz tutmuştu. Yarı uykulu sesiyle hafifçe, "Tekrar geldiğinde onu da beraberinde getir," diye fısıldadı. Baş yastığına iyice gömüldü. Sesi çok uzaklardan geliyordu. "Mutlaka onu bizi görmeğe getir.... Bizim sevgimizden emin olmalı. Hepimizin birimiz için olduğunu bilmesi önemlidir."

Bir süre için her şey gerçekten değişmişti. İlk defa büyükbaba olmanın sevinciyle Raca yumuşamış, ruhu canlanmıştı. Bu yeni doğumun şerefine ne yapacağını şaşırılmıştı.

Oğlan olduğunu duyduğu an, tahtının gerçek bir varis kazanmış olmasından ötürü çevresine türlü emirler yağdırmıştı. Bütün tutuklular serbest bırakılmış, bunlar saatlerce başkentte diledikleri gibi dolaşmışlardı.

Gözleri uzun süredir alışık olmadıktan gün ışığından kamaşmış, hırpani üstleri başlarıyla sokaklarda yürümüşlerdi, üç gün boyunca aralıksız şenlikler düzenlenmiş ve bayram ilân edilmişti. Yüzlerce varil şarap ve çuvalarla pirinç, fakir halka dağıtılmıştı. Bir hafta boyunca Güneş Sarayında çocuğa konacak ismi kutlamak amacıyla şölen tertiplenmişti.

Makkasang nesil boyu böyle bir şenlik görmemişti. Seksen adet fil, altın ve kan kırmızısı renge boyanmış, boynuzları gümüş boyalı boğaların çektiği arabalarda dansöz esir kızlar taşınmıştı. Bunlar

272

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

273

Huda'ya şükranlarını sunarak yanlarında duran sepetlerden her elli adımda halka kese kese gümüş para dağıtmışlardı. Bu merasim üç saat sürmüştü. Prahang'ın pırıl pırıl parlayan büklüm büklüm kocaman bir yılan benzeyen sokaklarını dolanmışlardı. Bu arada gonglar, en tatlı namelerini etrafa saçıyorlardı. Bütün takım yavaşça Güneş Sarayının yolunu tuttu. İlk torununun şerefine adeta ada yerinden oynamıştı.

Nihayet en son törende, çocuğa Presatsang adı verildi. Bu isim Raca'nın yıllar önce savaşta ölen tek oğlunun adıydı. Ayrıca unvan olarak çocuğa Raca Muda denilecekti. Genç Raca anlamına gelmekteydi.

Bu büyük günün akşamında, şenliklerin üstüne gün batarken., Richard Marriott'un yüreği gurur ve sevinçle kabarıyordu. Bulunduğu yerden şölenin yapıldığı yere bakarken şimdi boş duran tahtın çevresinde yanan sayısız meşalelerin ışığında hâlâ gülen ve bağrışan insanların seslerini duyuyordu. Bu şeref anında bütün sözler iyi ve yüceydi. Presatsang soyuna lâıyk bir törenle insanlara katılmıştı. Bundan böyle Richard, Sunara ve iki oğlu mutlu ve barış içinde yaşayıp gideceklerdi, ülkelerini cennete çevirebilirlerdi.

O günün gecesinde öyle bir olay oldu ki, Makassang'da yaşadığı ve daha ilerde yaşayacağı sürede böylesine bir olaya bir daha rastlayamazdı.

Tam bir hafta süren isim koyma töreninden sonra Raca'nın özel dairesine kapandığı duyuldu. Albay Kedah ve özel hizmetkârından • başka kimseyi kabul etmediği açıklandı. Hiç bir yere ziyarette bulunmuyordu. O kadar ki torununu bile görmeğe gitmeyecekti. Yeni doğan bebek dairesinde yalnız kendisiyle ilgilenen

hizmetkârlarla geleneğe uygun olarak kalacak, bir süre için kimseye gösterilmeyecekti. Richard önce Raca'nın bu bildirisini fazla ciddiye almamıştı. Yaşlı adam günlerdir süren merasimden yorgun ve bitkin düşmüş olabilir bir müddet dinlenmek isteyebilirdi. Ama ortaya çıktığında korkunç bir şekilde değişmiş olduğu görüldü.

Raca'nın dinlenme süresi ne yazık ki sadece eski kin ve kıskançlığının yeniden alevlenmesine yaramıştı.

Bu değişim için hiç bir sebep yoktu. Bir hafta evvel sarayda herkes gibi Raca da pürtelâş, büyük törene hazırlanıyordu. Sonra her

şey, yolunda gitmiş, sevinç dolu günler birisini kovalamıştı. Şimdi bu a(ı dönüşün sebebinin ne olduğu bilinmiyordu.

Akşamın daha geç saatlerinde bebek dairesinde bir telâş vardı. Çocuğa ilk banyosu yapılacaktı. Richard'la Sunara, Adam'ın "İkinci amca" diye adlandırdığı Emin Sang, Manina ve Adam hazırldılar. Çevreye toplanmış seyircilere bir tören sunulacaktı. Çok yakın kimselerin bulunduğu toplantı aile havası samimiyeti içinde geçiyordu. Anneyle baba, Emin Sang'ın küçük Adanı'ı beşiğin yanına getirmesini ve bebeğin muhafızı ilân edilmesini zevkle seyrettiler.

Şimdi beş yaşını doldurmuş olan Adam, kendine düşen görevi büyük bir ciddiyetle yerine getiriyordu. Odanın ortasında onun için çizilmiş karede, küçük emin adımlarla askerce yürüyordu. Minyatür mızrağını her köşeyi dönerken bir yere vurup bir havaya doğru kaldırıyordu. Zaman zaman Emin Sang ona gerekli emirleri veriyordu. Ona kendi adamlarına konuştuğu gibi talimat veriyordu. Herkes oyuna iyice daldığı için kimse Raca'nın sessizce içeri süzülüp bir köşede olanları izlediğini fark etmedi. Onu ilk gören ne yazık ki küçük Adam olmuştu. Çocuk aniden heyecanlandı. Raca'nın bakışlarındaki anlam çocuğu ters bir davranışa sürükledi. Yaşlı adamın, üstüne çivilenmiş gibi donuk bakışlarının etkisinde kaldı. Yapmakta olduğu işini yarı bırakıp elindeki küçük mızrağıyla üstüne yürüdü. Bir an içinde göstermelik silâhiyle kapının kenarında duran Raca'ya saldırdı.

Sesinin yettiği kadar, "Herkes silâha! Bir düşman!" diye bağırarak mızrağı Raca'ya yöneltti.

İyi ve anlayışlı zamanında olsa Raca bu olaya güler geçirdi. Onun gülmesiyle de çevredeki insanlar gülmeye başlardı. Ama Raca buna şaka gözüyle bakacak bir tutumda görünmüyordu. Donuk bir asalet içinde dimdik durup Adam'ı süzünce çocuk bu defa hatalı ve kural dışı bir hareket yaptığını sezip korktu. Mihrace'ninkupkuru bakışları altında masum çocuk oyunu çirkin bir hal almıştı. Odanın rahat havası derhal bozulmuş yerini tehlike ve korku kaplamıştı. Raca'yı karşılamak üzere ayağa kalkan Richard bu rahatsızlığın farkındaydı.

~"İyi akşamlar, Sayın Majesteleri," diye başladı.

Raca eliyle tamamen harekete eşit olacak şekilde susması için

274

BEYAZLI MiHRACE

/ ^ocvgun

işaret etti. Hâlâ Ad am'a bakmakta devam ediyordu. Çocuğun kıpkırmızı olmuş yüzünde dudakları tir tir titriyordu. Neden £onra yavaş ama korkunç bk sesle:

—"Bana ne demiştin küçük? " diye sordu.

Adam büyülenmiş gibi kalakaldı. Oyuncak mızrağı sessizlikte yere gürültüyle düştü. Elinden gelse hemen oradan koşarak uzaklaşacaktı. Richard oğlunun imdadına yetişip onu sıkıntıdan kurtarmak için öfkeyle öne doğru atılmağa hazırlandı. Ama Sunara ondan önce harekete geçip bu karışık anı yatıştırdı. Manina'yı acele işaret ederek çocuğu derhal oradan alıp yan odaya götürmesini bildirdi. Sonra

Adam'a dönerek, "Adam! Manina'yla birlikte git," dedi.

Küçük çocuk ne zamandan beri böyle bir teklif .beklediğinden aceleyle Mihrace'yi eğilerek selâmladı ve dadısının peşinden koştu.

Sunara günlük uzandığı sedirden doğrulup tehlike geçene kadar onları gözleriyle takip etti. Sonra babasını yatıştırmaya çalıştı:

—"Lütfen onu affedin, babacığım.. Oyundan ötürü hayli heyecanlanmıştı..."

Mihrace odaya çepeçevre göz gezdirdi. Richard onun davranışlarından ne hissettiğini çok iyi anlıyordu.

Onların aile toplantısına habersiz gelmişti. Aniden kızı, damadı, iki torununu ve Emin Sang'ın katıldığı oyunun üstüne odaya girmesi onu garip bir şekilde rahatsız etmişti. Hepsini toplu halde görmesi büyük ölçüde onu tedirgin etmiş, bu eğlente yerinin olmaması canını sıkıyordu. Hepsinin üstüne Adam'ın ona düşman diye saldırışı tüy dikmiş ve bu kaçınılmaz gerginliği yaratmıştı. Richard bu defa ortamı yumuşatmak için öne çıkmaya hazırlanırken Raca konuştu. Kızı Sunara'ya hitaben dondurucu bir sesle, "Ben gitmesi için izin vermedim," dedi.

Sunara, "özür dilerim baba," dedi. Ama sesinden özür tonu asla yoktu. "Kurallara daha uygun olur diye düşündüm. Ayrıca Adam hayli ürkmüştü."

—"tyi bir içgüdüye sahipmiş!"

Bu kısa sözlerden sonra Raca'nın gözleri etrafta dolaştı. Emin Sang'ın üstünde durdu. Genç yüzbaşı kuralların gerektiği şekilde emre hazır. Raca konuşmağa başlamadan önce tam bir dakika onu süzdü. Sonraki ses tonu Richard'm ne yazık ki çok iyi tanıdığı, kötü

BEYAZLI MiHRACE

275

konuştığı zamanlardaki katı tonun aynısıydı.

—"Görüyorum ki muhafızlık görevinde ek çalışma yapıyorsunuz Yüzbaşı? "

Emin Sang ona baktı. "Evet, Sayın Majesteleri."

—"Buna sebep ne? "

—"Bu bir oyundu Sayın Majesteleri."

—"Oyun mu? "

—"Genç Raca'yı koruma oyunu oynuyordu."

—"Genç Raca!" Yaşlı adam bu kelimeleri bir nevi hakaret gibi tekrarladı. "Ne zamandan beri genç Raca'nın muhafıza ihtiyacı oldu? Sonra kimden korunuyor? "

Emin Sang, "Bu bir oyundu, Sayın Majesteleri." diye tekrarladı.

—"Bana düşman demek de oyunun bir bölümü müydü? "

Emin Sang nefesini tuttu. Raca'nın sesinde öylesine bir kin vardı ki ne söyleyeceğini şaşırmişti. Sessizlik kötü bir şekilde uzadı. Richard bir an araya girmeyi düşündüyse de iyilik yerine büsbütün ortalığı karıştıracağını düşünüp sustu. Olay her ne kadar kırıcı ve sıkıcı da olsa, meselenin bir sonuca bağlanması gerekiyordu.

Raca, "Oyununuzu sevmedim, Yüzbaşı," dedi. "Ayrıca askerlerimden birinin böyle budala işlere karışmasından hiç hoşlanmam. Halihazırda hiç göreviniz yok mu? "

—"Geceye kadar yoktur, Sayın Majesteleri"

- "Bir şey ayarlamalıyız... Albay Kedah'a hemen danışmamız gerekir."

—"Peki Efendimiz."

—"Benim memnuniyetsizliğimi de ilâve edin."

—"Peki Efendimiz."

—"Ahırların yeteri kadar temiz olmadığını da belirtin."

Emin Sang'ın yüzü kıpkırmızı olmuştu ve tek kelime söylemeden selâm verip odadan ayrıldı. Richard bu konuşmalardan çok rahatsız olmuştu ve şu anda -ellerini kenetleyip ne söylemesi gerektiğini kestiremiyordu. Tahkir edici ses tonu ve bu konuşmalar yenilir yutulur cinsten değildi. Dostunu müdafaa etmeğe kalksa daha kötüsü olabilir diye susmayı yeğ tuttu. Raca'ya doğru' baktı. Yaşlı adam da Şimdi dosdoğru ona bakmaktaydı.

276

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MİHRACE

277

Raca, "Oğlunuzda böyle bir davranış görmekten ötürü adeta donakaldım," dedi.

Richard yanlış bir şey söylemekten sakınarak dilini tuttu. Ama| sedirine uzanan Sunara solgun yüzü ve yorgun bakışlarıyla babasına j döndü:

—"Bu meseleyi gereğinden fazla büyüttünüz," diye cesaretle konuştu. "Emin Sang'ın dediği gibi sadece bir oyundur. Adam da görev başındaki muhafızı oynuyordu. Hiç bir kötülük yoktu."

—"Bana düşman demesinde bir kasit yok demek? Beni mızrakla tehdit etmesinde bir uygunsuzluk görmüyorsun, öyle mi? Çocuklar ne zamandan beri böyle yetiştirilir oldular? "

Sunara babasına dikkatle baktığında onu yola getirebilmenin' imkânsız olduğunu anlamıştı. O da Richard gibi durumun kurtarmayacağını kavradı. "Özür dilerim, baba," diye tekrarladı. "Richard yarın kendisiyle konuşur. Bir daha böyle bir düşüncesizlik | etmez. Ama sizden ricam onun alt tarafı bir çocuk olduğunu unutmamamızdır.

Raca, "O çocuksa ben de yaşlıyım," diye hayli etkili ve soğuk devam etti. "Ama unutmayın ki yerimi ve tahtımı elden çıkaracak kadar değil. Hele bacak kadar bir çocuğa veya ona benzer birine. Daha uzun yıllar hakim olacağıma hiç kuşkunuz olmasın. Ayrıca idare ettiğim süre hak ettiğim saygıyı görmem gerekir." Sonra sustu. Bu susuşla tartışmaya devam edildiği kanısını veriyordu. Süre uzayınca Richard sessizliği bozması gerektiğini hissetti.

—"Sayın Majestelerinin hakimiyetinin uzun yıllar sürmesini dilerim," dedi.

Raca yarı inik göz kapaklarıyla ona baktı: "Ondan emin olun Tunku. Hatta hiç kuşkunuz olmasın." Ertesi sabah Manina, sarayda derhal yayılmış olan dedikoduyu ulaştırdı. Richard meseleyi duyduğu zaman pek şaşmadı. Emin Sang sebebi açıklanmayan bir nedenle Saray'daki görevinden alınıp Batı Garnizonuna tayin edilmişti, üç ay süreyle hiç geri gelmeksizin orada kalacaktı. Şafak sökmeden yola çıkmak zorunda kaldığından kimseye veda etmemişti.

Richard, "Adam bu habere çok üzülecek," dedi. Sonra haberin acılığını sindirmeğe çalıştı.

Sunara, "Yalnız Adam mı? Bu günden başlayarak hepimiz çok üzüleceğiz." diye karşılık verdi.

John Keston halen Makassang Tunku'su olan Richard Marriott'un giyinme odasında en önemli eşya olan elbise dolabıyla meşguldü. Haftada bir gün dolap elden geçerci. John Keston bu görevi kimseye bırakmazdı. Richard'ın özel hizmetkârlarının sayısı çok olsa bile o yine tek başına bu epeyi zaman alan işi başarırdı.

Gerçekten hizmetkârları en alt rütbeden askeri rütbeye kadar derece dereceydi. Esirleri, sekreteri, vekilharcı, uşağı, şarap sunanı, aşçısı, çamaşırcısı, banyo oğlanı, pabuç boyacısı, oda temizliyicilerinden kurulu geniş bir kadrosu vardı. Ama giyinme odasının sorumluluğu John Keston'undu. Elbiseleri tek tek havalandırılır, fırçalanır, ütülenirdi.

Bu iş tam bir gün alırdı. Akşama kadar zevkle üstesinden gelirdi.

Son zamanlarda John Keston hayli değişmişti. Bir yılı aşkın karada yaşamak onu kaba denizci hallerinden sayırmış yumuşak ve hantal bir insan haline getirmişti. Nerdeyse onun bir zamanlardanızda türlü olayın üstesinden geldiği unutulacaktı. Günde, çalışıp yorulmadan yenen üç öğün hatırı sayılır yemek onu çok şişmanlatmıştı. Kendisine meşgale arayıp bulamıyordu. Makassang'da veya Saray'da yapacağı pek iş yoktu. Bu yüzden Richard Marriott'un çevresinden ayrılmıyordu. Onun dairesinin topyekün sorumluluğunu yüklenmişti. Ama daha evvel de belirtilen çok sayıdaki hizmetkârlara ilâveten Prenses Sunara'nın da bu işlerle ilgilenmesi onun mutlak hakimiyetini bölüyordu.

Çoğunlukla ortalıkta geziniyor, görev başında rastladıklarına selâm verip onların yapmakta oldukları işte yardıma ihtiyaç varsa yardım ediyordu. Bazen de çocuk dairesine gidip orada vakit geçiriyordu. Taa ki Manina sıkılıp da onu uzaklaştırana kadar oturuyordu. Bazen de Adam'la oynuyordu ama çocuğun bir dolu arkadaşı ve peşinden gelen sürüyle bakıcısı olduğundan bu da pek

278

BEYAZLI MiHRACE

I

uzun sürmüyordu. Sunara'nın Âdam'a tahsis ettiği adamlardan Kaptan Sorba ona askerlik dersleri veriyordu. Bir başkası da ata binmesini öğretiyordu.

Ancak haftanın ilk günü John Keston sabahtan akşama kadar elle tutulur bir iş görüyordu. Bütün giyinme odasını baştan aşağı derleyip toplamak sökükle dikip katlanmakla işinin üstesinden geliyordu.

Richard giyinme odasına girdiğinde, beriki güderiyle gümüşten pabuç tokasını parlatmakla meşguldü.

Vakit öğleye yaklaşıyordu. Richard henüz gün için hazırlıklı değildi. Harikulade güzel brokar ev elbisesiyle rahata ve zevke dalmış kişinin görünümündeydi. Sabah kahvesini içmiş, traşını olup banyosunu yapmıştı.

Sonra bebek dairesini ziyaret etmiş ve vekilharcıyla görüşüp akşam yemeği için bir yaban domuzu kızartması tembihlenmişti. Ahıra haber salıp kendisi için bir at hazırlanmasını istemişti. Şimdi giyinme odasına gelmiş doğru pencerenin kenarına yürümüştü. Uçsuz bucaksız uzanan Cava Denizine bakmaya doymuyordu.

Sonra durup bir süre John Keston'u süzdü ve "Fikrimi değiştirdim. Bu gün ata binmeyeceğim. Siyah tünjimi giymek istiyorum. Bana kalırsa Keston sen son zamanlarda bir hayli kilo aldın," dedi.

Pabucun tokasını parlatmağa devam eden John Keston doğrularak, "Farkındayım," dedi. Şu son birkaç ayda pek fazla kilo aldım. Yemekler cidden nefis. Yediklerimi yakmak tüm devamlı bir işim de yok. Bunun bir tek çaresi vardır."

—"O neymiş? "

—"Uzun bir deniz yolculuğu."

John Keston'un aklından geçenleri tahmin eden Richard gülümsedi: "Ee peki, o yolculuk bizi nereye götürsün istersin? "

—"İngiltere'ye geri."

Aralarında bir sessizlik oldu. Richard tekrar dönüp denize baktı. Muson yağmurları kuzeye doğru çekilmişti. Denizin üstü ve bitmez tükenmez köpüklü dalgalar güneşin altında pınl pırlıdı. Tam karşılarında, hem de pek yakınlarında duran şu denize şimdi ne kadar uzaktılar... Keston'un sözlerinin altındaki düşünceyi ve hissi çok iyi

BEYAZLI MiHRACE

279

anıyordu. Bazen kendi de aynı duygulara kapılmıyor değildi. Keston'un memleketini özlemesinden doğal bir his olamazdı. Ama en doğrusu bunları fazlaca düşünmemekti. Aklına geldiği an savuşturmak en iyisiydi. O anda kendisini oyalayacak başka şeyler bulmalıydı.

Arkası Keston'a dönük kesin bir ifadeyle, "Geri dönemeyeceğimizi çok- iyi biliyorsun. Bizim hayatımız artık burada. Makassang'a yerleştik," dedi.

—"Yerleşecek yeri seçmek için önümüzde koskoca dünya var. Geriye dönersek İngiltere'de yapacak bir dolu işimiz olur. Arazi ve malikane sahibi olabiliriz." Sesi kırıcı bir söz sarfetmemek için hayli dikkatliydi: "Prenses ve çocuklar da orada çok güven içinde olurlar".

Richard hayretle öne döndü: "Daha emniyette mi? Böyle demekle ne kastediyorsun? "

Keston yere bakıyordu: "Orada, burada olduğumuzdan çok daha emniyet içinde yaşarsınız."

Richard, "Bu ne biçim saçmalık? " diye çıkıştı, "ihtiyar Manina gibi konuşuyorsun."

—"Manina'nın duyduğu pek çok şey var."

—"Çok şey mi duyuyor? Bu gidişle yakında gaip ten sesler gelecek kulağına." Ama çıkışma tonunun yanı sıra merakı da artmıştı. Açık konuşun. Sen ve Manina ne demek istiyorsunuz? " —"Hiç bir şey, efendimiz." —"öyleyse bir daha bana böyle saçmalıklardan söz etmeyin." —"Nasıl isterseniz . "John Keston tokasını parlatmasını bitirdiği pabucu yere koydu. Elindeki deri parçasını da bırakıp efendisinin yüzüne baktı. Bacaklarını hafiften açmış, ellerini beline koyarak geçmiş günlerin denizci havasına yeniden bürünüvermişti. "Efendimiz, bize sorarsanız burada büyük tehlike vardır." -"Ne tehlikesi? " —"Her yanımız casuslarla çevrili." —"Kimi izliyorlar? " —"Sizi, Prensleri ve çocukları." —"Peki sen gördün mü bu casusları." Keston, 'Hayır ' anlamında başını salladı: "Hayır, onlar kendilerini açığa vurmayacak kadar dikkatli ler. Ama perdelerin arkasında,

r

280

BEYAZLI MiHRACE

aralıklarda fısıldaşmalar ve umulmadık hareketler var. Bahçede sürekli gölgeler dolaşüyor. Burada söylenen bir tek söz veya yapılan herhangi bir hareket yarım gün içinde bütün sarayın dilinde dolaşılıyor."

—"Saraylar her zaman böyledir."

—"Ama bu dediklerim yenidir. Gitgide de çoğalıyor. Sanki bütün saray,, kulak ve göz kesilmiş! Sonra her geçen gün dostlarımızı kaybediyoruz. Aniden hiç beklenmedik bir soruyla öne doğru geldi: "Niçin Emin Sang buradan uzaklaştırıldı? Gerçi çocuğu savunmasında söylediklerinden dolayı olabilir ama gene de garip değil mi?"

Richard kaşlarını çattı. Nasıl oluyor da dedikodu ve söylentiler ufak ufak birikip kocaman oluyordu? Bunların özündeki gerçek neredeyse kaybolup gidiyordu. "Mesele hiç de sizin dediğiniz gibi değil. Raca'yi sinirlendirdiğinden bir süre uzaklaştırıldığı doğrudur. Olaya büsbütün ayrı bir açıdan bakmanız gerekiyor." John Keston inatla, "Öyle veya böylegitti ya," diye ısrar etti. "Sonra sadece o mu? Aşağı barakalara gidip birlikte içki içtiğimiz elli yürekli adam ne oldu? Hâlâ onlarla içebiliyor musunuz? "

—"Şerefine içtiğimiz savaş çok gerilerde kaldı. Tekrar toplu halde birleşip yaşamalarına bir sebep yok. Pek tabii hepsi dağılıp kendi görevlerine gidecekler."

—"Ay siz sadece dağıldılar mı diyorsunuz! Acaba sarayda bu adamlardan beş taneden fazla kalmadığını söylesem ne dersiniz? "

Richard başını salladı. "Bunda endişe edilecek bir şey yok. Onları garnizonlara görev başına gönderdiler. Değiş tokuş sistemidir, bu. Senin de bilmen gerekir. Askeri nizamda yer değiştirmek görevdendir."

—"Garnizonlara gönderilip kendilerinden en ufak bir haber alınmadı. Hiç biri geri gelmedi. John Keston söylediği sözlerden emindi, ısrarında haklı olduğuna inanmıştı. Konuşurken çenesini öne doğru uzatıyordu. "Kedah'ın başının altından çıkıyor! Burada size sadık tek kimse bırakmayacak. Hepsini dağıldı ve yok oldular. Sonunda bizimle birlikte silâh tutacak tek dostumuz kalmayacak."

Richard, John Keston'la tartışmak istemiyordu. Belliydi ki fikrinden caymayacaktı. Kedah hakkındaki özel kanısını da uşağıyla

BEYAZLI MiHRACE

281

konuşmaya niyetli değildi. Hele bu alt kat dedikodusuna bulaşmış ve hayli dillenmiş bir meseleyse, hiç olmazdı. Makassang Tunku'suna böyle bir davranış asla yakışmazdı. Memnuniyetsizliğini gösteren bir tavırla John Keston'dan uzaklaştı.

Kısaca, "Yeter," dedi. "durduğun yeri unutuyorsun. Albay Kedah sadık bir askerdir ve davranışları ancak saygıyı gerektirir."

John Keston, mevkiini hatırlayıp, omuzlarını silkerek geri çekildi: "Peki efendimiz."

—"Ne o ne de başka biri bizim için tehlikelidir. İkiniz de ağızınızdan çıkana dikkat edin."

-"Peki."

—"Benim yerim burada Makassang'dadır. Böylece de kalacak. Ne İngiltere'ye ne de başka bir ülkeye yolculuğa çıkmayacağız, anlaşıldı mı? "

John Keston "Peki," diye tekrarlardı. Hareketsiz ve duygusuz kalakalmıştı. Konuyu da takip edemiyordu. Keşke söylediklerini hiç açmasaydı. Yerden parlatma derisini tekrar aldı, "Söylemem daha doğru olur zannetmiştim," dedi. Yüzünde sevimsiz bir ifade vardı. "Lucinda'dan geriye kalan son iki insanız. Birbirimize yakın olursak daha iyi olur diye düşünmüştüm."

Pencereden bakan Richard, John Keston'un bu sözleri üstüne biraz yumuşadı. Lucinda söz konusu olunca yüreğine bir şiş saplanmıştı, önünde uzanan canım deniz ona gereken cevabı veriyordu. Parlak, derin, yeşil, asil ve çekici deniz . Hayatının kaç yılını verdiği sular ve doğup büyüdüğü ülkesi İngiltere. Evet hepsi doğruydun bunların. O yorgun, mücadeleli ve zor günlerle şimdiki bu rahatı tam terslik yaratıyordu. Ama elden ne gelirdi. Eski günleri istese bile geri getiremezdi. Zaman zaman bu geçmiş anıları düşünmekle ve iç çekmekte yetiniyordu.

—"Lucinda günleri gerilerde kaldı," diye adeta kendine söyler gibi usulca konuştu. "Onlar- bir daha geri gelmez. O güzel günleri hep anacağım."

John Keston, "Daha güzel," diye düzeltti. Sesinde karşısındakini incitecek en ufak bir ifade yoktu. "Böyle konuşmamın asıl sebebi, o iünlerde yapacak çok işimizin olmasıydı."

I

282

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

283

Huzura çıkmak isteyen iki yabancıyı Richard Marriott, özel dairesinde kabul etmişti. Ondan önce burada dinleniyordu. John Keston'la konuştuklarının pek üstünde durmamıştı. Tehlike, casusluk, elli yürekli adamın garip koyboluşu onu biraz düşündürse bile hiç biri son sözleri kadar etkilememişti. Lucinda D'den söz açması ve hele, "O günlerde yapacağımız çok işimiz vardı!" demesi kafasını allak bullak etmişti.

Bilinçaltında birikmiş bazı sorunlar bu sözlerle aniden yüzeye çıkıvermişti. John Keston'un hayli yağlanmış yapısını gözlerinin önüne getirdi. Gerçi kendisi henüz şişmanlamamıştı ama geleceği bu gidişle karanlıktı.

'Yapacak daha çok işimiz vardı' sözü kamçı gibi iniyordu. Gerçekten son birkaç aydır tamamen aylak dolaşmış, elle tutulur hiç bir iş yapmamıştı. Daha acısı, bunun böylece de devam edeceğe benzemesiydi. Otuz iki yaşında genç bir adam için bundan daha ağır bir durum düşünülemezdi.

Bir ara, pek kısa bir süre için Makassang ona bambaşka değerlerle görünmüştü. Türlü şeyler yapabileceği düşüncesiyle umutlanmıştı. Ama şimdi bunların hepsi gerilerde kalmıştı. O umut dolu altın günlere ne olmuştu? Raca'nın hoşgörüsü ve cömert davranışları neredeydi? Onu tahtın varisi yapmayı tasarladığı günler artık çok uzaklardaydı. Yoksa Raca bu imtiyazları o zaman sırf ona şiddetle ihtiyacı olduğu için mi vermişti? Bunun düşüncesi bile Richard'ı yıkmağa yeterdi. Yoksa tahtına gerçek bir varis bulmak amacıyla torunu doğana kadar mı onu oyalamıştı? Yoksa doğuya has ilkel bir kıskançlık mıydı?

Richard'ın John Keston'a kesinlikle söylediği Makassang'da kalmaları meselesi doğruydı. Burada yerini büyük bir gayretle ve bilek gücüyle elde etmişti Uğruna çok şey ödemişti buranın. Sunara'ya ve oğluna bağlıydı. Sunara ise Makassang'ın gerçek bir çiçeğiydi. Onu başka bir yere dikmeğe kalkmak ancak solmasını ve ölmesini düşünmek olurdu. Onu İngiltere'de yaşarken gözünün önüne getirdi.

Batı aleminde katılacağı toplantılar, konuşmalar arasında onu düşünmek imkânsızdı. Artık kendisinin bile oralara girecek ve saçma sapan işlerle uğraşacak hali ve isteği kalmamıştı.

Sunara'yla evlendiği an bütün bu doğu denizleriyle de evlenmişti. Bu esrarengiz, adalarla arasında kopmaz bağlar doğmuştu. Bu güzelliği ve olağanüstülüğü asla bırakamazdı daha iyi veya daha kötü artık evi, dünyası ancak Makassang'dı.

Şimdi sıra burada ne yapabileceğine geliyordu. İşte umutsuzca sorduğu soru buydu. Raca'nın gazabını tahrik etmeden bir takım yararlı görevler almalıydı. Uzayan günler böyle başıboş geçemezdi: Fikirler birbiri ardına şerit gibi kafasından geçerken, vekilharcı, Durilla, dairesinin çift kanatlı kapısını açıp, eğilerek selâmladı ve bildirdi:

—"Tunku, Yahudiler sizinle görüşmek istiyorlar."

Paketlerle yüklü, biri yaşlı, diğeri genç iki Yahudi, içeri alındılar. İkisi de sakallıydı. Yaşlı adamın sakalı dağınık ve gri, gencin ki simsiyah ve düzgündü. İkisi de kaftan giymişler, bellerine kalın siyah kuşaklar bağlamışlardı.

Başlarında işlemeli takke vardı. Taşdıkları paketler pek esrarengizdi. Kadife şallara sarmışlardı ve bir hayli ağıra benziyordu. Genç olanı yükünü gururla taşıyordu. Eski bir kültürün mirasçısı olan Yahudilerde zaman zaman rastlanan bir gururla genç adam yükünün ağırlığını belli etmek istemiyordu. Yaşlı ise hayatın meşekatiyle yorulmuş ve bezmiş olduğundan yükünün ağırlığı altında iki büklüm olmaktan sakınmıyordu.

İkisi birlikte Richard'a doğru yürüdüler. Richard onları memnunluk ve ilgiyle izliyordu. Vekilharcı Durilla, gereken işlemi yapıp adeta bu konuklardan öğrenerek, geri geri aceleyle odadan çıkmıştı.

Yüzünde bin bir kırışıkla yaşlı adam konuşmaya başladı. Belli ki bu garip ziyaretin konuşmacısı oydu. Yükünü yere bırakıp eğilerek selâmladıktan sonra ellerini kaftanının önünde kavuşturdu:

~"Sayın Ekselansa bizleri huzura kabul ettiği için önce teşekkür ederiz." Sesi bir hafif müzik gibi yumuşaktı.

Parlak gözleri doğrudan Richard'a dikilmişti. "İzin verirseniz size kendimizi tanıtayım. Benim

284

BEYAZLI MiHRACE

adım Mendel da Costa'dır. Bu da kardeşim Nahum'dur."

Richard yüksek arkalı koltuğunda rahatça oturuyordu. Onlar gerekli sözleri sarfedip kendilerini tanıtırırken dikkatle inceledi. Durilla'nın dediği gibi bunlar Yahudiydi. Daha da kötüsü Portekiz Yahudileriydiler. Bu sularda en saygı görmeyen bir ırka mensuptular. Şimdiye kadar bütün bu Uzakdoğu denizlerine açılmış Portekizliler, amaçları ne olursa olsun sonunda ya korsan, ya esir, yahut da hancı veya daha beteri olurlardı. Buralarda en kötü şöhretliler ve serseriler hep Portekizliydi. Ama bu iki adamda Richard'ın ilgisini çeken bir

gariplik vardı. Belki de genç adamın davranışından böyle bir duyguya kapılmıştı. O da yaşlısı gibi garip yükünü yere bıraktıktan sonra Richard'ı selâmlamış ona bakıyordu. Bakışları, bir insanı ön yargıyla değerlendirmenin hiç de doğru bir şey olmadığını ifade eder gibiydi. Başını eğerek selâmlarını kabul eden Richard cevap verdi:

—"Hoş geldiniz... Benden sizi dinlememi istiyorsunuz, ben de hazırım. Buyurun. İşiniz nedir? "

—"Sayın Ekselans, bizler komisyoncuyuz!"

Richard kaşlarını kaldırıp baktı. "Komisyoncu mu? Makassang da bu deyim kullanıldığını ilk defa işitiyorum. Ya da odada bu işlerle uğraşıldığını hiç bilmiyordum."

Af diler gibi bir edayla Mendel da Costa iki elini yanlara açarak, "Bizi affedin sayın efendiniz. İngilizcede doğru söylemek amacıyla bu deyim seçtim. Şayet yanlış yaptıysam, derhal geri alayım. Tüccar desek daha uygun olur mu? Küçük çapta iş yapan tüccarlar."

Richard bakışlarını Nahum da Costa'ya çevirdi. Onun ağabeyinin söylediklerine aldırılmaz bir hali vardı. Ayrıca konuşulanlara pek dikkat de etmiyordu. Gözleriyle içinde bulunduğu dairenin zenginliğini hayranlıkla seyrediyordu. Bir şey aniden Richard'a karar verdirdi. Kısa ve kesin, genç adamın ilgisini çekmek amacıyla konuştu:

—"öyleyse, şimdi büyük çapta tüccar olmaya niyetlisiniz."

Yaşlı adam cevap vermek için ağzını açmaya niyetlenirken genci onun yerini aldı. Genç Costa, dikkatinin aynı zamanda iki ayrı yerde olabileceğini ispatlarcasına cevap verdi:

—"Tamamen öyle. Makassang'da en büyük ticareti yapmak niyetindeyiz."

BEYAZLI MiHRACE

285

Bu sözlere karşı Mendel da Costa, uyarıcı bir işaret yaptı. Kardeşinin açık ve kaba konuşmasını beğenmemişti. Yüzü dramatik bir ifade aldı. Çünkü böyle konuşmakla işi rezil etmişti. Onları sürekli inceleyen Richard, bir şeyin daha farkına vardı. Bu ikisi her ne kadar kendi çıkarlarını önce koruyorlarsa da onun da bu işte yararı olacağını belirtmek istiyorlardı. Richard, şimdiye kadar olanıyla itiraz edecek hiç bir nokta bulamamıştı. Bu beklenmedik ziyaretçileri onu böylesine oyalamak istiyorlarsa, buyursunlardı, ortam uygundu. Olabileceği kadar bir devlet adamı pozuna bürünüp onlara cevap verdi:

—"Alkışlanacak bir yükselme hırısı. Ama neden bana geldiniz? "

GençNahum daCostaderhal cevabını verdi:"Zira siz deMihrace'nin kulakları var? "

Mendel de Costa, bir kere daha uyarı işareti vermek zorunda kaldı. Ama Richard bu sözlere belli etmeden gülmek zorunda kaldı. Ciddiyetini tekrar elde ettikten sonra:

—"Sizin zannettiğiniz anlamda Raca'nın kulakları bende değildir. Ama ben daha ziyade şu paketlerle ilgilendim." Yükleri gösterdi. "İçlerinde ne var? "

İki kardeş sanki daha evvelden provasını yapmış gibi aynı anda cevap verdiler. Belki de söyledikleri doğrudu. Nuhum da Costa gayet bozuk bir şekilde: "Hediyelerdir," derken Mendel da Costa: "Yaptığımız işi anlatmak için getirdiğimiz örneklerdir," dedi. Sonra birbirlerine kaş çatarak bakıştılar ve durumu düzeltmeğe çalışarak: "Bunlar yaptığımız işin küçük örnekleridir. Yüksek izninizle bizi huzura aldığınızdan ötürü size kabul buyursanız birer hediyedir^1 dediler.

Richard daha sert bir şekilde, ""Hâlâ bana ne olduklarını söylemediniz,"dedi.

Mendel da Costa "Yaptığımız işin örnekleri" diye tekrar etti. O ve kardeşi kadife şalları açmaya başladılar.

Sanlan şeyin özenle korunacak bir madde olduğu aşıkardı. Sonunda paket açma töreni bitmiş, ellerinde üstü kapalı birer sepetle öne doğru ilerlemeye başlamışlardı.

Nahum da Costa, "Aşağı ülkelerden en nadide Edam peyniri," d'ye bildirdi.

286

BEYAZLI MiHRACE

Yaşlı ağabeyi ise, "İngiltere'den gelen özenle seçilmiş sığır dilleri," dedi. tkisi birlikte aynı anda yere diz çöktüler. "Bunlanan iyi uzun ömür dileklerimizle sayın Ekselansa sunmaktan şeref duyarız." Şaşkınlığa uğrayan Richard Mariott, uzunca bir sessizlikten sonra güldü. Bu gülüş garip havanın getirdiği gerginlikten ve hediyelerin bu denli yeme zevkiyle ilgili oluşundandı. Makassang'da bulunduğu süre içinde en saçma an buydu. Halbuki Da Costa kardeşlerin bekledikleri karşılık, gülme hariç her şey olabilirdi. İki kardeş afallamış birbirlerine bakakaldılar. Ama Richard'm gülmesi devam ettiğinden onlar da gevşeyip rahatladılar. Kısa bir süre sonra oda neşeye doldu.

Richard, içgüdüleriyle bu hediyelerin Sunara tarafından görülmesini arzuladı. Onun bundan çok zevk alacağını biliyordu. Uzun zamandır birlikte doya doya gülmemişlerdi. Gülmekse dünyadaki yakınlaşmaların en içteni, en doyulmazıydı. Neden sonra kendini toparlayarak onları gücendirmemek amacıyla tatlıya bağladı:

—"Takdim ettiğiniz hediyelerinizi kabul ediyorum . Ayrıca sizlere beni keyiflendirdiğiniz için teşekkür ederim.

Şimdi burada bulunuşunuzun sebebini söyler misiniz? " Mendel da Costa'nın uygun cevap araştırdığını fark edince, "Bunu söylerken asıl sebep neydi, onu öğrenmek istemiştin," diye ilâve etti.

Ziyaretlerin gerçek sebebi gene de tiaretmiş. Mendel da Costa, "Efendimiz, bizler tüccarız," dedi. Çevresine güç toplar gibi bakınarak, "Kardeşimin de az önce belirttiği gibi bizler küçük çapta tüccarız. İşimizi büyötmek istiyoruz. Aklımızda..!" Sakalını sıvazlayarak durakladı. Yarı gözle Richard'a bakmaktaydı: "Bu nadide yiyeceklerden kabul olunursa sarayı beslemeyi düşünöyoruz. Bunun için emin bir anlaşma yapılabilir mi, diye size geldik."

Richard, "Harika bir buluş," diye mutabık kaldı. Sepetler içinde duran Edam peynirlerine ve sığır dillerine bir göz attı. Dillerin üstündeki etikette "Bristol mamulü, İngiltere" damgalan vardı, özel bir anlam taşımıyorlardı. "Bu yiyecek madelerini saray mutfaklarına satmak için Raca'nın kulağı olmağa gerek yok. Hatta anlaşma söz konusu olsa bile. Şayet aklınızda daha büyük bir proje yoksa bu önemli değildir."

BEYAZLI MiHRACE

287

Nahum da Costa, "Daha büyük projemiz var," dedi.

—"öyleyse söyleyin,"

Bunu söylemeye yetkili kişi ağabeysiydi. Zira genç adam dönüp ona bakmış ve sözü ona bırakmıştı. "Bunlar gibi daha birçok şeyler ithal etmek istemekteyiz," dedi. "Ama malları getirmeden pazarımızdan emin olmamız şart. örneğin Stilton peynirleri, baharatlı İngiliz sığır eti, Provence'den şaraplar, İtalya'dan füme balık gibi." İsimleri saydıkça sesi de hülyalı ve istekli bir hal almıştı. Gitgide artan bir zevkle, "Makassang'ın bütün bunlara ihtiyacı vardır. Makassang dünya hakkındaki bilgisini genişletmek zorundadır. Biz de hiç değilse önce sarayı bütün bu yiyeceklerle bezemek istemiştik. Avrupa'da neler ikram edilmiş bilsinler" diye adeta haykırdı. "Makassang bu tip şeyleri bilmek zorunda. Ama buna saray önyak olmadıkça bilmesine imkân yoktur."

Richard, "Yani kraliyet adına bir nevi ruhsatname istemektesiniz," diye kısaca söylenenleri özetledi: "Da Costa Kardeşler: Makassang Raca'smın yüksek izinleriyle, denilmesini istiyorsunuz."

Nahum de Costa, "Tastamam," dedi. Gözleri zevkten pırl pırl yanıyordu. "Sayın Ekselansı ziyaretten amacımız tam tamına bu sebeptendi."

Richard, "Sizinle beraberim," dedi. Gene içgüdülerinin esiri olmuştu. "Ama niçin sadece yiyecek maddeleri üstünde duruyoruz? "

Mendel da Costa endişeli gözlerle ona bakıyordu. Sanki kafasından geçen düşünceyi henüz tam olgunluğa vardırmadan açmak istemiyordu. "Niçin sadece yiyecek maddelerinde mi kalıyoruz? " diye tekrarladı. "Sayın efendimizin sorusunu pek kavrayamadım."

Richard, "Ne dediğimi pek güzel anladınız," diye karşılık verdi. Şimdi kendini çok rahat ve memnun hissediyordu. Bu proje biraz evvel içinde bulunduğu karamsarlığa bir ışık tutmaktaydı. Hiç değilse vakit geçirecek bir iş bulmuştu. "Makassang'ın dış dünyayla ilgili çok şey öğrenmesi gerekli dediğinizde ben de sizinle aynı fikirdeyim. Ama bu iş sadece yiyecek maddeleriyle bitmez ki. Her şey, ticareti geliştirebilir. Akla gelen her şey olabilir. Yeni ve modern tarım aletleri, dokuma tezgâhları olabilir. Tren yolları olur! Bu ülkeyi

288

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

289

kalkındırabiliriz, ileriye götürürüz. Şimdi içinde bulunduğumuz çağ dışı gerilikten ülkeyi kurtarıyoruz." Her iki kardeşe de ayrı ayrı baktı. İkisindeki değeri ve hırsı anlamağa çalışıyordu. Eğer Richard'da insandan anlıyorsa, bu Da Costa kardeşleri Tanrı yapmak istedikleri için adeta gökten indirmişti. "Bana kaynaklarınızı söyleyin. Yurt dışında anlaştığınız, iş yaptığınız acenteler var mı? Başka ülkelerle de.; ilginiz olmalı. Sonra size çalışmalarınız için büro katip, vs. gerekir."

Mendel da Costa, "Yurt dışında birlikte çalıştığımız acenteler i var." diye cevap verdi. "Size söylediğimiz gibi şu anda ufak çapta) tüccarlar olsak bile durum uygun olur olmaz işimiz derhal büyür. Ofis f veya bürolarımıza gelince, şimdilik kaydıyla Prahang'da bir ambarj kullanıyoruz. Limana çok yakındır. Ama halihazırda hayli bakımsız ve j fakir bir yerdir."

Richard, "Fakir yerlerde Cennetlik güller yetişir," diye bir mısraı hatırladı. "Sizin iş yerinizi ziyaret etmek isterdim. Ancak ondan sonra neler yapabileceğimizi tam kararlaştırırız. Ruhsatname işini ve Makassang'da açılacak yerleri bir bir konuşuruz? "

Nahum da Costa, Richard'a ilgiyle bakıyordu. Belki de hayatında ilk defa mevkii sahibi bir insanı kendi temposuna yakın bulmuştu.

—"Sayın Ekselans'ın kendine göre birtakım planları var sanırım."

—"Evet planlarım var."

Da Costa kardeşlerin ambarı gerçekten pek döküntüydü. Böyle bir ismin altında belki de en dağınık ve bakımsız yer burasıydı. Sari tik ağacından bir yapıydı, ama bakımsızlık yüzünden çok eski duruyordu. İçeride bir sürü bölmeleri olan bu yer dağılmış paketlerle doluydu. Tezgâhların ve taburelerin üstü tozlu ve pisti,

lkelerarası ticaretin yürütüleceği yerden ziyade terk edilmiş depoya benziyordu. Etrafı aydınlatıcı gemici fenerinin çıkarttığı koku hayli keskindi. Richard, bu kokuyu burnuna çektikçe denizi ansımaktan kendini alamıyordu. Zaten, evresi sayısız gemici eşyalarıyla doluydu. Kangal kangal halatlar ve ipler, gemici fenerleri, mumlar, kurutulmuş sığır eti, çeşitli bisküviler, balyalarla kara tütün, rom fığları, tuzlanmış domuz eti ilk göze arpan Şeylerdi.

Karaya ayak basan bir gemicinin dikkatini çekecek daha başka Şeyler de vardı. Bunların arasında, fil dişleri, Benares sarı pirincinden yapıh eşyalar, kaplan, köpekbalığı ve krokodil derileri, kurutulmuş su yılanı derisinden yapılmış gerdanlıklar, insan kafatasları, üstü süslü hançerler, minyatür gemi modelleri ve mercan süs eşyaları bulunuyordu.

Ayrıca, bir kadının aklını karıştıracak derecede, ilgi çekici ev eşyaları da vardı: İpek halılar, Manchester mamulleri, muslin perdelikler, Japon ay dolaptan, türlü baharat eşitleri, tava ve tencereler, büyük demir kazan'ar. Bunların yanı sıra üstü kurdeleli hasır Őapkalar, bağlı sandallar, çizmeler, elbiseleri süslemek için sutaşı eşitleri. Bir başka tarafta, raflar dolusu ilâçlar, şifalı kurutulmuş otlar, çeşitli içkiler, kurutulmuş böcek ve yılanlar sıralanmıştı.

Bütün bu maddeler tozlu tezgâhların üzerine rastgele yığılmıştı. Hiç bir düzene uygun olarak yerleştirilmemişti. Bu karışıklık içinde bir insan almak istediğine elini uzatsa mutlaka, diğer maddelerin büyük paketlerini dağıtmak zorunda kalacaktı. Belki de böylesi Mendel da Costa'nın daha çok işine geliyordu diye Richard düşündü. evresine küçük bir oğlan çocuğuna has merakla bakman Richard, hayli zevklenmişti. Bir adım atınca başına çarpan Çin fenerinin kordonu eliyle itti. Tam o sırada tkezlenmesine sebep olan fil ayağından yapılı çanağın üstünden atladı. Bu defa da, Kraliçe Victoria ve Prens Consort'un, Balmoral Őatosundaki yağlıboya toblosuyla burun buruna gelmişti.

Mendel da Costa, "Gördüğünüz gibi bir çok kaliteli mallarımız mevcut," dedi.

Ama ses tonunda garip bir güvensizlik seziliyordu. İki kardeş kuşkuyla sürekli Richard'ı izlemekteydiler. Bu ambar Şimdiye kadar böylesine saygıdeğer bir ziyaretçi görmemişti. Bilhassa, Nahum da Costa, Richard'ın yüz ifadesini izledikçe adeta utanıyordu. Hele Richard, çevrede gördüğü eşyaları beğendiğini belirttike, büsbütün tedirgin oldular. Aslında çevrenin hayli dağınık ve kirli olmasına rağmen, bir iş yeri olduğu belliydi. Malayalı ve Çinli tezgâhtarlar sağa sola sürekli koşuşuyorlardı. Müşteriler el kol hareketleriyle tartışıp, pazarlık ediyorlardı. Kısacası, bütün evre ilk bakışta darmadağınık hareketli bir pazar yeri havasındaydı.

290

BEY AZLf MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

291

Bu ambar bir bakıma hazine dairesi de sayılabilirdi. Güneş Sarayının muhteşem hazinesine nerdeyse yakın düşecek eşitleri vardı. Gerçi esas değerli olan eşyalar yoksa bile akla hayale gelmeyen değişik zenginlik her yanı kaplamıştı.

Mendel da Costa'nın yazıhanesine geçtiklerinde Nahum da Costa saygıyla Richard'a i taraftan getirdiği sallanan iskemleyi sundu. Richard, oturarak hayatından memnun, içtiği tütünün dumanını loş j tavana doğru flledi:

—"Ambarınızı ziyaretten çok memnunum. Burada kaç adam alıştırdığınızı söyler misiniz? "

Mendel da Costa, 'On beş kadar!' diye cevapladı.

Nahum işleri karıştırmaya hevesli, "Bunlar sadece içerde alışan İ tezgâhtarların sayıdır. Aynı zamanda rıştımda yüklemede bize 'yardımcı olan Deniz-Dyak'lanndan bir grup adamımız vardır," diye ekledi. Genç adam endişeyle Richard'm yüzünü etkil ediyordu. Nahum'un gururu ağabeysine kıyasla çok daha ağır-basıyordu. Her an karşı taraftan bir umutsuzluk ve hayal kırıklığı beklercesine, "Sayın Ekselans ilgilenilirse bir ricada bulunabilir miyim? " diye sordu.

Richard, "Pek tabii," diye cevap verdi. Bir an için cam bölmenin dışından geçen soluk mavi giysili yaşlı tezgâhtara baktı. İhtiyar ise bu bakışı fark edince eğilerek selâmladı ve acele adımlarla uzaklaştı. Richard ev sahiplerine dönerek, "Saray'a girmesini istediğiniz yiyecek maddelerinden söz ediyorduk. Bence şu anda bundan daha büyük meseleler üstünde durmalıyız. Masassang'ı dünya ticaretine amayı tasarlıyorsanız, bu konu hakkında ne yapmanız gerektiğini biliyor musunuz? "

Görünüşte sadece tasarıdan öteye varmayan birtakım dağınık planlar vardı> Bu sırada güneş işınlan huzmeler halinde odanın karşı köşesine düştü. Çevredeki toz bu parlaklık içinde yüzeye çıkarken onların düşünceleri de yavaştan aydınlanıyordu. Her ikisi de birbirinin fikirlerini kâh tamamlayıp kâh düzelterek büyük bir rahatlıkla k nuşuyorlardı. Taşanları büyüktü. Her ne kadar istekleri henüz tahmin üstüne kurulmuşsa da elle tutulur olumlu yanı ağır basıyordu. Richard bu adamların, büyük umutlann insanı olduklarını daha ilk

görüşte anlamıştı. Ellerine geçecek fırsatı en iyi şekilde değerlendirmek üzere harekete hazırıldılar.

Çoğunlukla kendilerinden emin olarak konuşuyorlardı. Tasarladıktan ilk ticaret, bütün dünyanın halen kilit noktası olan Singapur'la olacaktı. Böyle bir ticarete daha önceleri birtakım kişiler büyük özelemlerle el atmışlar ama gerçekleştirememişlerdi. Ama Singapur'dan gelen büyük gemileri karşılayacak tam teçhizatı bir limana ihtiyaç vardı. Şimdi olduğu gibi gemilerin açıkta demirleyip küçük teknelerle mal indirip bindirmeleri mümkün değildi.

Böyle bir tasarı büyük bir yatırıma gerektiriyordu. Ama Makassang'da bunu karşılayacak para fazlasıyla mevcuttu. Ayrıca Da Costa'ların da bir miktar nakitleri vardı. Raca'nın ise parası boldu. Tunku...O da parasız sayılmazdı. Eğer gerekirse Avrupa Bankalarında da kredi temini mümkündü. Yepyeni bir liman, adanın iç taraflarına kadar uzanabilen yollar ve gezginlerin konaklamaları için hanlarla Makassang bambaşka bir ülke olabiliirdi.

Nahum da Costa, "Bir gün buralarda buharlı gemiler görebiliriz!" diye açıkladı. Yazıhanenin denize bakan penceresinin yanında durmuş eliyle limanı işaret ediyordu. "Ağır yüklü büyük gemilerin buraya yanaşacağı ve kâr edeceğimiz günler yakındır. Bütün bu alt yapıdan yararlanmanız fevkalade yerinde olur. Dünyayla boy ölçüşebiliriz!"

Richard düşünceli, "Bu kadan belki fazla harislik olur," dedi. "Ne de olsa Makassang küçük bir adadır." —"Onu büyütme elimizde." Bu defa sözü olan Mendel da Costa olmuştu. Yaşlı yüzünde gözleri pırıl pırıl parlıyordu. "Sayın Efendimiz, şimdi Doğu Hindistan şirketi ölmüş durumda. Onun bıraktığı boşluğu doldurmak gerekiyor. Halen ithalat ihracat yapan bazı büyük isimler ve şirketler mevcut. Jardine Matheson, İngiliz sömürgelerinden Godeffroy bu büyük isimler arasındadır.. Makassang'h Da Costa da bunlardan biri olabilir! Olmaması için hiç bir sebep yok! Tam teşkilâtli bir limanı, çok sayıda gemileri, karada konaklama yerleri ve ticarethaneleriyle mükemmel bir ortam sağlanır."

Richard, "Gümrük işleriyle de," diye farkında olmadan ilave etti.

—"Gümrük işlemleri mi!" Bunu duyan Mendel da Costa, kulaklarına inanmamış gibi hayretle Richard'a baktı.

"İşte bakın bu

292

BEYAZLI MiHRACE

çok hırslı bir davranış olur. Böyle bir işlemde elde edeceğiniz fayda nedir? "

Richard, "Vergi toplamak," diye cevapladı. İyiden iyiye eğleniyordu.

Nahum da Costa, "Ama Ekselans," diye söze başladı.

Richard, "Siz benden tekeli bir ticaret istememiş miydiniz? " dedi. "Ben de sizlere böyle bir ortamı sağlamayı uygun buldum. Büyük bir ithalat-ihracat firması mutlaka payına düşen vergiyi öder. Sizin de düşündüğünüz böyle tam oluşmuş bir şirket değil midir? Bu vergileri toplamak için de gümrük işlemi şarttır."

Nahum da Costa, "Vergiler," diye kelimeyi tekrarlayıp çenesini sıvazladı. "Bu, defter tutmamızı, kuruşu kuruşuna yazılı çizgili hesap görmemizi gerektirir. Mutlaka muhasebeciye ihtiyaç vardır. Hükümet adamları her an kontrol etmeğe gelebilir. Biz ise Sayın Ekselansı bu zahmetlere sokmak istemezdik."

—"Biraz ihtimalla bu güçlüğü yaratmamak eldedir. Benim buna .hiç şüphem yoktur."

Şimdi baş sallama sırası Mendel da Costa'ya gelmişti. Duyduklarına adeta inanmak istemiyordu. "Hükümet adamları... Yeni kanunlar vergiler... Bütün bunlarla Makassang kökünden değişir! Ama inanın sayın efendimiz bu değişim iyilik getirmez. Böyle işe başlamak demek daha ilk adımda masumiyetimizi yitirmek olur."

—"Korkarım ki göze almamız gereken ve aynı ölçüde degecek bir sorundur."

Mendel de Costa, "Ancak bir facia olur," diye ısrar etti. Bütün kalbiyle inanmış gibi bakıyordu. "Mevcut yerli ve doğal kanunlara tamamen karşı. Sayın Ekselans acaba filozof Lao-Tzu adını duymuşlar mıdır? "

Richard, "Bir çok filozof bilirim," diye katıca söylendi.

—"Bu hepsinin en büyüğüdür. Taoism'in babasıdır! Lao-Tzu der ki..." Yaşlı adamın yüzü bu defa başka türlü bir nurla aydınlandı, "Lao Tzu der ki: 'İyi bir devlet olmanın sırrı, insanların hür bırakmasındadır.' Gerçekten çok güzel bur deyiş değil mi? "

Richard ayağa kalkarak, "O derece güzel bir söz ki acaba boy'e bir düzenin kurulduğunu görece kadar yaşar mıyım? " dedi.

BEYAZLI MiHRACE

293

Artık görüşmesi, sona ermişti. Kendini hayli tatmin etmiş, öğreneceği her şeyi hemen hemen kavramıştı.

"Filozof Lao-Tzu'yu düşüneneğim," diye adeta söz verdi. "Ama siz de vergi işini düşüneneceksiniz. Sonra tekrar görüştüğümüz zaman karşılıklı tartışacağımız konular çoğalmış olur."

Nahum da Costa, hem genç hem de hayli atılgan olmanın verdiği güçle, "Sayın Ekselans olursa, bu vergileri ne oranda düşünüyorsunuz? " diye yekten sordu.

Richard hiç şaşmadan gayet sakin, "Yüzde on" diye cevap verdi.

İki kardeş aynı anda elleriyle başlarını tuttular. "Mahvolduk!" diye birlikte adeta haykırdılar. Mendel da Costa, "Bu oran bizim bütün kârımızı silip süpürür!" diye ilâve etti.

Richard, "Yüzde on," diye tekrarladi. "Kurulacak liman tesisleri, yollar için bu paranın ödenmesi gerekir. Belki ilerde demiryolu da düşünülür."

Nahum da Costa, "Peki bunlar ne zamana kadar ödenecek?" diye sordu.

— "Bu para sürekli başka şeylerin gelişmesi için ödenecek. Evler, yollar, hastaneler, huzur evleri, okullar." Gülümsedi. "Şayet cidden biz bu düşü Makassang için gerçekleştirebilirsek harika olur. Bu büyük paraya dayanan bir iştir. Bunun bir kısmı sizden çıkar, geri kalanı da kraliyet hazinesinden tamamlanır. Yüzde ona gelince belki de ben sizin Lao-Tzu'nun görüşlerine katılır, sizi serbest bırakırım."

Bunu takiben daha sonraları aynı konuda birçok görüşmeleri oldu. Richard Marriott bunlara katılmayı hayli ilginç buluyordu. Prahang'daki ambara gitmek, içinde bulunduğu işsizliğinde oldukça eğlenceli ve keyifli geliyordu. Güneş Sarayı ona aylarca böyle bir meşgale verememişti. Bu ziyaretlerinde yanında genellikle muhafız bulunmuyordu. Olursa bile sadece bir atlı refakat ediyordu. O da kapıda bekliyor içeri birlikte girmiyordu. Uzun saatler kaldığı oluyordu. O kadar ki bazen bütün gününü orada geçiriyordu. Oturup Şarap içiyor Da Costa'ların nefis tütününden tüttürüyordu. Bu arada kah dedikodu yapıyorlar kâh ilerisi için planlar, projeler öüyorlardı. Bazı günler yemeklerini bile paylaştığı oluyordu. Tipik

294

BEYAZLI MiHRACE

Yahudi yemekleri yiyordu. Genellikle balık ve bol et olan bu sofraya hayli lezzetliydi. Her zaman görüşlerine katılıyor ve onlarla olmaktan büyük zevk alıyordu.

Hiç kuşkusuz beraberliklerinden hoşnuttu. Portekiz asıllı bu Yahudiler aslında herkesin aşağıladığı, küçük gördüğü kimselerdi. Halbuki onları tanıdıkça haklarındaki kanısı tam aksine geliyordu. Zeki, iyi yürekli, çalışkan buluyor ve neredeyse unutmaya yüz tuttuğu Avrupa medeniyetini bir ölçüde tekrar yaşıyordu. Dünya görüşleri genişti. Montaigne'den tutun da Makassang'ın bataklıklarına kadar konuşabiliyorlardı.

Gümrük resmi, malların sigortası, kurulacak tam teşkilâtli pazar yeri için toplanacak ayakbaşı parasına kadar lâfla kıyasıya gırtlak gırtlığa gelebilirler ama sonunda gülererek konuyu kapatırlardı. Nefes almak ve rahatlamak için de Shylock'tan mısralar okurlardı. Gitgide onlarla geçirdiği zaman, insanlığını yaşadığını hissettiği pek nadir anlardan olmaya başlamıştı.

Richard, Da Costa'ların ambarında artık tanınan bir şahıs olmuştu. Dilediği yere girip çıkıyor, kitaptan, rafları rastgele karıştırıyordu. Önüne açılan bu yeni ve ilginç dünyayı tanımak için hiç bir fırsatı kaçırmıyordu. Orada çalışan kişiler de ona alışmışlardı.

örnek krallığı tartışmalarında, konuşmalar alabildiğine açık fikirli ve ileri görüşlü oluyordu. Bazen, evlerin, hastanelerin, okulların yapımında en ince ayrıntılara kadar değiniyorlardı. Richard nerede nasıl kuracaklarını ana hatlarıyla çiziyor sonra hep birlikte planlıyorlardı. Hemen hemen konuşmadıkları konu yok gibiydi.

Bir seferinde Mendel da Costa, "Verebileceğimiz pek çok şey var," demişti. İlerde kuracakları işlerin ve karşısına çıkacak insanların rekabetini tartışıyorlardı. "Elde etmemiz hayli imkânsız daha bir sürü pazarlar var. Bunlardan, hepimizin bildiği baharat alanındaki Hollanda sömürgeciliği bir, karabiber ticareti iki. Buna karşılık bizde tik ağacı, balık, pirinç, kahve, kauçuk var. Hele şimdi biz de bütün dünyanın isteyebileceği bir şey daha var. Antimon madeni! Halihazırda miktar az da olsa zamanla ve işletmeyle gelişebilir. Adanın her köşesine yayılmış durumdadır. Ama modern metotlarla çalışırsak ürünlerimizi arttırırız. Medeni dünyanın seviyesine kısa zamanda ulaşabiliriz. İnsan gücü ve emeği, gelişmiş aletler ve planlı çalışmayla birleşince

BEYAZLI MiHRACE

295

muvaffak olmamak asla düşünülemez. İşte o zaman Makassang büyük ve yüce bir gelecek elde eder."

Kardeşi, "Makassang başka bir yoldan da büyük bir gelecek temin edebilir," dedi. "Yakın zamanda yetiştirdiklerimiz yerine yapılmış satabiliriz. Madem ki elimizde tik ağacı var, pekâlâ ondan eşya yapıp satabiliriz. Gümüş takımlar yapabiliriz."

Richard, "Gümüşü bu işlerin dışında tutalım." diye sözünü kesti. "Ayrıca yakut madenlerini de. Onlar Raca'nın özel mülkiyetine dahildir."

Kısa bir sessizlikten sonra Nahum, "Ama hep öyle mi kalacak?" diye sordu.

— "Niçin Öyle kalmasın?"

Genç Yahudi nazik bir alana değindiğini bildiği için sözlerini gayet dikkatli seçiyordu. "Gümüş ve yakut da Makassang'ın zenginlikleri arasına dahil değil mi? Halihazırda her ikisinin de saraya ait olduğu biliniyor. Ama... "Richard'a bir göz atarak, "Biri çıkar da bunların boşuna harcandığını, çoğunlukla hazine dairesinde gömülü kalmağa, mahkum olduğunu söylerse..."

Bu sözleri sessizlik takip etti. Richard bu konuda konuşmak istemediği için sustu. Ancak Mendel da Costa büyük bir incelikle konuya girip ortalığı rahatlatı.

—"Bu meseleler çok daha ilerde konuşulacak şeyler," dedi. "Raca'nın özel mülkiyetine değinmeden satacak ve yapılacak pek çok zenginliklerimiz var. Şimdilik bunlar yeter de artar bile."

Richard, "Hazine dairesine gömüldüklerini kabul etsek bile ortadan kaybolmuyorlar ya," diye konuşmayı bir anlamda eşitledi. Nahum, "Makassang için kayboluyor demektir," diye diretti. Richard, "Pek öyle sayılmaz," dedi. "Gümüş ve kıymetli taşlar daima paramızın değerini korur. Yani bir nevi teminat akçesidir. Böyle kabul edersen o zaman servet Makassang'a ait demektir."

Bir uşak çayla İngiliz bisküvileri getirerek konuyu kesti, konuşmalar başka tarafa kaydı. Her görüş diğer değişik bir görüşü Açlıyordu. Her fikrin yeni yeni kaynakları fıskınıyordu. Hepsisi de elecek için umut kapılarıydı. Kâh kâğıt üstünde, kâh kafalarında, kâh yüreklerinde bu ışıl ışıl yanan sözlere sınır yok gibiydi, önlerinde

296

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

297

açılan yepyeni ufuklarla dopdolu bir dünya uzanıyordu.

Nihayet dikkat edilmesi gereken hususları hatırlatan Mendel Costa oldu, "İktisadi alandaki gelişmelerde daima para sıkıntısı olacağı unutulmamalıdır," dedi. Şimdi masanın üstüne yaydıkları bir pla üzerinde konuşuyorlardı. Plan çeltik tarlalarına aitti. Çevrelerinde' adamlar ileri geri dolanıyorlar ve hepsi de işleriyle meşgul oluyordu "Bütün dünya Makassang adını duyacak. Limana gemiler girip çıktık şöhreti her tarafa yayılacak. Küçük, zengin ve tarafsız bir ülke oluş onu çok çekici yapacak. Ama şayet dikkatli davranmazsak burasım, dosta açalım derken düşmana da açmış oluruz."

Richard, "O halde güçlü olmamız, iyi savunma imkânlarımızın d bulunması gerekiyor," diye açıkladı. Çok yerinde ve doğru b: noktaya dokunmuştu. Bir iki günü Da Costa'larla üst üste beraber geçirince kendini hep iyi hissediyordu. Dünyaya sanki ayrı bir gözlükle bakar gibi hakimdi. Ne olursa olsun üstesinden gelemeyeceği mesele yok gibi geliyordu. "Bu düşmanları kovmalıyız. Gerekirse suya atıp boğarız!"

Mendel da Costa yılların tecrübesiyle için için gülümsedi. "Bunun kimin başının altından çıkacağını da çok iyi biliyorum... Ama kurmağı tasarladığımız modern devletin mutlaka ilk başta modern savunması olmalıdır. Adamlarımız var. Hepsisi de iyi yetişmiştir. Ne yazık ki ellerindeki silâhlar acınacak veya gülünecek kadar komiktir. Çağdaş silâhlarla kıyaslanmayacak oyuncaklarla oynuyorlar."

—"O halde yeni silâ-hlar edinmeğe bakalım."

Nahum da Costa, "Bu silah işleri hayli para ister!" diye ortalığı kızıştırdı. "Ayrıca getirmesi de çok güç." Ağabeyisi, "Böyle olduğu için meseleyi burada kapatamayız. Ne yapıp yapıp çaresine bakmalıyız. Diğer konuları planlarken başta bu sorunu çözmeğe çalışmalıyız," dedi.

Richard, "Ben de aynı fikirdeyim. Anlaştık." dedi. Temiz bir sayfa kâğıt alarak sıraya oturdu. "Bir miktar karatopları. Kıyı emniyet tedbiri için silâhlanma. Aynı zamanda Sarayı da korumaya yarar. Korsanlan, sırasında defetmek için ufak çapta bir harp gemisi." Gülümsedi, 'Makassang'ın Kraliyet Donanması... Ben de amiral olabilirim!"

Mendel da Costa, "Ben daha ziyade küçük çapta silâhları düşünüyordum," dedi. "İngiltere'de imal edilmeğe başlanmış Enfield adlı bir tüfek çeşidinden. Adamlarımızı bu silahlarla donatabilsek, bize karşı duracak herhangi bir devlet veya kuvvet kolay kolay düşünemiyorum."

Nahum, "Ama bize maliyeti ne olur, hesapladın mı? " diye sordu. Richard kafasıyla onayladı: "önceleri bütün ordunun donatılması altından kalkılmayacak bir miktar olabileceği için isterseniz Saray Muhafız Taburundan başlayalım derim. Bu tüfeklerden onlara verdik diyelim." Gözleri parlamıştı. Eski düşlerini gerçekleştirmesine ramak kalmıştı. "İşte karşılığı! Dünyanın en iyi ve en modern tüfeklerini ellerine veririz. Raca'yı da bir çeşit hoş tutmuş oluruz."

Mendel da Costa, "Mihrace böyle bir değişime karşı koyabilir," dedi.

—"Neden karşı koysun? "

Bu tüfekte askerlerini daha güçlü kılacak. Bu modern çağda hançerlerle, mızrakların artık ne yararı kaldı? Sayın Majesteleri adeta mest olur!"

—"Kendisine danışmayacak mısınız? "

Richard, "Hayır," dedi. "Yaşlı adama bu olay, artık unuttuğu doğum gününü hatırlayıp da bir hediye vermek gibi şaşırtıcı gelecek onu mutlu edecektir. Bu aramızda su* olarak kalsın. Başarımız sevincimiz olsun." Oturduğu sıradan doğruldu. Kâğıdı katlayıp özenle kemerinin arasına yerleştirdi. Silâhların tam listesini çıkarmıştı. Akşam üstü olmuştu. Tepe yolunu takiben saraya gidecekti. Rihtimda batmakta olan güneşin kızılıığı taşlara irili ufaklı değişik gölgeler düşürüyordu. Kapıda bekleyen seyisi atlan getirmişti. "Üç yüz Enfield tüfeklerinden," dedi. Sesi çok neşeliydi. "Bulabilir misiniz? " Yaşlısı, "Bulacağımızı tahmin ederim," dedi. "-öyleyse derhal başlayın... Gerekli parayı kendi cebimden vereceğim." Aynılmadan önce çıkış

kapasmda bir an durakladı. 'Unutmayın. Tek kelime duyulsun istemiyorum. Sayın Majestelerine tam bir sürpriz olacaktır.'

298

BEYAZLI MiHRACE

8

Richard taştan parmaklığın genişlediği yerde Albay Kedah'la karşılaştı. Ve zoraki bir nezaketle selâmlaştılar. Cennet Basamaklarının başında karşılaşmışlardı. Richard dairesinden fırtına gibi çıkmış, her yana bakarak Albay Kedah'ı aramaya koyulmuştu. Kedah ise dünyayı umursamaz bir halde geziniyordu. Bir tavus. kuşunun çirkin ses ortamın soğukluğuna uygun düştü. Nezaket kurallarına fazla yer vermeden doğrudan konuşmağa giriştiler.

Richard "Kedah! Seni arıyordum. Sana bazı sorularım var," dedi.

Albay Kedah, tek gözünü umursamaz bir ifadeyle yavaşça Richard'a döndürdü. Hareketlerine uygun buz gibi soğuk sesle, "Hiç şaşmam," dedi..

Kabaca ve kısaca söylediği bu sözlerin altındaki kötü niyetin Richard pek farkına varmadı. İçinde bulunduğu kuşku durumdan başkasını düşünemiyordu. Tırbazana dayanarak tepeden inme sordu.

—"Da Costa kardeşlere ne oldu? "

Kedah'ın yüzü aniden dondu kaldı. "Da Costa mı? ... Bu isim bana yabancı gelmiyor ama tam kesinlikle çıkaramıyorum. Da Costa kardeşler mi dediniz? "

—"Da Costa kardeşler. Tanıdığını veya duyduğunu biliyorum. Nerelerdeler şimdi? "

Kedah, elindeki kırbaçla yerdeki otları karıştırdı. "Sorunuzu başka bir soru sorarak cevaplandıracağım. Sizin onlarla ilişkiniz

nedir? "

Richard nefesini tutarak, "Onu da iyi bildiğini sanıyorum," dedi. öfkesine hakim olmakta güçlük çekiyordu." Gel benimle çekişmeği bırak! borulara şaşmayacağını ve hazır olduğunu söylemiştin, işte soruyorum... Çok iyi bildiğin gibi Da Costa'ı, Prahang tüccarlarındandır. Onlarla bazı işlerim vardı. Bugün tekrar kendileriyle görüşmeğe aşağıya indiğimde yerlerinde kimseyi bulamadım. Aniden ortadan kayboldular. Kimse de nerede olduklarını bilmiyor. Ya da bilmiyor gibi davranmayı tercih ettiler." Anlattıkça <

BEYAZLI MiHRACE

299

olayı bir daha yaşamaya başlamıştı. Kapılan sınırsız kapatılmış, terkedilmiş ambar, ortadan yok olmuş tezgâhtarlar gözünün önüne geldi. Sebebini sormak için döndüğü insanların başlarını önüne eğip kaçışlarını hatırladı.

Duvar gibi susmağa yemin etmişlerdi. Sanki bu dünyanın dışında bir zamanlar yaşadığını zannettiği eski bir dostu arar gibiydi. "Neredeler? " diye Richard sürekli soruyordu. Gitgide artan bir sinirle sağa sola başvuruyordu. Ne çare ki hiç bir sonuç alamamıştı. "Makassang'da insanlar senin haberin olmadan bir yere kırılmıyayamazlar. Senin bu işte bir rolünün olmaması mümkün değil."

Kedah sinsi sinsi güldü: 'Bana fazla iltifat ediyorsunuz. Bu meselede tek sorumlu Raca'nın kendisidir.'

Richard bu açıklamaya çok fazla öfkelenildi. "Raca beni kabul etmeyeceğini bildirdi. Bundan da haberiniz var mı? Hiç kimseyi görmeyeceğine dair haber yolladı. Artık ne dereceye kadar doğrudur veya değildir ama kesin olarak beni huzuruna alamayacağını söylediler bana."

—"Benim bildiğim kadar hiç bir görüşme kabul etmeyecek."

—"Ne zamana kadar? "

Kedah, "Sinirleri tamamen iyileşene kadar," dedi.

Sesindeki garip yumuşaklık Richard'ın daha yakından incelemesini gerektirdi. Bu yeni otoriteyi nasıl elde ettiğini iyice anlamak ister gibiydi. Albay Kedah'ın tamamen değiştiği her halinden belliydi. Yüzeyden bakılırsa ufak tefek önemsiz gibi görünen küçük değişikliklerdi. Tavrı hareketi asla bundan soğuk ve katı olamazdı. Resmi dille konuşurken "Tunku" diye hitap etmekten kaçınıyordu. Ama bu ufak şeylerin altında taban tabana zıt değişiklikler yatıyordu. O gün sonra olacaklara bu konuşma sadece kötü bir başlangıç olabilirdi.

Ama Richard şimdi kendi hesabına akıllı hayli karışık olduğundan ayrıntılı düşünemiyordu. Çok sinirli bir yüz ifadesiyle:

—"Beni huzura kabul etmeyişi asla Raca'nın tek başına fikri olamaz. Onu mutlaka böyle düşünmeye zorlayan başka biri olmalı. Bana öyle geliyor ki bu konu hakkında senin bir şeyler bilmen gerekiyor. Neler döndürdüğünü bana açıklaman için sana emir

300

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

301

veriyorum. Da Costa kardeşlere ne oldu ve ambarlar niçin kapatıldı? 'l diye sordu.

Kedah ne telâşlanmış ne de heyecanlanmıştı. Kendini iyic toparlayıp, "Bu konuda sizin emrinizi saymam. Yalnız Raca'nd kendisine cevap verebilirim." Tek gözü adeta ateşler saçıyordu. "AmJ olayların gidişatına şaşmamanız gerekir."

—"Sizi anlamıyorum."

Kedah, "Şaşmamanız gerekir," diye tekrarlardı. "Sizin Costa'larla pek yakın ilişkiniz Raca'da adeta tiksinti uyandırdı. "D^ Costa ismini söylerken aşağılık bir kelimeymiş gibi suratın buruşturmuştu. "Sayın Majesteleri sizin bu aşağılık serseriler, küçül insanlarla dostluğunuzu ve yakınlığınız ne anlıyor ne de kabı ediyorlar. Bana sorarsanız, ben de aynı kanıdayım."

Richard pek kızgın, "Dostlarımı ben kendim seçerim." diydi cevap verdi. "Aşağılık serseri deyimi olacak şey değil. Ayıp ve ağır bi^ hakaret. Pek yakınımızda gerçekten onlardan beterleri var" Bir adın atarak Kedah'a ve taş basamaklara yaklaştı. Gerçeği öğrenebilme* amacıyla her şeyi yapmaya hazır bir hali vardı. "Sizin bu işle yoğun olarak ilgilendiğinizi biliyorum. Kendi hesabınıza istediğini? yapabilirsiniz. Bana nerede olduklarını söyleyin!"

Kedah, "öldüler," dedi.

Beklenmedik bir haberi. Kedah'ın yüzündeki muzaffer özellikle böyle bir haberi kaba ve kesin vermenin memnuniyeti! gösteriyordu. Richard yediği darbeden toparlanabilmek amacıyla basamakların kenarına tutundu. Güneşte hayli kızmış taş onun bu gibi soğumuş yüreğini ısıtmağa yoterli değildi. Olağanüs1j] yaralanmıştı.

" Bu ani darbe sadece iki eski dostu kaybettirmiyor ya sıra umutlarını birlikte alıp götürüyordu. Gelecekte güven çalışabileceği, sırasında dayanabileceği iki insanı yok edilmişti. aydınlık ruh ve geniş dünya görüşüne sahip dostları isterse Portelî Yahudileri olsunlar gene de Makassang Tunku'sunun çok özlemiy çektiği büyük bir boşluğu doldurmuşlardı.

Tahmin ettiğinden de fazla onlara bağlanmış olduğunu anlıyordvj Dünya başına yıkılıyormuş gibi geldi. Yaşlı bir bahçıvan elinde sulama ibriğiyle yanlarından geçerken garip şekilde ona baktı. Tavuskuşu lanetlenmiş gibi tekrar öttü. Richard omuzlarını dikleştirip Albay Kedah'a tutuşan gözlerle baktı. Yapılması gereken daha bazı şeyler vardı.

—"öldüler derken, ne demek istiyorsunuz? Ne oldular? "

-"öldüler."

Richard'ın silâhı olmadığını Kedah biliyordu. Çıplak yumruklarından başka karşı koyacak kuvveti yoktu, öfkesini tutmak için insanüstü bir gayret sarf ederek:

—"Bunun altında kalmayacağım... Nasıl öldüler? "

—"İdam edildiler."

Richard kaşlarını çattı. Daha evvelki birkaç olay aklına gelmişti, "İdam mı edildiler? Ne şekilde? "

Kedah kelimelere tek tek basarak ve çok dikkatli konuşarak cevap verdi. Birinci darbeyi indirdikten sonra zevkle ikincisine hazırlanır bir hali vardı. "Mahkemeleri olup bittikten sonra sırt sırta bağlandılar, sonra halatla diğer ucundan denize atılarak boğuldular."

Tek gözü cam gibi parlıyordu. Nefes alış büsbütün kısılmıştı. Her ne kadar ispat edemese de Richard, Kedah'ın idam töreninde bulunduğunu hatta ipleri bağlayanın ve denize sallandıranın o olduğunu çok iyi biliyordu. Yalnız bu açıklamada bir nokta daha çok tuhafına gitmişti.

—"Niçin sırt sırta? " diye adeta aptalca sordu "Bu cezalandırma şekli sadece..."

Kedah onaylar gibi başını eğdi. "Tam düşündüğünüz gibi. İki erkek arasındaki anormal ilişkilerde böyle davranıldığını biliyorsunuz. Bu çirkin işlemin doğru olduğunu mahkememiz ispatladı."

Richard adeta kusarcasına, "Ama onlar kardeşiler," dedi.

—"Onlar..." diye Kedah duyulmamış kötülükte bir kelime sarf etti. Richard bütün gücünü toplayıp bu çirkeflikte sonuna kadar savaşması gerektiğini açıkça aklına koydu.

—"Bu canavarlıktır," diye bağırdı. "Onlan tanıyordum. Şerefli insanlardı. Böylesine iftiralar affedilmez! Böyh bir zanla öldürülmeleri alçaklıktır. Hem sonra niçin ölüyorlar, anlamıyorum? "

Kedah umursamaz bir edayla, "Ne fark eder? Birer Portekizli

302

BEYAZLI MiHRACE

Yahudi parçasıydılar!" dedi.

Richard kendine hakim olamayacak hale geldi. "Gerçek suçlan neydi? "

—"Portekiz Yahudisi olmalan."

Onu takiben gelen kocaman alaylı kahkaha Richard'm sabrını taşırdı. Aralarında duran taş tırazbanı bir sıçrayışta atladı ve olanca gücüyle gözleri dönmüş olarak Kedah'a saldırdı. Yakasına yapışıp, "Kedah sana son defa ihtar ediyorum," dedi. Sesi öfkesinden yükselmişti: "Bana aptal rolü oynama: İğrenç bir cinayet işledin."

Kedah onun cümlesini tamamlamasına bile fırsat vermedi. Yeni kuvvetin kimde okluğu her halinden belliydi. "Bana ihtar mı ediyorsun? " diye alayla tekrarlardı. "Sen mi bana ihtar edeceksin? Şayet senin için araya girmiş olmasaydım sonun Da Costa'lannki gibi olacaktı."

Richard aptallaşmış, "Araya mı girdin? " diye tekrarlardı.

—"Evet, araya girdim! Bu adamlar birtakım planlar kuruyorlardı. Sen de bunlarla yakinen temastaydın. Onlann saraya seni ziyarete geldiğini inkâr mı edeceksin? Saatlerce her gün Prahang'daki ambara gidip, planlar, projeler üstüne konuştuğunu kabul etmeyecek misin? Bizi aptal veya enayi mi sandın? Devletin kötülüğüne değilse kafa kafaya verip bunca saat ne konuşuyordunuz? "

Richard, "Herhangi bir tertip yoktu," dedi. Bu saçma iftiraya mantıklı bir açıklama bulabilmek için bir iki adım geri çekildi. "Biz her şeyi açıkça yapıyorduk."

Kedah, havlar gibi güldü: "Bunun böyle olduğunu sen külahıma anlat! Bereket versin emin ve sadık adamlarımız var. Onlann sayesinde her şey kelimesi keliniesine kulağımıza geldi. Zamam gelince de senin o iki Yahudini pis sakallarından sürüyüp bağlayarak sulara fırlatıverdim."

Sesindeki bir eda Richard'm damarlarındaki kanını buz gibi dondurdu. "İşkence edildi mi? "

—"Pek tabii işkence edildi."

—"Sonucu ne oldu? "

—"Sonuçtan pek bir şey çıkmadı."

—"Söyleyecek bir şey yoktu da ondan."

BEYAZLI MiHRACE

303

Kedah, "Yalan söylüyorsun," diye cevap verdi, "ama artık önemli değil- Yeteri kadar delil var elimizde. Hainlik ettikleri için işkence bir nevi cezalarının bölümüydü. Ayrıca özel zevkimin tatminine de yaradı."

İnsanlık dışı kelimelerden midesi bulanık Richard, "Kötü bir cinayet işlediniz. Hainlik yoktu. Hele diğer işleme gelince..." Kedah'a baktı. Yüzünde vahşi Makassang'ın bütün geçmiş kını toplanmıştı. "Niçin onları böyle bir rezilliğe mahkum ettin? .."

—"Bütün sebeplerin dışında ve ötesinde böyle bir rezilliği fazlasıyla hak ettikleri için...Bana kalırsa Tunku," diye Kedah devam etti. Richard'a unvanını kullanışı iğneli ve saygısızdı. "Sizinle asla fikir birliğine varamayacağız. Geldiğimiz kökler ve kültür çok farklıdır. Sizinle bu batı anlayışını bir kere daha tartışmıştık, unutmadıysanız!.. Shwe Dagon'a saldırınız buna bir örnektir. Hem de hayli kötü bir örnek."

Richard'm sözünü kesmesini önleyerek devam etti: "Beni sonuna kadar dinleyin, Tunku! Raca adına konuşuyorum. Bu bakımdan sizi temin ederim... O yağlı, pis Da Costa gibilerle buluşup konuşmaktan hele daha ileri gidip planlar kurmaktan kendinizi alakoyamazsanız size suçsuz kalmağı öğretemeyeceğim demektir. Benim görevim böyle durumları önlemektir. Nitekim onları yakaladım, cezalandırdım. Bunu hatırlarınızdan çıkarmamanızı dilerim."

—"İşin içinde hainlik olduğunu ispatlayamazsınız. Zira böyle bir şey yoktu."

Kedah, ona yalanını yakaladığı bir uşağa bakar gibi bakıyordu. "Demek ispatı yok? Siz bizi çocuk yerine mi koyuyorsunuz? Yüz tane Da Costa asacak kadar elimde deliller var! Ayrıca sizin suçlu olduğunuzu da rahatlıkla ispatlarım! "Yeniden öfkesi taşmıştı. Kendisini kaybetmiş konuşuyordu. "Size işittiklerimizi söyleyeceğim. Hafızanızı yoklamanıza yardımcı olacağım... Sözleriniz arasında saray mücevherlerinin sayın Majestelerine değil de bütün Makassang'a ait olduğunu tekrarlamışsınız...İnsanların bir baş tarafından idaresi yerine hür yaşamalarını, diledikleri gibi hareket etmelerini salık vermişsiniz, Bir filoya sahip olup kendinizi de amiral yapmışsınız. Kendi vergilerinizi koyup gümrük sistemi kuracakmışsınız. Bu iş için

304

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

305

de o Yahudilerden rüşvet alacakmışsınız. Yeteri kadar rüşvet aldınız! Peynirler ve etler. Bu kadar mı açsınız, Tunku? .. Makassang mutlaka değişmeli ve batıya benzemeli diyen siz değil misiniz? Buna karşı koyacak kişileri de suya atacaktıymışsınız... Son olarak da... "Kedah aniden belinden hırsla bir kâğıt parçası çekip gösterdi: "Bunu hatırladınız mı? Birlikte çalıştığınız hainlerin silâh listesi değil mi bu? Yeni tüfekler, toplar, silâhlar! üç yüz tüfek! Bu silahlarla ne yapmak niyetindeydiniz. Şayet Raca'yı tahtından indirip yerine oturmaya hevesli değilseniz başka ne işe yarar bu üç yüz tüfek? "

Richard kabul etmez şekilde başını salladı. "Bu silâhlar Makassang'ı korumak içindi. Tüfekler Raca'nın muhafız alayını donatmak için getirilecekti."

—"Ancak bir isyanı donatır...inkâr etmeye kalkma! Bir düzine şahidimiz seni bizzat konuşurken duymuş. Güya bu silâhların gelişi tamamen gizli tutulacak ve sonunda her şey olup bitince Raca'ya bir sürpriz hazırlanacaktı."

Kedah en nihayet sustu. Richard, yüreği daralmış, ne diyeceğini bilemiyordu. Kendi cümleleri gayet ustalıkla döndürülmüş ve ona: silâh diye kullanılmıştı. Her şeyden fazla şu anda kendini suçluyordu. Geçen haftalar boyunca nasıl bu kadar salak olabilmmişti. Kapıldığı tatlı hayallere adeta tükürüyordu. Bütün bu anlamsız tasarımlarla iki masum adamın ölümüne sebep olmuştu.

Kapıldığı sahte güçlerin nasıl onu ihanete sürüklediğini iyice anlıyordu. Zavallı Da Costa'lar bu ihanetin kurbanı olmuşlardı. O kardeşlerle geçirdiği süre içinde ne güzel bir kaynaşma olmuş, iyi bir fikir birliği doğmuştu. Halbuki Raca'yla bir an bile böyle bir yakınlık söz konusu olamazdı. Onun kanına işlemiş kuşku ve korku hiç bir zaman değişmemişti. Umut ve istek dolu günlerin hayaliyle yaşarken onu hırsıyla kıskanan gözlerin bakışlarından uzak kalmıştı. Ne gaflet! Halbuki bütün kötü niyetler göz ve kulak kesilmiş en ufak ve masum kelimeler düşmanca bir anlam kazanmıştı.

Umutsuzlukla mırıldanarak, "işin bu yanını hiç düşünmemiştim," dedi.

—"Sözlerinizin doğruluğuna inanmak pek güç."

Kedah bunu alışılmış soğuk ve uzak tavırlarıyla söylemişti.

Richard'ın hiç bir karşılık vermediğini görünce bir an duraklamış sonra sanki meseleyi enine boyuna adımlayarak anlayacakmış gibi ileriye yürümeye başlamıştı. Richard başını kaldırıncı Kedah'ın askerce adımlarla yirmi adım kadar gidip sonra dönerek gene aynı tavırla ilk durduğu yere gelişini izlemişti. Başını öne eğik ve düşünceliydi. Sanki konuşulanları bir., daha gözden geçiriyordu. Gerçeği öğrenebilmenin yollarını araştırır gibi bir hali vardı? Telâşsız ve yavaş adımlarla tekrar Richard'ın yanına geldiğinde hareketleri biraz daha yumuşamış ve sesi eski tehditkâr tarzından sıyrılmıştı. Şimdi daha ziyade meraklı bir tonla soruyordu.

—"Tunku, silâhlar ne içindi? "

Richard, "Size söylediğim sebepten," diye cevap verdi. Makassang'ı daha güçlü kılmak içindi. Saray muhafız alayından işe başlayıp derken bütün ordunun bu modern silâhlarla donatılmasını temin edecektik.

Günümüzün icatlarından eş değerde yararlanmayı düşünmüştüm."

Kedah başını iki yana olumsuz bir tarzda yavaş yavaş salladı. Bu arada Richard'ın yüzünden gözünü bir an bile ayırmıyordu: "Hayır, Tunku... Ben size silâhlanmanın asıl amacının ne olduğunu sordum. Sizin gerçek planlarınızı öğrenmek istiyorum, inanın, bu konuyla çok ilgileniyorum."

Davranışları hayli inatçıydı. Buna rağmen konuşurken sesinden belli olan merak, büsbütün mide bulandırıcıydı. Richard öğrenerek başını yana doğru çevirip, "Size gerçek sebebi söyledim," dedi.

Kedah içini çekti. Sabırlı olmaya kararlı görünüyordu. "İkimiz burada yalnızız, Tunku," diye fısıldadı. Yalnız oldukları doğruydü.

Güneş sarayı sessiz sedasız duruyordu. Çevrede tek bir bahçıvan bile yoktu. Basamakların tepesinde gökyüzü uçsuz bucaksız uzanıyordu. Sadece direklerde işkence edilerek ölmüş ruhlar onları gözleyebilirdi. "Unutmayın ki Raca'ın taşmış öfkesiyle sizin aranızda durdum. Düşman olmamıza hiç bir sebep yok. Farklı yönlerimizi açık yürekle gösterebilirsek mesele kalmaz. Silâhları nasıl kullanmayı tasarlıyordunuz? "

~"Size söylediğim gibi.'J

Richard'ın sözleri kesindi. Ama Kedah susacağa benzemiyordu.

306

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

307

Esrarengiz lâf alış veriş bitecek gibi değildi. Belli etmeden birbirlerinin gözlerini oymaya hazırlanır gibi bir halleri vardı. Açık oynayalım derken anahtar saklıyor, amaca varabilmek isterken kapılan peşinen kapalı tutuyorlardı.

—"Bana belki de Yahudilerinize söylediğinizi tekrarlıyorsunuz... Silâhlan nasıl kullanacaktınız? "

—"Müdafaamızı güçlendirmek üzere."

-"Kendinizi de birlikte mi? "

—"Hayır"

—"Zayıflayan bir yönetime yeni silâhların yararı olur kanısında mısınız? "

Richard kaşlarını çattı. "Niçin yönetim zayıf olsun? "

—"Sayın Majestelerinin sağlık durumu düzelmezse idareimiz zayıflayabilir. Şayet iyileşirse iş değişir."

-"Sağlığı düzelirse mi? "

—"Hepimizin bildiği gibi Raca yaşlıdır. Sizin silâhlarla gerçekleştirmeye uğraştığınız plan nedir? önce nereye hücum edecektiniz? Saraya mı? Yoksa garnizonlardan birine mi? "

—"Size söylediğim gibi hiç bir planım yoktu."

—"Saraya yapacağınız saldırıda belki şansınız yaver giderdi. Tepeden inme bu darbe, hazır Raca da hastalanıp dairesine kapanmışken, hallolurdu. Ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan basan sizindi. Sonra garnizonları tek tek elde ederdimiz. Başarılarınızdan ötürü size sadakatle bağlanacak insanların da olurdu."

—"Bunlardan birini bile ne anlıyor ne de kabul ediyorum."

—"Askerler genellikle kuvvetli bir başa ihtiyaç duyarlar. İnandıkları kişinin peşinden giderler. Kaderlerini çizecek insana inanıp güvenirlir."

—"Sayın Majesteleri güçlü bir idarecidir."

—"Hiç şüphesiz. Ama Raca'Tuah'ın ileri yaşını da düşünmemiz gerekir."

O ana kadar gevşek ve isteksiz duran Richard aniden bu son sözler üzerine canlandı. "Raca Tuah" deyimini bir anahtar gibi beyindeki gizli kalmış düşünceleri açtı. Bu söz ihtiyar Raca anlamına j geliyordu. Ayrıca dünyanın bu kesiminde deyim idareden el çekmek i anlamına da gelirdi. Yani Raca Tuah tahttan çekilmiş veya çekilmek üzere olana denirdi. Kısacası eski Raca da olabilirdi. Albay Kedah, sadık asker ve koruyucu, durum bu kadar nazıkken ülkesi aleyhine hazırlanan planları meydana çıkarıp, cezalandırmak niyetindeydi.

Her geçen dakika Richard'a karşıydı. Adeta kısıvrak yakalanmıştı, bir kere kılıç kınından çıkmıştı ve güneşinin altında pınl pırl parlıyordu. Geçmiş unutulur hatta inkâr bile edilirdi. Kedah'a onu tam olarak sanki şimdi anlamış gibi baktı. Gerçekten Richard'ı hain olarak görüyordu. Ülkesini ve Raca'sını ne pahasına olursa olsun koruyacak bunun için elinden ne gelirse ardına koymayacaktı.

—"Umut ederim ki Sayın Majesteleri daha uzun yıllar sağlıklı ve güçlü olarak hüküm sürerler," dedi.

İşte bu sözler yeterdi. Kedah'ın yüzünde beklenen ifade tam yerini bulmuştu. Yüzü gölgelendi. Kuşkulandığı hainliğin doğruluğuna inanmıştı. Şerefini ve görevini çok iyi koruyan bu sadık asker yapması gereken şeyleri tasarlıyordu. Richard'a cevabı şöyle oldu:

—"Hepimizin dileği bu..!" Biraz durakladıktan sonra tekrar konuştu. Sesi gene soğuk ve otoriterdi. "Sizi ilgilendiren haberlerim var, Tunku. Şimdi Raca'nın esas fikrini öğrenmiş olacaksınız. Asla kendisi ve ülkesi aleyhine hazırlanan tertibi affetmez. Makassang'ın Yahudiler için bir batı cenneti haline gelmesine izin vermez. Affetmek için pek kısır yaratılıştan olup hainleri nerede olursa yakalar ve anında cezalandırır." Richard yan alaylı, "Aramasında iyi şanslar dilerim," diye cevap verdi. Sonra iyice öfkelenerek ilâve etti. "Sizden bu dersleri dinlemeğe hiç ihtiyacım yok. Ne sizi ne de sizin gibi her taşın altından bir hain çıkacak diye sürekli kuşku içinde yaşayan başka bir insanı! Bana Raca'nın ne düşündüğünü ve ne yapacağını söylemeye nasıl cesaret ediyorsunuz? Kim oluyorsunuz? "

Kedah, "öğrenirsiniz," diye cevap verdi. Hemen arkasından da topuklarını birleştirip askerce bir dönüşle döndü ve uzaklaştı.

Tören öncekinin aynıydı. Ama bu defa her şey bambaşka bir havaya bürünmüştü. Meclis toplantıya her zamankinden erken

308

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

309

çağırılmış, başkanlara da geç haber verilmişti. Çoğu Makassang'aj vaktinde gelip, toplantıya yetişememişti bile. Salondaki başkanların! sayı», onu geçmiyordu. Davetliler de pek azdı. Yüksek masada şerefi misafiri olarak Raca, Kedah, Richard Marriott ve Sunara yen almışlardı. Yemini, ortaçağın ahlâk oyunlarından çıkmışa benzeyen kısa boylu, şişman bir rahip okudu. Barutla oynarmışçasına sinirli hali vardı. Sanki kutlama töreni değil de, politik amaçlı bir toplantıydı bu. Raca, şarap kabını Albay Kedah'a doğru kaldırıp, "Senin oğlumuz olduğunu ilân ediyoruz," derken onu karşı koymaya çağırır gibiydi. Kalabalıktan ne tasvip eden bir mırıldanma geldi, ne de gülümseyen oldu. Buraya bilinen bir oyuna tanık olmak için çağırıldıklarının farkındaydılar.

Ama Richard Marriott yenilgisinin derecesini ancak Raca sessizliği temin etmek için kolunu kaldırıp, 'Aynı zamanda Naip ve Başkanların yöneticisi tayin edildiğini ve sadık dostumuz Emin Bulong'un yerini aldığını da herkese bildiriyoruz,' dedi zaman anladı.

Kedah'ın birden kendine güvenmeye başlamasının, ona tepeden bakmasının nedeni buydu demek! Bu tören her şeyi, hatta onun hainliğini de açıklıyordu işte. Önce Richard'ı saf dışı etmeye çalışmış üstelik hainliğine onu alet etmekten de çekinmemişti.

"Naip" lafı Raca'nın ağzından çıkınca, Richard, Sunara ile göz göze geldi. Başkalanna ifadesiz görünen bakışlarla gizlice anlaşıyorlardı. Sunara toplantıdaki tek kadındı. Tam karşısında oturuyordu. Yani Richard onun elini sıkma imkânından bile yoksundu. Sunara bembeyaz kesilmişti. Bir saat önce, onunla son konuştuğunda da böyle solgundu. Sonra hemen toplantıya, bu evlât edinme komedisini izlemeye çağırılmışlardı. Da Costa kardeşlerin öldürüldüğünü ona haber vermeye ancak vakit bulabilmişti.

Tören sona ererken, Richard başkalarıyla da göz göze geldi. Davetliler salona dağılmıştı. Bu garip durumdan duydukları şaşkınlığı hatta acımayı yansıtan bakışlarla, birbirlerini süzüyorlardı. Kimse Kedah'ı tebrik etmekten geri kalmadığı halde, odadakilerin hepsinin dikkati, bu tayinden en fazla etkilenen, bir anlamda hakarete uğrayan adama çevrilmişti. Ağızdan ağıza tutuklanma, hapse atılma, ortadan

kaybolma söylentileri dolaşıyordu. Hepsi de son birkaç saat içinde meydana gelmişti. Bu söylentiler toplantının resmi havası altında gizlenen gerilimi büsbütün açığa vuruyordu. Ne var ki, hiç biri düşüncelerini yüksek sesle ifade etmedi. Richard üzerine çevrilen bakışları kayıtsızlıkla karşıladı, önce yükselmiş, sonra da düşmüştü. Ama hâlâ insan olarak değerini yitirmemişti.

Raca onu topyekün görmemeziğe geldi. Çevresine toplanmış ve tebrik eden adamları Kedah hiç geri çevirmiyordu. O törenden Richard'ın aklında kalan tek şey Yüzbaşı Sorba'yla bakışmalarıydı. Sorba fazla akıllı değildi ama hayvani bir içgüdüye sahipti.

—"Emin Sang'ın büyükbabasının yerini alan kimsenin töreninde bulunmayışı üzücü değil mi? Zamanında yetişemedi."

Richard, "Emin Sang dönüyor mu? " diye hayretle sordu. Töreni izlemeyi bir yana bırakıp duyduğunun doğruluğunu öğrenmek istiyordu.

—"Duyduğuma göre geliyormuş. Ama ne yazık ki törene yetişemeyecekmiş." Yüzbaşı Sorba içini çekti. Bu bir askerin görev hissi ve pişmanlığından doğan bir iç çekti. Hep böyle olur zaten. Garnizonda görev söz konusu olursa maalesef insan çok şey kaçırıyor."

Belki Yüzbaşı Sorba onun tanıdığından da daha sadık bir dosttu. Emin Sang, Güneş Sarayını terkettiğinden bu yana her şey hayli değişmişti. Sevgili dostu aylardan sonra geri geldiğinde onu sevinçle karşılayacak hali yoktu. Ama ne olursa olsun gelmesi büyük bir rahatlıktı.

Sunara çekildikten sonra Richard bir süre daha kaldı. Başkanlarla soğukkanlılığını muhafaza ederek nezaket kurallarına uygun konuşmalar yaptı.

Albay Kedah, Raca'nın yambaşmda yetkili gücünü ispatlar bir tavırla ayakta duruyordu. Şerefine ziyafet düzenlenmediği halde törenin kaçınılmaz ağırlığı her yönde hakimdi. Kimse ağzını açmıyor, köpek dahi havlamıyordu. Bir saat kaldıktan sonra Raca kabul salonunu Albay Kedah'la birlikte terk etti.

r

310

BEYAZLI MiHRACE

9

Richard bütün gece boyunca nakarat haline getirdiği cümleyi tekrarladı. "Bu insanlar daha iyisini hak ediyorlar." Makassang'da da bulunduğu günden bu yana en karanlık gecesiydi. Saraydaki dairesinde lüks içinde oturmalarına rağmen korku ve telâş her yanlarını kaplamıştı. Bu özel köşelerinde bile sanki sıra sıra gözler ve kulaklar onları izliyordu. "Aslında ne kadar mutlu insanlar," dedi. "Hem mutlu hem de sevgi dolu. Şimdi ise o kasap Kedah kapılarında tokmak çalacak. Görüyor musun nasıl haksızlık oluyor? Ayrıca onları koruyacak tek kimse yok. Kedah, başta olduğu sürece Tann hepsinin yardımcısı olsun."

Sunara içini çekerek, "Hepsi hür yaşamalıydılar," dedi.

Raca'nın Kedah için düzenlediği tören akşam üzeri sona ermişti. Gece yarısı olmasına rağmen Richard ve Sunara hâlâ aynı konuyu tartışıyorlardı. Adam, yatağına gitmeden önce, bir süre onunla oynamışlar, sonra uyuyan Presatsang'ı seyretmeye gitmişlerdi. Akşam yemeğini kendi dairelerinde başbaşa yemişler ve her zaman olduğu gibi ay ışığında gezintiye çıkmışlardı. Ama bu defa bahçede hareket eden gölgeler ve her köşeye sık sık dikilmiş nöbetçiler tarafından tedirgin olmuşlardı. Artık iyiden iyiye her adımlarının bile izlendiği apaçıkta. Bir ara bahçenin bir köşesinde yalnız kaldıklarında o garip, insanı ürküten sessizlikte içeriden ağlayan bebek sesi duyuldu. Sanki bu ses kendi masumiyeti içinde onlara gelecek bir felâketi haber veriyordu.

Şimdi, saraya dönmüşler, yan yana oturdukları sedirde konuşmaya devam ediyorlardı. Yine, tartışılan aynı meseleydi. Richard, Makassang'ın bir uçurumun kenarında olduğuna inanıyordu. Her an bir kâbusun içine düşecekleri endişesi bütün yüreğini kaplamıştı. Albay Kedah devlet işlerini istediği gibi eline aldığı sürece Raca da rahatça ve işine gelir şekilde, o kötü ruhunun esiri olacaktı. Dolayısıyla Makassang için böyle bir idarenin sonu apaçık görünüyordu.

Richard, "Bu korkunç bir mesele," diye bağırdı. "Şayet ins

BEYAZLI MiHRACE

311

mutluluğu bu adada bulamazlarsa Cennetin neresinde bulabilecekler? Ne yazık ki şu anda bizim mutluluk şansımız köpekbalıkları arasında yüzen bir adaminkinden farklı değil. Kedah, bu adayı özel bir krallığa daha doğrusu özel bir hapisaneye çevirmedikçe rahat etmeyecektir."

Sunara, "Bunları sadece Kedah için söyleyemeyiz," dedi. Rengi oldukça solgun görünüyordu. Vakit çok geç olmasına rağmen düşünceleri eski canlılığını muhafaza ediyor, bir yol bulmak için çırpınıyordu.

—Keşke, bütün bu mesele sadece Kedah'la bitseydi. Ne yazık ki böyle değil. Kedah, bütün hainliğini kullanmakta bir kılıç gibi, asıl o kılıcı idare eden babam, benim babam, Richard."

—"Kedah, kendi başına da yeterli ve çok hevesli bir cellat olabilir. Her şey bir yana, ikisi birlikte burayı mezbahaya çevirirler."

Sunara, "O halde, Makassang'ı bir an evvel kurtarmak için acele etmeliyiz" dedi.

—"Peki nasıl acele etmeliyiz? "

Sunara, Richard'a yaslandı. Birden sesini alçalttı. Böyle bir durumda Makassang'ın meseleleri söz konusu iken mümkün olduğu kadar her şey gizli tutulmalıydı. Mırıldanarak konuşmaya başladı:

—"Babam gitmeli. Kedah da onunla birlikte."

Richard, kendini toparlamağa çalıştı. Çok şaşırılmıştı. Duyduklarına inanamıyordu. "Ne demek istiyorsun? Nasıl gidecekler? "

Bu defa Sunara, çok ciddi ve kararlıydı. Israrla: "Şimdi bütün idare Kedah'ın elinde... Gün geçtikçe babamın kuvveti azalacaktır. Başladı bile. Da Costa'lar tamamen sebepsiz yere öldürüldüler. Diğerleri ortadan kayboldu. Bütün bu saray baştan başa casuslarla dolu. Hazine dairesinin kilitlenip, kontrol altına alındığını biliyor musun? İki yüz senedir burasının hiç bir şekilde gözetlenmediğini herkes bilir. Bu gece nasıl olduğunu gördün. Her taraf bir hapisane, mezarlık gibi. Biz duvarları yanp çıkmadıkça bizi içine alacaktır. Söyle Richard, Cennet Basamaklarının bir kere daha çarmıhlarla dolmasını bekleyelim mi? Biz harekete geçmedikçe olacağı da bu zaten!"

312

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

313

Richard, biraz şaşkın ve biraz da şüphe içinde döndü ve Sunara'ya baktı. "Senin bu yönünü tanımamıştım Sunara!.. Demek sen de çok az konuştuğun halde benim kadar derin düşünüyormuşsun. Daha başka neler geçiyor aklından? Neden babanın gitmesi gerektiğini söylüyorsun? "

Sunara, kesin ve doğru cevabı vermek istiyordu: "Benim için çocuk söz konusu. Daha doğrusu çocuklarımız'. Kısaca, Richard bizlerin demek istiyorum. Bütün ailemizin iyiliğini. Sen halkı da düşünüyorsun. Böylece bizi kötülükle mücadeleye iten kuvvet ne ise sen ve ben birlikte karşı koyacağız ve geleceği çok mükemmel yapacağız. Zira aynı kuvvet ve idare, aynı acıma hissine sahibiz. Şayet Makassang'ı sen yönetiyor olsaydın burası çok daha mutlu bir ülke olurdu. Sen bu insanlara çok daha mutlu olmasını öğretebilirdin . Seni iki çocuğumu ve bu adayı seviyorum, Richard. Bildiğim kadarıyla sen de öyle! öyleyse, nasıl kenarda durup bütün bunların mahvoluşuna seyirci kalabiliriz? "

—"Ama sen babanı da seviyorsun."

—"Evet! Bütün meselede bu zaten. Onu o kadar fazlasıyla seviyorum ki bu yaşında onu kötü ve hain bir adam olarak görmeğe dayanmamam. Onu daima iyi kalpli ve cömert bir adam olarak hatırlayacağım. Zulüm etmeden bu ülkeyi yönetmekten gurur duyardı. Sana da sık sık söylediği gibi. Ama şimdi korkuyla idare ediyor. Başka bir şey değil. Zulmü başlıca vasıta olarak kullanmak için, Kedah'ı başa getirdi. Neden böyle oldu, nasıl değişti anlayamıyorum Richard."

—"Belki de ihtiyarlamaya başladı."

—"Bütün insanlar yaşlandıkça canavar mı oluyorlar? Çoğunlukla daha iyi kalpli ve lütfkâr olduklarını düşünürdüm. Emin Bulong'u ve Mendel Da Costa'yı düşün, ikincisi belki de para için canını verebilecek bir tip, ama hiç bir zaman arkasında kocaman bir ordu bile olsa kimseyi öldürmez ve eziyet etmezdi. Sana söylüyorum Richard, bu işin içinde bir zehir var. Şayet tedavi edilmezse bir gün bizde de etkisini gösterecek. İşte o zaman bizler de kedttb gibi zulmün ve hilenin içine batmış olacağız. Uyanmalıyız Richard. Gözlerimizi açıp gerçekleri daha iyi görmeliyiz."

Richard, Sunara'ya bakarak "Senin böyle olduğunu hiç bilmezdim," dedi.

Sunara başını ona doğru yasladı. Sonra öpmeğe uzandı. Şimdi yine bir kadındı. Richard'in hayatını birleştirdiği, seven aşk dolu Sunara.

Sıkılgan bir tavır takındı. Richard'ın gözlerine bakmadan başı önünde şöyle dedi-. "Her zaman bir batılı kadın gibi konuşmayı tasarladım."

—"Bir batılı kadın!"

—"Evet," dedi. Gülümsedi. "Senin fark edeceğini umardım. Batılı kadınlar çekinmeden tartışmalara karışır, kendi fikirlerini söylemezler mi? "

-"Elbette!"

—"Ben de böyle böyle olmak istedim. Senin için Richard! Sence hiç önemi yok mu? "

—"Seni seviyorum," diye cevap verdi. "En az senin kadar gelecek beni de korkutuyor."

—"O halde harekete geçmeliyiz. Makassang'ı sen idare etmelisin."

Richard aniden kendini rahatsız hissetti. Doğrudu. Bütün bunları rahatça söylüyordu. Haklıydı da. Ama neyin, nasıl yapılması gerektiğini ellerinde bulunan insanlarla birleştiremiyordu...

Richard etrafına bakındı: Sarayı bir sessizlik kaplamıştı. Ortalık çok durgun ve sakindi. Sanki gece bir şeylere gebeydi. Gelecek kötü bir olaya kadar sessiz bekleyişe geçmişti.

Richard pencereye doğru yürüdü. Dışarıya baktı. Her zamanki güzellik yine oradaydı. Palmiye ağaçlarının sakallı silüetleri karanlık boşluğa karışan yarım yuvarlak tepeleri ve ileride denize akseden ay ışığı. Ne garip ki, bütün bu güzellik sankiufacık bir ses çıksa bozulup yok olacak gibiydi. Arkasına döndü ve Sunara'ya baktı. —"Bunları söylemenin ne faydası var?" Korkusu ve içinde bulunduğu gerilim, sesinden anlaşılıyordu. "Kelimeler beni Mihrace yapamaz. Ben asla Makassang'ı yönetemem. Elimde hiç bir kuvvet ve benim peşimden gelecek kimse yok. Şimdi kanunları Kedah azırlayacak. Hükümet işlerinde bana düşen hiç bir görev olmadığını

314
BEYAZLI MiHRACE
ayrıca göreceksin."

Sunara ısrarla, "Ama, senin peşinden gelen önemli birisi var," dedi. "Halk seni seviyor. Pazar yerine indiğin zaman, senin bir bakışını yakalamak veya senden bir tebessüm, bir selâm almak için adeta birbirlerinin üzerlerine çıkıyorlar. Bu geceki toplantıda, reislerin, diğerlerinin, haberleri işittikleri zaman, sana nasıl baktıklarını gördün. Hepsi Kedah'tan nefret ediyorlar. Bu gidişle babamdan da iyiden iyiye nefret edecekler. Her şeyin üstünde halk seni seviyor!"

Richard içini çekti: "Belki." Canı sıkılmaya başlamıştı, yapacağını bilmiyordu. Çaresizlik içindeydi. "Seviyorlar ama koca saraya karşı yalnız sevgiye güvenerek dövüşemem. Bana kim yardım edecek? Beni kim koruyacak? Halk, her şeyi kabullenip acı çekmekten öteye gidemeyecek kadar korkak ve zavallı. Benim yanı sıra koşacak olan ilk cesur adam, derhal çarşıya gidecek birini arkasına böyle devam edecek." —"Elbette, halk korkak, çünkü başlarında onları yönetecek bir başkan yok. Ama, Richard, sen onları hür kılabilirsin. Mutluluğa götürebilirsin. Sen devlet yönetmek için doğmuş bir insansın." Gülmeye başladı. "Gloucestershire'de beş yüz dönümlük araziyi idare etmek için doğdum. Vatanımdan on bin mil ötede, hükümlü rolünü oynamak için değil! "Sesi hüzünlüydü." Burası, benim vatanı değil. Ben bir İngiliz taşra asilzadesiyim. Doğulu bir Mihrace değil. Şayet Kedah, Mukassang'ı kanlı bir felâkate sürüklerse, beni n^e dereceye kadar ilgilendirir? Ayrıca bu insanlar benim halkım da değil! Bırak, onlar kendi aralarında savaşsınlar. Sen ve ben eğer isterseniz ayrılabiliriz buradan."

Sunara "Senin için bu insanlar çok şey ifade ediyor," diye cevap verdi. Topyekün dişiliğini, saf yumuşak davranışlarıyla birleştirerek zekâ ve içtenlikle Richard'ı ikna etmeye çalışıyordu. "Onlar senin halkın. Burayı yarı terk edip gidemeyiz, ölünceye kadar da hiç zaman. Ne olur, yalvarırım Richard, bu insanlara arkasını dönme. Sı ihtiyacın var. "Bu halkın çok daha iyisini hak ettiğini, bana kendii söyledin. Bunları söylerken tamamen halkı düşünüyordun, kendi" değil."

—"Yemin ederim, onu demek istemedim," diye dokunaklı

BEYAZLI MiHRACE
315

sesle cevap verdi. "Bu gece havası beyni uyuşturuyor..." Aniden Sunara'nın derin ve endişeli bakışlarını fark etti ve devam etti: "Beni affet Sunara, alay etmek istemedim. Tann şahit, bizim meselelerimiz hiç de alay edilecek şeyler değil. Ama sen bana Mukassang'ı yönetmemi söylersen, sana 'Nasıl' diye sormam gerekir. Her şey cinayet ve ihanetle elde edilecek olursa bu defa sana 'Niye' diye sormalıyım. Neden istemediğim bir ülkeyi kazanmak için hayatımı tehlikeye atayım?"

Sunara ayağı kalktı. Vücut yapısı ufaktı ve de gerçekten ilâhi bir güzelliğe sahipti. İnsanın duygularından öte birçok şeye hitap ediyordu. Bütün bu çelişkilerin içinde Richard derin derin iç geçirdi. Genç kadın yaklaştı ve alçak sesle konuşmaya başladı:

—"Nasıl yönetmene gelince, beklemelisin. Şimdi den plan yapamayız. Ama niçin yönetmen sorununa gelince, sana anlatacağım. Richard biraz okur musun?"

—"Bir şeyler okumak mı dedin?" Richard'ın sesi yankı yapıyordu. Oldukça şaşırılmıştı.

Sunara "Evet," dedi. Şimdi karısı ince ve dimdik önünde duruyordu. "Andrew Farthing'in günlüğünü okumam istiyorum."

Richard kaşlarını çattı. "Ben onları unutmuşum. Halbuki bir zamanlar bahsetmiştin. Şimdi o günlüklerin benimle ne ilgisi var, hele böyle bir gecede?"

—"Okuyunca anlayacaksın. Okuyacak mısın?"

—"Sunara, vakit çok geç oldu."

—"Lütfen benim hatırım için oku Richard."

Gerçekten Richard için bu çok saçma bir fikirdi. Gecenin bu saatinde, bu sessizlikte ve böylesine yoğun tehlikelerin kendisini beklediği bir anda, ölmüş bir İskoç papazının güncesini okumanın ne anlamı vardı?

Sirtını duvara yaslayıp otursa ve silâhlarını temizleyip hazırlasa çok daha iyi olurdu. Ama, Sunara hâlâ önünde dimdik duruyordu. Artık, daha fazla karşı koyamayacağını anlamıştı.

~"Pekâlâ, anlaşılan bu gece bize çok az uyku var. Okuyacağım."

Bu arada Sunara odanın bir köşesindeki üstü ipek örtülü sandığı açarak içinden birkaç defter çıkardı. Onjari lambalı

316

BEYAZLI MIHRACE

masaya taşıdı. Defterlerin her biri deri kaplıydı. Yan yana sıralandığı zaman, üzerlerinde gotik harfleriyle:

"A. Farthing'in Günlüğü,"

yazılıydı.

Richard, "Bunlar beni güneş doğana kadar meşgul eder," dedi.

Sunara, "Yazılar oldukça iri, senin fazla vaktini alacağını sanmam," diye cevap verdi. Lambayı öyle bir ayarladı ki, ilk defter aydınlandı. Sonra oturması için bir sandalye çekti. "Öyle tahmin ediyorum ki okumaya başlayınca elinden bırakmak istemeyeceksin. Bir bardak şarap getireyim mi? "

—"Şişe olsa daha iyi..."

Richard masaya oturdu. İlk defteri açtı. Eski deri, kıvırlırken sert bir ses çıkardı. Ayrıca çevreye geçmişteki ve okul yıllarım hatırlatan bir koku yayıldı. Richard, önce soluk Hint mürekkebiyle yazılı, "Mukassang, Ocak, Sene 1817. Tanrı'nın arzusuyla sağ sağlım geldim!" sözlerini okudu. Tam o anda, son birkaç saattir odadan duyulan muntazam nöbetçi ayak seslerinin yanısıra bir başka gürültü dikkatini çekti. Bunlar kendilerine doğru gittikçe sık adımlarla yaklaşan ayak sesleriydi. Koridorun merner döşemesine basılan her adım oldukça kuvvetli ses çıkarıyordu. Artık, adımlar çok yakına gelmişti. Derken, kuvvetli bir çift el, sert bir hareketle perdeleri iki yana çekti. Ses:

—" Amca-dayıya yol açın," dedi. " Gelen, Emin Sang'dı.

Bir koltuğa sanki gecelemeğe niyetli gibi uzanırken, yalnız birkaç; dakika kalabileceğini belirtti. Kurallara uygun olarak gelişini Raca'ya bildirmesi gerekiyordu. Emin Sang, medeniyetin nimetlerine dönmüşü olmaktan memnun, iyi bir ruh hali içindeydi. Hâlâ silahlıydı. J üzerindeki yol elbisesi, oldukça tuzlanmıştı. Her şeye rağmen, görevinden dönen bir savaşçıdan farklı olarak memnun ve çakırkeyif j görünüyordu.

Neşeli selamlaşmaları bittikten sonra, Emin Sang şarap bardağını'1 eline aldı. "Bütün gün bu Allanın belâsı sıcağa at üstündeydim," dedi. i Richard, içinde bulunduğu durumu unutamadığından sarayın! sorunlarını elinde olmayarak anlatmaya koyulmuştu. Emin Sang, "Bana , zaman ver, ,1"unku..!Hiç,değilse şu şarabımı içecek kadar," ş

BEYAZLI MIHRACL

317

diye sözünü kesti.

Sunara, "Bir küçük bardağı gözle kaş arası devirdiniz," diye yarı ciddi, y^rı alaylı söze karıştı.

Emin Sang , "Kalkmam gerekiyor!" dedi. Memnuniyetini gizlemeye lüzum hissetmeden, şarabını içti.

Hayranlık dolu gözlerle Sunara' ya baktı. "Sayın Prensesim, her zamankinden çok daha güzelsiniz. Ormandan fırlamış kaba bir askerin iltifatını artık kabul eder misiniz bilemem."

Sunara, hafifçe gülümseyerek teşekkür eder tarzda başını önüne eğdi.

Richard ve Sunara, böyle bir gecede Emin Sang'ın neşeli ve canlı davranışlarına kendilerini güçlükle uydurmaya çalışıyorlardı.

—"Yeni mi geldiniz Yüzbaşı? "

—"Evet şimdi, Sayın Prensesim. Atımın sırtından atlar atlamaz buraya geldim." Emin, içkisinden büyük bir yudum daha aldı.. I "Birkaç dakika evvel barakaların orada biraz oyalanınca bana karşı koymak, istediler. Bana, Muhafız-Yüzbaşıya cephe almalarını düşünebilir misiniz?.. Aman Allahım elli yürekli adam gelene kadar bekleyelim. O zaman görürler günlerini?

Richard "Ellisi de sağa sola dağıtıldı," dedi. "Artık, onlardan eskisi gibi bahsedilmiyor."

—"Ben de öyle duydum. Altı veya yedisi Batı Garnizonuna geldiler. Hepsi de yaptıkları işlerden şikâyetçiydi. Ama önemli değil. Onları, biraraya getireceğiz. Sabahlara kadar şarkı söyleyeceğiz."

Sunara, "Son zamanlarda çok az şarkı söyleniyor," diye söze karıştı.

Emin Sang, başın' salladı: "Saray pek karamsar görünüyor. Neyse, onu canlandırmak benim işim olsun."

Emin Sang, bir an için de olsa, Richard ve Sunara'yı biraz canlandırmış ve neşelendirmişti. Onlara, garnizon askerlerinin döndükleri zaman hikâye ettikleri şeyleri, kumar oyunlarını, kampta yemek pişirirken yaptıkları maskaralıkları ve kadınlarla olan Maceraları anlatarak ikisini biraz olsun içinde buldukları korkulardan uzaklaştırmış ve güldürebilmişti. Böylesine kahkaha ve içkiyle geçen

318

BEYAZLI MIHRACE

birkaç saatin sonunda, Emin Sang, şarabı sonuna kadar dikti. Ayağa kalktı. Sunara'yi eğilerek selâmladı.

—"Size olan görevim, Prensesim..!" Yerinde duramıyordu ama aptal ve dengesiz bir hali yoktu. Aynı şekilde, Richard'ı da selâmlad?* "Tunku... Sılaya dönüş için teşekkürler... Şimdi, Raca hazretleri"» gelişimi bildirmeliyim? "

Richard, "Şimdi çok geç, doğru yatağına git, kendilerine yan| sabah bildirirsin," diye salık verdi.

Bir asker olarak yapması gerekli planı unutmayan Emin S; "Şayet batı yakasında ışık varsa, gidip haber vereceğim," diye itir: etti. Büyük bir ciddiyetle, üzerindeki tuniği ve belindeki kılıcı: düzelitti. "Şimdilik hoşça kalın."

Sunara yavaşça gülümseyerek, "Dikkatli olun," dedi.

"Unutmayınız, Saraydan ayrıldığıınız zaman, babamın çok sevgili askeri değıldiniz."

Emin Sang, "Her şey affedilir. Ben yalnız ışık ve iyilik | getiriyorum," diyerek gözden kayboldu.

;

Sunara, arkasından baktı. Bir müddet, onun koridorda gittikçe' kaybolan ayak seslerini dinledi. Erkeklerin dünyalarındaki saçmalıkları • görüp de, gülen bir kadın gibi başını salladı. Sonra Richard'da döndü. |

—"Tekrar bizimle beraber olduğuna sevindim... Ama nedense^ öylesine bir tutumu var ki , yanında kendimi büyüknessi gibi f hissediyorum..!" Richard'ın kolunu hafifçe tuttu. Yeniden özel yaşamlarına döndü.

—"Neyse o öyle..,Sen şimdi okumağa başlayacak mısın? "

10

Sunara'nın tahmin ettiği gibi Richard, Andrew Farthing'» yazılarını okumaya başlayınca, hiç ara vermemiş kendini, iyiden iyiyi kaptırmıştı.

Bunlar hiç bir artistik süslemelere kaçmaksızın, büyük bir sadelik içinde yazılmış hikâyelerdi. Yalnız geçmiş günlerden kalma modayı! uygun olarak, elyazısı oldukça şatafatlıydı. Her şey bir yana»

BEYAZLI MİHRACE

319

hikâyelerde insanı en duyarlı kılan taraf, birtakım şeyleri değerlendirmek için tek adamın gösterdiği azim, irade ve çabaydı. Bu işi ve buna adadığı güç yavaş yavaş kaybolmuş, sonunda yenilgiye uğramıştı. Başka bir matem acılarını bu hüznün izlemişti.

Ayrıca günlüklerdeki anlatım hiç de umutsuzluğu ve matemini yansıtmıyordu. Kâh neşeli, kâh üzüntülü olaylar birbirini takip ediyordu, insan duygularının her çeşidine yer verilmişti. Karnını doyurmak gibi bedeni ihtiyaçlarından Tann'ya inanmak ihtiyacına kadar insan denen yaratık ayrıntılarıyla anlatılıyordu. Bunların yanısıra başarı ve yenilgilerle dolu masallar yer alıyordu. Sırasında, umutla dolu suskun bir bekleyiş, sırasında her şeye başkaldırı. Andrew Farthing, Tanrının sadık kulu, derin duygular ve büyük çapta baş kaldın için yaratılmıştı.

İsa'nın havarilerinden St. Paul'un o korkunç deniz yolculuğunu anımsatan olaylardan sonral817 yılında Makassang'a ayak basmıştı. O zamanlar kalbi bitmez tükenmez bir umut ve mutlulukla doluydu. Tanrı'nın evini yapmak ve ona orada hizmet etmek arzusu sonsuzdu. "Bugün dileyen on kişinin dini değıştirilir" yazısı giriş kapısında altı çizilmiş olarak göz alıyordu. Bütün bu Tann'ya hizmetin verdiği zevkin yanısıra kansının ölümüyle çok perişan günler geçirmişti. Ama kısa zamanda eski umut ve bağlılığını tekrar kazanmış kendini yeniden işine Başarısızlık ve daha fazla bir şeyler yapamama onu her geçen gün biraz daha bitiriyordu. Yavaş yavaş bütün umudunu kaybediyordu.

Richard Mariott, ilk sayfaları fazla önemsemeden okumuştı. Ama şimdi dikkati daha çok artıyordu. Andrew Farthing otuz beş yaşının bütün düşüncelerini, umutlarını ve korkularını yansıtıyordu. Bu deri ciltli defterlerdeki adama hayranlık duyulmaması imkânsızdı. Her Ş«ye rağmen bu adamın canlılığı ve dayanıklılığı herkeste görülür cinsten değildi. Andrew Farthing daha ilerde hayatının son günlerini bir bağda çalışarak geçirmişti. Richard okumaya devam ettikçe içinde bulunduğu durumu, kendi dertlerini unutuvermişti. Küçük zaferler °nu sevindiriyordu. Bazen de Hıristiyanlığa has alçak gönüllülük karşısında utanç duyuyordu. Dine karşı gösterilen inanç ve duyarlılık, Richard'a kendi hayatındaki örnekleri hatırlatmıştı. Şimdi Sebastian

320

BEYAZLI MİHRACE

Wickham'm sözlerini düşünüyordu. "Elde edeceğin krallığı iyi kullan. Şerefini isteklerinin üstünde, görevini ise her ikisinin ötesinde tutmalısın." Bu sözler, örneğin, Sir Francis Drake'in sadık askerlerinden birinin kafatasından yapılmış o meşhur içki çanağını bile değişik tutumda yorumlamasına sebep olmuştu.

Andrew Farthing'ın anılarında, girişler oldukça uzundu. Makassang'ın bitmek bilmeyen doğal güzellikleri en ince ayrıntılarına kadar tasvir edilmiş, bir yerinde de Kara-Dyaklarının kiliseyi süslemek için getirdikleri insan başlarıyla ilgili acayip tapınma şekilleri uzun uzun anlatılmıştı.

Richard, okudukça, Andrew Fathing'in Makassang için duyduğu sevgiyi iyice hissediyordu. Kendisini bu ülkeye ne denli adanmış olduğunu öğrendikçe, onu hem takdir ediyor, hem de şaşırıyordu. 'Neler yapılabilir ' başlığı altında, sekiz yıl önce bir bölgede yalnız olarak yaşadığını sırada, yazdığı yazısında şöyle diyordu:

"Tanrı'nın bu ada için çalışmalarını kutsal bir anlamda toplamak istersek iki kelimeye eğilmeliyiz: öğretme ve Sevgi. Buradaki halk geri kalmıştır. Onlara öğretilmesi gerekli çok şey vardır. Yalnız mesele İncil'le bitmiyor. Onlara modern tarzda sosyal alış-verişin en basit şekillerini öğretmeliyiz. Genellikle buradaki halk cömert ve iyi kalplidir. Ne yazık ki bu insanlar zalimce kullanılmakta. Bütün bu kötü huyların-iki yüzlülük ve zulüm gibi- yerini sevgi almalıdır. Raca, aslında iyi niyetleri bir insan olmasına rağmen genellikle ani ve şiddetli heyecanlara kapılarak düşünmeden hareket ediyor. Fiç şüphesiz ki, babası ikinci Satsang'dan kendisine geçen kötü huylarla insanlara iyi davranacak yerde, kılıcı eline alarak vahşet yoluyla adaleti kurmaya çalışacaktır. Daha doğrusu, atalarından gelen görgüsüyle adaletin yalnız bu şekilde temin edileceğine inanmıştır. Ben ise Cava Denizlerinin en kıymetli hazinesi olan bu adanın, mutluluğu ancak birleşmek suretiyle elde edeceğine inanıyorum. Buranın toplum fazileti alçakgönüllülük ve doğruluk olmalı. Herkesi içine alabilen adalet ancak o zaman kurulabilir. İşte böylece Tanrı'nın koruyucu bakışları altında ilerleme toplumun düsturu haline gelir."

Andrew Farthing'ın Prahang yakınlarındaki misyonunda ele aldığı başlıca hedefler bunlardı. Acı olan yanı ise bu ideal ve hedefleri

BEYAZLI MiHRACE

321

aslında bütün dünyaca özleminin duyulmasına rağmen gerçekleştirilmesinin bazı koşullara bağlı olmasıydı. Bu anılar kendi sadelikleri içinde çok güzeldi. Bir gün çevrenin ahlâksızca baskısı yüzünden çocuklar kiliseden çekilmişlerdi. Andrew Farthing'in kendisini adadığı din çevirmeleri artık yavaş yavaş önemini kaybediyordu, öfkesini pek nadir açığa vuran bu yürekli kişi bir yazısında dayanamayıp şöyle diyordu:

"Anapuri kabilesinin Büyük Rahibi Selang Aro»küstah bir müzevidir. Din adamı olarak geçinen böyle birinin hainliği ve kötü niyetli davranışları aklıma geldikçe, üstümdeki elbiseleri unutup, onu lânetlemekten kendimi alamıyorum. Katadi misyonunu kimin yaktığını çok iyi bilmeme rağmen ispatlamama imkân yok. (Bu olaydan birkaç hafta evel Katadi'deki misyon yakılmıştı) Ayrıca Selang Aro'nun nefreti, bana karşı gün geçtikçe artıyor. Bunu bir türlü kabul edemeyeceğim. Buda'ya - ki iyiliğin temsilcisi olan bu gerçek havariye - böylesine kötü ruhlar nasıl hizmet edebilir!

"Belki ben onun çirkin ve kötü niyetleri içinde ufaklık bir hedef olmaktan öteye varmam. Ayrıca bana öyle geliyor ki, bu adam dünyasal zevk ve ihtişam için her şeyi yapmaya hazırdır. Bir zamanlar Anapuri Kabilesinin Makassang'a hükmettiğini düşünerek, şimdi de Raca'nın yerini alma çabasında olduğu herkesçe bilinmektedir. Şayet, bütün bu yorumlarımda gerçek payı var ise bir gün gelip her şey hain Selang Aro'nun iktidarı altına geçerse o zaman Tanrı Makassang'ı korusun!"

Anılarında şimdiye kadar olmayan bir korku sezilmeğe başlamıştı. Bu kuşku doğru gidişi fark edince içine düştüğü ruh halini yansıtıyordu. Ama, yine arasıra mutlu ve güzel anılardan da söz etmekten kendini alamıyordu.

Bunlardan birisi, Prenses Sunara'nın doğmuydu. Şöyle diyordu: 'Minicik güzel bir çocuk, bütün umud ve dileğimiz bir gün yumuşaklığı ve iyi kalpliliğiyle, bu merhametsiz hanedanı etkileyip, onlara iyi bir örnek olabilmesi."

Sonra, Andrew Fathing bu yeni doğan bebeği vaftiz edememenin L|züntüsünü belirtiyordu. Ama diğer bölümlerde, hiçdeğilse bu bebeğin yetişmesi ve eğitimi için kendisine izin verilmiş olduğunu

|

322

BEYAZLI MiHRACE

övgüyle belirtiyordu. Sık sık saraya gidiyor ona müzik, klasikler ve İngiliz edebiyatı öğretiyordu. Kendi ifadesiyle, İskoç kilisesinde öğretilen derslerin hepsini ona aktarıyordu.

Sunara'nın pml pml ruhundan, şefkatinden ve büyük güzellik vaat eden görünüşünden söz ediyordu. Mutlu bir anında şöyle yazmıştı: "Aziz çocuk j bugün on iki yaşında. Doğum günü partisinde kendisine öğrettiğim "Loch Lomond" havasını, kendine has zarafet ve saflığı içinde söyledi. Alçakgönüllü ve ağır başlı cazibesıyla, herkesi kendine hayran bıraktı ve şaşırttı. Makassang'daki doğru, yalnız her şey bir yana, böylesine bir mükemmelliğe yükselen bu yetiştirdiğim çiçek için daima gurur duyacağım."

Defterin ikinci bölümüne doğru Andrew Farthing'in karamsarlığı ve içine düştüğü büyük keder ortaya çıkıyordu. O sevdiği adayı,; umutlunu gitgide uzayan gölgeler karartıyordu. Artık amacı, dininden dönenlerin sayısını artırmak olmayıp eksiltmeye dahi bakmaktı. Biri defasında Raca sarayın mutfağında bulunduğu 'Halkın Duası' adlı kitaba J fon derece öfkelenmişti. Halbuki Andrew Farthing'in idealleri bütün i bu zannedilenlerden çok farklıydı. İnzivaya çekildiği yerde şöyle î yazmıştı: "Şayet, onlara İncil'i öğretemezsem-zaten bu imkânsız- hiç\ değilse onlara yararlı başka şeyler verebilirim, eğitebilirim."

Bunu takiben Makassang'da birer birer köy okulları açılmış, küçük bir hastane, bir de klinik kurulmuştu.

Yavaş yavaş tanrısal umutlar kaybolmuş onun yerini öğrenciler, hastalar ve insanlığa hizmet savaşı almıştı.

Şöyle yazıyordu:

•"Din farklarının bir süre için de olsa unutulması Altın Mabet'deki rahipleri hayli endişelendirmişti"

Hele geçmişte büyük bir kolera salgınında, Andrew Farthing şöyle J hay kını ordu:

"Nihayet bir gemi dolusu kinin... Bu da Tanrı'ya başka türlü bir dönüş ve şükran sağlar."

Ama, daima bu alanda çok daha fazla şeyler yapmak istemiş ölümüne yaklaştıkça, araştırmacı ruhu, Tanrıya kendini az adamı insanları suçluyordu. Richard Marriott bir kere daha Sebastia ,<ickham'ın son sözlerini hatırladı. Andrew Farthing de kend krallığını en iyi şekilde kullanmak için savaşıyordu, ama el atmış1

BEYAZLI MiHRACE

323

olduğu davada başarısızlığa uğradığını çok iyi biliyordu. Bazen hiç bir şey yapmamış olduğuna inanıyordu.

Hayatı bir düş peşinde parça parça doğranmıştı. Bütün çaba ve iyi niyetlerine rağmen, Makassang hâlâ, 'Geri, putperest, fakir ve zavallı' bir ülkeydi. "Ayrıca böylesine zalim idare eden ve Tanrı'nın iyi niyetinin bir gün tersine döneceğini hesaplamadan yaşayan hükümdarların elinde kaldığı sürece bu şekilde sürüp gitmeye mahkumdur."

Andrew Farthing'in son yıllarda yazdığı anıları yorgunluğu ve hastalığı nedeniyle yetersizdi. Malarya ve hastalığın korkunç ağrılarını yeryüzündeki son Noel'inde yazarak dile getirmişti. Sonra bir ara aniden bütün ağrıları sona ermişti. Ormana öldürülmek üzere çağırıldığı zaman, "Beni çağırıldılar " diye yazmaya başlamış, ama bunu asla tamamlayamamıştı.

ölümünden bir ay evvel yazmış olduğu dolu bir sayfada ise yapılması yarım kalmış işlerinden, başarısızlığından uzun uzun söz ediyordu. Duyduğu hüznün ve acı sonsuzdu. Ama bütün bu karamsarlık ve umutsuzluğa rağmen, yazısında garip bir umut ışığı seziliyordu. Sanki kendisinden sonra biri gelir de bu yazdıklarını okur diye yazılarının sonuna ışıklı bir bildiri eklemişti:

"Birisini -Ben değil. Zira ben artık hem çok yaşlı, hem de çok hasta bir adamım. Ayrıca çok yanlış bir yol seçmişim-herhangi biri Makassang'ı dünyanın cenneti yapabilir. Bu görev, ilâhi bir kuvvet tarafından desteklenecek kişiyi beklemektedir. Şayet böyle bir insan çıkar ve görevini başarıyla sonuna dek yerine getirirse, bu adayı onun gerçek sahiplerine bırakmalıdır. Her şeyden önemli olan halkın eşitliğinin sağlanmasıdır. Bu görev esas temelin ana unsuru olacaktır." Yazının sonuna doğru üslup değişmiş, samimi ve iyimser olmakla beraber daha resmi bir ifade başlamıştı. "İnançlarıma göre bu adalarda bir beyaz adamın görevi asla yağma etmek veya boş zamanlarında bile eğlenceye dalmak olmamalıdır...

"Bu kişinin görevi eğitmek, hizmet etmek ve halka her yönden katkıda bulunmaktır. Ancak bunlarla ada halkı bilinçli hürriyetine kavuşmuş olur. Böylece bu ülke cennete çevrilir. Bütün içtenliğimle Tanrıya dua etmekteyim ki, bir gün beklenen adam gelsin ve bu adaya, içinde yaşayan şanssız insanlara yol göstereyin."

324

BEYAZLI MiHRACE

I

BEYAZLI MiHRACE

325

11

Richard, lambanın ışığı altından kendisini seyreden Sunara'ya baktı. Derin bir iç geçirdi. Andrew Farthing'in geçmişteki anılarının tamamen etkisi altındaydı. Aniden içinde buldukları bütün Makassang'ı kasıp kavuran tehlikeyi düşündü. Tekrar Sunara'nın gözlerinin içine bakarak gülümsedi ve şöyle dedi:

—"Bütün bunları neden bana okuttuğunu anlamak zor değil Sunara...Aslında dayanılması çok güç."

—"O iyi bir adımdı," diye cevap verdi. "Sen de öyle."

Richard "Ben..." dedi, ama cümlesini tamamlayamadı. Bu sırada, yine koridordan kendilerine doğru yaklaşan ayak sesleri duyulmuştu. Bu defa sanki bunlar koşan çıplak ayak sesleriydi. Richard ve Sunara ayağa kalktılar. İkisi de hiç konuşmadan, nefesleri kesilmiş halde, kapının önündeki ipekli perdeye bakıyorlardı. Richard, silâhını almak üzere davrandı ama gelen yaşlı ve eski bir dosttu. Bir bölge gibi odanın içine kaydı...Manina'ydi-

Çılgın ve telâşlı bir hali vardı. Gözleri yerinden fırlayacak gibiydi. Etrafa gizli bir düşman ararcasına, endişeyle bakınıp duruyordu. Koşmaktan nefes nefese kşnıştı. Odanın ortasına doğru yürüdü.

Sunara, ellerini göğsüne bastırarak fırladı, "Ne oldu, söyle? Çocuğa birisi kötülük mü yaptı? " diye sordu. Manina, nefessiz bir halde, başını salladı. Her tarafı titriyordu, bayılacak gibiydi.

— "Hayır, efendim, çocuk değil..." Richard'a döndü. "Tuan, sizin uşağınızı kaçırdılar."

Richard öne atıldı: "Söyle, John Keston'umı kaçırdılar? "

Manina başını salladı. Konuşacak hali yoktu ama elinden geldiği kadar kendini kontrol etmeğe çalışıyordu. "Evet, Tuan... Yatağında uyurken askerler geldiler ve onu taşıyıp götürdüler.-Onu lanetlediler... Konuşmak istediği zaman da başına mızrakla vurdular."

Richard, "Ne zaman oldu? " diye sordu.

— "Beş dakika bile olmadı." Aniden başını yana çevirdi. Dışarıdan gelen bir ses üzerine daha çok titremeğe başladı. "Tuan birisi beni takip ediyor galiba," dedi.

Hepsi kulak kabarttılar. Ama sarayın içinde hiç bir ses yoktu. Sunara, ilk andaki korkusuna kapıldı yine "Çocuklar nasıl? Şu anda yanlarında kimse var mı? "

Manina başını salladı. "Onlar gayet iyi... Bakıcı kız Drusha, iç odanın kapısının eşiğinde bekliyor...önce aynı yerde ben yatıyordum. Tuan'ın adamını almağa geldiklerini fark edince fırladım..."Manina, tekrar kulaklarını kabarttı. Bir gürültü duymuş olacak ki korkulu bir sesle, "Birisi beni takip ediyor," diye tekrarladı.

Bu defa kimse yanılmazdı, gecenin üçüncü misafiri yaklaşıyordu.

Şimdi gelen bir adamdı. Ayak seslerinin çıkardığı gürültü gittikçe (artıyordu. Richard elini tekrar silâhına götürdü. Aniden ses kesildi.

Kapının pervazına kuvvetlice vuruldu. Richard "Gir," diye bağırınca lynyı anda perdeler iki yana açıldı.

Albay Kedah, "Hepinizi selâmlarım," diyerek içeri girdi.

Hayli küstah ve askerce bir gururla odanın ortasında duran bu lamlâ, içeridekilerin korku ve şüpheleri gerçekten tam tezattı, ionsuz bir otoriteye sahipnişçesine Kedah ileriye doğru yürüdü. jRichard son gelen bu misafirine baktıkça içi nefret ve kinle doluyor-u. Silâhına sıkıca yapışmış halde:

— "Kedah... Gecenin bu saatinde neden buraya geldiğini söyler imisin? "

Kedah'ın o ana kadar herkesin üzerinde dolaşan bakışları aniden Richard'm yüzüne döndü.

— "Bu gece, bana başlılanan yeni unvanla ilgili törende jbulundunuz, değil mi? O halde bana da sizin gibi Tunku diye hitap Aileceğini bilmeniz gerekir."

Richard yan alaylı, "Herhangi bir karışıklığıönlemek istemiştin," 'iye cevap verdi.

- "Meraklanma, hiç bir yanlışlık olmaz." "Kedah'ın gözleri odanın lafında gezindi. Bir önceki umursamazlıkla, "Geç vakitlere kadar Buruyorsunuz. Yoksa erken kalkmak için mi? Ayrıca silâhlısın da."

Richard, "Sen de silâhlısın," dedi.

~~ Benim askeri görevlerim var." Bu sırada kendisini korkulu

326

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

327

gözlerle seyretmekte olan Manina'ya baktı. "Aklınızda olsun banal Başbakan olarak bu gece etrafta bazı kırıptıların olduğunu muhafıza kumandanım bildirdi. Onun için şöyle bir kontrole çıktım."

Bu söylenenler artık Richard için çok fazlaydı. "Şu anda senin buradaki varlığının bizim emniyetimize bir katkısı olacağını sanmıyorum."

Kedah omuzlarını silktilti, "Hayatından memnunsan mesele yok," dedi ve gitmek üzere döndü.

Richard, onu daha fazla sorguya çekmeden rahatça, gönderebilirdi. Ama John Keston'ın hayatı söz konusuydu. Kedah dal bunu gayet iyi biliyordu. Richard konuyu açmadıkça o kedi fare] oyununu oynamağa devam edecekti. Gururunu kınp sorguya geçmek] Richard'a düşüyordu.

— "Bu gece işitmiş olduğunuz gürültüler, uşağım John Keston'lg ilgilidir. Nerede olduğunu sormam gerekiyor? "

Kedah, memnun bir ifadeyle gülümsemeye başladı. "Muhafaza ediliyor," dedi.

- "Niçin? "

— "Kraliyet dairesinin yanında silâhlı olarak bulundu."

— "Asla inanmıyorum!"

Kedah, kaşlarını kaldırdı. "İster inan, ister inanma, ama durum böyle. Elinde sustalıyla sebepsiz yere batı yakasına giden geçitte salınıp duruyordu. Tabii, derhal tevkif edildi."

Bu esnada odanın içinde garip bir ses duyuldu. Manina, Malaya'lıların inanmadıkları bir olaya alayla ve nefretle gülerken çıkardıkları bir sesle, burnundan soluyordu. Kedah, ona öfkeyle dönüp bakınca yaşlı kadın bir adım öne ilerledi ve şöyle dedi:

—"Yatağında uyuyordu."

Kedah, "Sen sus!" diye bağırdı. "Senin bir şeyden haberin yok! Sana sorulduğu zaman konuş...seni aptal, çık git odana!"

Sunara ilk defa olarak söze karıştı. Kedah'a hitap ederken sesi titriyordu:

—"Benim hizmetkârlarıma siz emir veremezsiniz!"

Kedah şaşırmişti... Hem de utanmış olacak ki, Sunara'nın önünde saygıyla hafifçe eğildi.

J.1 özür dilerim... Beni yalanlarıyla kızdırdı da. "Sonra hepsini şaşkırtan bir tarzda sözlerine şunları ekledi!"

Sizi^kız kardeşimi kıracak hiç bir şey yapmak istemem. Bundan emin olabilirsiniz.

Sunara'nın zaten buz gibi olan yüzü ona baktıkça daha da gerildi. Tamamen nefretle, alçak bir tonda konuşmağa başladı:

—"Bana böylesine iğrenç tarzda hitap etmeyiniz."

Kedah, onun ilgisini çekmeye çalıştı:

—"Biliyorsunuz ki Prenses, babanız beni evlât edindi."

—"Evet," dedi. O küçücük gövdesinde, Richard'ın o zamana kadar görmediği bir gurur ve ihtişam vardı.

"Böyle bir bağdan, hiç değilse evlilik ilişkisiyle uzak kaldığım için gerçekten çok mutluyum."

Açık bir savaş başlamıştı. Verdiği cevapla Raca'nın diğer "Evlât" edindiği bir kimseyle evlenmiş olduğunu anlatmak istiyordu. Ayrıca karşısındaki adamdan hiç bir yönden hoşlanmadığını belli ediyordu. Richard sadece Sunara'nın bütün gücü ve varlığıyla yanında duruşundan adeta utanarak kendi payına düşeni yerine getirmek üzere konuşmaya katıldı.

—"Ne yaptığını bilmediğin daha başka olaylar da var." Bana danışmadan John Keston'u göz hapsine almağa hiç hakkın yok."

Kedah, "Şimdi danışıyorum," dedi.

—"Ben de onu görmek istiyorum."

—" Göremeyeceksiniz."

—"Niçin? "

Kedah, "Mahkeme olmak için sırasını bekliyor," dedi. Kendini tekrar toparlayarak dik dik Richard'a baktı.

"Size tekrar bu geceki töreni hatırlatmam yerinde olur. Makassang'da bütün yetkiler bana verilmiş durumdadır. Bundan böyle dileğğim an tevkif etmem gereken kişiyi kimseye danışmadan içeri alabilirim."

Richard, "Kılma dokunulursa bundan sen fazlasıyla sorumlu tutacağın ı bilesin. Unutma bunu!" dedi.

""Kılına dokunulmayı hak ederse, o da olur."

Richard eli tabancasının kabzasında öfkeyle öne doğru yürüdü. u kadar başına buyruk bıraktığı için Raca'ya bütün imkânlarıyla tesir edeceğim."

tamamen kendinden emin omuzlarını silkti. "Gönlün nasıl

328

BEYAZLI MİHRACE

isterse. Ama bana sorarsan hiç tavsiye etmem. Sayın Majesteleri bu gece yeteri derecede rahatsız edildiler. Bir ikincisi çok fazla olur."

—"Keston'un ona bir zararı dokunması düşünülemez. Bundan • eminim."

—"Ben sizin uşağınızdan söz etmiyordum. "Kedah'ın yüzünde alaylı bir ifade gelip gitti. "O uşak parçasını hiç düşünmedim bile."

Söylediği bu esrarengiz sözleri açıklamasını beklediklerse de beriki hiç yanaşmadı. Bir kere daha cevabım bulabilmek için Richard konuyu ele aldı.

—"Her zamanki gibi bilmece halinde konuşuyorsun. Bu gece Raca'yı tedirgin eden neydi? "

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Kedah cevap vereceği yerde bir başka soru daha sordu.

—"Emin Sang biraz önce sizinle beraber miydi? "

Sunara aniden içgüdüyle söze karıştı. "Evet," diye cevap verdi. "Niçin öğrenmek istedin? "

—"Ben de kendi kendime onun bu kural dışı hareketine kimin ve t neyin sebep olduğunu araştırıyordum."

Richard'ın adeta yüreği sıkışmıştı. Bu pis oyundan bıkmıştı.: Böyle canavarca zevkten hiç bir şey arılamıyordu. "Yoksa Emin Sang'ı da mı içeri aldın? "

Kedah başıyla, evet, işareti yaptı.

—"Bu çığlıktır! Hangi suçla? Yoksa o da saray koridorlarında' elinde sustalı öldürmek için adam mı arıyordu? "

—"Onun tutuklanması çok dafia ağır bir suçtan ötürü." Kedah fevkalade rahat bir edayla konuşuyordu.

"Raca'nın adamlarından birini tehdit etti... Sarhoş olarak kraliyet özel dairesine hücum etti...| Size de ayrıca böyle bir tutum için ne etkiniz olabilir diye sormak |. görevim. Ya da bu olay hakkında bildiklerinizi söylerseniz, iyi olur. i Meselâ buraya geldiğinde ona bilhassa mı içirdiniz? "

Richard artık kendinden geçerek alay etti. "Evet, tam bildin!"f diye cevap verdi. Kedah'ın bu sözleri aklı başında bir kimsenin* konuşması değildi. Dostunun geleceğini dahi düşünmeksizin kendini J kaybetmişti.

"Pek tabii ona içirdik, sarhoş ettik. Bilhassa ben onu sırt; üstü yatıp sürahi dolu şarabı gırtlığından içeri boşalttım. Sonra da f

BEYAZLI MiHRACE

329

sayın majestelerine hakaret etmesi için onu saldırdım." Kedah'a muzaffer bir edayla baktı. "Bu ne saçmalık? Emin Sang yüz yıl yaşasa RacVya hakaret etmek aklının ucundan geçmez."

Kedah, "öyle uzun yaşamak için pek az şans kaldı," dedi. Rastgele söylenen bu sözler ikisini de buz gibi dondurdu. Kedah açıkça Emin Sang'ın öldürüleceğini söylemek istemişti. Dostunun şv anda pek fena durumda olduğu aşıkardı. Sesindeki korkuyu gizlemeden telâşla sordu. "Emin Sang nerede şimdi? Ne yaptın ona? "

Kedah ona gururla baktı: "Haa, bakıyorum meseleyi ciddiye almağa başladınız. Sözlerimin artık şaka olmadığını demek kavradınız. Cidden zekimişsiniz..." Sesinde öfkeden çok daha ürkütücü bir tarz vardı. "Emin Sang'ı saraydan uzaklaştırdığımız için Raca'ya kin besleyebilir. Sebep ne olursa olsun, gece geç vakit Sayın Majestelerinin özel dairesine zorla girmeğe kalkıştı. Sarhoş ve silâhlıydı...Efli yürekli adama seslenerek hayli'gürültü yaptı... Raca tutuklanması için emir verdiği zaman da askerlerin elinden kurtulmak için Majestelerine saldırmak amacıyla debelendi, mücadele etti. Sayın Majesteleri araya girmeseydi muhafızların onu çoktan öldürmüş olmalarından hiç şüphe etmemelisiniz . Emin Sang şimdi zincire vuruldu. Mahkemeye çıkana kadar da öylece kalacaktır."

Kedah'a bir tek soru sorulması gerekliydi. Richard, sinirinden titreyerek, "Sonu ne olacak? " dedi.

Kedah, "Sorumlu görevimde yeni olduğum için kanunları pek iyi bilmemekle beraber, böyle bir suç için tek bir ceza vardır."

Odaya ölüm sessizliği çöktü. Manina sarisiyle başını Örterek öne arkaya sallanıyordu. Bu haliyle kaderin ta kendisiydi. Richard'la Sunara birbirlerine sokulmuş Albay Kedah'a bakmaktaydı. Yapacak hiç bir şeyleri olmadan bu muzaffer askeri çaresizlikle izlemekteydiler. Zafer onundu. Belki yarın merhamet dilemek üzere başvuracak birini bulabilirlerdi. Ama gecenin şu saatinde durumu aynen kabullenmekten başka ellerinden bir şey gelmiyordu. Bu korkulu gecede söylenecek söz kalmamıştı.

Ne var ki Kedah yönünden durum aynı değildi. Lambanın bol tekmil varlığı büsbütün büyümüş kötü kaderin ta kendisiymiş

330

BEYAZLI MiHRACE

gibi odaya çökmüştü. Karşı konulması mümkün olmayan bir güç Bütün silâhlar onun elindeydi. Tek gözüyle dünyaya hakim olmuştu Konuşmaya başlayınca sesindeki üstünlük onları aciz ve zavallı kı

—"Siz Prenses hazretleri, benim evlat edinilmem hususunda bazı hakaret dolu sözler sarf ettiniz." Bunları Sunara'ya dönerek söylemişti. Sonra Richard'a baktı. "Anlattıklarımın sonra artık kendi durumunuzun ne olabileceğini umanın takdir edersiniz. BU hakaretlere ve meydan okumalara karşı koyacak ne gücünüz ne de dostunuz kaldı. Yahudi hainlere olanı biliyorsunuz . Uşağınız John Keston tutuklu. Emin Sang idam hükmüyle hapisteye . Siz ise tek başınıza kalakaldınız. Bundan daha yalnız ve çaresiz olamazsınız!.. Başbakanlık görevimin ilk gününde hatırı sayılır bir basan." Gitmek üzere toparlandı. Artık savaş alanını hortlaklarına bırakmakta bir sakınca görmüyordu. "Hepimizyepyeni bir gün göreceğiz," diye devam etti. Kapiya doğru ilerledi. "Ama bu benim günüm olacak. Onu takip eden diğer bütün günler de benimdir . Yarın şafak sökerken bunu iyice hatırlayın. İnsanlar uyanır; güneş ufukta yükselirken ben de en yüksek mertebeme çıkacağım!" Başparmağını göğsüne bastırmıştı. Ani bir hırsıyla son sözlerini ilâve etti. "İşte orada da kalacağım."

Topuklarını vurarak döndü ve odayı terk etti. Kılıcının yere sürtünmesiyle çıkan ses de gitgide koridorda kaybolunca, odadakiler acı yalnızlıklarıyla baş başa kaldılar.

12

s>

Pek kötü bir gece geçirdiler. Her şey kabus gibi gelip gitmişti. Zaman sümüklüböcek hızıyla, çok ağır ilerliyordu. Kedah onları kuşku ve korku içinde bırakmıştı. Sunara'nın geceki olaylarla hayli üzgüfl olmasına rağmen Richard daha az tedirgindi. Da Costa'lann öldürülmesi birinci ve ani darbe olmuştu. Onu takiben diğer dostların tek tek toplanması ve hapsedilmesi pek yakında yalnız kala" kendilerinin de sonucunu açıkça belirtiyordu. Karanlığın geri kala" bölümünde, tahammül etmekten başka çareleri kalmamıştı. Vicdanla" alt üst olmuş, ölüm korkusu her yanlarını sarmıştı.

Şimdilik gelecek korkusu ağır bir sessizlikle odaya haki"1

BEYAZLI MiHRACE

331

olmuştu. Bu sessizlikte türlü sesler duyuluyordu. Acele ve sakin ayak sesleri, askerlerin muntazam adımları, casusların kaygan ayakları. Aşağıdaki barakalardan haykırmalar, muhakame salonundan silâh sesleri geliyordu. Bir ara korkunç bir çığlık işitince yalınayak deli gibi koşarak çocukların odasına gitmişlerdi. Onları

yataklarında masumane uyur görünce büyük olmalarından adeta utanmışlardı. Ah şu küçüklerin saf ve güzel dünyası. Ama ne yazık ki artık günler ve geceler boyunca Sunara ve Richard'a huzur bir an için bile yoktu. Çocukların odasından ayrılıp kendi oturma köşelerine dönerlerken yarı karanlık bir ara b ö İmeden geçerlerken çocuklar gibi sımsıkı el ele tutuşmuşlardı. Richard:

—"Babanın bu sabah beni huzura kabul etmesini talep edeceğim. Emin Sang ve John Keston'u görmek için direteceğim. Böyle ortadan kaldırılmaları akıl alacak bir canavarlık değildir. Kedah'in aklını kaçırdığı mutlak." dedi.

Sunara üzüntüyle - başını salladı. Karanlık holden lambayla aydınlatılmış odaya giriyorlardı. Yüzü solgun ve mahzundu . Yenilgiye uğrayanın bütün hislerinin aynasıydı sanki!

—"Kedah'iii yeteri derecede akli başında," dedi. "Hatta bizler için haddinden bile fazla. Tasarladığı planlar var ve zamanı gelince bunları bir bir uyguluyor. Babamdan sonra adada kendini en büyük adam yaptı. Ama bütün bu olaylar da babamın payına düşeni asla kabul edemem. Hainlik ve zalim idare onundur. Emin Sang'ın ve senin uşağının içeri tıklmasına emir veren babamdır." Elini çaresiz ve yorgun alınına götürdü. "Hele korkunç çığılı. Bir an bile aklımdan çıkaramıyorum. Nasıl ve neyi söyleyebiliriz? Şu anda belki ikisi de çoktan öldüler."

- "Onlar değilse bile başka bir zavallıdır. Bu lânetli ülkede idamdan bol ne var!" diye patladı. "Burada artık her kök zehirli olmaya başlıyor!"

Aniden dönen Sunara, "Peki Richard seni burada tutan şey nedir söyle?" dedi.

Richard kanapeye oturdu. Başını yastıklara gömdü. Pencereden Şafağın sökmek üzere olduğu görülüyordu. Karanlıkta önce-bir ağacın kocaman gölgesi rengini açtı sonra gökteki iri yıldızlar birer ikiyeşer

332

BEYAZLI MİHRACE

BEYAZLI MiHRACE

333

dağıldılar.

—"Beni burada ne mi tutuyor." diye sorusunu tekrarları. "Beni burada aşktutuyor zannederim! Hatta bunun böyle olduğunu biliyorum, bile. Benim yönümden sebep daima aşk oldu. önceleri sana duyduğum aşk. Seni sevmeseydim Makassang'de bir gün oturmazdım. O zamanlar için bu sözlerim doğruydu ama şimdi çok değişik . Senin ve benim sevgime daha yüce ve değişik sevgiler eklendi. Buranın halkım seviyorum. Tıpkı Andrew Farthing'in aşkı gibi... Yani onun sevgisi gibi. Burasını lânetli bir ülke diye adlandırmamın sebebi her gün biraz daha beter oh'.asıdır. Ama bütün bunlar böyle olmayabilir, tşte felâket de bu! Bunları görüp yaşadıkça bir yandan battıkça batıyorsun diğer yandan ise bir türlü basıp kurtulamıyorsun. Daha da fena olsa ancak katlanacağız."

Sunara sökmekte olan şafağa bakıyordu. "Babam yaşadığı sürece bu ülke hep lanetli olarak kalacaktır," diye en yavaş sesiyle tek tek söyleyiverdi.

Artık daha fazla konuşmasına gerek kalmamıştı. Korkulu konu aralarında açılıp kapanmıştı. İkisinden birlikte bir müzik yükselivermişti. Temiz, net olan bu müzik kulakları ve yürekleri aynı anda doldurmuştu.

Richard duyduğu bu sözlere cevap vermek üzere uzandığı kanapeden doğruldu ve dik oturdu. "Böyle bir şeyi nasıl söylersin?" diye sordu. "Daha önce asla böyle bir düşüncen yoktu."

Söylenenleri her yönden tamamen kabul etmiş bir edayla başını eğdi, "Olacak gibi bir düşünce değil biliyorum. Belki de hayatımın en kötü düşüncesi, uzun zamandır kafamda devamlı güreşiyordum. Ama bir türlü yenemedim. Sözüne ettiğin bu sevgileri, hatta aşkımızı bile kurtarmak istiyorsan elimizi çabuk tutup, iyi bir şekilde hazırlanıp bu korkunç işi başarmalıyız."

—"Niçin, hatta aşkımızı bile, dedin? "

—"Çok basit. Zira ben de onun bir parçasıyım. O yaşadıkça hep böyle sürüp gidecek. Bir gün gelecek aynı zehiri 'oeude bulacak ve asla unutmayacaksın. Ama bende o zehirden olmayacak! Ne senin aşkın ne de Makassang'ı kaybedebilirim. Her ikisini de elde tutmak için is«° uğursuz şeyi yapmak zoruridayım."

Sarayın diğer bir ucundan duyulmamış derecede ürkütücü, korkunç bir kahkaha yükseldi. Gece boyunca belki de duyulan en dondurucu ses buydu. Şafak nerdeyse sökecekti! Etraf aydınlanıyordu. Kısa zamanda nelere gebe olduğu bilinmeyen gün başlayacaktı. Ama Richard bir türlü ciddi olarak Sunara'nın sözlerini kabul etmek istemiyordu.

—"Hayatını alamayız Sunara. Böyle davranmaktansa hepimiz ölelim daha iyi. Şayet senin dediğin gibi yaparsak en az onun kadar hain, sert ve acımasız olduk demektir."

Sunara inat ediyordu. "Ben bunu ancak dinsizlik olarak adlandırırım. Bir evlât için bundan kötü bir suç olamaz. Ama, olmalı! Neden biz ölüm korkusu içinde yaşayalım? Babam son günlerinde Tanrının evlâdı oldu diye, neden Makassang uçurumun kenarına gelsin!"

Richard "Tanrının evlâdı mı," diye tekrarladı. Bu terimi daha önce duymamıştı.

—"Bu bizim, çılgınlığı ifade etmek için kullandığımız bir terimdir. Doğru olduğuna da inanıyorum. Zulüm, korku ve yaşlılık her şeyi altüst ediyor. Bu denli çılgın bir adam, kimsenin gözünün yaşına bakmadan seni, beni ve çocukları rahatça mahvedebilir. Sonra da bu davranışlar asla dinsizlik veya Tanrı'y a karşı geliş olarak nitelendirilmez, aksine ilâhi, adalet sayılır! Suçsuz kişilerin buradaki yaşantısının devam edebilmesi ancak babamın yok olmasıyla mümkün Richard!"

Richard, sakindi! Böyle bir sevgili evlâdın, işlenecek suçu ortaya atarak müdafaa etmesinin ne demek olduğunu gayet iyi anlıyordu. Hiç bir şey söylemeden onu seyretti. Arkası Richard'a dönük, pencereye bakıyordu. Dışardaki ' manzara, Cennet Basamaklarını içine almaktaydı. Geçmiş ve geleceğin korkunç sembolü olan bu basamaklar. Aniden aklına, Sunara'nın bu konuda iyi bir muhakeme yapmış olduğu geldi. Makassang gerçekten artık düşüş noktasına yaklaşmıştı. Her şey kötü ruhların elinde olup, onların seçimine göre idnrs edilecekti. Onu rahatlatmak ve kendine düşen yükü almak üzere:

—"İyice düşünmek gerek. Ama Sunara yemin ediyorum, şayet kesin karara vararsık, dileğin olacaktır." dedi.

334

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

335

Sunara cevap vermedi, Richard işitmemiş olabileceğini düşündü. Şimdi sabit bakışlarla pencereden dışarısını seyrediyordu. Birden bambaşka bir sesle!

—"Richard, lütfen buraya gel." dedi.

Hemen kalktı. "Nedir o!"

—"Harikulade bir gemi"

Richard aniden bir başka tehlikenin geldiğini sandı. "Ne kadar harikulade olursa olsun, bizi ne ilgilendirir," dedi. Elinden geldiği kadar anlayışlı olmaya çalışarak, "Şu son birkaç dakika içinde konuştuklarımızla hiç bağdaşmıyor."

—"Ne olur ama hemen gel. Bu benim daha önce gördüğüm gemilere hiç benzemiyor."

Ses tonu oldukça meraklıydı. Henüz ne gördüğünü daha tam olarak bilmiyordu. Sadece Cennet Basamaklarının dibinde çok parlak bir ışık görülüyordu. Şimdiye kadar o sulara giren en ihtişamlı savaş gemisi olmalıydı.

Richard, teleskopla baktığında bir değil, üç tane gemi olduğunu gördü. Gün ağardıkça, sisin arasından iki gri renkli gölge daha belirmişti. Bunlar yedek silâh gemileri de olabilirdi.

Teleskopun merceklerini birinden diğerine oynatan Richard bir denizcinin eleştirici bakışlarıyla iyice inceliyordu. Gemi Cennetin Basamaklarına kış tarafı dönük olarak duruyordu. Richard, iki tarafına büyük harflerle yazılı olan, "HMS Warrior" (Savaşçı) ismini okudu.

1862 yılının modern ölçülerine göre çok büyük bir gemiydi. Richard dikkatlice inceledikten sonra, boyunun 400 ayaktan uzun olup, ağırlığının hemen hemen 9 bin ton civarında olduğunu tahmin etti. Saydığı kadarıyla de içinde 40 tane top bulunuyordu. Çaplarını kesin olarak tayin edememişti ama çok güçlü olduklarına şüphe yoktu.

Richard'ı en çok şaşırtan şey geminin iki bacası hem yelken hem de buhar kuvvetiyle çalışan yeni İngiliz gemilerinden biri olmasıydı.

Adeta tarihi bir anıt seyredermişçesine uzun uzun gemiye baktı. Zira bu gördüğü ilk buharlı gemiydi.

Merceklerini tekrar düzeltti. Şimdi gemi biraz yana dönmüştü ve bütün uzunluğuyla gözlerinin önündeydi.

Richard zevkle doyasıya seyre koyuldu. Güvertede temizlikle meşgul denizciler görülüyordu. Pantolonlarını dizlerine kadar sıvamışlardı. Bolluk içinde her uygun köşeye konmuş pirinç alaşım güneşte altın gibi parılıyordu.

Yelkenin arkasında, altın sırmalı giysiler içinde, bir grup subayın tören için bir araya geldiği farkediliyordu.

Richard izlerken törenin başladığını gördü. Beyaz bayrak çekildi. Borazan sesi denizi aşarak, saraya kadar geldi. Subaylar güvertede selâm duruşuna geçmişlerdi. Sonra Kraliyet donanmasının bayrağı çekildi» bunu takiben üç asil bayrak daha salınmaya başladı. En alt direğe Union Jack'le donanmanın en büyük harp gemisi olduğuna diir flama, orta direğe ise büyük St. George'un haçı, gemide amiralin varlığını belirtmek üzere gururla çekildi. Bütün gücünü ve ihtişamını sanki dünyaya ilân ediyordu.

Güvertedeki temizlik de sona ermişti. Şimdi geminin top mürettebatı silâhlan denemeye koyulmuştu. Diğer iki yedek gemiden cevap almak üzere, işaret bayraktan çekildi. Bu iş de bitince bir borazan sesi daha duyuldu. Bunu takiben güvertede herkes gözden kayboldu. HMS Warrior şimdi gereken törenleri ve hazırlıkları tamamlamış gururla duruyordu. Sessiz, sakin ve tertemizdi. O anda karşısına çıkacak bir gemiye veya herhangi bir tehlikeye karşı koymaya hazır haldeydi.

Richard, teleskoptan çekildi. Kıskaç ve mağrur görünüyordu. Aniden, içinde bir sıla hasreti duydu. Bu geminin içinde, ne güzel bir düzer, ve disiplin var diye düşündü. Makassang'ın sanki Özlemine çektiği her şey bu gemideydi. Bütün metanetini toplamıştı. Dünyaya geldiği günden itibaren, geçmişin bütün baskılan,

Richard, teleskoptan çekildi. Kıskaç ve mağrur görünüyordu. Aniden, içinde bir sıla hasreti duydu. Bu geminin içinde, ne güzel bir düzer, ve disiplin var diye düşündü. Makassang'ın sanki Özlemine çektiği her şey bu gemideydi. Bütün metanetini toplamıştı. Dünyaya geldiği günden itibaren, geçmişin bütün baskılan,

kendine olan saygısını ve güvenini artırmış ona bu metaneti vermişti. Otoritesinin yanında daima başabaş giden iyi kalpliliği ve doğruluğu, kendine olan saygısını kazanırken daima yapıcı olmuştu. Uzun zamandan beri özlemine duyduğu ve her yerde aradığı bir düzen vardı. Asil, alçak gönüllü ve İnsanları güvenilebileceği mutlu bir

336

BEYAZLI MİHRACE

düzen, denge istiyordu.

Şimdi, bu düzeni kurmak için harekete geçmenin zamanı gelmişti.

Richard, Cennet Basamaklarının bitimine bir haberci göndererek, Kraliyet mavnasının hazırlanmasını ve kendisini beklemesini emretti. Karşılama töreni için elli yürekli adamdan biri olan Paratang'ın idaresinde on iki muhafızı çağırttı.

Şimdi kederle olan buluşmasına gitmek üzere büyük bir titizlikle giyiniyordu. Oldukça heyecanlanmıştı.

Ayrıca, hiç de küçümsenilecek bir durum değildi. Hareketleri, aceleci ve sinirliydi. Aklına gelen her konuda durmadan konuşuyordu. Sunara ise, ona sadece giyinmesinde yardım etmekteydi. Kendi düşünceleri içinde dalgındı. Kimseyi dinlediği yoktu. Sunara yalnız iki cümle mırıldandı: "Belki böylelikle işlemeyi tasarladığım günden kurtulabilirim." Sonra biraz daha sesini yükseltip: "Richard güvenli ve sağlam ol," dedi.

Richard bu durum için Hollanda'Amiral'i üniformasını giyemezdi. Zira, etrafındakiler bunu mesele haline getirebilirlerdi. Mor ve beyaz renkli, etek uçları sırmalı iplikle işlenmiş tuniğini giydi. Başına, beyaz ipeklî türbanını sardı ve ortasına da bir yakut taş yerleştirdi. Ayaklarına öküz derisi sandallarını giydi. Ayrıca kulağına tek altın küpesini taktı!

Sonunda hazırlanmıştı. Şimdi sıra güzel bir hediye seçmeye gelmişti. Böylesine haşmetli bir misafiri eli boş karşılayamazdı. Bu düşünceyle aklına Makassang'a ilk geldiğinde Emin Sang tarafından karşılanışı geldi. Emin Lucinda D'ye gelirken, kendisine Raca'nın hediyesi olan muhteşem bir fildişi getirmişti. Vekilharcı Durilla'yı çağırdı. Ogelene kadar düşündü: Kraliyet Deniz Kuvvetlerinin en üstün rütbeli subayına nasıl bir hoşgeldiniz hediyesi verilebilirdi? Aniden gülümsedi, aklına bir fikir gelmişti. Durilla bu sırada kapıda görüldü. Eğilerek kendisini selâmladı. Richard emretti.

—"Bana, ipeklî torbaların içinde yüzer dolarlık beş bin altın getir!"

Durilla hiç bir şey sormadan uzaklaştı. Biraz sonra Richard'm özel sandığından aldığı para keseleriyle döndü.

Emre itaatin yanısıra

BEYAZLI MİHRACE

337

merakını gizleyememişti. "Acaba, Tunku ne zaman dönecekler? " dedi.

Richard: "İşim biter bitmez," diye cevap verdi Durilla, Güneş Sarayı'ndaki her hizmetkâr gibi, mevkiini Raca'ya borçluymuştu. Şimdi sadakati bölünmüş vaziyetteydi. Burada söylenen her söz, her türlü şartlar altında, mutlaka başka taraflara iletiliyordu. Bütün bunlar, yalnızca göze batmayan bir adamın koridorun bir ucundan diğerine gitmesinden ibaretti.

Şişmanca bir adam olan Durilla zaman zaman John Keston'la da arkadaşlık ediyordu. Sıkıntılı bir gece geçirdiği tahmin ediliyordu. Israrını nazikane tekrarladı: "Bizim sizi beklediğimizi unutmayın, Tunku. Ziyaretiniz çok uzayacak mı? "

Bu sırada Richard silâhlarını beline yerleştirmekle meşguldü.. Aniden başını kaldırdı. Her şeyi apaçık söylemenin gelecek herhangi bir tehlike için daha emin olacağını düşündü. Böyle çapraşık durumlarda harekete geçilecek zamanda, gerçeği söylemekte fayda vardı.

Richard kesin bir tonda, "Kısa bir ziyaret olacak, Durilla," dedi. "Makassang'da hiç arkadaşım olmadığını üzülerek görüyorum. Şimdi bir tane bulmak üzere gidiyorum."

Böyle söyleyerek Sunara'yı öptü. Kapının önünde kendine eşlik etmek üzere Paratang'ı çağırdı. Sarayın merdivenlerinden aşağı inerek Cennet Basamaklarına doğru yürümeğe başladı.

Güneş Sarayı'nın içi oldukça telâşlıydı. Geçitler, küçük büyük bütün odalar kölelerden tutun da en yüksek rütbeli subaylara kadar doluydu. Hepsi sağdan soldan duyduklarını birbirlerine aktarıyor ve üzerinde fikir yürüterek acele acele tartışıyorlardı. Konuşmalar ve fısıldaşmalar bitmeden kalabalık oradan oraya koşuyordu, ileri geri bakanlar, sonra içeri gelip, nasıl bir tehlike başlayacak diye endişe 'Cinde akıl almaz hikayeler uyduruyorlardı.

Richard Marriott ve adamları bu kalabalığı yarararak ilerliyorlardı. Geniş merdivenlerden aşağı inerken Richard sadık arkadaşı Yüzbaşı Paratang'a bu ziyaretin sebebini anlatmağa çalıştı. Paratang'ın adamları ise başlarına gelecek tehlikeyi adeta biliyorlardı. Kabul

338

BEYAZLI MİHRACE

salonunun önünden geçerken çevrelerindeki kalabalık, birtakım hırıltılı konuşmalar ve hayli süpheli bakışlarla bu grubu süzdü.

^ma dışarıda Cennet Basamaklarına doğru uzanan çimenlik bahçede asıl dram başlayacaktı. Bu da başlıbaşına bir mesele yaratacaktı.

Burada birtakım askerler Yüzbaşı Sorba'nın emri altında j toplanmışlardı- Adamların hepsi deniz yönüne bakıyorlardı. Gemiye j seyrediyor ve kendi aralarında konuşuyorlardı. Tam bu esnada uzaktan kendilerine doğru gelen Richard ve grubunu fark ettiler. Askerlerin hepsi üniformalı, silâhlı ve basamakların başında tek tek diziliydi.

Paratang önce Richard'a bir işaret verdi. Sonra adamlarının daha fazla ilerlemesine mani oldu. Richard bir adım öne atılarak, kendinden j son derece emin Yüzbaşı Sorba'ya hitap ederek resmi bir ifadeyle, j "Senin nöbetini çiğniyorum Yüzbaşı," dedi.

Sorba geri çekildi. Richard'a baktı, sonra gözlerini etrafındaki nöbetçilere dikti. Yavaşça kendi adamlarına doğru döndü, kararsızlık içinde olup, Richard'a zaafını belli ediyordu. Birden yutkundu, ciddi ve askerce sert bir tonla devam etti:

—"Benim nöbetimi kimse çiğneyemez!"

Richard kaşlarını kaldırdı. "Yüzbaşım ne dediğimi duymadınız galiba. Senin nöbetini dinlemiyoruz."

Sorba hayli üzgün, "Aldığım emirlere göre, hiç kimse bura geçemez," dedi.

-Gönlüm nereden isterse oradan geçerim. Gerekirse bunun i dövüşürüm."

-Şaka ediyor olmalısınız, Tunku!"

—"Evet, şaka ediyorum." Richard'm hâlâ aldıracağı yoktu. Bu işe de bir,son vermek istiyordu. "Sen gülmene devam et. Bu arada bırak ben de geçeyim."

Bir sessizlik oldu. Sorba tekrar kendi adamlarına baktı. Paratang'ın adamlarıyla aralarında bir nevi oyun başlamıştı-Saldırganlar geçmek için zorladıkça savunanlar karşı koymak için adeta, alarma geçiyorlardı. Hepsi de Kraliyet ordusuna mensup adamlardı. Hepsi de arkadaşları. Ama herhangi bir kargaşalık olursa

BEYAZLI MiHRACE

339

dövüşecekleri belliydi. Sorba'nın eli kılıcında harekete hazırды.

—"Bir kere daha ikaz ediyorum" diye başladı.

Richard onun sözünü keserek, ani bir davranışla iki silâhını birden çekti. "Ben seni ikaz ediyorum" dedi. Daha önce olduğu gibi, yine aynı güvenle sözlerine devam ediyordu. "Derhal kenara çekil. Aksi olursa, seni öldürürüm."

Yüzbaşı Sorba, hepsinin içinde en talihsiz olanıydı. "Ben yalnız verilen emirleri yerine getiriyorum," dedi.

Richard, "öyleyse benimkileri de getir," diye cevap verdi.

Aynı anda Paratang da kendisine düşeni yapmak üzere kılıcını çekti. "Atılın ileri," diye bağırdı.

Böylece bir an içinde hiç kan dökülmeden'geçebilmişlerdi.

Richard, rahat bir nefes aldı. Cennet Basamaklarından inerek kaderine doğru giderken başı dimdikti.

Muhafızının iyice parlatılmış kalkanları her iki taraftan onu koruyordu. Kendisi son derece ihtişamlıydı. Atılım gerçekten cesurane olmuştu. Yavaş yavaş yürümeye başlamışlardı. Şimdi artık Tunku'nun gelişini ancak gemidekilere izlemek düşüyordu.

14

Gemidekiler Richard ve adamlarının gelişini çoktan görmüşlerdi. Basamakların bitiminden Kraliyet Mavnasına biner binmez yedek silah gemilerinden bir tekne onları karşılamak üzere körfeze doğru yol almaya başlamıştı. Mavnaya yaklaşma, sancağını indirerek, kadife kanapede oturmakta olan Richard'ı selamladı ve yerinde bir dönüş yaparak, gemiye paralel olarak, kürek çekmek suretiyle ona eşlik etti. Mavnaya çevrili teleskop gemidekilerin aşın ilgilerini belirtiyordu, Richard ve adamları bundan zevk duyuyorlardı. Kraliyet mavnası müthiş savaş gemisine yaklaştıkça Richard, adamlarının güzel bir giriş yapması ve kendisini utandırmamaları için Tanrıya dua etmeye başladı. Bu sırada gemidekiler verilen emirler üzerine sağa sola koşuşmaya başlamışlardı. Trampetler çalıyordu. Mavna tam yerine

340

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

341

geldi, hareketsiz durduğu an, Richard kalktı savaş gemisine geçti. Merdivene ayak basmadan, bir subay selam vererek yanaştı. —"Rütbenizi öğrenebilir miyim, efendim? " —"Makassang Prensi'yim." —"İdare eden Prens mi? " —"Malen başta olan Raca'nın oğlu ve varisi." Genç subay derhal arkasına döndü. Göze batan bir hareke yukardaki arkadaşına işaret etti. Richard meyilli merdivend çıkarken muhafızı da kendisini takip ediyordu. Bu sırada, büti körfezde yankılar yapan top atışları duyuldu.

Richard güverteye çıktı. Türbanını iki eliyle düzeltti. İki yanda sıra olmuş ve kendisini selamlayan subayların arasından ağır ağır ilerlemeye başladı. Karşıdan ince bir gölge belirdi, üzerindeki üniforması, amiral rütbesini belirleyen nişanlarla doluydu. Amiral yanaştı.

—"Merhaba, Richard." Gelen ağabeyi Miles'di.

Richard bundan başka her şeyle karşılaşmaya hazırlanmıştı. Ama yıllarca evvel bıraktığı Miles Marriot'la asla. Kendini toparladı. Şimdi oldukça irileşmiş olan kardeşi, karşısında büyük bir amiral ihtişamıyla duruyordu. Richard ona hayranlıkla bakarken o her ne kadar bir amiralsede bu geminin, kendisinin, kaç katbüyükve/engin Makassarg'ın Tunku'su olduğunu düşünüyordu. Hafif bir gülümsemeyle kardeşinin elini sıktı.

—"İyi günler, Amiral," dedi. Etrafındaki yüzlerce insan tarafından her hareketinin izlendiğinin farkındaydı. "Nazikâne karşılamanıza teşekkürler... Unvanım Makassang Tunku'su dur."

Söyledikleri Miles Marriott için pek basit şeyler ifade ediyordu. Aradan geçen on iki senede büyük değişimler kaydedilmişti. Bu sırada Richard'm önünden geçen subaylar kendisini teker teker eğilerek selâmlıyorlardı. Gösteri sırası şimdi Richard'a gelmişti. Onlara gösterişli iyi bir davranışta bulunmak üzere harekete geçti, takdim sırasının en sonunda duran Yüzbaşı Paratang'a baktı. Parmağım oynatarak altın kesesini getirmesini işaret etti.

—"Bütün bu seçme insanları tebrik ederim, Amiral... Bizi"1

âdetlerimiz gereğince saygıdeğer konuklarımızı hediyelerle karşılırsınız. Lütfen şimdi bu küçük şeyleri kabul buyurunuz."

Oldukça ağır olan keseyi uzattı. Miles şaşkın bakışlarla uzatılanları aldı.

Belki de içinde kayda değer birşey yoktu ama boş olmadığı da mutlaktı. Nezaket kurallarına uyarak, içinde ne olduğunu sormazdı. Ama kardeşler arasındaki nezaketin sınırı aşabileceğini düşünerek torbayı elinde tarttı.

--"Teşekkür ederim Tunku... Hediye Kraliçe Hazretleri adına kabul ediyorum . Umarını, mahiyetini öğrenmek istersem merakımı bağışlayacaksınız."

Richard zevkle, "Bizim krallığımıza ait paraları," dedi. "Tam olarak, beş bin altın dolar. Siz tabii ki bu miktarı ancak İngiliz lirası olarak açıklarsınız. İşittiğime göre kraliçe adına kabul ediyorsunuz. Aslında bizler gene geleneklerimiz icabı misafirlerimizi kişisel ağırlarız."

Miles hafifçe eğilerek, "O halde ben de geleneklerinize uyarırım," dedi.

—"Böyle davranacağından emindim."

Miles, "Zannederim, şimdi seni biraz istirahat ettirebilirim."

Amiral'in gündüzleri bulunduğu kabinde iki kardeş yalnız kalınca tekrar büyük bir açık kalplilikle el sıkıştılar. Birbirlerini görmeyeli on iki yıl olmuştu. Malikânedeki ayrılış kırıcı olmuşsa da, aradan geçen yıllar bu kırgınlığı ortadan kaldırmıştı. Şimdi çok büyük bir rastlantı sonucu karşılaşmışlardı. Başarı ve şeref her ikisinde de geçmişin kötü anılarını silmiş onları yüceltmışti. Richard'ın büyük bir rahatlıkla elinde tuttuğu serin bardağa baktı. Buzlu suyla cin içen kardeşini seyreden Miles tamamen dostça ve candan:

—"•Gemiye ayak bastığını görmek çok güzeldi, Richard, ümit ederim ki sürprizim seni şaşırtmadı. Ayrıca gelişin muhteşemdi."

—"Burada olduğumu biliyor muydun? "

—"Evet." Miles serbest bir el hareketiyle, "Bizim her yerde kulaklarımız vardır. Hem bildiğin gibi sen bu taraflarda çok meşhursun." Sırttı. "Gümüş kese için teşekkür ederim, Richard. Boşa gitmeyecek."

342

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MİHRACE

343

Richard ağaoeysine bakarak, "Hiç önemi yok," dedi. "Ben çok değiştim, Miles. Bilmem farkında mısın."

•Miles de ona bakarak, "Sen de benim değiştiğimi söyleyerek bir iltifat yapsan ne iyi olur," dedi.

Gerçekten Richard, Miles'in değişmiş olduğunun farkındaydı. Bir zamanların kıdemli yüzbaşı, hayat yolunda mumunu parlak ve yukanya doğru kaldırarak yakmıştı... Şimdi ise kazandığı başarılar sayesinde mutlak bir sorumluluğa ulaşmıştı. Kendine insanlar içinde iyi ve sağlam bir yer yapmıştı. Miles her davranışıyla Amiral olduğunu belli ediyordu. Tunku'nun da yaptığı gibi, her ikisi bütün dünyaya meydan okumak için, bu oyunu oynamak zorundaydılar. Kazandıkları rütbelerle büyümüş, birer unvan sahibi olmuşlardı. Richard içkisinden bir yudum aldı. En sonunda, geçmişin zehirli çatışmalarından ve kıskançlık duygusundan uzak kardeş kardeşe beraberdiler.

Miles, "Sana inanıyorum... Her şeye yeni baştan ve taze olarak başlayalım. Bilmem haberin var mı? Evliyim, oğullarım var ve Makassang'da belli bir mevkie yükseldim. Eğer ajanların iyi çalışıyorsa yerin öneminin ne olduğunu ve benim gelişimin nelere dayanacağını anlarsın. Neyse, bunları sonra da konuşuruz. Bana kendinden, Malikânedeki bahset. Her şey nasıl gidiyor? "

—"Tahmin edebileceğin kadar iyi," diye Miles cevap verdi. "Ne yazık ki şu son birkaç yılda sürekli denizlerde dolaşmaktan yeteri kadar ilgilenemedim. Biliyorsun, devamlı bir bakıcı gerek. Sen benden çok daha iyi sahip olabiliydin."

—"O zaman benim böyle bir şansım yoktu."

—"Biliyorum, Richard. Sana yanlış davrandım. Sonra uzun yıllar pişmanlık duydum."

—"Her şeyi geçmişe bırakalım. Onların yeri orası... Sebastian Wickham nasıl? Yaşiyor mu? "

—"Yaşlı adam öleli on sene kadar oluyor. Onu malikânedeki uzaklaştırmakla çok hata ettim. O zaman sanki ona göre iş yok gibi gelmişti. Richard, beni bu konuda anlayacağını umarım. Lucinda onu hep senin yakın arkadaşın olarak düşünüyordu. Böyle bir kalıntıya da tahammül edememiştim."

—"Lucinda'yla evlendin mi? "

—"Evet. Altı ay içinde. Şimdi Uzun yıllar ayrı yaşıyoruz. O şu anda Londra'da bulunuyor. Kendine seçtiği dostlarıyla vakit geçiriyor."

—"Çocuğun var mı? "

—"Hayır." diye Miles gülümsedi. Hikayesini sonuna kadar anlatmak isteyen bir hali vardı. "Bana inanabilirsin Richard. Onlar benim mutlu yıllarım değildi."

Richard, "Senin için gerçekten üzülüm." dedi. "Hiç değilse hayat seni huzura kavuşturacak daha başka şeyler verdi. Otuzüç yaşında amiral ve bütün denizlerde ünü olan bir adam oldun^ilk defa olarak kıskançlık duyuyorum. Hayatımda "Warrior" gibi bir gemiyle görmedim."

Miles yeniden çocuksu bir gururla, "Dünyada onun bir eşi daha yok," dedi. "ilk defa, suya indirilen buharlı gemi bu. Buhar kuvvetiyle saatte 15 deniz mili yapıyor. Geminin, üçte ikisi zırhla kaplı, içindeki topların sayısı Ja tam kırk p.det. Ayrıca sekiz inçlik çapında toplarım var. Sadece nişan tertibatı dört ayak. Yakın sahillere hedef almak için kullanıyoruz.Donanmamız gerçekten yepyeni ve üstünbaşarıdır. Sana daha etraflıca bütün girdisini çıktısını anlatacağım, Richard. İngiliz bayrağını çektiikten sonra, Warrior ve yedek silah gemilerimin kıyılarda büyük etkisi oluyor. Son beş yıldır, Çin limanında Başkumandan olarak bulundum. Warrior, Hint Okyanusunda ve Çin denizlerinde uzun yıllar dolaştı ve tekrar beni almak üzere geldi. Singapur'dan buraya özel bir görevle gönderildim."

Richard güldü, "Neden bu görevinden bana şimdi söz etmiyorsun? "

—"Yemekten sonra Richard. Şimdi subaylar salonuna gidelim. Sen Tunku'sun, ben de Amiral. Görelim bakalım, hangimiz daha büyük."

Richard, doğrularak, "Tunku veya değil. Denizcilerin, sohbetlerini tekrar duymak çok güzel olacak."

Miles, Richard'a bakarak, "üniformanı giymiş olsaydın, belki daha iyi olurdu," dedi. Arkasından kahkahalarla gülmeye başladı. "Sana casuslarım olduğunu söylemişim değil mi... Gel şimdi yemek yiyelim."

344

BEYAZLI MİHRACE

Kraliyet Donanmasının geleneklerine uygun bu yemekhane gerçekten mükemmel bir yerdi ne var ki domuz eti, patates, havuç karışımı yemekler bu sıcak iklime hiç uygun düşmüyordu. En becerikli aşçı bile şüphesiz tropiklere uymayan bir yemeği daha mükemmel yapamazdı. Richard 33 derece sıcaklığın altında, oburca yemek yiyen adamlara baktı. Filler gibi tıkmıyorlardı. Belki de kraliyet donanmasının büyük şöhreti bu adamların midelerinin büyüklüğüyle ilgiliydi.

Richard hayatından son derece memnundu. Miles'in sağına oturmuştu. Diğer tarafındaysa, kıdemli yüzbaşı Templeton yer almaktaydı. Templeton hayli neşeli bir adamdı. Dünya gezisinden yeni dönmüştü.

Anlattıklarından anlaşıldığı üzere görmediği hiç bir okyanus, hiç bir ülke kalmamıştı. Yalnız, mesleğini ilgilendiren anılarından değil, gidip gördüğü yerlerdeki kadınlardan da gelişi güzel söz etmeye başlamıştı.

Hele Markiz Adalarındaki kadınların erkeğin sosyal yapısını olağanüstü etkilediğini ve hayatlarını adeta bir cetvelle ölçer gibi hizaya getirdiğini anlatıyordu. Herkes gülmekten neredeyse fenalık geçirecekti.

Richard, Miles'in bu tip hikayelerden hoşlanıp güldüğünü görünce; çok şaşırmıştı. Zira, bundan on iki yıl evvel olsa böyle bir konuşmada j burnundan soluyarak, başı yukarıda masayı terk edip giderdi. Biri insan yapısının bu denli değişmesi karşısında, erkek kardeşe ancak onu alkışlamak düşerdi.

öğleden sonra Miles'in kamarasında oturuyorlardı. Gün oldukça! tatsızlaşmıştı. Miles sözünü etmiş olduğu "özel görevin"e henüz] değinmemişti. Daha sonra, bu meselenin bir üçüncü şahsın eşliğine tartışılacağı anlaşıldı. Nihayet, Miles, Tunku'ya "Mr. Possitter, siya subayım," diye bir adam takdim etti. Mr.Possitter, yemeği onlarlı yememişti. Richard onun daha önce önemli bir görevi olduğuna derhal sezdi. Amiral Marriott bile onu saygıyla dinliyordu. Warrior'l ve gemileri buraya kadar getiren neden tamamen Mr.Possitter'ı ilgilendirmekteydi.

Beyaz ipekli elbisesi içinde, Mr.Possitter çok dikkati çekiyordu^ Kendisine, 'Marriott' diye hitap edilmesi Richard'ı çölgünleştiriyordu. Soğuk ve mağrur bir tavırla ikazda bulunduğ

BEYAZLI MİHRACE

345

zaman Mr.Possitter, "Tunku kelimesini, abartarak yarı alaylı bir ciddiyetle tekrar etmeye başladı. Gerçekte bu Richard için çok daha büyük bir hakaretti. Ama şu anda sineye çekmekten başka şansı yoktu. Miles Marriott özel görevinden söz etmeye artık hazırlanmıştı. Mr.Possitter, herkesi şaşırtacak olan teklifini yapmak üzere söze başladı.

—"Kısa ve öz konuşacağım Tunku." Az önceki gibi gene alaylı ses tonuyla konuşuyordu: "Sizin burada karşı karşıya bulunduğunuz zorlukları ve durumunuzu işittik. Satsang Hanedanı sizin tek başına ortadan kaldırdığınız Anapuri'yle bile birleşse hiç bir zaman kuvvetli olamaz. Anlaşıyor ki adanın geleceği karanlık. Makassang'ın bir gün kimlerin eline düşeceği belli değil." Durdu, Örümcek biçimindeki ellerini kavuşturdu. "Makassang gibi değerli bir adayı böylesine başıboş bırakmak acı olacaktır. Politika da, tabiat gibi boşluktan nefret eder." Çok orijinal bir şaka yapmışçasına soğuk soğuk gülümsedi. "Böylece, Hollandalıların bu ada için yaptıkları hesabı ve isteği dikkate alarak, Sayın Kraliçe Hazretleri, Makassang'ı müstemleke olarak krallığa katmaya karar verdiler. İngiliz Hükümetinin, diğer bir terimle Pax Britannica'nın, topyekün faydaları, Makassang'a verilecektir. Bunu takiben, barış, güven ve bolluk gerektiği şekilde yerine getirilecektir."

Richard tamamen şaşkın bir halde arkasına dayandı. Makassang'ı böylesine kolay elde edebilme ihtimaline hayret etmişti. Bütün meselelerin Londra'da bir kalem oynatmakla hallolacağını rüyasında göre inanmazdı. Adeta donakalmıştı. İngiliz adetlerini her ne kadar düşlese bile, bu barışı gerçekleştirebileceğine asla inanmamıştı. Böyle bir dostluğun fevkalade kolay bir şekilde Mr.Possitter tarafından yerine getirilmesi mucizeydi.

Warrior'da daha evvel yaptığı konuşmalarında öne sürdüğü kuşku ve dostlara ne denli ihtiyacı olduğunu açık seçik söylemişliği yüzünden şimdi biraz çekimser kalıyordu.

~"Makassang sizin bilebileceğinizden çok daha girift bir ülkedir," diye söze başladı, "ülkenin meselelerini çok iyi bildiğiniz aşikâr ama insanlar hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu sanmam. Burada

346

BEYAZLI MiHRACE

önemli şekilde ayrılmış gruplar vardır. Deniz-Dyaklarıyla Kara-Dyaklan asırlardır birbirlerinin can düşmanı olarak yaşarlar ama araya girecek herhangi bir kuvveti denizde boğmak için işbirliği ederler, sonra tekrar kendi iç işlerine dönerler. Bunlar ne pahasına olursa olsun tek bir idare altında birleşmeğe asla razı olmazlar. Bunu sağlamak için istediğiniz kadar topunuz, tüfeğiniz ve harp geminiz olsun para etmez. Ölesiye kan dökülür gene de sonuç elde edilemez." Sözlerini güçlendirmek amacıyla parmağını sallayarak konuşmuştu. "Bunları kolay yatıştırılır sanmamanızı tavsiye ederim, Mr.Possitter. Bu insanlar gururlu ve kendi anlamlarındaki hürriyete canla başla inanmış kişilerdir. Razi olmayacaklarını zannederken bakarsınız geliverirler de. Ama inanın kabullenmeleri ancak sizi yok etmek üzere hainlik tasarladıktan süredir. Sizin kurmayı düşündüğünüz sivil idare ancak elli yıl kanlı savaşlar verilmek suretiyle mümkün olabilir. Bu da ülkenin mahvı demektir."

Mr.Possitter, "Bize sözlerimizden daha fazla güvenmelisiniz," dedi."Beyanname bastıracağız.Bunda bütün görüşlerimiz ve yapacağımız işler açıkça yazılmış olacak."

—"Bizdeki okuma yazma oranı ne yazık ki pek düşük." Mr.Possitter adeta Richard'm ikazlarına saçma gözüyle bakıyordu. "Pek tabii konuşmalar da düzenleyeceğiz, yuvarlak masa konferansları yapacağız. Söylenen her sözü büyük bir ciddiye tie kaydedeceğiz. Bu meselelerde bizim de hayli tecrübemiz vardır Tunku. Akıl dışı bir tutum içinde değiliz. Savaş gemilerinden belki bir veya ikisi barış ve güven tam sağlanana kadar burada kalabilir. Ben kendim dahi uygun bir hükümet kurulana kadar geçici olarak başbakanlık yapmayı üzerime ş alacağım."

Richard için bu kadarı gerçekten fazlaydı. "Siz ve savaş gemileri mi dediniz? Galiba ben işin aslını anlamadım. .Yoksa Dyak'lann hiç biri sağ kalmayacak mı? "

Miles Marriott araya girerek,"Dur biraz, sözlerini bitirmesini bekle. Sen kabul etsen veya etmesen de bu resmi bir bildiridir. Gerekirse tasarılarını yerine getirmek için her türlü kuvveti kullanması serbesttir."

—"Yani resmi bit üçkâğıtçılık," dedi. Gitgide öfkesi artıyordu.

BEYAZLI MiHRACE

347

"Makassang kağıt üstünde iki satır karalamakla elde edilecek bir ülke değildir." Mr.Possitter'e baktı. Hislerini anlatabilmek için hayli açıklamada bulunması gerektiğini anladı. "Sayın dostum, sizin hiç Kara-Dyak'ların tasvip etmediği bir idareye veya insana ne yaptıklarından haberiniz var mı? Tamamen yok edene kadar savaşı asla elden bırakmazlar..." Daha ileri gitmeye hazırlanmıştı. "Kaybetmeyi göze alıyorsunuz, Mr. Possitter? Şayet öyleyse inanın bana bu olmayacak planınızı uygulayın ve ertesi gün kaybettiğinizi görün." Mr.Possitter bu işlerde hayli tecrübeli bir kişi olarak derhal kendini toparladı. "Ben ani hamleler yapmak heveslisi değilim," dedi. "Böyle bir davranış olgunluktan pek uzak olur." Söylediği sözlerin hazmedilmesin! kısa süre bekledikten sonra ekledi: "Burasının oldu bittiye getirilecek bir ülke olmadığını söylediniz. Sözlerinizi aynen hatırlayacağım. Hemen belirtmem yerinde olur ki, bizler de birer amatör değiliz. Burada Amiral

Marriott'un hakimiyetinde güçlü bir kuvvet bulunmaktadır. Kara—Dyak'lar dediğiniz insanlarla her an başa çıkmaya yeterlidir.Hatta karşı koymaya hevesli herhangi bir kimseyi o an susturacaktır. Sözüme dikkat edin, tekrarlıyorum, herhangi bir kimse... Bizim tek hedefimiz Makassang'da şu anda yeri boş olan dengeli hükümeti kurmaktır."

Richard, "Biz kendi meselemizi hallederiz." diye sözü aldı. "Vakti sırası gelince başaracağız. Başka bir ülkenin yardımı olmaksızın devletimizi kurabiliriz."

Mr.Possitter dikkatli gözlerle, "Biraz şüpheli," dedi. "Hatta hemen hemen imkânsızdır. Elde ettiğimiz bilgiler adadaki kargaşalığın kolay önlenemeyeceği yolundadır. Ayrıca görevimiz bu işi kadere bırakıp beklemek değildir. Zira Hollandalılar meseleye el atıp muvaffak olmak amacındadırlar. Böylece Cava denizindeki pek zengin ve değerli bu ada, kimin eline geçerse iki büyük güç arasındaki denge topyekün sarsılır."

Richard kaşlarını kaldırdı. "Beyannameyi karıştırıyorsunuz. Şu anda Hollanda veya başka bir ülkenin burayı paylaşmasını konuşmuyorduk. Sözünü ettiğiniz denge yetersizdi, zira ada kendi endisini idare edecektir. Size bir kere daha tekrarlıyorum burada biz

348

BEYAZLI MiHRACE

insanız, köle değiliz. Bizi fihristli defterinize kaydedip rastgele sömürmeyi düşünemezsiniz."

Mr.Possitter'in dudaklarında alaylı bir tebessüm dolaştı. "İzin verirseniz, söyleyeyim. Buradaki siz yaşayan insanlar, açık konuşmak gerekirse, tamamen modern dünyanın dışında kalmış ve egzotik bir hava içindedir. Biraz koruyucu güçle, Makassang'da çok şey yapılabilir." önündeki not defterine göz atarak ilâve etti.

"Burada tik ağacı, gümüş, yakut, antimon, kauçuk, baharat geniş ölçüde mevcuttur. Ama ne yazık ki,pek azı işletiliyor."

Richard, "Kahve," diye ilave etti.

—"Özür dilerim anlamadım."

—"Kahve de var."

Mr.Possitter 'hayır' anlamında başını salladı. "Hayır, hayır! Toprak kahve için elverişli değildir. Sizde kahve yetişmiyor, zaten resmi listede de buna dair bir şey yok."

—"Tam şu anda masamın üstünde mevcuttur."

—"Hiç kuşkusuz Cava'dan ithal etmişsinizdir."

—"Başkentimiz Prahang yakınlarında özel topraklarımda j yetiştirmiştik." Richard adeta gayret sarf ederek ciddi olmağa çalıştı. "Mr.Possitter, üzümlere belirtmem yerinde olur ki beyannamenizin birçok maddelerini çıkarmak zorunda kalacaksınız. Makassang insanının çok derin bir sülâle idaresine inançları vardır. Kimi hayranlık duyar, kimi hırsla kapılıp yıkmaya çalışır, ama daima kendi içinden birini başa getirmeyi düşünür. Asla dışardan yabancı bir idareciyi kabul etmezler. Bunu böylece bilirsiniz."

Mr.Possitter, "Ya siz," diye aniden sordu.

—"Benim durumum hayli özeldir. Sülâleden biriyle evlendim. Genç Raca diye adlandırılmış bir oğlum var. Burada yaşadım, onlar için dövüştüm ve onların meselelerini yakından bilmekteyim. Söze gösterebileceğim bana bağlı ve sadık adamlarım vardır> her şey böyleyken bile şu anda durumum hayli güçlükler içindedir."

Mr.Possitter'e rastgele bir baktı. "Ama her şey bir yana her zaman tartışmaya hazırım. Sizin desteklemenizle Raca olmamı mı teklif ediyorsunuz? "

Mr.Possitter susunca onun yerine Miles Marriott, cevap verdi:

BEYAZLI MiHRACE

349

—"Aklımızda olan buydu Richard. Ne var ki bu fikir hükümetimizce pek desteklenmedi. Yerine halen Saravak'ta bulunan James Brooke'la yakın bir anlaşmaya vardık.."

Mr.Possitter, "Sonuna kadar giden bir adamdır," diye araya girdi.

Richard çok iyi tanımasına rağmen, "Bu adam da kim," diye sordu. "Yoksa Malayan mı? "

Mr.Possitter, "Daha neler! Yok canım, hiç olur mu" dedi. "Siyahi bir grup insanı yönetmekte olan bir İngilizdir." Richard'ın sorusu pek saçma gelmişcesine şaşmıştı. "Ne var ki Brooke'la işin taa başından bazı çatışmalarımız olmuştu. Şimdi bu defa hataya düşmek istemiyoruz."

—"Ne gibi çatışmalar? "

Mr.Possitter, "Bir kere mektuplara cevap vermez," dedi.

—"Eh bu dünyada en kötü günah sayılmaz."

Mr.Possitter, "Hiç affedilmez," dedi.

Görüşme devam etti. Richard hemen hemen dinlemiyordu bile. ra sıra çok kısa cevaplarla ona sorulan bir şey olursa karşılık veriyordu. Gerçekte tam bir kararsızlık içindeydi. Warrior gemisine lyak bastığı anda türlü hisler duymuştu, ülkenin sırasında sırtını layayacağı bir dosta ihtiyacı vardı. Ama şimdi böylesine dostluklardan imin değildi.

Makassang'daki insanların yabancı valilerle İngiltere hükümetine bağlı idare edilmesi komikti. Shwe Dagon'daki papazlar tarafından iare edilmeyi kabul ederler, gene de bunu asla düşünmezlerdi. Konuşulanlar saçma ve boşunaydı... Ani bir hareketle ayağa kalktı ve bu gereksiz politika ağızlarına son verircesine yürüdü.

O sırada Mr.Possitter tam Hıristiyanlığın zararlarında falan söz Emekteydi. Richard'ın bu davranışı hem kinci hem de şaşırtıcı 'İmuştı.

""Görüşmelerimizin bittiğini düşünemedim," diye olanca ibarhğıya konuştu. "Acaba davranışınız bizim teklifimizi sayladığınızı mı gösteriyor."

Richard, "Hayır, göstermiyor," diye cevap verdi. Elleri amcalarının kabzalarına doğru gitti. Mr.Possitter dikkatle onu ernekteydi. "Konuşmaktan yoruldum. Hele böylesine saçma ve boş

350

BEYAZLI MiHRACE

BEYAZLI MiHRACE

351

olursa. Ayrıca şimdi benim dinlenme zamanımdır. Saraya döneceğim."

Mr.Possitter, "Ama meselenin henüz yansını bile görüşemedik.' diye itiraz etti. önünde duran ve halen açılmamış sahifele parmaklarıyla kaydırarak, "Raca'nın fikri ne olacak? Bu teklifle nasıl karşılayacak? Beyannamemiz için neler eklememiz gerekiyor? Silâhlı denizciler karaya çıkınca halkın davranışı nasıl olacak? So benim kendi durumum? Böyle birden kestiremeyiz ki."

Richard meselenin can alıcı noktasına değinerek, "Siz benim hesaplaşıyorsunuz," dedi. Kendisine memnunlukla göz eden Miles') döndü. "Yarın öğle yemeğine beklerim," dedi. "Mr.Possitter'i ' getirin, ona Makassang kahvesinden ikram edelim. Yemek üstü hazmı kolaylaştırır. O zaman cevabımı sizlere bildiririm. Ya da baş! tekliflerim olur. Makassang'da hiç bir şey oldu bittiye getirilene Burada her şey günden güne değil saatten saate değişir. Akıllı bir in ise bu değişkenliğe ayak uydurabilen demektir."

Miles başıyla onayladı ve başını eğdi. "Karada hayatım garantiliyor musunuz? "

-"Evet." -

Mr.Possitter, "Nasıl emin olabiliriz? " diye sordu. Richard onu kısa kesti. "Yeteri kadar siyahiye hükmediyorum dedi. Sonra artan bir güvenle, "Misafirlerimin öğle yemeğini içinde, şenlikli yemelerini sağlayabilirim," dedi.

Mr.Possitter gidince Miles Marriott yumuşak bir eday onayladığını bir kez daha belirtti. "Onu hoş görmelisin Richard. Kaf kötü değildir."

—"Seninle aynı fikirde değilim," diye ağabeysine bakarak iti etti. "Miles, onun aklında olan idare Makassang'da sökemez. Bura: halkı ölse böyle bir idareyi kabul etmez."

—"Ya bu ılımlı politikayı Mr. Possitter değil de bir başkası getirmek isterse? "

—"Hayır bu konuşulan şekilde hiç bir iş yapılamaz. Asla kabul etmezler. Londra'dan gelme bir yabancı tarafından idare edilme^ mümkün değil."

—"öyleyse nasıl olur? "

Richard Marriott tam düşüncesini açıkladı. "Raca ben olurum. Önceleri dışardan çok az yardım alırız, en kısa zamanda da bağımsızlığımızı elde ederiz."

Miles düşünceli gözüküyordu. "Hükümetim bunu pek tasvip etmez."

—"Başka türlüünü de burası kabul etmez."

—"Halihazırdaki Raca ne güne duruyor. Senin şerefli kayınpederin? "

Richard, "Ondan daha kötü düşmanlarım var," diye açıklamada bulundu. "Ama son olarak onları yenersem mesele tamamen hallolmuş olacak. İşte ondan sonra Makassang'da her şey yapılabilir. Whitehall'den gelme tohumlarla burada en nadide kahveyi yetiştirmek mümkün."

Miles ona baktı. "Tanrım. Desene Warrior'a bile ihtiyacın olmayacak!"

Richard bu söze gülümsedi. "İnan bana şimdilik ihtiyacım var. Tatsız bir şey olursa arkamda kuvvet bulmalıyım. Ayrıca bu güzel gemiyi ve bilhassa seni,yakınımda görmekten memnunum." Elini veda için uzattı.

"Acı günler yaşıyoruz Miles. Bunu tahmin etmişsindir. Ufacık bir kader beni ya üste çıkarır ya da batırır. Ama benim meleklerin safında bulunduğumdan emin olmanı isterim. Sırası gelince meleklerle has koruyucu kılıca da ihtiyacım olacak." Miles Marriott, "Senin emrindeyim, Tunku." dedi. Miles sonra onu merdivenin altına kadar geçirdi. En nazik terbiye kurallarına uyararak Richard'ın mavnasına geçmesini temin etmişti. Dirular çalır toplar atılırken her ikisi uzun uzun birbirlerine baktılar, son selam verilip mavna harekete geçmeden önce Amiral Marriott, lakassang Tunku'suna tek cümle söyledi, öne doğru eğilerek |fısıldarcasına:

~"Gemim tahmininden de güçlüdür, Richard," dedi. Böylece onlar tekrar kardeş olarak ayrıldılar.

352

BEYAZLI MiHRACE

Gece yarısına kadar Richard vakit geçirmek için en güç işi yaptı: yani hiç bir şey yapmadan oturup bekledi. Geleceğini karanlık görüp bilinmezlik içinde şaşırıp kalmıştı. Ne doğru dürüst düşünebildi ne de kendini oyalayacak yeni bir fikir bulabildi.

Güneş Sarayına geri dönerken yolda bazı sözler ve olaylar onu biraz cesaretlendirmişti. Yüzbaşı Paratang ve kendi özel muhafızı, eskisi gibi kararlı ve onun tarafında olup Richard'ı daha coşkulu bir tavırla karşılamışlardı. Nöbetteki muhafız olağanüstü bir saygıyla selamlamıştı. Ondan sonra da saraya kadar iki yanlı kime rastlamışlarsa herkes ona gülümsüyor, yerlere kadar saygı ve sevgiyle eğiliyordu. Etrafında 'Tunku,' diye içtenlikle seslenişlerini duyuyordu. Warrior gemisine yaptığı ziyaretin olumlu olduğu her şekilde belliydi. Adamlardan biri öne çıkıp, "Top atışını duyduk Tunku," dedi. Bu sözleri söylerken Richard'ın henüz çıkardığı resmi elbiselerini dolaba asıp kendisine rahat bir ev giysisi veriyordu. Richard ise, "Benim yönümden böyle davranmağa geç bile kaldılar." diye cevap verdi. Ama konuyu burada kesmişti. Hiç bir tartışmaya girmeye niyeti yoktu. Şimdilik herkes dilediği oyunu oynasın elbette bir gün sıra ona da gelecekti. Banyosunu yaptı, dinlendi. Daha sonra çocuklarıyla oynadı. Bu arada hep Raca'dan bir davet beklemişti. Ama böyle bir şey olmadı. Raca'dan haber çıkmadı. O da oturup Sunara'yla baş başa yemek yedi. Karısının arkadaşlığı pek hoştu. Diğer gecelerden hiç bir farkı olmaksızın sessizce vakit geçirdiler. Sabır oyununu onun üstüne oynayan yoktu... Sunara onun hislerini yakından izliyor ve kocasına hayranlığını saklamıyordu. Tabağına eliyle servis yaptı. Ne var ki martı yumurtası ve kimyonlu piringten tabağına az miktar koyması için Richard adeta yalvarıyordu. Warrior gemisindeki nefis yemek hâlâ onu tok tutuyordu. Yemekten sonra göz banyosu yaptı. Ayrıca mafsallarını sandal ağacı yağıyla ovarak günün gerginliğini tüm üstünden atmak istedi.

•

BEYAZLI MİHRACE

353

Bir ara, "Yann ağabeyim buraya iadeyi ziyarette bulunacak," demişti- "Öğlen yemeğini birlikte yiyeceğiz. Başkaları da olacak, aşağı yukarı üç dört kişi kadar. Hepsini en üstün şekilde ağırlamak istiyorum." Sunara nezaketle gülümsüyordu. Bu sözlerin altında ne yattığını pek iyi biliyordu. "Onlara hayat boyunca bir daha göremeyecekleri bir ziyafet hazırlanmasıyla bizzat ilgileneceğim!" Kaşlarını kaldırarak söz -vermişti- "Ev sahibi bir Pren'sle yemek yemek de herkesin harcı olmamalı."

—"Belki altın tabakları çıkartırsın."

—"Onlara ilaveten Habeşistan sofrası takımları da olacak."

Karısı nasıl anlıyordu onu. Richard'ın ağabeyine hâlâ çocukça bir gösteriş merakıyla caka satmak istediğini anlamıştı. Kısa bir süre bu büyük sevgi ve anlayışa kendini kaptırdı. İşte mücadelelerinden başarıyla çıkmasını sağlayacak ortam ve tek isteği buydu.

Odadan ayrılmadan-karısı sordu. "Richard şimdi ne yapacaksın? "

—" Bekleyeceğim"

—"Seninle iftihar ediyorum Tuan," dedi ve kocasını öperek gitti.

Beklediği davet için gitgide telaşlanıyordu. Bu arada geçirdiği günün muhasebesini yapıyor ve gelecekteki günlerde nasıl davranması gerektiğini düşünüyordu. Warrior'a yaptığı ziyaretten biraz sukutuhayale uğramıştı. Ama bu sonuca şaşmamalıydı. Aslında köksüz kökensiz rastgele bir adamın koskoca İngiltere hükümetinin de desteğiyle ülkenin idarecisi olmasını düşünmek bile saçmaydı. Kraliyet donanmasının başı her ne kadar ağabeyi de olsa böyle bir kararın yerine getirilmesi için hayli tartmak gerekiyordu.

Mr.Possitter'e gelince o ayrı bir meseleydi. Onun öne sürdüğü teklifleri Richard bir daha soğukkanlılıkla gözden geçirdi. Miles'in dediği gibi biraz aceleci hatta kabaca davranmıştı. Richard'ın sinirlenmesine sebep olmuştu. Ayrıca tam doğru düşünmek gerekirse, Richard işlerin böyle yürümeyeceğini çok iyi biliyordu. Meseleye dışardan bakan Mr.Possitter'in Makassang'a uygulamak istediği plan toPyekün yanlıştı. Kendi kanlarından olan Anapuri papazlarına Basında baş kaldıran ve ölesiye dövüşen bu insanlar asla beyaz k°stünlü yabancıların idaresini kabul etmezlerdi. Hele bu adam bir de

354

BEYAZLI MİHRACE

uzak ülkelerin birinde yaşayan ve bilmedikleri kraliçe tarafından tayin edilmişse. Richard'ın Makassang halkının ne yapacağı düşüncesi tüylerini ürpertti.

Makassang'ın mutluluğu için artık güçlü olmasının gerektiğini: iyice anlamıştı. Kuvvet el değiştirmeliydi. Bu, Mr.Possitter asla olamazdı. Hele Kedak düşünülemezdi bile. Bu adam ancak kendisi olabilirdi.

Kapısının önünde kısa, kararlı ayak sesleri duydu. Sanki bir görevi yerine getirmek için bu adımlar holde dolaşıyordu. Richard yerinden kıvıldanmadı bile. Hatta silahlarına dahi el atmadı. Tam aksine sanki şu anda yıldız parlamış ve muvaffak olacağını anlamıştı. Aniden içinden gelen bir hisle onu Güneş Sarayında bu gece veya başka geceler kimsenin öldürmeğe teşebbüs edemeyeceğini anladı.

Çok önemli bir meseleyi halledecekmiş gibi bir havayla, vekilharcı | Durilla nihayet eşikte belirdi.

—"Tunku, Sayın Majesteleri sizi huzuruna beklemektedir," dedi. Eğilerek selamlamıştı. Kanapeye uzanmış ve sigarasını içmekte olan Richard, hiç istifini bozmadı. Cevap vermeden önce Durilla'ya uzunca baktı.

—"Bu haberi kim getirdi? "

Durilla telâşlanmıştı. "Tunku, bilmiyorum... Bana da başka bir haberci ilettiler... İsterseniz derhal gider öğrenirim."

Richard, "Git öğren," dedi.

Durilla birkaç dakika içinde geri geldi. "Tunku, araştırdım. Yüzbaşı Sorba'nın idaresindeki muhafız askerlerden biri tarafından getirilmiş."

—"Bir asker mi dedin? " diye Richard tekrarlardı. Sanki yılan sokmuş gibi olmuştu. " Ne zamandan beri Makassang'ın Tunku'su huzura bir asker aracılığıyla çağırılıyor? Derhal bu askerin başını çağır."

Durilla mahzun, "Peki, Tunku." dedi. Ayrıca şunu da eklemeyi unuttu: "Tunku, Raca bekliyor."

Richard, "Biliyorum)" diye cevap verdi. "Bu daveti görevdeki 1 ahafızbaşının ağzından duymak gerekli. Ancak o zaman inanabilirim. Bunun dışında kimse tarafından bu haberin iletilmesini kabul etmem."

BEYAZLI MiHRACE

355

Dışarda bir an sessizlik sonra fısıldaşmalar duyuldu. Onu takiben daha uzun bir sessizlik oldu. Richard ise bütün bunları kanapesine uzanmış ve hiç keyfini bozmadan dinliyordu. Nihayet kapıda kılıç sesleri duyuldu. Yüzbaşı Sorba topuklarını vurup selamlayarak karşındaydı.

—"Efendim Tunku." —"Bana bir haberinizi mi vardı? " —"Raca sizi huzura beklemektedir, Tunku." —"Söyleyin bana bakalım, bu haber Raca'nın ağzından çıkıp da benim kulaklarıma girene kadar geçen zamanda neler oldu? "

Yüzbaşı Sorba da güç ve yorucu bir gün geçirmişti. "Tunku, görevimi uzun zaman yalnız bırakmam. Size iletilmesi için bir asker yollamıştım. Daha önce de böyle yapmıştık, inanın bir saygısızlıkta bulunmak aklımın ucundan geçmedi."

Richard sertçe, "Umut edelim ki öyle olsun," dedi. "Ben sabah bıraktığın hislerle aynen doluyum." Sonra sanki aklından geçeni konuşur gibi ekledi: "Bu daveti sana Raca kendi mi söyledi? "

Yüzbaşı Sorba meseleyi yavaş yavaş kavrar gibiydi. "Hayır, Tunku. Raca söylemedi."

Richard sessizce bekledi. Artık bu oyuna daha fazla devam etmese de olurdu. Ama diğeri kadar biraz uzattı. "O halde sana kim ilettiler? " diye bir süre bekledikten sonra sordu.

Yüzbaşı Sorba isteksiz, "Tunku haberi Albay, yani Tunku Kedah'tan aldım," dedi.

—"Öyle mi? " diye alabildiğine makul bir edayla başını salladı. "Gerçekten başbakanın böyle küçük bir haber için taa buralara kadar bizzat gelmesini düşünemeyiz, değil mi? "

Sorba, "Hayır, Tunku," diye rahatlamış cevap verdi. ~"Ama ne var ki ben davetin aslına inanmadım." —"Ne diyorsunuz Tunku? "

"Niçin olduğunu söyleyeyim. Günlerdir Raca'nın huzuruna için herhangi bir davet almadım. Son defa kendisine haber yoliadığımdır beni reddetmişti. Beni hiç tutmadığını da o Vranışından anlamıştım. Şimdi aniden değişen bu iyi talihime ve inanmıyorum."

356

BEYAZLI MiHRACE

Yüzbaşı Sorba epeyce telaşlanmıştı. "Tunku, benim bunların hiç birinden haberim yoktu. Ayrıca bunları anlayacak kadar da akıllı değilim... Ama bu haberin doğru olduğuna dair yemin ederim... Tunku, Raca sizi bekliyor."

— "İnanmıyorum. Bakarsınız nöbetçileri geçerken zorluk çıkarırlar. Belki de bugün böyle bir son özel olarak hazırlandı."

Sorba'dan ter boşanıyordu. "Tunku yemin ediyorum."

Richard başını salladı. Kendini güçlü hissediyordu. "Beni ancak! bir tek şey inandırabilir."

—"Efendimiz, ben..."

—"Lütfen Albay Kedah'a derhal gidip bu kuşularımdan söz edin. Bunlar son günlerde ve bu sabah geçen olaylara dayanmaktadır." Bu sözleri engine açılmadan evvel demirini itinayla toplayan bir gemcinin titizliği ve dikkatiyle söylemişti. "En derin histerimle Albay Kedah'a bu daveti ancak John Keston tarafından bana iletilirse kabul edebileceğimi söyleyin."

Yüzbaşı Sorba'nın herhangi bir kaşılık vermemesi için yerinden kalkarak konuşmasının bittiğini işaretledi.

Yolunu bulacağına artık

Ts

emindi. Bir şey daha biliyordu ki Makassang'da harekete geçmenin zamanı gelmişti.

Güçlü kişi sırasında pek nazik ve hoş bir insan olur. Bunu yaparken gerçekte kaybedecek hiç bir şey yoktur.

Richard, "Sayın Majestelerini beklediğim için özür dilerim," dedi. Her zaman yaptığı gibi saygıyla eğilerek selamlamıştı. "Uşağım John Keston geciktirilmişti."

Raca yanında Albay Kedah olduğu halde masa başına oturmuş sessizce onu süzmekteydi. Fevkalade öfkeli olduğu bir bakışta anlaşılıyordu. Kağıt gibi elleri titriyor, yaşlı yüzünde kindar bir ifade göze çarpıyordu. Kedah da öfkelenmişti ama kendisine hakimdi. Şu anda Raca tamamen hislerinin etkisi altındaydı. Kedah ise can alıcı bir plan düşünmekle meşguldü. Ne olursa olsun ikisini de öfkeden gözleri dönmüş görmek cidden ilgi çekiciydi. Nihayet hayli sabırsız ve yüksek sesle Raca sessizliği bozdu:

— "Bu nasıl bir saçmalık? Ben bir insanı huzura çağırdığım zaman

BEYAZLI MiHRACE

357

karşılığında özür veya başka bir haber asla kabul etmem. Bu gecikmeyi hangi cesaretle yapıyorsunuz?

"

Richard biraz kaşlarını kaldırarak, "Herhangi saçmalık veya bilhassa yapılmış hareket söz konusu değildir. Sayın Majestelerinin davetini işittiğim zaman, geçmiş olaylara dayanarak, adeta : inanmadım. Sizi rahatsız etmeden evvel bunun doğruluğundan iyice emin olmak istemişim. Gecikmeme sebep sadece budur."

— "Siz benim sabrımı taşıyorsunuz, Tunku."

Richard, ise aynı ilgisiz tonda, "Ondan sonra da sizin huzurunuzla layık şekilde giyinmek zorundaydım. Bunun için de John Keston'un yardımına ihtiyacım vardı." Albay Kedah'a döndü. "Onun bana çok yararı dokunur. Size serbest bırakılmasından ötürü teşekkür ederken tutuklanmasının nedenini her zaman soracağımı belirtmek isterim."

Kedah homurdanır gibi, "Hakkında yapılan araştırma sonucu masum olduğu anlaşıldığı için serbest bırakılmıştır." dedi.

— "Aman suçsuzluğa karar verecek böyle yüce bir yargıçtan ne büyük iltifat."

Raca, "Yeter, yeter." diye tersledi. "Bu atışmalardan hiç zevk almıyorum." Ama Richard'ın aklından geçenleri anlamak için çok dikkatli izliyordu, öfkelenmesinden etkilenmemesine mutlaka daha güçlü bir kuvvetin varlığı sebep olmalıydı. "Bana söyleyecekleriniz var, Tunku."

— "Benim mi? Hiç bir şey. Ben Sayın Majestelerini dinlemek için buradayım."

— "Bana oyun oynamamanız için bir kez daha ihtar ediyorum."

— "Sizi temin ederim ki buraya bu davetin sebebini öğrenmeğe gldim. Ama şimdi size bir soru sormak istiyorum."

— "Sor bakalım."

~ "Sayın Majesteleri, izin verirlerse oturabilir miyim? Hayli >orucu bir gün geçirmiştim."

""Oturunuz o halde. Sorunuz nedir? "

Rahat bir koltuğa yerleşen Richard, hayretle ona baktı. "Sormak İstedğim soru işte buydu, Sayın Efendimiz. Sadece oturabilir miyim d'ye öğrenmek istemişim."

Artık bu kadarı Raca için çok fazlaydı. Sesi yılan ıslığı

358

BEYAZLI MiHRACE

andırıyordu. "Tunku size bu son ihtardır. Oyuna gelemem. Susmayı tercih ediyorsanız, ben konuşacağım. Ama beni iyi dinleyin ve cevaplarınıza dikkat edin. Gemiye bana danışmadan hatta benden izin dahi almadan ziyarete gittiniz. Niçin? "

— "Sebebi çok basit. Sayın Majesteleri beni huzura kabul etmedikleri için. Daha Önce sizi ziyaret etmek amacıyla gönderdiğim habere ret cevabı almıştım." Albay Kedah'ı eliyle işaretledi. "Bana bunu söyleyen insan kendisidir. Ben de inandım. Yalan söylemişse..."

Sessizce oturup izleyen Albay Kedah, aniden canlandı. "O zamanki isteğiniz Da Costa meselesi içindi. Bunu en az benim kadar siz de biliyorsunuz. Bu ise tamamen yeni ve ayrı bir meseledir. Huzura kabulünüzü tekrarlamalısınız."

Richard sanki aklı karışmış gibi kafasını salladı. "Ben nasıl Raca'nın ne zaman kabul edip etmeyeceğini bilebilirdim? Bunu tahmin edebilmem için cam küreye filan bakmam gerekir. Sayın Majestelerinin dilekleri kulaklarıma gelemiyorsa..."

Raca, "Yeter," diye bağırdı. "Aptalca sözlerinle beni deliye döndüreceksin." Tekrar Richard'a hitaben, "Benim iznim olmadan gemiye gittiğin apaçık ortada. Orada hiç bir işin olamaz. Gidişin ancak masum sebeplerin dışındadır. Bilmediğimiz, tanımadığımız yabancı bir gemidir. Oraya niçin gittin ve orada ne yaptın? " diye sordu.

— "Niçin gitmeyecekmişim? "

—"Sorduğum suale cevap ver, Tunku. Niçin gemiyi ziyarete gittin? "

Richard "Çok yalnızdım," dedi.

—"Çocuk gibi konuşma."

Richard derhal bu pek uygun kelimeyi yakaladı. "Gerçekten kendimi çocuk hissettim. Hem de terk edilmiş, ihmal edilmiş bir çocuk... Sayın Majesteleri beni kabul etmezler. Uşağım aniden hiç sebepsiz ortadan yok olur, adadaki en büyük dostum Emin Sang zindana atılır, tki kelime konuşacak bir arkadaşına ihtiyacım vardı. Kendime taraftar aramağa çıkmamı kim suçlayabilir? "

Raca, "Taraftar mı dedin? " diye bıçak gibi keskin bir konuştu.

BEYAZLI MİHRACE

359

Richard, "Evet, aynen duyduğunuz gibi," diye cevap verdi. "Taraftar." Sonra sustu. Kafalarında böyle büyük bir istifham yaratmaktan son derece memnundu.

Sessizlik devam etti. "Taraftar" kelimesi belki masumane söylenmiş olabilirdi ama Warrior gemisinin toplu tüfekli savaşçı görünümünün yanı sıra bu 'Taraftar' kelimesi bambaşka bir anlam ifade ediyordu. Raca için niyetin kötü olduğu aşıkardı. Derin düşüncelere dalmış, parmaklarının uçlarını masaya sinirli sinirli vurmaktaydı. Arada bir Richard'a bir de Albay Kedah'agöz-atıyordu. Şeytani bir plan hazırlamakla meşguldü. Nihayet Kedah sessizliği .bozdu.

—"Bu taraftarları siz mi elde ettiniz? "

Richard pek önemsiz bir konuyu tartışır gibi cevapladı. "Pek tabii İbazi eski dostlar buldum."

Kedah bir an düşündükten sonra sorusunda ısrar etmeğe karar verdi. "Bu tür dostlar edinmeyi niçin arzuluyorsunuz? Neden bir İngiliz gemisine çıkıyorsunuz? Bir İngiliz gemisinin Makassang'la ne işi olabilir? Böyle bir gemiden dostlar edinmek ihtiyacı neden? Gemiden ilk önce size haber yollanması nasıl oluyor? "

—"Niçin olmasın? "

—"Tunku, bana doğru dürüst cevap verin." Richard, "özür dilerim," diye anlamamazlıktan geldi. "Başka bir imeseleyi düşünüyordum. Sizlere daha önce de belirttiğim gibi hayli k'orucu bir gün geçirdim. Sorunuzu tekrarlar mısınız? "

Kedah dişleri arasından "Çok iyi duydunuz," dedi. "Sizin dost (edinme ihtiyacınızla ilgiliydi. Bir İngiliz gemisinden dostlara niçin ve Men ihtiyacınız oluyor? "

Richard, "Artık dosta ihtiyacım kalmadı," dedi. ~"Şimdi bu sözlerinizle ne demek istiyorsunuz? " ~"Bunda anlaşılacak ne var? Diyelim ki özlemine çektiğim Postları buldam ama şu anda başka bir şeye daha ihtiyacım var." ' ~"O neymiş? "

Richard, "Sizlere söylediğim gibi güç bir gün geçirdim. Bir kadeh a çok ihtiyacım var," dedi. Odayı kaplayan ağır sessizlikte aniden Raca'nın sesi duyuldu.

360

BEYAZLI MiHRACE

"Derhal getirilsin."

Kedah, "Sayın Majesteleri.." diye söze başladı.

Raca, "Hemen getirilsin," diye tekrar etti. "Çok çabuk."

Odada ne bu emri yerine getirecek bir uşak ne de onu çağırılmaya yarar zil mevcuttu. Kedah kaşlarını çatarak ayağa kalktı. Yan bölmelere bakınarak bir uşak aradı. Belli belirsiz gülümseyen Richard onun gidişini gözleriyle takip etti.

—"Çok teşekkür ederim Sayın Efendiniz ihtiyaçlarımla nezaketimden üstün gelmesini başışlayın."

Sürekli ona bakmakta olan Raca. "Kedah'ı niçin tahrik ediyorsun? " diye sordu.

—"Ondan hiç hoşlanmıyorum. Hatta daha açık söylemek gerekirse kendisinden nefret ediyorum."

—"Bu nefretini de açıkça belirtmekten Sakınmıyorsun. Kendini bu kadar güçlü mü hissediyorsun? "

—"Evet kendimi güçlü hissediyorum."

Çok uzaktan yüksek sesle bir bağırışma işitildi. Kedah nihayet rastladığı bir uşağı azarlıyordu. Neden sonra hâlâ yüzünde öfke fırtınaları olarak geri geldi ve nefes nefese eski yerine oturdu.

—"Şimdi geliyor."

—"Affedersiniz, ne geliyor? "

—"Allanın cezası şarabınız geliyor."

—"Gerçekten çok naziksiniz."

—"Sözü değiştirmeyelim... Sizin şu taraftar hikayenizin devamını işitelim."

Richard elini kaldırarak, "önce şarabım. Serinlememe izin verin."

Dakikalar geçti. Kimse ağzını açmıyordu. Hele Kedah'ın sessizliği adeta öldürücüydü. Derken dışardan ayak sesleri duyuldu. Gümüş tepsiyle buz gibi soğutulmuş şarap gelmişti. Her zaman olduğu gibi, nezaket kuralına uygun uşak önce eğilerek Raca'yı selamladı sonra Richard'la Kedah arasında bir yerde durdu.

Kedah adeta haykırırcasına, "Çabuk ol," dedi. "Servisini bitir ve biran evvel odayı ter ket."

Şarabı sunan hizmetkar yaşlıydı. Bunca yıl efendilerinin het sözüyle titremiştı. Şimdi de aynı derecede ürkek ve şaşkındı^

BEYAZLI MiHRACE

361

Bakışlarını bir ona bir diğerine kararsızlıkla gezdiriyordu.

Tam yanı başındaki Kedah, "Yap şu servisi," diye bağırdı.

Yaşlı adam korkuyla, "Tuan.." diye fisıldadı.

Richard, "İçki benimdir," dedi. "Çok teşekkür ederim."

Kadehi eline alır almaz, yaşlı uşak telaşla odayı terk etti. Richard derhal büyük bir yudum içti. Raca ve Kedah onu sabırsızlıkla izliyorlardı.

Nihayet keyfi yerine gelen Richard konuştu. "Benim zevkime göre biraz acımsı ama idare eder," dedi.

Kedah nefretle, "Gidip bir başkasını mı getirmemi bekliyorsunuz?" diye sordu.

—"Hayır, hiç değilse ilk on dakika içinde böyle davranmanızı istemeyeceğim."

Kedah, "Küstah köpek," diye bağırdı. Tahammülünün fevkinde tahrik edilmişti. "Benimle konuşurken cevaplarına dikkat et."

Richard, "İyte ona azami dikkati gösteriyorum," diye cevap verdi. "Düşünce ve hislerimi daha açık ifade edecek kelimeler aklıma gelse kullanmaktan çekineceğimi aklına getirmemelisin."

Kedah'ın tek gözü öfkeyle yandı tutuştu. Neredeyse kendini kaybedip kılıcıyla üstüne saldıracağı sanılırdı. Bu gergin anı bozmak için Raca araya girdi.

—"Siz ikiniz niçin dost olamıyorsunuz? Bu atışmalarınızdan yoruldum. Ayrıca konuyla ilgili en ufak ilerleme kaydettiğimiz yok."

Kedah, "Böylesine hakaret ve alayla nasıl ilerleme olabilir?" diye adeta çaresiz sordu.

Raca, "Susun artık yeter." diye emretti. "Bütün bunlara sebep sendin," diye Kedah'a döndü.

Kedah donakalmış, "Sayın Efendimiz," diye söze başladı.

—"Kapat çeneni." Yaşlı adam Richard'a döndü. "Gerçeği söylemenin zamanı geldi," dedi. Ses tonu tamamen değişmişti. Bütün bu süre içinde sürekli düşündüğü belliydi. Fikirleri çarçabuk değişmişti. "Sırlarınız olsa bile bana söyleyebilirsiniz. Şayet bana Vetebüecek haberiniz varsa dinlemeğe hazırım. Sizi huzura ^ğırmamm esas sebebi de buydu. Bana sorarsanız söyleyeceklerinizi «aha fazla uzatmayınız. Yeteri kadar oynadınız.

Gemi hakkında

362

BEYAZLI MiHRACE

bildiklerinizi söyleyiniz."

Richard kadehini elinden bıraktı, tik defa olarak düşmanlarını gerçeklerle yüzleştirmeye hazır hissetti kendini.

Raca'nın dediği gibi şimdiye kadar oyun oynadığı doğrudu. Ayrıca söylenmesi gereken gerçeklerin olduğu da muhakkaktı. Kedah'a karşı içinde nefretten başka hiç bir his yoktu. Raca'ya baktığında ise sönmekte olan bu yıldıza neredeyse acıyordu. Zaten korkaklığın kalkması ancak zalimlik olurdu. İnsanın gücü zayıflayınca kuşkuya daha fazla yer vermez miydi? Bunları düşününce kendini çok kuvvetli hissetti.

İçinde bulunduğu durum acımağa veya affetmeğe yer verecek halde değildi. Ani ve kararlı hareket etmesi gerekiyordu. Geleceğine emin adımlarla yürüyebilmeliydi.

Tamamen iş adamı edasıyla Richard, "Kısaca söylemem gerekirse ziyaretine gittiğim gemiden elde ettiğim haberin tarafınızdan bilinmesi şarttır," dedi. "Bunlar benim yönümden yeteri kadar aydınlıktır. Makassang'da dostlarım olsun diye yalvarmayacağım. Buna hiç ihtiyacım yoktur. Şayet olursa da bugün olduğu gibi dilediğim an bulabilirim. Geminin adı Warrior'dur. Sizin de tahmin ettiğiniz ülkeden gelmektedir. Halihazırda dünyanın en büyük savaş gemisidir. Silahları ve toplarıyla bu denizlerde eşine rastlayamayacağınız mükemmel bir gemi. Toplarıyla Sayın Majesteleri kadar yakın oldum ve bunlar bugüne kadar gördüğüm en güçlü silahlardır." Söylenin beklediği etkiyi² yapması için durdu. "Kraliyet mavnasına binip gemiyi ziyarete gitmişim," diye sözlerini tamamladı.

Raca, "Orada nasıl karşılandınız?" diye sordu.

—"Nasıl mı karşılandım? Sayın Majesteleri hiç değilse a topların seslerini duymuşlardır. Beni şerefle kabul ettiler. A böyle karşılanmam için başka önemli bir sebep daha var. W gemisi İngiliz bir Amiral tarafından yönetiliyor. Bu adam da ağabeyimdir."

Kedah bu sözler üstüne pis pis sırıttı: "Bundan eminim. Z; bütün beyazlar kardeştir."

Richard menfi olarak başını salladı. "Bu defa yanıldım. Sen bu zekâyı dostlarına kullan. Sözü ettiğim kişi gerçekten kardeşimdir babamın oğlu."

BEYAZLI MiHRACE

363

Hayret dolu bir andan sonra, "O halde kendisine haber yolladın." dedi. Kedah bütüncötü niyetini küsmüştü.

"Bu iş tamamen tertip ve tuzaktır. Geminin Makassang'a geleceğini sen biliyordun."

Richard, "Pek dediğin gibi değil," dedi. "Şimdi şaşırduğunuz gibi ben de ilk öğrendiğimde şaşırmıştım. Ancak elimi sıkamak üzere beni karşılamağa geldiğinde onu gördüm. Casuslarım olmadığına göre gemiyi kimin idare ettiğini nereden bilebilirdim? "

Bu konuşmalar esnasında birtakım şeytani hesaplar yapan Raca: "Önceden bilmen veya bilmemen fazla önemli değil. Gerçek şu anda ağabeyinin filosuyla birlikte burada olduğudur." Yaşlı adamın sesinde biraz ürküntü seziliyordu. "Bana sorarsanız, tesadüflere inanmam." Yaşlı gözleri iyice daralmış Richard'ı süzüyordu. "Sen onun gelişinden haberdar olmadığını söylüyorsun. Peki o senin burada olduğunu biliyor muydu? "

—"Evet, biliyordu, Sayın Efendimiz." —"öyleyse buraya ne yapmaya geldi? "

İşte can alıcı bir soruydu. En doğrusu ise gerçeği basit bir dille olduğu gibi anlatmaktı.

—"Sayın Efendimiz, mesele benden ziyade Makassang'ı ilgilendiriyor. Meseleyi elimden geldiği kadar basit anlatmağa çalışacağım. Kara-Dyak'ları ve Anapuri'lerle yaptığımız içsavaşı .-duymuş. Ancak en kısa zamanda tekrar ayaklanacaklarını biliyor. Gelecekte kimin idare edeceği de karanlık. Beni tutmadığınız ve bu adamın.." Albay Kedah'ı eliyle göstererek, "...kendinden büyük tasan ve umutlan olduğu biliniyor." Söze karışmak isteyen Kedah'ı susturdu. "Söyleyeceklerim henüz bitmedi, şimdi dinle," diye aldırılmaz bir edayla konuştu. "Hemen söylemem yerinde olur ki, ağabeyim emrindeki gemilerle İngiltere Kraliçesini temsil etmektedir. İngiltere ise Makassang'daki idarenin zayıflığı dolayısıyla ilerde başka ellere geçebileceği kuşkusunda. Meselâ Hollandalılar bu durumdan istifade edebilirler. Ada'yi onlar kendilerine sömürge yaparlar." Raca cevabını pek güzel bildiği halde, "öyleyse ne olur? " dedi. ~"Durum böyle olduğu için ağabeyim de buraya görevli gelmiş." Sessizlik uzayınca gene Richard devam etti. "üzerine aldığı göre, bu adayı tngil tereye katmak ve Kraliçe adına idare edecek-Kuvvetli bir

364

BEYAZLI MiHRACE

idareci bulmak."

Raca öfkeyle, "Halihazırda güçlü bir adam bu devleti yönetmektedir." dedi.

Uzun bir sessizlikten sonra Richard cevap verdi. "İdarenin zayıfladığını kabul etmek zorundayız."

Şimdiye kadar susmuş olan Kedah aniden patladı. "Benim ilersi için kötü tasarımlarım asla yoktur. Sözleri topyekün yalandır. Sayın Majestelerinin önünde bana iftira ediyorsun."

Bu konudaki gerçeği de söylemenin zamanı gelmişti. "Beni yalnız ve müdafaasız bırakmayı tasarladın," diye Richard ona anlatmağa başladı. "Bütün dostlarımı yok edince beni de bir kolayına getirip ortadan kaldıracaktın, ülkede ayrıcalık ve ikilik yarattın. Böylece güçlenebileceğin! düşündün. Kısa bir süre için yıldızın parlar ama unutma ki seni de izleyen başka ve yabancı gözler olabilir. Sonunda ise ellerin bomboş kalır."

Raca, "Savaşmalıyız," dedi.

Richard, "imkânsız," diye cevap verdi. "Bunlar mızrakları ve bıçaklarıyla bir avuç Anapuri değiller. Birkaç askerle yerleşmeğe gelmiş Hollandalılar da değil. Bu yüce İngiltere Krallığı olup binden fazla askerleriyle ve en modern silahlarıyla limanımıza demirlemiş."

—"Kararları kesin mi? "

—"Makassang'ın kendilerinden başka hiç bur devlete ait olmasına göz yummazlar."

Raca'nın sözlerini yankılar gibi Kedah, "Her şeye rağmen savaşmalıyız." diye açıkladı.

Richard, "Başkumandan olduğuna göre sen savaş," dedi.

-"Demek korktun."

Richard, "Elbette korkarım," diye cevap verdi. "Her yanı top tüfek ve silâh dolu gemilerden korkulur. O kadar cesursan gider tek başına dövüşürsün! İstersen gemileri mızraklarınla batır. Sen bunlar' yaparken ben de senin eteğine yapışırım."

—"Ancak bir korkak böyle konuşur."

—"Sen böyle kötü niyetli hareket etmeyip Makassang'da kardeşi kardeşten ayırmasaydın, ülkemiz şimdi çok daha güçlü durumd8 olacaktı. Kimse de dışardan gelip buraya el koyma)'8

BEYAZLI MiHRACE

365

yeltenmeyecekti."

Raca gene acele hesaplayıp kitapladı, bir kere daha geçmişteki tecrübelerine dayanarak çarçabuk makul bir cevap bulmuştu.

—"• Mademki gücümüz yetip savaşmıyoruz, o halde biz de onlarla konuşarak meseleyi erteleriz." Doğrudan Richard'a konuşuyordu. "Sizin ağabeyiniz, Tunku, umarım düşmanınız değildir, değil mi? "

-"Hayır."

—"Sizi sever mi? "

—"Evet, Sayın Majesteleri, ama her şeyden önce görevine sadık kararlı bir kişidir. Daima İngiltere adına konuşur ve hareket eder."

—"Şimdi kesin niyeti nedir? "

—"Yarın öğle yemeğini benimle yemek için buraya geliyor."

—"Onunla etraflıca konuş. Planlarının ne olduğunu öğren. Belki bakarsın adayı İngiltere bile olsa hâlâ benim idare etmeme izin verir."

—"Mümkün olabilir."

—"Başka sömürgelerde böyle davranıldığı görüldü."

—"Evet."

Kedah, "Ne zaman karaya ayak basacak?" diye sordu.

—"Tam öğle üzeri." Kedah'ın tek gözünde gördüğü ifade yüzünden devam etmeğe zorlandı. "Hayır Kedah, herhangi bir hainlik söz konusu olamaz, öldürmek, zehirlemek, tuzağa düşürmek veya esir almayı tasarlamak yok. Onun kılına dokunulursa bu ülke yarım gün içinde tamamen toprak olur, bilesin."

Raca, "Benim hesabıma da konuş," dedi. "Belki böylelikle anlaşma yolu bulabiliriz."

—"Peki Sayın Efendimiz. Elimden geleni yapacağım. Yalnız iki tane şartım var."

—"Nedir söyle."

—"Dostum Emin Sang hâlâ hapistedir."

—"Serbest bırakıldı." Albay Kedah'a dönerek kısaca. "Emrimin derhal uygulanmasını temin edin."

Kedah, "Sayın Majesteleri..." diye söze başladı. İlk defa tedirgin olmuştu.

—"Ne istiyorsun?"

~"Onu derhal serbest bırakmamız belki mümkün olmayacak."

•300 BfcYA^LI

—"Seni köpek seni!" diye Richard bağırdı. "Yoksa öldü mü?"

—"Hayır, ölmedi."

Raca şimdi öfkeyle Kedah'a bakmaktaydı, "öyle değilse nedir? Konuşsana. Çok mu işkence ettin?"

—"Sayın Efendimiz, kendisi muhakeme edildi."

—"Sersem!" diye Raca bağırdı. "Sana ben serbest bırak diyorum!"

—"Sayın Efendimiz sarhoş olduğu zaman sizi silâhla tehdit etmeğe teşebbüs etti."

—"Sen böyle söylüyorsun... Sonra anladığım kadarıyla ölebilir de.."

Richard, "ölmeyecek," dedi. "İyi bakılırsa ölmez, değil mi?"

Kedah, "Evet," dedi.

Raca, "öyleyse hayatın pahasına onu kurtarmağa bak..." dedi. Tekrar Richard'a döndü. "İki tane isteğin vardı. Birincisi arkadaşının hayatı, ya diğeri?"

—"Ağabeyime herhangi bir zarar gelmemesi."

—"Söz verilmiştir."

—"Sayın Majesteleri, bundan fevkalade emin olmalıyım. Aksi halde hepimiz mahvoluruz. En az iki yüz kişilik bir grup şeref muhafızı istiyorum. Yüzbaşı Paratang'ın yönetiminde Saray Muhafız Taburundan olmalı."

Kedah, "İki yüz mü?" diye hayretle haykırdı. "Raca'nın kendisi bile bu sayıda adam bulundurmaz."

Richard, "Gelen çok önemli bir kişi olmakla beraber yabancısıdır," diye cevap verdi. "Herhangi bir suikast söz konusu olunca iki yüz güvenilir adam korumak için pek de fazla sayılmaz."

Raca, "Ben kabul ettim," dedi. Ayağa kalkarak toplantının sona erdiğini belirtti. Raca gerçekten yaşlıydı, insan onun ne kadar çökmüş olduğunu, hele böyle beklenmedik heyecanlı olaylardan sonra daha iyi fark edebiliyordu. "Dediklerimi unutmayın, Tunku," diye Richard'a döndü. "Ağabeyinle açık konuş. Ne düşündüğünü tam olarak öğren. Beni inatçı bulmayacaktır... Ayrıca o kadar zayıf olmadığımı da görür.

Satsang sülâlesinin varisleri yok değil ki... Babamdan da her zaman sevildiği kadar korkulmuş..! Gevşeyip saçma sapan konuşmağa

BEYAZLI MiHRACE

367

başladığını fark ederek kendini topladı. "Toplantı sona ermiştir," diye resmi bir dille söyledi ve iyice kamburu çıkmış bir halde odayı terk etti.

Kedah, "Seninle birlikte yürüyeceğim," dedi.

Richard, "Silahlıyım ve bunu sana bilhassa söylemekten zevk duyarım," diye karşılık verdi.

Kedah, "Beni yanlış anladın," dedi. "Ben seni dairene kadar geçirmek istedim."

Richard, "Tam anladım," diye cevap verdi. "Benim de gayem o daireye sağ- salim- girebilmek."

Vakit gece yansıydı. Güneş Sarayında herkes uykudaydı. Uzun koridorlarda ikisinin yan yana ayak seslerinden başka bir şey işitilmiyordu. Richard'ın eli süreklitabançasındaydı. Kedahisemutlaka bunun farkındaydı. Şu ana kadar ne bir gölge görmüşler ne de bir hışırtı işitmişlerdi. İki -adam birbirlerinden nefret ederek, her an tetikte karanlık koridorları dolanıyorlardı.

Kedah, "Ben bir şeyi anlamadım," dedi.

—"Neymiş o?"

—"İngiltere hakimiyeti ele aldıktan sonra adanın idaresini büyük veya yetkili bulduğu bir kişiye verecek demiştin."

Richard, "Evet," dedi.

—"Bu nasıl bir kişi olacak? "

—"Bilmiyorum."

—"Yani Makassang'dan yetkili biri mi yoksa İngiltere'den gelecek bir insan mı? "

Richard, tekrar, "Bilmiyorum," dedi.

Geçitlerde adımları yankılar yapıyordu. Kedah gece karanlığına eş gizli taşanları için yeniden sorulara devam etti.

—"O halde idareci tekrar Raca kalabilir."

—"Mümkündür."

—"Ya da ağabeyin olur."

—"Hayır. Ağabeyimin başka görevleri vardır."

—"O halde İngiltere'den gelecek bir başka idareci, değil mi? "

Richard, üçüncü defa olmak üzere, "Mümkündür," dedi. "Ayrıca

368

BEYAZLI MiHRACE

bilmiyorum da. Bütün bildiğim ve arzum adada bansın sağlanması. Akıllı ve makul biri tarafından yönetilmesi. Ağabeyimin de görüşüme tamamen katıldığını biliyorum. Ancak bu barışı ve düzeni kimin sağlayabileceğini görüşeceğiz."

Yürüyerek kavşağa kadar gelmişlerdi. Buradan bir yol Richard'ın dairesine, diğeri ise Kedah'ın barakalarına gidiyordu, ölü ışıkta durup birbirlerine baktılar.

Kedah ısrarla, "Ya da sevicecek kişi Makassang'da en kuvvetli ve büyük bir insan olmalı, değil mi? " diye sordu. "O halde gene Raca başa gelir."

—"Evet. Bu sözleri daha önce de söyledin."

—"Ama onun yerine varisi de geçebilir."

—"Evet." Bu pek loş ışıkta Richard aniden korkuya kapıldı. Gecenin en tatsız olayı olurdu bu. "Sana ihtar ettim, Kedah," diye birden içgüdüyle konuştu. "Kendimi emniyette hissetmediğim an vururum seni."

Kedah, alayla güldü. Aklından geçenleri onun anlamasına imkan yoktu. "Sinirli misin, Tunku? "

Richard, "Sadece ihtiyatlıyım," dedi. "Makassang'daki en büyük ve önemli adam olması şu anda aklına koymuşsan seni hazır bekleyen bir kurşunum olduğunu aklından çıkarma."

Kedah, "O halde, sana iyi geceler dilemekten başka yapacak şey yok," diye cevap verdi.

Richard, "Tastamam," dedi. "Yalnızca ben senin önümden yürüyüp, köşeyi dönmeni bekleyeceğim."

16

Her misafirin arkasında tam üç hizmetkar duruyordu. Odanın bir köşesinde başvekilharçlardan biri hiç yerinden kıpırdamadan ve konuşmadan sadece el işaretleriyle servisi idare ediyordu. Gene her misafir için ayrı bir şarap ve yemek sunan uşak mevcuttu. Aşçılar yeni yemekleri büfelere diziyor, servisi yapıldıktan sonra daha küçük

BEYAZLI MiHRACE

369

çaptaki aşçılar derhal bunları kaldırıyordu. Esirler ellerinde nemli havlularla, misafirlerin terleyen alınlarını silmek için hazır bekliyordu. Müzisyenler hafiften kaval ve davul çalmaktaydı. Richard'm vekilharcı Durilla ise bütün sofrayı düzeniyle yakinen ilgiliydi. Hepsinin tam bir ahenk içinde eksiksiz çalışmalarını da John Keston yönetiyordu.

Altın tabaklar ve Habeş sofrası takımları bütün ihtişamıyla önlerine serilmişti. Yemekler fevkalade zevkli bir şekilde hazırlanmıştı. Şeffaf bir kâsede alabalık, lokum gibi pişirilmiş, ağızda eriyen yavru yaban domuzu, İspanyol şarabıyla hazırlanmış soslu kaplumbağa yumurtası, adaya has baharatlı piring, deniz mahsullerinden salata, Portekizden gelme üzümler, siyah sirkeye batırılmış cevizler, su gibi akan Cava şarabı ve ellerini yıkamak için altın kâselerde defneli sular. İngiliz misafirlere bir nevi kompliman gibi de son olarak hakiki İngiliz stilton peyniri sunulmuştu. Bunu zavallı De Costa'ların ambarından elde etmişlerdi... Sunara gerçekten sözünü fazlasıyla tutmuş, hayat boyu hatırlanacak ziyafet hazırlamıştı.

Amiral Miles Marriott, Cennetin Basamaklarını çıkıp ayağını yere basar basmaz, "Eni konu bir devlete sahipsin, Richard," diye açıklamada bulunmuştu. Onun tahtirevanını iki yüz asker güvenlik amacıyla arkasında ve yanlarında izlemişti. Şu andan itibaren ne o , ne Mr.Possiter, ne de Amiral'in özel muhafızı herhangi bir fikir yürütecek haldeydiler. Çevrelerine büyük bir hayranlıkla bakmıp neredeyse kendilerini bir masal ülkesinde sanacaklardı.

Gelenek icabı Sunara onlarla oturup yemek yememişti. Richard, "Prenses bizlere ancak yemekten sonra katılacaklardır," diye açıklamada bulundu. "Kraliyet ailesine mensup bir kişi olarak konuşmalarımızı dinlemesi yerinde olur." Halihazırda salonda sadece hafif hafif dans eden esir kızlar vardı. Bunlar dans ederken ilgiyle Mr.Possitter'e ve bilhassa pek genç, aynı zamanda çok yakışıklı olan özel muhafıza hayranlıkla bakmaktaydılar. Her şey tam bir ahenk içinde birbirini izledi. Misafirler zevkten adeta kendilerinden geçtiler. Konuşmalar genellikle Warrior'da olduğu gibi Makassang'ın meseleleriyle ilgiliydi. Ayrıca Miles Marriott'un, Mr.Possitter'e gerekli talimatı verdiği her bakımdan belliydi. Daha önceki gibi uzun uzun konuşmalar yapacağı yerde dikkatle Richard Marriott'u dinliyordu.

370

BEYAZLI MiHRACE

Richard'ın solunda oturmuş, sessizce yemeğini yiyordu. Arada bir dans eden kızlara yan gözlerle bakıyor ve çevresindeki bu ihtişamı bütühenyle yaşamaktan zevk duyuyordu.

Richard Marriott'un misafirlerine özellikle anlatmak istediği önemli bir husus vardı. Bu bütün konuşmalarının ana hatlıydı. Makassang hiç bir surette yabancı bir idareci tarafından idare edilemezdi. Bunun sayısız mahzurları vardı.

—"özellikle bu sularda, Pasifik adalarında binlerce defa şahit oldum," diye onlara açıklamada bulunuyordu.

"Avrupalıların bu basit ve saf insanlar üzerinde mahvedici bir etkisi oluyor. En iyi niyetlerle geldikleri halde sonunda hayli sağlıksız bir değişiklik getirmiş oluyorlar. Nelere dokunmamak gerekirse önce bilmeden onları bozuyorlar. Böylece kitle halindeki saflığı tamamen kötüye döndürüyorlar. En makul kanunlarımız ve en iyi anlayışımızla işe başlayıp da berbat edilen nice yerler vardır. Adeta buraları artık çaresiz bir hastalığa tutulmuş gibi mahvolmuştur... Gerçi ben de burada tam düzenli, mükemmel bir devlet var diyemesem bile Avrupa adetleri ve insanlarıyla en kısa zamanda ada şu halinden bin defa daha bozulmağa mahkumdur." Miles, "Ama bütün bu ülkeler de kalkınmak zorundadır," diye itiraz etti. "Bugün oldukları gibi geçmiş yüzyılda yaşamağa devam edemezler. Şayet böyle kalırlarsa her zaman av olmağa mahkumdurlar. Hem de İngiliz adaletinden çok daha kötüsüne düşebilirler. Bu da onların zamanla topyekün yok olmalarını sağlar."

-"Kendi adımlarıyla ilerlemeleri zorunludur. Onlara yardım edip, yol gösterebiliriz, ama asla onları koşturmağa çalışmamahız. Sizin de bildiğiniz gibi genellikle işler hep bu telaş içinde yapıldığından sonu parlak olmuyor. Kâr hırsı ağır bastığından insanlar beklemeğe hevesli görünmüyorlar. Sonuç ise ancak mevcut iyi 'nin de yok olmasıyla elde ediliyor."

Kuş gibi iştahıyla Mr.Possitter önüne gelmiş karidesleri yiyip Madeira şarabından içerken ilgiyle başını kaldırıp Richard'a baktı.

—"Siz kendiniz de bir Avrupalısınız," dedi. "Sanırım buraya geldiğinizden beri birtakım değişiklikler yaptınız, ülke üzerinde etkiniz oldu. Bunlardan bir zarar gördünüz mü? "

BEYAZLI MiHRACE

371

Richard, "Görmemek umudumdur." diye cevap verdi. Gerçekten önemli bir soruydu bu ve tarafsız doğru cevap verebilmek ancak ona acı çektiriyordu.

-!Bu ülkeye öğretmek istediğim kadar kendim de onlardan bir şeyler almak niyetiyle hareket ettim.

Geleneklerinin iyi olanlarını tutup, zulme ve vahşiliğe dayananları yavaş yavaş hükümsüz hale getirmek istedim. Umarım ki benim idarem.." gülümsedi, "Makassang için uygundur. Amacım buradaki insanlara hizmet etmek, onların daha iyi yaşamalarını temin için çalışmaktır. Tabii bu arada beyazların aşırı sömürü şeklindeki ticaretlerini de kontrol altına almalıyım."

Mr.Possitter bu denli kararlılık karşısında biraz canı sıkılarak kaşlarını çattı. "Ticareti kötülükle aynı küfeye koymamalısınız," diye sertçe cevap verdi. "Hele beyaz insanları bu kadar küçülterek konuşmanız doğru değil. İngiliz sömürgeleri temsilcisiyle karşılıklı olduğunuzu hatırlatırım."

Richard, "Evet bunun ve ne istediğinin farkındayım," diye azami dikkatle sözlerine devam etti. "Ama ne varki Londra'da oturup bir şey söylemek kolay. Gelin görün ki on binlerce mil ötede bunun hiç yankısını duymamak da pek muhtemel. Ticaret kendine göre bir bayrak taşır, hükümetimiz de bunu böylece bilir ve kabul eder. Ama işler buralarda bilindiği gibi yürümez. O şanlı ve şerefli bayrağın altında türlü dalavera döner."

Mr.Possitter'e hem gülümsemeğe hem de münakaşa etmeğe hazır baktı. "Ben Makassang'ı iyi tanıyorum," dedi. "Halkın ihtiyaç ve özelemlerini çok iyi biliyorum. Bunları kapsayan liste uzundur. Ama her şey oldu bittiye getirilip aceleyle olacaksa varsın bir bin yıl daha burası uyusun derim. Hiç değilse ertesi sabah gözünü açıp kendini kısıvrak yakalanmış hissetmesin."

Altın tabaklar yavaş yavaş toplanıyordu. Altı esir kız tatlı tatlı danslarına devam ederken aşçılar mutfaktan tepsiyle yemiş Aşıyorlardı. Mr.Possitter harikulade güzel görünümü çıplak göğüslere kaçamak bakarken elini yüzüne kapatıp hafiften öksürüyordu.. Ama resmi ve ciddi bakışlarında en ufak bir ifade değişikliği yoktu.

Richard'ın bakışlarını yakalayan Miles, ona göz kırparak bütün bu hazırlanmış ziyafet için adeta teşekkür ediyordu.

372

BEYAZLI MiHRACE

"MisafirperverliğİN ta kendisisiniz, Tunku," diye fısıldadı. Sonra yan tarafında oturmakta olan genç, yakışıklı muhafızına dönerek, "Söyle dostum, Makassang'm kaynaklan hakkında siz ne düşünüyorsunuz?" —"Efendimiz, Portsmouth limanı dahi böyle değİldi."

Miles, "Aralarında seviye farkı da olduğu mutlak. Ama ben oyumu buraya veririm." dedi. Tekrar arkasına yaslanmıştı. Biraz sonra Mr.Possitter'i başıyla göstererek, Richard'ın kulağına, "Fevkalade etkiliyorsun," diye fısıldadı.

Richard "Bunları vekaleten yerine getiriyorum," dedi. "Aslında iyi ve akıllı bir başkanın önce dostlarını yani taraftarlarını seçmesi gerekir."

—"Buradakiler her halleriyle artık senin tarafında olduklarını belli ettiler.. Richard, bir kadeh daha şarap alabilir miyim."

Nihayet muhteşem ziyafet sona erdi ve Sunara onlara yan odaya geçtiklerinde katıldı. Altın işlemeli beyaz saf ipek elbisesi içinde son derece cazipti. Odaya girdiğinde yumuşak ve sıcak bakışlarıyla karşılaşan Richard, bundan evvel de sayısız durumlarda olduğu gibi şöyle düşündü. "Tanrım sana şükürler olsun, bu gece de bu güzellikle birlikte yatacağım." Ne zaman mevhumu ne de bazı konular onu arzularına mani oluyordu. Kendisini takdim ederken ziyaretçiler de hayranlıklarını gizleyemediler. Miles Marriott, "Sizi tanıyımca kadar Prenses, erkek kardeşimin başına bunca büyük bir devlet kuşunun konduğunu düşünmemiştim," dedi. Eğİlerek elini öptü. Mr.Possitter'e gelince şimdiye kadar asaletle güzelliğin bu derece birleştiğini görmemişti. İÇten gelen hayranlıklarını belirtmekten kendini alamadı. Sıra genç muhafıza gelince onun tutkusu bambaşka oldu. Adeta büyülenmiş gibiydi. Hele Sunara'nın bu genç adama sıcak bakışlarla bakması, öl dese uğruna tereddütsüz ölmesini sağladı.

Garip bir şekilde, bu kadar hayranlık yaratmasına rağmen, gelişi görüşme havasının ciddiliğini hiç bozmamıştı. Hatta gelişiyle daha önce olmayan saygıdeğer, ince bir tutum odaya hakim olmuştu. Sunara'nın kişiliğinde mevcut bu saygıdeğer hal derhal Richard'ın da imdadına yetişmişti. Böylece meseleleri daha vakur bir tarzda tartışmak mümkün olmuştu, tik birkaç dakika içinde Makassang'm geleceği Konuşulurken Sunara'nın fikirleri derhal çevreyi etkilemişti.

BEYAZLI MiHRACE

373

Böylece Mr.Possitter ve Miles Mariott ilk kez Sunara'yla Richard'ı bu devleti yöneteceklerine aynı anda kanaat getirdiler.

Richard, Sunara'nın bıraktığı yerden hikayeyi alıp daha ince ayrıntılarıyla çarmıh konusunu anlattı. Sonra her ikisi birden artık Raca'nın yaşlandığı ve öç alma hırısının ıllıklığından söz ettiler.

—"En iyisi açık sözlü olmaktır," dedi. "Tanıyıp da çok sevmeğe başladığım bu ülkenin iki büyük düşmanı var. Ayrıca bu iki düşman yapı olarak birbirinden tamamen ayrıdır. Birincisi, Kara Harris gibi, burayı soymayı ve yağma etmeyi düşünen korsanlar çetesi. İkincisi ise Sayın Majestelerinin ta kendisidir. Halihazırdaki Raca zalim olma yolundadır. Ayrıca kendisi de zaten zalim bir sülâleden geldiğini iftiharla söyler." Ziyafete gelmeden önce sabahleyin Emin Sang'ın yattığı yatağın başucunu hatırladı. Arkadaşının ancak aylar sonra iyileşebilecek çürük ve yaralarını gözünün önüne getirerek sözlerine daha bir inançla devam etti. Böyle zalimlik artık bu asırda yeryüzünde komikti, üstesinden gelinecek düşmanlar vardır, örneğin Kara Harris gibi korsanlar. O ve onun gibi maceracıları denize atmak işten bile değİl. Zalim bir hükümdar gene en az onun kadar gaddar bir başkumandan da sırası ve yeri gelince alt edilebilir. Ne var ki bütün bunların fevkinde bir üçüncü düşman söz konusu oluyor. Onu yenmek ise mümkün olmadığından ülkemiz için çok tehlikelidir. Makassang'm üçüncü ve amansız düşmanı korkarım sizlersiniz."

Konuşurken ağabeyisine bakıyordu. Sözlerini bitirince Mr.Possitter'e döndü. Kimseyi kırmaksızın gerçeği bütün açıklığıyla söylemişti.

—"Sizler de bir başka türlü istilâcılarınız," diye sözlerine devam etti. "Modern dünyadan gelme çıkarıcılarınız... Makassang'ı dilediğiniz an zaptetmeniz mümkün. Mevcut silahlar ve toplarınızla karşı koymamız düşünülemez bile. Ne var ki sahip çıksanız dahi elinizde tutamazsınız. Ancak üçüncü tür bir zalim idareye baş vurmanız gerekir. Düşüncenizi uygulayabilirsiniz. Burasını topyekün bozmak, mahvetmek ve tabiiiliğini yok etmek elinizdedir. Sonra gönlünüz el verirse burası bizimdir, dersiniz. Bence bu idareden ziyade zorla zaptetmektir. Bana sorarsanız..." diye hayli dürüst bir edayla, "-adayı doğru ve yararlı bir şekilde ancak ben yönetebilirim." diye

374

BEYAZLI MiHRACE

konuşmayı tamamladı.

Yeteri kadar konuşmuştu. Sözlerinin esas hedefi Mr.Possitter'di. Onuty nasıl karşılayacağını merak ediyordu. O ise hayli sakin ve olumlu oturuyordu. Ellerini birbirine kenetlemiş düşüncelerini en açık şekilde ifade etmeğe hazırlanmıştı.

—"Bu insan niçin siz oluyorsunuz da İngiltereden iyi niyetli ve yetkili bir kişi olmuyor? " diye sordu. "Böyle yetişmiş adamlarımız var, Tunku... Bu işi yüklenen görevli arkadaşlarımız pek tabii birer budala değillerdir... Tekrar soruyorum niçin siz de İngiltereden taze kültürle okumuş hükümet adamı olmaya yetkili bir kişi değil? "

Richard. "Bu sorunuzu başka bir soruyla cevaplayacağım," dedi. "Makassang'daki esas ilgilendiğiniz şey nedir? "

—"Ülkemize dahil etmek."

—"Özellikle kimin yararı için? "

—"Adanın ve bizim eşit olarak."

—"Hem de Hollandalılara yem olarak kullanmak için mi? "

Mr.Possitter, "Sizin kelime seçişiniz..." diye kırgın söze başladı.

Richard, "Özür dilerim," diye derhal kesti. "Kendimi güçlü ve yapıcı hissediyorum. İşte o yüzden de sert konuşuyorum... Ama asıl konunuz Makassang'ın Hollanda Doğu Hint adaları dominyonuna katılmasından endişe duymanız, değil midir? "

Mr.Possitter bu açık soruya birçok kaçamak cevap verebilecekken aksine, "Evet," diye tasdik etti.

Richard, "Benim de sizlerle aynı endişeyi paylaştığımı söylemem ı izin verir misiniz? " dedi. "Ama benimkinin sebepleri daha değişikdir... Makassang'ın asla Hollandalıların malı olmasını istemiyorum. Aynı şekilde İngilizlerin de olsun istemiyorum. Hatta hiç bir şekilde batılılaşmasına taraftar değilim. Niçin olsun? Burası mutlu bir adadır ve biraz planlamak, geliştirmek suretiyle mükemmel bir ülke haline gelmesi işten bile değildir. Her şeyden önce Makassang, Makassang kalmalıdır. Ne Hollanda ne de İngiliz Makassang'ı... İsmi yanında modern bir Avrupa devletinin adını duymak istemiyorum. Daha önce de söylediğim gibi Warrior'la turn adayı hemen ele geçirecek güçtesiniz. Ama inanın hiçbir dileğiniz olmayacaktır. Benim) sevgime ve görüşüme katılırsanız, adayı elde etmeğe yellenmezsiniz.

BEYAZLI MİHRACE

375

Bırakın burasını ben alayım." Sözlerine bira/ ara vermek için geriye yaslandı. Adeta heyecandan yorulmuştu. Neden sonra şu son sözleri ilâve etti. "Hepimizin emniyeti için isterseniz adayı İngiltere'ye bağlı idare ederim. Ama bunu yapan ve tutan sadece ben olmalıyım."

Raca'nın içeriye girişi ani ve beklenmedikti. Hepsini hayretten donakalmışlardı. Konuşmaları bıçak gibi kesilmişti. Beraberinde Albay Kedah'la Raca sanki özellikle bu son sözlerin söylenmesini bekliyormuşcasına hırsla odaya dalmışlardı. Gözleri ateş ve öfke saçan Raca durdurulamazdı. Titreyen eliyle sertçe Richard Marriott'u göstererek kapının eşiğinde ölüm saçıyordu.

—"Sözlerini kulaklarımla duydum, alçak hain! Mutlaka tutman gereken şey neymiş söyle? "

18

Her şeyi işitebilirdi ama hiç bir şey dinleyecek halde değildi. Öfkesi ve kini doruğa varana kadar ağzına geleni söyledi durdu. Richard cevap vermeğe yeltenince de sert bir el hareketiyle onu derhal susturdu. Sonra ateş saçan gözleriyle odadakilerin hepsine tek tek bakarak yüreklere korku saldı. Kimse ağzını açmağa cesaret edemiyordu. Üç yabancıyı buz gibi bakışlarla hiçe sayıyordu. Ama esas öfkesinin hedefi Richard'dı.

Konuşmaları vahşi, tavırları ise ondan beterdi. Sunara korku dolu gözlerle ona bakıyordu. Miles Marriott, sürekli bakışlarıyla şöyle der gibiydi. "Şayet Makassang'ın Raca'sı bu adamsa gerçekten bu ülkenin yeni bir Raca'ya ihtiyacı var." Kendinden geçmiş bağırıp çağırırken aniden el işaretleriyle ayaklarının dibine bir ceset getirtti. Şimdi çevreyi topyekün bir dehşet kaplamıştı.

Nihayet korku ve şaşkınlık son haddini bulunca Raca bağırarak Şöyle ekledi:

—"Bana cevap ver, Tunku!"

Richard tamam□el Oçgüdüünün etkisindeŞ Oki elini yana açarak çok dikkatli davrandı. "Sayın Majesteleri, size ne hususta cevap

376

BEYAZLI MiHRACE

verebilirim? Ben Makassang'ın düşmanı değilim. Ayrıca sizin düşmanınız asla değilim. Dün gece yanınızdan ayrıldığımdan bu yana herhangi bir şey yapmadım. Sadece..."

Raca, "Sadece tuzağı hazırladın," diye bağırdı. "İşte delilim burada."

—"Hiç bir tuzak hazırlamış değilim. SadeceŞ Ozin verdiğiniz ve bildiğiniz gibi ağabeyimle konuştum."

Raca bu sözler üzerineŞ Olk defa alıcı gözlerle yabancılara dikkatle baktı. Miles Marriott'uŞ Oy OçeŞ Onceledi.

—"Ağabeyin bu mudur? "

Raca, "Yeter," diye bağırdı. Hayli kaba ve kırıcıydı. "Şimdi çok daha önemli bir meseleyi konuşmak zorundayız." öfkesi yeniden tazelenmişti. Alev alev gözleri yerde yatan cesede çevrildi. Bakışları yere dönük haykırdı : "Şu adama bakın. Bunun kim olduğunu söylemeye cesaretin var mı ? "

Kötü bir rastlantı sonucu cesede doğru bakarken aynı yönde gözleri Mr. Possitter'i gördü. Miyop olan Mr.Possitter kısık gözleriyle derhal kendini toparyıp takdim edilmemesine rağmen,
—"Possitter," dedi.

Raca, bir bu eksikti gibilerden tamamen çileden çıkmıştı. Deli gibi bağırarak: "Ne dedin? Benimle konuşmağa nasıl cesaret ediyorsun? "

Mr.Possitter kolay kolay hırsla kapılacak adam değildi. Otuz beş yıllık hükümet hizmetinde böyle öfkeli amirlere alıştı. Soğukkanlılığını kaybetmeden, kendinden emin tekrarladı:

—"Possitter. Yabancı elçilikten."

Odayı bir an sessizlik kapladı. Yabancı kelimesinin yankısını ; sindirince Raca aynı öfkeyle devam etti:

—"Yabancı haa! Birazdan o yabancı meselesine de değineceğim, I Makassang'da idareyi ele almak isteyenlerle hesabım ayrı. Daha j J önceleri de kapımızda yabancılar olmuştu. Bakın bakalım şimdi neredeler! Kemikleri ya ormanda ya da sahilde taşlar arasında sürünüyor. Büyük ve güçlü bir gemiyle geldiniz diye hevese kapılmayın." Sözlerini yanda kesti, gözleri tekrardan yere çevrildi.;

BEYAZLI MiHRACE

377

Parmağıyla mermer yerde yatan cesedi göstererek, "Ama bu alçaklığı yapan yabancılar değil. Ne yazık ki bizlerden biri." dedi.

Bütün bu süre içinde Albay Kedah ağzını dahi açmadan ayakta duruyordu. Olanca dikkatiyle yabancıları, Raca'yı ye Richard'ı inceliyordu. Raca'nın bu son sözleri üzerine dudaklarında sinsice bir tebessümle iki üç adım öne geldi:

—"Sizin yakınlarınızdan birisi mi dediniz? O halde bunun kim olduğu biliniyor."

—"Kimmiş, 'biz' dediğin o kişiler? " Raca'nın öfkesi amansızdı. Kendine hiç bir taraftar istemiyordu. "Onun kim olduğunu ben biliyorum: zira elimde kocaman delil var." Yanan gözleri yeniden cesede yöneldi.

Salondaki herkesi içine alan bir nefretle ortaya konuştu. "Yerde yatan şu cesedi görüyor musunuz? Kendisi mutfak esirlerindendi. Ben yemeden önce daima yemeğimden tadardı, ölümünün nasıl ve neden olduğunu şimdi anladınız mı? "

Etrafa derin bir sessizlik çöktü. Odada olan insanlar asla böylesine kötü bir sürprizle karşılaşacaklarını tahmin etmemişlerdi. Bütün gözler yerde yatan adama çevrildi. Bu zavallı bedeninin nasıl bir oyuna kurban gittiği belliydi.

Raca bunu daha da açıklamaktan geri kalmadı. —"Yemeğimi ben ağzıma almadan önce her zaman tadardı," diye haykırdı. Hırsı ve kini iki misline çıkmıştı. "Şimdi ise gördüğünüz gibi zehirlenerek öldü. Benim yerime öldü!.. Bunu yapanın da kim olduğunu biliyorum. Elimde delillerim var! Bu yabancıardan biri değildir. Tahtımı almak isteyen iki oğlumdan birinin işidir." Aniden en yakınında duran muhafızlardan birine dönerek, ondan kısa hedefli müthiş mızraklardan birini aldı. Ucu jilet gibi keskin ve sivri, çok hafif bir mızraktı. Sonra tekrar döndü ve ekledi: "Siz iki evlat edindiğim oğul! önce gelin. Tam karşımda yerlerinizi alın."

Raca artık çıldırmış olabilirdi. Yaşlı dimağı aniden çökmüş ve hiç bir şeyi hesaplayamaz hale gelmişti. Ağzının kenarları köpüklenmiş, adeta kudurmuş gibi dönüp duruyordu. Kedah'la Richard'a nerede durmaları gerektiğini söylerken ağzından tükürükler yerlere saçıldı, ftichard elinde olmadan kadere boyun eğmişti.

Yapacak hiç bir şey kalmamıştı. İşte nihayet hayatı sivriye sivriye en uç noktasına gelip

378

BEYAZLI MiHRACE

çatmıştı. Sonu bir manyağın elindeymiş...

Kedah da kendisine verilen talimatı yerine getirdi ama yüzü kireç gibi olmuştu. Bütün soğukkanlılığını kaybetmişti. "Sayın Efendimiz." diye titreyerek söze başladı.

Raca, "Susun," diye bağırdı. "Sadece ben konuşacağım, tek ben hareket edeceğim." ününde esir gibi duran evlat edindiği oğullarına bir daha baktı. Salonda bulunanlar da iki zavallıya bakmaktaydılar. Sunara korkudan büyümüş gözlerle, Miles Marriott alabildiğine dikkatle, Mr.Possitter ise hâlâ inanmamazlıkla... Genç İngiliz muhafızına gelince eli hafiften kılıcının kabzasında şaşkınlıkla dona kalmıştı.

Raca mızrağını atışa hazır tuttu. Ucundaki metal, lanetli bir ışık gibi yanıp söndü. "Gördüğünüz gibi iki oğlum," dedi. Sesi aniden durulmuş sakin ve soğuktu. Elleri de artık titremiyordu, "İki sevgili ve şerefli oğlum... Bunlardan biri masumdur. Diğeri ise bugün benim hayatıma kastetmiştir. Yerde yatan şu esirin yerine ben ölmüştüm. İki oğlumdan hangisinin bunu tertiplemediğini çok iyi biliyorum." Ses ve bütün vücudu birden gerginleşti. Atış pozisyonuna geçti. "İşte şimdi kolumu indirmeme fırsat kalmadan oğlum ölecektir. Suçsuz olanın korkacak bir şeyi olmaz. Suçlu ise ölür." Richard yanında duran Kedah'ı çok iyi hissediyordu.

Tir tir titremeğe başlamıştı. "Hanginiz olduğunuzu gayet iyi biliyorum. Bu gün zehiri kullanan hainin hanginiz olduğuna hiç şüphem yok. Korkakların, kadın aşıkların intikam silahını kullanan alçak!.. Mızrağım seni böylece öldürsün!"

Bu son sözler üzerine Raca büyük bir güç sarf ederek kendini gerdi ve silâhını fırlattı. Ancak en son anda Richard'm anladığı bir şey oldu. Raca hedef olarak ikisi arasındaki kıl payı boşluğu almıştı. Refleks olarak kenara sıçraması beklenirdi. Ama aynı anda düşnüdü : "öyle davranmama hiç bir sebep yok. Ben suçsuzum. O halde yerimden kimildamam." Mızrak havada ıslık çalarak uçtu. Richard'ın gömleğinden bir parça sıyırdı. Aynı anda karşıdaki ceviz dolaba saplandı. Kendini yere atan Kedah oldu. İşlediği suçun cezasından sön anda kendini kurtarma umuduyla korkutan ter basmış vücudunu fırlatarak yere atmıştı.

Oyuna getirildiğini anladığında artık çok geç kalmıştı. Kedah

BEYAZLI MiHRACE

379

şimdi adeta canavarlaşmıştı. Tören elbisesindeki keskin sustalısını çektiği gibi ani bir çeviklikle atılmış ve Raca'ya saldırmıştı. Her şey o kadar hızlı olmuştu ki kimse onu durduramamıştı. Şimşek hızıyla bıçağını Raca'nın göğsüne saplayı vermiş ti. Sunara haykırırken, kan, 'beyaz tüniği kırmızıya boyamıştı. Aynı anda bıçare ve yaşlı vücut mermer taşlara yığılıvermişti.

Kedah yaralı bir hayvan gibi döndü. Artık sonu gelmişti. Tek gözüyle kaçacak bir delik aramaktaydı. Kin ve nefret dolu sesle haykırdı. "Yolu açın, bırakın gideyim." Bunları söylerken böyle bir şey olamayacağını gayit iyi biliyordu. Miles Marriott ve muhafızı aynı anda kılıçlarını çekmişlerdi. Toplantıya silahsız gelen Richard, adamlardan birinden elde ettiği mızrağı kapmıştı. "Bırakalım da köpek kendi ölümünü kendi seçsin," diye düşündü. Sonra ani bir kararla öne atılarak mızrağını havalandırdı ve can düşmanını tam boynunun göğsüyle birleştiği yere sapladı. Boğazından kan fışkıran Kedah, tek kelime bile söyleyemeden can verdi.

Raca'nın erimiş, ufalmış vücudu şimdi Sunara'nın kolları arasındaydı. Güçlkle konuşuyordu. "Ben sadece sizleri denemek istemişim," dedi. Richard'a minnet dolu bakışlarla baktı. "Yılan öldü mü? " Kedah'ı görebilmek için başını çevirmek istediye de muvaffak olamayıp tekrar kızının kollarına düştü. Biraz dinlendikten sonra Richard'a döndü : "Ağabeyini de yanıma getir." Miles donuk yüzle yaklaştı. Raca'nın fısıltı halindeki konuşmasını duyabilmek için eğilmişti. "Makassang'ı evlât edindiğim bu oğluma veriyorum . Tebam onu bir zamanlar beni sevdiği gibi seviyor ."

Sunara babasının alınına biriken teri sildi. Sonu yakındı. Yarasının kanaması durmak üzereydi. "Artık vaktim geldi," dedi. "Böyle bir çağınza kim hazır olabilir? ... Ama sözlerimi hatırlayınız... Makassang onundur." Bunu da.söyledikten.sonra vücudu hafifçe sarsıldı ve ölümün kaçınılmaz gücüne boyun eğdi.

Ağlayan Sunara, genç muhafız tarafından odadan çıkarılmıştı. Muhafız başları derhal göreve dönmeleri için yollanmıştı. Yüzbaşı Paratang emniyet tedbirleri için sağa sola emirler yağdırıyordu. Her Şeye rağmen, çok kısa zamanda Güneş Sarayına bozulmamak üzere geliyordu.

380

BEYAZLI MiHRACE

Miles Marriott, son yarım saattir bulunduğu yerden pek kıpırdamayıp kardeşini izliyordu.

V'Gerçekten böyle bir ülkeyi istiyor musun, Richard? "

Sinirden ve yorgunluktan bitik hale gelmiş Richard hâlâ emin ve kararlı, "Her şeyden çok," diye cevap verdi. "Bütün bunlar birer başlangıçtır . Makassang hiç bir zaman olmadığı kadar şimdi güçlü idareye ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca insancıl bir idare de söz konusudur."

Miles Marriott, "Öyleyse, ülke senindir artık," dedi. Mr. Possitter'e döndü. O ise bütün bu geçen olayları birer birer değerlendirmeğe çalışıp, gözlemini boşluğa dikmişti. "Siz ne dersiniz, Mr. Possitter? Makassang'ı ve yeni Raca'sını tasdik edelim mi? "

Mr. Possitter'in yüzünde gözle görülür bir memnuniyetsizlik vardı. "Bu olup bitenlerin hiç biri planlarımıza uygun gelişmedi," dedi. "Hiç değilse bari bu kadar ani olmasaydı. Bu durumda bundan elverişli bir tutum olmamasında sizinle beraberim. Ne var ki her şey çok çabuk gelişti ve bütün düşüncelerimizin dışında kaldı. Daha elle tutulur, güvenilir kaynaklarımız olabilseydi." Richard'a baktı. "Hiç değilse ülkeniz için düşündüklerinizi yazılı bir • kâğıt üstünde görmek isterdim."

'Bunu ben de çok arzu ederdim, Sevgili Possitter,' diya aklına geçirdi. 'İşte komedinin tam sırası ve yeridir.' Ama derhal kendinin toparlayıp böyle bir cevap vermekten sakındı. "Yazılı bir şeye pek ihtiyacımız olacağını sanmıyorum," diye cevap verdi. "Bu ülke benir olduğu kadar isterseniz sizin de olabilir. Bırakın da gönlümce ida edeyim. Sizin silâhlarınıza ihtiyacım olacağı için asla Kraliçeye karşı bir oyuna girişmem. Ama sizler de benim bundan böyle Rac olduğumu unutmamalısınız."

—"Tamamdır," Ağabey Miles'in kesin sesi odayı doldurdu.

Mr. Possitter karşı koydu: "Tamam değildir," dedi. Memnuniyetsizliği aşırı derecedeydi. Dışışleri bakanına tamamen değişik bir çalışma sunacağız... Sayın Majestelerimizin bunu kabul edip etmeyeceğini bilemeyiz... Belki unvanda bile değişiklik yapmak zorunda kalacağız... Bütün bunlar ne anlama geliyor anlıyor musunuz? " Nihayet en gerçek hissini saklayamadı: "Bize en azından

BEYAZLI MiHRACE

381

iki beyaz kâğıda mal olacak? "

Aynı anda Miles Marriott ve Richard birbirlerine baktılar. Sonra bakışları odanın içinde gezindi, ölü esir ve vatan haini Albay Kedah'ın cesedi hâlâ oradaydı. Raca'nın ufak tefek büzülmüş vücudu ise ipek bir örtüye sarılmıştı. Mr. Possitter deminden beri konuşurken Richard mızrağının ucunda kalan hain kanının son damlalarını temizlemekle meşguldü.

Aynı anda başını tekrar kaldırıp ağabeyesine baktı. O da ona bakıyordu. "İki beyaz kâğıt mı dediniz? Tanrı günahlarımı affetsin!" Böylece dostluk içinde hepsi birden gülmeğe başladılar.

17

Akşam serinliğindeki bahçenin tarifsiz güzelliği içinde Makassang'm Raca'sı oturmuş oynamakta olan çocuklarını seyrediyordu. Richard krallığının sembolü olan üstü en nadide taşlarla süslü beyaz türbanı giymişti. Sunara'nın açık yeşil elbisesi ise herhangi 3ir rütbeyi temsil etmiyordu. Aslında karısı asaleti ve dişiliği harikulade birleştirmesini bilen az rastlanır kişilerdendi.

Güneş neredeyse batmak üzereydi. Her şey yavaş yavaş sessizliğe [dönüşüyordu. Sarayın tavus kuşları bile daha yavaş ötmekteydi. Sunara'nın eli Richard'in elindeydi. Arada birbirlerine bakıyorlar diğer aman da Cennetin Basamakları yönünde dalıyorlardı. Büyük oğulları Adam basamaklarda hopluyordu. Yeni yürümeğe çabalayan kardeşi ^resatsang ise onun peşinden ayrılmıyordu.

Sunara endişeli, "Şimdi düşün bir tarafını. incitecek," dedi.

Richard, "öyle bir şey yaparsa ona ders olur bir daha «krarlamaz," diye babanın umursamazlığıyla cevap verdi.

—"Ya Presatsang'ın üstüne düşerse? "

Richard gülümsedi. "İşte o zaman işler değişir," dedi.

Tekrar bir tavus kuşu duyuldu. Çiçeklerden gelen türlü kokular tahrik ediciydi. Bir yıldır bu ülkeyi yönetiyordu. Hayatı yaptığı ve kapmayı tasarladığı işlerle gitgide değer kazanıyordu. Fildişi tahtı li onu çağırıyordu. Şu dinlenme anında bile aklında binlerce iş

382

BEYAZLI MiHRACE

vardı. Richard ülkesindeki her çeşit işle ilgiliydi. En ufağından büyük yatırımlara varana dek onun onayından geçmeliydi. Meselâ, şimdi en son tasarısı deniz fenerine yakın balıkçı köyüne yapılacak hamamdı.

Bir yılda hayli iş yaptığı halde hâlâ da aynı tempoda yapılması gereken bir sürü işi vardı. Kabile başkanlarıyla toplantıları ayda bire çıkarmıştı. Onları daha yakından izliyordu. Tik ağaçlarının bulunduğu ormana nakliyat için hafif bir demiryolu kurulmuştu. Shwe Dagon'a yakın yerde yapımına başlanan modern hastanenin yarısı tamamlanmıştı. Singapur'dan gelmesini beklediği araçlarla büyük limanı da yola girecekti. Ormanı baştan başa kat eden anayol da yanyı bulmuştu.

Başlangıç belki biraz küçük çaptaydı ama gene de bir başlangıçtı. Ayrıca insan olarak çok memnun kaldığı bir görevi hemen hemen yerine getirmişti. O da esir satışıydı. Hele küçük kız çocuklarının pazarlarda satılmasını tamamen önlemişti. Bu kendisine biraz dedikoduya sebep olduysa da dayanmıştı. Makassang'da halkı için çalışan tek esir kendi olmalıydı.

Bunları düşündükçe Da Costa kardeşler hiç aklından çıkmıyordu. Hele liman yapımı söz konusu olunca bütün o eski günler gözlerinin önünde canlanıyordu. Andrew Farthing ve Sebastian Wickham sanki iki omuz başlarına oturmuşlar, ona yol gösteriyorlardı. Hatta yürekli asker Francis Drake'in kafatasından kadeh bile ona başka türlü bir sorumluluk yüklüyordu. Biraz ondan, biraz bundan, sonuç olars Richard krallığını iyi kullanabilmeyi başarmıştı.

Sunara birden ona dönerek elini sıktı. "İstirahat et, dinlen," di Çoğunlukla böyle davranırdı. "Zevk almağa bak. Dünyayı yi yeniden tazelemeğe bakarsın. Şimdi eğlenmeye bak,"

Richard da onun elini sıktı, ama düşünceleri devam ediyord Herkese güven hissi aşılıyarak idare ediyordu. İngiltere'yle korku! değilse bile çok yakın ilişki içindeydi. Onların mektuplarına cev; yazması gerekiyordu.

Toplarla donatılmış bir gemisi vardı. Denizcili ve kara askerleri hayli değişmişti. Makassang şimdi çok daha güçlü ülkeydi. Bundan böyle Hollandalılar buraya kolay kolay atamazlardı. Ayrıca kimse buna pek cesaret edemezdi.

İngiltere hükümetine bağlılığı devam ettiği sürece, geleceğine d

BEYAZLI MiHRACE

383

Uivenle balabilirdi. Böylelikle Makassang kendini bulacak ve istikbal onun olacaktı. Onların başlıca görevleri adayı yavaş ama emin ıdımlarla İtriye götürmekti. Yerlerine daha iyilerini koyamayacağı [eleneikleri akmadan çok düşünmeliydi. Şimdilik en büyük istek uzun radeli barışı. Barışı temin ve zalimliği ortadan kaldırmak.

Buna da en "i örneği k<ndi veriyordu.

Gerçi hızı çıkarıcı tüccarlara veya istifade yoluna sapan tekliflere ert karşılıtlar veriyorsa da genellikle idare tutumu yumuşak ve isaniydi. Mki da şimdilik kendisine aynı şekilde uyumlu cevap ermekteydi, Sunara'nın zaman zaman çelişkiye düştüğü fikir, ağır tsacağa beziyordu. Richard'a göre, insanlar ne budala ne de)ğuştan kö:üdü. Hepsi de sevgiyle doğmuşlardır. Ne yazık ki hayat)lculuğund» bazen bunu kaybetmek zorunda kalıyorlar. Yani sanlar istekeri hilafına bozuluyorlar. Onlara baskı yaptıkça içlerinde itülüğün kırbaçlanmasına yer veriliyor. Halbuki insanoğlu iyilikle)la gelebilir İki oğlan şimdi basamaklardan anne ve babalarına doğru ilmekteydiler. Adam, omuzlarında küçük kardeşi Presatsang olduğu (ide emin Kûmlarla yanlarına doğru geliyordu. Küçüğün çikolata ngi teni ağabeysinin beyaz yüzüne tam tezat teşkil ediyordu. :isi de gülüyordu.

Sunara, "Yatma zamanı geldi," diye seslendi. Gülüşmeleri hemen jraza geçti. Yakınlarında bir yerden çıkagelen Maninabu saçma karşı lyaşa mani oluyordu. Sunara, "önce Genç Raca'yı al," dedi. iylece Presatsang götürülmüştü. Yolda, banyodan sonra masal latması için Manina'ya İsrar ediyordu. Sırtındaki küçük yükünden rtulan Adan, etrafta rastgele dolaşıyordu. Gitgide sessiz ve dikkatli çocuk ouyordu. Babasına hayranlığı, tapma derecesindeydi. iara'yı ise ıraştırın gözlerle sürekli izliyordu. Presatsang'la kendisi ia şimdiden büyüklerin despot dünyalarına isyan bayraklarını ıışlardı. Nihayet o da öpüp yatmağa gidince Sunara bir süre konuşmadı. ien sonra, 'Belki de Genç Raca bu oğlumuzdur." dedi.

Richard, tamam yapımına dalmış düşünürken bu sözler üzerine ien ayıldı. »unara'dan ne demek istediğini sordu.

384

BEYAZLI MiHRACE

—"Belki,Makassang'ı Adam yönetir, dedim."

Richard, "Olabilir^' dedi. Bu soruyu kendisi de zaman zaman; soruyorsa da önlerinde daha çok uzun yıllar olduğu için üzerinde fazla durmadan geçiştiriyordu. "Hangisinin daha fazla hak edeceğini ancak zaman gösterir. Ayrıca Makassang için hangisinin daha yararlı olacağı önemlidir. Ben seçim yapmak tarafı değilim. Sen de sevgine rağmen böyle bir ayırım yapmazsın."

—"Nasıl biliyorsun beni İ"

—"Ben seni bilirim."

Aşkla dopdolu, pırl pırl gülümsedi. "Senin tarafından bilinmekten daha güzel ne olabilir? " dedi. Sonra hafifçe kızarak eğildi. Richard ona içtenlikle bakıyordu. "Richard!" diye itiraz eder bir tonda Sunara fısıldadı. Richard bu defa kaşlarını kaldırarak baktı. "Ben henüz hiç bir şey söylemiş değilim. Ama bundan böyle bu konu üzerinde düşüneneğim..."

İçeri girme zamanı gelmişti. İstemeyerek kalktı. Kansıyla daha sonra beraber olabilirdi. Başı önünde yürürken Yüzbaşı Paratang'ın selâmım aldı. Saraya doğru ilerlerken akı hep biraz evvel söylediği söze takılmıştı.

'Makassang'ın gelecekteki yönetmenini ben seçmiş olmamalıyım.'

Bu arzusunun gerçekleşmesini diledi. Sadece oğulları için değil, herkes için bunun böyle olmasını istiyordu. İnsanları kendi kanatlarıyla uçmaya .yöneltmek istiyordu. Kendi yollarını kendileri bulsunlar ve hak ettikleri yere erişsinler. İşte en büyük arzusu, her şeyin ötesinde Lao-Tzu'nun kelimelerinde gizliydi. Yaşlı dostu Mendel da Costa'nın sesi kulağına geldi: İyi devletin sırrı, insanları hür bırakmasıdır.

SON